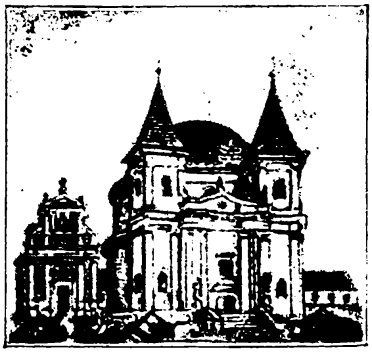
Ročník X.

Rok 1914.

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ.

Měsíčník lidový.

Vydávají Otcové Tovaryšstva Ježíšova na Sv. Hostýně na Moravě.

Nákladem Matice Svatohostýnské.
Tiskem Jindřicha Slováka v Kroměříži.

státněn a poněmčen, a dr. Schneider dne 19. července toho roku jej opustil a vstoupil do duchovní správy. Zůstal kaplanem v Příboře ještě přes 5 let.

Doba v letech sedmdesátých pro církev v Rakousku byla těžká a nebezpečná. Liberalismus ovládl tenkráte naši říši a svoboda církve byla utiskována. Prudký boj byl zvláště bojován o vliv církve ve škole a o náboženskou výchovu dítek. Také národní naše snahy byly potírány. V těchto zlých poměrech dr. Schneider plnil vždy věrně své povinnosti kněžské i národní, ačkoli často musel vytrpěti různá příkoří.

Rok 1876 jest jakýmsi mezníkem v jeho životě. Až do té doby práce jeho byla hlavně na školu omezena, když však přešel trvale do správy duchovní, činnost jeho stala se rozsáhlejší a vztahovala se nejen na kostel a školu, nýbrž i na život veřejný. Jeho farář děkan Frant. Holeček jej v činnosti horlivě povzbuzoval.

Dostal pak dr. Schneider ještě v roce 1876 nadšeného spolupracovníka. Na podzim toho roku přišel za mladšího kaplana do Příbora P. Stojan, nynější probošt kroměřížský a poslanec. A od té doby život těchto dvou mužů jakoby byl spjat, činnost jejich zvláštním způsobem zůstávala spojena. Spolu pracovali pro Velehrad a zvláště pro Sv. Hostýn, a kde byl jeden, tam brzo za ním přišel i druhý. Do Příbora dr. Stojan přišel za dr. Schneidrem. R. 1882 dr. Schneider odešel jako farář křižanovský na Vyškovsko a brzo přišel tam za ním dr. Stojan jako farář dražovský. R. 1908 dr. Stojan stal se proboštem v Kroměříži a za půl roku dr. Schneider byl jmenován farářem a kapitolním děkanem v Kroměříži. A dosud oba v mnohém směru společně pracují.

V Příboře dr. Schneider horlivě pracoval na posílení a vzpružení náboženského života zbožných Příbořanů. Pracoval však pro ně i v životě veřejném. Jako kaplan byl členem obecního výboru, předsedou katolicko-politické jednoty, předsedou záložny a j. Tenkráte byl Příbor ještě v rukou německých. A byli to hlavně Schneider a Stojan, kteří s hrstkou nadšených mužů přivedli město do správy české. Byli to hlavně: měštan Peřinka, dr. Remeš, lékárník Pokorný, soudní adjunkt Putna, cvičný učitel Červenka (pozdější ředitel měšť. škol v Napajedlích), cvičný učitel a pozdější inspektor a poslanec Mňuk.

Vedle práce místní však příborští kaplani i jiným veřejným otázkám se věnovali. V roce 1881 založili s P. Placidem Mathonem, benediktinem rajhradským veledůležité »Družstvo Svatohostýnské«, jehož úkolem bylo zříditi stálou duchovní správu na Sv. Hostýně. Jeho Eminence kardinál Fürstenberg snahy tyto schválil a účinně podporoval. Předsedou Družstva byl olomoucký kanovník Anatol hr. d'Orsay, pokladníkem dr. Schneider, jednatelem dr. Stojan. Dílo to korunováno bylo úspěchem. Na Sv. Hostýně postaven byl klášter a uvedeni tam byli dva kněží z Tovaryšstva Ježíšova ku stálému pobytu. Byli to: P. Jan Cibulka a P. František Xaver Zimmerhackel. Tento tam zavítal 4. května a P. Cibulka 7. května 1887.

Když Družstvo Svatohostýnské dosáhlo svého cíle, ukončilo svou činnost, a v roce 1895 pro další zvelebení Sv. Hostýna založen byl nový významný spolek »Matice Svatohostýnská«. A opět jsou to dr. Stojan a dr. Schneider, a s nimi nadšený P. Cibulka, kteří stáli u kolébky tohoto spolku, jenž Sv. Hostýn Moravě zachránil a tolik zvelebil. Prvním jeho předsedou byl zvěčnělý biskup Jan Weinlich z Olomouce, a nyní jest předsedou Jeho Milost biskup dr. Karel Wisnar. Pokladníkem jest dr. Schneider a jednatelem dr. Stojan.

Vedle Sv. Hostýna bylo třeba věnovati péči posvátnému Velehradu, zvláště protože se blížil jubilejní rok 1885. Na popud vzácného a vlasteneckého velehradského faráře Vykydala a za součinnosti velehradského

kaplana nyní faráře cholinského assessora Vychodila opět první kroky k tomu cíli staly se v Příboře. Dr. Stojan zařídil ve prospěch Velehradu r. 1881 velikou věcnou loterii a dr. Schneider stal se opět pokladníkem

Msgr. dr. Jan Schneider.

tohoto podniku. — I jinak dr. Schneider pracoval s drem. Stojanem pro Velehrad, tak na př. při jubilejních slavnostech velehradských v roce 1885 a při zřizování »Apoštolátu sv. Cyrilla a Methoděje«.

Dne 18. ledna 1882 dr. Schneider opustiv Příbor stal se farářem v Křížanovicích na Vyškovsku. I tam rozvíjel úspěšnou činnost. Svědomitě konal správu duchovní, obnovil a vyzdobil chrám, opravil budovu farní a dbal i o hmotné potřeby svých farníků. Farnost jeho dvakrát byla postížena hroznym krupobitím. Dr. Schneider všemožně sháněl pomoc. V r.

OBSAH.

Strana

Básně.

Chata v Nazaretě. P. Xaver . . . 3
Zdrávas Maria. R. Stupavský . . . 27
Milosti plná. R. Stupavský 41
Pán s Tebou. I. R. Stupavský . . . 56
Hostýnský skřivánek. R. Stupavský . 65
Pán s tebou II. R. Stupavský . . . 76
Požehnaná Ty mezi ženami. R. Stupavský 97
Pius zemřel. Fr. Střížovský 129
Požehnaný plod života Tvého. R. Stupavský 153
Hostýnská. K. D. Lutinov 167
Ranila jsi srdce mé. O. Z. Tepenec . 184

Články poučné a zábavně.

Poutníček se Sv. Hostýna 1
Pomněnky. Maria Alfonsa 4, 34, 58, 66, 118 145, 167
Korunovaná Hostýnská Matka Boží v semináři olomuckém 6
Cesta do Říma s korunkami. Jan Drábek . . 9, 28, 44, 58, 74, 108, 153
Dějepisné paběrky ze zápisných a úředních knih svatohost. P. Fr. Zimmerhackel . 10, 36, 57, 76, 85, 98, 155
Svatohostýnský betlém. Maria Alfonsa 17
Úryvky z dějin obce Loukovské p. H. a památky úcty P. M. Svat. na Loukově. P. J. Černý T. J. 19
P Maria v žalmech předobrazena. P. Eug. Kadeřávek O. P. . . 40, 73, 150
Moje první pouti na Sv. Hostýn. P. Xaver 42
Sedmdesátiny Msgra Dra J. Schneidra Prof. Ant. Janda 49
Stoletá památka znovuzřízení T. J. Frant. Zimmerhackel T. J. 69, 92, 101, 122, 148, 170, 184
Vzpomínky a dojmy se Sv. Hostýna. R. Stupavský 70, 93, 106
Srdcem Matčiným k srdci Synovu. P. Ant. Ostrčilík T. J. 81
List sv. Otce generálu T. J. . . . 105

Strana

Za zvěčnělým následníkem trůnu . 113
Vznešený korunovatel P. M. Svatoh. Pius X. mrtev 130
P. Frant. Wernz, generál T. J. mrtev 132
Blahopřejný list Pia X. generálu T. J. 133
Jak jsme oslavili druhé výročí korunovace. Ad. Jašek 135
Zlaté jubileum vdp. Frant. Kremla. P. Fr. Zimmerhackel T. J. . . . 143
Pater Xaver. 151
Papež Benedikt XV. 162
Kající a prosebná pouť na Sv. Hostýně. Ad. Jašek 163
Královna svatohostýnská na ruských hranicích. V. Záhorský 173
P. Frant. Gogela, rostlinopisec svatoh. šedesátníkem. Aug. Neoral . . . 178
Stará litanie k Panně Marii z VIII. st. P. J. Černý T. J. 180
Vánoční pomněnka. Maria Alfonsa . 181
Narodil se. P. J. Černý T. J. . . . 187

Vyobrazení.

Processí z Olomouce a Sv. Kopečka . 2
Socha P. M. Svatoh. v semináři olom. 6
Processí z Uherské Skalice a okolí . 8
U IV. zastavení nové Křížové cesty v listopadu 11
Socha P. Marie Svatoh. na návsi v Loukově 20
Kaplička P. Marie Svatoh. na výpustě u Loukova 22
Starobylý relief P. M. Svatoh. v kapličce na výpustě 26
Frant. Korec 33
Dr. Beda Dudík, řádu sv. Bened. . . 37
P. Placidus Mathon, řádu sv. Bened. . 39
Děti ze Vsetína na Sv. Hostýně . . 43
Msgre Dr. J. Schneider 51
U lázní pod Sv. Hostýnem 53
Baron Al. Pražák s chotí 57
Nová část domu pro exercicie . . . 59
Korunovaná Královna Svatohost. 65, 115
XI. zastavení nové Křížové cesty . 67
Nová část domu ze zahrady . . . 71

Strana

U sv. Filomenky 75
Socha božského Srdce Páně na oltáři sv. Františka 83
Dr. Frant. Sušil 86
Rodný dům Sušilů 87
Úmrtní dům Sušilů 89
Ukázka z musea svatohost. 99
Královna Tovaryšstva Ježíš. 102
Processí z Ruclavic 104
Vojáci na Sv. Hostýně 107
Processí z Německé Jasenice . . . 117
Sv. Hostýn od Rusavy 118
Missionářský kříž v Určicích . . . 119
Z musea: vykopávky 123
Pius X. 131
Generál T. J. Fr. Wernz 133
Poutníci z Uh. Slovácka 137
Missijní průvod v Určicích 141
Fr. Kremel 143
Sv. Hostýn od severu 147
P. Fr. Zimmerhackel T. J. . . . 151
Sv. Otec Benedikt XV. . . . 161
Prosebná pouť 165
Processí nivnické 168
Exercitanti I. turnu 1914 172

Strana

Frant. Gogela 177
Uvítání J. E. F. kard. Bauera v Hrušce 182
Exercitanti II. turnu 1914 185
Exercitanti III. turnu 1914 188

Různé.

Zprávy se Sv. Hostýna. P. R. Rozkošný T. J. 14, 30, 46, 62, 77, 93, 109, 124, 156, 175, 190
Zprávy o missijích:
v Konešíně, Loukově, Líšni . . . 15
v Prasklicích, Dubanech 32
v Dolních Loučkách 48
v Komíně 79
v Určicích 80
v Konešíně 96
Sedmdesátiny Fr. Korce 34
Kniha Papežská korunovace . . . 61
Vzpomínka na brněnskou pouť r. 1856 78
Henry Tihen, biskup linkolnský . . 79
Pozvání na valnou hromadu Matice 100
Jak oslavíme druhé výročí korunovace 116
Milosti pro slavnosti korunovační . 117
Poděkování 16, 32, 48, 64, 80, 96, 112, 128, 176, 191

Číslo 1. LEDEN 1914. Ročník X.

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ

MĚSÍČNÍK PRO LID

S povolením nejdůst. kníže-arcib. konsistoře v Olomouci a řeh. představených vydávají Otcové Tovaryšstva Ježíšova na Sv. Hostýně na Moravě. — Vychází počátkem každého měsíce. — Celoroční předplatné K 1·50. — V Americe 0·40 dol. — V Německu M 1·50. — Administrace na Sv. Hostýně u Bystřice. —

OBSAH: Poutníček se Sv. Hostýna. — Chata v Nazaretě. (Báseň.) — Poměnky. — Korunovaná Hostýnská Matka Boží v semináři olomouckém. — Cesta do Říma s korunkami svatohostýnskými. — Dějepisné paběrky ze zápisných a úředních knih svatohostýnských. — Upozornění. — Správy se Sv. Hostýna.

VYOBRAZENÍ: Procesí z Olomouce a Sv. Kopečku na Sv. Hostýně dne 31. srpna 1913. — Socha P. Marie Svatohostýnské v semináři Olomouckém. — Procesí z Uh. Skalice na Sv. Hostýně 14. září 1913. — U čtvrtého zastavení nové křížové cesty v listopadu 1913. —

Našim milým odběratelům a čtenářům!

Začínáme X. ročník »Hlasů Svatohostýnských«. Děkujeme ze srdce všem P. T. odběratelům, čtenářům a šiřitelům našeho časopisu za všecku ochotu a lásku, kterou vydavatelstvu věnovali. Zároveň prosíme, aby Hlasům zůstali věrni a o jich rozšíření horlivě se přičinili. Jak P. T. odběratelé se jistě přesvědčili, snažili jsme se v posledních letech naše Hlasy jak obsahem tak úpravou zvelebiti. Přičiníme se, seč síly stačí, aby zdokonalily se ještě více. Jako dosud tak i nadále budeme uveřejňovati ponejvíce články týkající se Sv. Hostýna, jeho dějin a úcty ke korunované Královně. Oblíbená spisovatelka »Chudobek« M. Alfonsa přichystala již zase celou řadu článků pro tento ročník. Nešetřili jsme velkého nákladu na obrázky. Chceme i příště pěknými časovými vyobrazeními se Sv. Hostýna a jeho dějů časopis náš zásobovati: už na 30 je jich připraveno. — Poněvadž však rozkvět každého časopisu po zevnější stránce závisí od počtu odběratelů a svědomitého předplácení, prosíme opětovně všechny, kdož dluží, aby doplatili, ostatní pak aby nepatrné předplatné (1·50 K) složenkami Hlasů (čís. 97.129), které do prvního čísla tohoto ročníku jsou vloženy, co nejdříve zapravili, abychom i my svým četným povinnostem vydavatelským dostáti mohli. Jelikož přemnozí nám dlužili, někteří i za více let, viděli jsme se nuceny zaslati upomínku. Poněvadž však mnozí doplácelí a předpláceli při předlonských slavnostech korunovačních, kdy pro veliký nával nebylo snad možno adressy správně zaznamenati, prosíme uctivě za prominutí, pakliže snad někdo nedopatřením bez příčiny byl upomenut. Aby se všemu nedorozumění a nedoopatření předešlo, upozorňujeme znovu aby předplatné a jen předplatné podle možnosti složenkami se zaslalo, příspěvky pak pro Matici složenkami Matice Svatohostýnské (čís. 44.642) anebo poukázkami. Snažně prosíme své příznivce, aby si neobtěžovali získati nám hojně nových odběratelů a zaslali ještě tento měsíc jejich správné a úplné adressy; podotýkáme však, aby adressy jen takových byly zaslány, kteří již na Hlasy byli upozorněni a o nichž možno se opravdu nadíti, že skutečně odběrateli se stanou. Stává se totiž, že přemnozí, jimž Hlasy ukázkou byly zaslány, vrátili je zpět a to někdy třeba až 10. nebo 11. číslo, čímž vydavatelstvu nemalé výlohy povstaly. Konečně připomínáme, že všichni, kdož první číslo podrží, pokládáni budou za odběrately, ovšem s povinností zapraviti předplatné.

K nastalému novému roku přejeme všem z hloubi srdce, aby korunovaná Královna svatohostýnská jim žehnati ráčila hojně a štědře, aby nový tento rok byl všem rokem milosti, požehnání a spásy!

Redakce.

Z církve a světa.

J. M. Nejdůst. pan biskup J. Koudelka, jenž loni svou přítomností dodal nemalého lesku korunovačním slavnostem, svatohostýnským, byl 7. listopadu t. r. v diecesi «Superior» v Americe slavně nastolen na biskupský úřad. Uvítání bylo velkolepé. Celé město Superior oděno bylo v slavnostní háv, ze všech domů i veřejných budov vlály prapory. Některé domy byly bohatě ozdobeny, a některé slavobrány byly přímo nád-

Číslo 1. LEDEN 1914. Ročník X.

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ

Vydávají Otcové Tovaryšstva Ježíšova na Svatém Hostýně na Moravě.
Pořádá P. A. Ostrčilík T. J. — Vychází počátkem každého měsíce.
Celoroční předplatné 1·50 kor. — V Americe 0·40 dol. — V Německu 1·50 M.

Poutníček se Sv. Hostýna.

Na tisíce poutníků přichází sem na Sv. Hostýn: pějí písně, modlí se a prosí korunovanou Královnu svatohostýnskou. Se Sv. Hostýna zas putuje již desátý rok poutníček. Každý měsíc mu připraví strážcové Sv. Hostýna raneček a vysílají ho do Moravěnky, do Čech, do Slezska, na Uher. Slovácko, do Německa, ano i za moře až do Ameriky.

Oblékají ho do prostého papírového šatu, dávají mu do mošničky několik obrázků se Sv. Hostýna na památku pro ctitele P. Marie svatohostýnské: jsou to »Hlasy Svatohostýnské«.

Také letos se vydává na desátou již pouť. Nese s sebou opět chválu Panny Marie. Šaty jeho stále se poopravují a lepší. Obrázky v ranečku jsou milejší a pěknější. Pečlivě si ho všichni strážcové Sv. Hostýna prohlížejí, než ho vyšlou na dalekou cestu.

Jeden mu chystá vše potřebné na pouť; to redaktor již dlouho přemýšlí, co a jak mu vše dát, aby čtenáře »Hlasů« pobavil, poučil a potěšil. Jiný zase mu dává do brašničky novinky o počasí, poutích a všem zajímavém co tu na Sv. Hostýně je; třetí zase vkládá nějaký ten obrázek, čtvrtý hladí a spravuje ho, aby mu šat pěkně slušel a čtenářové si ho oblíbili.

Tak vypraven se béře také letos na obvyklou pouť. Přichází do palácí, tam se na něj podívají a odkládají ho mezi jeho bratry, kterých tam má již snad devět, přichází do statků a domů zámožných, přichází i do chudičkých chatek. Všude mu mošničku nožem rozříznou a hledají obyčejně to nejzajímavější: Co nového na Sv. Hostýně?

Strážcové Sv. Hostýna se přičiní, aby také letos v desátý rok svých poutí »Hlasy Svatohostýnské« co nejlépe byly upraveny, aby přinášely zajímavé povídky a články poučné, zprávy byly hojnější a pokud možna i důkladnější:

Jdi s Hostýna, poutníčku,
Na cestu se směle dej,
Vezmi si svou mošničku,
Chválu Mariánskou pěj!

Procesí z Olomouce a Sv. Kopečku na Sv. Hostýně dne 31. srpna 1913.

P. Xaver.

Chata v Nazaretě.

Mezi domky chudých
města Nazareta,
révou obrostená,
stojí nízká chata.

Dvorek malý za ní
a zahrádka kolem
toť majetek celý
s úzkým ještě polem.

Na dvoře je kůlna,
v ní se dřevo skrývá;
každý může poznat,
že tu tesař bývá.

Dle zahrádky milé,
vypleté od bylí,
není těžko hádat,
že tu panna sídlí.

Pár oveček bílých
v trávě u žitečka
v ochraně se pase
milého chlapečka.

Dopásl a hbitě
běží v tichou chatku;
uctivě tam zdraví
tatíčka i matku.

Otec dřevo tesá,
pot mu řine skrání,
nad vřetánkem příze
hospodyň se sklání.

Den se nachyluje,
již se připozdívá,
a přec dosti práce
jim tu ještě zbývá.

Třeba vody donést
ovečky napojit —
třeba zaměst dílnu
a oheň založit.

S konvou v drobné ručce
hošík bez rozkazu
k studánce již běží
tam u skály srázu.

Ovce vodu pijí,
hošík třísky sbírá,
by čím topit měla
máti jeho milá.

Třísky rychle sbírá,
na ohniště nese,
snad tam slabá jiskra
ještě rozedme se.

Hošík sobě kleká
na zem na kolínka
k jiskrám doutnajícím
přikládá polínka.

A tak chvíli klečí
u vychladlých kamen,
až se jiskry vzňaly
v jasný, bílý plamen.

Jasný šlehá plamen
září synka oči,
že se jiskry vzňaly
div si neposkočí.

S úsměvem naň patří
od své příze máti:
»Dítě tebe třeba
vždy víc milovati.«

Vidí to vše tesař,
dojat myslí sobě:
»Dítě, čím jsem hoden,
pěstounem být tobě?«

Kdo je to ten tesař?
Kdo ta milá máti?
Kdo ten vzácný hošík?
— Netřeba se ptáti!

Maria Alfonsa.

Pomněnky.

Jeď v zimě, v mrazu a chladu že rostou?« zeptáte se snad. Ano, kvetou. A nejen ve svatohostýnské svatyni mariánské, ale také v srdcích oněch, kteří vítěznou Ochránkyni Moravy ctí a milují. Kdo by, znaje ji, nemiloval a nevěnoval rád vzpomínky — pomněnky srdce svého?

Vždyť je tak dobrá, milá, milosrdná . . .

Miliony pomněnek svatohostýnských rozsety jsou po našich vlastech, v blízku i dáli.

Utrhla jsem jich několik . . .

I.

Chcete poznat moře lásky mateřské, která klene cestu přes propasti a pro blaho dítěte je schopna nebeský blankyt k zemi snést?

Pohleďte na sv. Matičku naši v Hostýnské svatyni a pochopíte krásu lásky i vznešenost. Žádná matka nemůže milovati více dítko své, než-li ona nás.

Však naše katolické matky dobře ví, proč ji tak vroucně uctívají. Pomněnky mariánské úcty a zbožnosti kvetou nejen v jejich srdcích, ale odtud vsévají se i do útlých srdcí nevinných dítek.

Přesvědčila jsem se o tom o slavnostech korunovačních, když přišly matky s dítkami, aby Královně-Matce vzdaly hold.

Klečela jsem v postraní lavici u oltáře. Přicházely velké zástupy žen, vedoucích dítky. Mnohá i nemluvňátko hřála ve své náruči. Přede mnou poklekla matka. Dva chlapci, asi tří- a pětiletý, stáli vedle ní. Třetí dítko bylo v peřince zavinuté a spalo v jejich loktech. Dle růžových pentliček na kabátku a v čepečku poznala jsem, že je to děvčátko.

Matka ukázala chlapcům Korunovanou. Potom se vroucně modlila za blaho rodiny. Přednášela jí bolesti manželky a matky, prosila o sílu v utrpení budoucím.

Chvílemi stírala řinoucí se s čela pot. Byla to pro ni velká námaha, vystupovat se třemi dětmi na vysoký chlum. A přece přišla se všemi.

Hoši si prohlédli korunky a vše kolem. Menší z dlouhé chvíle vyndal z kapsy cukroví a pochutnával si. Když to starší viděl, žduchl jej řka:

»Lojzíku, schovej to! Před Panenkou Marijó se nesmí cukrdlata jíst«.

Jedlíček vsunul ručky do kapes a ustrašeně se podíval na sošku Ježíška a Panenky Marie. Naklonil se k bratrovi, šeptaje: »Šat Ona to nevidí. Psece se dívá na dluhou stlanu. A dyby, tat se schovám za tvá záda a neuvidí nic. A Jezíset? O jejda, ten má cutudlata taty rád. Dyby nebyl tat vysoto, dal bych mu a viděl bys, ze by jedl«.

Usmála jsem se této dětské logice. Matka se domodlila. Zahlédla můj úsměv i pozorování jejich dítek.

Potom po kolenou obešla hlavní oltář. Pod sochou se zastavila a Korunované dítky zasvětila.

Šla jsem do pozadí chrámu, abych ještě lépe mohla všechno sledovat. Uzřela jsem onu matku zas. Jdouc středem poutníků, rozhlížela se. Zahlédla mne a s prosbou přistoupila blíž.

»Prosím vás, pochovejte mi Mařenku malou chvílenku. Chci jít ke sv. zpovědi, dokud není kolem zpovědnic mnoho lidí. Mohla by se tam rozplakat. A kluky vám tady také nechám«, pravila.

Chtíc, nechtíc musela jsem tomu přání vyhověti. Hoši na mně hleděli jako na starou známou. Prohlíželi si mne již u oltáře. I Mařenčina pomněnková očka patřila do mého zraku. Byla udivená, jakoby se chtěla ptáti, kde je matička. Chlapci mně zatahali za rukáv a Lojzík se ptal:

»Chcete nám utlact našu sescičtu?«

»I ne, ukrást vám ji nechci«, odvětila jsem, »až se maminka vrátí, vezme si ji zas«. V duchu mne jeho otázka zamrzela. Všichni si o mně myslí, že chodím po Sv. Hostýně a kradu všechno, co mi přijde do rukou.

Sotva jsem promluvila, dalo se děvčátko do usedavého pláče. Kluci se rozběhli k mamince, zpovídající se právě. Tahali ji za sukni volajíce, že Mařenka pláče. Já jsem rozpaky nevěděla kam se obrátit, co si s ukřičenou počít. Slzy jsem měla již na krajíčku. Na štěstí jsem zahlédla v peřince její dudláček a tím jsem ji upokojila.

Matka mi srdečně děkovala. Sotva jsem jí dítko odevzdala, spěchala jsem do popředí chrámu zas. V obavě, aby snad i jiným matkám nenapadlo svěřit mi jejich uplakané miláčky.

Hledíc na ostatní poutnice, spatřila jsem známou paní. Z pěti dítek přivedla sebou dvě. Šestiletou Vlastu a tři roky starého Jeníka. Matce řinuly se z očí slzy. Modlila se, šeptajíc: »Matko dobrá, svatá, milostná, dobře víš, jak své dítky miluji. Vždyť i Ty jsi Ježíška, miláčka tvého, milovala. Pohleď, jak slabé, choré jsou. Přijmi i je za dítky tvé, ochraň je všeho zlého. V jejich dušičky vsela jsem již pomněnky lásky k Tobě. Modlívají se a vzpomínají často na tebe. Zahřívej svou milostí tyto květy a rosou lásky svlažuj je. Buď jim Matkou dobrou, milosrdnou!«

Když přednesla svoji prosbu, šla kolem oltáře. Před milostnou sochou poklekla. S ní i Vlastička. Vyzvaly také Jeníka, ale on kleknouti nechtěl, řka: »Umazal bych si kolínka a pak by na mne volali: »kuku, špinavý kluku!«

Když došli k pokladnici, kam poutníci ukládají milodary, dala paní jemu i Vlastičce po dvacetihaléři. Tato poslechla. Jeník mezi tím vyndal z kapsičky dvouhaléř, a rozmýšlel se, nemá-li jej tam vhodit místo bílého penízku. Pak se usmál, schoval obé a šel spokojeně dál. Když se matka u oltáře modlila, vrátil se zpět. Myslela, že si to rozmyslil a šel tam penízky vhodit. Brzy však uslyšela jeho pláč a šla za ním. Lidé mu brali z kapsiček peníze. Sesbíral totiž ony, které u otvoru pokladnice ležely. Matka mu pěkně obrátila kapsičky na ruby, vzala mu i ten bílý penízek a dala k ostatním.

Venku jsme se sešly. Vyprávěla mi o svých starostech. »Obě dítky jsou stále churavé. Přišla jsem s nimi sem, abych jim zdraví vyprosila. Zasvětila jsem je sv. Matce Hostýnské a budu mnohem klidnější. Chodívám sem každý rok s nimi. Vzpomínají si každý večer při modlitbě na ni. »Škoda, že je tak daleko a na tak vysokém kopečku«, říkají si. »Chtěly by sem jíti každý den«, usmála se paní.

Rozešly jsme se. A za několik měsíců stála jsem u její rakve. Bylo to právě v době květů. Nad otevřeným hrobem jsem se bolestně zadumala . . .

Jeníček potom ještě dlouho maminku hledal, říkaje. »Tati, zaveď nás k té Panence Marii na tom vysokém kopci. Když si na ni vzpomenu, vždy tam vidím maminku klečet. Pojď, přivedeme si ji domů zas a už ji na pouť nepustíme«.

Divil se, proč tatínek s ním nechce jíti a při této vzpomínce že tolik, tolik pláče.

Korunovaná Hostýnská Matka Boží v semináři olomouckém.

Není zbožnému Moravanu dražšího místa nad dvě místa svatá, památná, úctyhodná: nad Hostýn a Velehrad. A pohlíží-li k Velehradu jako ke kolébce své víry svaté, jako k místu, z něhož předkové jeho čerpali první útěchu učení Pána Ježíše, pak pohlíží k Hostýnu jako k místu, odkudž této svaté víře dostává se posily přímluvou Panny Marie. Ano, nebýti Hostýna a divotvorné jeho Matky Boží, kdož ví, jaký byl by stav naší sv. víry katolické na Moravě? Kdož ví, kolik katolíků bylo by utonulo v bahně

Socha P. Marie Svatohostýnské v semináři olomouckém.

hříchu, zahynulo nevěrou? Vždyť tak mnohý katolík z té milé naší vlasti má děkovati za svou duchovní záchranu jen Matce Boží svatohostýnské. Ale tam utíkají také ti, kdo bolem nějakým jsou stiženi, i ti, kteří v těžkých dobách nynějších mnoho podstoupiti musejí pro sv. náboženství. Tam utíkají se s důvěrou a bývají posíleni. A utíká se tam prostý i vznešený, utíká se lid i kněžstvo. Vždyť ví kněžstvo, že veliké, obtížné práce pro

spásu duší budou zdárnější, vyprosí-li jim pomoci s hůry Královna kněží, P. Maria. Čím větším ctitelem Matky Boží jest kněz, tím požehnanější jeho práce.

A aby už ti, kteří ke sv. kněžství se chystají, v úctě Marie Panny prospívali; aby s novými vědomostmi bohoslovnými vsázela se v duše bohoslovců i láska k nebes Královně; aby častá vzpomínka na milou naši Matku svatohostýnskou je v lásce té utvrzovala, pojal ředitel olomouckého semináře, vdp. Msgr. Al. Demel, myšlenku postaviti důstojnou sochu svatohostýnské Královny nastávajícím kněžím před oči. Pohled častý na ni má pokaždé v mladých duších budoucích kněží rozněcovati touhu, státi se hodnými služebníky jejího Syna. Myšlenka věru vzácná a došla plného souhlasu i nejdůstojnějšího arcipastýře! Když totiž ndp. kardinál v laskavé starosti své o budoucí kněžstvo přistavěl v Olomouci k dosavadnímu bohosloveckému semináři novou obrovskou a krásnou budovu, po něm »Salesianum« nazvanou, uskutečněna i myšlenka se sochou Matky Boží v semináři. A tak vidíme nyní k velebné stavbě nového semináře důstojně řaditi se velebnou sochu Panny Marie tak, jak ji náš obrázek ukazuje. A je vskutku pěkná! Zhotovena je z běložlutého untersbergského mramoru v životní velikosti; měříť i s korunkou 1.70 m. Pořídila ji podle obyčejného obrázku svatohostýnského firma Bedřich svobodný pán Mayr z Melnhofu v Solnohradě dle modelu zhotoveného jistým professorem. Socha stojí na podstavci, pod nímž je polovypouklý obraz z hydraulického cementu. Znázorňuje útěk Tatarů před křesťany. Mohutná postava pod sochou představuje vůdce tatarského, an zděšeně prchá před hrůzou s nebes seslanou. — A před ním prchají zástupy divých, zděšených bojovníků tatarských. Na druhé straně zas vidíme křesťany, kterak klečíce, prosí o pomoc s hůry. A té se jim dostalo. To modlitba jejich pohnula Matku Boží k přímluvě a Božský Syn nyní sám bojuje za křesťany.

Nad sochou věžovitě zdvihá se plechová stříška s křížkem nahoře. V ní různobarevná skla různobarevným zazáří světlem, když zasvitnou u večer o Mariánských svátcích elektrické lampy nad sochou. A ty díváš se ve večerní tmě na ozářenou sochu Matičky a opakuješ v duchu slova nápisu umístěného pod sochou: »Gloriossima Virgo, triumphum sanctae Ecclesiae de inimicis suis obtine — Veleslavná Panno, vítězství svaté církvi nad jejími nepřáteli vypros«. (Dle sv. Augustina.) — Socha soukromě byla posvěcena a umístěna na rohu nové budovy seminární v památném roce korunovačním v březnu r. 1912. Je ji z oken staré i nové budovy dobře viděti, ana jest ve značné výši, mezi prvním a druhým poschodím.

Nedivno ovšem, že socha tak krásná i sochařská práce pod sochou zhotovená p. Jos. Hladíkem, sochařem z Olomouce, vyžadovala značného nákladu. Stálať mramorová socha s dovozem téměř 1600 K, práce pak sochařské pod sochou 420 K. Ale má za to olomoucký seminář krásnou uměleckou památku, jež mnohou dobrou myšlenku probudí, mnohou duši povznese a budoucím věkům vděčně zachová památku těch, kteří ji postavili. —

(Poznámka redakce. Přičiněním vdp. Dra Josefa Foltynovského, oekonoma v olomuckém semináři a p. Jana Hubíka, stavitele v Olomouci věnoval Bedřich svobodný pán Mayr z Melnhofu v Solnohradě model této krásné sochy darem museu svatohostýnskému, kde jest již umístěn. Šlechetnému dárci a všem, kdož se o to přičinili, buďtež vroucí díky!)

Slovácké procesí z Uh. Skalice a okolí na Sv. Hostýně dne 14. září 1913.

Jan Drábek, děkan ve Fryštáku.

Cesta do Říma s korunkami svatohostýnskými.

Řím.

(Č. d.*)

*) Viz ročník IX. č. 7, 8, 9. 10, 11,

První dojem našeho pobytu v Římě nebyl příliš příjemný. Mysleli jsme, že budeme přijati v rakouském hospici Animě a proto najavše dostavníky jeli jsme přímo do Animy. Zde nám bylo řečeno, že není pro nás místa, a byl nám odporučen Park-hotel-Fischerův na Salustové třídě číslo domu 39. Tam jsme ve drožkách opět jeli. Byli jsme tam příjemně překvapeni, neboť majitel hotelu — rozený Čech — přivítal nás po česku, vykázal nám čisté, pěkné světnice a my se cítili za chvíli jako doma.

Vědouce, že se v Římě rovněž příliš dlouho nezdržíme pospíchali jsme, abychom jednak ve drožkách, jednak i v automobilech znamenitosti města co nejspíše a co nejvíce shlédli.

Nynější město Nový Řím zaujímá rovinu na levém břehu řeky Tibery od vrchu Capitolu až k vrchu Pincia, tak zvaný Campus Martius. A na pravém břehu řeky Tibery kopec Janikulus a ve starověku neobydlený kopec Vatikán. Nový Řím čítá přes půl milionu obyvatelů. Novým tímto Římem jsme jezdili po tři dny. Nás, jako katolické křesťany a katolické kněze, v první řadě ovšem zajímaly památky církve katolické, týkající se papežů a nejstarších kostelův. Proto první naše cesta vedla nás do středu města katolického, totiž na náměstí sv. Petra na Vatikánu.

Zmínil jsem se sice, že jedno z nejpěknějších náměstí na světě jest náměstí sv. Marka v Benátkách; zdá se ale jen býti a to večer při osvětlení, při hudbě. Ale bez odporu, nejvelkolepějším, dle mínění všech, jest náměstí sv. Petra na Vatikáně. Uprostřed velikého prostranství stojí 25½ m vysoký obelisk s křížem, v němž jsou uloženy ostatky sv. kříže Kristova. Tento obelisk stával v pohanských dobách v cirku Neronově, odkudž byl sem do středu křesťanství převezen, aby byl odznakem vítězství náboženství křesťanského nad pohanstvím. Z obou stran uzavírají náměstí velkolepé kolonady, jež dal papež Alexander VII. od umělce Berniniho nákladem 4½ mil. lir či korun postaviti. Kolonady mají 280 sloupců ohromných rozměrů a počítají na 186 uměleckých soch. Tímto nádherným náměstím vystupuje se poznenáhla ku velkým sochám sv. Petra a Pavla, jež dal papež Pius IX. postaviti, a odtud až na vrch pahrbku vatikánského, na němž stojí největší a nejnádhernější kostel na světě, který se nazývá »S. Pietro in Vaticano«.

Chce-li poutník získati odpustků pouti římské, musí navštíviti sedm hlavních basilik. První:

Chrám sv. Petra na Vatikáně. Dějiny tohoto chrámu Páně jsou následující. Na hrobě sv. Petra za papeže Silvestra I. postavil císař Konstantin Veliký na místě, kde stával circus Neronův, krásný kostel. Kolem kostela bylo později nastavěno mnoho kaplí a kapliček. Vše to zpustlo za dobu, kdy bydleli papežové v Avignoně. Po přesídlení do Říma byl na místě starého kostela nákladem 100 mil. zlatých v letech 1447—1626 postaven nynější kostel, který svou velikostí jest prvním na celém světě. Kostel jest 187 m dlouhý, 138 m široký a v kupoli 117 m vysoký. Zabírá veškeré plochy 15160 m². Majestátní jest façada basiliky, na níž stojí vysoká socha Krista a 12 apoštolů; každá socha jest 5 m vysoká. Dovnitř kostela vede pět bran. V prostřední jsou bronzové dveře ze staré basiliky. Brána poslední v pravo jest branou jubilejní a otvírá se vždy jen za 25 roků. Chrám má 6 kupolí, z nichž každá spočívá na 4 ohromných sloupech.

Hlavní oltář zvaný Confessio je z bronzového baldachýnu, pod nímž jest nádherná mensa, v níž jest uschován stůl, na kterém sloužíval mši sv. sv. Petr; nyní na něm smí sloužiti mši svatou jen sv. Otec. Před oltářem se sestupuje po schodech dolů a zde pod kovovou deskou nachází se hrob sv. Petra. Confessi v podobě nynější dal upraviti papež Pius VI., jehož krásná socha se zde nachází. Hrob sv. Petra ve dne i v noci osvětluje 95 lamp. Zvláště upravenou podzemní chodbou přijde se do zadu konfesse, kdež opět na hrobě sv. Petra jest upraven oltář; zde sloužil dp. probošt mši svatou, při níž mu naši dva orli přisluhovali. Korunky byly uctivě vloženy na hrob sv. Petra, jakož i na stůl, na němž sv. Petr sloužíval mši sv. Po prohlídce Confesse vedl nás vůdce do podzemních chodeb, zbytku to staré basiliky, kdež odpočívá mnoho sv. mučeníků, a kdež se nachází mnoho starých obrazů a uměleckých soch.

Za Confessio v apsidě přední naproti hlavnímu vchodu viděli jsme pomník ohromných rozměrů. Čtyři sochy kovové, představující čtyři otce církevní, sv. Ambrože, Augustina, Athanáše a Chrysostoma, nesou na bedrách velikou z kovu ulitou biskupskou stolici. V této nachází se jiná stolice, v níž sv. Petr, konaje služby Boží v domě senatora Pudense sedával. Stolice tato je z tvrdého dřeva dubového a ozdobena rozličnými řezbami. Po mnoho století sloužila za biskupskou stolici papežů, na níž byl každý nastolen, aby se i tím způsobem naznačovalo posloupnost papežů na stolici sv. Petra. I zde byly korunky položeny.

Kostel má mnoho kaplí, v nichž jsou krásné mosaikové obrazy, umělecké sochy svatých a náhrobky papežů. Pro nás jest zajímavou kaple sněmu Vatikánského a kaple sv. Václava, patrona země české, kdež jsme se nahlas po česku pomodlili, a ovšem i korunky na oltář postavili; totéž učinili jsme při oltářích, v nichž uložena jsou těla sv. Apoštolů Šimona a Judy Tadeáše a sv. papeže a učitele církve Lva Velikého. Světoznámá jest socha Michelangelova »Pieta«. V klenotnici jsme viděli dalmatiku, v níž nově korunovaní císařové římští sv. evangelium slavnostně říkávali, a mnohé jiné cenné a starožitné památky.

Na střechu kostela vede 142 schodů; my však jsme se nechali vytáhnouti. Vkročili jsme na první i druhou galerii obou kupolí a hleděli dovnitř; z druhé však pro závrat nemohli se mnozí již dolů dívati. Do knoflíku kupole, jenž má průměru 2¼ m, vystoupili jen dva. Ostatní hroznými vedrem unaveni, neměli jsme chuti až tam lézti. Na střeše chrámu jsou byty pro strážníky a služební zřízence kostela. Po návštěvě chrámu sv. Petra jsme navštívili a prohlédli si také sbírky Vatikánské. (P. d.)

P, Frant. X. Zimmerhackl T. J.

Dějepisné paběrky ze zápisných a úředních knih svatohostýnských.

Dodatkem ke knize P. Frant. Vídenského T. J. »**Sv. Hostýn ve svém původu a svých osudech**«.

1. Poznámky o knihách, z nichž zprávy jsme vypsali.

Kostelníci, kteří od znovuzřízení Sv. Hostýna v mariánské svatyni úřadovali, chovávali v sakristii pamětní či zápisnou knihu, kterouž poutníkům zvláště nekněžím podávali k libovolnému zápisu. V knize této zapsána jsou přemnohá jména poutníků, průvodů a spolků a tu a tam jako

náhodou připojeny poznámky, které však nemálo přispívají k poznání dějů posvátného místa. Zápisy začínají od r. 1845 a sahají až do příchodu stálé duchovní správy. Druhá kniha začíná od r. 1850 a obsahuje jména všech kněží, kteří v poutní svatyni sloužili mši svatou. I tato kniha vrhá nejednou historické světlo na děje hostýnské. Ostatní knihy jsou úřední jako ku př. inventář a účetní knihy, proto spolehlivy a poučny pro místní dějepis. Krom těch knih použito také řádových denníků a letopisů, které jsou svědomitě sepsány a poskytují hojnou dějepisnou látku.

U čtvrtého zastavení nové křížové cesty v listopadu 1913.

Obrali jsme si ku prozkoumání dobu novější od znovuzřízení chrámu. Neboť starou dobu od roku 1241 až do 1845 již důkladně probral P. F. Vídenský, který 1912 vydal v Dědictví Svatojanském dějiny naší sv. hory, a takměř všecky dosud přístupné prameny dějepisné vyčerpal. V době však od 1845 lze ještě všelicos nalézti, co veřejnosti není známo a je nemálo zajímavo.

Pracovali jsme s upřímnou láskou k Sv. Hostýnu, který nám k srdci přirostl, a s vroucí touhou, aby nebylo nic zapomenuto, co se naň vztahuje a s ním souvisí. Přejeme si, aby všichni Moravané důkladně poznali a vroucně si zamilovali naši první svatyni mariánskou.

Konečně máme úmysl, s pomocí Boží, pokud možná, doplniti dílo P. Fr. Vídenského, jež o Hostýně vloni sepsal.

První zápisná kniha začíná od svěcení kostela (1845) a uvádí jména světitele a ostatních přítomných hodnostářů a kněží. Na konci je poznámka, že bylo tehdáž na Hostýně na 40.000 poutníků.

Divná věc! Hostýn leží v kraji úplně moravském a celé okolí nemluví než moravsky. Krom toho převalná většina poutníků umí jen moravsky.

Nicméně jsou zápisy zvláště v prvních letech většinou německé. Patrně nebyl tehdejší lid, národně probudilý a proto tak snadno a bez odporu podlehl převládajícímu německému vlivu a duchu na újmu své národnosti. Přece však se ještě vyskytuje dost českých zápisů, zejména v pozdějších letech, kdy lid náš se stal národně uvědomělejším. Slyšme některé zajímavější moravské zápisy a poznámky. Roku 1856 stojí psáno: »S pomocí Boží připutovali poutníci z Brna v počtu 45. Antonín Mička, zpěvák. František Liška, zpěvák«. Dne 15. srpna 1857 stojí krásným českým písmem a bez chyb psáno:

»Na den slavného Nanebevzetí Panny Marie: Filip Pavlík, národní učitel ve Velké Loučce«. Na 5./VII. 1861:

»Připutovali poutníci (500) z hlavního města Brna a okolí pod vedením p. P. provinciála Bonaventury Zdury (minority)«. Podobná zpráva je také v následujícím roce zaznamenána:

»Bylo zde zase procesti brněnské. Vdp. P. Bonaventura Zdura byl s námi a Vel. p. farář z Lulče, Vel. p. P. Metod z Rajhradu. Starší bratří: Raimund Matěj, Drápal, Ondřej, Josef Slezák, Jan Drápal ze Slavkova, František Pavlík z Blažovic atd.« Dne 7. června 1863: »Vojtěch Hlínka, kněz z Hrádku u Sušice v Čechách«. Roku 1845 2. září poznamenáno:

Floriana Bubílka syn Jan měl vzdávání s Růženou Blažkovou v tomto chrámě. Sezdal je vel. p. Bernard Reger«. (Švabachem psáno). V červnu 1880:

»Rajmund Matěj Drápal, poutník a starší bratr od roku 1849 navštěvoval sv. Hostýn a od roku 1857 vedl processí brněnské na toto posvátné místo k Panně Marii svatohostýnské«. Roku 1886 4./8. čteme:

»Antonín K. Vilák, gramm. učitel a redaktor »Pěstouna« a »Matice Dítek« v Poličce v Čechách a Irma Viláková, slavíce stříbrnou svadbu svou, navštívili jsme svatý Hostýn«. Dne 13. srpna 1885 jiný učitel psal:

»Jan Hlobil, nadučitel v Dol. Újezdě, dnes jediný poutník v tomto chrámě. Sv. Mario Hostýnská, oroduj za nás!« Kdosi vida, jak P. M. Hostýnská skrze Syna svého ohnivé blesky na Tatary metá, napsal v trpké rozhorlenosti srdce:

»Bože! kdy uvrhneš ohnivé blesky v řady nepřátel našeho zúbožených národa, kteří krutěji barbarů si počínají. — Franta Vysloužilů z hanáckého Jerusaléma (z Prostějova)«. — To jsou tedy některé zajímavé a zároveň poučné zápisy moravskou řečí psané. — Na konci přidáme, co Jos. Bubílek o šlechetné choti před nedávnem zemřelého Dra Josefa šl. Koudely z Jelínkova napsal:

»Léta Páně tisícího osmistého osmdesátého druhého darovali na sv. Hostýn p. p. N. Adela Koudela bílý a zlatem protkaný ornát ze svých svadebních šatů ceny nemalé, čímž nemálo k oslavě služeb B. Budiž toto zde psáno pro památku šlechetných dárců a odplatiž jim Máti B. svatohostýnská! Dárkyně Adele Koudelová (toho času) choť c. k. notáře v Prostějově. Léta 1882. Josef Bubílek«.

2. Různá a četná jména zapsaná svědčí o širším významu Sv. Hostýna.

Zajímavo jest, jakého stavu, rodu a zaměstnání jsou v pamětní knize svatohostýnské osoby zapsané. Lze z toho poznati, že Sv. Hostýn nemá

pro Moravu pouze místní význam, nýbrž všeobecný, že je kouzlem téměř všem lidem bez rozdílu rodu, stavu, vzdělání, stáří a pohlaví. Jsou zapsána mnohá jména šlechtická: Hrabě Alfred Logothetty, Paulína a Helena Ledochowska, Karel hrabě Seilern, Marie hraběnka Belruptová, Konstancie hraběnka Trojerová (nar. 1817 a 1905 pochována v Bystřici p. H., Anatol hrabě d'Orsay (který měl tu 26./VII. 1849 své kněžské prvotiny), — baronové Laudon, Chlumecký, Stillfried, Skrbenský, Baillou, Pillersdorf, Podstatský, svobodný pán z Giesslů, Marie z Ottenthalu a jiní. Obmezujeme se tu jenom na nejstarší zápisky až do zavedení stálé duchovní správy. Kdybychom vypsali jména ze zápisků posledních let, museli bychom vyjmenovati Jeho Veličenství císaře pána, Františka Josefa I., papež. Nuntia, knížete de Belmonti, skoro celý českomoravský Episkopát, 2 biskupy americké a mnoho jiných církevních a světských hodnostářů, vysoce postavených. Stačí však co jsme uvedli.

Vedle jmen vysokých pánů jsou zapsána přemnohá jména obecného lidu: řemeslníků, sedláků, živnostníků, dělníků a služebníků. Ku př.: Jiří Hradil, sedlák z Blazic, Marianna Los, zpěvačka z Rajnochovic, Ferdinand Kvičala, mydlář z Holešova, Josef Veinhara, sluha z Brna, Jan Hrabic, cukrář z Přerova, Ferdinand Pátek, krejčí z Brna, Fr. Ostrčil, mlynář z Beňova, Karel Sova, knihař z Kroměříže, Antonín Kypiena, taneční mistr z Olomouce, Fr. Haluzka, kuchař z Lipníka, Josef Stošek, kupec z Hulína, N. Thomasberger, kavárník z Olomouce (často zaznamenán jako peněžní dárce sv. Hostýna), Fr. Sollář, polír z Bystřice p. H. a jiní. — S velkým zájmem se čtou jména podepsaných učenců, umělců, spisovatelů, profesorů a průmyslníků jako ku př.: Beda Dudík, František Sušil, Řehoř Volný, Placidus Mathon, Václav Kosmák, Vojtěch Hlinka (Pravda), Dr. Josef Symerský, Dr. Alois Pražák, Dr. Tomáš Kouřil, Dr. J. Bena, prof. J. Láska, prof. Fr. Hrbáček, prof. L. Holain, Dr. Rupert Přecechtěl (servita z pešťanské řehole, spisovatel »Porážky Tatarů u Hostýna), Dr. Fr. Bauer, tehdáž prof. bohosloví v Praze, Eduard Šillinger, redaktor, Jan Zapletal, malíř všech obrazů v kostele svatohostýnském, Fr. Ondrušek, akad. malíř, Fr. Hrubý, průmyslník ve Velkých Prosenicích, který každý rok peněžitý dar odváděl, Jan Nep. Wagner, velkoobchodník a továrník lihových nápojů a octa (v nemoci vyslyšen), Dr. a prof. Josef Schwetz, dvorní farář ve Vídni a jména mnohých učitelů, učitelek, důstojníků, úředníků, četníků, myslivců, žen, vdov, mládenců a dítek. (P. d.)

Upozornění.

Doslechli jsme, že s pamětní knihou korunovační vzniklo malé nedorozumění. Někteří členové »Matice Svatohostýnské« se totiž domnívají, že spis »Papežská korunovace Matky Boží Svatohostýnské« členům Matice se rozesílá zdarma. To však je veliký omyl. Kniha ta na obyčejném papíře stojí pro všechny — s poštovným 3 K 80 h, a na křídovém papíře 5 K 42 h. Prosíme tedy všechny, kteří knihu tu dostali, aby zmíněný obnos »Matici Svatohostýnské« ihned zaslali. Poštovní složenky byly v knize přiloženy. Matice právě nyní má veliké potřeby, i bude Vám vděčna, když peníze ihned zašlete. — Kdo však knihu korunovační ještě nemá, nemeškej si ji objednati na adresu: ANT. JANDA, c. k. profesor v Kroměříži. Čistý výtěžek jest určen na zvelebení Sv. Hostýna. — Kdo neobdržel poštovní složenky, žádej o ni p. prof. Jandu z Kroměříže. — Ať není jediné katolické rodiny, kde by nebylo korunovačního spisu!

Zprávy se Sv. Hostýna.

P. Rud. Rozkošný T. J.

(Od 15. listopadu do 15. prosince.)

Jak známo, krásné teplé počasí, které mělo býti v létě v čas poutí, se letos posunulo až na podzim: zvláště v druhé polvici října skoro nic nepršelo, ač 13. října padal sníh. V první polovici listopadu však již častěji přicházíval déšť; uprostřed měsíce pršelo několik dní po sobě, a ku konci se dalo do sněhu. 26. listop. začal padati a 29. ho bylo 15 cm. Kdežto na roně v ony dny pršelo, a voda leckde stála v brázdách a na cestách, blížil-lis se Sv. Hostýnu, ovanul tě chlad; již u »lázní« spatřils v dolinách sníh, a čím výše vystupovals byly bílé skvrny souvislejší, a nahoře musils prorážeti patnácticentimetrovou vrstvu. Přes to přece přišlo v první neděli adventní na 40 poutníků. Zavál jižní vítr a sníh se za 3 dny rozpustil. Nastalo mírné teplo. Zvláště na svátek sv. Barbory bylo pěkné a jasno, a proto jsem si vyšel na rozhlednu podívat se na okolí Sv. Hostýna. Slunce krásně vycházelo za »Holým vrchem«, a osvícovalo krajinu. Poslední výběžky Karpat vrhaly dlouhé stíny na rovinu. O ¼9 hod. ráno stín rozhledny sahal až za Bystřici k Rychlovu, a stín Javorníka až k Mrlínku. Slavkov, Bystřice, Loukov byly zastíněny. Vida to, vzpomněl jsem si, že i Panna Maria bývá přirovnána ke stínu: když pálí hříšnou duši žhavé paprsky spravedlnosti a hněvu Božího, a trápí ji výčitky zlého svědomí, utíká se do stínu ochrany Panny Marie, útočiště hříšníků, a nachází u ní občerstvení. Kolik takových duší se tlačí na Sv. Hostýně ve stín Panny Marie, a kolik jich volá slovy Písně písní skl. 2. verš 3: Pod stínem toho, kteréhož jsem žádala, seděla jsem, a ovoce jeho je sladké hrdlu mému??« Když jsem dále pozoroval okolí Sv. Hostýna, nezdálo se mi býti příliš pestré. Okolo mne byl tmavozelený smrkový les, za nim různě velké hnědé čtyřuhelníky zoraných polí, z nichž se některé mírně zelenaly, a mezi nimi byly ostrůvky tmavozelených, neb hnědočervených lesíků; jen bílé domky okolních osad ozářené sluncem razily mně do očí. V pozadí, jako dlouhá a vysoká obruba vystupovala tmavošedá mlha, z níž jen vyčníval zasněžený Praděd. Nad horami na jihu a na východě se vznášela mlha, ale ne tmavá jako na rovině, nýbrž bílá, a jsouc osvicována slunečními paprsky zdála se býti jako stříbrná. Za Karpatami bylo viděti Lysou horu, Radhošť, za Javorníky vyčnívaly Vysoké Tatry. Na jihu byla nízká mlha; proto nebylo jasně viděti ani Vyzovské hory, ani Kříly ani Buchlov. Vál sice jihových. teplý vítr, a bylo + 5° C, ale přece bylo chladno. Spěchal jsem tedy domů. Jda ku chrámu okolo staré křížové cesty, spatřil jsem svůj stín, kterak se pohybuje po stromech nad valem pod jízdní cestou. Každým člověkem prý chodí také smrt jako stín! Šťastný ten, jenž aspoň v duchu míří k Panně Marii! Odpoledne bylo nad horami jasno, na rovině hned ráno byla tmavá mlha; nad ní se odpoledne valila tmavá mračna. Měls tedy odpoledne před sebou velice vysokou a dlouhou tmavou zeď. Na lukách leckde kvetly chudobky. Druhého dne ráno byly střechy pokryty sněhem; na zemi se ihned sníh rozpouštěl, protože nemrzlo. Ráno na sv. Mikuláše byla celá krajina zasněžena. V poledne na rovině sníh roztál, nahoře zůstal; byly — 4° C. Před polednem odjeli P. Superior a P. Černý do Líšné u Brna na sv. missije. V neděli 7. pros. byly při službách Božích lavice obsazeny. Večer o půl 5. hod. jsme pozorovali oheň v Pavlovicích u Přerova. Hořely tam stohy slámy; ještě druhého dne před polednem vystupoval kouř ze spáleniště. 8. pros. na svátek Panny Marie, byly nejen lavice, ale i presbytář plny, a také za lavicemi stáli poutníci; někteří z nich zůstali na požehnání o 12. hod. Večer bylo — 7° C. 9. pros. se sypal celé dopoledne drobný sníh, který hnán větrem, dělal leckde dosti vysoké závěje, na jiných místech byl však odvát. Byla hustá mlha. Odpoledne poprchávalo, a mrzlo, takže na místech, kde nebylo sněhu bylo velké náledí, zvláště před chrámem. Ve středu v poledne padal sníh ve velkých vločkách, zatím co v Bystřici pršelo, a ve čtvrtek ráno bylo 11 cm sněhu. Teploměr kolísal okolo nully. Na sv. Lucii tálo: na vyšlapaných cestičkách a ujetých cestách byl vodnatý sníh, a na náledí bylo posud kluzko. Na rovině nebylo sněhu, jen někde v dolinách a v hlubokých brázdách vinuly se bílé pásy. Ve sněhu bylo znamenati dosti četné stopy zajíců, někde i srnců, a pod hostincem se ukazovala žlutá háva. Do rána 14. pros. byl mírný mráz; na služby Boží přišlo asi 30 lidí. Po mši sv. odjel P. Fr. Zimmerhackel do Karl. Varů dávat duchovní cvičení. — V noci na pondělí 15. pros. napadly 4 cm sněhu. Bylo 2° C zimy. V pondělí ráno mlha stoupla, vzduch byl čistý a proto byl široký rozhled. Karpaty, Chřiběcí hory, Drahanská vysočina, Sudety, zvláště Praděd, byly zasněženy. Záhoří Čekyňský kopec, Švédské šance u Přerova, a Kostelecká a Dobrotická vydulina byly posněženy, a sníh čím níže ji na rovinu, tím více mizel; bílil hnědá a zelenající se pole: ale na nížinu k Hulínu, Břestu, k Chropyni, k Hané, k Prostějovu, Dubu, Přerovu ba ani k Domaželicím a Dřevohosticím se neodvážil. Dóm v Olomouci bylo skoro celý viděti, ba i za Olomoucem snad Štěpánov, také i za Prostějov do údolí Romže a dosti do údolí Hané. — Msgr. Gustav Klug k.na. sekretář sdělil v listě 13. listopadu na Sv. Hostýn poslaném, že při římské pouti J. E. odevzdala korunovační knihu Sv., jenž ji vlídně přijal, výklad oní jakož i o nejnovějších vykopávkách sv.-hostýnských vyslechl, a vůbec • Sv. Hostýn se velice zajímal. —

Na konec podávám přehled jak mnoho každého měsíce r. 1913 na Sv. Hostýně napršelo v milimetrech až do 15. pros.: za měsíc leden 29.9, za únor 11.9, za březen 21.0, za duben 44.3, za květen 68, za červen 83, za červenec 188.8 za srpen 207.9, za září 81.9, za říjen 37.8, za listopad 96.4 do 15. pros. 34.8: dohromady málo přes 9 dm. Kdo však změří proudy, ba veletoky milostí, které obdrželi ctitelé Svatohostýnští tohoto roku? Pohané měřili milosti prvních křesťanů, ukazujíce na ně slovy: »Hle tak žijí křesťané!« Kéž by i nyní totéž mohli tvrditi moderní pohané o ctitelech mariánských, a ukazovati na jejich spořádaný život domácí i veřejný! Jistě je to dobré měřítko milostí od Panny Marie udělených. Zajisté, že také každý ctitel Panny Marie svatohostýnské poděkuje jí za milosti, které tohoto roku dostal, poprosí ji o nvoé pro budoucí život, a umíní si, že s nimi bude lépe spolupůsobiti.

Sv. missie v Konešíně u Vladislavi od 9. do 17. listopadu 1913. Již 25 let nebylo zde missie a tenkrát, když r. 1888 missionáři zde byli, bylo to právě v čas nejpilnější práce, ve žně. Letos však zařídil p. farář vše tak, že byla největší pohoda a volnost. Každý, kdo jen trochu dobré vůle měl, mohl se lehce súčastnit všech kázání. Kostel byl po celou dobu sv. missie úplně naplněn. Při slavnosti N. S. Oltářní bylo přes 30 družiček. Péčí p. faráře zbudován byl krásný dubový missijní kříž, který byl na konci sv. missie nesen celou osadou. Přes 150 družiček malých i velkých šlo před křížem, asi 100 mládenců se vystřídalo v nešení sv. kříže. Hudba hrála dojemně píseň: »Přistupte křesťané« a páni hasiči tvořili špalír kolem sv. kříže. K sv. zpovědi přistoupilo 950 kajícníků, k sv. přijímání 2700. Na památku sv. missie založeno bratrstvo B. S. Páně, do něhož se přihlásilo 23 mladíků a asi 50 pannen; celkem přes 100 členů. Ať žehná B. S. Páně svým ctitelům ve farnosti konešínské. — Sv. missii konal P. J. M. Černý T. J. se Sv. Hostýna.

Sv. missie v Loukově pod Host. od 23. do 30. listopadu 1913. Již před 12 lety konali zde sv. missii se Sv. Hostýna † P. Filip Malý T. J. a P. Dvořák a Weiss T. J. Že od těch dob horlivost farníků loukovských neutuchla, dokázala veliká účast všech stavů při této missii. Až asi na 20 příslušníků farnosti loukovské přistoupili všichni ke sv. svátostem. Bylo na 1400 kajícníků u sv. zpovědi a 2800 přijalo Tělo Páně. Mimo to i okolí zejména z Újezda a Vítonic súčastnilo se horlivě přes všechnu nepohodu a bláto posledních dnů. Ku slavnosti N. Svátosti Olt., P. Marie jakož i závěreční slavnosti sv. Kříže hojně družiček malých i velkých (55) zejména z tamější katol. omladiny. Ve zpovědnici vypomáhali horlivě dp. faráři z Újezda a Vítonic a dp. kaplan s katech. z Bystřice. Že ve farnosti loukovské život náboženský celkem neporušený až podnes se zachoval, jak o sv. missii se jasně ukázalo, toho příčinou po našem soudu jest asi odvěká úcta farníků loukovských k Matičce Boží svatohostýnské. Putují často sou kromě i v průvodech na blízký Sv. Hostýn. Úctu tu hlásá velezajímavý historický obraz P. Marie Svatohostýnské, dvě sochy kamenné, jakož i kaplička pod lipami, podle zkazek na pohřebišti Tatarském postavena, věci, které zasluhují, aby ve zvláštním článku v Hlasech Svatohostýnských budoucnosti byly zachovány, což se asi již v příštím čísle stane. Zvláštní památkou na sv. missii budou asi věžové hodiny na pěkném kostelíčku loukovském, k jejichž pořízení při sv. missii zavdán zavdán podnět. Sv. missii konali P. Ant. Ostrčilík T. J., superior, a P. J. M. Černý se Sv. Hostýna.

Sv. missie v Líšni u Brna od 7. do 15. prosince 1913, kterou konali titéž missionáři se Sv. Hostýna. Byla to již třetí missie, kterou svým farníkům uspořádal horlivý pan farář Metoděj Hošek, jenž za 27 let svého obětavého působení v Líšni se svými farníky takměř srostl. Hojné požehnání, kterým sv. missie byla korunovaná, bylo nejlepším dokladem, že nepracoval nadarmo a že lid svému faráři rozumí. Netajíme se tím, že hleděli missionáři s jakousi obavou nastávající missii vstříc, protože toho nejednou zakusili, že zdařilá sv. missie bývá poměrně v osadách na blízku velkých měst řídkým úkazem. Obavy se rozplynuly, když farníci kostel naplnili hned od počátku. Účast během sv. missie nejenom neutuchala, nýbrž den ze dne rostla přes všecku nepohodu a přes to, že k vůli továrnímu lidu záhy z rána, již o 5. hod. a pozdě večer až k 8. hod. se pobožnosti missijní konaly. Kajícníků byl na 2700, těch kdo přijali Tělo Páně na 4000. Zvláštního lesku dodala sv. missii závěreční slavnost na oslavu dekretu milánského, která se konala na svátek Neposkvrněného Početí P. M. Při slavné mši sv., při níž oba missionáři též assistovali, zpívala chvalně známá varhanická škola z Brna. Přednesla přesně a úchvatně melodickou mši Wittovou sv. Lucie, kterou řídil osobně náš moravský skladatel a ředitel téže školy, Lev Janáček. Po večerním kázání bylo pěkné osvětlení, při němž vynikal zejména zámek hraběcí rodiny Belcredi. Obvyklých slavností missijních súčastnily se školní družičky. Svatá missie zakončená velkolepým vzorně uspořádaným průvodem. Průvod se seřadil u kláštera: na 700 školních dětí, za nimi ve čtyřstupu dospělé dívky a imposantní počet mužů. Četný zástup jinochů se seřadil kolem sv. Kříže. V nešení sv. Kříže vystřídali jinoši studující, jakož i z rolnického a dělnického stavu. Za křížem ubíralo se duchovenstvo a hraběcí rodina Belcredi, na konec velký zástup líšenských žen. Slavnost zakončena posvěcením a vztýčením miss. kříže, kázáním a apoštolským požehnáním. O obrovské účasti svědčí ta okolnost, že na konci se ani polovička z průvodu nemohla vtěsnat do kostela. Mimo vdp. faráře a stejně horlivého pana kaplana vypomáhali obětavě ve zpovědnici okolní dpp.: vdp. farář z

Podolí, vdp. farář s kaplanem a dp. katechetou, vdp. farář z Tvarožné s p. kaplanem a vdp. kvardián Otců kapucínů z Brna. Nemalou zásluhu o požehnaný průběh sv. missie získaly si bez odporu statečné ženy líšenské, které po celou dobou sv. missie byly ve svých rodinách pravými apoštolkami. — Pěkné to jistě ovoce výchovy, jež se dostává ženské mládeži líšeňské od tamějších ctih. milosrdných sester, které po celých 50 let věnují za nemalých obtíží a obětí všecky své síly vychovatelskému dílu. Bůh žehnej i nadále jejich neúmorné, obětavé práci. — Čest a dík též členům katolických spolků líšeňských, kteří i při sv. missii stáli v prvních řadách! Čest a dík i vysokorodé hraběcí rodině, která s celým personálem zámeckým účastí na všech pobožnostech missijních i sv. svátostech tak krásným příkladem předcházela! — Kéž milostná P. Maria líšeňská chrání i do budoucna svoji Líšeň s okolím a dočká se brzy radosti, že povstane ze ssutin její poutní kostelíček, jehož osudy ne nepodobny jsou osudům svatyně svatohostýnské.

Plnomocné odpustky jsou na Sv. Hostýně na slavnost Obřezání Páně 1. ledna, neb v jednom ze 7 dní před 1. lednem, neb po 1. lednu, a jako v jiných chrámech na den nejsl. jména Ježíš a týden po něm.

Panně Marii Svatohostýnské děkují: nejmenovaná z Vyškova za uzdravení dítka, nejmenovaná z Ostrožské Lhoty za vyslyšení prosby, jistý ústav za vyslyšení ve velké tísni, Johana hraběnka Nostizová za vyslyšení prosby v důležité záležitosti.

Několik čtrt z náboženského života panovníkova. U příležitosti 65. výročního dne nastoupení vlády císaře a krále rakouského Františka Josefa I. upozorňujeme na několik význačných událostí, které svědčí o jeho vřelém smýšlení náboženském, jehož mohl by si všimnouti a dle něho ve svých poměrech se zachovati každý. Když měl býti 2. prosince 1848 v Olomouci prohlášen za císaře rakouského, velmi časně z rána, před veškerými slavnostnmi byl v kostele. Kdykoliv se vydává na delší cestu je v průvodu jeho vždycky kněz, a veze sebou oltář, na kterém kněz denně obětuje mši svatou. Oltář ten pochází z dob Rudolfa II. (1576—1619), a císař ho vezl s sebou na cestě do Jerusalema r. 1869 a ke slavnosti otevření průplavu Suezského. Jeho přítomnost při veřejných službách Božích je vzorná. Když kdysi ve svatém témdni ve dvorní kapli v jeho průvodu při bohoslužbě začali někteří vysocí hodnostáři snad z dlouhé chvíle šeptati, obrátil se na ně císař, a stalo se ihned utišení veliké. Při mši sv. se modlívá císař ze své staré zamilované modlitební knihy. — Dne 26. října 1869 vykonal císař pouť do Jerusaléma; do města svatého přijel dne 9. listopadu, modlil se v chrámu Božího hrobu, vykonal v průvodu kvardiána františkánského křížovou cestu, putoval na horu Olivetskou. Dne 10. listopadu sloužena byla na jeho přání v chrámu Božího hrobu mše svatá, při kteréž přistoupili on i celá družina ke stolu Páně, vykonavše před tím sv. zpověď. R. 1897 podnikl pouť na posvátný Hostýn; zavítal tam 1. září a za jeho přítomnosti byl položen a posvěcen základní kámen ku kapli sv. Kříže. Tu zapsal také jméno své do knihy Matice Svatohostýnské. Na kameně jest nápis: »My František Josef I., císař Rakouský, apoštolský král Uherský, král Český atd. atd. atd. konajíce první mezi panovníky pouť k Matce Boží, jež na Sv. Hostýně divy tvoří, ráčili jsme ze zvláštní milosti položiti základní kámen ke kapli sv. Kříže a k rozhledně, jež nese jméno naše, na čest a slávu Nejsvětější Trojice, na chválu Kříže Kristova a na uctění Panny Marie, vítězné ochrany Moravy. L. P. 1897, panování Našeho 49., dne 1. září. František Josef v. r.« — V živé paměti jest dosud slavnostní průvod o kongresu eucharistickém ve Vídni r. 1912 a výrok císařův, kterým se rozhodl, že přes dlouho a stále trvající liják přece průvod byl: »Na hony chodím, půjdu také na průvod a průvod bude, ať je počasí jakékoliv.« Znám jest také výrok, když v říšské radě hádali se o svobodě universit, že nemusí, ba nemají dbáti učení víry, k tehdejšímu ministru kultu a vyučování: »Udělejte těm škandálům konec.« — Při mši svaté císař klečí na klekátku, znamená se svatým křížem, bije se v prsa. Jak pěkný jest to příklad pro všechny učitele, aby se chovali podobně! — Ve velechrámu sv. Panny Barbory v Kutné Hoře je drahocenné okno, věnované Jeho Veličenstvem. Na okně tom je vyobrazen císař klečící, se sepjatýma rukama. Obraz ten tklivě naznačuje a bude připomínati po celou dobu svého trvání vroucí zbožnost Nejvyššího Věnovatele.

Časopisy nám zasílané:

Ve službách Královny. (Věstník Mar. Družin Praha II. Ječná 2. — Red. P. Fr. Žák T. J. — 2. — **Apoštolát sv. Cyrilla a Methoda,** Kroměříž; red. Dr. A. Stojan, 1.50 K. — **Růže Domikánská;** Praha, V. Kotrba 2.80 korun ročně. — **Serafínské květy;** Olomouc, red. P. Jan Rubringer ř. kap. — **SS. Eucharistia;** Olomouc, red. J. Blokša a F. Ocetek. — 2 K. — **Růže Lurdská;** red. L. Kolísek, Předklášteří u Tišnova, 1.60 K. — **Posol b. Srdca Ježíšovho;** Trnava, red. Pavel Silvestr T. J. 1.60 K. — **Slovácké noviny;** Uh. Hradiště. 10 K. — **Noviny z Podradhoště,** Val. Meziříčí, 5 K. — **Stráž;** Třebíč, 8 K. — **Naše Slezsko;** Kateřinky u Opavy, 3 K. — **Katolické noviny;** Ratiboř v Prus. Slezsku, 4 m. — **Pravda;** Vídeň III.-4. Rennweg 63, 4.80 K. — **Katolík;** Chicago, Amerika. — **Hlas;** St. Louis, Amerika. — **Naše Omladina;** Nová Říše 2 K. — **Ráj;** Vídeň 1 K 20 h.

Za redakci zodpovídá **David Kubíček,** emer. děkan v Kroměříži.
Nákladem Matice Sv. Hostýnské. — Tiskem Jindřicha Slováka v Kroměříži.

herné. Průvod, který J. Milost doprovázel ku kathedralnímu chrámu byl několik kilometrů dlouhý; Ulice, jimiž se ubírali účastníci, byly osvětleny nesčetnými žárovkami a bengalskými ohňostroji. V městském sále byl uvítán od občanů, a na prvním místě od protestantského starosty města. Do městského domu jej doprovázelo 60 automobilů. Druhého dne vyjížděl slavnostně do svého kathedralního chrámu a byl uveden na biskupský trůn arcibiskupem Messmerem. Potom měl nově nastolený p. biskup kázání a slavnou mši svatou. Za assistence 150 kněží a několika biskupů. Jak se dovídáme, hodlá J. M. příštího roku navštíviti Sv. Otce v Římě, a při té příležitosti zajeti si opět na Sv. Hostýn. Rádi na něho vzpomínáme, a ze srdce se těšíme na jeho návštěvu. Zatím mu přejeme, co sám na konci slavnostního kázaní si přál, aby blahosl. Rodička Boží se za něho, za jeho diecesi, za jeho duchovenstvo, za řehdlní osoby a všecky věřící v nebi přimlouvala, nyní i v hodinu smrti!

Záhadný případ. Před půl rokem bylo na Sv. Hostýně procesí z Brušperka. Mezi účastníky bylo též 13leté děvče Josefína Rychlíková, která dne 10. listopadu oněměla a ohluchla. V neděli dopoledne dne 10. t. m. sešla matka dotyčného dítěte s dívkou od kláštera k vodní kapli se občerstviti a když vycházely nahoru a zastavily se u první boudy, chtějíce něco domů koupiti, tu dívka z nenadání vykřikla. Matka zpozorovala, že děvče nějak neobvykle radostně se chová. Jedna poutnice něco koupila a děvčeti darovala, toto pak odpovědělo »Pán Bůh zaplať«. Matka radostí vykřikla a zvěstovala lidem nejen z Brušperka, ale i všem poutníkům na posvátném Hostýně, co se přihodilo. Kolem děvčete seskupil se dav lidu a děvče na všechny mu kladené otázky hlasitě odpovídalo. Děvče bylo předmětem veliké pozornosti všech poutníků a všichni se tomu divili, když její matka a poutníci z Brušperka všem řekli, že pod přísahou potvrditi mohou, že děvče od 10. listop. 1912 hluché a němé bylo. Duchovní vůdce procesí z rušperka dp. P. Josef Huvar zapsal celý případ na sv. Hostýně. Není to snad nějaká mystifikace, nýbrž skutečný fakt. Děvče od 10. listopadu 1912 hluché a němé, nyní mluví velmi dobře k nemalé radosti rodičů. Nepravíme, že snad musí to býti zázrakem, ale jistě divným úkazem jest, že uzdravení dítěte stalo se na Sv. Hostýně, kamž matka plna víry v Prozřetelnost Boží s úmyslem uzdravení dítěte se odebrala.

Největší mosty. Nejsmělejší mostní stavba v Evropě je v Anglii; vede přes mořský záliv Firth of Forth a měří celkem 2466 metrů. Pokud se smělosti technického provedení týká, nebyl tento most dosud předstižen nikde, neboť má nejdelší pole, jež měří 517 m. Co se délky samé týče, může se Indie pochlubit mostem ještě delším. Železnice vedoucí z Madrasu do Kalkuty přetíná řeku Povadari na místě, kde její šířka obnáší 2750 m. Železniční most zde postavený je dlouhý 2770 m a spočívá na 56 pilířích. Šířka mostu je ovšem nepatrná; trať je jednokolejná a most má jen 5 metrů z šíří. Mimořádně dlouhých mostů vyžadují železnice v Číně. Nejvýznamnější z nich jest most přes Hoangho, který jest 1500 m dlouhý a druhý přes tutéž řeku u Lahonu postavený, který bude však ještě delší. Připočteme-li však vlastním mostům, vedoucím přes hluboké splavné vody, také ony mostní stavby, vedoucí přes mělká jezera, bažiny a podobné, dojdeme k délkám daleko větším. Tak byl již r. 1883 postaven přes jezero v Nov. Orleánsu 34.000 metrů dlouhý most. Podobný viadukt byl postaven r. 1906 přes Velké solné jezero ve Spojených státech. Tímto mostem postaveným nad jezerem nejvýš 2 m hlubokým, zkrátila se trať pacifické železnice o celých 88 km. Most je dlouhý celkem 51,000 m a 46,000 z toho je vedeno nad hladinou jezerní. Nejdelší takový viadukt, který až dosud vůbec byl postaven, je viadukt blíže čínského města Hangčau. Je celkem 144,000 m dlouhý, 1.5 m široký a má 40,000 klenbových otvorů. Tento obrovský viadukt byl původně veden přes bažinu, která však už v dnešní době je úplně vyschlá, tak že most je celkem zbytečný.

Zloděj dopadený po 3000 letech. Nedávno vrátil se z Egypta do Londýna slavný anglický badatel Flinders Petrič, professor university v Londýně. Petrič řídil v Egyptě osobně vykopávky, na něž věnovala anglická vláda značné sumy. Nálezy jeho jsou veliče bohaté. Zejména v údolí Nilu nalezena kořisť velmi bohatá a nadmíru cenná. Na hřbitově v Tarkhanu vykopáno bylo veliké množství zlatých a stříbrných váz, mincí, prstenů a jiných šperků, které pocházejí zřejmě z doby první dynastie a jsou nejméně 7000 let staré. U ženských mumií nalezena celá řada toiletních předmětů, dokazujících že ženská ješitnost a s ní spojené potřeby žen se téměř nemění. Našlo se totiž plno krabiček od líčidel, štětečků k nanášení pudru, pasta na barvení rtů, různé prostředky k barvení vlasů, které byly egyptským kráskám tak nezbytnými, že dokonce i do hrobu byly jim vkládány. Mimo to nalezl Petrič nádherný skvost, pocházející z doby dvanácté dynastie, posetý přímo rubíny, smaragdy a perlami. Zároveň s tímto skvostem odhalil Petrič pokus krádeže, spáchaný před 3000 lety. Při pokusu otevříti hrob, nalézající se ve skalní chodbě, nalezena byla totiž lidská kostra, ležící pod těžkým balvanem. Kolem rukou kostry rozházeny byly četné náramky a prsteny. Na první pohled bylo patrno, že vnikl do hrobu zloděj, který oloupil mrtvolu o klenoty, jimiž byla vyzdobena, že však při tom pokusu zabit byl spadlým balvanem.

Statistika. Pěšky ujde člověk v jedné sekundě 1 m, cest. kůň 1.2 m; jde-li člověk rychle, ujde za jednu sekundu 2 metry cesty, kůň v běhu 3.5 metru, parník ujede 10 m, nákladní vlak 12 m, osobní vlak 18 metrů, rychlík ujede 26 m, vlaštovka přeletí v sekundě 45 m, zvuk vykon ádráhu za sekundu 333 m, kulka z pušky 430 m, dělová koule 450 m, světlo (paprsek) 300.000 m a elektrická jiskra 400.000 metrů.

SKLOMALBA

B. ŠKARDA, BRNO,

umělecký ústav prvého řádu hotoví a dodává

chrámová okna

v každém provedení i slohu od nejjednoduššího vzoru do nejbohatší sklomalby figuralní. **Skleněná mosaika** pro křížové cesty, odborná rada, výkresy, rozpočty zdarma.

Sochy, oltáře, křížové cesty, Boží hroby, jesle a veškeré práce kostelní zhotovuje a opravuje umělecky, levně v každém slohu i moderním

František V. Buk,

sochař a řezbář, uměl. truhlářství

v Praze, Jílská ulice čís. 445-I

(proti Vejvodům). Založeno r. 1857.

Nákresy, fotografie, vzory kříž. cest posílám k nahlédnutí s prosbou o laskavé navrácení. Hotové sochy, kříž. cesty, jesle, kříže a jiné práce možno shlédnouti v mém skladě. — Na základě mnohých doporučení prosím o laskavé objednávky.

Kdo má 2 neb 3000 K a chce se věnovati obchodu, tomu zařídím výnosný sklad a prodej tkalcovských výrobků a střižného zboží.

?

KAREL LEIER

v Náchodě.

! „Tisíckrát pozdravujeme Tebe“

majová kázání (2 díly) od P. Ant. Rejzka. Oba díly lze dostati na Sv. Hostýně za sníženou cenu 2 K.

Jsem domácí tkadlec horský

(člen spolku křesťanských sociálů).

Zasílám zboží různé.

40—50 m zbytků, 20—22 korun

dobírkou zaručeně pracích barev bez — — — — chyb. — — — —

Kanafasy na ložní povlaky, **košilová plátna lněná** neb **polovičníky, rumburské věby, griezety, ručníky, tkané barchety**, na šaty, **modní zefíry** na košile a bluzky a na šaty, **bílé grádle, flanely, modré tisky** na domácí šaty a zástěry, vše mnou ručně pracovány, velekrásny a trvanlivy v délce 3—15 metrů.

Frant. Maršík,

ruční domácí tkadlec,

Česká Čermná, č. 107, p. Náchod.

Každý dle potřeby račte udat co potřebujete i délku zbytku si račte zaznamenati, nehodící vyměním, neb dle žádosti peněz vrátím. Zkouška mé důvěry ujistí každého. Též zasílám **půl tuctu čistě lněných prostěradel beze švu 150 cm. šir., 200 cm. dl., jen za K 15·80.**

Vína přírodní zaručená

v sudech i láhvích, veškeré lahůdky, sýry, konservy, likéry, čaje, pražské uzeniny atd. doporučuje za mírné ceny

JAN JANSA

závod lahůdkářský a vinárna

v Holešově,

vedle obec. domu (dům p. Klabusaye).

Svíce kostelní

pravé voskové, přesně **dle liturgických předpisů**, jakož i polovoskové a stearinové vyrábí nejdokonaleji a doporučuje firma

V. ZBOŘIL A SYN

první moravská továrna na voskové zboží a svíčky v Bystřici p. H. Firma tato počítá mezi své stálé odběratele přední kláštery, farní úřady, jakož i zemské ústavy říše Rakousko-Uherské. — Zásilky vyřizují se franko, obal se neúčtuje. — Ceny mírné.

Za redakci zodpovídá David Kubíček, emer. děkan v Kroměříži.

Nákladem Matice Sv. Hostýnské. — Tiskem Jindřicha Slováka v Kroměříži.

Číslo 2. ÚNOR 1914. Ročník X.

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ

MĚSÍČNÍK PRO LID

S povolením nejdůst. kníže-arcib. konsistoře v Olomouci a řeh. představených vydávají Otcové Tovaryšstva Ježíšova na Sv. Hostýně na Moravě. — Vychází počátkem každého měsíce. — Celoroční předplatné K 1·50. — V Americe 0·40 dol. — V Německu M 1·50. — Administrace na Sv. Hostýně u Bystřice.

OBSAH: Svatohostýnský betlém. — Úryvky z dějin obce Loukovské p. H. a památky Panny Marie svatohostýnské na Loukovsku. — Zdrávas Maria! (Báseň.) — Cesta do Říma s korunkami svatohostýnskými. — Zprávy ze Sv. Hostýna.

VYOBRAZENÍ: Socha P. Marie svatohostýnské na návsi v Loukově. — Kaplička P. Marie svatohostýnské na »výpustě« u Loukova, kde prý jsou pochováni Tataři. — Starobylý relief P. Marie svatohostýnské, který býval kdysi na hlavním oltáři chrámu loukovského (Nyní v kapličce na »výpustě.«) — Mariánská Družina dívek z Frýdlantu na Sv. Hostýně 19. července 1913.

Našim milým odběratelům a čtenářům!

Začali jsme X. ročník «Hlasů Svatohostýnských». Děkujeme ze srdce všem P. T. odběratelům, čtenářům a šiřitelům našeho časopisu za všecku ochotu a lásku, kterou vydavatelstvu věnovali. Zároveň prosíme, aby Hlasům zůstali věrni a o jich rozšíření horlivě se přičiníli. Jak P. T. odběratelé se jistě přesvědčili, snažili jsme se v posledních letech naše Hlasy jak obsahem tak úpravou zvelebiti. Přičiníme se, seč síly stačí, aby zdokonalily se ještě více. Jako dosud tak i nadále budeme uveřejňovati ponejvíce články týkající se Sv. Hostýna, jeho dějin a úcty ke korunované Královně. Oblíbená spisovatelka »Chudobek« M. Alfonsa přichystala již zase celou řadu článků pro tento ročník. Nešetřili jsme velkého nákladu na obrázky. Chceme i příště pěknými časovými vyobrazeními se Sv. Hostýna a jeho dějů časopis náš zásobovati: už na 30 je jich připraveno. — Poněvadž však rozkvět každého časopisu po zevnější stránce závisí od počtu odběratelů a svědomitého předplácení, prosíme opětovně všechny, kdož dluží, aby doplatili, ostatní pak aby nepatrné předplatné (1·50 K) složenkami Hlasů (čís. 97.129), které do prvního čísla tohoto ročníku jsou vloženy, co nejdříve zapravili, abychom i my svým četným povinnostem vydavatelským dostáti mohli. Jelikož přemnozí nám dlužili, někteří i za více let, viděli jsme se nuceny zaslati upomínku. Poněvadž však mnozí doplácelí a předpláceli při předlonských slavnostech korunovačních, kdy pro veliký nával nebylo snad možno adressy správně zaznamenati, prosíme uctivě za prominutí, pakliže snad někdo nedopatřením bez příčiny byl upomenut. Aby se všemu nedorozumění a nedoopatření předešlo, upozorňujeme znovu aby předplatné a jen předplatné podle možnosti složenkami se zaslalo, příspěvky pak pro Matici složenkami Matice Svatohostýnské (čís. 44.642) anebo poukázkami. Snažně prosíme své příznivce, aby si neobtěžovali získati nám hojně nových odběratelů a zaslali ještě tento měsíc jejich správné a úplné adressy; podotýkáme však, aby adressy jen takových byly zaslány, kteří již na Hlasy byli upozorněni a o nichž možno se opravdu nadíti, že skutečně odběrateli se stanou. Stává se totiž, že přemnozí, jimž Hlasy ukázkou byly zaslány, vrátili je zpět a to někdy třeba až 10. nebo 11. číslo, čímž vydavatelstvu nemalé výlohy povstaly. Konečně připomínáme, že všichni, kdož první číslo podrží, pokládáni budou za odběratele, ovšem s povinností zapraviti předplatné.

Redakce.

Z církve a světa.

Kterak žil ministr Zaleski. Právě na Štědrý večer zemřel ministr financí hrabě Zaleski, rodem Polák. O jeho soukromém životě sdělují polské noviny: Náboženský život jeho a rodiny byl téměř klášterní. Ráno denně byla v jeho domě mše sv., které se súčastnil ministr s rodinou a služebnictvem a denně přistupoval ke stolu Páně. Po snídaní se pracovalo a po obědě po krátkém odpočinku znova. O 5 hodině bylo sv. požehnání a nešpory, které ministr velmi rád sám na varhany doprovázel. Pak byla procházka a po ní před večeří náboženský rozhovor. Po večeři se pracovalo. Pí. Zaleská zhotovovala kostelní roucha. O 9. hod. byla večerní pobožnost v kapli, po níž se

Číslo 2. ÚNOR 1914. Ročník X.

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ

Vydávají Otcové Tovaryšstva Ježíšova na Svatém Hostýně na Moravě.
Pořádá P. A. Ostrčilík T. J. — Vychází počátkem každého měsíce.
Celoroční předplatné 1·50 kor. — V Americe 0·40 dol. — V Německu 1·50 M.

Maria Alfonsa.

Svatohostýnský betlém.

«Narodil se Kristus Pán, veselme se!»

Tichá svatá noc snesla se i do Hostýnské svatyně nad jesle.

Přišli mnozí Ježíška zrozeného uvítat. U jeslí klekali. Děťátku pěkné písně pěli. Když zvony hostýnské zvaly na »jitřní« celý kraj a svatyně ozářena byla množstvím světel, zachvěla se srdce blahou radostí.

«Ježíšek se znova zrodí».

Sotva kněz na stupně oláře vystoupil, zpívaly si rety přítomných, zvěstujíce si jako andělé pastyřům:

«Náš Spasitel s nebes trůnu, sstoupil v země končiny,
vtělen v čisté Panny lůnu, narodil se v jeskyni . . . .

Tu a tam zakmitlo v lese neb na stráni světlo lucerny. Světla se chvatem třásla jako hvězdy padající. Teprve, když zvuky písně dolétly k k jich sluchu, zmírnili kroky. A tiše si pěli až ku svatyni . . .

K betlému si klekli hned. A Ježíškovi za dar srdce dali. A dále pěli:

«Slávu zvučte hvězdné výše, v betlémské to údolí,
ať dnes všecky světa říše, slávu Bohu hlaholí!«

Nastalo pozdvihování.

Kněz živé dítko v chlebě mystickém do výše vznes. A lid se klaněl v pokoře. Sotva lesknoucí se kalich na oltář postavil, zapěli si opět radostně:

«Spějme rychle ku Betlému, poklonit se dítěti!»

Když pokorně kněz zašeptal: «Pane nejsem hoden», sklonili i oni čela svá. Pocítili chudobu duší svých, poznali svatost a velebnost mocného Boha.

«Spasiteli přežádoucí, poklade náš v chudobě,
vítáme Tě s láskou vroucí, v něžné dítka podobě.
Dítky Tvé Tě vroucně prosí, věčné slovo vtělené,
dej ať stále milost rosí v srdce bolem umdlené!»

Dopěli. Ježíška zrozeného uvítali.

Kněz již odešel. Svatyně zatmněla. Jenom na oltáři, který u betléma stojí, plála světla. U samých jesliček druhý kněz jitřní mši svatou sloužil. V tom jasu zdálo se, že Hostýnský betlem ožil a knězovo nadšené vánoční «Gloria», které již dávno doznělo, že zbudilo pastýře na salaši dlící . . . . .

Pěkný, miloučký je svatohostýnský betlém.

V dálavě nad horami v červáncích den se rodí. Štíhlé palmy na výšinách v údolí, k pastýřskému chlévu naklání se.

Pyšné hrady v pozadí, marně pnou se do výše. Pozornost nebe i země chudým jeslím náleží.

Chudičká Matka, Panna přečistá k robátku se sklání. Na oba s posvátnou úctou a něžnou láskou pohlíží sv. snoubenec a pěstoun Josef.

Vůl a oslíček z dáli jen robátko hřejí. První pastýř pokorně na kolena padá. Oh! Jak rád by něžnou ručku Dítka zlíbal za to, že posvětilo chudobu. Neodstranilo ji, nýbrž povzneslo.

Jak by mu tedy neměli dáti celá srdce svá?

Ozvěna andělské písně: «Sláva Bohu na výsostech, pokoj lidem na zemi», odrážela se od skalních útesů a po salaši celé i do dálných visek spěla. Ode rtů ke sluchu nesla se radostná zvěst:

«V Betlémě, ve chlévě děťátko na seně zrozeno jest!»

Valaši jemu zpívají vesele: «Vítaj nám Ježíšku s nebe daný, jenž jsi se narodil z čisté Panny.»

Starý báča nedaleko mne si zrak. Již dlouhá léta stáda pásal, ale takovou zář o půlnoci nikdy neviděl. I ptá se brata, který na ramenou ovci nese: «Co to znamená medle nového, neviděl jsem tak nebe jasného. Hvězdy přejasně svítí, musí to něco býti». Brat mu odpovídá a budí ještě dřímající:

«Vzhůru, vstaňte bratři vzhůru, slyšte, zpěv andělských kůrů. Neboť se nám narodil Spasitel a všeho světa vykupitel, náš Vysvoboditel.«

Jiný ovčák dále spal. Zdálo se mu, že vše je pěkný sen. I na toho volá:

«Co ty, Kubo, vezmeš, ty spíš hned, jak lehneš.
Naplň rychle svůj dajdák a vem na sebja sajdak.
Přichystaj, nachystaj, co chytneš, s chutí daj,
co patří tomu Děťátku; hleď abys nic nezmeškal;»

Jen tu a tam některý hlídač na salaši zůstal. Radostí jim slzy z očí kanou. Na hvězdu nad chlévem se chvící, s údivem zří.

Ovečky tou září jakoby oslepeny. Přes ohradu na zástupy lidu hledí. Co se to jen děje? Stařenka o hůl opřená. I děd s vnukem ku Betlému spěje.« Spěchají sem z visek blízkých i krajů dálných. Rychlostí blesku rozlétla se světem zvěst: «V betlémském chlévě Spasitel zrozený jest.»

Mezi skalami plničké jsou stezky. A každý dárek nese. Mlynář mouku, jiný chleba, trochu mlíčka. Ani na žinčici nezapoměli Valaši. Jeden z nich i houničkou ho chce podarovat.

Hošíček ze stáda kozičku mu vede, aby Ježíšek dosti mléka měl. Malebné je pozadí betlémské s výjevy všemi. Vrátila jsem se s útesů skal i se strání v údolí zas. Tři králové právě dojeli a klaníce se Ježíškovi, podávali dary.

Aj? Odkud sem přišel dudák starý, Jezulátku hrát?

Prý z Pošumavské vísky. Srdce a píseň národa českého za dar nese. Dvě matky blízko jeslí stojí. Jedna nemluvňátko k hrudi vine. Druhou dívenka prosí, zda Jezulátko hýčkat smí . . . .

Těžko je popsat betlém celý, sčítat lásky dary.

Nejdéle jsem se zadumala nad děťátkem svatým. Tak nepatrné, jemné, jako v monstranci když dlí, nebo v duši sestupuje. A přec je velkým Bohem. Přineslo spásu celému světu. Stalo se životem duší. A mnohým jedinou bývá silou v bolu a v umdlení.

Poklekla jsem i já u jesliček a klaněla jsem se Jemu. Velký dar dostala jsem v odměnu. Svatý pokoj a mír ke mně z jeslí zavanul. A lásku nesmírnou, onu, která Boha s hvězdných výšin v pozemské snesla údolí, cítila jsem v duši.

«Proč tak málo pokoje v lidských srdcích sídlí Pane můj? Proč tak vzácným květem láska čistá, pravá je»? ptala jsem se nesměle. Jako by zašeptalo; — usmálo se jemně:

«Lid nepřichází s pokorou vždy ke mně. Chce-li kdo květy lásky mít, musí mne, Lásku živou, zcela pochopit. Ať napřed sebelásku každý zhubí ve své duši. Pak dovede svět milovati jako já. Kdo nezná, nemiluje mne, marně hledá pokoj, mír».

Ač stezky byly pod sněhem a cesty ztrácely se v závějích, přece mnoho koledníků ke svatohostýnským jeslím přišlo. Divila jsem se lásce, s jakou v nepočasí hrozném přišli sem.

Mnoho jich na stupních oltáře pokleklo. Přijali Krista v srdce svá I dítek dosti přišlo. Některé malé ještě. V maminčiném vlňáku ani ho vidět nebylo. Přec neposedně běhalo kolem betléma sem a tam.

Malý hošík závistivě hleděl na většího, který hladil velbloúda, slona a koně, kterého drží sluhové tří králů. Matka zvedla jej a když ukázala všechno ptala se, co se mu nejlépe líbí:

«Šlon a eště ten dluhej šlon, čo má ty dva topče na zádech» (Slon a velbloud.) A najednou vykřik': «Stlejček z holního mlejna Ježíštovi nese moutu».

Matka se sklonila k většímu děvčátku a vyprávěla, jaké dary lidé nesou.

«Kdyby jsi šla s nimi, co bys dala?» ptala se.

Dívenka vyndala z kapsy rohlík a položila jej tam. A kdosi z malých ptal se zas:

«Pros je ten Ježíset tat maličtý? Náš Petsít byl větší dyž nám ho donesla vlana».

Již dávno byly mše svaté odslouženy. Malí ani dospělí nespěchali domů. Neradi se loučili s miloučkým betlémem.

Smutně jsem se loučila i já, jdouc z velebné svatyně dolů, do nížin, často uprášených, nevlídných, strastí i bouří plných.

Nebýti stálého betléma, žárného svatostánku a korunované Matičky, která s Ježíškem v náruči žehnala mi na cestu, byla bych plakala.

Viděla jsem prostých i uměleckých betlémů mnoho. A uvidím snad ještě více.

Ale na svatohostýnský nezapomenu nikdy!

P. Jan M. Černý T. J.

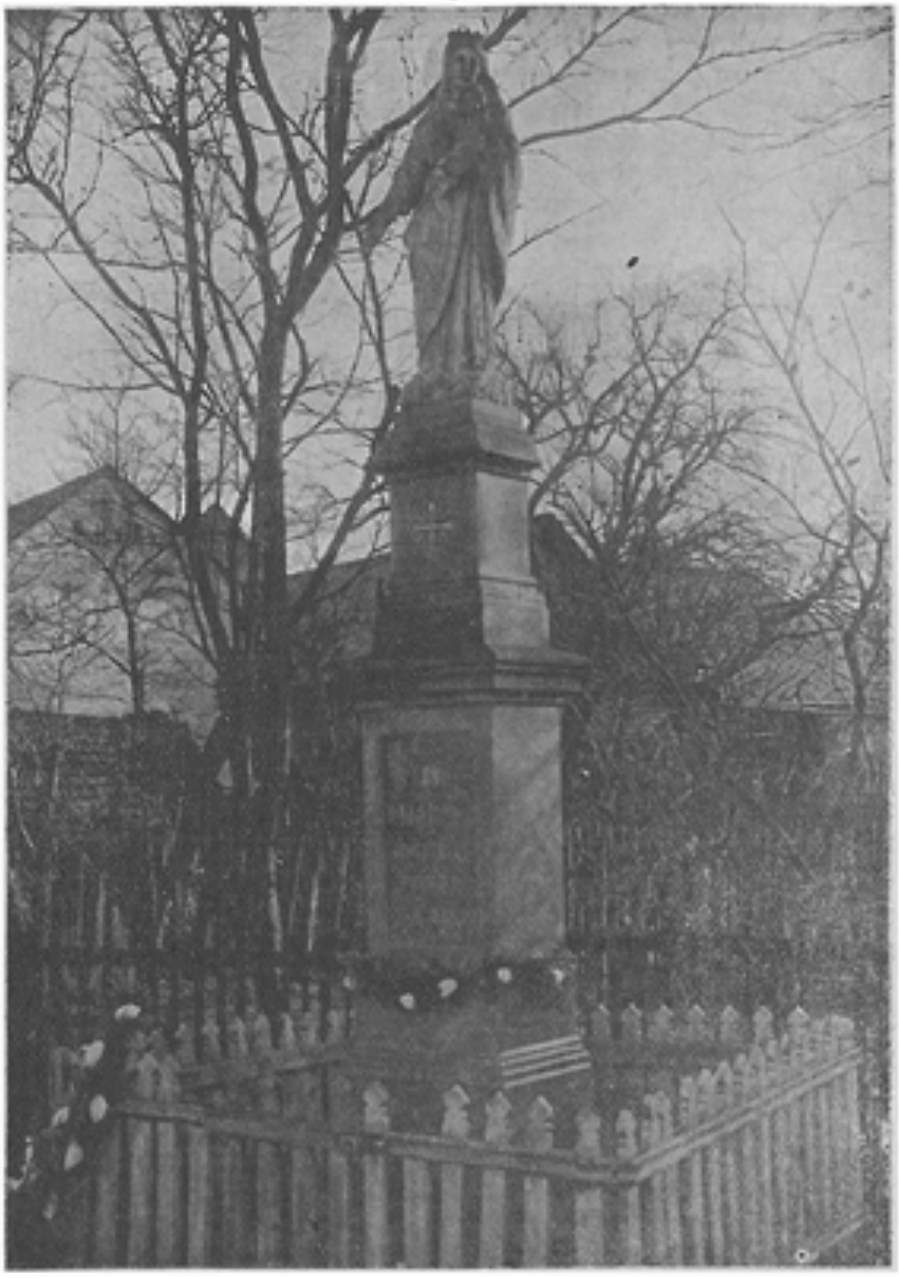
Úryvky z dějin obce Loukovské p. H. a památky úcty P. Marie Svatohostýnské na Loukovsku.

Asi tři hodiny od Sv. Hostýna leží osada Loukov skoro na sever. Kostel stojí na pěkném návrší, kolem něho je hřbitov. Z osady je vidět vysoký Javorník a mohutný Hostýn.

Farnost Loukovská má 1694 duší a patří k ní osady: Libosváry, Mrlínek a Příkazy.

1.

O dějinách Loukova vypravuje opis staré listiny, který se chová na faře Loukovské. Zajímavý tento spis podáváme tuto v plném znění i se všemi pravopisnými ano i věcnými chybami:

Socha P. Marie svatohostýnské na návsi v Loukově.

Památný letopis obce Lúkovské, panství Bystřické i fary Bystřické.

Ve veřejných spisech přichází Lúkov, nyní ale Loukov v roku 1348 pod panováním Vavřince z Količína. V tomto roku postoupil tento Vavřin z Količína svému zeti Lúkov, Kvalkovice, Hlinsko, Krásno, nějakému Ulrichovi. Ulrich vystavěl nynější kostel. V roku 1358 měl Štach dlúhý a Ješko Šyc z Lúkova 7 lánů v Lúkově pod svým panováním a ty ostatní polnosti a obyvatelé měl Ulrich. Těch 7 lánů s dědinou Mrlínkem a novou vsú prodali Štach dlúhý a Ješko Šyc za 282 hřiven

stříbra nějakému Bočkovi z Kunštátu, lúpežníku na Obřanech. Boček z Kunštátu ztratil po rozboření svého sídla obecní svůj statek a tento statek přišel pod panování markraběte moravského jménem Jana, který od roku 1375 až do roku 1400 nad ním panoval a jemu jméno Bystřica dal.

Od roku 1400 až do roku 1447 měl statek Bystřický a s ním 7 lánů v Lúkově Milota z Tworkowa; od roku 1447 až do roku 1466 měl statek Bystřický Matěj ze Štramberka. Od roku 1466 až do roku 1492 měl ho Jiří z Landšteinů. Od roku 1492 až do roku 1493 měl ho Mikuláš z Hustopeče.[1])

Od roku 1544 až do roku 1555 měl ho Burian Žiako[2]) z Cimburku. V roku 1555 prodal poslední pán na Lúkově, jménem Jodok, poslední statek v Lúkově po svém bratru Mikuláši z Lúkova nazvaném Přenkovi[3]) z Vyškova, který se přiznával k víře moravských bratrů. Který Přenek z Vyškova byl pánem nad Bystřicí, Prusenovicema a hradě Lúkově při Štípě. Tento Přenek z Vyškova zahnal posledního faráře Lúkovského a nutil své poddané přistoupiti k víře moravských bratrů.

Přenek z Wyškova odpočívá v kostele katolickém v Prusenovicích, tam má svůj nápis nad hrobem svým. On panoval nad Lúkovem od roku 1555 až do roku 1560. Od roku 1560 až do roku 1608 panoval nad Bystřicú a Lúkovem Archleb z Wyškova[4]). Tento také leží v kostele katolickém v Prusenovicích. Jeho nápis na jeho hrobě zní takto: «Léta Páně 1608 v úterý v deň sv. Šimona a Judy v noci mezi 1. a 2. hodinou usnul jest v Pánu urozený a statečný pán Archleb z Vyškova, na Prusenovicích, na Wsetíně, hradě Lúkově u Štípy, Rymicích a Čejkovicích, věku svého 47. let. Že jeho duši Pán Bůh jest milostivý, věříme».

Od roku 1608 až do roku 1610 vládl Wilím z Wyškova[5]) nad Lúkovem. Od roku 1610 do roku 1633 vládl nad Lúkovem Václav Bytovský z Bytova, nejhlavnější nepřítel církvi katolické a následovně nepřítel blahoslaveného Jana Sarkandra, kterýž na jeho obžalování a namahání podstúpil smrť mučedlnickú. Za jeho času kozáci vypálili Lúkov a obyvatelé Lúkovští hledali útočiště na Javorníku, aby svůj život zachovali. Po sťatí velezrádce Václava Bytovskýho přišel Lúkov pod panování pánů na Holešově, který byl Václav kníže z Lobkovic, tento panoval nad Lúkovem od roku 1633 až do roku 1650. Za jeho panování opět se Lukovjané na křesťanskou víru obrátili a připadli pod panování faráře Bystřického v duchovní správě.

Jak kníže Václav z Lobkovic dostal statek Bystřický tak zadal faru Bystřickú, nějakému Mojžíšovi Aronovi Zemelkovi, narozenému v Trnavě v Uhřích, který v Mazanicích při Trnavě po svém vysvěcení farářem byl. Z Mazanic ho zahnali Lutriáni a tak ho povolal kníže Lobkovic na Moravu do Bystřice. On přinesl do Bystřice mešní knihu a agendu

[1]) Zde je v listině mezera; od roku 1493 až 1544 nejsou udání držitelé panství Bystřického. V pamětní knize fary Loukovské čteme na str. 16. a 17. «Od roku 1493 až do roku 1544 panoval Albrecht Hustopečský; tento rozmnožil panství Bystřické roku 1532 koupí od Jetřicha Podstatského k němu dědiny Libosváry, Blazice a Pusturanov. Podobně prodal i Jodok z Loukova vlastní svůj statek v Loukově onomu pánu Albrechtovi z Hustopeče, nyní z Bystřice. Po Albrechtovi vládl na panství Bystřickém od roku 1544 až do roku 1555 Burian Žiak z Cimburku, který již náležel k Moravským bratřím».

[2]) Volný, Margrafschaft Mähren Bd. I .str. 53. jmenuje ho Burian Ziabka z Limbergu.

[3]) Volný l. c. jmenuje ho Přemek z Wiczkova.

[4]) Volný l. c. píše Arkleb z Wiczkova.

[5]) Volný l. c. píše Vilém z Wiczkova.

z Uher a dostal pod panování kostel Lúkovský. On nechal v Lúkovském kostele křtitelnici vystavět, jak nápis v Lúkovském kostele dokazuje[6]).

Tento první Bystřicko-Lúkovský farář umřel v roku 1653, byl déle živ než jeho patronát kníže Václav Lobkovic.

V roku 1650 provdal kníže Václav svoji dceru za hraběte Jana z Rotalů[7]) a tak zároveň s dcerou dostal i statky po knížeti.

Kaplička P. Marie svatohostýnské »na výpustě« u Loukova, kde prý jsou pochováni Tataři.

Tento Jan z Rotal panoval nad Lúkovem do roku 1674. Tento Jan z Rotal zadal jako patron faru Bystřickú, Lúkovskú Tobiáši Šwachovi, rodilý z Fryštáka, který vystavěl věžu při Lúkovském kostele, jak nápis na věži dokazuje, který zní takto: «Nákladem kněze Tobiáše Schwacha, rodilec z Fryštáka, faráře Bystřicko-Loukovského 30 let pořad a též díla rukou farníků zdejších postavena jest věže tato v roku 1679. Modlete se za ně.[8])

Po Janu hraběti z Rotalů panoval od roku 1674 až do roku 1696 Jan Krištof z Rotál[9]). Pod tímto pánem zemřel Tobiáš Šwach roku 1684, který ještě před svú smrti zanechal kostelu Lúkovskému kalich, který až podnes jest a na podstavce má následující nápis: «Kalich kostela Lou-

[6]) V pamětní knize Loukovské str. 11. čteme: «Tento farář postavil v Loukovském kostele křtitelnici, která podnes jest a jeho jméno má napsané v kameni: L. P. 1637 kněz Mojžíš Zemelka, farář Bystřický».

[7]) Byl to Jan svob. pán z Rottalů, nejznamenitější člen rodiny Rottalovské, později říšský hrabě, který si vzal za druhou manželku, po smrti Heleny z Wrbnů, Annu Marii Poplin z Lobkoviců, rozenou svob. paní ze Sternbergů (Normalienbuch des k. Tribunals I. Bd. Str. 667). Proto koupil 1650 od knížete Lobkovice panství Holešovské, Bystřické, Prusenovické a část Dřevohostic za 200.000 zl. rýn. (Volný I. 54, IV. 192). Kníže Lobkovic mu neprovdal dceru, nýbrž snachu.

[8]) V pamětní knize Loukovské čteme na str. 11. «Tobiáš Schwach měl řeholníky jako výpomocné kaplany u sebe.»

[9]) Byl to vzdálený příbuzný Jana Rottala, (dědeček Janův a pradědeček Krištofův byli bratří), protože Jan neměl žádných potomků.

kovského zjednán v roku 1684». Po smrti Tobiáše Švacha vyvolil Jan Krištof Rotál za faráře Bystřicko-Loukovského nějakého Tomáše Příborského, který v Bystřici byl až do roku 1700. Po smrti Krištofa Rotále obdržel panství Bystřické Jan Sigmund Rotal, který panoval až do roku 1717 a naporučil svému synu, aby vystavěl na sv. Hostýně kostel, co tak jeho nábožný syn učinil. Nebo hned po smrti svého otce roku 1717 přijal statky otcovské a panoval až do roku 1760. On jest největší dobrodinec sv. Hostýna, on na něm vystavěl onen velkolepý chrám, který přečká mnohá pokolení, třebas pohromy na něj přišlo[10]). Bůh mu to zaplať! On se jmenoval František Antonín z Rotál. On vystavěl Loukovský farní dům roku 1755[11]).

Jeho otec vyvolil za faráře Bystřického a Loukovského Tomáše Pozurníka[12]) v roku 1700, bývalého faráře Napajedelského. Tomáš Pozurník vystavěl kapličku nad studynkou na Sv. Hostýně 1715[13]). Po smrti Tomáše Pozurníka, který v roku 1718 zemřel, vyvolil sobě František Rotal za faráře nějakého Ludvíka z Gusnar, který zde v roku 1740 zemřel.

Po jeho smrti vyvolil František Rotal za faráře v Bystřici nějakého Josefa Ambrože Dalberta, který byl farářem v Domaželicích a v Bystřici zemřel roku 1747. Po jeho smrti zadal František Rotál faru Bystřickou v roku 1747 Janu Karlovi Strakovi. Tento farář poslal do Lúkova za expositního kaplana svého Jana Zinka, který byl v Lúkově prvním duchovním, od 16. června 1756 roku až zas do 16. června 1788. Ten taky na Loukovském krchově odpočívá[14]).

---

[10]) Pamětní kniha Loukovská strana 43. «Roku 1787 dne 14. února musel bohužel na nejvyšší rozkaz kostel P. Marie na Sv. Hostýně být exekrován, z tamějších dvou duchovních byl jeden jako kooperator ustanove na lokalii v Loukově.»

A na straně následující čteme: «Roku 1787 byl zde ustanoven první kooperator. Byl to velebný pán Tadeáš Gažda až dosud na sv. Hostýně ustanoven.»

K této smutné události se odnáší také nápis na starém obraze představující hoření svatyně Hostýnské, který se nyní chová v museu Svatohostýnském a zní takto: «Cassata devotio Hosteinensis in Ruinam despoliata. Intus ecclesiae omnia concussa Aô 1787 14. Februar. Pro memoria huius sanctae Basilicae Hosteinensis durantis supra quincentenis annis ultra. Quem laudabilem ecclesiam Hosteinensem propter laudabilem victoriam ac miraculum supra terribles inimicos Tartarorum curavit aedificari Celsissimus Princeps de Rottal qua Comes Holeschoviensis etc. post sucessit huius montis Hostein illustrissimus dominnus D. Jacobus comes de Montellabatte, post illum subcessionem habuit illustrissimus D. D. Franciscus de Montelabatte, post illustrissimum D. D. successit illustrissimus D. D. Joanes Nepomucenus comes de Winkersky de Montellabatte. Pro perpetua memoria conservanda in arce Bystřicensi tres partes dono donavit Laurentius Stržinek, presbyter emeritus. Olim Hosteinae et Bystřicii Anno 1816.

Z nápisu patrno, že kněz Vavřinec Stržinek chce zachovati památku na slavnou basiliku Hostýnskou, která byla hrabětem Rottalem postavena a že úcta trvala přes 500 let a sice na památku slavného a zázračného vítězství nad Tatary. Vypisují se majitelé sv. Hostýna po hraběti Františku Antonínovi Rottalovi: Jakub hrabě Monte I' Abbate, byl manžel Amalie hraběnky Rottalové, dcery zakladatele Sv. Hostýna; František Monte I' Abbate, byl její syn; Jan Nep. Wengerski byl syn sestry Frant. Monte I' Abbate. Záhadné je místo: «tres partes dono donavit». tři díly daroval.

[11]) Byl to syn Jana Krištofa Rottála z prvního manželství s Marií Isabellou Eybeswaldovou.

[12]) Annalecta Quasicena autore Mathia Moritz čteme na str. 87. «VII. parochus Quassicenis erat Thomas Franciscus Požarník.

[13]) Již Jan Rottal postavil roku 1658 ku starému poutnímu chrámu Svatohostýnskému dvě kaple a jednu kapli nad pramenem (Moravetz II. p. XXVI; Volný I. 78). Snad sešlou kapli nad pramenem onen Požarník ve své stavitelské horlivosti poopravil.

[14]) Pamětní kniha Loukovská uvádí na straně 72 druhým duchovním správcem byl Jan Čech od 23. list. 1788 až do r. 1804. Po něm Karel Březina. Pak byl Frant. Römer 1810 až 1811.

V roku 1761 zemřel ten dobrodinec František Antonín Rotál a po něm panoval od roku 1761 až do roku 1804 hrabě František Montelabáte. Po Montelabatu dostal Loukov za pána svého hraběte Jana Nepomuk Wingerskyho[15]), který panoval od roku 1804 až do roku 827. Pod panováním Jana Wingerskyho zemřel v roku 1820 farář Bystřický Kotfrid Kniker[16]) a Wingersky sobě vyvolil pana faráře Bystřického Bernarda Regra. Pod Wingerským přišel do Loukova za lokale v roce 1805 nějaký páter Karel Březina, který také zde zemřel 1809 dne 31. října. Po Karlovi Březinovi přišel do Loukova za lokálního dně 20. dubna 1810 František Kerner, který zemřel v Lukově dne 6. prosince v roku 1811. Zas v roku 1812 dně 25. máje přišel do Loukova páter Jan Šoltys, který 13. září 1822 přišel za faráře do Štěpanova. V roku 1823 přišel do Lukova Jan Machálek, který se stal prvním farářem v Loukově a taký zde odpočívá. Usnul v Pánu dne 25. října v roku 1860.

V roku 1827 stal se pánem nad Bystřicu a Loukovem svobodný pán Olivier Laudon; v roku 1848. přestalo jeho panování[17]).

Tak tedy zajímavý onen rukopis, který byl zajistě sestaven z listin starších a psán po roce 1848, ne-li v něm, protože se pisatel jinak musel přesvědčiti, že baron Olivier Laudon panuje dále, i po roce 1848.

Vyčítáme z oné listiny v hrubých rysech osudy svatohostýnské. Byl pisatel vroucím ctitelem P. Marie svatohostýnské, kterého spuštění svatyně památné na Sv. Hostýně velmi bolelo.

2.

Lásku a úctu k Matičce korunované svatohostýnské čerpal jistě od svých rodáků. Neboť tam kvetla hojně, jak dokazuje **obraz P. Marie Svatohostýnské v kostele Loukovském nad sakristií,** malovaný na zdi. P. Josef Matyáš, rolník v Loukově vypravuje, že na místě, kde se nyní nalezá onen obraz, byl starý obraz malovaný na plátně, téže velikosti i podoby. Jenom, že prý na něm nebylo ničeho již k rozeznání. Farář Jan Krystýnek (od 27. března 1893 do 14. května 1907) dal onen starý obraz namalovat na zeď, jak o tom svědčí pamětní kniha Loukovská k roku 1893. «Malba (rozuměj celého kostela) s historickým obrazem P. Marie nad vchodem do sakristie a některými vyobrazeními na stropě stála 800 zlatých r. m.» Týž rolník nám také zachoval jméno malíře, který onen historický obraz přenesl na stěnu. Byl to nějaký Vaněk, akademický malíř v Praze. Pamětní kniha udává dále k roku 1906: «Obraz historický částečně přemalován a obnoven. Malbu k úplné spokojenosti provedli bystřičtí malíři a sice malbu figurální p. Žůrek, dekorativní p. Olivík. Malba (rozuměj natření spolu celého kostela) stála 1040 korun».

Je to tedy obraz historický t. j. znázorňující děj, který se skutečně udál. Jakou událost nám zvěčnili zbožní Lukovjané na tomto obraze? Vidíme tam P. Marii Svatohostýnskou, jak drží Ježíška na rukou, který metá tři blesky dolů, kolem klečí zbožní Moravané, kteří zachráněni byvše, hledí beze strachu s důvěrou k Ochrankyni Moravy. Každý se mimovolně táže, co tam znamená onen kněz, který drží monstranci vzhůru a ukazuje ji P. Marii svatohostýnské. Je to zcela určitě podoba pana faráře Krystýnka. Domnívám se, že částečné přemalování (o němž

[15]) Volný l. c. str. 55 píše Wengerský.

[16]) Volný, Kirchl. Topogr. Bd. III. p. 270 ho jmenuje «Godefried Petr Guilkner, rodák Olomoucký.

[17]) V pamětní knize Loukovské čteme na str. 18. «Od roku 1827 až do roku 1856 Olivier svobodný pán z Loudonů.» Proč rukopis nechává Oliviera svob. pána z Loudonů panovat jen do r. 1848 není známo; snad pisatel naráží na revoluci, která se tenkrát právě rozpoutala.

mluví pamětní kniha) asi v tom záleželo, že pan Žůrek na obraz onu postavu přimaloval. Historický onen obraz tedy znázorňuje vítězství křesťanů na Sv. Hostýně nad Tatary za přispění P. Marie. A visíval onen starý na plátně malovaný obraz od nepamětí na místě, kde se dnes skví pěkně malovaný nový obraz.

3.

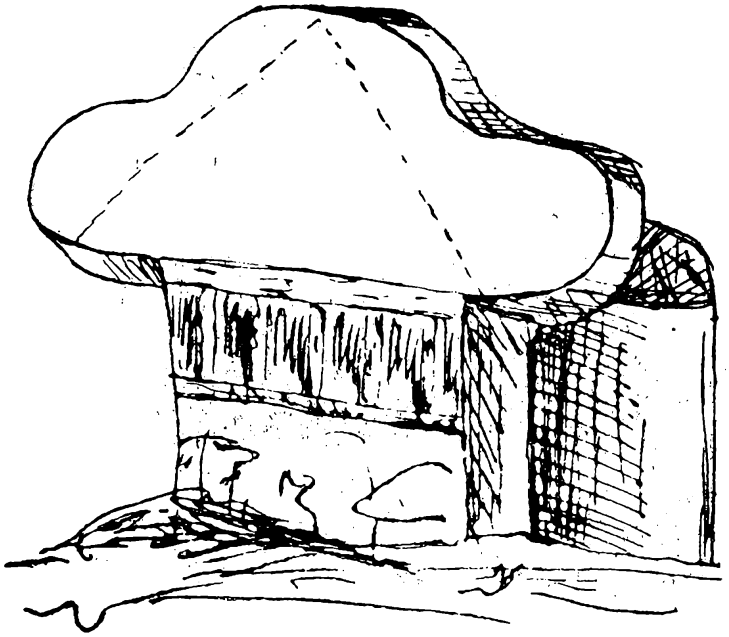
Že farníci Loukovští zvláštním způsobem ctili P. Marii svatohostýnskou k tomu nuceni byli svým okolím a historickými zkazkami o událostech z dávných dob. Na dolním konci Loukova nalézá se **kaplička «na výpustě»**[18]). Je to malá, slušně obnovená kaple, jak z obrázku na str. 22 patrno. O ní stojí v pamětní knize Loukovské str 5. «Kaplička na dolním konci osady svou stavbou a stálým podáním lidu připomíná čas a místo tatarské bitvy pod Hostýnem».

A na straně 6. téže knihy čteme: «Na dolejším konci osady bylo pohřebiště padlých Tatarů a kaplička na tom místě pod lipami v podobě tatarské přilbice vystavěna vděčná je toho památka a jedno pokolení to druhému vypravuje».

Pátrali jsme v osadě předně po kapličce na výpustě a jak jsme se podivili, když jsme našli obyčejnou moderní stavbu s moderními dveřmi, moderní omítkou i malbou. Jenom zvláštní oblouk v omítce nade dveřmi nás poutal; je to dobře rozeznat na obrázku kapličky, který přinášejí naše Hlasy (str. 22).

«To přece není přilbice», jsme si řekli a pátrali dále. Vážený soused 62letý pán Josef Matyáš nám vypravoval toto:

«Když jsem byl malým chlapcem, měla ona kaplička zcela jinou podobu. Předek kaple měl podobu sedla, nebo tatarské přilbice». «Namalujte mi to, pane Matyáši», pravím a stařeček nakreslil následující obrázek.

«Dveří do kapličky nebylo; to bylo vše z předu zazděno. Napříč byly dva hrubé trámy a mezi nimi byly hrubé silné kusy dřeva trochu od sebe přibity, takže se mohlo do kapličky nahlednout, ale žádný tam nemohl vejít. Kaplička neměla střechy z plechu nebo ze dřeva, byla celá i na stropě zděna. Protože byla opršalá dali jsme ji opravit a

[18]) Výpusta slulo místo za osadou, kde se vypouštěl dobytek, hlavně koně.

při té příležitosti, tak asi před 40 lety dostala stříšku a ten předek jsme nahoře zarovnali a udělali do ní dvéře». A co bylo v kapličce?» Tam byl starý obrázek P. Marie svatohostýnské na plechu, ten tam byl velice

Starobylý relief P. Marie svatohostýnské, který býval kdysi na hl. oltáři chrámu loukovského, nyní v kapličce na »na výpustě.«

dávno; pod P. Marii byli vymalováni Tataři. Obraz jsme vynesli a dali na sloup, stával až do nedávna na místě, kde stojí socha za vesnicí[19])

[19]) Nyní se nalézá onen prastarý obraz Panny Marie svatohostýnské v museu svatohostýnském.

Nedaleko kapličky je prohlubina, tam je místo, kde jsou pochováni Tataři. Chtěli jsme tam už několikrát kopat, jestli co najdeme. Snad se to ještě stane». «Jděte se tam postavit», prosil jsem, «abych věděl jistě, kde mají být ti Tataři pochováni.» (Viz obrázek na str. 22)

4.

Vešli jsme do kapličky. Tu se nám objevil pěkný **relief P. Marie svatohostýnské.** (Viz obraz na straně 27). V pěkném dřevěném barokovém rámci je prostý relief P. Marie Svatohostýnské za sklem. Zdá se, jakoby jiná ruka méně umělá dělala dřevěný relief a jiná opět barokový rámec. «Ten obraz je asi z nějakého oltáře, a sice hlavního», hádali jsme. A nemýlili jsme se; stával skutečně asi před 40 lety na hlavním oltáři v Loukově, jak staří pamětníci dosvědčují.

Že stará úcta k P. Marii svatohostýnské v Loukově neutuchla, tomu nasvědčují sochy Panny Marie svatohostýnské: jedna na návsi (viz obrazec na str. 20) a druhá za vesnicí. — I nade dveřmi do jednotlivých domů se najde malá soška P. Marie svatohostýnské a v nejedné světnici obraz její.

Je věru s podivením, co památek svatohostýnských se zachovalo v malé ale velmi staré osadě Loukově. Obyvatelé Loukovští putují od nepaměti na Sv. Hostýn, putovali tam i tenkráte, když byl chrám svatohostýnský rozbořen. Vypravuje se v osadě o nejednom podivném uzdravení na přímluvu P. Marie svatohostýnské. Nemine snad ani jediné neděle, kde by někdo z Loukova nebyl na Sv. Hostýně. Hlavní pouť Loukovská se koná na Sv. Hostýn v neděli po Navštívení P. Marie. Kéž P. Maria vsatohostýnská chrání farnost, kde tak dlouho a tak vroucně je uctívána*).

Rudolf Stupavský.

Zdrávas Maria!

Co Bůh měl v srdci od věků,
když láskou vzplanul k člověku,
co v spasnou dal mu záruku —
to v andělských slov souzvuku:
Zdrávas Maria!

To hudba nebes zvonila,
jež tvářnost země změnila,
to pozdrav vřelý z édenu,
jímž anděl volá na ženu:
Zdrávas Maria!

To Bůh dal ženě šlechtictví,
v němž blaženosti kořen tkví,
to Božství padl zářný stín
do teskných země do hlubin:
Zdrávas Maria!

A písní věčnou bude znít
od země k hvězdám nad blankyt,
že štěstí zašlé našel svět,
když Gabriela šeptnul ret:
Zdrávas Maria!

*) Prosíme, aby nám zaslány byly i z jiných farností podobné zprávy o úctě P. Marie svatohostýnské, jakož i obrázky a podobizny zvláštních památek úcty Mariánské svatohostýnské.

Jan Drábek, děkan ve Fryštáku.

Cesta do Říma s korunkami svatohostýnskými.

Vatikánská knihovna, museum a klenotnice. Č. d.*

Nežádejte po mně, abych vám do podrobna vypočetl a popsal ty poklady umění starého i nového, které byly nahromaděny od papežů ve Vatikáně. Když jsem tak chodil z jednoho sálu do druhého, myslil jsem si: Sem by měli býti vysláni všichni, kdož církvi a papežům vyčítají nevědomost a tmářství, aby se přesvědčili na vlastní oči, jak se starali církev a papežové o umění a vědy a kolik vynaložili na zachování a zvelebení umění a věd.

Mariánská Družina dívek z Frýdlantu na Sv. Hostýně 19. června 1913.

Tak na příklad jest uschováno v knihovně na 34000 vzácných starých rukopisův a 300.000 rozličných knih.

Museum pohanských starožitností, uměleckých obrazů, soch a předmětů rozličných jest umístěno v 80 sálech.

Museum křesťanského umění jest umístěno ve dvanácti velmi prostranných sálech.

Klenotnice papežská chová větší dary, které papežům věnovány byly od panovnických rodů, měst a národů a které náleží ne jednotlivci, ale stolici papežské. Viděli jsme dar našeho císaře pána: mramorový kámen se sochou Dobrého Pastýře. Dar německého císaře Viléma II., velké to hodiny z porculánu. Dar ruského cara Mikuláše velká vasa z malachitu. Dar Ibrahima paše: velká vasa z alabastru atd. Okny viděli jsme také papežské zahrady, které tenkráte pro dlouho panující sucha ničím zvláštním se nevyznamenávaly.

Tímto myslím podal jsem Vám alespoň krátký nástin pamětihodných věcí, které jsme viděli na vatikánském kopci.

*) Viz ročník IX. č. 7, 8, 9. 10, 11,

Druhá poutní basilika, kteráž rovněž doposud svatému Otci náleží, nazývá se **2. Sv. Jan v Lateranu,** nejprvnější a nejvážnější chrám křesťanský, který se v breviáři nazývá matkou a hlavou všech kostelů města a celého světa. Jest to původní kathedrála papeže jako biskupa římského. Z dějin je známo, že daroval císař Konstantin Veliký po svém vítězství papeži Silvestrovi I. palác na Coeliu, jenž kdysi náležel rodině Lateránů a proto Lateranem se nazýval. Papež proměnil velkou síň v kostel a zasvětil jej Božskému Vykupiteli. Později byla na tom místě postavena velká basilika, která ve středověku byla vícekráte přestavena a v nejnovější době od papežů Pia IX. a Lva XIII. vyzdobena.

Až do roku 1308 bydleli v paláci Lateránském papežové počtem 161; 47 z nich bylo prohlášeno za svaté, 23 jest v kostele tom pochováno a odbývalo se v něm 5 církevních sněmů. Odtud vycházeli věrověstové do Anglie, do Německa, zde skládali počet ze svého apoštolského díla i naši sv. věrozvěstové sv. Cyrill a Methoděj. Trojlodní chrám tento vyznamenává se z venku krásnou façadou, v hlavním oltáři jsou uloženy hlavy sv. apoštolů Petra a Pavla, velká část kříže Kristova a mnoho jiných vzácných svatých ostatků. I zde jsme položili korunky na místech posvátných a pomodlili se.

Vyjdouce z kostela uvidíme v levo nejstarší křestní kapli **baptisterium,** v níž dle pověsti byl pokřtěn císař Konstantin a kdež na Bílou sobotu papežové slavně křtívali. Staré těžké bronzové dvéře kaple této vydávají při otvírání a zavírání hudební zvuky a pocházejí z lázní Karakalových.

Naproti hlavnímu vchodu do basiliky jest tak zvaná **kaple Svatých schodů,** po nichž se ubíral v domě Pilátově při svém umučení Pán Ježíš a kteréž sem byly převezeny z Jeruzaléma. Vystupuje se po nich jen klečmo. Tato pobožnost jest spojena s mnohými odpustky.

Za vrchním stupněm nachází se bývalá domácí kaple papežů Sanctum Sanctorum; až sem vynesli jsme klečmo naše milé korunky.

V paláci lateranském nachází se opět tak zvané Museum Gregorianum a museum starokřesťanské; oboje patří papežům.

Na náměstí sv. Jana Lateránského stojí největší římský obelisk s podstavcem vysokým 47 m. Zhotoven byl roku 1500 před Kristem od faraona Phutmosa III. v egypském městě Heliopolis. Konstantin Veliký dal jej převésti a v cirku maximu postaviti. — Třetím odpustkovým kostelem římským jest 3. **Sancta Maria Maggiore.** — Větší ano největší a nejstarší to chrám ku poctě P. Marie v Římě. Postaven byl od papeže Liberia na kopci Eskvilinu nákladem bohatého bezdětného senatora Jana Patricia, který chtěl jmění své vynaložiti ku poctě Panny Marie a modlil se, by mu zjeveno bylo, jakým způsobem by se to mělo stát. Dne 5. srpna měl sen, aby postavil tam kostel ku poctě Bohorodičky, kde ráno půdu pokrývati bude sníh. Sníh čerstvě napadaný nalezen na tomto místě a proto zde postaven krásný velký kostel, který se též u Panny Marie Sněžné nazýval. Jmenoval se též basilikou Liberiovou. Kostel jest rozdělen 42 sloupy z bílého mramoru na tři lodi, zlatem z nově objevené Ameriky přiveženým bohatě ozdobený a z venku vyznamenává se imposantní façadou a nejvyšší věží z celého Říma. Největší znamenitostí kostela tohoto jsou J e s l i č k y P á n ě, které se chovají v pravé boční kapli. Byly sem přiveženy od papeže Zachariáše r. 750 z Betléma a poblíž hrobu sv. Jeronýma a papeže sv. Pia V. a sv. Kajetána uloženy. Pod hlavním oltářem jsou ostatky sv. apoštola Matěje a mnohých jiných mučedníků. Nad oltářem pne se baldachým, který spočívá na čtyřech porfyrových velikých sloupích. I zde všude položili jsme korunky a

hlasitě se pomodlili. Vzácná jest zdejší křtitelnice, jejíž vrchní mísa jest z porfýru. Památná kaple Marianská s obrazem, dle staré tradice od sv. Lukáše malovaným.

Na náměstí před kostelem stojí bronzová socha P. Marie na sloupu ze starého forum romanum sem přivezeném. P. d.

P. Rud. Rozkošný T. J.

Zprávy se Sv. Hostýna.

Od 15. prosince — 15. ledna.

Doba od 15. prosince do vánočních svátků uplynula klidně. Od 9. do 17. XII. skoro každodenně padal sníh, někdy více, jindy méně, takže v druhé polovici i ve vánoční svátky bylo přes 1 dm sněhu. Teploměr kolísal mezi 0° C a 9° C zimy. Po 17. prosinci bývalo někdy jasno, někdy zamračeno. Jako v jiných kostelích byly u nás před svátky postaveny jesličky a vyzdobeny oltáře. Jesličkám dostalo se nového půvabu napodobeným vodopádem, rybníčkem a novou důmyslně osvětlenou stájí. V předu upraven oltář, kde v době vánoční slouží se mše sv. — P. J. Černý, konal třídenní pobožnost v Prasklicích u Morkovic a vrátil se před štědrým dnem, P. Fr. Zimmerhackel vypomáhal přes vánoční svátky v Prusinovicích. Odpoledne na štědrý den přišlo asi 5 poutníků. Sněhu bylo, jak již řečeno na 1 dm, a zimy 3° C. Myslil jsem, že bude čtenáře zajímati popis vánočních svátků na Sv. Hostýně, a proto jsem dával pozor i na některé maličkosti. Věděl jsem, že loni čekali poutníci již o 4. hod. před chrámem. Proto jsem letos vyšel se podívati o ¾4 před dům. Ale byla úplná tma, ač byl sníh, chvíli jsem před sebou ničeho neviděl. Šel jsem s bratrem sakristánem otevříti kostel. Sotva byl zámek odemknut, již se tlačili lidé dovnitř: první vešla asi 3 malá děvčátka s matkami a dospělejšími ženami. Vyšel jsem, podívati se ven. Mezi hostincem a krámky jsem viděl pohybovati se dvě světla: čekal jsem, až se přiblíží, ale marně. Najednou se ukázala svítící lucerna mezi krámky a rychle se pohybovala nahoru. Již bylo osvíceno, průčelí chrámu a na zdi vynikaly stíny soch sv. věrověstců. U hlavních schodů si zástup lidí, který přišel s lucernou, odpočinul. Šel jsem okolo kostela. Stavení za Sarkandrovkou bylo také osvíceno. Jedna žena stála venku, a tázala se zda je kostel otevřen. Když se dověděla, že je, s ostatními spěchala do chrámu. Zatím okolo 4. hodiny se ukázalo několik světel a okolo každého byl zástup dítek i dospělých, hlavně ze Slavkova a z Chvalčova. Jako pastýři spěchali k Betlému, tak i poutníci mířili většinou k jesličkám, klekali před nimi a modlili se. Vzpomínali na P. Marii, která jako u jeslí zachovávala všecka slova v srdci svém, tak i těm, kteří na jejím zasvěceném místě zbožně se zahloubali do svátečního tajemství, dala okoušeti slasti, jíž byli naplněni pastýři. Zbožnost zvyšoval pohled na všechny rozsvícené svíce v celém chrámu (hořelo jich na 130), jakož i vánoční písně. Varhaník hrál na varhany od 5 hodiny ráno mimo kázání ustavičně až do půl jedenácté hodiny. Někteří po celou tu dobu se buď modlili, neb zpívali, a nedali se vyrušovati zimou; byly 3° zimy. Asi na 100 věřících nabízelo bl. Panně Marii svá srdce, aby jim do nich, jakoby do jesliček, vložila ve svatém přijímání Ježíška, že není drsné a chladné, ale že je připravené cnostmi, zvláště sv. trpělivostí, oddaností do vůle Boží, a zahřáté láskou k němu. Celkem mohlo býti všech poutníků na 300, asi polovice, co bylo loni. Ovšem nesmíme zapomenouti že loni na vánoce kvetly sedmikrásky. Když bylo po jitřní, valila se hustá mlha po kopci, ale za krátko zmizela. Po celý den bylo zamračeno. Odpoledne jsem viděl po vozní cestě u rybníka některé muže sáňkovati. Na sv. Štěpána, přišlo na bohoslužby asi 80 lidí., Slunce zlatě vycházelo, ale brzy tmavá mračna pokryla celou oblohu, a přinesla sníh, jenž padal od poledne až do večera. Jižní vítr zmírnil poněkud zimu, takže byla 1° C nad nulou, a dole na rovině sníh rozpustil a dul tak silně, že na dvoře hostince strhl se střechy asi 5 m dlouhý kus roury, přenesl přes střechu a shodil před hostinec. Později jsem našel u XI. zastavení křížové cesty také jedli oním větrem u kořene zlomenou. Jihozápadní vítr přinesl na mláďátka mlhu a sníh, jenž padal dopoledne. Večer však se vyjasnilo, a bylo i olomoucké nádraží viděti. V neděli přišlo asi na 130 věřících na mši sv. V pondělí 29. prosince nastala opravdová chumelice. Při silném severním větru se sypal po celý den droboučký sníh, a večer větší vločky. Sněžilo až do rána 30. prosince. Celkem napadlo přes ½ m.; ovšem kde byly závěje, bylo až na 1 a půl m. sněhu. V týž den (29. pros.) měl večer vrátiti se domů náš povoz. Bylo už půl 12 v noci a ještě tu nebyl. Bylo nám úzko, co asi se stalo a zda v ohromných závějích neuvázl. Fr. sakristán se 3 služebníky vydali se v

děsné chumelici s lucernami na výzkumnou cestu; ovšem že vzali ssebou i lopaty a rýče. Spoustami sněhu dobrodili se až k sv. Filoménce; nenašedše nikoho tušili, že povoz zůstal asi dole a znavení vrátili se o půl 1 v noci zpět. Na sv. Sylvestra visely nad horami i rovinou tmavé mraky jako roztažený deštník. Hostýnský cestař upravoval cesty, odhazoval sníh na schodišti. Kdykoliv napadne více sněhu, dělává pokaždé chodník jednoduchým způsobem: vezme si svůj malý pluh t. j. kus dřeva v předu zašpičatěného a táhne jej s kopce dolů. Tím se dělá ve sněhu rýha, kterou chodci ušlapou, takže vždy i v největším sněhu je ušlapaná cesta, někdy však při silném mrazu je příliš hladká. Proto je lépe jíti v papučích. Večer na sv. Sylvestra bylo po požehnání Te Deum na poděkování za všechna dobrodiní minulého roku na Sv. Hostýně udělená. Večer před novým rokem byl silný mráz 9·3° C. — Za celý rok napršelo na Sv. Hostýně 945·7 mm; průměrná teplota za prosince byla — 2·1° C; průměrná teplota za rok 1913 byla + 5·2° C. Na nový rok bylo 12° zimy a ½ m sněhu. Proto bylo všeho všudy 20 lidí na mši sv. Byl jasný den, slunce svítilo, i rovina byla sněhem pokryta. 2. ledna bylo však zamračeno a přes noc na 3. ledna byla opět chumelice, takže bylo v sobotu 3. ledna na 6 dm sněhu. V neděli 4. ledna přišlo na mši sv. zdola jen 5 osob, a na Tři Krále asi 40, v neděli po 3 Králích asi 30. Dne 4. ledna P. Fr. Zimmerhackel odjel do Choryně připraviti duchovními přednáškami křížové sestry na obnovu řeholních slibů, která byla 6. ledna. Teploměr, jenž na nový rok klesl na 12° zimy, zvolna stoupal až k 1° C, na Tři Krále byly 3° C, potom zvolna klesal až 12. ledna byla doposud největší zima — 15·8° C. V pondělí před Třemi Králi bylo jasno a zvláště Komonec, Kříby a Buchlov se krásně vyjímaly v září zapadajícího slunce. V týdnu se měnilo počasí, někdy bylo jasno, někdy padal sníh. Zvláště však v sobotu dne 10. ledna bylo velice jasno. Dopoledne při 10° zimy jsem viděl rovinu ovšem mimo lesy a vesnice celou bílou; jen okolí Tovačova bylo hnědé. Zřetelně za Tovačovem vynikal Bedihošťský cukovar, nejasně Prostějov, a v Drahanské vysočině úžlabina, kterou protéká Romže mezi Kostelcem a Konicí. Protože tu bvli v zimě 2 velební páni na návštěvě, a vychvalovali zimní krásy Svatého Hostýna, umínil jsem si, že se také na ně podívám, a svoji ospalou a nečinnou obrazotvornost poněkud vyburcuji. Šel jsem tedy k rybníku. Sv. Hostýn byl úplně bílý, napadlo přes 6 dm sněhu. Jen krámky a tmavozelené posněžené jedle onu bělost mile přerývaly. Listnaté stromy, nyní ovšem bez listu, byly jinovatkou jako jemnou beránčí vlnou ozdobeny. Jasně svítící slunce tvořilo ve sněhu hvězdičky démantových barev. Kostelní báně a jméno PannyMarie nad kopulí byly pokryty jinovatkou. Pozlacený obraz Panny Marie na rozhledně leskl se o lrazem slunečních paprsků. Posněžené a sluncem ozářené smrky okolo rozhledny a u hřbitova tvořily široký věnec, neb spíše pravidelnou , košatou korunu, z níž onen obraz Panny Marie na rozhledně vyčníval. Nedalo mě, abych se nešel i tam podívati. Po vozní cestě to šlo, protože byla ujetá; od křížové cesty ku hřbitovu však bylo sněhu nad kolena. Přece jsem se dostal ku hřbitovu, podívati se na rovy svatohostýnské. Byly zasněžené, a vyšší vrstva sněhová naznačovala místa, kde se nacházejí. Nade mnou svítilo slunce na jasné blankytné obloze, přede mnou vypínal se chrám Sv. Hostýnský, kolem velké, bílé ba stříbrné, duhovými barvami protkané prostěradlo sněhové. Sotva kde jinde, sotva kdy jindy si možno lépe vysvětliti slova církve sv. o Panně Marii v kněžských hodinkách: Roucho tvé je běloskvoucí jako sníh, a tvář tvá jako slunce. V duchu jsem viděl onu mlhu, která před několika dny pokrývala Svatý Hostýn, a onen sníh, jenž tu padal, a zdálo se mi, jakoby ony nepatrné mlhové částečky a sněhové vločky se předbíhaly — jako poutníci spěchající na Sv. Hostýn, a usazovaly se na stromech a na půdě a tkaly Panně Marii daleko jemnější šat, než jsou pověstné belgické krajky, a jakoby některé sluneční paprsky zvláště na Sv. Hostýn mířily, aby mohly v jinovatce a ve sněhu zdobiti tento šat třpytícími hvězdičkami. Žádné sebe měnivější hedvábí nelze k takovému rouchu přirovnati. A když je Panna Maria oblečena v tak nádherný šat, jaký jest asi její obličej? Jako slunce, zní odpověď v kněžských hodinkách. Do slunce však nemůžeme pohlédnouti. Také i u proroka Isaiáše v 6. hlavě čteme, že Serafové stáli před trůnem Božím a dvěma křídlama zastírali tvář svou a volali: Svatý, svatý, svatý. Hospodin Pán Bůh zástupů, plna je všecka země slávy jeho. Před Pannou Marií však netřeba zakrývati tváře. Její mateřská láska jest aspoň tak velká, jako její krása. A tato láska jistě dovolí patřiti na ni tváří v tvář. Dovedně shotovená milostná socha Panny Marie svatohostýnské dává zdaleka tušiti skutečnou krásu Panny Marie; a přece pohled na onu sochu plní srdce poutníků, důvěrou, pokojem, láskou , útěchou. Jakou slastí budou přetékati srdce ctitelů Marianských, až tak krásnou uzří tváří v tvář? — S takovými myšlénkami jsem skončil sobotní obchůzku na Sv. Hostýně. Bylo to jen nepatrné problesknutí krásy Panny Marie. Ale nic netrvá na světě věčně. V neděli se zamračilo a sněžilo, v pondělí bylo 16° zimy, silný severní vítr hnal do tváře drobounký sníh, jenž ihned k lícím přimrzal, takže služebníci, kteří sekali led na rybníku, nemohli tam vydržeti a spěchali domů. Večer v této nepohodě přijeli dp. superior a P. J. Černý ze sv. missije v Dubanech, na niž odjeli dne 3. ledna. V úterý se však oteplilo a vyjasnilo a ve středu 14. ledna opětně slunce svítilo.

Připomenutí pro únor. 5. února na svátek sv. japonských mučeníků T. J.: Pavla, Jana a Jakuba, plnom. odpustky; 14. února na sv. Valentina, památka odsvěcení chrámu svatohostýnského r. 1787: v 8 a 9 h. mše svatá.

Triduum v Prasklicích od 20. do 23. prosince 1913. Byla to jakási obnova duchovní a příprava na Boží Hod vánoční, kterou přichystal p. farář svým farníkům v Prasklicích. Útulný farní kostel byl po celé tři dny hojně navštěvován, zvláště v dobu cvičení pro mládež a pro křesťanské rodiče. Prasklické obyvatelstvo ctilo kdysi Kříbskou P. Marii, která měla krásný prostranný kostel tam, kde se až podnes říká «na Kříbech». Tato úcta marianská to je, která zdejším osadníkům zachovala vroucí úctu k víře zděděné po otcích. Dojemná byla poslední pobožnost «u jesliček». Prasklické jesličky jsou společným dílem všech takměř stavů v osadě. Děti si dělaly doškovou střechu na stáj; hospodáři ohradu a kování k bráně, hospodyně a panny přispěly na sošky, tak každý stav u těch jeslí svou hřívnou zastoupen jest. Hlavní věcí ovšem byla hojná účast celé farnosti i okolí na sv. svátostech. Kéž Božské Děťátko, které tak Prasklíčtí ctí, dá aby všichni jeho ctitelé jednou tam v nebi s ním mohli pěti věčně «Sláva Bohu na výsostech!» Triduum konal P. J. Černý T. J.

Sv. Missie v Dubanech na Hané od 3. do 12. ledna 1914. — «Kdyby šídla padala, Dubanští příjdou na první pouť o 4. neděli po Velkonoci», tak se povídá o dubanském processí na Sv. Hostýn. Proto se ubírali missionáři P. Ant. Ostrčilík T. J., superior svatohostýnský s P. J. M. Černým T. J., s jakousi zvědavostí do Duban: «Jak to tam dopadne?» A dopadlo vše tak, jak to u tak zasloužilých ctitelů P. Marie svatohostýnské ani jinak dopadnouti nemohlo. Počestná obec Dubany poslala již 17. ledna 1809 prosbu ku slav. guberniu moravskému, aby povolilo, by na útraty dobrodinců směl se na Sv. Hostýně upraviti kostel a vodní kaple pod náspy. Podepsali se na tu žádost jménem celé obce: Matouš Kořil, rychtář, Jan Sedláček, půdmistr, Martin Sedláček, přísežný (Sv. Hostýn ve svém původu a svých osudech od P. Fr. Vídenského T. J., str. 82). Jak se missionáři v Dubanech dověděli, považovali to Dubanští jaksi za povinnost putovat na sv. Hostýn a proto se starali, aby z každého statku někdo se na společnou pouť vypravil a nemohl-li tak sám učiniti, najal si zástupce, jehož penězi i stravou zaopatřil, aby na Sv. Hostýně za něj se pomodlil. Missie měla obyčejný průběh, velmi zdařilé missie. Chrám Páně byl od prvního do posledního kázání hojně naplněn. «Jak kázání pokračovala», mínil jeden občan, « tak rostla návštěva». Věru ty tři poslední dny by nebylo jablko propadlo: Kostel byl skutečně namačkán. «Nevíce se nám líbilo», tvrdil jistý občan, «že mesionáři kázale víru našó a strany politecké nechale na pokoji». Malý hanáček jda do kostela, lóbal ruku panáčkovi messionářovi: «Já pudó zas na kázaní a také zítra a pořád». Jakési svaté nadšení se zmocnilo celé farnosti. Byl některé dni třeskutý mráz, ale přes to přese všecko chodili zbožní Hanáci již skoro z rána do kostela a vydrželi tři hodiny v chrámu Páně. Říká se «Hanák se mosí rozkévat ale potem to de». Přísloví to se měrou vrchovatou vyplnilo v Dubanech: předposlední den v sobotu, kdy jsme myslili: teď je vše vyzpovídáno, natlačilo se tolik lidí k zpovědi, že zpovědnice skutečně praskaly; mnohem hůř bylo v neděli ráno: tak, tak, že jsme nával k sv. zpovědi od časného rána do 9. hodin zmohli. Krásný průběh sv. missie Dubanské korunoval také překrásný konec. Veliký vzorně spořádaný imposantní průvod se sv. křížem, který neslo na 40 mládenců, pohyboval se za zvuků hudby osodou Dubanskou. Na 80 malých i velkých družiček šlo před křížem. Do kostela se ovšem všechno toto množství sotva vešlo. Kajícníků bylo přes 1400, sv. přijímání 2500. Ve zpovědnici mimo domácí vdp. pány po celou dobu vypomáhal horlivě vdp. farář bystrošický Frant. Felgenhauer.

Na mosaikový obraz: nej. z Ostr. Lhoty 2 K, Ant. Man, far., Ostr. Lhota 1 K, nej. z Vyškova 4 K, dp. Jindř. Pospíšil, kaplan v Protivanově 5 K, Jindř. Kuba, koop. v Hovoranech 1 K, vdp. far. Mann 3 K, Jos. Slavíček, far. Libhošť u Štramberka 10 K, Josef Habán, farář v Brumovicích 2 K, J. Bernat, farář v Bohuslavicích u Konice 10 K.

Na korunovační slavnosti: Fr. Beran, Brno 10 K.

Na křížovou cestu: Rodina Bendova Žákovice 20 K, nej. 1 K, Anežka Kuráčková, 3 K 50 h. Po † Frant. a Marii Božkových v Bedřichovicích u Brna 100 K.

Na sousoší: nej. z Bedihoště 1 K.

Panně Marii Svatohostýnské děkují: Nejmenovaná odběratelka Hlasů ze Smržic za uzdravení oční choroby, nejmenovaná z Uh. Ostrožské farnosti za vyslyšení proseb, Josef Slavíček, farář v Libhošti za úlevu v těžké nemoci, M. B. marianská sodálka z Fryštáku za uzdravení z těžké nemoci a za vyslyšení prosby v důležité záležitosti, K. Musilova z Rychtářova za uzdravení maminky.

Ameriká. Pan Bezděk zapravil osobně na Sv. Hostýně předplatné za všechny, kdož jej tím pověřili. — Někteří P. T. odběratelé ohlásili, že předplatné zasílají; až obdržíme, neopomeneme v Hlasech oznámiti.

Za redakci zodpovídá **David Kubíček**, emer. děkan v Kroměříži.
Nákladem Matice Sv Hostýnské. — Tiskem Jindřicha Slováka v Kroměříži.

odcházelo na odpočinek. Jak žil, tak také hr. Zaleski zemřel, zaopatřen sv. svátostmi a odevzdán do vůle Boží. Hr Zaleski si veškerou světskou pompu při pohřbu zapověděl, také zakázal, aby se nad jeho hrobem řečnilo. Hr. Zaleski byl tedy pevně věřící a věrně svoje povinnosti plnící katolík. A přece nebyl «zpátečníkem», nýbrž mužem neobyčejně vynikajícím a nadaným. Jeho velká duševní bystrost byla všemi stranami i inteligencí v celém Rakousku, i za hranicemi uznána. Jest to opět doklad, že lidé neobyčejně vynikající a bystří jsou též pevně věřící, kdežto inteligenti polovičatí, znající z náboženství méně než mnohé sedmileté děcko, tropí si z víry posměch.

Zbožnost Laudonova. Kdysi povolán byl slavný generál Laudon k císařovně Marii Terezii. Právě v tom okamžiku, kdy měl vstoupiti do audienční síně, zavznělo se všech věží vídeňských poledni vyzvánění «Anděl Páně». Generál, kterému nezbyl čas, aby se pomodlil, aspoň se křížem poznamenal. Marie Terezie, která to dveřmi pootevřenými spatřila, zažertovala a pravila: «Generále, nějak se mne bojíte; pozoruji, že se křižujete, jako když byste měl se zlým duchem se setkati». — Odpusťte Veličenstvo», odpověděl Laudon, «právě zvoní klekání a matka moje vštípila mi zásadu do srdce: Napřed Bůh a Matka Boží, pak andělové a lidé — » «Velmi krásně jste promluvil Laudone», pochválila generála císařovna. «Jak výborně hájíte trůn můj, tak výborně hájíte i svého Boha, který jest i Bohem mým».

Vznešený přítel růžence. Nebožtík arcivévoda Albrecht, vítěz u Custozzy, polní maršálek, byl upřímným a velikým ctitelem mariánským. O tom svědčí krásné okno z barevného skla v dómě v Linci, které tam věnoval. Byl též ctitelem růžence, i po smrti mu jím ovinuli ruce. Bylo to v srpnu 1887, když v proslulém poutním místě marianském na Svaté Hoře v Korutansku bylo shromážděno velice mnoho lidu zbožného i z dalekých krajin. Byl přítomen i tehdejší kníže biskup tamnější dr. Kahn. Tu přišel jednou brzy z rána z nejbližšího poštovního úřadu posel s telegramem, kde bylo toto sdělení: Arcivévoda Albrecht prosí o dnešní 10. hodině o mši svatou a doufá, že dojde zavčas. Biskup zpovídal toho dne již ode čtyř hodin ráno, ale uslyšev o vznešené návštěvě, která ohlášena byla, prohlásil, že počká sám se mší svatou. Když bylo deset hodin, vyšel biskup, všechno kněžstvo, i tam shromážděný lid před kostel a očekávali vznešeného poutníka. Stařičký arcivévoda sestoupil již dříve s koně a chtěl aspoň kousek cesty vykonati pěšky, jako pravou pouť. Byl uvítáním zjevně příjemně překvapen. Vešli do chrámu, zavedli arcikníže k oltáři a biskup měl za přísluhy všeho přítomného duchovenstva pontifikální mši svatou. Arcivévoda klečel přes celou mši svatou, v rukou měl růženec a perla za perlou splývala po něm dolů v modlitbě. Po mši svaté děkoval biskupovi a mezi jiným pravil přede všemi kněžími: Před léty byl jsm vážně nemocen; tu chodili sem k Matce Boží mnozí vojáci, aby mně vyprosili zdraví. Dnes přišel jsem sám, abych zde milostné Panně poděkoval a také, abych se za mé vojáky pomodlil.

Listárna redakce.

Dr. Julius Ambros: Svatojanská noc. Pohádka z valašských hor ve 3 jednáních. Vydal nákladem svým Křesť. soc. spolek žen a dívek v Olomouci. Cena textu 65 h poštou. Objednávky vyřizuje sl. Kunhuta Pryčova v Olomouci (obchod Nedomová a spol.) Provozovací právo propůjčuje se zdarma při koupi 10 výtisků. Jinak za poplatek 4 K. S radostí upozorňujeme na tuto dětskou velmi pěknou hru, kterou napsal známý pracovník advokát Dr. Ambros. Hra provozována byla poprvé v Olomouci a tak se líbila, že musela býti několikráte opakována a vždy při úplně obsazených místnostech. Čistý výnos věnován bude na útulnu dětskou, proto tím více zasluhuje hojného rozšíření.

Dětského časopisu «Kvítky» vyšlo číslo 2. (listopadové). Přináší řadu článků a básniček pro děti velmi přiměřených; též obrázky se budou jistě těšiti pozornosti dítek. — Doporučujeme «Kvítky» k hromadnému rozšiřování všem našim spolkům, zvláště pak pp. katolickým učitelům a sl. učitelkám i veledůst. duchovenstvu. — Při hromadné objednávce stojí: 10 výtisků s 1 nádavkem 6 K 60 h na rok; 20 výtisků se 2 výtisky nádavkem 12.— K. Kalendářiky zdarma. Čísla na ukázku zašle: «Administrace «Kvítků» v Praze II., Lípová ul. č. 5.

«**Křesťanský Dělník**«, illustrovaný měsíčník katolických jinochů a mužů stavu rolnického, živnostenského a dělnického, dokázal v právě vyšlém dvojčísle za měsíc září a říjen, že jest opravdovým přítelem těchto pracujících tříd. Nejen, že hájí zájmy jejich a šíří v naši katolické veřejnosti zájem pro ně, nýbrž i mnohými články uvědomuje vzdělává a informuje naše pracující třídy. Zvláště články dra. Reyla, P. Voňavky a Fab. Budila a básničky Prokopa Zaletěla jsou velmi cenné. — Roční předplatné 1 K 70 hal. — Zasílá administrace «Křesťanského Dělníka» v Praze II., Lípová ulice čís. 5.

Vzkazky velehradské. Napsal Alois Dostál. Nákladem Melichárka na Velehradě. Jméno známého a oblíbeného spisovatele, jehož povídky nejednou přinesly i naše Hlasy svatohostýnské, je jistě nejlepším doporučením.

«**Dítě, modli se!**» Sestavil kněz opatství Emauzského v Praze. Knížečka ona obsahuje nejdůležitější modlitby a písně pro mládež, je upravena zkušeným odborníkem dle nejosvědčenějších zásad katechetských a ozdobena jedenácti pěknými a poučnými obrázky, většinou originály umělecké školy beuronských benediktů. Cena knížky (148 stran), vkusně vázaná 30 hal., poštou 35 hal. Při větších objednávkách sleva. Objednávky na adresu: Král. klášter «Emauzy» Praha II.

Listárna administrace.

Amerika. Pan Bezděk zaprávil osobně na Sv. Hostýně předplatné za všechny, kdož jej tím pověřili. — Někteří P. T. odběratelé ohlásili, že předplatné zasílají; až obdržíme, neopomeneme v Hlasech oznámiti. —Nepomucena Honačík, Caldvell, došlo 7 K 35 h. Kalendář zaslán. — Josef Bílý, Flatonia Tezas 10 dollarů, J. Macháček na apošt. 50 C. Fr. Okruhlík na sousoší 4 doll.

Upozornění. «Náš kalendář» neprodává se na Sv. Hostýně, nýbrž v Praze. — Kdo posílá nějaký peněžitý obnos na Sv. Hostýn a zároveň psaní, v němž udává, nač onen obnos jest, ať pokaždé v psaní napíše, kterak peníze posílá, zda poukázkou, nebo složenkou Hlasů anebo složenkou Matice svatohostýnské. Předplatné na Hlasy budiž zasíláno jen složenkou Hlasů čís. 97.129.

Sochy, oltáře, křížové cesty, Boží hroby, jesle a veškeré práce kostelní zhotovuje a opravuje umělecky, levně v každém slohu i moderním

František V. Buk,

sochař a řezbář, uměl. truhlářství

v Praze, Jílská ulice čís. 445-I

(proti Vejvodům). **Založeno r. 1857.**

Nákresy, fotografie, vzory kříž. cest posílám k nahlédnutí s prosbou o laskavé navrácení. Hotové sochy, kříž. cesty, jesle, kříže a jiné práce možno shlédnouti v mém skladě. — Na základě mnohých doporučení prosím o laskavé objednávky.

SKLOMALBA

B. ŠKARDA, BRNO,

umělecký ústav prvého řádu hotoví a dodává

chrámová okna

v každém provedení i slohu od nejjednoduššího vzoru do nejbohatší sklomalby figuralní. **Skleněná mosaika** pro křížové cesty, odborná rada, výkresy, rozpočty zdarma.

! „Tisíckrát pozdravujeme Tebe“

majová kázání (2 díly) od P. Ant. Rejzka. Oba díly lze dostati na Sv. Hostýně za sníženou cenu 2 K.

Jsem domácí tkadlec horský

(člen spolku křesťanských sociálů).

Zasílám zboží různé.

40—50 m zbytků, 20—22 korun

dobírkou zaručeně pracích barev bez — — — + chyb. — — — —

Kanafasy na ložní povlaky, **košilová plátna lněná** neb **polovičníky, rumburské věby, griezety, ručníky,** tkané **barchety,** na šaty, **modní zefíry** na košile a bluzky a na šaty, **bílé grádle, flanely, modré tisky** na domácí šaty a zástěry, vše mnou ručně pracovány, velekrásny a trvanlivy v délce 3—15 metrů.

Frant. Maršík,

ruční domácí tkadlec,

Česká Čermná, č. 107, p. Náchod.

Každý dle potřeby račte udat co potřebujete i délku zbytku si račte zaznamenati, nehodící vyměním, neb dle žádosti peněz vrátím. Zkouška mé důvěry ujistí každého. Též zasílám **půl tuctu čistě lněných prostěradel beze švu 150 cm. šir., 200 cm. dl., jen za K 15·80.**

Vína přírodní zaručená

v sudech i láhvích, veškeré lahůdky, sýry, konservy, likéry, čaje, pražské uzeniny atd. doporučuje za mírné ceny

JAN JANSA

závod lahůdkářský a vinárna

v Holešově,

vedle obec. domu (dům p. Klabusaye).

Svíce kostelní

pravé voskové, přesně **dle liturgických předpisů,** jakož i polovoskové a stearinové vyrábí nejdokonalejí a doporučuje firma

V. ZBOŘIL A SYN

první moravská továrna na voskové zboží a svíčky v Bystřici p. H. Firma tato počítá mezi své stálé odběratele přední kláštery, farní úřady, jakož i zemské ústavy říše Rakousko-Uherské. — Zásilky vyřizují se franko, obal se neúčtuje. — Ceny mírné.

Za redakci zodpovídá **David Kubíček**, emer. děkan v Kroměříži.

Nákladem Matice Sv. Hostýnské. — Tiskem Jindřicha Slováka v Kroměříži.

Číslo 3. BŘEZEN 1914. Ročník X.

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ

MĚSÍČNÍK PRO LID

S povolením nejdůst. kníže-arcib. konsistoře v Olomouci a řeh. představených vydávají Otcové Tovaryšstva Ježíšova na Sv. Hostýně na Moravě. — Vychází počátkem každého měsíce. — Celoroční předplatné K 1·50. — V Americe 0·40 dol. — V Německu M 1·50. — Administrace na Sv. Hostýně u Bystřice.

OBSAH: Sedmdesátiny. — Poměnky. — Dějepisné paběrky ze zápisných a úředních knih svatohostýnských (č. d.) — Maria v žalmech předobrazena (č. d.) — Milosti plná. (Báseň.) — Moje první pouti na Sv. Hostýn. — Cesta do Říma s korunkami svatohostýnskými. — Zprávy se Sv. Hostýna. —

VYOBRAZENÍ: Vdp. František Korec, sedmdesátník — Dr. Beda Dudík, ř. sv. Ben. † 11. ledna 1890. — P. Placidus Mathon, ř. sv. Ben. † 22. července 1888. — Skupina dětí ze Vsetína na Sv. Hostýně.

Našim milým odběratelům a čtenářům!

Poněvadž rozkvět každého časopisu jak známo závisí od počtu odběratelů a svědomitého předplácení, prosíme opětovně všechny, kdož dluží, aby doplatili, ostatní pak aby nepatrné předplatné (1·50 K) složenkami Hlasů (čís. 97.129), které do prvního čísla tohoto ročníku byly vloženy, co nejdříve zapravili, abychom i my svým četným povinnostem vydavatelským dostáti mohli. Jelikož přemnozí nám dlužili, někteří i za více let, viděli jsme se nuceny zaslati upomínku. Poněvadž však mnozí doplácelí a předpláceli při předlonských slavnostech korunovačních, kdy pro veliký nával nebylo snad možno adressy správně zaznamenati, prosíme uctivě za prominutí, pakliže snad někdo nedopatřením bez příčiny byl upomenut. Aby se všemu nedorozumění a nedoopatření předešlo, upozorňujeme znovu aby předplatné a jen předplatné podle možnosti složenkami se zaslalo, příspěvky pak pro Matici složenkami Matice Svatohostýnské (čís. 44.642) anebo poukázkami. Snažně prosíme své příznivce, aby si neobtěžovali získati nám hojně nových odběratelů a zaslali jejich správné a úplné adressy. Podotýkáme však při té příležitosti, aby adressy jen takových byly zaslány, kteří již na Hlasy byli upozorněni a o nichž možno se opravdu nadíti, že skutečně odběrateli se stanou. Stává se totiž, že přemnozí, jimž Hlasy ukázkou byly zaslány, vrátili je zpět a to někdy třeba až 10. nebo 11. číslo, čímž vydavatelstvu nemalé výlohy povstaly. Konečně připomínáme, že všichni, kdož první číslo podrželi, pokládání budou za odběratele, ovšem s povinností zapraviti předplatné.

Redakce.

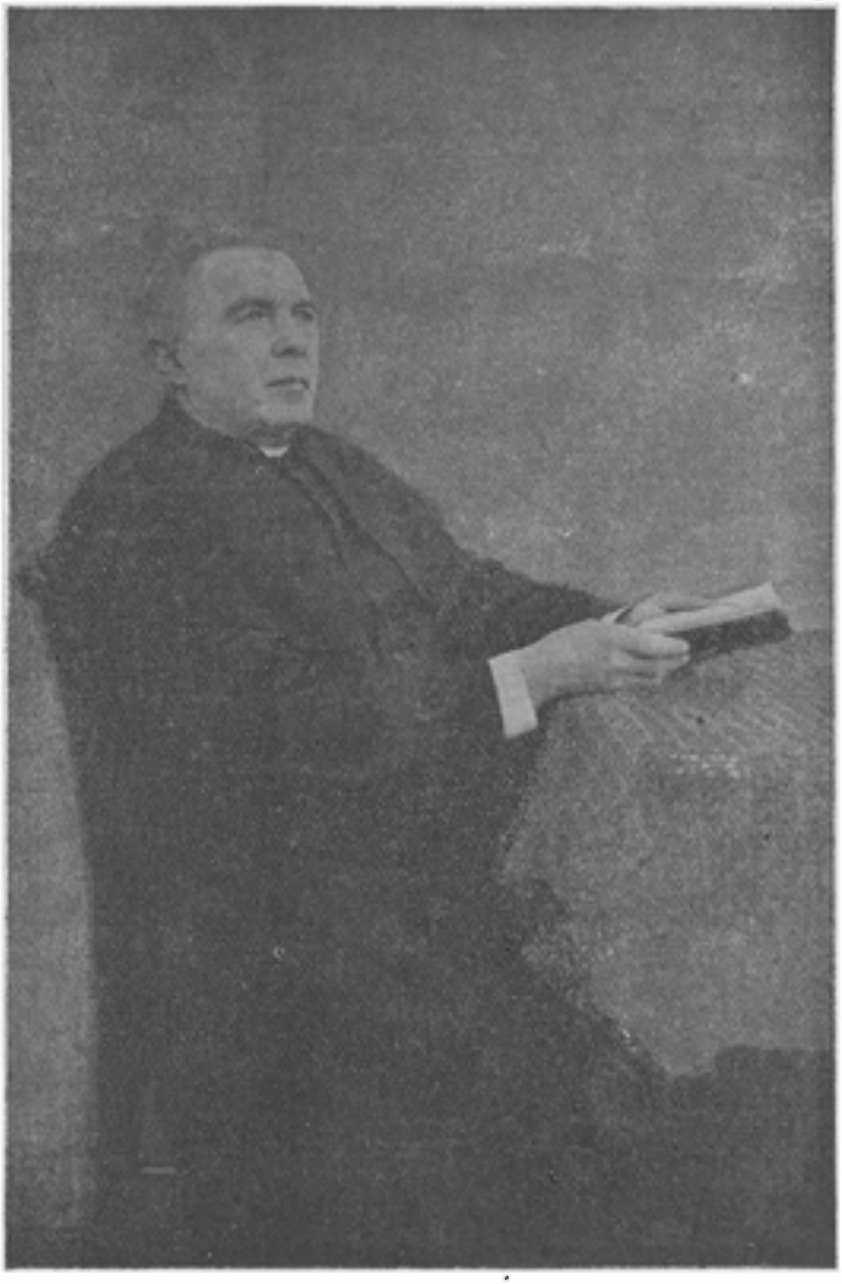
Provolání.

Zkušenost, že účelně vedená, volná sdružení mládeže školu navštěvující a pracující mládeže přiměřeným zaměstnáním v době mimoškolní a po práci mají velmi příznivý vliv na rozvoj těla, ducha a povahy, vedla již dávno k tomu, že četní přátelé mládeže a lidu též u nás zaváděli takové organisace mládeže a podporovali jejich cíle. Kdežto však již v cizině jeví se blahodárné ovoce podobných snah a mnoho milionů tomuto účelu se věnuje, nemohla v Rakousku dalekosáhlá činnost v oboru péče o mládež dosud náležitě proniknouti, ač dostalo se jí vydatné podpory se strany příslušných ministerstev a jiných úřadů rovněž i učitelstva a četných soukromých spolků. Za příčinou 60ti letého panovnického jubilea Jeho Apoštolského Veličenstva císaře a krále založený, pod Nejvyšším protektorátem Jeho c. a k. Výsosti Nejjasnějšího pana arcivévody následníka trůnu Františka Ferdinanda se nacházející «c. k. říšský svaz obran mládeže a chlapeckých družin v Rakousku», jenž má za účel podporovati veškeré snahy, směřující k doplnění duševní a tělesné výchovy a rozvoje, vykazuje sice četné úspěchy v tomto oboru, nemůže však doposud pro nedostatek peněžitých prostředků činnost svoji vždy dle potřeby rozvíjeti. Ač opatření peněz na provozování jednotlivých sdružení hlavně těmto samotným nutno ponechati, jest přece povinností c. k. říšského svazu, aby stávajícím spolkům radou i skutkem, vztažmo peněžitou podporou byl nápomocen, přispíval subvencemi ku zvelebení nově založených sdružení, podporoval, doplňoval státní péči v oboru výchovy mládeže v celém Rakousku, rovněž i aby veškeré tyto snahy do stejného směru uváděl a sjednocoval, což ovšem s mnohými peněžitými výlohami je spojeno. Veden snahou, aby se u mládeže vůbec a zejména u nemajetné mládeže zabraňovalo vzmáhající se mravní spustlosti a tělesné

Číslo 3. BŘEZEN 1914. Ročník X.

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ

Vydávají Otcové Tovaryšstva Ježíšova na Svatém Hostýně na Moravě.
Pořádá P. A. Ostrčilík T. J. — Vychází počátkem každého měsíce.
Celoroční předplatné 1·50 kor. — V Americe 0·40 dol. — V Německu 1·50 M.

Vdp. František Korec, sedmdesátník.

Sedmdesátiny.

Vdp. **František Korec,** děkan telecký a farář urbanovský, dovršil 16. ledna t. r. sedmdesáté narozeniny. Poněvadž jest více než čtvrt století zvláštním příznivcem a neobyčejně štědrým dobrodincem sv. Hostýna, káže nám vděčnost, abychom mu věnovali vzpomínku také v našich «Hlasech». Narodil se 1844 v městysi Protivanově na Boskovicku, studoval v Brně a byl 1870 vysvěcen na kněze. Jako kaplan působil v Boskovicích, ve Slavkově a asi 18 let v Brně u sv. Maří Magdaleny. R. 1888 stal se farářem v Řeznovicích, kdež pobyl 12 let a od roku 1900 působí jako farář v Urbanově. V obou farnostech pečoval s velikou horlivostí nejen o opravu a výzdobu chrámu Páně, nýbrž také o duchovní obnovu osadníků konáním svatých missií a jiných pobožností. Byl také veřejně činným, jsa několik let se zvěčnělým P. Placidem Mathonem, vydavatelem brněnského «Hlasu». Staral se velice o jeho rozšíření, jakož i jiných katolických listů k. p. brněnského «Obzoru». Jako děkan získal si svou upřímností, moudrostí a obětavostí lásku a úctu všech kněží v děkanátě telečském. Kéž Bůh dopřeje tomuto šlechetnému knězi sedmdesátníkovi, aby ještě dlouho žil a působil ku blahu diecése a ku zvelebení Sv. Hostýna!

Maria Alfonsa.

Pomněnky.

II.

Nejvíce pomněnek nalézám v písni:

«Tisíckrát pozdravujeme Tebe, o Matičko Krista Ježíše!»

Mám ráda tento výkřik radostný, zbožný. Zdá se mi, že jinými slovy nelze srdečněji, nadšeněji Matku Boží pozdravit.

Líbí se mi vždy a všude. Ale nejpěkněji zní, když ji slyším zpívat na Sv. Hostýně. Ať se nese z poutníků řad, nebo otřásá hvězdnatou klenbou svatyně, vždy uchvacuje, dojímá. Hlavy se kloní hlouběji, koříce se Korunované. A srdce zpívá, zpívá, jakoby Ji chtělo ještě vícekráte, než-li tisíckrát pozdravit.

Nadšeně pěli píseň tuto všichni putující na Sv. Hostýn ve dnech slavností korunovačních. Ale nikdy moje duše nebyla více nadšena jako tehdy, když jsem viděla stoupati mohutné řady mužů ke svatyni, kteří ji zpívali. Šli již za soumraku. Ozářená Královna kynula jim vstříc. Jejich mohutné hlasy nesly se blíže k jejímu trůnu. Pojily se v jeden zvuk, tak že zvonu hlaholení zanikalo v něm.

S láskou a radostí vítala sv. Matička všechny dítky mariánské, které k ní přišly v onen čas. Na tyto poutníky však patřila současně s mateřskou hrdostí. Radovala se z jejich nechroženého vyznání svaté víry.

A hojně požehnala jim.

Míjela neděle určená pro pouť mužů. Většina poutníků odcházela domů. Odešla jsem do lesa oddechnout si na chvíli. Sotva jsem usedla na vyvrácený kmen zaslechla jsem melodii «Tisíckrát pozdravujeme».

Naslouchala jsem asi půl hodiny . . . . .

Ta píseň se mi líbila, ale opakována, únavila sluch.

Ani myšlénky se v hlavě nerojily tak, jak bych si byla přála.

Dojemnější by to bylo, kdyby kolovrátkář zahrál několik jiných písní a po nich zase tuto, myslela jsem. Hned jsem se rozhodla jít k cestě pod lesem a požádati, aby mému přání vyhověl.

Když jsem k němu docházela právě začínal hrát zas: «Tisíckrát . . .» Zatím jsem si ho prohlédla. Byl to starší, hodně sehnutý, prošedivělý muž, který na rukou měl . . . . Ale nebudu jej popisovat. Snad byste mu nic nedali, až by k vám někdy přišel hrát.

Pak jsem přemýšlela, co mu zaplatím, až si poručím solo. Šesták? Za solo se přece platí více. Dám tedy dva.

Již dohrál. Přistoupila jsem k němu.

«Strýčku, vy pěkně hrajete!» začala jsem.

«To si také myslím», usmál se radostně. «Ale teď mne nemeškejte a jděte svou cestou dále. Chci do večera ještě něco vyhrát«.

A zas chtěl předešlou píseň opakovat.

Počkejte chvílku. Poslouchala jsem již v lese hodně dlouho a moc se mi ta vaše písnička líbí. Ale chtěla bych, abyste napřed zahrál několik jiných a potom teprve tuto. Bude se zas pak ještě lépe vyjímat, než-li když se hraje pořád dokola. Tady vám dám dvě šestky, máte dost»? ptala jsem se.

Peníze vzal a schoval, řka plačtivým přízvukem: «Dnes je všude taková drahota a hlad. Jsem chudák, nemám nic jenom tento verglíček. Tak těžko si musím živobytí vydělávat. Hrávám jiným pro radost a sám při tom často pláči. Poníženě prosím, přidají mi ještě jeden. Budou mět za to hodně muziky. Však jim to Pannenka Maria stotisíckrát oplatí».

Chtíc nechtíc dala jsem mu víc.

«Musím si však chvílku odpočinout. Bolí mne ruka. Hraji už celý den», vzdychal.

«Ale ano, jen si pohovte. Půjdu asi čtvrt hodiny lesem na horu. Pak můžete zahrát asi pět písní a po nich tu marianskou».

Šla jsem opětně v lesní tišinu. — Kol kamenů bujelo kapradí a kopřivy kvetoucí nedaleko, vydávaly líbeznou vůni. Našla jsem si pěkné místečko. Koruny stromů jsouce spojeny, chvěly se nade mnou jako baldachýn. Radostí jsem si mnula ruce.

«To bude pěkných myšlének mariánských. Ty tři šestky za ně Alfonso, snad přece dostaneš», těšila jsem se.

Majíc zápisník na klíně a tužku v ruce, čekala jsem na první zvuky objednané muziky. Hlaholení trub a zvonů zalétalo ke mně tlumeně. Jako z krajů dálných. Nálada byla tu. Sítě na chytání myšlének rozestřeny. Minulo však již půl hodiny a u cesty bylo stále ticho.

«Snad si již mohl odpočinout», myslela jsem, čekajíc trpělivě dále. «Třeba čeká, až na něho zavolám».

«Strejčku- ku- ku, už hrejte- e- »!

A čekala jsem dále.

Stmívalo se. Vše kolem počalo si šeptati o tajích noci kol posvátného chlumu. Začínalo mi tam býti smutno. A nálada i trpělivost mne přešla. Schovala jsem papír i tužku a šla se k cestě podívat.

Po kolovrátku a jeho majiteli tam nebylo ani památky. Ptala jsem se přicházejících poutnic, zda-li ho někde neviděly.

«O ano», řekla jedna žena, «potkali jsme jej. Teď již bude někde za Bystřicí . . . . »

Měla jsem — po radosti.

P, Frant. X. Zimmerhackl T. J.

Dějepisné paběrky ze zápisných a úředních knih svatohostýnských.

Dodatkem ke knize P. Frant. Vídenského T. J. »**Sv. Hostýn ve svém původu a svých osudech**«. Č. d.

3. Jména řeholníků, obzvláště zasloužilých Benediktinů rajhradských, Dra Bedy Dudíka a Placida J. Mathona.

V zápisní knize kostelní vidíme mimo jiné zaznamenána četně jména různých řeholí a řádů: z Rajhradu, Kapucínů, Minoritů, nejvíc z Brna, Františkánů z Uh. Hradiště (za příležitosti posvěcení křížové cesty), Redemptoiristů z Červenky, z Prahy a z Eggenburgu, Jesuitů (Jos. Benisch ze Lvova 1849), konečně jména mnohých Křížových Sester z Choryně, z Napajedel a odjinud.

Kapucín Kašpar Jurášek, který doposud koná českou duchovní správu v Linci a tam v létě 1913 uvítal české poutníky z Lurd se vrátivší, přišel 18. srpna 1885 z pouti velehradské na Svatý Hostýn, jak vlastní rukou poznamenal.

Slavný moravský historiograf, dr. Beda Dudík († 1890), benediktin rajhradský, kdysi professor na brněnském lyceu a po r. 1848 na tamním c. k. gymnasiu, býval z nejpilnějších poutníků svatohostýnských. Aspoň třináctkrát nalézáme jméno jeho zapsáno. Od let 1865 až do 1880 skoro každý rok připutoval, zdržoval se na Sv. Hostýně asi týden a sloužíval denně mši svatou se stříbrným kalichem, který věnovala 1845 vdova Antonie Dudíková, rozená Nchova z Olomouce. Přicházíval se svými příbuznými. Jeho bratr Antonín o tom roku 1879/12/VIII takto napsal: «Antonín Dudík, farář z Vyškova, byl zde na sv. hoře Hostýnské se svým bratrem Bedou a bratrem Eduardem, občanem kojetínským, jakož i se svým svatem Ferdinandem z Kroměříže a se svým vnukem Františkem od 10. — 14 srpna». Tento častý a delší pobyt velkého učence zajisté svědčí o jeho velké úctě a lásce k Matce Boží svatohostýnské*).

Podobně činili také ostatní spolubratří, kteří s ním tenkráte žili v klášteře rajhradském. Jména jejich jsou často zapsána: P. Pius Miklík, P. Nepomucenus Tichý, P. Benno Schaffer a obzvláště P. Placidius J. Mathon, jenž byl prvním původcem a činitelem při vzniku Družstva svatohostýnského. On to byl, který kněze roku 1881 z brněnské a olomoucké diecese v Přerově shromážděné nadchnul, aby Družstvem hleděli získati hmotných prostředků k vystavení kláštera a zavedení stálé duchovní správy, což se také stalo. On to také byl, který při památné moravské pouti, kterouž zakončena byla slovanská pouť do Říma roku 1881, stál jako obr na zříceninách ochozů hostýnských (asi tam, kde teď je vchod do kláštera) a nadchnul ohnivými slovy přečetné posluchače, aby hojně přistupovali za členy Družstva a přispěli na stavbu kláštera. Lid uposlechl nadšené výzvy a hlásil se tak četně k Družstvu, že příspěvky brzo dostoupily víc než 60.000 korun, takže se mohl výbor již vážně zabývati stavebním plánem budoucího kláštera. Proto zůstane jméno tohoto vzácného benediktina, který také pérem svým velebil Sv. Hostýn, zlatými písmenami zapsáno v dějinách Sv. Hostýna. Škoda, že

*) O této lásce k Sv. Hostýnu svědčí také, co o něm napsal ve svých «Dějinách Moravy», Díl V., str. 228 a 229.

zákeřná nemoc sklátila předčasně toho nadaného a neunavného muže do hrobu.**) Zemřelť 28. července 1888, teprv 47 let stár! R. i. p.

Dr. Beda Dudík ř. sv. Ben. † 11. ledna 1890.

4. Jména rodin, společností a processí.

Netoliko jednotlivci, nýbrž i celé rodiny a společnosti si tak zamilovali Sv. Hostýn, že připutovali každý rok aspoň jednou, ne-li vícekráte, aby vykonali svou pobožnost u divotvorné Matky Boží.

**) P. Placidius Mathon vida překážky, jaké se stavěly v cestu zřízení duchovní správy na Sv. Hostýně, vyprosil si od kníž. arcib. konsistoře, aby tam častěji směl dojížděti, mši svatou sloužiti, kázati a zpovídati, což po delší dobu, seč byl konal. Kterak ho potěšilo několik dní před smrtí vypravování jistého velebného pána, poutníka rajhradského, o započatých malbách na obmítce v presbytáři svatyně hostýnské!

Proto nalézáme jména jejich často a pravidelně zapsaná, na př. rodinu Kratzlovu z Kroměříže, rodinu Kneislovu z Holešova, rodinu F. Kremla, panského správce v Žeranovicích, rodinu nadučitele Antonína Pecka ze Štípy, později z Holešova, rodinu Šarfovu a Tomáškovu, revírníků z Říky, rodiny Františka Hrubého, majitele umělého mlýna ve Velkých Prosenicích, vdp. Jindřicha Geislera, tehdáž vikáře na dómě v Olomouci se svými příbuznými, rodinu Bubílkovu z Bystřice p. Host., rodinu kn. arc. lékárníka J. Harny z Kroměříže a jiných. —

A jako putovaly jednotlivé rodiny na Sv. Hostýn, tak často i celé společnosti. Takovou byla Jednota svaté Alžběty. Dobročinné dámy z Kroměříže, které rok co rok přicházely pod vedením místodržitelského rady Dra. Františka Sedláčka a jeho šlechetné choti Vilemíny, jejich předsedkyně, obyčejně v měsíci červenci. Nábožné ty dámy objednávaly si požehnání, mši svatou, zpovídaly se a přistupovaly ke stolu Páně, v čemž je pan místodržitelský (nyní dvorní) rada příkladem svým předcházel. — K těmto společnostem lze také připočísti častá shromáždění kněžská na oslavu nějakého životního jubilea anebo konání sv. exercicií.

Sem řadí se též schůze «Literární Jednoty» bohoslovců brněnské a olomoucké diecese v roce 1887, kdy v oratoři nad levou sakristií shromáždění za předsednictví bohoslovce Obdržálka se radili, jak přispěti na opravu a obnovu bývalé kaple sv. Jiljí (nyní bl. Jana Sarkandra). Jména oněch bohoslovců jsou tato: Janda, Doležel, Stýskal, Kolísek Al., Suchánek, Zlámal, Pecháček, Kvasnička, Malachta, Horký, Černoch, Bátěk, Wagner, Nemerád, Keprt, Weinlich, Novák, Netopil, Holz, Nejezchleba F., Čermák, Podivinský, Skalík, Hradil, Lužný, Slavík, Grunt, Neoral Ant., Zavadil, Beníšek, Hříva, Hrubý Ig., a Valenta.*) —

Nechyběly ani společné poutě školní mládeže z okolních měst a dědin: z Kojetína, ze Vsetína, z Bystřice p. H., jakož i chovanek z klášterních ústavů v Přestavlkách, Přerově, Napajedlích, z Velkého Lukova atd. Od roku 1866 přicházela pravidelně a přichází dodnes o prázdninách t. zv. intelligentní společnost z Fryštáku. Proto opakují se ročně skoro tatáž jména v zápisní knize: Jadrníček, Jehlička, Košut, Ticháček, Koutný, Ostrčilík, Fišer, Ševčík, Kovář, Rektořík, Daněk, Trpík, Horký, Januška a jiná. — Zde dlužno vzpomenouti i společnosti, které se scházívají na Sv. Hostýně za příčinou kněžských prvotin a sňatků. Když vdp. V. Kubíček, nyní katecheta v Lošticích, slavil 7. července 1889 první obět mše svaté, zapsalo se 13 «Potůčků», příbuzných pána primicianta. Zajisté byl mezi nimi též strýc primiciantův dp. Jos. Potůček, velký ctitel P. M. Hostýnské, který jako bývalý spiritual (1882) v semináři kroměřížském pisatele těchto řádků často povzbuzoval, aby řád Tovaryšstva Ježíšova se ujal duchovní správy na tehdáž opuštěném Hostýně. Přání jeho se vyplnilo.

Co se konečně týče poutnických průvodů z různých moravských měst a dědin, zapsána jsou po znovuzřízení Sv. Hostýna více méně táže místní jména, která v posledních dobách jsou zaznamenána, jen že se počet jejich poněkud množil. Ale nápadný je někdy větší počet poutníků z jistých míst než nyní je zaznamenán, obzvláště v padesátých a šedesátých

*) O této zajímavé schůzi přineseme obšírnou zprávu, až bude jednáno o kapli bl. Jana Sarkandra.

letech. Na příklad 30. srpna 1856 na svátek svatých Andělů Strážných připutovalo z Val. Meziříčí 1500 poutníků, kterýž počet se později ještě několikráte opakoval. Dne 5 .května 1855 je zaznamenáno processí z Holešova s 1200, z Duban s 1100, z Charvat s 1000, z Dřevohostic s 800, ze Štípy roku 1859 též s 800 poutníků. Dne 8. září 1848 přivedl kooperator Frant. Žerava z Kojetína processí o 1200 osobách, následujícího roku téhož dne a z téhož města přivedl kooperator Vincenc Čermák processí o 1500 osobách.

P. Placidus Mathon ř. sv. Ben. † 22. července 1888.

5.) Pouť seminaristů z Kroměříže.

Pozoruhodná jest také první pouť seminaristů z Kroměříže, kterou vykonali 30. května 1871 a která napotom skoro každý rok jest zaznamenána. Přivedl je tehdejší studijní prefekt Dr. Tomáš Kouřil a klerik Antonín Blaschke. Bylo jich nejvíce z VIII., VII., VI. a V. třídy, ale také 4 sekundáni, jeden tertián a primán byli s nimi. První se zapsal oktaván Antonín Kobliha, nynější vikář, assessor a notář v Olomouci, rodák z Raclavic, pak následují jména 39 seminaristů, z nichž jsme v diecesním katalogu ještě našli tato: Jan Šindel, Antonín Šnajdar, Alex. Novotný, Frant. Štaffa, Jan Jeřábek. Roku pak 1883, v květnu jsou tito

seminaristé poutníci zapsáni: Fr. Špaček, Cyril Stojan, Antonín Ostrčilík, Fr. Krejčíř, Augustin Novák, Jos. Vévoda, Alois Minarčík, E. G. W. Jureczka, chovanci kn. arc. semináře v Kroměříži. Pout tuto konávají seminaristé až po dnes každý rok, aby si u trůnu Panny Marie vyprosili potřebných milostí pro svá studia a volbu stavu.

6.) Sokolové na Hostýně.

Milé a radostné překvapení cítí člověk, když v nynější době čte, že různé sokolské jednoty navštívily naše poutní místo. Sotva svým očím věří, že to jsou tytéž jednoty, které změnivše smýšlení své, teď úzkostlivě se střeží, aby nezavadily o žádné posvátné místo a tak neutrpěly snad na své vážnosti. Tak stojí na 5. července 1880 psáno: «Tělocv. jednota olomoucká Sokol» podnikla výlet na posvátný Hostýn. I podepsali se vlastnoručně: Fr. Chytil, starosta, X. Tichý, náčelník, Barvič Jožа, jednatel, pak následuje ještě 14 podpisů. Na týž den jest zaznamenána tělocvičná jednota Sokola z Uh. Hradiště se starostou Janem Rychmanem, pak tělocvičná jednota Sokola Velko-bystřická, která jela k slavnosti zakládání tělocvičné-hasičské jednoty v Holešově, a navštívila při té příležitosti sv. Hostýn. Podepsáni jsou: Rudolf Senus, t. č. starosta, Karel Říhovský, místostarosta, Fr. Zemánek, náčelník, Jan Dvořák, jednatel, Josef Kolbe, praporečník a ještě 9 jiných Sokolů. — Konečně jsou zapsány: Tělocvičné jednoty «Sokol» z Přerova a z Holešova. Za našich dnů by asi žádný Sokol nevstoupil do sakristie svatohostýnské, aby se tam u Matky Boží zapsal, poněvadž by to pokládal za tmářství a zpátečnictví. Tak se časy změnily!

Dr. Evžen Kadeřávek O. Praem.

Maria v žalmech předobrazena. (Č. d.)

Žalm 6. Hospodine, nekárej mne . . .

Žalmista Páně, král David, pokládal vzpouru svého syna Absolona za trest, kterým jej Bůh stíhal za jeho hříchy. Proto se modlil v žalmu 6., aby Bůh se nad ním smiloval, jemu odpustil hříchy, z nichž se kajícně vyznává a jemu ku pomoci přispěl. Na konci žalmu projevuje pevnou víru, že mu Bůh poskytl pomoc.

V překladu Dr. Jar. Sedláčka zní žalm onen takto:

1. Hospodine, nekárej mne ve svém rozhorlení
A ve svém hněvu mne netrestej.
2. Smiluj se nade mnou Hospodine neboť jsem sláb;
Uzdrav mne Hospodine, neboť se chvějí mé kosti.
3. A má duše jest velmi zděšená,
Ale ty, Hospodine dokavád! —
4. Obrať se Hospodine, a vytrhni moji duši,
Spasiž mne pro své milosrdenství!

5. Vždyť v smrti není nikoho, kdo by tebe byl pamětliv,
V podsvětí pak, kdo (tam) tebe chválí?
6. Unavil jsem se ve svém hořekování,
Smývám každé noci své lože,
Svými slzami svlažuji svou postel.
7. Zkalilo se prudkostí (hoře) mé oko,
Sestaral jsem mezi všemi svými protivníky.
8. Odstupte ode mne všichni, kteří pášete nepravost,
Neboť vyslyšel Hospodin hlas mého lkání.
9. Vyslyšel Hospodin mé prošení,
Hospodin přijímá mou modlitbu.
10. Zahanbeni a zděšeni nechať jsou náramně všichni moji nepřátelé,
Nechať se v hanbě obrátí co nejdříve!

Tento žalm klade církev svatá do úst nejen kajícníka, nýbrž také Panny Marie bolestné. Maria oplývala jak milostí, jež co den zvýšovala její svatost, tak i bolestí, kterou snášela z lásky k Pánu Ježíši trpícímu a k lidem hříšným, zvláště, když stála pod křížem.

Tam se modlila za hříšníky ve smyslu 6. žalmu asi takto: Jak dlouho ještě o Pane, odkládati budeš své slitování, vítězství své lásky, záchranu tolika milionů duší? Nosím je v srdci svém, rodím je bolestně; všecky jsou mými dítkami, jejich prosby a bolesti jsou mými prosbami a bolestmi. Pane, netresci je ve hněvu svého soudu, uzdrav je, zachraň je od smrti a pekla; neboť krev Beránka na kříži umírajícího volá k tobě o slitování, o milost.

Matko zarmoucených, matko naše, díky Tobě vzdáváme za Tvou lásku, za Tvou bolest, za Tvé orodování; Pán Tebe vyslyšel, nepřátelé od nás prchají. (P. d.)

Rudolf Stupavský.

Milosti plná!

Nemá slunce tolik světla,
ani měsíc jasnosti,
kolik dal Ti, Panno světlá,
Bůh své svaté milosti.

Slunce, měsíc mají stíny
ve svém zářném obětí,
Ty jsi Panna bez vší vinny,
nejčistější početí.

Plné břehy vln má moře,
leskem plane jeho pláň,
jasem plane ranní zoře,
sluncem hoří nebes báň.

Vše to jenom matné stíny
před Tvé duše jasností,
nad všechny jsi cherubíny,
Panno, plná milosti!

P. Xaver.

Moje první pouti na Sv. Hostýn.

Uložil mi redaktor «Hlasů Svatohostýnských», napsat něco svatohostýnského a tu mi napadá, což abych si vzpoměl na své první pouti na Sv. Hostýn, možná, že se něco najde. A našlo se. Je to hrstka vzpomínek příjemných i nepříjemných, ale musím říci, dnes jsou mi všechny ty vzpomínky nesmírně milé a příjemné. S Hostýnem je to v duších našich jako otcovským domem. Každá vzpomínka na otcovský dům, jak vzpomínky na sladkou lásku matčinu a starostlivost otcovu, tak i vzpomínky na březový prut, který stále čerstvý býval zastrčený za lištou u kuchyňových dveří, všechny ty vzpomínky, ať se při nich ozýval smích nebo úpěnlivý pláč a tklivé prosby za odpuštění, všechno je to teď stejně milé, to pro tu ruku, která jak celováním tak prutem prozrazovala nejobětavější lásku. — A vzpomínky na Sv. Hostýn jsou rovněž bez trpkosti — to pro tu milou Matičku.

Kdy jsem byl poprvé na Sv. Hostýně, to už jistě nevím. Ale musel jsem být velice malý ještě. Jeli jsme všeci, rodiči a já. Jel jsem tehdy ponejprv za svého života vlakem z Dobrotic do Bystřice. Velice jsem se bál konduktéra, a to proto, že měl vousy, a já se vousatých lidí tuze bál. Trnul jsem hrůzou, jen aby ten člověk nevešel za námi do vozu. A on vešel. Krčil jsem se strachy k mamince, — ale brzy hrůza pominula. Konduktér měl na šňůře mosaznou trubku, a ta se mi tuze zalíbila — a pro trubku zalíbil se mi i vousatý konduktér. Z vlaku mi ukazovali sv. hostýnský kostel. Nešlo mi do hlavy, jak tam vylezem, když je tak vysoko, a nemohl jsem pochopiti, proč Hostýn viděti z daleka a Štípy nevidět, až se k ní přijde. Řekli mi, že Hostýn je na kopci a Štípa v důlku. To byl zas nový problém pro mne — jak může Štípa být v důlku.

Na Sv. Hostýně byly tenkrát zdi v kostele bílé — či začazené jak u nás ve starém kostele, a stavení kolem kostela byla, zdá se mi, velmi schátralá. Byla-li tam už fara — tak se u nás dlouho říkalo klášteru, — to si již nepamatuji. Utkvělo mi v hlavě jenom to, jak mi maminka ukazovala kulovaté kameny ve zdech: to prý jsou ještě koule, co Tataři nimi stříleli na křesťany. Tak mi to řekla maminka, tak to věřila ona i já — a možná, že jsme věřili správně.

Jindy zase jsem byl na Sv. Hostýně, a tenkrát byl kostel samo lešení. Malovalo se. Velice to všecky lidi těšilo, jak bude teď na Hostýně pěkně. I zlatem prý se maluje. A s velikou úctou se mluvilo, že to malují ti noví hostýnští panáčci sami. Malíř bratr František Obdržálek T. J. ani snad netušil, jakou úctu a obdiv svým malířstvím pro hostýnské panáčky u lidu vzbudil. — Za nových hostýnských panáčků nejvíce mne zajímal fratr, co ministroval. Já byl od malička od ministrantského fochu, znal jsem ministranty i odjinud — třebas ze Štípy. Štípští ministranti ti byli u nás nedostižitelným ideálem — tam ode dávna chodili s červenými kvadrátky na hlavách — a já si to považoval za nesmírnou čest, když jsem se s jedním ze štípských ministrantů (s Alfonsem Duškovým) skamarádil. Ale na Hostýně tam bylo přece něco zvláštního, tam ministroval ministrant starý, holohlavý — a v černé komži i ve svátky. Ani oka jsem s něho nespustil. Je to panáček nebo není? Není, panáček nebude přece ministrovat! Není jistě, přiklekuje k sv. přijímání — ale což je to za ministranta?

Co se mi na Sv. Hostýně nikdy nepodařilo, byla žádostivost všech ministrantů, dostat se na věže a podívat se na zvony. V sakristii jsem se podíval na všechno, kde stojí «kosn», kde a jak se dělá uhel, jaký je

zvonek u dveří, jaký u oltáře, — ale ty věže a ty zvony, kolik schodů je na věž, kolik zvonů, jak dlouhé provazy, jak se musí táhat do rymu — škoda, přeškoda, to nevím do dneška. A přece takové věci patřily u nás ministrantů k těm nejdůležitějším rozpravám a debatám. — Ale přece něco jsem se dozvěděl, co jsem svým kamarádům mohl povědět o Sv. Hostýně. Byl kdesi vydělán rám z okna z kopule a stál dole u kostela. Lidé jej obhlídali a hádali jak je vysoký. Do dnes slyším, jak někdo řekl, že to okno je vysoké osmnáct střevíců, třikrát prý vyšší než člověk. To byl pro mé hostýnské vědomosti důležitý dokument — A druhou věc dozvěděl jsem se o vazbě sv. hostýnského kostela. To prý je vazba taková, jaké včil žádný tesař nepotrefí. Z prostřed střechy prý visí trám, a do něho jsou všechny ostatní trámy zaklínovány. Vyrazit jeden klín a

Skupina dětí ze Vsetína na Sv. Hostýně.

spadne prý celá střecha. To byl pro nás chlapce zase důvod, abychom měli vždy větší a větší respekt před hostýnským kostelem. — To dětské srdce je opravdu dětské.

I zase jsem byl na Sv. Hostýně. Byli jsme s tatínkem. Po mši sv. šli jsme do Sarkanderky; byla již upravená jak teď. Pomodlili jsme se napřed k «sv. Sarkandrovi»; tento byl mi velice známý, měli jsme doma jeho životopis a maminka o něm moc uměli vykládat, jak ho pálili lutriáni v Olomouci na kole. A také z jiného důvodu byl mi bl. Jan Sarkandr dobře známý. Ve všech sousedních osadách pokřikovali na nás, co jsme z naší dědiny «sakandři» a nadávali nám sakandrových súžení, to prý proto, že z naší osady nejvíce prý sužovali bl. Jana Sarkandra. No Bůh ví jak to bylo — teď zase se naši nedají přetrumfnout v úctě a lásce k bl. Sarkandrovi. Pomodlili jsme se tedy s tatínkem v kapli Sarkanderce a dívali jsme se pak na malby. Líbilo se nám to velice. U dveří na zdi byl nápis. Přečetli jsme si jej. Tatínek povídá: Vidíš, to nechali tu kapli opravit bohoslovci. — Tato chvíle mi vždy tane na mysli, když si vzpomenu na slovo bohoslovec. Žádná hudba snad nezní tak mile, jako

tenkráte toto slovo zaznělo mi v duši. Byli toho času u nás v dědině bohoslovci dva, ale říkalo se jim jen, že studují na panáčky — to slovo bohoslovec jsem zachytl tehdy v duši své myslím ponejprv. Jak slepý, když uzdraven spatří světlo Boží — tak snad jsem se tehdy zaradoval. «Tatínku, to je pěkné slovo a co je to, ten bohoslovec. A tatínek mi to vyložil. Já hltal ušima, očima jehoslova a srdce hořelo mi přáním: Ach Pámbíčku milý, ničím na světě bych nechtěl být, jenom bohoslovcem. To musí býti to nejkrásnější z celého světa. «Tatínečku, já tým bohoslovcem budu, může? Prosím Vás, dejte mne na to do škol!» No to bys se musel napřed dobře učit, a potom jít do Kroměříže a do Olomouce, to není jen tak». «Všecko udělám, nech je to co chce, tatínečku, dáte mne na to»? «No až jak budu vidět, pojď už»! — Minula léta — a já tím bohoslovcem byl. Pán Bůh Vám to, drahý tatínku zaplať tou nejšťastnější radostí na věčnosti, že jste mne na to dali. Žádný titul světa není dosud u mne tak vábný, žádným slovem tak rád jsem se nepodpisoval — jako tím slovem bohoslovec. Na žádné knize, na žádném dopise z časů bohosloveckých, tento titul nescházel, na léta, kdy jsem se jmenoval bohoslovcem pohlížím jako na časy vrcholu své karriery. — Ach ty naivní, titěrné srdce, co si z tebou počít, než nechat tě mluvit, co cítíš. Vídám od nás často Sarkanderku jako kuřátko tísní se ku velechrámu. Ó Sarkanderko, či spíše blahoslavený Jene Sarkandře, nebo sv. Tomáši a Františku Xaverský. — nebyl to některý z Vás, či snad všichni dohromady jste to byli — co tehda u nohou Vašich obrazů — tím slovem bohoslovec okouzlili jste zrovna mé srdce, mou mysl, mne celého? Či měla jsi v tom ruku svou snad Ty, nejjasnější Královno?

Padám na kolena a nemám slov — jenom vděčný pohled a tlukoucí srdce jako dík.

Jan Drábek, děkan ve Fryštáku.

Cesta do Říma s korunkami svatohostýnskými.

(Č. d.)

4. **Sancta Croce in Gerusaleme.** Kostel sv. Kříže v Jeruzalémě, dle velké části svatého kříže Kristova, která se zde uschovává. Když byl na hoře Kalvarii sv. Kříž nalezen, vzala sv. Helena větší část do Říma, k jeho cti kostel postavila a v něm onu částku sv. kříže uložila. Půda chrámu původního byla celá vysypána zemí přivežnou z Kalvarie.

Kostel byl později několikráte přestavován. Ze vzácných ostatků umučení Páně viděli jsme zde: Část sv. kříže, hřeby z ukřižování Páně, trnovou korunu. Mimo to: prst sv. Tomáše, část roucha P. Marie atd. Když i korunky svatohostýnské jednotlivými sv. ostatky dotčeny byly, opět jsme je položili na oltář a po česku hlasitě se pomodlili.

Pátý poutní kostel jest: 5. **Sant. Paolo** — kostel sv. Pavla vně zdí. Stojí asi půl hodiny za branou Svatopavelskou — druhdy Ostienskou. Dějiny o kostele tom vypravují: Sv. Lucina v domě svém pochovala sv. Pavla. Nad jeho hrobem postavil císař Konstantin velkou basiliku, která později častěji byla přestavována. Basilika v noci 15. dubna 1823

shořela až na hlavní oltář a v krátké době v nynější podobě byla postavena a roku 1854 od papeže Pia IX. posvěcena. Při této příležitosti bylo slavně prohlášeno dogma o Neposkvrněném početí P. Marie.

Pius IX. si dal postaviti náhrobek, ale dosud nemohl být do něho převezen. Tato basilika jest uvnitř velmi krásná; žel Bohu, že italská vláda ji prohlásila za majetek státní, vybírá vstupné, ale se o ni nestará, ba ani okna výbuchem nedaleké prachárny vytlučená, nedává opraviti.

Chrám sv. Pavla jest 120 m. dlouhý, 60 m. široký a 23 m. vysoký. Jest 80 granitovými sloupy rozdělen na pět lodí; vrch jest ozdoben podobiznami všech dosavadních papežů.

Sv. Pavel odpočívá pod hlavním oltářem. Nad oltářem vypíná se baldachýn, jehož čtyry porfyrové sloupy daroval car Mikuláš I. Na oltáři jest vzácný svatostánek, jehož sloupy jsou z alabastru a daroval je Ali Muhamed. V sakristii byla nám ukázána opět částečka sv. kříže, okovy sv. Pavla a ostatky mnoha mučedníků. — I zde jsme učinili s korunkami totéž, co v jiných chrámech, pomodlili se a automobilem jeli dále do **Tré fontane** místa kde byl sťat sv. Pavel. Dle pověsti třikráte se jeho hlava dotekla země a na místech těch vytryskly tři prameny, nad nimiž byly postaveny tři kaple. Prameny jsou nyní zazděny, jelikož nevěrecká vláda italská k nim vedla stoky kanálů. Viděli jsme tam sloup, k němuž byl přivázán sv. Pavel. V blízkém kostele P. Marie pod zemí jest dosud zbytek žalářní cely, v níž byl sv. Pavel před svým stětím vězněn.

Klášter náleží Trapistům, kteří tamnější nezdravé močály pomocí stromu eukalyptus zvaného vysušili. Nyní z něho vyrábějí olej, čokoládu a hojivý likér, jímžto jsme se i my občerstvili.

Šestým poutním místem jest: 6. **Sanct Lorenzo** — chrám svatého Vavřince za branou Tiburtinskou. Také tato basilika byla původně postavena od Konstantina Velikého roku 330 po Kristu. Častěji byla přestavována a od papeže Pia IX. obnovena a ozdobena skvělými freskami.

Presbytář jest vyvýšen; pozoruhodny jsou na obou stranách ambony, odkudž se epištola a evangelium čítávalo.

Pod hlavním oltářem jsou uloženy rakve sv. Vavřince a svatého Štěpána. Z druhé strany jest mramorová deska, na níž leželo upálené tělo sv. Vavřince; až doposud na ní jest viděti krvavé stopy. Tam je prozatímně papež Pius IX. Vykonavše svou pobožnost, navštívili jsme, poslední sedmý poutní kostel, který se nazývá: 7. **Sant Sebestiono** — chrám sv. Šebestiana. — Církevní dějiny vykládají: aby mrtvá těla knížat apoštolských sv. Petra a Pavla od pohanů zneuctěna nebyla, byla na čas uschována v jedné hrobce na via Appia — cesta Appiova. Na památku toho postavil na tom místě papež Damasus roku 370 po Kr. třílodní basiliku. — Později byl v prvním bočním oltáři v levo pochován svatý Šebestian a dle něho dostal kostel své jméno. Tělo sv. Šebestiana je uloženo v drahocenné schránce z lazurového kamene. (P. d.)

P. Rud. Rozkošný T. J.

Zprávy se Sv. Hostýna.

(Od 15. ledna do 17. února.)

Od polovice ledna do polovice února se na Sv. Hostýně nic zvláštního nepřihodilo, ani mnoho lidí nepřišlo, ani počasí nebylo příliš rozmanité. Většinou osvěcovalo slunce Sv. Hostýn a mile hřálo, zatím co rovinu tížila hustá mlha. Touto větou bych asi zkrátka vystihl, co nového na Sv. Hostýně. Ovšem přicházely mi na mysl všelijaké myšlenky, které poněkud souvisí se Sv. Hostýnem a snad některého čtenáře budou zajímati. Píši tyto zprávy v masopustní době. V duchu vidím na stolku mnohých čtenářů vkusně malované pozvánky se zlatou ořízkou na ples, a mnozí z nich buď se těší, neb vzpomínají na taneční zábavy a plesy, někteří s radostí, jiní s hořkostí. — Také na Sv. Hostýn přijde nějaká zpráva o plese. Kdo by si tedy něco veselého v masopustě nepřečetl, zvláště popisují-li se zábavy ze starších dob. Uvedu dva příklady. Hrabě Hodic, pán na Rudolticích u Šumperka, dal svým poddaným škrabošky a přivedl je na zábavu. (V druhé polovici 18. stol.). Sezval také okolní šlechtu, která o pozvaných sedlácích ničeho nevěděla. Šlechtici se dosti dobře bavili s maskami. O půlnoci rozkázal hrabě, aby se škrabošky sňaly s tváří. Když poznali šlechtici, s kým se veselili, cítili se uraženi a ihned opustili zábavu. A to právě zamýšlel hrabě Hodic. Jiný zajímavější: Roku 1832 odbývaly se šibřinky ve dvorní opeře v Paříži. Sál byl maskami nabit. Když byla zábava v plném proudu, vstoupila dovnitř neobyčejně velká, černě oděná postava. Slavnostně se procházela, a nedovolovala, aby se k ní kdo přiblížil. Nepromluvila ani slova. Ostatní masky byly tím zvědavější a tlačily se k ní, ale ona vždy hleděla uklouznouti na bok. Zvědavců přibývalo. Konečně všichni za ní běhali. Černá postava nemohouc se již vyhnout, vyběhla ven, utíkala po schodech; všichni ostatní ji pronásledovali. Konečně na horním schodišti byla tak semknuta ode všech, že nemohla z místa. Všechny masky chtěly věděti, kdo je. Postava se k nim obrátila a zvolala: »Jsem cholera«. Všichni byli ohromeni a než se vzpamatovali, maska zmizela. Za ¼ hodiny vypukla v Paříži cholera tak hrozně, že i některé masky při onom plese náhle zemřely, a byly pochovány v maškarním úboru. Toto jsou jen dvoje šibřinky! A kolik jich bylo ve světě a posud je! Kdo by vypočítal všelijaké žertovné i vážné případy, které se při nich stanou, a které jsou potom předmětem mnoho řečí, neb dokonce se dostanou i do novin! I letos jsme četli v novinách, že černá postava vstoupila do taneční zábavy, vyvedla děvče, zatočila se s ním několikráte dokola, a dívka klesla mrtva. O tom, kolik návštěvníků si ona černá osoba poznamenala, kteří při zábavě si uhnali smrtelnou nemoc, se vůbec nepíše. A přece člověk jdoucí na zábavu na vše jiné myslí, než na smrt, na svou duši, na věčnost. Má bělmo, mlhu v očích. Nediv se tedy čtenáři, že mně takové myšlenky napadly při pohledu na zamlženou rovinu. Ba při vzpomínce na šibřinky zdálo se mi, že i nynější svět je v maskách. Každý se dělá něčím jiným, než je. Všude jsou škrabošky pokroku, osvěty, svobody a j. Když však se sdělají s tváře masky, poznáš v nich obyčejné smrtelníky někdy s pořádnými chybami, a lekneš se jich víc než oni šlechtici, když poznali v maskách sedláky. Jistý muž, jemuž jsem řekl, že dole je pořád mlha, mi odpověděl: »To je ta nevěra!« Na Sv. Hostýně však po delší dobu krásně vycházelo slunce a mile po celý den hřálo. Vzpoměl jsem si opět na poutníky. I oni přijdou na Sv. Hostýn pro světlo a teplo. Zdá se jim, že tu jsou na prahu nového světa, světa krásného a vznešeného. Cítí se blízko Panny Marie. Tím jasněji však poznávají svou slabost, nedostatky, chyby a hříchy. Proto se tlačí ke zpovědnicím. Očistí se, uleví si, a s nadšením pějí písně k Panně Marii. Nadšení dosahuje vrcholu při sv. přijímání při písni »Pojď k Spasiteli pojď ještě dnes«, když se častěji opakují sloky: »Sláva, sláva duše zaplesá, až ta krásná uzří nebesa, o Pane vstříc mi pojď, vstříc mi pojď, o Pane vstříc mi pojď!« Kdyby se v této chvíli ukázala černá postava s kosou, neulekli by se! Vždyť se postarali o svou duši, připravili se na věčnost. Sotva na smrtelné posteli budou míti větší lásku ku Kristu Pánu a k Panně Marii! Ba až přijdou, domů a ve světě plném mlhy se jim začnou oči kaliti, vzpomínka na Sv. Hostýn opět jim připomene jiný, krásný svět, do něhož po smrti mají přijíti. Také na smrtelné posteli klidně umírají vzpomínajíce na Sv. Hostýn. Jak ohromný je tedy rozdíl mezi názorem ve světě a na Sv. Hostýně. Ve světě chlad, mlha, tma, na Sv. Hostýně světlo a teplo. A konec konců, abych již čtenáře nenudil a necvičil v trpělivosti, otáže se snad někdo nač takové rozumování bez konce? Poslední příčinou jest, že někteří lidé, kterým je Sv. Hostýn trnem v oku, tvrdí, že tu je mlha a tma, že totiž dobrý, moravský lid na Sv. Hostýně se zatemňuje, a ohlupuje. Každý čtenář a zbožný poutník sám i ze své zkušenosti může rozsouditi, co je pravda. Sv. Hostýn nezatemňuje, neolupuje, ale osvěcuje, posiluje, povzbuzuje, potěšuje, uklidňuje.

Jan Amos Komenský sepsal knihu Labyrint světa a ráj srdce. V ní se široka popisuje duševní mlhu, tmu a přetvářku ve světě, a ukazuje, že pravý ráj je jen v srdci. Jistě, že přemnozí poutníci dotvrdí, že nalezli na Sv. Hostýně ráj srdce. Proto nelze pochopiti, proč ti, kteří Komenského nemohou vynachváliti, přece proti Sv. Hostýnu zuří. Snad chtějí jen svou duševní rozervanost ohlušiti, a závidí poutníkům, že mají v srdci ráj. Nyní teprve přicházím k vlastním zprávám. Jak jsem již podotkl, bylo tu celkem pěkně, jasné i dosti teplé počasí. 15./I. nám telefonovali z Bystřice, že je tam — 17° C, kdežto u nás bylo jen 12° C; 16./I. bylo na slunci až + 9° C; 18./I., na svátek nejsl. jména Ježíš hnala se přes hory mlha, která opět ozdobila stromy jinovatkou, a padalo trochu sněhu každý den až do čtvrtku. Potom zase bylo pěkně až 27. a 29 ledna padalo málo sněhu. Od té doby až do první pouti 14./II. na sv. Valentina, bylo ustavičně pěkně. Proto jsme byli se zimou spokojeni, ovšem nepřijde-li později větší. Největší zima, jak již bylo v minulém čísle poznamenáno byla 12./I. — 15° 8° C. Také 21./I. bylo — 14° 7° C, ale jinde bývalo okolo — 10 C, ba ku konci měsíce i — 2° C ve stínu. Průměrná teplota za měsíc leden byla — 7·8° c. V únoru bylo ještě mírněji. Nejchladněji bylo 6./II. 6° zimy. Jindy kolísal teploměr mezi — 4° C a 0° C. Kde slunce svítilo, bylo nad nullou. Nemáme určitých zpráv, jaká byla dole zima, ale každý kdo přicházel v ten čas z Bystřice, vypravoval, že je tam velice zima, studený vítr a jinovatka na stromech. 12 a 13. února zmizela mlha s roviny, a byl trochu širší rozhled, ale 14. a 15. i 16. února se valila jak po horách tak i po rovině. Na svátek Očisťování Panny Marie odpoledne jsem se vypravil na rozhlednu. Byly asi 4 dm sněhu a cesta nevyšlapaná, ale nahoře se mi líbilo. Celá rovina byla pod mlhou. Mlha měla dvojí barvu. Hranice této barvy byla čára za bývalským chlumem, kostelecký lesem a k Tovačovu. Na levo od této čáry byla mlha vodorovná, bílá, sluncem prosvicována a tak hustá, že nebylo pod ní ničeho viděti, ani Holešova, ani Kroměříže. Vnikala údolím na Zlínsko, Fryštacko, Uhersko-Hradišťsko, Uhersko-Brodsko; jen hory hostýnské, Lysina, vyzovské, vlachovské a klobucké, Komonec a nejvyšší hřbet Kříbů z ní vystupovaly. Nad Buchlovem a horami Chřípěcmi, které taktéž nebylo viděti, byla mlha tmavější. Na pravo od čáry bývalsko-kostelecké byla mlha popelavá, do hněda, a ne tak hustá. Pronikalv jí tmavé lesíky i Helfštýn a zasněžené hřbety hor sudetských. Za nimi vynikal Praděd bělounkým sněhem pokrytý a tmavými lesy ohraničený. Pěkně se vyjímal Chvalčov a Lhotka: nebyla nad nimi mlha, a byly celé zasněžené a sluncem osvětlené. Ostatní místa byla zamlžena. Také hřbet Bezkyd mezi oběma Bečvami celý zasněžený a sluncem osvícený se velebně vypínal do výše. V zadu vroubily rozhled Lysá hora, Radhošť, Kněhyně, Smrk, Makyta, Javorníky a za těmito docela zasněžené hory uherské: snad to byly Vysoké Tatry. Jinak na samé rozhledně nebylo nic zvláštního: jen malá závěj sněhová okolo dřevěného zábradlí a plech na něm hodně rezí rozežraný. Na Sv. Hostýně sněhový povlak, jenž po vánocích byl na 6 dm tlustý, pozvolna se súžoval do polovice února; z počátku byl rovný, ale brzy všelijak přerýván. Jízdní cesta byla rozjeta saněmi, chodník vedle schodiště udupán, a také i jinými směry cesty vyšlapány. Dělníci z Rusavy, kteří pracovali blízko v lese, udělali cestu jak na Rusavu, tak na Říku. I do Chvalčova vedly stopy za starou křížovou cestou. Kromě toho byl sníh přerýván saňkami, lýžemi a zvěří. Okolo chrámu rozhodil cestař závěje, aby mohla rychleji stékati voda do kanálů, kdyby rychle tálo; ale do polovice února se málo sněhu rozpustilo. Na místech obrácených k jihu, kde jehličnaté stromy nebránily větru a slunci, již na začátku února sníh rychleji mizel, a ukazovaly se tmavé skvrny, nejdříve na valech pod hostincem potom i nad kapličkou, u rybníka, u staré křížové cesty i pod hřbitovem, a v polovici února také i v lese pod hostincem. Na jiných místech sníh jen zvolna tuhnul a na některých ušlapaných místech se pod chodcem bořil. Několik poutníků si také prošlapalo cestu ku hřbitovu a okolo nové křížové cesty ku chrámu. Návštěva chrámu nebyla valná. V neděle bývalo obyčejně přes 40 poutníků, 2./II. a 14./II. na první pouť na sv. Valentina na 70. 17./I. nás navštívil vys. dp. kapitulní děkan Dr. Jan Schneider, pokladník Matice, a 26./I. na 4 dny přijel vdp. Jan Daněk, děkan v Jevíčku. 20./I. přišlo psaní od amerického biskupa linkolnského Tihena, jenž loni v oktávě nanebevzetí P. M. tu sloužil mši sv. Píše v něm, že si velice rád vzpomíná na Sv. Hostýn. Nezapomenutelný krajan náš, J. M. ndp. Josef Koudelka, biskup v Superioru v Americe, píše dne 29. ledna: Můj milý dp. Superiore! Nejsrdečnější díky za Vaše blahopřání jakož i vel. pánů, Vašich spolubratrů na Sv. Hostýně. — Budoucím červencem mám se odebrat do Říma »ad limina« a tu neopomenu navštívit Matičku Boží svatohostýnskou. Pak zapravím náklad na obě štace křížové cesty. Se srdečným pozdravem Vám a všem důst. pánům z Tovaryšstva Ježíšova jak na Sv. Hostýně tak na Velehradě. Vám v lásce oddaný Jos. M. Koudelka. (Neopomeneme zavčas oznámiti příchod J. B. Milosti, na nějž jistě celá Morava se těší.) — 16. února dopoledne končím zprávy: obloha je celá zatažena, jižní vítr žene mlhu, která se usazuje na stromech a pokrývá je jinovatkou. Jsou 3° zimy; ptáci zobají pod oknem. V poledne nás navštívili 4 důstojní pánové, p. dp. farář střebětický a raclavský, dr. Hubík z Kroměříže a P. Tihelka z Holešova. Večer se vrátili dp. superior a P. Černý se sv. missii v Dol. Loučkách, na niž jeli 7. února.

Sv. missie v Dolních Loučkách u Tišnova od 8. do 15. února 1914. V sobotu, 7. února, jeli jsme na missii do Dol. Louček. Soudili jsme, že tam asi bude mnoho sněhu a pořádná zima, protože jsme jedouce do Bystřice cítili ostrý 13° mráz. Ale zmýlili jsme se. V Loučkách nebylo po sněhu skoro ani památky. Mráz byl první dny dosti krutý, ale poslední dny nastala obleva, tálo. V Dol. Loučkách je starý, malý kostelík s pěkným zvláštním portálem, který stojí za podívanou. Od začátku sv. missie byl kostelík nabitý zbožnými věřícími. Po celou sv. missii súčastňovali se věřící skoro denně sv. přijímání. Nejpěknější byl pohled na jinochy a muže. Jinochů přistoupilo k sv. svátostem přes 150, mužů přes 400. Celkem se vyzpovídalo na 1300 farníků a k svatému přijímání přišli 2500. Nejdojímavější byl průvod se sv. křížem. Na čtvrť hodiny cesty a více se táhl ve čtyrstupu veliký zástup lidstva, jak zkušenější usuzovali bylo jich přes půl třetího tisíce. Do kostelíčka všichni ovšem se nedostali. Na 60 mládenců neslo sv. kříž a asi tolik družiček šlo před nimi. Chvalně známá kapela dolnoloučská doprovázela hudbou velkolepý onen manifestační průvod. Není divu, že se na prstech počítali ti, kteří nebyli u sv. svátostí, bylo jich velmi málo. Tak hojnou žeň nemohli missionáři sami zdolat, proto pomáhali P. sup. Ant. Ostrčilíkovi T. J. a P. J. M. Černému T. J. se Sv. Hostýna horlivě vdp. děkan dolnoloučský Karel Zelwecker, vdp. kaplan P. Leopold, který skoro ráno již rozdával sv. přijímání, mnohdy až i hodinu a déle; dále dp. farář ze Zďárce a z Předklášteří, jakož i p. kaplan z Deblína. Kéž horlivost ta v Dol. Loučkách neutuchá.

Korunovace: Cec. Bendova, Komárno 2 K 10 h.

Mosaika: Fr. Roupec, Bulíkovice 3 K, Karel Pernica, místoděkan, V. Meziříčí, 10 K, Dr. Meth. Marvan, regens semináře v Brně 2 K.

Křížová cesta: J. M. Karel kníže Hohenlohe-Langenburg, prelát v Olomouci 1200 K (obnos na jeden obraz); J. M. nejd. p. prelát Jan Pospíšil, kanovník v Olomouci 100 K, J. M. nejd. p. Vinc. Tesař, kanovník v Olomouci 20 K, Aug. Slavíčkova ze Smíchova 50 K, nejmenovaná 2 K, Anna Grnova z Jevíčka 5 K, Jenovéfa N. z Kladek 5 K.

Panně Marii svatohostýnské děkují: dvě ošetřovatelky v Ch. za splnění prosby žádané devitidenní pobožností, V. B. Olomouc za vyslyšení prosby v těžké záležitosti, F. S. za pomoc v nemoci, čtenářka Hlasů z Moravské Nové Vsi za vyslyšení prosby v jisté záležitosti, manželé Kolibovi z Dolních Bojanovic u Hodonína za uzdravení dítka, manželé Suchánkovi z Kralic za uzdravení dítka, čtenářka Hlasů z farnosti borovské ve Slezsku za vyslyšení ve dvou záležitostech: tělesné a duševní, F. H. z L. u Bystřice p. H. za vyslyšení prosby, a pomoc ve velmi těžké a dlouhé nemoci, J. Přelouč za uzdravení.

* * *

Upozornění. Umělecký ústav pro malbu skla E. Škarda v Brně zařídil při svém atelieru dílnu pro pravou vlašskou mosaiku kaměnkovou a hotoví právě obrazy figurální a ornamentální výzdobu pro osarium na Prateckém kopci u Slavkova. Doporučujeme nové toto odvětví umělecké pozornosti širš.ho obecenstva.

Listárna administrace.

Upozornění pro Ameriku se Sv. Hostýna na Moravě. Docházejí nás časté stížnosti z Ameriky, že »Hlasy Svatohostýnské« nebývají odběratelům zavčas a správně dodávány. Při pořádání nového administračního adressáře přesvědčilo se vydavatelstvo »Hl. Svatohostýnských«, že hlavní příčinou toho jsou nedostatečné anebo nesprávné adressy P. T. odběratelů. Proto prosí vydavatelstvo uctivě, aby všichni P. T. odběratelé dobrotivě co nejdříve zaslali správné, přesné a čitelně napsané adressy, na něž mají Hlasy Svatohostýnské býti zasílány a mimo to, aby sděleno bylo, která čísla nebyla odběratelům doručena, aby mohla býti dodatečně zaslána. Zároveň prosíme čtenáře našich Hlasů Svatohostýnských, aby známé odběratele laskavě na toto provolání upozornili. Bylo by nejpraktičnější, kdyby se do jednotlivých míst v Americe — snad do farnosti — mohly výtisky posílat pod jedinou páskou, v balicích; tak by se alespoň tak snadno neztratily, jak se to stává s jednotlivými čísly. Velikou službu by prokázali p. t. odběratelé nám i sobě, kdyby se sjednotili a nám přesnou adresu udali, na kterou bychom balíky zasílat měli. — Kdo má zaplaceno a čísel dosud neobdržel, reklamuj je. Všechny adresy jakož i předplatné a nedoplatky (nejlépe poštovními mezinárodními poukázkami) buďtež zaslány přímo na adressu: **»Administrace »Hlasů Svatohostýnských« na Sv. Hostýně u Bystřice na Moravě. (Europa, Austria, Moravia.)** Všem odběratelům »Hlasů Svatohostýnských«, milým krajanům a ostatním bratřím Slovanům za mořem srdečný pozdrav od Korunované Královny Sv. Hostýnské. Vydavatelstvo. —

P. T. Bílý Josef, Flatonia Texas, 20 výtisků budeme zasílat dle přání na p. Ant. Pospíšila. — Jelínek Jos., Ennis, Texas, předplatné 4 dol. 20 ct., došlo. — Peška Alois, Sealy-Texas, zaslaný obnos avisován. — Janošík Frant., New-York, obnos 44 K jsme obdrželi. — Knotek Marie, 826 Jackson str. Racine Wip., peníze za knihu jsme obdrželi. — Fr. Bezděk, West-Texas, avisováno 40 K 69 h, Ver. Sudela Derby 3 K 92 h, Frank Suraň Chicago 15 K.

Za redakci zodpovídá **David Kubíček**, emer. děkan v Kroměříži.
Nákladem Matice Sv. Hostýnské. — Tiskem Jindřicha Slováka v Kroměříži.

dekadenci a aby se jí dostalo hojnější měrou dobrodiní duševní výchovy a tělesného sesílení též v době mimoškolní a po práci, pak aby její náboženské a vlastenecké rakouské smýšlení bez ujmy citu pro vyznání a pro národnost rovněž i její branná způsobilost byly povzneseny a probouzel se u ní smysl pro krásy přírodní i upevňovala se oddannost k dědičnému panovnickému domu a k lidu, obrací se c. k. říšský svaz ke všem, kteří mohou tak učiniti, s nalehavou prosbou, aby podporovali jeho čistě lidumilné a obecně prospěšné snahy zřizováním organisací mládeže, peněžitým darem nebo přistoupením k říšskému svazu jako zakladatel, věnovatel, příznivec, zvelebovatel, podporující, nebo přispívající člen a umožnili mu takto zapravovati náklad na velmi nutné zřízení dozorčích osob, nájemné nebo stavbu cvičebních místností, tělocvičen a hřišť, konání vycházek a podobné. Správa svazu, Vídeň V., Spengergasse 20., jest s radostí ochotna, každému, kdo se o věc zajímá, podrobnější vysvětlení podati. Předseda svazu: tajný rada Julius šl. Ripper, admirál v. v.

Z církve a světa.

Přesvědčivost lurdských zázraků. Pařížský kněz Duplessy nabídl racionalistovi Chideovi 5000 fr., dokáže-li se před komisí, že vyjma nervové nemoci ani jedna jiná nemoc nebyla vyléčena v Lurdech na přímluvu Panny Marie. Jak známo, způsobil objev, že po smrti Artusově sázka jeho 10.000 fr. už neexistuje, Chideovi a jeho přátelům velikou radost. Nyní však, kdy má Chide před sebou oponenta živého, začíná se vyzouvat. Dne 8. září poslal Duplessymu dopis, v němž mu především děkuje za obnovení sázky a za slušný a přímý způsob psaní. Pak pokračuje: »Nastoupil jste po panu Artusovi, přijímám Vaši nabídku. Oč se jedná? O důkaz, že jeden ze zázraků prohlášených za takové v Lurdech, je historicky nepravdivý nebo vědecky nevysvětlitelný.« — Po tomto by se zdálo, že dalším krokem byla by volba komisse. Ale náš racionalistický pan professor, jenž by bořil nejraději katolické stanovisko svou duševní převahou ve své učírně, má najednou plno nesnází. V dlouhém dopise, zaslaném Duplessymu, rozumuje takto: »Myslím, že při dobré víře, jakou oba máme, jistě se shodneme. Ale nyní: »Mozky naše nejsou stejně sestaveny a oba máme různé pojmy myšlenkové. Nemohu připustiti náhlého přerušení v obyčejném řetězu příčiny a účinku nějakou vyšší vůlí, jež stvoří novou příčinu, a mimo to zavrhuji Vaše přesvědčení, že matka Kristova, prohlášená od církve roku 1856 (!!) za neposkvrněnou, má s věcí co činiti.« Jak potom možno dosíci dohody? Professor nezapírá, že náhlá uzdravení v Lurdech se stala, ale toliko prý u nemocí nervových. Některá z nich nelze prý sice vysvětliti, ale vidění naše je ještě nedokonalé a další pokrok přinese rozluštění. Uzdravení taková nedějí se prý pouze v Lurdech, udála se i ve Starém Řecku a podnes dějí se v pohanské Indii. P. Duplessy poslal Chideovi odpověď, v níž mezi jiným praví: »Vyhýbáte se věci zcela jasné, na níž by komisse musela odpověděti buď »ano« nebo »ne«. Vše ostatní jako na př. rozhovor o zázracích v pohanských zemích, nechejme si na jinou dobu. Ať se tedy jedná pouze o jedné věci. Pravil jste sám, že dokáže-li se pouze jedno náhlé uzdravení nemoci, jež není nervová, pak nutno připustiti skutečnost zázraku. Vyzýval jste kde koho, by jeden takový případ Vám oznámili. Nuže, já jsem přijal výzvu. Zdá se, že Vás překvapilo, že »z 3353 uředně zjištěných zázraků lurdských« jsem jeden vybral. Nevím, bylo-li jich 3353 a nevím rovněž, kdyby mi všecky okolnosti byly známy, zda prohlásil bych je za zázraky. Než to je vedlejší. Věc, o kterou se teď jedná, je: Byl de Rudder náhle vyléčen ze zlámaniny, již lékaři po léta snažili se vyléčiti a je možno najíti přirozené vysvětlení toho vyléčení? Nechte všeho vedlejšího, předmět je zcela jasný.« Tak mají se věci nyní. Nedá-li racionalistický professor určité odpovědi, bude možná jedinká konkluse: že netroufá si popírati fakta.

Křesťanská paní. Dne 18. února r. 1899 zemřela ve Vídni šlechetná paní, vévodkyně Marie Immaculata, která stala se příkladem pro lid vznešeného i nízkého rodu. Narozena dne 14. dubna roku 1844, provdala se roku 1861 za vévodu Karla Salvatora, jenž právě 18. ledna r. 1892 smrtí ji předešel. Ze šťastného manželství vzešlo deset dítek, z nichž ještě pět jest na živu, mezi nimi též vévoda František Salvator, choť císařské dcery Marie Valerie.

Vévodkyně byla šlechetná paní v nejlepším slova smyslu. Bylo to povzbuzujícím příkladem, když se svým manželem, dítkami a dvořenínstvem v domácí kapli ve Vídni nebo v Trauenkirchenu před oltářem klečela, by nastávající den s Bohem počala a svoji rodinu požehnání nebes zasvětila. Nedostačovalo jí jednou v roce přijímati svaté svátosti, objevila se se svojí rodinou často u stolu Páně. Denní slyšení mše sv. samo sebou se rozumělo, rovněž modlitba před jídlem. Dvorní kaplan msgr. Cecconi byl rádcem v obtížných otázkách v mladých letech; poslouchali ho přesně a vychovatelem a učitelem dítek byl vzorným. Hluboká, jadrná zbožnost zvěčnělé osvědčovala se také při těžkých ranách osudu, jež rychle za sebou ji stíhaly. Nejtěžší pro matku zajisté jest, když musí své dítko do rakve uložiti; Vévodkyně učinila to vlastníma rukama. Co zatím mnohé matky u mar svých dítek počínají si jako zoufalé, nalezla vévodkyně při těchto příležitostech krásná slova: «Zasvětila jsem své dítky Bohu, a děkuji mu, že uznal za hodno, k sobě je přijmouti». Když její choť neočekávaně rychle na věčnost byl povolán, sklonila

se zármutkem nad umírajícím a zůstala odhodlaně státi, dokud se slovem díku za její věrnou lásku oči nezavřel. Potom však vrhla se, na celém těle se třesouc, na mrtvolu a propukla v hrozný vzlykot a lkání. Jako vychovatelka svých dítek byla přísná, kladla váhu neúprosně na přesnost v pracích a vyžadovala největší pozornosti při přednášce. Každou vyučovací hodinu počínala modlitbou. Se služebnictvem zacházela velmi laskavě, musilo však dbáti přesně na domácí pořádek. Kdo osvědčil se jako nevěřící neb nemravný, byl propuštěn, s odůvodněním: «Kdo svému Bohu věrnosti nezachová, také nám jí nebude zachovávati.» Zesnulá byla velkou dobroditelkou chudých, rozdávala nejen rukama, nýbrž i srdcem. Osobně docházela do obydlí chuďasův a přinášela jim duchovní i tělesnou zotavu, byla vždycky jednoduše oblečena a vedla výslovně občanský způsob života. Její smrtí byla dráha životní, která ji Božím řízením na výši lidskosti povznesla, ukončena. Od vznešených i nízkých, s nimiž přišla ve styk, ctěna, milována a obdivována, zanechala požehnanou světlou památku.

Listárna administrace.

Upozornění. «Náš kalendář» neprodává se na Sv. Hostýně, nýbrž v Praze. — Kdo posílá nějaký peněžitý obnos na Sv. Hostýn a zároveň psaní, v němž udává, nač onen obnos jest, ať pokaždé v psaní napíše, kterak peníze posílá, zda poukázkou, nebo složenkou Hlasů anebo složenkou Matice svatohostýnské. Předplatné na Hlasy budiž zasíláno jen složenkou Hlasů čís. 97.129.

SKLOMALBA

E. ŠKARDA, BRNO,

umělecký ústav prvého řádu hotoví a dodává

chrámová okna

v každém provedení i slohu od nejjednoduššího vzoru do nejbohatší sklomalby figuralní. — Hotoví ***pravou vlašskou mosaiku*** kaménkovou pro façady, oltářní obrazy, náhrobky atd. s nejširším zaručením uměleckého a odborně dokonalého provedení. Rozpočty ochotně a zdarma.

Sochy, oltáře, křížové cesty, Boží hroby, jesle a veškeré práce kostelní zhotovuje a opravuje umělecky, levně v každém slohu i moderním

František V. Buk,

sochař a řezbář, uměl. truhlářství

v Praze, Jilská ulice čís. 445-I

(proti Vejvodům). Založeno r. 1857.

Nákresy, fotografie, vzory kříž. cest posílám k nahlédnutí s prosbou o laskavé navrácení. Hotové sochy, kříž. cesty, jesle, kříže a jiné práce možno shlédnouti v mém skladě. — Na základě mnohých doporučení prosím o laskavé objednávky.

! „Tisíckrát pozdravujeme Tebe“

majová kázání (2 díly) od P. Ant. Rejzka. Oba díly lze dostati na Sv. Hostýně za sníženou cenu 2 K.

Jsem domácí tkadlec horský

(člen spolku křesťanských sociálů).

Zasílam zboží různé.

40—50 m zbytků, 20—22 korun

dobírkou zaručeně pracích barev bez — — — — chyb. — — — —

Kanafasy na ložní povlaky, **košilová plátna lněná** neb **polovičníky, rumburské věby, griezety, ručníky,** tkané **barchety,** na šaty, **modní zefíry** na košile a bluzky a na šaty, **bílé grádle, flanely, modré tisky** na domácí šaty a zástěry, vše mnou ručně pracovány, velekrásny a trvanlivy v délce 3—15 metrů.

Frant. Maršík,

ruční domácí tkadlec,

Česká Čermná, č. 107, p. Náchod.

Každý dle potřeby račte udat co potřebujete i délku zbytku si račte zaznamenati, nehodící vyměním, neb dle žádosti peněz vrátím. Zkouška mé důvěry ujistí každého. Též zasílám **půl tuctu čistě lněných prostěradel beze švu 150 cm. šir., 200 cm. dl., jen za K 15·80.**

Svíce kostelní

pravé voskové, přesně **dle liturgických předpisů,** jakož i polovoskové a stearinové vyrábí nejdokonaleji a doporučuje firma

V. ZBOŘIL A SYN

první moravská továrna na voskové zboží a svíčky **v Bystřici p. H.** Firma tato počítá mezi své stálé odběratele přední kláštery, farní úřady, jakož i zemské ústavy říše Rakousko-Uherské. — Zásilky vyřizují se franko, obal se neúčtuje. — Ceny mírné.

Za redakci zodpovídá David Kubíček, emer. děkan v Kroměříži.

Nákladem Matice Sv. Hostýnské. — Tiskem Jindřicha Slováka v Kroměříži.

Číslo 4. DUBEN 1914. Ročník X.

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ

MĚSÍČNÍK PRO LID

S povolením nejdůst. kníže-arcib. konsistoře v Olomouci a řeh. představených vydávají Otcové Tovaryšstva Ježíšova na Sv. Hostýně na Moravě. — Vychází počátkem každého měsíce. — Celoroční předplatné K 1·50. — V Americe 0·40 dol. — V Německu M 1·50. — Administrace na Sv. Hostýně

OBSAH: K sedmdesátinám msgra. dra. Jana Schneidra, faráře a kapitolního děkana v Kroměříži. — Pomněnky. (Č. d.) — Pán s Tebou! (Báseň.) — Dějepisné paběrky ze zapisných a úředních knih svatohostýnských. (Č. d.) — Cesta do Říma s korunkami svatohostýnskými. (Č. d.) — Papežská korunovace Matky Boží Svatohostýnské. — Zprávy se Sv. Hostýna. —
VYOBRAZENÍ: Msgr. dr. Jan Schneidr. — »U lázní« pod Sv. Hostýnem. — Jeho Excell. baron dr. Alois Pražák, ministr krajan a správce minist. spravedlnosti s chotí Antonií roz. Skarnitzlovou z Olomouce. — Nová část domu Tov. Ježíšova na Sv. Hostýně, vystavená r. 1911 pro exercicie kněží. —

Našim milým odběratelům a čtenářům!

Poněvadž rozkvět každého časopisu jak známo závisí od počtu odběratelů a svědomitého předplácení, prosíme opětovně všechny, kdož dluží, aby doplatili, ostatní pak aby nepatrné předplatné (1·50 K) složenkami Hlasů (čís. 97.129), které do prvního čísla tohoto ročníku byly vloženy, co nejdříve zapravili, abychom i my svým četným povinnostem vydavatelským dostáti mohli. Jelikož přemnozí nám dlužili, někteří i za více let, viděli jsme se nuceny zaslati upomínku. Poněvadž však mnozí dopláceli a předpláceli při předlonských slavnostech korunovačních, kdy pro veliký nával nebylo snad možno adressy správně zaznamenati, prosíme uctivě za prominutí, jestliže snad někdo nedopatřením bez příčiny byl upomenut. Aby se všemu nedorozumění a nedoopatření předešlo, upozorňujeme znovu aby předplatné a jen předplatné podle možnosti složenkami se zaslalo, příspěvky pak pro Matici složenkami Matice Svatohostýnské (čís. 44.642) anebo poukázkami. Snažně prosíme své příznivce, aby si neobtěžovali získati nám hojně nových odběratelů a zaslali jejich správné a úplné adressy. Podotýkáme však při té příležitosti, aby adressy jen takových byly zaslány, kteří již na Hlasy byli upozorněni a o nichž možno se opravdu nadíti, že skutečně odběrateli se stanou. Stává se totiž, že přemnozí, jimž Hlasy ukázkou byly zaslány, vrátili je zpět a to někdy třeba až 10. nebo 11. číslo, čímž vydavatelstvu nemalé výlohy povstaly. Konečně připomínáme, že všichni, kdož první číslo podrželi, pokládáni budou za odběratele, ovšem s povinností zapraviti předplatné.

Redakce.

Z církve a světa.

Na posv. Velehradě budou se r. 1914 konati duchovní cvičení dívek 14.—18. dubna; 27. dubna až 1. května; žen 11.—15. května; dělníků 30. května až 2. června; paní a slečen 15.—19. června; kněží 20.—24. července; 3.—7. srpna; intelligence 10.—14. srpna; studujících vyš. tříd 24.—28. srpna; akademiků 31. srpna až 4. září; rekrutů 28. září až 2. října; rolníků 23.—27. listopadu; omladiny 11.—15. prosince. Dotazy a přihlášky přijímá Kollej Tovaryšstva Ježíšova na Velehradě.

Modlitbové tažení křížové za Afriku. Družina sv. Petra Klavera, náboženská společnost ku podporování katolických missií v Africe, koná každoročně tak zvané »modlitbové tažení křížové za Afriku«. Toto modlitbové tažení spočívá v tom, že se každý účastník modlí soukromě nebo, kde je to možné, společně s jinými po devět dní před svátkem Ochrany sv. Josefa, letos od 24. dubna do 3. května, církevně schválenou modlitbu k Nejsv. Srdci Ježíšovu za pohany africké. Účel této devítidenní pobožnosti, při níž se tisíce a tisíce katolíků obrací důvěrně v modlitbě na Nejsv. Srdce Ježíšovo, jest dvojí: předně má vyprositi srdcím pohanských černochů milost, aby se stala přístupnější hlasu missionářů, za druhé má vyprositi na Bohu nové missionáře, nové žence pro bohatou žeň duší v Africe, aby se tak vyplnilo přání Ježíše, řkoucího: Proste Pána žní, aby poslal dělníky na vinici svou. Zmíněnou smírnou modlitbu k Nejsv. Srdci Páně, které se při tomto křížovém tažení používá, může obdržeti v libovolném počtu zdarmu a vyplaceně každý, kdokoli o ni požádá. O hojnou objednávku snažně prosí Družina sv. Petra Klavera pro africké missie v Praze na Hradčanech 33.

Velký biskup americký. První česko-americký biskup Jos. M. Koudelka, rozsáhlé diecése Superior, Wisconsin, zván jest pro svoji příkladnou lidumilnost miláčkem Čechů amerických. Katol. američané zovou jej »A Pentecoste Bishop« — biskupem svatodušním, pro jeho zvláštní dar různých

Číslo 4. DUBEN 1914. Ročník X.

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ

Vydávají Otcové Tovaryšstva Ježíšova na Svatém Hostýně na Moravě.
Pořádá P. A. Ostrčilík T. J. — Vychází počátkem každého měsíce.
Celoroční předplatné 1·50 kor. — V Americe 0·40 dol. — V Německu 1·50 M.

Prof. Ant. Janda.

K sedmdesátinám msgra. dra. Jana Schneidra, faráře a kapitolního děkana v Kroměříži.

V plné síle tělesné a ve svěží duševní čilosti oslaví dne 19. dubna letošího roku své sedmdesáté narozeniny monsignore dr. Jan Schneider, farář při kostele blahosl. Panny Marie a děkan kollegiátní kapitoly v Kroměříži.

Celá katolická Morava zná jméno dra. Schneidra a v den jeho sedmdesátin vděčně vzpomene jeho života, jenž byl plný poctivé a neunavné práce pro církev a vlast. Zvláště však Sv. Hostýnu dr. Schneider věnoval ušlechtilé snahy své, proto také my významný den jeho narozenin oslavíme a jeho zásluhy vděčně oceníme.

Msgre. dr. Jan Schneider narodil se 19. dubna 1844 v Kyjově na Moravě. Vystudovav piaristské gymnasium v Kroměříži a c. k. bohoslovecku fakultu v Olomouci byl 5. července 1867 od kardinála Fürstenberga vysvěcen na kněze. Bude tedy, dá-li Bůh, za tři léta slaviti své zlaté kněžské jubileum.

Jen krátký čas byl kaplanem v Příboře a na Vsetíně. Již dne 30. listopadu 1867 ministerstvem kultu a vyučování byl jmenován adjunktem c. k. bohoslovecké fakulty v Olomouci a brzo na to stal se lektorem Písma sv. v olomouckém semináři. Předchůdcem jeho v těchto úřadech v Olomouci byl nynější náš kníže-arcibiskup František kardinál Bauer.

V Olomouci pobyl dr. Schneider do 14. listopadu 1871. Dne 6. června 1871 byl tam slavnostně povýšen na doktora bohosloví. Na c. k. bohoslovecké fakultě jako adjunkt přednášel různé vědy a později v roce 1874 habilitoval se pro studium biblických věd Nového zákona na vysokých školách. Žákem jeho na fakultě byl také bývalý arcibiskup olomoucký dr. Theodor Kohn a kroměřížský kanovník dr. Jiří Láska.

V listopadu 1871 dr. Schneider opustil Olomouc a stal se kaplanem a brzy potom katechetou obecných škol v Hranicích. Tam zároveň vyučoval náboženství na reálném gymnasiu. V roce 1874 dostal se na utrakvistické obecné reálné gymnasium v Příboře. Před tím katechetou tohoto ústavu byl dr. Theodor Kohn. Ten však roku 1874 stal se ceremonářem kardinála Fürstenberga, a zatímním katechetou na krátkou dobu stal se nynější světící biskup dr. Karel Wisnar, tehdá ještě jáhen. Dne 10. listopadu na ústav ten byl jmenován dr. Schneider. Roku 1876 byl ústav po-

1891 při druhém krupobití vymohl nouzovou stavbu silnice ve své farnosti. V roce 1899 účinně tam podporoval melioraci pozemků. Po šest let byl také členem okresní odvolací komise pro osobní daň ve Vyškově a členem okresního výboru silničního ve Slavkově.

I v Křižanovicích dr. Schneider rozvíjel širší činnost. Roku 1891 byl s dr. Stojanem spoluzakladatelem katolicko-politické jednoty ve Vyškově a na ustavující valné hromadě 31. ledna 1891 zvolen byl prvním jejím starostou. Na schůzích jednoty pilně řečníval o otázkách živnostenských a zemědělských.

R. 1894 zasloužil se o svolání katolického sjezdu v Brně a na něm byl referentem o spolcích charitativních. Téhož roku řečnil na eucharistickém sjezdu v Olomouci. Pro znalost veřejného života zvolen byl do výkonného výboru katolicko-národní strany na Moravě.

Hmotnou podporou i jinak přispěl k tomu, že do Vyškova tenkrát německého povolány byly sestry Dominikánky, které tam zřídily českou měšťanskou školu a jiné instituce na vzdělání dívek.

R. 1907 stal se předsedou nově založené Jednoty katolických duchovních v diecési brněnské a úřad ten zastával až do svého odchodu z diecése brněnské do 14. ledna 1909.

A když ještě připomeneme, že jako farář křižanovský po dlouhou řadu let byl zpovědníkem řeholních sester »de Nôtre Dame« ve Slavkově, vypočetli jsme jen význačnější body jeho účinné a záslužné práce, a vidíme, že dr. Schneider po celý život byl mužem obětavé práce a veškery jeho snahy se nesly za Šušilovým heslem »Církev a vlasť . . .« S jeho jménem je spojen kus dějin české katolické Moravy.

Dr. Schneider je mužem práce i nyní jako sedmdesátník. Jest farářem při kostele bl. Panny Marie v Kroměříži, je správcem děkanství a arcikněžství kroměřížského, členem okresní sirotčí rady, zakladatelem a protektorem Díla sv. Antonína v Kroměříži, již po druhé období jest členem zemské odvolací komise pro osobní daň v Brně, členem výkonného výboru strany katolicko-národní, členem výboru »Matice Velehradské«, je pokladníkem »Matice Svatohostýnské«, ředitelem školských sester sv. Františka Seraf. v diecési olomoucké, členem místní a okresní školní rady, a o všechny otázky života náboženského i veřejného jeví nejčilejší zájem.

Církevní představení také práci jeho uznali a poctili jej různým vyznamenáním. Od. kardinála Fürstenberga za práci pro Sv. Hostýn jmenován byl konsistorním radou a assessorem, r. 1887 stal se radou biskupské konsistoře brněnské a r. 1898 biskupským radou brněnským. R. 1890 svěřena mu byla správa děkanství bučovského a na nějaký čas i správa děkanství hodonského. Děkanem bučovským byl až do svého odchodu do Kroměříže. V Kroměříži jako farář u P. Marie stal se kapitolním děkanem a ustanoven byl správcem děkanství i arcikněžství kroměřížského. V r. 1912 vyznamenal jej sv. Otec hodností papežského komořího.

Obec Křižanovice a Rašovice jmenovaly jej čestným občanem a celá řada spolků svým čestným členem. Nedávno jmenován čestným členem Matice Svatohostýnské.

Katolická Morava tím jej vyznamená, že jeho jméno zachová povždy vděčně v čestné památce, jako jméno vzorného syna Moravy.

Kéž jej Bůh na přímluvu korunované Královny Svatohostýnské v duševní i tělesné svěžesti církvi i národu ještě dlouho zachová!

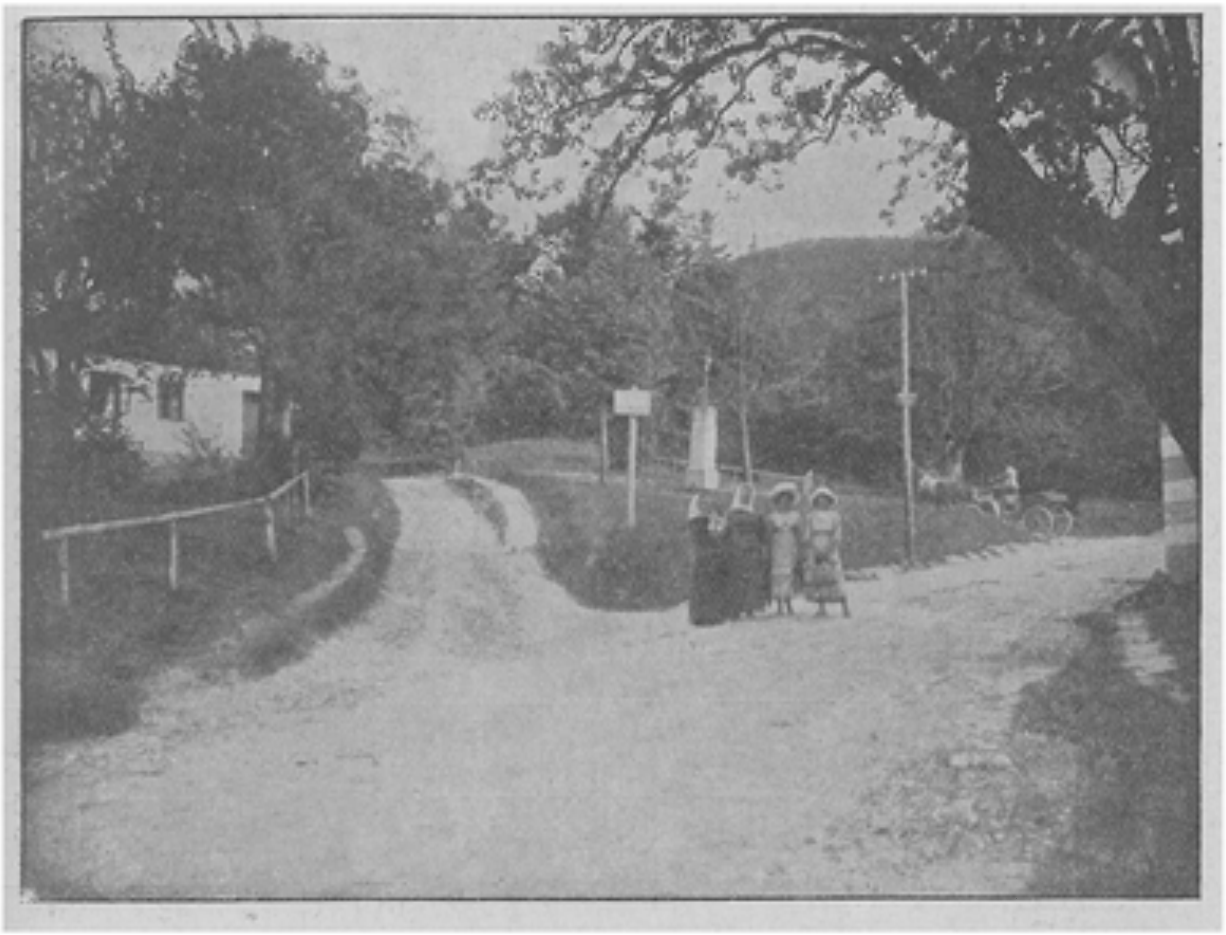
Maria Alfonsa.

Pomněnky.

III.

Ráda hledím na korunovanou královnu — Matku svatohostýnskou, když se jí koří zapadající slunce. Noří ji celou ve zlacené paprsky. Lesk perel a démantů se snoubí s jeho jasem. A záře jich zalétá v dálavu do měst, vesniček a chýží a vypráví tam o její lásce a dobrotě.

A jak je v tom okamžiku krásná, úchvatně líbezná její tvář.

»U lázní« pod Sv. Hostýnem. (V pozadí viděti rozhlednu svatohost.)

Jistě žádná královna nemá takového rozhledu se svého trůnu na své poddané, jako ona. Hledí i do duše těch, jichž chýže a statky jsou za dálnými, nedohlednými horami.

Je matkou všech, kteří ji milují.

Byl podvečer. Hleděla jsem na ni s duší zanícenou, plnou touhy, se jí přiblížiti. Vždyť je tak dobrá, milá! Komu by u ní nebylo sladce.

Přemýšlela jsem, na kterých místech asi kvete jejích pomněnek a vzpomínek nejvíce.

Slunko zatím zašlo. Šlo spát. Svatyně se halila šerem. Jenom zlaté koruny a blesky v rukou Ježíška je rozrážely. Jako paprsek slunce ze mraků, tak vzhlížela Korunovaná ze šera.

Na hlavním oltáři zaplála, zachvěla se světla. Počalo sv. požehnání. Poutníků zde zbylo jen několik.

Ve zlaté monstranci zabělal se Kristus. Sklonila jsem pokorně hlavu, kořic se jeho velebnosti. Kdykoliv na něho pohlédnu, je duše moje

jeho nesmírnou láskou, divem jata. Svatý mír rozléval se z monstrance kolem. Prosila jsem přítomného Spasitele, aby i mně udělil svého pokoje v dalším boji žití.

Kněz předříkával litanie loretanské.

Po nich nám Kristus, vznášející se v posvěcených rukou kněze, požehnal. Přijal naše utrpení, modlitby a bolesti celého dne. Poznala jsem, kdybychom Krista v srdcích neměli, neznali jej, že ničím by nebyl život náš.

Pak se opět ve svatostánku skryl. Dal se dobrovolně zavřít do zlaceného vězení. Věděl, že tam dlouho nezůstane. Jistě i zítra připutují poutníci a poutnice. Mnohá z jejich duší bude asi chorá, bude u něho hledat uzdravení, sílu a útěchu.

A on se těšil, že na přímluvu svaté Matky dá jim vše, čeho potřebují a zač budou prosit. Pohasla světla. I koruny a blesky v rukou Ježíška ztrácely se v šeru. Rozloučila jsem se se sv. Matičkou a hlavním vchodem odcházela.

V pozadí chrámu jsem se zastavila. Spatřila jsem tam klečícího, stařičkého drotara. Hlavu mu kryly šediny. Ač bylo zima, neměl obuvi. Jedině zalátaný, vetchý plášť měl jej chránit před chladem. Oba rukávy měl u konce sešité a byly mu skrýší, do níž si ukládal vše. Nedbal toho, že je zde poslední. Polohlasitě se modlil.

«Vítám tě krásná Panenko Maria i s Ježíškem. Děkuji ti za to, žes mňa nechala prijít zase k tobě . . . . »

Když vyšel ven, připojila jsem se k němu. Nasadil si širáček a zakalenýma, pohaslýma očima pohlédl na mne.

»Kam půjdete spáti, stařečku, nebude vám zima?«

«I bať, že bude, panímámko, vím to dobře. Ale co dělat. Za to v srdci je teplúčko. Panenka Maria Hostýnská je zahřála, potěšila. Všaktě ona tady chudáček zkusí v zimě mrazu také dost. Proč bych tedy i já nemohl chvílenku trpět.»

Přízvuk řeči byl slovenský, nářečí však bylo již zcela naší mluvě přizpůsobeno. Snad dlel dlouhou dobu mimo domov.

«Máte ji rád?» počínala jsem další hovor.

«Jak bych neměl, Bože moj! Nedá-li mně Matička Hostýnská, nemám nic. Sama ovšem nesestoupí na zem, ale pošle mi dobrodince. Nejednou, když jsem krajem chodil po práci, dařilo se mi zle, jak jsem na ni vzpomněl, hned bylo lépe. Oh je! Těch vzpomínek na Svatý Hostýnek bylo! Jak přijdu do tohoto kraje a uvidím tu bílou věžicu jako holubicu nad lesy, už sa rozběhnu a su — u Matičky.» —

»A kde oni spijú, panímámko? Taky na Sv. Hostýnku? Netlačijú vás ty desky ve spárnách? To si raděj obětujte desetník máte-li ho a dostanete strožúk. Já prespím tady za kapličků v té síni.»

Poděkovala jsem mu za jeho prostosrdečnou radu, nedavši na jeho otázky odpověď, rozloučila jsem se s ním. Scházejíc se schodiště, stále jsem se ohlížela na obraz královny kněží nad vchodem. Ač se setmělo, přece se mi zdálo, že Ježíšek i ona se na mne láskyplně usmívají.

«Dobrou noc!» zašeptala jsem jim.

Ráno jsem se s drotarem sešla zas. Hned začal vyprávět, že sem chodí již pět a šedesát roků. «A nebyť té svaté víry a Pannenky Marie Hostýnské, smutný byl by život moj! Jsem rád, že se nebe vybralo. Bude jistě pěkný čas. Dnes majú přijít poutníci ze Slezska. Bývám u Frýdku již několik roků, znám ten lid. Těším se dnes na ně. Věřijú mně, panímámko, že tito poutníci se mi zdají býti nejpobožnějšími, ač skoro každý, kdo sem přijde, je zbožný. Aspoň vím, že každý poutník a poutnice z toho procesí přijme sv. svátosti. A i jinak dajú pobožnost na jevo. Však uvidijú sama,

že mám pravdu. Přijde prý jich po poledni několik set», pravil odcházeje.

Zahleděla jsem se na sluncem ozářený kraj.

»Tedy i ve vzdáleném Slezsku kvetou pomněnky tvoje, Matičko svatá?» šeptala jsem. «Žádná překážka neutlumí jejich touhu spatřiti tebe. O, zajisté i oni dobře vědí, že ani slova modlitby, ni jediného kroku nám dlužna nezůstaneš a odměníš stonásobně. Kéž by tě, Panno svatá nejen tyto, ale všechny duše ve vlastech našich milovaly. Několik set, že jich přijde z tak veliké dáli? No, možná, že dvě, tři sta. I to bude mnoho.

* * *

Zašla jsem do chrámu na poslední mši svatou. Drotár opět bosý, klečel na chladné dlažbě kostela. Zbožně se modlil.

Za dopoledne jsem se s ním sešla ještě několikrát. Vždy opakoval, jak se na poutníky ze Slezska těší: «Sama uvidijú, jak pobožný a hodný je ten lid. Mám rád všechny lidi na světě, ale nejradší ty, kteří milují a uctívají Panenku Marii».

Právě jsem obědvala, když se rozhlahólily zvony. V předtuše, že jsou to poutníci ze Slezska, nechala jsem všeho a spěchala ven.

První řady vystoupily již na schodiště. První byli již na nejvyšším stupni u svatyně ale procesí nebylo konce.

»Kolik vás přišlo?«, ptala jsem se kteréhos poutníka.

«Přes šestnáct set», odvětil mně s radostným úsměvem.

«Ten se hodně zmýlil. Šestnáct set! Šest bych ještě věřila, ale skoro třikrát tolik ne», myslela jsem.

Když jsem znovu pohlédla na přibývající množství, zatočila se mi hlava. Viděla jsem velká procesí, ale takového ještě nikdy. Čekala jsem, kdy bude tomu přívalu konec, ale marně. A od Vodní kaple ke svatyni dvě stě padesát schodů!

Mnohé ženy a dívky nesly sem v rukou růže, lilie a květiny až ze svých domovů, aby ozdobily svatyni. A pomněnky kvetly v duších všech.

Patřila jsem na obraz Královny nad vchodem, co tomu přílivu lásky a zbožnosti říká.

«Svatá Matičko pohleď na jejich věrnost k tobě! To je radost a krása viď?»

«Kolik je vás,» ptala jsem se zas.

«Přes šestnáct set.»

Nyní jsem věřila, že tomu tak. Konečně řídly poslední řady a průvod se končil. Svatyně byla plnička i schodiště hlavami jako poseto.

»Tolik poutníků najednou a tu zbožnost jste, panímámko, jistě viděla poprve, co? A panáčků přišlo 14 s nimi», ozval se za mnou hlas.

Byl to drotar. Po svraštělých tvářích řinuly mu slzy radosti.

A to uvítání u trůnu Korunované! Mnozí z nich viděli ji jako Královnu poprvé. Než nastala společná příprava ke sv. zpovědi, rozmlouvali s ní ve zpěvu:

»Ty víš dobře, co nám schází«, volali, »prosíme o milost Boží.
Srdce svoje Ti darujem, vše co máme obětujem.
O nejsvětější Matičko, naše srdce žádá tvé slovíčko . . . .

Potom zpívali, jakoby jim ona odpovídala a vítala každého i každý stav, mluvíc o všech jejich strastech a utrpení.

Přípravy ke sv. pokání súčastnili se všichni. Mezi zpovídáním vykonali ve skupinách pobožnost křížové cesty. Modlila jsem se s nimi.

Kteří měli již vše odbyto, vrátili se až k poslednímu schodu schodiště a vystupovali po kolenou vzhůru. Na každém schodu se modlili a líbali ho. V takové úctě měli všechno, co kolem zřeli.

Netušila jsem, že sláva Královny Hostýnské roste tak hluboko i v té dáli.

Když zapěli: «Ty jsi naše milá Matka, Tys naše naděje všecka,« poznala jsem, čím jim ona opravdu je. A minul první den. Po večerní pobožnosti rozešli se k odpočinku.

Přes šestnáct set duší dřímalo na blízku své Královny — Matky dobrotivé.

Nastal nový den.

Bouře a déšť budil poutníky ze sna. Nedbali toho a se všech stran spěchali do chrámu. Mše svatá následovala jedna za druhou. Zpěv se nesl v šíř i dál. Co jim bylo do bouře a chladu, oni dleli u srdce milé Ochrankyně, Přímluvkyně.

Vichřice neustala. Studené proudy vody stékaly s hora a se všech stran. A mlha byla tak hustá, že nebylo viděti ani na krok. Bylo mi líto těch dobrých duší, že musí jíti do té neúprosné, hrozné nepohody. Při loučení zmlkly jim písně na rtech, — svatyní se rozléhal srdcelomný, bolestný pláč.

Těžko, těžko bylo jim odejít od ní na dlouhý čas. Slibujíce, že Slezané zůstanou věrni, a za rok že přijdou zas, odcházeli.

Dlouhé jejich řady mizely na schodišti.

Za každým krokem zahalila je mlha ve svou náruč a ukryla mým zrakům. Ve zvonů hlaholení vmísila jsem jim poslední svůj pozdrav . . .

Rudolf Stupavský.

Pán s Tebou!

O, jaké štěstí zříti Boha,
zda nezní to jak pohádka,
jež byla, ach, tak překrátká,
kdy brázdila ráj lidská noha.

To patriarchů bylo štěstí
zřít Boha v zářném plamenu
a na Sinajském temenu
s ním příštích věků hovor vésti.

Tys archou, v níž tak milost mnohá,
již zemi dala nebesa,
Pán s Tebou! Anděl zaplesá —
a ty již příbytkem jsi Boha.

Pán s Tebou a Ty se svým Pánem
tak nerozlučně na věky,
jak Bůh to určil odvěký,
když svým Tě zvolil svatým chrámem!

A v Šalomouna chrámu skvělém
zjev Boží halil tajný mrak,
jejž s bázní patřil lidský zrak
a pocit bídy vanul tělem.

P, Frant. X. Zimmerhackl T. J.

Dějepisné paběrky ze zápisných a úředních knih svatohostýnských.

Dodatkem ke knize P. Frant. Vídenského T. J. »**Sv. Hostýn ve svém původu a svých osudech**«. Č. d.

7. Stříbrná svatba ministra dra. Aloise Pražáka na Sv. Hostýně.

Milý dojem působí záznam o úctě rodiny Pražákovy k Rodičce Boží svatohostýnské. Je to zajisté překvapující zjev v historii naší svaté hory, že doktor práv a obratný advokát zavítal 29. srpna 1850 z Brna, kde provozoval velmi hledanou praxi advokátskou na posvátný Hostýn, aby tu sla-

J. Excell. baron dr. Alois Pražák, ministr krajan a správce minist. spravedlnosti s chotí Antonií, roz. Skarnitzlovou z Olomouce.

vil svůj sňatek, — a pak po 25 letech jako slavný zemský a říšský poslanec neopomenul, opět zavítati na zamilovanou horu, aby tu oslavil stříbrnou svatbu. Nepochybujeme, že ho Matka Boží svatohostýnská za tuto jeho neobyčejnou úctu a důvěru již zde na zemi hojně odměnila, vedouc jej až k nejvyšším světským hodnostem a úřadům. Dokladem toho buďtež některé příběhy z jeho života. Dr. Alois Pražák narodil se 1820 v královském městě Uh. Hradišti z otce Augusta Pražáka a z matky Johanny roz. Poglie-sové. Studoval v Kroměříži gymnasium, v Brně filosofii, kde ho přítel Sv. Hostýna, prof. Ř. Volný nadchnul láskou k českému národu, v Olomouci práva, kde dosáhl hodnosti doktorské. Odebrav se do Brna, nastoupil advokátní praxi a věnoval se úplně přípravě svého budoucího povolání. Roku 1848 byl zvolen za poslance do zem. sněmu, pak do říšské rady a na to do kroměřížského sněmu až do jeho rozpuštění. Všude se uplatňoval jako

výtečný český politik a má hlavní zásluhu o to, že byla tenkrát na Moravě zrušena selská robota. Po rozpuštění kroměřížského sněmu vrátil se do Brna a věnoval se úplně advokacii. Získal si brzo jméno jednoho z nejzkušenějších advokátů na Moravě. Tehdáž založil také literární spolek sv. Cyrilla a Methoděje (nynější Matici moravskou) a slavil svůj sňatek na posvátném Hostýně. Od 60tých let věnoval se opět s velkou horlivostí a s nemalým úspěchem pracím politickým a veřejnému životu. Byl zvolen za poslance do moravského sněmu, kde se osvědčil jako přední řečník a velmi obratný právník, jehož i političtí protivníci sobě vážili. Když 1879 hrabě Taaffe utvořil ministerstvo, stal se ministrem krajanem a hájil vřele požadavků českých a moravských. Ještě více tak činil, když se 1881 stal správcem ministerstva spravedlnosti, kteryžto úřad zastával po 8 let a poctivě se namáhal, aby zmírněny byly křivdy na českém národě spáchané. Zvláštním díkem jsou mu zavázáni Slovinci, v jejichžto prospěch provedl mnohé změny. Aspoň částečně ve svém osmiletém úřadování napravil, co na českém národě po tolik let bylo nahřešeno. Byl pevně přesvědčen že jen důkladná změna ústavy ve smyslu autonomistickém jest a bude jedinou spásou Rakouska. Roku 1892 byl jmenován doživotním členem panské sněmovny a svobodným pánem. Zemřel 30. ledna 1901 ve Vídni. — Kdožby nepoznal ze stručně zde načrtnutého života toho výtečného muže zvláštní vedení a ochranu Panny Marie svatohostýnské? Neostýchal se Jí veřejně svůj hold vzdáti. Za to dosáhl pod Její ochranou, ač žil v nepatrných poměrech, nejvyšších hodností ve veřejném životě, ano i šlechtictví. Není divu, že jsa provázen požehnáním Matky Boží, vykonal tolik dobrého a užitečného nejen pro svou moravsko-českou vlast, nýbrž i pro veškerou říši rakouskou. Proto mile dojímá čtení vlastnoruční zprávy o jeho stříbrné svatbě, která zní takto: «Dne 28. srpna 1875 slavila se při zpívané mši svaté pětadvacetiletá památka sňatku p. dra. Aloise Pražáka s jeho chotí Antonií roz. Skarnitzlovou, který dne 28. srpna 1850 v tomtéž chrámu Páně na Sv. Hostýně se slavil, při čemž přítomni a účastni byli: Alois Pražák, Antonie Pražáková, Vladimír, Jaroslav, Otakar Pražák, synové; Marie z Klobusu, rozená Pražáková, dcera; Jan Šubrt, farář; František Zapletal, roku 1850 družba; Carolina Sponnerová, roz. Pražáková, sestra, roku 1850 družka; Anna Pogliesová, sestra matky manželovy, přítomna svatbě 1850; Amalie Pražáková, sestra, též přítomna 1850; Anna z Mayerů, Marie z Mayerů, Zdeněk Sponner, 4 a půl roku, Otáhal Jan. Ministrant: Frant. Bubílek (nyní farář). (P. d.)

Jan Drábek, děkan ve Fryštáku.

Cesta do Říma s korunkami svatohostýnskými.

Katakomby. (Č. d.)

Za pobytu svého v Římě viděli jsme nejrozsáhlejší katakomby, které se nazývají Kalixtovy. Vedl nás do nich také bratr trapista, o němž Machar tak hanebně psal. Jeho umrtvená postava, jeho zbožnost usvědčuje na první pohled Machara ze lži. Ze lži jej usvědčují též úzké chodby labyrintu těchto katakomb, kde jeden za druhým se svíčkou v ruce musí jíti a vůdce nemohl přece zůstati pozadu, neboť kdo by se bez vůdce odvážil dále kráčeti, any se chodby co chvíle dělí, a co chvíle se musí po schodech, na př. s počátku po 37 sestupovati. Viděli jsme zde papežskou kapli, kdež papež Sixtus II. roku 258 byl od pohanů zabit a kdež bylo původně pochováno 12 papežů. Shlédli jsme dále hrob sv. Cecilie a více menších i prostranných kaplí, prošli více chodeb a spatřili mnoho nástěnných obrazů a nápisů, které nynějšímu učení svaté církve katolické

o nejsv. Svátosti oltářní, o ceně panictví, o křesťanské lásce atd. podávají neomylné svědectví, že totiž víra nynější shoduje se s věrou prvních křesťanů. Nikdo však se nedomnívej, že jsme prošli všechny chodby těchto katakomb, neboť jsou velmi rozsáhlé. Abyste si mohli alespoň nějaký pojem učiniti o délce katakomb římských, slyšte výpočty těch, kdož zpytováním chodeb těchto se obírají. Praví, že délka chodeb těchto, kdyby se spojily v jedno, by obnášela 875 kilometrů. V katakombách bylo pochováno více, nežli dva miliony, dle jiných na 6 milionů mrtvol. Cesta Appiova, kterou jsme jeli, nazývá se také cestou královskou pro mnohé vzácné starožitnosti, jimiž jest poseta. Připomínám jen některé: Lázně Karakalovy, hrobky Scipionů, slavnostní brána Drusů, starý kostel:

Nová část domu Tov. Ježíšova na Sv. Hostýně, vystavená r. 1911 pro exercicie kněží (z předu).

«Quo vadis», cirkus Maxentia, náhrobky Cecilia Mettela, Servilia Quarta, Seneky, Pompeja atd.

Vykonavše návštěvy, abych tak řekl officielní hlavních basilik římských, navštívili jsme i mnoho jiných kostelů, jichž návštěva ku pouti římské není předepsána.

Z ostatních kostelů jsme navštívili: Na východním vrchu kopce kapitolského basiliku: **Maria in Ara coeli,** k níž se vystupuje po 124 stupních. Původní kostel zbudován byl za starých dob římských na zříceninách pohanského chrámu Junony. Dle pověsti zjevila se císaři Augustovi P. Maria s Ježíškem. Na památku toho dal prý císař postaviti na nejvyšším bodě císařského hradu, na Kapitolu, oltář zvaný «oltář nebes» Ara coeli. Odtud bylo jméno přeneseno na celý kostel. Trojlodí tvoří 22 antických sloupů, rozličného řádu, pocházejících částečně z chrámu Junony a z paláce císařova. Je zde památná kaple a náhrobek svaté

Heleny. Vedle jsou dvéře do sakristie, v níž se přechovává «Sancto Bambino» — soška božského Dítka; donášívá se k nemocným i umírajícím, čímž stalo se tak mnoho zázraků. I my jsme uctivě sošku políbili a korunkami svatohostýnskými se jí dotkli. V druhé kapli levé boční lodi bývá vystaveno Božské Dítko a na zvláště zhotoveném řečništi mívají děti k Jeho cti promluvy; což se Římanům velmi líbí. — Pod Ara coeli jsou kostely, jež obklopují staré forum romanum jako kostel sv. Petra v žaláři, kdež se vchází pod vysokými schody do žaláře Mamertinského, kde byl sv. Petr 9 měsíců vězněn a kde se zázračně vyprýštila voda, kterou pokřtil na víru obrácené žalářníky Processa a Martiniana. Dále kostel sv. Josefa, sv. Martina, sv. Vavřince in Mirando, sv. Kosmy a Damiána a sv. Františky Římské.

Navštívili jsme též kostel sv. Klementa, pro nás Slovany velmi památný. Jsou to vlastně tři kostely nad sebou. Nejspodnější jsou zbytky obydlí sv .Klementa, kteréž bylo za starých dob ve chrám proměněno. Druhý kostel byl ten, do něhož sv. Cyrill a Methoděj uložili ostatky sv. Klementa a kdež byl pochován sv. Cyrill. Dominikáni irští, jimž jest kostel svěřen, kopají stále v podzemní basilice a doufají, že ostatky světce dle objevené staré byzantinské malby, poslední soud představující, v tomto asi místě jistě naleznou.

V pátek odpoledne navštívili jsme kostel OO. Jesuitů, zasvěcený sv. Ignáci, kde na epištolní straně, pochován sv. Alois. K jeho poctě je tu postaven nádherný oltář; naproti na druhé straně nachází se oltář sv. Jana Berchmansa T. J. s jeho ostatky. Z kostela po mnohých schodech a chodbách vstoupili jsme do veliké budovy, «Collegium Romanum», jež patřilo kdysi OO. Jesuitům; tu navštívili jsme světničku sv. Aloisa, kteráž zachovala původní podobu, ale nyní jest proměněna v kapli. Ve vedlejší světnici jsme viděli listy a rukopisy sv. Aloisa a jiné sv. ostatky. S ní sousedí pokojík sv. Jana Berchmansa, kde taktéž uschováno mnoho památek na tohoto světce. Na východ od kostela sv. Ignáce stojí kostel Al Gesú, kdež v levé příčné lodi se nachází kaple sv. Ignáce. V oltáři stojí vzácná socha sv. Ignáce; je 3 m vysoká z pozlaceného bronzu; hlava, ruce, nohy, mešní roucho bohatě drahokamy poseté, jsou ze stříbra. Čtyři velké sloupy zhotoveny jsou z lapisu lasuli, mezi nimi velká světová koule, rovněž z jednoho kusu lapis lasuli. Pod oltářem v sarkofágu, zhotoveném z pozlaceného bronzu, křišťálů a drahokamů, odpočívá sv. Ignác. Hned vedle je kaple s milostným, korunou vatikánskou korunovaným obrazem N. P. Marie de la Strata. Na blízku nachází se škola a seminář Jesuitů se znamenitou sbírkou starožitností, dále Collegium de propaganda fide — kolej pro rozšiřování víry, — kde se vzdělávají chovanci rozličných národností, aby jako kněží v otčinách svých víru katolickou hlásali. Zvláštní ochotou vdp. rektora P. Leop. Fonka T. J. byli jsme zavedeni do síní tak zv. papežského institutu biblického, založeného sv. otcem Piem X., koleje to studia Písma sv.

Tam jsme si prohlédli vzorně zařízenou knihovnu a v několika sálech uspořádané starožitnosti a věci, o nichž v písmě sv. zmínka se činí. Zde se nám též dostalo po únavné obchůzce vítaného občerstvení. — Že korunky svatohostýnské všudy nás doprovázely, netřeba připomínati, vždyť to byl jeden z hlavních účelů naší římské cesty.

Konečně nesmím mlčením opomenouti, nyní zrušený a v rukou vlády se nacházející kostel, jejž jsme též navštívili a si prohlédli. Nazývá se **Pantheon.** Postaven byl v letech 27 — 25 před Kristem od M. Agripy, manžela dcery císaře Augusta, což dosvědčuje nápis zlatými literami psaný. Postaven byl ku poctě všech bohů pohanských, jichžto model

velké množství se zde nacházelo, jelikož Římané nejhlavnější bohy přemožených národů také mezi své bohy počítali a v tomto chrámě stavěli. Papež Bonifác IV. roku 609 po Kr. proměnil chrám pohanský v křesťanský a zasvětil jej pod titulem Sv. Maria u mučeníků a nechal na 28 vozích kosti svatých mučeníků z katakomb do tohoto kostela odvézti, poněvadž v katakombách kosti tyto často jednak zneuctívány byly, jednak s nimi byl provozován zakázaný obchod. Kostel tento nazýval se též pro svou okrouhlou podobu kostelem Sancta Maria Rotunda. Za starých dob byla střecha i kopule kostela tohoto pokryta taškami ze silně zlaceného kovu. Císař Konstantin dal kov převésti do Cařihradu. Za to papež Martin V. dal kostel pokrýti olovem a nádherně jej vyzdobil. Při stěhování národů byl však vyloupen od barbarů a tak zbaven svých vzácných skvostů. Nyní používá se kostela tohoto za hrobky pro muže o vlast zasloužilé a velkých umělců. V levo u třetího oltáře viděti hrobku Rafaelovu. Zde jest pochován také král Viktor Emanuel I., uchvatitel státu papežského, na proti němu Humbert I.

Blízko Pantheonu navštívili jsme krásný, v italské gotice postavený kostel dominikánský S. Maria sopra Minerva, tak nazývaný proto, že kostel tento byl postaven na zříceninách chrámu pohanské bohyně Minervy asi ve XIII. stol. Jest trojlodní a chová mnoho krásných freskových obrazů a soch od nejpřednějších umělců italských zhotovených. Zde položili jsme korunky na hrob sv. Kateřiny sienské.

Navštívili jsme římských kostelů dosti mnoho a o mnohých se zmínili, avšak, milý čtenáři rád uznáš, že nám naprosto nebylo možno prohlédnouti všech 365; k tomu bychom potřebovali aspoň půl roku, a my tam pobyli jen několik dnů.

Řím však nebyl jen hlavou katolické církve, nýbrž za starých dob byl také hlavou celého téměř světa. A proto není divu, že se v Římě téměř na každém místě setkáváme s mnohými památkami, které připomínají starou slavnou dobu. Jelikož studium starého věku po většině ve školách těmito památkami starými se obírá a proto pro každého intelligenta jsou památky tyto nejen poučny, ale i nanejvýš zajímavy, proto třeba se též o těchto starých památkách města Říma zmíniti. Ale nikdo nemysli, že popis můj bude úplným. Toť není možno, vždyť v Římě každý starý větší kámen, každá starší budova má obyčejně svou zvláštní historii. A proto upozorním jen na nejdůležitější starožitnosti, které nás zajímaly a na které jsme knihou a vůdcem, zvláště fráterem Dominikánem Kotočkou byli upozorněni. (P. d.)

Papežská korunovace Matky Boží Svatohost.

Již jsme svým čtenářům oznámili, že sv. Otec Pius X. s velikou radostí přijal do své knihovny pamětní korunovační spis svatohostýnský. A dnes s potěšením ohlašujeme, že také následník trůnu arcivévoda František Ferdinand spis náš přijal a Matici Svatohostýnské zaň lichotivé poděkování vyslovil. Zpráva tato potěší zajisté všechny ctitele Sv. Hostýna.

Při tom poznamenáváme, že dosud lze korunovační spis objednati u dp. Ant. Jandy, c. k. professora české reálky v Kroměříži. a sice vydání obyčejné za 3 K 50 h a skvostné na křídovém papíře za 5 K (kromě poštovného). Možno také dostati výtisky vázané v různé ceně.

Matice Svatohostýnská děkuje všem těm tisícům, kteří korunovační spis si objednali a tím ku zvelebení Sv. Hostýna přispěli. Prosí však uctivě, aby nedoplatky za tento spis byly laskavě co nejspíše vyrovnány. Jest zajisté nutno, aby tato záležitost byla již ukončena.

P. Rud. Rozkošný T. J.

Zprávy se Sv. Hostýna.

(Od 17. února do 16. března.)

Přes to, že bylo počasí jednotvárné, a návštěva chrámu malá, podařilo se mi zachytnouti několik zpráv. Nejvíce snad bude čtenáře zajímati, že na Sv. Hostýně za měsíc únor r. 1914 byla průměrná teplota —1° C t. j. v době, kdy lidé nedaleko Sv. Hostýna si stěžovali, že jim v komorách zemáky k sázení pozmrzaly. Byla-li v první polovici února mírná zima (největší byla 7. února —6° C), později se blížila rtuť k nule a od 22.—27. února vystoupila nad nulu, ba 26. února na popeleční středu v poledne ve stínu bylo 9° C tepla. Takové počasí ovšem mělo také vliv na povrch Sv. Hostýna. Na slunci a na jižním větru sníh jen zvolna mizel, a působil leckde temné skvrny na půdě. Teprve až na ostatky chtěj nechtěj musil se loučiti. Se soboty 21. února na neděli celou noc tálo. Ještě v ostatkovou neděli ráno byla celá krajina bílá, v poledne již pruhovaná, k večeru však již sem tam se vinul nějaký bílý pásek. Ovšem že na Sv. Hostýně tak rychle sníh nemizel. Hřbitov byl již také beze sněhu, a na hrobě † P. Malého objevily se suché květiny, zasazené od podzimku. Od hřbitova jsem šel v neděli k vodní kapli: valy byly holé, ale chodník na schodišti k vodní kapli mezi náspy byl více přímý, než křivý; tak hustě byl sníh ušlapaný, že se mohl chodec u každého držadla dolů svézti. Louka u rybníku byla také hnědá, ale nad ní na náspech bylo místy po kolena sněhu. V noci na pondělí 23. února dul prudký jižní vítr, při němž se jedle hluboce ohýbaly, ale přece se statečně držely, takže žádná nepadla. V jižní Francii prý toho času nadělal vichr velkých škod. Sníh rychle tál. Hromady okolo chrámu se tenčily, ba i před krámky se objevovala louka. Tam, kde byl sníh udupán a ujet, se pod nohama bořil. Voda rychle stékala strouhami k rybníku a k Rusavě. V masopustní úterý již bylo okolo chrámu sucho, jen tu a tam ještě ve stínu a za větrem bělaly se sněhové skvrny. Také pohled se Sv. Hostýna na okolí byl několikrát v 2. polovici února zajímavý, takže mě často lákal ven. Kdežto v první polovici měsíce potopovalo se celé okolí ustavičně pod mlhou (17. února málo pršelo a večer sněžilo) ve středu 18. února se přede mnou obraz změnil. Jindy nehybně tížila tmavá mlha rovinu, tenkráte však se valila mlha bílá po celé Moravě od jihu. Spěchal jsem aspoň na věž poněkud se rozhlédnout. Mlha se valila ve velkých vlnách údolím Moravy, přes Vyzovské hory, Kříby i Lysinu k severu a zaplavovala celou Moravu, pokud ji ovšem bylo viděti. Ani Chřípěcí hory ani Sudety se neukazovaly. Když mlhavé vlny, které se braly přes hory, se zvolna snižovaly na rovinu, tvořily široké vodopády. Jiné vlny, které směřovaly od Zlína k Sv. Hostýnu, kupily se nad Rusavou, a neodvažovaly se již na Skalné, Holý vrch, Černavu a Javorník. Když se jich tam však mnoho nahromáždilo, jako nějaký velký kopec se najednou vlna převrhla přes Skalné na Obřany, a přes Humenec nebo nad Chvalčovem se brala na Záhoří. Nad Sv. Hostýnem však svítilo slunce, a vykouzlovalo oku milý obrázek: vše zasněžené, sluncem ozářené, krásné, tiché. Maje před očima valící se mlhu a klid na Sv. Hostýně našel jsem bez dlouhého výkladu vysvětlení žalmu 92. Popisuje se v něm, kterak se Bůh ukázal jako král při stvoření světa, a že jeho moc je větší než mořských vln, a než vše, čemu se na světě divíme. V jistém slova smyslu to platí o P. Marii svatohostýnské, zvláště v takové chvíli, jakou jsem tenkrát zažil na věži. Můžeť se i o ní říci: Kraluje, ve vznešenost se oblékla, oblékla se v sílu a opásala se. Pevně se postavila ve středu Moravy . . . Připraven je tvůj trůn ode dávna. Pozdvihují vlny, Panno Maria, pozdvihují vlny svůj hlas. Podivuhodná jsou nadmutí moře, podivuhodnější je na výšině svatohostýnské Maria Panna. (Volně dle Dra Sedláčka). Na Sv. Hostýn dorážely vlny protestantismu, josefinismu a nynější doby, ale on klidně hledí na valící se kolem vlny. Mezitím co jsem na věži pozoroval mlhavé moře, ještě něco zvláštního jsem spatřil. Nedaleko věže, ale trochu nade mnou, se objevilo 8 telegraf. drátů pokrytých jinovatkou. Jakoby byly vedeny ve vzdálenosti od náspu ku klášterní zahrady přes hostinec, útulnu a za ní se ztrácely. Byl jsem chvíli na rozpacích, zda to nějaký zrakový klam, či co? Pročistím brejle a poznávám, že to opravdu náš telefon. A v tom už jemná mlha proniká ovzduší, vystupuje výše a výše, lepí se na dráty, a za chvíli vypadá síť telefonních drátů jako když hledíme ze spodu na široké obílené schodiště. Nechtě však déle nahoře meškati, sestoupil jsem dolů do kostela, kde zatím se skládaly jesličky pod věž. Ze spodu u chrámu bylo to opět jako široké schodiště, ale ne tak jasné. Přijda domů hleděl jsem několikrát z kláštera, a viděl jsem vysoko a také hodně daleko na obloze vodorovná mračna. Divil jsem se tomu, že tak pravidelně se může mlha seřaďovati; žádný inženýr by podobných pruhů pravidelněji nevyměřil. Na popeleční středu jsem pozoroval jiné skupení mlhy: jako kdyby celá krajina doutnala. Již loni neb předloni jsme viděli nad lázněmi pod Sv. Hostýnem vystupovati bílý kouř, a telefonovali jsme do Bystřice, zda tam hasiči netroubí na poplach. Odpověď zněla, že nikdo tam neví o ohni. Až z věže bylo možno lépe rozeznati, že to není oheň, ale mlha. Po-

dobný úkaz byl na popeleční středu. Na úpatí Karpat se tvořila mlha, která byla hnána jihovýchodním větrem na rovinu a měla takovou barvu a takový tvar, jako když mnoho stodol hoří, dokud nevyšlehne plamen. Maně jsem si vzpomněl na oheň, který má dle slov sv. Petra před soudným dnem všechno tvorstvo spáliti (2 Petr 3, 11). Odpoledne se vyjasnilo, a jen nad Bečvou vystupovala hodně vysoko pára. V ostatky bylo viděti rozlitou Moravu u Kojetína, Tlumačova, za Hradištěm, kde zvláště v Nedakonicích nadělala velkých škod. Také v první postní pátek pohled na rovinu mě vybízel k pozorování. Jemná mlha asi do výše 550 m ji pokrývala. Jen Sudety za Lipníkem z ní vyčnívaly. Okolo 8 hodin se však z Lašska mezi Sudety a Karpaty valil těsně u země široký proud bělošedé mlhy a rozléval se po rovině asi do výše 100 m; nad Holešovem, Hulínem, Kroměřížem se ztrácel. V poledne však světlá mlha změnila se v tmavošedou, vystoupila až k nám, a od té doby se skoro ustavičně měnilo počasí. 28. února ukázala se jinovatka, třetinou slunce chvílemi mlhou pronikalo, 3. března přinesla mlha sníh, který padal i 4. března, takže bylo opět vše bílé; sněhu bylo na 7 cm. Ale ne dlouho. Jižní vítr sníh rozpustil a přihnal opět hustou mlhu s drobným deštěm. Byl jsem v duchu spokojen; myslil jsem si: aspoň nemusíš běhati po kopci a pozorovati, postoj u okna a dívej se, kterak mlhová mračna se derou až do pokoje. 6. března v pátek odpoledne však po mlze ani stopy, a již to mnou škubalo, takže jsem musil se jíti podívati aspoň před kostel. Vždyť po nečasu bývá obyčejně daleko viděti. Slunce se strany Sv. Hostýna bylo zataženo mraky. Paprsky sluneční však se tím více odrážely na druhou stranu, a osvicovaly kouř, který se vznášel nad Přerovem, Olomoucem a Prostějovem. Mračno pod sluncem se pomalu pohybovalo k jihu, takže se paprsky sluneční přibližovaly k Sv. Hostýnu. Zatím bylo nahoře ještě přítmí. Když dospěly paprsky k Chomýži a k Hlinsku, k osadám to pod Sv. Hostýnem, a odrážely se o vodu, která po dešti byla v brázdách, v dolinách u cesty a v kalužinách, udělalo to dojem, jako kdyby najednou zaplály tisíce elektrických žárovek v dlouhých řadách a ve všelijakých rozmanitých skupinách. Zjev dlouho netrval. Paprsky osvítily Sv. Hostýn a vodní páry zastřely rovinu. Zase jsem si vzpomněl na onen 92. žalm: Panna Maria Svatohostýnská kraluje, obléká se ve vznešenost. Ovšem byla to vznešenost chvilková, kterou jí slunce připravilo: ale vznešenost duší osvícených Duchem sv. a planoucích láskou k ní, je daleko krásnější a trvanlivější. I o takové duši se může říci dle onoho žalmu: Kraluje, obléká se na Sv. Hostýně ve vznešenost! Okolo ve světě hučí vlny pokušení, svůdcovství, protivenství, ale ona stojí nepohnuta . . . Vůbec bylo střídavé počasí. 8. března v první neděli postní bylo zamračeno a odpoledne málo sněžilo; ale napadlý sníh rozpustil přes noc jižní vítr. 9. března bylo jasně viděti Drahanskou vysočinu, zvláště vrchy směrem mezi Jevíčkem a Boskovicemi. 10. března byl jižní teplý vítr, slunce svítilo, kostel byl větrán, chudobky kvetly, a i jiné skoré rostlinky se odvažovaly na boží vzduch. 11. března do rána padal sníh a obílil celou horu; protože však bylo —0·5° C, rychle se rozpouštěl na cestách a na rozryté půdě, a dále zůstával jen na trávě a jedlích. Bylo zamračeno. 13. března bylo opět vše bílé, ale sníh opět brzy roztál. — 15. března na třetí neděli postní byl jižní vítr a slunce svítilo. 16. března, kdy jsem se chystal dokončiti zprávy bylo opravdu pěkně a jasno. Proto jsem se vypravil ráno na rozhlednu. Neviděl jsem však nic zvláštního. Jemná mlha pokrývala Karpaty: jen nejasně bylo v ní rozeznati Radhošť, Vyzovské hory, Buchlov. Nad Sv. Hostýnem byla modrá obloha, která na obzoru ze všech stran byla lemována bílými mraky. Bělosť zasněženého Pradědu byla v onom oblouku zřetelnější. Jasněji bylo viděti středohoří Sudetské za Hranicemi, i Kroměříž, Dub a osady za Kojetínem. Pole obsýchávají, okolo Slavkovska mají barvu do žluta, jinde do popelava. Oziminy začínají zelenati. Pozemky naproti bystřickému hřbitovu jsou pravidelně rozjárkovány; kladou tam trubice na odvodňování; i na okolních polích se červenají hromady trubic. Barva lesů je buď tmavozelená, neb do ruda. Někde ve stínu jsou malé pásky sněhu. Lidé se chystají na polní práce. Kéž jim Panna Maria svatohostýnská žehná, by si tu hojně vydělali polními pracemi nejen pro tento život, ale i pro věčnost. Osobních zpráv je opět tento měsíc málo. V neděle přicházívalo na mši sv. na 70 poutníků; jen v masopust jich bylo na 30. 18. února byl dp. superior v Praze, navštívil mimo jiné zhotovitele svatohostýnských korunek, p. prof. Fantu a atelier proslulého křesťanského mistra, sochaře Vosmíka. Rozhovořil se s ním o zamýšlené soše B. Srdce Páně a seznal, že náš slavný mistr by si za velké vyznamenání pokládal, kdyby uměleckou sochou B. Srdce Páně mohl vyzdobiti náš Sv. Hostýn, jako cela řada našich předních umělců přispěla již k jeho zvelebení. Kéž se stane, a jistě, že příští rok 1915 byl by k tomu nejpříhodnější! Tam se dozvěděl, že i vysocí církevní hodnostáři rádi čítávají Hlasy svatohostýnské, a živě sledují vše, co se tu děje. V ostatkové pondělí měl jeti dp. Superior na výborovou schůzi Matice Sv.-hostýnskou do Kroměříže, ale vozní kola se tak zařezávala do sněhu, který se právě rozpouštěl, že nemohli z místa, pěšky též nebylo možno a proto musili se od útulny vrátiti. Jak jsem se dočetl v denních listech byli vdp. dr. Jan Schneider, kapitul. děkan a p. cís. rada Jan Harna jmenováni na oné schůzi pro své zásluhy o Sv. Hostýn čestnými členy Matice. Dne 22. února byl v Žeranovicích od vdp. J. Hikla, děkana

holešovského připínán záslužný kříž tamnějšímu krejčímu a kostelníkovi Gořalíkovi, který vše, co si vyšije, věnuje na opravu chrámu Páně, neb vystrojí za to družičky, zaplatí jim cestu a co chvíli je přivede na Sv. Hostýn. Obec Chvalčov, do jejíchžto obvodu patří i hostinec i klášter na Sv. Hostýně ustanovila obecní dávku z hl piva 3 K 40 h, z litru lihovin 6 h.

Missie v Bohdalicích u Vyškova od 24. února do 4. března 1914. V úterý před popeleční středou jeli P. Ant. Ostrčilík s P. J. M. Černým na sv. missie do Bohdalic. Je to milá vesnička s pěkným kostelem a zámkem rytířů Maunerů. Zámek byl kdysi letním sídlem členů kolleje jesuitské v Olomouci. Zachována jest ještě část staré residence, v níž nocoval car ruský před památnou bitvou u Slavkova. Ve vedlejším panském stavení nocoval císař rakouský František. Kostel je prostranný, krásně obnovený; stojí právě sto let. Nedaleko vchodu do sakristie je zvenčí veliký starý náhrobek pánů ze Zástřízlů. — Sotva že začala missijní kázání, byl kostel farníky bohdalickými hojně navštíven, takže se může říci, že byl od prvního do posledního kázání nabit. Horlivost věřících byla tak velká, že přicházeli lidé s lucernami skoro ráno již o ¾5 a hodinu i více před kázáními byl již kostel plný. Byla radost pozorovat horlivost dětí. Z 256 jich přišlo ku sv. přijímání po druhé 180 a chodily denně po celou sv. missii. Všech kajícníků bylo přes 1900 a sv. přijímání se rozdalo 3500. Missionářům pomáhal horlivý rada farář bohdalický Jan Příchystal, který sám těch 3500 sv. přijímání valstnoručně podal. Horlivost zbožného lidu doplňovala se horlivostí okolního kněžstva. Z Vyškova po dvakráte přišli vdp. prof. Gajdušek a vp. kaplani P. Jan a P. Alois, katech. Ed. Škrobánek a Fr. Kučera z Chvalkovic vdp. rada Jan Tenora; z Bučovic: vdp. auditor Fr. Raška a vp. kaplan Jaroslav, vdp. prof. Janík a vdp. kat. Pitrocha; z Milonic vdp. farář Ignác Kolísek; z Mor. Prus vdp. farář St. Prudík, z Hvězdlic kaplan vdp. K. Zabránský, z Kučerova vdp. Jan Michal. Sv. missie byla zakončena velkolepým průvodem vzorně spořádaným, který se táhl na 20 minut, byloť účastníků přes dva tisíce. Před sv. křížem šlo 160 družiček; sv. Kříž neslo 78 jinochů a kolem něho šlo ve špalíru 40 hasičů. Dobře secvičená hudba hrála dojemnou píseň: »Svatý kříži tebe ctíme!« Požehnaná sv. missie byla jistě nejvýmluvnějším dokladem, že horlivost nynějších farníků bohdalských rovná se obětavosti jejich zbožných předků před 100 lety.

Sv. missie ve Vranovicích u Brna od 8. do 16. března. Vranovice leží v kraji, kde podle pověsti cestovali sv. Cyrill a Metoděj. Zdá se to potvrzovati studánka nedaleko Vranovic, která se jmenuje »apoštolka« od nepaměti. 8. března, v neděli ráno, začali zde první sv. missii ve farnosti té missionáři se Sv. Hostýna P. Ant. OstrčilíkT. J. a P. J. M. Černý T. J. U velikém průvodu byli missonáři dovedeni z fary do chrámu Páně a začali kázat. Prostranný kostel byl plničký po celou sv. missii. Děti ukázaly svou horlivostí, že bude celá sv. missie požehnaná; přišlo jich po druhé ku sv. přijímání ze 290 přes půldruhého sta opět ku stolu Páně a tak se to opětovalo po celou skoro dobu. Všech kajícníků bylo u sv. zpovědi přes 1300. Ve zpovídání pomáhali missionářům v bratrské lásce a apoštolské horlivosti kromě místního faráře vdp. kons. rady Ig. Kadleca, vdp. děkan Adolf Tenora, který vážil dalekou cestu až ze Šaratic, vdp. rada a farář rakvický, Cyrill Vala, vdp. farář Emil Korejzl z Pouzdřan, který denně neunavně zpovídal jako nejbližší soused, vdp. rada a farář přibický Frant. Neveselý, vdp. děkan v. v. Aug. Kleveta, vdp. audit. Leop. Toman z Přísnotic, vdp. farář z Uherčic Frant. Segeťa a vdp. farář z Přítluk Robert Veselý. Slavnosti missijní byly velmi pěkné. Ku stolu Páně přistoupilo pkes 3000 zbožných věřících. Konec sv. missie byl korunován překrásným vzorně spořádaným průvodem, který se táhl na 20 minut cesty. Napřed šly děti z obecné i měšťanské školy, za nimi dívky a jinoši a velký počet mužů. Pak 182 družiček. Sv. kříž neslo 24 jinochů, za nimi šlo 10 kněží, pak zastupitesltvo obce, na konec ženy. Velkého lesku dodávaly průvodu spolky veteránské a hasičské se svými prapory. Mladá kapela vranovická hrála pěkně píseň »Svatý kříži« pod vedením tamnějšího horlivého p. varhaníka.

Na 3000 lidstva se bralo Vranovicemi. Byla to slavnost, jaké Vranovice dosud neviděly. Milé překvapení uchystaly na konec missionářům zdejší spolky. Po skončené závěrečné pobožnosti seřadily se ve vzorném pořádku s prapory před farou a velitelé se rozloučili s missionáři. Bůh žehnej horlivým farníkům vranovickým, aby tato první sv. missie v jejich osadě byla základem štěstí a spokojenosti.

Na sochu b. Srdce Páně Ant. Marvan Bohuslavice, N. Říše, 20 K, nej. Kašava 3 K.

Na křížovou cestu: Jul. Vašíčková 2 K.

Panně Marii Svatohostýnské děkují: odběratelka Hlasů z Komárova ve Slezsku za vyslyšení v těžkých záležitostech a za vyprošení zdraví a pomoci, čtenářka Hlasů z Dolní Vsi u Fryštáku za uzdravení své dobré matičky, Růžena Šmerdova Husovice u Brna za uzdravení z těžké nemoci a za vyslyšení v důležité záležitosti, čtenářka Hlasů z Nosislavi za uzdravení dcerušky od narození churavé, Julie Sasinová z Příbora za uzdravení sestry v těžké nemoci, čtenářka Hlasů z Kašavy za uzdravení své matičky.

Za redakci zodpovídá **David Kubíček**, emer. děkan v Kroměříži.
Nákladem Matice Sv. Hostýnské. — Tiskem Jindřicha Slováka v Kroměříži.

řečí. Biskup Koudelka jest znám jako spisovatel a na slovo vzatý řečník, jeho slova hýbají tím nejzatvrzelejším hříšníkem, jest apoštolem příkladným v každém směru. Biskup Koudelka mluví správně a plynně vedle své mateřštiny v různých jazycích, totiž: anglicky, německy, francouzsky, italsky, latinsky, španělsky, polsky, slovinsky a slovácky; mimo to studuje řeč indiánskou. — Při své intronisaci na stolec biskupský v Superior řečnil ve velké dvoraně klášterní v osmi různých řečech. Diecése Superior zahrnuje několik národností, kat. plémě indiánské čítá asi 25.000 duší, mluvící nářečím indiánským; jelikož biskup Koudelka zvolil sobě heslo »Omnia omnibus«, káže na cestách visitačních a missionářských ve své diecési řečí, která jest jim mluvou mateřskou. Svojí milou povahou získal si srdce všech Indiánů. Tito přijavše ho za svého, dali mu jméno: »biskup zlatého srdce«. Biskup Koudelka jest ojedinělým biskupem mezi hierarchií americkou, který ovládá tolik cizích jazyků. Bůh žehnej velikému zámořskému apoštolu národů!

Program české výpravy k 25. světovému sjezdu eucharistickému v Lurdech r. 1914. Sjezdový vlak do Lurd od 16. července do 1. srpna. Vlak vyjede z Prahy, jakožto hlavního města král. Českého, pojede Brnem, aby přibral Moravany a Slezany, ve Vídni připojí se věrní Čechové vídeňští a bratři Slováci. Sjezdový vlak pojede nejkrásnějšími krají: Italií, francouz. Rivierou, Švýcary a rakous. Alpami. Ve význačných městech budou delší nebo kratší zastávky, a to za účelem noclehu, pobožností a prohlídky památností. Vrchní a hlavní vedení duchovní celé výpravy bude míti Jeho Ex. nejdp. biskup dr. Josef Doubrava. Technickou stránku bude míti na starosti technické pořadatelstvo, v jehož čele jest osvědčený technický vůdce Viktor šl. Kövér. Jízda tam: 16. července, čtvrtek, odjezd z Prahy v 8 hodin ráno, Brno-Vídeň-Benátky (nocleh, 26 hodin zastávka) — Padova (zastávka) — Nizza (nocleh, 19 hodin zastávka) — Marseille-Toulouse-Lourdy 21. července v 1 hod. 30 min. odpol. — Pobyt v Lurdech 6 dní od 21.—26. července. Program pobytu dle pravidel sjezdových. — Jízda zpět: 26. července, neděle 7 hod. več. z Lurd; Montpellier-Marseille (nocleh, 25 hodin zastávka) — Milán (nocleh, 24 hodin zastávka) — Luzern (zastávka) — Einsiedeln (nocleh, 15 hodin zastávka) — Innomostí-Linec-Vídeň-Praha - 1. srpna. — Ceny míst: I. tř. 670 K, II. tř. 530 K, III. tř. 340 K. Vedle toho režijní příspěvek: I. tř. 20 K, II. a III. tř. 10 K. Za ceny ty obdrží účastníci: jízdní lístek, celé zaopatření po dobu výpravy, počínaje od snídaně v Běláku dne 17. července až do snídaně v Linci dne 1. srpna, nocleh, sjezdový lístek, cestovní knížku sjezdovou s popisem cesty a podrobným programem, odznak. Dle rozhodnutí pořadatelstva lurdského do vlaků sjezdových nemají býti brání nemocní jako při vlacích poutních. Přihlášky přijímají: Antonín Kašpárek, farář, Praha II., Jungmannovo náměstí 26. Josef Rössler, kaplan, Velký Ouřím u Rychnova n. Kn., Čechy. Leopold Kolísek, kons. rada, farář, Blansko, Morava. Čechové! Súčastněte se v počtu nejhojnějším 25. světového sjezdu eucharistického v Lurdech. Neposkvrněná Rodička Boží zve i Vás k oslavě svého Svátostného Syna v Lurdech.

Listárna redakce.

»**Hlasy Svatohostýnské**«. Roč. IX. St. 192. — Byla to zajisté velmi šťastná a nanejvýše vhodná myšlenka, že umínili si duchovní správcové svatohostýnští, kněží Tovaryšstva Ježíšova, vydávati časopis, obírající se výlučně tímto naším moravským Betlemem. Byla to myšlenka života schopná, jíž náš lid také ihned porozuměl. Důkazem jest právě ukončený loňský ročník tohoto skutečně dobrého, všude oblíbeného a váženého měsíčníku. Jenom světová poutní místa, jako Lurdy ve Francii, anebo Maria Zell ve Štýrsku, mohou se vykázati podobným podnikem. Také tím tedy, že náš Sv. Hostýn svůj vlastní orgán má, jest zařaděn mezi nejslavnější a nejpamátnější mariánské svatyně. Znám všechna světová poutní místa, pokud jsou ovšem přístupna obyčejným turistům, ale nikde nemají svého musea, jako právě náš Svatý Hostýn. Jest v něm již nyní, ač trvá krátkou dobu, umístěno na sta slavných a cenných památek, které mezi jiným jasně dokazují, že býval obydlen tento kopec již od nejstarších dob. Kéž našinci hojně pamatují na toto unikum hostýnské, kéž jest již letošním poutníkům umožněno, pohodlně si prohlédnouti tyto zajímavé poklady. Loňský ročník »Hlasů Sv.-hostýnských« všímal si, věren svému účelu, především svých zájmů, a jest věru až úžasno, jak podává mnoho zajímavých obrázků a jak dalece zasahuje vliv tohoto posvátného místa. Věru nikdy nebylo snad více vhodné a zajímavé příspěvky! Budiž tuto podotčeno, že bylo tam uděleno za celý r. 1913, na 42.000 svatých přijímání. Přijal-li snad každý třetí anebo čtvrtý, snad pátý poutník svaté svátosti, lze si lehce vypočísti, kolik asi našinců sem připutovalo. Mší svatých bylo slouženo 1750; od kněží-poutníků 500. Hlavní ozdobou loňského ročníku jsou obrázky z korunovace a nadšeně psané vzpomínky na nezapomenutelného všem poutníkům, milého stařečka P. Malého, jakož i právě lidově psaný popis slavností korunovačních od pilné Marie Alfonsy. Co slibuje název časopisu, též plní; červenou nitkou, všude prozařující, jest: Sv. Hostýn! Kéž vyplní se tolik vhodně zvolený nápis pod skvostným mosaikovým obrazem umístěný: »Zůstaň Matkou lidu svému!« »Hlasy Svatohostýnské« plně zasluhují, aby rostly, mohutněly, rozšířily se, ne do půl, ale do celé Moravy! Lze vždy předplatiti a za odběratele se přihlásiti. Celoroční předplatné 1.50 K. Ignát Zháněl.

V českém překladu vyšla »Svatá hodina« — pobožnost k uctění smrtelných úzkostí

Ježíšových na hoře Olivetské, jak ji dle návodu samého Božského Spasitele konala nedávno v pověsti svatosti zemřelá služebnice Boží Gemma Galgani. Všem upřímným ctitelům přehořkého utrpení Páně vřele ji doporučujeme. Třetina čistého výtěžku věnuje se na proces blahořečení Gemmy Galgani. Cena výtisku 20, poštou 22 h. Obnos ten možno poslati ve známkách současně s objednávkou, které vyřizují Školské sestry O. S. F. na Král. Vinohradech, Korunní tř. čís. 4.

Listárna administrace: Frank Šuran Chicago Pilsen 15 K, Ver. Sudela Derby 3 K 92 h, Fr. Bezděk West Texas 40 K 69 h. — Kdo posílá nějaký peněžitý obnos na Sv. Hostýn a zároveň psaní, v němž udává, nač onen obnos jest, ať pokaždé v psaní napíše, kterak peníze posílá, zda poukázkou, nebo složenkou Hlasů anebo složenkou Matice svatohostýnské. Předplatné na Hlasy budiž zasíláno jen složenkou Hlasů čís. 97.129.

Sochy, oltáře, křížové cesty, Boží hroby, jesle a veškeré práce kostelní zhotovuje a opravuje umělecky, levně v každém slohu i moderním

František V. Buk,

sochař a řezbář, uměl. truhlářství

v Praze, Jílská ulice čís. 445-I

(proti Vejvodům). Založeno r. 1857.

Nákresy, fotografie, vzory kříž. cest posílám k nahlédnutí s prosbou o laskavé navrácení. Hotové sochy, kříž. cesty, jesle, kříže a jiné práce možno shlédnouti v mém skladě. — Na základě mnohých doporučení prosím o laskavé objednávky.

„Tisíckrát pozdravujeme Tebe"

majová kázání (2 díly) od P. Ant. Rejzka. Oba díly lze dostati na Sv. Hostýně za sníženou cenu 2 K.

Vína přírodní zaručená

v sudech i láhvích, veškeré lahůdky, sýry, konservy, likéry, čaje, pražské uzeniny atd. doporučuje za mírné ceny

JAN JANSA

závod lahůdkářský a vinárna

v Holešově,

vedle obec. domu (dům p. Klabusaye).

Jsem domácí tkadlec horský

(člen spolku křesťanských sociálů).

Zasílám zboží různé.

40—50 m zbytků, 20—22 korun

dobírkou zaručeně pracích barev bez chyb.

Kanafasy na ložní povlaky, **košilová plátna** lněná neb **polovičníky, rumburské věby, griezety, ručníky,** tkané **barchety,** na šaty, **modní zefíry** na košile a bluzky a na šaty, **bílé grádle, flanely, modré tisky** na domácí šaty a zástěry, vše mnou ručně pracovány, velekrásny a trvanlivy v délce 3—15 metrů,

Frant. Maršík,

různí domácí tkadlec,

Česká Čermná, č. 107, p. Náchod.

Každý dle potřeby račte udat co potřebujete i délku zbytku si račte zaznamenati, nehodící vyměním, neb dle žádosti peněz vrátím. Zkouška mé důvěry ujistí každého. Též zasílám **půl tuctu čistě lněných prostěradel beze švu 150 cm. šir., 200 cm. dl., jen za K 15·80.**

SKLOMALBA

E. ŠKARDA, BRNO,

umělecký ústav prvého řádu hotoví a dodává

chrámová okna

v každém provedení i slohu od nejjednoduššího vzoru do nejbohatší sklomalby figuralní. — Hotoví ***pravou vlašskou mosaiku*** kaménkovou pro façady, oltářní obrazy, náhrobky atd. s nejširším zaručením uměleckého a odborně dokonalého provedení. Rozpočty ochotně a zdarma!

Svíce kostelní

pravé voskové, přesně **dle liturgických předpisů,** jakož i polovoskové a stearinové vyrábí nejdokonaleji a doporučuje firma

V. ZBOŘIL A SYN

první moravská továrna na voskové zboží a svíčky **v Bystřici p. H.** Firma tato počítá mezi své stálé odběratele přední kláštery, farní úřady, jakož i zemské ústavy říše Rakousko-Uherské. — Zásilky vyřizují se franko, obal se neúčtuje. — Ceny mírné.

Za redakci zodpovídá **David Kubíček,** emer. děkan v Kroměříži.

Číslo 5. KVĚTEN 1914. Ročník X.

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ

MĚSÍČNÍK PRO LID

S povolením nejdůst. kníže-arcib. konsistoře v Olomouci a řeh. představených vydávají Otcové Tovaryšstva Ježíšova na Sv. Hostýně na Moravě. — Vychází počátkem každého měsíce. — Celoroční předplatné K 1·50. — V Americe 0·40 dol. — V Německu M 1·50. — Administrace na Sv Hostýně

OBSAH: Hostýnský skřivánek. (Č. d.) — Pomněnky. (U. d.) — Stoletá památka znovuzřízení Tovaryšstva Ježíšova (1814—1914). — Maria v žalmech předobrazena. (Č. d.) — Cesta do Říma s korunkami svatohostýnskými. (Č. d.) — Pán s Tebou! (Báseň.) — Dějepisné paběrky ze zapisných a úředních knih svatohostýnských. (Č. d.) — Zprávy se Sv. Hostýna.

VYOBRAZENÍ: Jedenácté zastavení nové křížové cesty s novým obrazem v řezané keramice dle mistra Jana Koehlera. — Nová část domu Tov. Ježíšova na Sv. Hostýně vystavená r. 1911 pro exercicie kněží (ze zahrady klášt.). — »Usv. Filomenky« (v předu klášterní povoz s kočím).

Našim milým odběratelům a čtenářům!

Poněvadž rozkvět každého časopisu jak známo závisí od počtu odběratelů a svědomitého předplácení, prosíme opětovně všechny, kdož dluží, aby doplatili, ostatní pak aby nepatrné předplatné (1·50 K) složenkami Hlasů (čís. 97.129), které do prvního čísla tohoto ročníku byly vloženy, co nejdříve zapravili, abychom i my svým četným povinnostem vydavatelským dostáti mohli. Jelikož přemnozí nám dlužili, někteří i za více let, viděli jsme se nuceny zaslati upomínku. Poněvadž však mnozí dopláceli a předpláceli při předlonských slavnostech korunovačních, kdy pro veliký nával nebylo snad možno adressy správně zaznamenati, prosíme uctivě za prominutí, jestliže snad někdo nedopatřením bez příčiny byl upomenut. Aby se všemu nedorozumění a nedoopatření předešlo, upozorňujeme znovu aby předplatné a jen předplatné podle možnosti složenkami se zaslalo, příspěvky pak pro Matici složenkami Matice Svatohostýnské (čís. 44.642) anebo poukázkami. Snažně prosíme své příznivce, aby si neobtěžovali získati nám hojně nových odběratelů a zaslali jejich správné a úplné adressy. Podotýkáme však při té příležitosti, aby adressy jen takových byly zaslány, kteří již na Hlasy byli upozorněni a o nichž možno se opravdu nadíti, že skutečně odběrateli se stanou. Stává se totiž, že přemnozí, jimž Hlasy ukázkou byly zaslány, vrátili je zpět a to někdy třeba až 10. nebo 11. číslo, čímž vydavatelstvu nemalé výlohy povstaly. Konečně připomínáme, že všichni, kdož první číslo podrželi, pokládáni budou za odběratele, ovšem s povinností zapraviti předplatné.

Redakce.

Z církve a světa.

Nádražní missie má za účel poskytnouti radu a ochranu dívkám, které samy cestují do velkých měst. K tomu účelu vysílá nádražní missie na nádraží velkých měst své ochránkyně, které lze poznati dle odznaku se žlutobílou stužkou. Ochránkyně zdarma doprovodí dívku buď do útulku, kdež se dívce poradí stran služby, aneb na adresu, kam si dívka přeje. Dívky při jízdě vlakem nechť jsou opatrny, nikomu ať se s cílem své cesty nesvěřují a s neznámými lidmi ať řeči nezapřádají. Aby byla dívka ochránkyní nádražní missie poznána, nechť si dopíše korrespondenčním lístkem nejméně 3 dny před odjezdem o modrou doporučovací kartu na adressu: Nádražní missie v Praze II. Slupy 14. Tuto kartu drží pak v ruce u příjezdu na nádraží, aby byla ochránkyní poznána. Když by dívka náhodou žádné členky nádražní missie na nádraží nenašla, nechť se odebéře v Praze do sekretariátu Nádražní missie na Slupy č. 14 pod Emauzským klášterem, kdež se jí další sdělí. V Podmoklí nechť se obrátí na nádražní missii na pí. E. Jirsíkovou, Teplická třída č. 35. V Chomutově na pí. Annu Čechovou, choť majora v Lázeňské ulici (Badgasse) čís. 18. V Chebu na choť lékárníka p. Fr. Kaspra, Bahnhofstrasse.

Na posv. Velehradě budou se r. 1914 konati duchovní cvičení: žen od 11. do 15. května; dělníků od 30. května do 2. června (na svátky svatodušní); paní a slečen od 15. do 19. června; kněží od 20. do 24. července a od 3. do 7. srpna; intelligence od 10. do 14. srpna; studujících vyšš. tříd od 24. do 28. srpna; akademiků od 31. srpna do 4. září; rekrutů od 28. září do 2. října; rolníků od 23. do 27. listopadu; omladiny mužské od 11. do 15. prosince. — Dotazy a přihlášky přijímá **Kollej Tov. Jež. na Velehradě.**

Ani jedno »Zdrávas« bez odměny. Jest tomu právě čtyřicet let. — V Praze na věži svato-mikulášské odbila šestá hodina ranní. Po ulicích nastával čilejší život. V domě označeném obrázkem jakéhos svatého v Mostecké ulici na Malé Straně ležela v prvním poschodí na lůžku žena, více než 40letá;

Číslo 5. KVĚTEN 1914. Ročník X.

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ

Vydávají Otcové Tovaryšstva Ježíšova na Svatém Hostýně na Moravě.
Pořádá P. A. Ostrčilík T. J. — Vychází počátkem každého měsíce.
Celoroční předplatné 1·50 kor. — V Americe 0·40 dol. — V Německu 1·50 M.

R. Stupavský.

Hostýnský skřivánek.

Zpívá zase skřivánek
nad našimi lány,
kouzlem svojich zpěvánek
léčí zimní rány.

»Pojďte všichni na Hostýn«
pěje ptáče sivé
»s Matičkou kde Boží syn
v kráse ve zářivé«.

S nejkrásnější písničkou
letí ku Hostýnu,
Marii vzdát chválu svou
jejímu též Synu.

»Já již pouť jsem vykonal,
vzkázaníčko nesu,
by se každý na pouť dal
v písní zbožném plesu!«

A pak letí Moravou,
nad polem se nese,
budí zemi ospalou
ve zvonivém plese.

»Milá Máti Hostýnská
čeká vás, své děti,
vaše přání splnit žádá,
prosby ukájeti!«

Píseň jeho s oblaků
do chaloupek letí,
radost vlévá do zraků
dospělých i dětí.

»Milost svatou vyprosí,
květ Božího ráje,
uvadlou hruď porosí
rosou nebes máje!«

Maria Alfonsa.

Pomněnky.

IV.

Královno Bohem zvolená, o Maria,
světem vším budiž slavena, o Maria.
Radujte se, cherubíni, chválu vzdejte, serafíni,
pozdravujte Královnu:
»Zdrávas, zdrávas, zdrávas Maria!«

Nemohu zapomenout na tuto píseň. Zpívaly ji školní dítky, které přišly se svými učiteli a učitelkami na Sv. Hostýn. Někdo se snad zalekne: »V dnešní době že chodí ještě u-či-te-lé na pouť?«

O ano. A jak zbožni jsou.

Tyto dítky přišly kolem deváté hodiny. V předu byla děvčata, za nimi chlapci. Myslela jsem, že tito nechali své spolužačky z galantnosti napřed jít. »Proč jdete v zadu?« ptala jsem se chlapce asi ze třetí třídy měšťanské. Zamračil se, řka: »Však bysme děvčata předhonili, kdyby nám pan učitel dovolil napřed jíti«.

Dva vp. katecheti s učitelským sborem šli vzadu. Když přišly dítky do svatyně seskupily se kolem hlavního oltáře a poklekly. Jeden z učitelů usedl ke kostelnímu harmoniu. Kněží odešli sloužit mši svatou.

U hlavního oltáře začala mše sv. Ve výšinu, ke korunované Královně nesla se tato píseň. Tak mile, něžně, jak dovede jenom dítko zapět. Jakoby se do svatyně sbor slavíků slét'. A Ježíšek, usmívající se v náručí dobré Matičky, že přidal k jejich i hlásek svůj.

»Zdrávas, zdrávas, zdrávas Maria!« opakovaly při každé sloce.

Nastalo pozdvihování. Učitelé poklekli mezi dítky. Vyznali zároveň s nimi »Credo«. Žádný úsměv nezračil na tvářích žáků. Jakoby věděli, že je to samozřejmé, že i jejich vychovatelé musí se před Bohem pokořit.

Učitelky klečely mezi děvčaty. Chvílemi se nenápadně ohlížely, jsou-li všechna zbožná a modlí-li se. V duchu jsem jim družně tiskla pravice. Netušily, že i já v jejich řady náležím a vše sleduji.

U oltáře B. Sdrce Páně zazněl zvonek. Kněz zvedal Tělo Páně a krev do výše. Tak útlý, jako dítě onen sluha Kristův byl. A cesta života bývá mnohdy tak krutá, samé trny, skála, bouře. Jak jí projde?

Šťastný, jestli za přístav citů svých a myšlének zvolil si Srdce Páně nejsvětější. Ono bude jeho silou, když klesat bude únavou. A útěchou v opuštěnosti i strasti. V žádném jiném srdci není skryto tolik dobroty a lásky.

Bylo po pozdvihování.

»Radujte se cherubové, zaplesejte serafové«, zpívaly dítky dále.

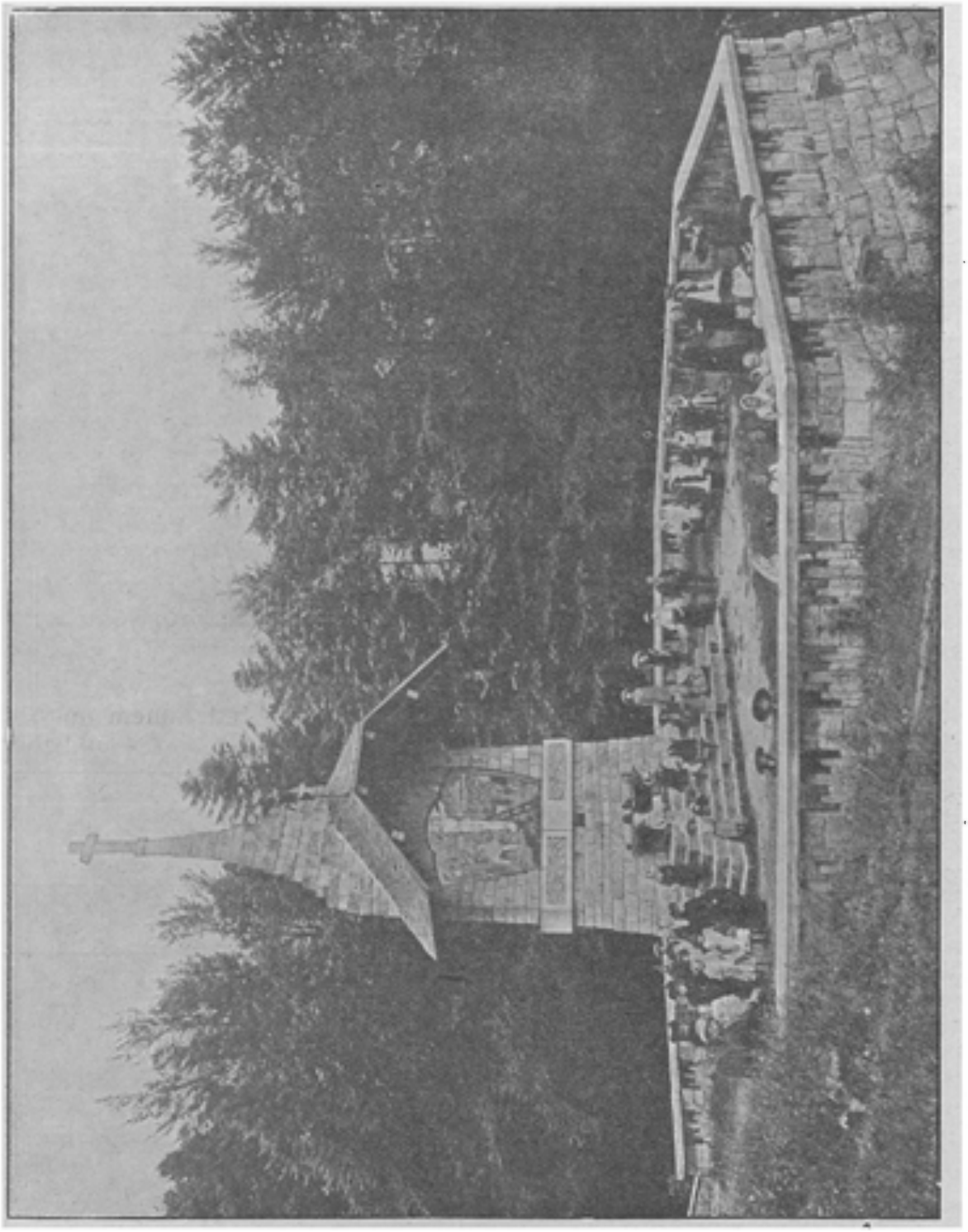
Moje řasy vlhly slzami. O jistě, jistě se nad těmi nevinnými dušemi radovali ve chvíli té i andělé. Vždyť mládež v Boha věřící, milující Jej, ctí i rodiče, miluje i vlast svou. Jenom dítky, které jsou v zásadách sv. víry vychované mohou lidstvu prospěti. Není třeba, aby snad všechny měly vzdělání vysokých škol. Jenom když znají učení Kristovo dobře a cenu cnosti.

Filosofie Ježíše Krista jest nejsprávnější, jedině pravdivá. Jenom, kdyby ji lidé chtěli pochopit a dle ní i žíti. Semena cnosti v duše dítek vsévat jest povinností nejen kněze a rodičů, ale i — učitelů. Tito mají býti pomocníky, ale ne ničiteli zásad svatých.

Často zaslechnu stesky s mnohých stran. »V dnešní době jest nemožno vypěstiti v mládeži dobrý karakter, povahu«.

Nejednou jsem se usmála. »Nikdy přece nemůžeme učiti tomu, co — sami neznáme«.

Kdo šlechetným je, snadno naučí jiné. Víte co je základem ušlechtilého karakteru? Naše svaté, katolické náboženství. Tomu pravému učí nás nejlépe — Bůh. A kde toho není, marné vaše namáhání.

Jedenácté zastavení nové křížové cesty s novým obrazem v řezané keramice dle mistra Jana Koehlera.

Povaha lidská od přirozenosti nakloněná ku zlému a nestálá, nezmění se přes noc, nebo za den v pevnou a ušlechtilou. A vzroste-li, jest to jenom třtina. K tomu je zapotřebí mnoho času, trpělivosti a sebezapírání. Někdo se musí cvičiti, učiti po celý život.

Učiteli ovšem není možno, aby sledoval celý život žáků. Ale může a má do duše vsíti semena dobrá, pečovat, aby se ujala. Ostatní již život doplní. Vzrostlý dub nevyvrátí tak snadno žádný živel. Ale třtinu zlomí slabý vánek.

Míti vyšší vzdělání není ještě znamením — dobré povahy. Vzdělanců máme již tolik, že se jimi plní i lavice obžalovaných v soudních síních.

Učitel a učitelka mohou dítkám ukázati a přivésti je na cestu dvojí: k nebi, šťastnému a spokojenému životu nebo — k temnotě, v níž pak budou zoufale tápati po celý život. Dle toho budou ony až dospějí žíti a světu prospívat. Jedině katolické učitelstvo může rodičům vychovati dítky pevných a šlechetných charakterů. Tak jim zajistí nejen čistý pokoj a mír duše pro léta pozdější, ale vloží v jejich srdce i poklady cenné, které nevyváží žádné zlato a drahokamy.

Po mši svaté se všichni se sv. Královnou rozloučili a odešli. Zmizeli. »Zdrávas, zdrávas, zdrávas Maria«, v ozvěně rozléhalo se ještě svatyní.

V jiný den přišlo dítek s učitelstvem ještě více.

Dospělejší žáci a žákyně přistoupili s učiteli a učitelkami ke stolu Páně. Nikdy před tím jsem neviděla krásnějšího příkladu a vznešenějšího spojení vychovatelů s chovanci. Se soucitem jsem vzpomněla na ty, kteří ve vesnických kostelích, bojí se na stupně oltářní pokleknout. Hrozí se nepatrného výsměchu. Spěchají do města, kde jsou neznámí a tam teprve vyznávají »Věřím v Boha«.

Proč nemají tolik odvahy, aby strhli škrabošku přetvářky, když se domů vrátí? Nemusí se hanbiti za vůdce katolického učitelstva, svatého Učitele Krista, zakladatele naší vznešené církve. O, jenom kdyby učili pravdě, dobru, kráse a lásce jako On učil a učí v přikázáních. Pak bychom mohli býti jisti, že vlasti naší kyne krásnější budoucnost, než jaké nyní hledíme vstříc.

Ovšem, ubili Jej za to. Bijí, tupí, snižují i nás, katolické učitelstvo. Chtějí nás zničiti. Ale náš svatý Vůdce, božský Učitel nás chrání.

Není nás mnoho, nepřátelů je více. Ale jsme duše jaré, silné, schopní boje za sv. víru. Kde nad bojovníky prapor kříže vlaje, tam nemá práva smrt.

Prošla jsem několikráte řadami dítek a sborů učitelských, hledajíc pomněnky. Natrhané, dosud svěží podávám.

Když se s Korunovanou rozloučili poslední, přednesla jsem Jí i já prosbu vřelou.

»Královno — Matko naše, vítězná Ochrano Moravy, ochraňuj i nás. Žehnej našim pracím, snahám. Pohlédni se svatohostýnského trůnu tvého, na boje a utrpení naše, veď nás k vítězství. Pod praporem tvým a kříže jsme ochotni za sv. víru bojovat i — život dát. A jednou, až ke Tvému trůnu na věčnosti přivedeme duše nám kdysi svěřené, ujmi se nás, Panno nejsvětější!«

Matičko, plna milosti, o Maria,
přimluv se země za hosti, o Maria.
Radujte se, cherubíni, chválu vzdejte serafíni,
pozdravujte Královnu:
»Zdrávas, zdrávas, zdrávas Maria!«

P. Frant. X. Zimmerhackl T. J.

Stoletá památka znovuzřízení Tovaryšstva Ježíšova (1814—1914).*)

Dosud jsme ještě nepsali obšírněji o řádu Tovaryšstva Ježíšova. Neboť o sobě psáti mohlo by se vykládati za neskromnost. Ale letos jsou zvláštní příčiny, které nám ukládají, abychom poněkud obšírněji se rozepsali o řádu jesuitském. Dne 7. srpna 1914 bude Tovaryšstvo Ježíšovo slaviti stoletou památku svého znovuzřízení. Papež Klement XIV. jej zrušil 1773 po 233 letém trvání a papež Pius VII. jej obnovil 7. srpna 1814. Toť zajisté událost pro řád a církev pamětihodná! Pracoval ke cti Boží v našich českomoravských zemích přes 200 let, a v novější době zase skoro půlstoletí. Mimo to vydávají otcové téhož řádu již na 10. rok »Hlasy Svatohostýnské« a vedou 27 let duchovní správu na Sv. Hostýně a 24 let na Velehradě. Často tázali se poutníci, jaký je to řád Tovaryšstvo Ježíšovo? Ač mnozí jej znají, jest více těch, kteří ho neznají, anebo mají o něm mylné a předpojaté náhledy. Proto doufáme, že čtenáři nebudou nám míti za zlé, podáme-li jim v tom časopise krátký výtah z jeho rozsáhlých a zajímavých dějin.

Napřed nastíníme jeho dějiny: založení, účel, zařízení, rozšíření, činnost obzvláště v českých zemích, zrušení a znovuzřízení.

Pak popíšeme vnitřního ducha a moderní či časový jeho ráz a konečně se dotkneme některých osobních styků sv. zakladatele s naším národem.

I. Založení řádu. (1521—1540.)

Zakladatelem Tovaryšstva Ježíšova byl Ignác (Iñigo, Eneco) z Lojoly. Otec jeho byl španělský šlechtic na zámku Lojole, kde se Iñigo narodil roku 1491, tedy 8 let po narození Lutra. Hoch byl zprvu panošem na dvoře krále Aragonského, stal se potom důstojníkem ve službě císaře Karla V. a hájil statečně pevnost Pampelonu proti Francouzům. Dělová koule nepřátelská zranila mu těžce obě nohy. Odnesli ho na rodný zámek Lojolu, kde se musil dlouho léčiti, než se uzdravil. Pro ukrácení chvíle počal pilně čísti život Krista Pána a Svatých. Čtení toto nadchnulo ho k předsevzetí, že po uzdravení opustí světskou službu a stane se vojínem Kristovým. Co si umínil, to také provedl. Roku 1522, kdy Luther jal se psáti proti klášternímu životu, zasvětil se Ignác v klášterním chrámě montserratském před oltářem P. Marie službě Boží, zaměniv rytířský oděv za žebrácký šat. Pak odešel do Manresy a konal v tamní nemocnici nejnižší služby křesťanské lásky. Nato dlel nějaký čas ve skryté jeskyni v t. zv. Rajském údolí nedaleko Manresy, kde trval na rozjímání a sloužil z vnuknutí Božího světoznámé asketické dílo »Duchovní cvičení« (Exercicie), ačkoliv tehdáž bohoslovecky vzdělán ještě nebyl. V té jeskyni tanula mu jako bývalému vojínovi na mysli idea založiti rytířstvo duchovní, kteréž by bojovalo pro rozmnožení slávy Boží. Putoval do sv. Země a modlil se u hrobu B. Spasitele 4. září 1523. Na té pouti poznal, že má-li uskutečniti své velké úmysly, jest mu k tomu třeba důkladného vzdělání vědeckého. Proto jal se, maje 33 let, v Barceloně s chlapci učiti se latině, pokračoval v Alkale, v Salamance a dokonal filosofická studia na vysokých školách v Paříži, kde byl 14. března 1534 prohlášen za mistra svobodných umění. Bohoslovecká studia konal u Dominikánů. V Paříži se znamenitě osvědčila du-

*) Podle spisů P. Meschlera, P. Krössa, P. Bleye a P. Nieuwenhofa T. J., Jana Tenory, Václ. Olivy a J. Tagliafera.

chovní cvičení. Neboť pomocí jich získal pro své budoucí plány několik nadaných, mladých mužů: Petra Fabra, Františka Xaverského, Layneze, Salmerona, Bobadillu, Šimona Rodrigueza. Dne 15. srpna 1534 sestoupil s nimi po náležité přípravě do podzemní kaple montemartreského chrámu nedaleko Paříže, kde Petr Faber sloužil mši svatou a podal jim Tělo Páně, načež všichni složivše slib čistoty a chudoby zavázali se, že po dokonaných studiích bohosloveckých budou putovati do Sv. Země, aby tam Mohamedánům hlásali evangelium. Kdyby to nebylo možno, že nabídnou své služby papeži a půjdou kamkoliv je pošle. Tak vzniklo »Tovaryšstvo Ježíšovo«. Jméno své má od svého zakladatele. Roku 1537 sešli se všichni, rozmnoženi šesti novými soudruhy, v Benátkách, jak bylo již dříve umluveno. Zde byli vysvěceni na kněžství a chtěli pak odtud do Sv. Země putovati. Avšak pro nastalou válku mezi Benátčany a Turky nemohli úmyslu svého uskutečniti, pročež služby své nabídli sv. Otci v Římě. Pavel III. přijal je a nařídil jim duchovní práce v Římě, na Benátsku a v jiných městech italských. Vida jejich velkou horlivost a přičinlivost, potvrdil a prohlásil 1540 bullou »Regiminis militantis ecclesiae« jejich společnost pod jménem »Tovaryšstvo Ježíšovo« za řádnou církevní řeholi. Nato zvolen Ignác za generála nového řádu. Přes 15 let spravoval s velkou moudrostí řád, s obdivuhodnou rozvahou sepsal stanovy řeholní (konstituce), vychovával novice, rozesílal členy řádu do dalekých zemí. Také do našich vlastí poslal 1556 ještě krátce před smrtí svou 12 členů své řehole, kteří založivše v Praze katolickou akademii krásných umění a bohosloví, stali se semenem, z něhož časem vyrůstala četná a požehnaná česká provincie řádová pro země koruny svatováclavské. Když roku 1555 král Ferdinand poslal 9 Čechů do Říma, aby se v koleji »Germanikum« vzdělávali na kněžství, Ignác svým laskavým chováním je hned tak nadchnul, že si vyžádali přijatu býti do jeho řádu. — Dne 31. července 1556 skončil svůj záslužný život. Řád měl již tehdáž (po patnáctiletém trvání) přes 1000 členů ve 100 kolejích a jiných domech, rozdělených na 13 různých provincií nejen v Evropě, nýbrž i v Asii a v Africe. (P. d.)

R. Stupavský.

Vzpomínky a dojmy se Sv. Hostýna.

Kdo z poutníků, kteří navštívili národní naši svatyni na Sv. Hostýně a poklonili se korunované Královně, nevzpomínal by s radostí zažitých dojmů a mile ztrávených okamžiků u naší dobré matičky hostýnské?

A jsem přesvědčen, že kdyby mnohý uměl vládnouti pérem a dovedl svěřiti papíru, co chvěje jeho srdcem, že by »Hlasy svatohostýnské« byly plny nejkrásnějších chvalozpěvů ku poctě »Královny hostýnské« a že by poznal svět, co rajských květů pravého štěstí vypučelo v srdcích lidských právě na této hoře.

Ano, kdyby štíhlé smrky a tmavovlasé jedle šuměly dnem i nocí táhlou a dumavou svou hymnu ku poctě Panny, jež zvolila si sídlo na sv. Hostýně, nedokončí a nevyzpívají nikdy chválu její a nezachytí do svých korun tisíceré vzdechy těch srdcí, jež pod nimi spěly pro útěchu ku milé naší Panně. —

Podávám několik dojmů a vzpomínek bez určité spojitosti a možno, že tím povzbudím i jiné, aby své vzpomínky napsali . . . .

Úctu k Panně Marii svatohostýnské zdědil jsem po své dobré a zbožné matičce, která, jak doufám, nyní na ni patří v nebesích. Vždyť Holešov, rodné mé místo, leží ve stínu Sv. Hostýna, což divu, že již jako dívka tak ráda pospíchala moje matička záhy osiřelá »k potěšení zarmoucených«, aby u ní hledala náhrady za to, co v pozemské matce ztratila. A tuto zbožnost podržela, ba ještě zvětšila jako matka. Bolestí velkou naplnilo se srdce její, když otec změnil k vůli živnosti svůj pobyt daleko od Hostýna, až do Koryčan. Co to bylo vzdechů a otázek, kdy zase uvidí Sv. Hostýn, co to bylo krásných vzpomínek, jež nám dětem vykládala. A když upevněno naše bydliště konečně v Přerově, odkud tak snadná cesta dráhou do Bystřice, splněna zase její touha po Sv. Hostýně.

Nová část domu Tov. Ježíšova na Sv. Hostýně vystavěná r. 1911 pro exercicie kněží (ze zahrady klášterní).

A jednu radost na Sv. Hostýně byla by zaplatila životem a byla to radost poslední. Byl jsem kaplanem v H. a vedl jsem procesí na Sv. Hostýn, konaje pěšky celou cestu, ač jsem měl kočár od obce. Na tom však seděla moje dobrá matička, která již churavěla a přece se chtěla pouti se mnou súčastniti. Byla plna radosti, že se jí touha její splnila. Druhého dne měl jsem na Sv. Hostýně kázaní o lásce Panny Marie k nám hříšným. Kázal jsem, jak jsem dovedl co nejnadšeněji, vždyť mě poslouchala matička pozemská a velebil jsem matku nebeskou. Ani jsem neviděl, že moji dobrou matičku vynesli z chrámu, neboť omdlela. Když jsem zvěděl v sakristii, co se stalo, běžím k ní a ona už se na mě uslzeného usmívá, tiskne k sobě a líbá na čelo. »Co se Vám stalo?« »Jste nemocná?« — »Ale, ne, moje dítě, ale toho štěstí bylo pro mé srdce mnoho! Dnes se mi vyplnilo moje dávné přání. Když jsem byla kdysi s tebou, jako s malým chlapcem na Hostýně, kázal tu nadšeně mladý kněz o Panně Marii a já jsem záviděla té

matce, která ho vychovala a prosila jsem Pannu Marii, aby se mi toho také dala dočkati a dnes se mi to vyplnilo.« Tonuli jsme oba v slzách a na okamžik ten nezapomenu nikdy.

A to byla poslední pouť mojí drahé matičky na sv. Hostýn. Od té doby churavěla více a více. Neležela sice stále, ale byla jako podlomena. Růženec v ruce a obrázek Panny Marie nad svým ložem — toť jediná útěcha a s tou útěchou i zemřela. A když jsem po pohřbu jel do své farnosti dráhou kolem Sv. Hostýna, zářila s něho milá svatyně v paprscích zapadajícího slunce jako bělostný anděl ukazující k nebi, kam odešla čistá duše mojí matičky, velké ctitelky Panny Marie svatohostýnské . . .

* *

Velkým ctitelem Panny Marie svatohostýnské byl zemřelý můj farář a rada v Hulíně P. Josef Potůček, o němž byla zmínka ve »Hlasech Svatohostýnských«. A když viděl, kterak lidé ozdobují své příbytky soškami lurdskými, nejednou pravil: »**My máme přece svou národní Pannu** Marii **na Sv. Hostýně a tu máme na předním místě chtíti a její obrazy a** sochy **rozšiřovati tak jako to činí Francouzové,** kteří mají svou národní Pannu Marii v Lurdech. Svou lásku k Panně Marii svatoh. osvědčil zbožný tento kněz tím, že zjednal pro farní kostel v Hulíně sochu Panny Marie svatohostýnské v nadlidské velikosti ze dřeva vyřezanou. Socha tato stávala na bočním oltáři v měsíci květnu a říjnu a zanesli ji tam a zase odnesli na faru starosta s obecními staršími a byli při tom od p. faráře pohostěni. Myšlenka tato ozdobovati příbytky naše obrazy, a sochami Panny Marie svatoh. zajisté jest vlastenecká a následování hodná.

* *

Je všeobecně známo, že na Sv. Hostýně mnozí zvláště z tak zvané intelligence složí své duševní břemeno, ač jinak neradi chodí, anebo dokonce nechodí k sv. zpovědi. Když jsem kaplanoval v N., byl jsem dobře znám s p. vrchním berním a soudním officiálem. Oba hodní páni, ale v náboženském ohledu, jak nyní módou, vlažní a neteční. Jejich paničky byly zbožné a těžce nesly, že mužové nejdou k sv. zpovědi. Vzaly si mne o prázdninách na pomoc a když pánové měli dovolenou, umluven společný výlet (pouť by lekala) na Sv. Hostýn. Odpoledním vlakem jeli jsme k Bystřici, kdež jsme vystoupili. Srpnové slunečko dělalo svou povinnost, tak že krůpěje potu stékaly s čela a zvláště sádelnatý pan officiál, ač bez kabátu i vesty, naříkal na takový výlet a láteřil na zpátečnictví, že prý už dávno tu měla být lanová dráha. Já jsem jej těšil, to že je oběť spojená s každou poutí, aspoň nyní zkusí jak jest neoprávněno, když se spílá poutníkům lenochů, co zatím oni konají pokání za své hříchy. Že mně obě paní pilně pomáhaly netřeba připomínati těm, kteří znají ženské jazyky. K večeru dorazili jsme na kopec a osušivše se vešli jsme do svatyně vykonati pobožnost a po ní jsme zaměřili do restaurace. Noclehy měl jsem již písemně zamluveny a proto vesele jsme se bavili na verandě a nahražovali utracený pot.

Když jsem dával dobrou noc, pravím: zítra na shledanou u zpovědnice, jako řádní poutníci vykonáme sv. zpověď, já první a vy za mnou!

Skoro ráno vyhledal jsem zpovědnici zemřelého P. Malého a v patách za mnou jako anděl strážný vedla za mnou každá panička svého manžela, tak obezřetně, že nebylo lze uniknouti.

První přikleknul jsem já a odbyv svou duchovní lázeň, spatřím, kterak s druhé strany přiklekává p. vrchní berní, co zatím p. officiál brejlemi velmi skrouženě hledí na zpovědnici maje čelo oroseno potem jako včera, když jsme lezli na kopec.

Čekal jsem, až všichni byli očistěni a na to sloužil jsem za nás všechny mši sv., při níž přistoupili k stolu Páně.

Nelze mi ani popsati radost, jakou byli všichni naplněni, když jsme se po mši sv. sešli u snídaní. Byli by mě oba pánové zlíbali, jak prý je jim dobře. Podnikli jsme pak výlet k Rusavě, kdež jsme na překrásné pasece zničili společně jednu husu na zlato vypečenou a láhev vína. Nikdy prý těm pánům tak nechutnalo!

Odpoledne rozloučili jsme se opravdu dojemně s »Útočištěm hříšníků« a nastoupili cestu k domovu.

Od té doby jezdili oba pánové každoročně sami k správě Boží na Sv. Hostýn a oba již dřímou v zemi, co zatím duše jejich velebí sv. Pannu v říši nadhvězdné. (P. d.)

Dr. Evžen Kadeřávek O. Praem.

Maria v žalmech předobrazena. (Č. d.)

Žalm 8. Hospodine, Pane náš.

Když pozoroval žalmista Páně, král David, v noci nebeskou oblohu, velebil pro její krásu podivuhodnou moc Boží. Než slavnějším projevem všemohoucnosti Boží jest mu stvoření člověka, nevinností a blažeností zářícího. Ale hříchem pozbyl člověk této své slávy. Nemělo však toto ponížení dlouho trvati. V prorockém vidění patří žalmista na druhého Adama, Mesiáše, jehož velebí, že opět povznesl pokolení lidské, že stvořil nové nebe tajuplné, zemi obnovil a spasil.

V překladu Dr. Jar. Sedláčka zní žalm onen takto:

1. Hospodine náš Pane,
   Jak podivuhodné jest Tvé jméno po vší zemi!
   A Tvá vznešenost vyvýšena jest na nebesích!
2. Z úst nemluvňat a kojenců dokonalou jsi učinil slávu.
   Za příčinou svých nepřátel,
   Abys zničil nepřítele a mstivce.
3. Když hledím na tvá nebesa, dílo tvých prstů
   Na měsíc i na hvězdy, jenž jsi Ty upevnil,
4. Což jest člověk, že jsi jeho pamětliv?
   Aneb syn člověka, že ho navštěvuješ?
5. Málo menším jsi jej učinil než anděly,
   Slávou a ctí jsi jej korunoval.
6. A ustanovil jsi ho nad díly svých rukou,
7. Vše jsi podložil pod jeho nohy,
   Ovce i veškerý skot,
   Nad to i polní zvěř.
8. Ptactvo nebes a ryby moře,
   Co prochází mořskými stezkami.
9. Hospodine, náš Pane,
   Jak podivuhodné jest Tvé jméno po vší zemi!

S velebením Mesiáše spojuje církev sv. velebení jeho matky; proto vztahuje žalm 8. k Marii Panně takto:

Podivuhodné jest jméno Boží v Marii, kterou Bůh vyvolil a povznesl nad všecky tvory. Maria jest ve věčném duchu Božím a ve skutečnosti světem zcela zvláštním, vesmírem plným vnitřní krásy a svatosti, mistrným dílem všemohoucnosti, moudrosti a lásky Boží. Pane Bože, co jest člověk a pokolení lidské, že jeho dceru tak podivuhodně navštěvuješ, nesmírné proudy milostí do její vznešené duše vléváš? A tento tvor podivuhodný, důstojností matky Boží obdařený, jako měsíc krásný, musí se sluncem, od něhož veškeré světlo své přijímá, se svým Synem trpícím a umírajícím na nějaký čas sestoupiti do hlubin největšího ponížení, ve kterém snáší pod křížem svého Syna bolesti nejtrpčí. Než za toto ponížení byla

nade všecka nebesa povýšena, slávou a ctí korunována, jako panovnice všech tvorů. O mocná Královno, buď mne pamětliva, hříšného člověka, svého dítěte, navštiv mne milostivě. Jako měsíc, osvěcuj temno duše mé, aby zahanben byl nepřítel mého spasení, aby ode mne, tvého dítěte vděčného, velebeno bylo podivuhodné jméno tvé a jméno Pána našeho.

Proto modlíme se ž. 8. v hodinkách mariánských.

Jan Drábek, děkan ve Fryštáku.

Cesta do Říma s korunkami svatohostýnskými.

Starý Řím. (Č. d)

Rozeznáváme v dějinách trojí dobu starého Říma a podle toho rozdělujeme památky starožitné v Římě. Nejstarší pocházejí z doby královské, střední z doby republikánské a novější z doby císařské.

Na starý Řím královský upomíná Roma quadrata, t. j. Palatín, náspem obehnaný se čtyřmi branami, osada to kmene latinského Ramnes, Luceres a Tities. Založení jeho připisovalo se Rémovi a Romulovi. Romulus, nechtěje míti soka vedle sebe, zabil bratra svého Rema, když tento se posmíval nízkému náspu hradeb nového města a tyto hradby přeskočil. Zůstal tedy jediný zakladatel Romulus a dle jeho jména bylo město pojmenováno Roma. Hrad města byl na Kapitole. Společné shromáždiště Comitium bylo v údolí mezi Palatinem a Kapitolem, kdež později i radnice Curia byla zbudována. Řím starý brzy zmohutněl a sedmero pahorků bylo zastavěno budovami: Kapitol, Quirinal, Coelius, Aventin, Janikul, Viminal, Esquilinus; proto se Řím nazýval též městem sedmipahorkovým — urbs septicollis. Král Servius Tullius obehnal město zdí a náspy; zbytky těchto hradeb bylo na dvou místech poznati. Z téže doby pocházejí zbytky státního vězení na Kapitolu, carcer Mamertinus, jehož základy se doposud ukazují pod kostelem sv. Petra v žaláři, blíže forum Romanum. Do vězení se sestupuje po 28 schodech. Jak již bylo podotknuto, byli tam později uvěznění sv. apoštolové Petr a Pavel, před svou popravou.

Tento nejstarší Řím byl roku 390 před Kr. od Gallů vypálen. Brzo se opět postavil a nastalo pro něj druhé období, tak zvaný Starý Řím republikánský, který se rozprostíral nejen uprostřed zdí Servia Tullia, ale šířil se na pole Marsovo a pod Janikulem. Jeho hlavní památka jest dosud zachována — forum Romanum, z něhož po mnoho století osudy celého světa byly rozhodovány. Viděti na něm sloupořadí 12 bohů postavené od prefekta Vettia Praetexta r. 37 před Kr. Památník to trvalý odumřelého pohanství. Jsou zde mimo jiné zbytky chrámu Svornosti r. 366 př. Kr. postaveného na památku smíření patriciů s plebeji.

Chrám Saturnův. Zůstalo z něho 8 sloupů na podstavcích. Sloužil za starých časů za klenotnici státní — Aerarium publicum.

Zbytky pohanského chrámu Castor a Polux z r. 496 od diktatora Aula Posthumia postavený, z něhož doposud tři sloupy stojí.

Chrám pohanské bohyně Vesty. Uvnitř hořel oheň stále udržovaný Vestálkami, jichž bývalo 6. Vestálky byly u Římanů ve velké vážnosti a požívaly mnohých privilegií. Jen čisté panny z bezúhonných manželství bez jakékoli chyby tělesné směly k této službě býti připuštěny. Přijímány byly od velekněze pohanského mezi 6.—10. rokem za slavných obřadův. Oblečeny byly v bílé roucho, vlasy jim byly ustřiženy a musely tam žíti do 30. roku, obyčejně však zůstávaly až do smrti. Nejstarší slula virgo

maxima. Čestná stráž je provázela, i konsulové jim vzdávali čest a kdo je urazil, býval smrtí trestán. Potkaly-li zločince na smrť se ubírajícího, na svobodu propuštěn byl. Běda však té, která svou čistotu porušila; ta pykala hřích svůj smrtí hroznou, jelikož bývala za živa v hrobě zazděna a zahrabána.

Podobu republikánského Říma změnily velké požáry za císařů Nerona a Tita. Tak povstal třetí starý Řím tak zvaný císařský. Z této doby nacházíme v Římě mnoho, ano velmi mnoho vzácných památek, z nichžto

»U sv. Filomenky«. (V předu klášterní povoz s kočím.)

připomínám jen následující: Zbytky zlatého domu Neronova a slavnostní bránu Titovu, zřízenou ku poctě vítězství jeho nad židy z roku 71 po Kr. Uvnitř oblouku viděti Tita na vítězném voze zajatými židy obklopeného a od bohyně vítězství — Viktorie — korunovaného.

Nejvíce však nás poněkud opodál fora zajímá Coloseum roku 80 po Kr. dostavené. Stavbu začal Vespasian a dokončil ji Titus. Jest to ohromná budova, z níž nyní asi polovice je zachována: 188 m dlouhá, 156 m široká a 48 m vysoká. Jeviště divadla tohoto má 86 m délky a 54 m šířky. Pojalo až 90.000 diváků. Hry pozůstávaly ze zápasů gladiatorů mezi sebou a s dravými šelmami. Zápasníky byli k smrti odsouzení, zajatci a otroci. Jeviště mohlo se i vodou naplniti a bývaly zde celé námořní bitvy prováděny. Z druhé strany jeviště byly skrýše pro dravé šelmy. Když pohané počali křesťany pronásledovati, bývali zde křesťanští mučeníci nejhroznějšími způsoby mučeni a dravé zvěři na pospas předhazováni.

Od Colosea na levo nachází se slavobrána Konstantinova z roku 316 po Kr.; byla postavena na památku jeho vítězství nad pohanským císařem Maxentiem. Jako slavobrána Titova hlásá vítězství pohanstva nad židy, tak nádherná, doposud zachovaná slavobrána Konstantinova hlásá vítězství křesťanů nad pohany.

Další památkou na forum Romanum jest chrám Vespasianův — z r. 81 po Kr., z něhož se zachovaly tři sloupy.

Basilika Juliova z roku 54 před Kr. určená ku soudním přelíčením. — Zde byvali napřed křesťanští mučeníci vyslýcháni a odsuzováni. Mezi slavobránou Titovou a Konstantinovou, nyní v zahradách, vypíná se množství zřícenin rozličných císařských a patricijských paláců a míst památných; neboť v této době stál Řím na vrcholu moci a slávy své, čítal 1780 paláců velkých, asi 46.600 občanských domů a měl na 3 milliony obyvatelů, z nichž ovšem jen jedna pětina byla svobodných občanů — cives romani — ostatní obyvatelé byli otroci a nevolníci. Sláva tohoto období města Říma byla zničena častými vpády Gothů a Vandalů i morem a nemocemi nákažlivými, jež zde velmi často zuřily. (P. d.)

Rudolf Stupavský.

Pán s Tebou.

II.

Pán s Tebou vždycky byl,
jak v květu vůně dech,
když v člověka se skryl —
Ti dřímal na loktech.

Ti patřil jeho vzdech,
když zmíral na kříži —
ji za matku si nech,
tak šeptnul s obtíží.

A hrob když opustil
jak smrti, žití král,
Tě znovu pozdravil,
Syn vedle matky stál.

A v nebi na trůnu
ve slávě Trojice,
máš jeho korunu,
je Tvojím nejvíce!

P, Frant. X. Zimmerhackl T. J.

Dějepisné paběrky ze zápisných a úředních knih svatohostýnských.

Dodatkem ke knize P. Frant. Vídenského T. J. »**Sv. Hostýn ve svém původu a svých osudech**«. Č. d.

8. Vyslyšení ctitelů P. Marie svatohostýnské.

Čtenáře našich »Hlasů« bude zajímati zpráva o vyslyšeních proseb k P. Marii svatohost. Není pochyby, že P. Maria svatoh. v dlouhé době od r. 1845 až do 1888 omilostnila mnohé své ctitele zvláštním vyslyšením. Ale mnohý poutník, došed vyslyšení, nechal si to skromně u sebe, nesdělil veřejnosti, nikam nenapsal. My Moravané nemáme povahy Francouzů, kteří dovedou podobné věci hned veřejnosti oznámiti. Tak se stalo, že mnohá vyslyšení, která se na přímluvu Panny Marie svatohostýnské stala, vešla v zapomenutí. Tehdáž ještě nevycházely »Hlasy Svatohostýnské«, které Otcové Tovaryšstva Ježíšova teprve od roku 1905 vydávají. Tam

se zaznamenává nyní každé důležitější vyslyšení. V zápisné knize čteme pouze o dvou vyslyšeních. Na den Panny Marie Sněžné r. 1854 navštívil pan Jan N. Wägner, obchodník, vyrabitel likérů a octa, přednosta II. okr. král. hlavního města Brna, poutní chrám a obětoval z vděčnosti za své uzdravení dva oltářní polštáře, kteréž vyšívaly jeho dcery Marie a Julie. Pak následuje jeho vlastnoruční podpis. A na 5. července 1878 píše jakási Helena Strnadlová: »Bůh vyslyšel přání prosebnice«. — Více případů vyslyšení není zapsáno. Ale z toho nenásleduje, že jich nebylo více. Pisatel těchto řádků, přibyv r. 1887 na Sv. Hostýn, dostal se do častého styku s různými poutníky a slyšel z věrohodných úst o mnohém nápadném uzdravení, zejména užíváním svatohostýnské vody. Budiž aspoň jeden takový případ zde připomenut. Přišli jednou k bystřickému faráři Bernardu Regerovi, vzkřísiteli Sv. Hostýna, rodiče se svou hluchoněmou dcerou, prosíce ho, aby s nimi vystoupil na svatou horu, a tam sloužil mši svatou, aby dcera jejich opět nabyla sluchu a řeči na přímluvu Panny Marie. Farář šel s nimi na Sv. Hostýn a sloužil v jejich přítomnosti mši svatou. Rodiče spolu s dcerou vroucně se modlili, pevně doufajíce, že budou vyslyšeni. Po mši sv. ještě dlouho trvali na modlitbách. Pak putovali dle zvyku poutníků kolem kostela, touž prosbu opakujíce. Zase vstoupili do chrámu a znova tam úpěnlivě prosili Pannu Marii za vyslyšení. Modlili se vytrvale a naléhavě. Modlili se s odevzdaností do vůle Boží, ale nezvratně důvěřovali, že budou vyslyšeni, poněvadž není slýcháno, aby P. Maria koho opustila, kdo se k ní utíká. Nato zase vstali, vyšli z kostela, putovali opět, modlíce se kolem svatyně a pak v ní před milostnou sochou svou prosbu znova přednášeli. Tak učinili i po třetí, jistě očekávajíce vyslyšení. Ale když naděje jejich přese všecky úsilovné prosby se nesplnily, smutně sestupovali k vodní kapli, ještě doufajíce, že dcera umýváním svatou vodou se uzdraví. Umyla se a brala se s rodiči cestou k Bystřici. Avšak sotva ušli několik kroků, zastavila se dcera a, prohlížejíc na jeden strom, volala k rodičům: »Tatínku, maminko, neslyšíte, jak krásně zpívá pták, který na tom stromě sedí?« Rodiče radostně překvapeni děkovali Bohu a velebili divotvornou Matku Boží hostýnskou. (P. d.)

P. Rud. Rozkošný T. J.

Zprávy se Sv. Hostýna.

Místní zprávy za tento měsíc jsou stručné jednak proto že se nepřihodilo nic zajímavého, a jednak, že podávám ihned za zprávami návrh, který doporoučím čtenářům k úvaze. Podobný návrh vyslovuje také R. Stupavský ve článku Dojmy se Sv. Hostýna, na který zvláště upozorňuji. Průměrná teplota za únor byla —1°C, za březen byla jen o 2° větší: 1·2° C. V druhé polovici března kolísal teploměr okolo nuly. Vůbec byla letoší zima přes veliké spousty sněhu velice mírná, jaká už nebyla několik roků. Když se chrám v prvé polovici března a na začátku dubna, kdy bylo teplo, větral, ani se velice nepotil. A když do něho vejdeš na začátku dubna, necítíš oné syrovosti a chladu jako jiná léta. Na svátky sv. Josefa a Zvěstování P. Marie bylo pěkně. Ač v tu dobu lidé seli, přece jich přišlo 19. března na 500, a 25. na 900 z blízka i z daleka. 25. března mělo tu odpoledne křesť.-sociální sdružení sv. požehnání, a když se vraceli domů, pozorovali jsme oheň v Zákřově u Tršic. Za chvíli však poprchávalo, a následující 2 dny pršelo. Potom mrzlo, a až po-

věrci a nekatolíci se často vysmívají katosledního března a na začátku dubna se oteplilo, (3. dubna v poledne 14·6° C) ale zvolna klesal teploměr, až na Zelený čtvrtek ráno byla 0·0. Velkonoční svátky tu byly krásné. Od zeleného čtvrtku až do středy po velkonocích jasně svítilo slunce a teplý jižní vítr mile ohříval poutníky, jichž jak v neděli tak v pondělí přišlo po 500; po bohoslužbách již seděli na louce. Průměrná teplota ve stínu byla v neděli 11·3°C. V neděli večer se blížila od Blanska bouřka, která u Kroměříže zahnula na jih podél řeky Moravy. Nahoře o 6. hod. a o 9. hod. večer poprchávalo. V úterý ráno přišel k nám pěšky vdp. probošt Dr. Stojan (nar. 22. května 1851) z Bystřice, odsloužil mši sv., prohlédnul si vrch, zasadil vlastnoručně spolu s P. Zimmerhacklem několik stromků a smrčků, a poobědvav spěchal pěšky dolů na vlak. Ve středu však a ve čtvrtek ráno sněžilo.. Sníh brzy roztál; teplota klesla na 1° C. Právě před rokem před první poutí bylo 16. dubna 13 cm sněhu. Letos, jak doufám, bude na první pouť lepší počasí. Velice jasno bylo 17. března na svátek bl. Jana Sarkandra. Dalekohledem jsem viděl: odrazem slunečním se zablesknouti pluh rolníka, jenž oral velice blízko u Troubek u Přerova (přímá vzdálenost 6 km), okenice tovačovského zámku, vyjíždětí vlak z Bedihoště do Prostějova (43 km), račický zámek za Vyškovem, pravděpodobně senický kostel, a Pohořany na svatokopečském hřbetě horském. Za to odpoledne málo sněžilo. 6. dubna večer přikvapila od Kojetína bouřka s kroupami, a zastihla dp. Superiora a p. dvor. radu Fr. Sedláčka u útulny, takže se oba musili skrýti pod střechou, protože v té chvíli byla útulna zamčena zatím co okolo kroupy padaly, a blesky šlehaly, krčili se oba ke zdi, a vzájemně se těšili. Přece však suši po bouřce přišli domů. Dp. Superior a P. Černý byli od 21. do 28. března na sv. missii v Komíně u Brna, ve velikonoční svátky odjeli do Mořic u Prostějova. Mimo to vypomáhal P. J. Černý před svátky v Loukově, místo ochuravělého p. faráře. — V sobotu 9. května bude první jarní pouť: ranní mše sv. o 8. hod. a velká o půl 11. hod. Tento pořádek bude pro všecky následující neděle a svátky. Za pěkného počasí přicházívají na pouť 4. května Přílepští, a 14. května Ruclavští. 21. května 1912 zemřel P. Malý, 31. května 1868 v Bystřici p. H. na léčení žinčicí Fr. Sušil. — V čas poutí bývá každou druhou neděli v měsíci a ve svátek růžencové P. Marie po požehnání shromáždění III. řádu. Kdo by chtěl býti na Sv. Hostýně oblečen, ať přijde k shromáždění, a ať si přinese vysvědčení od místního p. faráře.

Vzpomínka na brněnskou pouť na Sv. Hostýn r. 1856. Jistá poutnice z Brna, která onu pouť vykonala, nám píše: »Když jsem četla v prvním čísle Hlasů jména brněnských poutníků v r. 1856 provázených dp. od Minoritů, vynořily se mi na paměť některé vzpomínky. Rok před tím vykonal z Brna tuto pouť můj otec jako zpěvák s nejstarší dcerou, roku 1856 já se svou dobrou a zbožnou maminkou. Tenkrát jsem poznala, co jest to touha po něčem; tak velice jsem si přála dostati se na Sv. Hostýn, že kdyby otec nebyl dovolil, snad by se mi něco stalo. Otec měl strach, že to nevydržím. Celý rok jsem ho prosila, ba i jiní za mě prosili, až dovolil. Konali jsme pouť na Sv. Hostýn a na Velehrad 7 dní. Cestou jsme mnoho zkusili. Často nás stihla velká bouře, a zmokli jsme do niti. Někdy jsme šli za velkého parna, a po něm nás potloukly kroupy. Také před Holešovem nás stihla velká bouře, takže jsme přišli do města úplně promoklí. V Holešově nám přišel naproti velký průvod s mnoha kněžími. Družičky nesly velký věnec; uprostřed věnce kráčeli kněží. Na Sv. Hostýn jsem šla do kopce bosky, a z noh mě tekla krev. Poutníci mě litovali; ale odpověděla jsem jim, že jsem celý rok otce prosila o dovolení, a že pro radost necítím žádných bolestí. Jeden stařeček poznamenal, že by vlastně všichni měli vyzouti obuv a z úcty jíti bosi, že jest to místo svaté, a že jako padal oheň na hoře Sinai, tak i na Sv. Hostýně. Tenkrát vypadal Sv. Hostýn i Velehrad jinak než nyní. Když jsme se vraceli s pouti a šli přes Rusavu, tamnější velebný pán nás daleko doprovázel, a prosil nás, bychom se za něho modlili, že jsou tam katolíci pronásledováni. Byl velice ztrápený a s pláčem se s námi loučil. My jsme plakali s ním, a také jsme se za něho modlili, aby ho Pán Bůh brzy vysvobodil. Nevím, zdali ještě někdo z těch spolupoutníků žije; snad žádný. Mně to Matka Boží hojně odměnila, že jsem k ní mohla už tolikrát putovati, a mnoho lidem k ní cestu ukazovati, a mnoho členů, čtenářů dobrodinců a ctitelů jsem jí získala. Matičku svatohostýnskou budu ctíti, k ní se utíkati až do smrti. Už to snad nebude dlouho. Jen abych šťastně odešla z tohoto světa«. Poznámka zpravodaje k hořejšímu dopisu. Psaní, které poslala ona zbožná stařenka (vždyť konala pouť před 58 lety), mě nedalo pokoje. Scházelo mi jakési pojednání o Sv. Hostýně. Jest sice mnoho o něm napsáno, vycházejí Hlasy již desátý rok, je vydána Korunovační kniha, i dějiny Sv. Hostýna. Ale pořád jsem čehosi postrádal. Cosi neurčitého mi tanulo na mysli. Až jsem poněkud spořádal své myšlenky, napadlo mi, že by bylo žádoucno nějaké pojednání, které by asi mělo nápis: Sv. Hostýn, srdce moravského lidu. Jako z celého těla stéká krev do srdce, očisťuje se, a čistá se rozlévá po celém těle, podobně i z celé Moravy se hrnou na Sv. Hostýn zástupy lidstva, očisťují se, a hojně tu nabírají zdravé krve t. j. posvěcující a pomáhající milosti k obnově křesťanského života. Každý poutník to poznává, je o tom přesvědčen, ale nikde nejsou o tom uvedeny příklady. Jest sice nasbíráno mnoho příkladů tělesného uzdravení, ale tyto se jen poskrovnu uveřejňují, a sice protože ne-

líkům, že se nestarají o svou duši, ale jen o své tělo, a pak, někdy to snad by to mohlo býti uzdravení přirozené. Ale jinak tomu jest v záležitostech duševních. Takové příklady jsou často poučné a hledané. A co se týká Sv. Hostýna jsou časté, ale skryté: ono osvícení, vnuknutí, které dostal poutník na Sv. Hostýně působí v klidu, v hloubi duše, tajemně. A proto se na málo dbá, ač jest to ten největší duševní poklad. Kdyby poutníci poněkud přemýšleli o svém životě, jistě by každý nějaký takový poklad ve svém srdci nalezl. Každý poutník z vlastní neb z cizí zkušenosti zná nějaký poučný příklad o Sv. Hostýně. Kdyby si dal takový poutník otázku: Čím je mě vlastně Sv. Hostýn, čím je pro mé známé, pro moji rodinu; co myslím o Sv. Hostýně sám, co jsem o něm slyšel od svých rodičů? Na tuto otázku by mu někdy velice vzácné myšlenky napadly. A to je ta věc, které posud postrádám na Sv. Hostýně. Co myslí Moravané o Sv. Hostýně, čím jest jim Sv. Hostýn? A přece kdyby mnohý poutník si tuto otázku zodpověděl, a odpověď napsal na kousku papíru, jak mu to napadne a poslal ji do redakce Hlasů, a jiný poutník opět, připojovala by se jedna zpráva ku druhé, a zvolna by mohla se zpráv povstati velice krásná a poučná a časová kniha o Sv. Hostýně. O jakých věcech by měly jednati takové příklady? Dle mého názoru třeba o těchto. Jak si čtenář na Sv. Hostýně obnovil sv. víru, v jakém okolí žil dříve, a jak snad víru ztratil, a ji nabyl, jak se některý naučil píti, a jak si na Sv. Hostýně odvyknul, jak se zachoval v kalu světa hodným, jak byl mnohý ve velkých zvláště duševních nesnázích, jak je s pomocí Panny Marie trpělivě snášel, a zvláště jak mnohý poutník vzpomínaje na Sv. Hostýn ubíral se z tohoto světa; nebo jak na Sv. Hostýně prosil o světlo pro své budoucí povolání a j. Kdyby však někdo chtěl více udělati, mohl by poněkud obšírněji vylíčiti své okolí, svoji světničku, (domek, je-li někde na osamělé pasece, neb v bohaté vesnici, či ve velkém městě, své obtíže, pouť na Sv. Hostýn, a nějaký příklad, jak Panna Maria pomohla. Nebylo by velice dojímavé, kdyby někdo ku př. asi takto napsal: Bylo jaro; slunce jasně svítilo, ptáci zpívali, a bylo daleko viděti. Šli jsme s maminkou na pole, a v dáli se bělal kostel svatohostýnský. A maminka nám řekla o Sv. Hostýně to a to! Neb jiný příklad: Popsati světničku, bratry a sestry a umírajícího otce neb matku: a co tenkrát mluvil o Sv. Hostýně, a co radil dítkám? Podobně mohou napsati rodiči o svých dítkách nějakou zprávičku, neb hospodáři o svých služebních. Důvody proč by se měly takové zprávy posýlati a uveřejňovati mám asi tyto: 1. V denních novinách se čte jen o vraždách, krádežích, opilstvích atd. . . Čtenáři Hlasů Svatohostýnských čekají nějaké povzbuzující příklady. Do světských časopisů mají odvahu psáti všelijací lidé, někdy nevzdělanější než poutníci, a někdy roznášejí špínu, která se stala v rodinách, neb v obci, na veřejnost. Nenašlo by se dosti horlivých ctitelů Panny Marie, kteří by uveřejňovali krásné povzbuzující příklady o sobě, svých známých, rodičích, dítkách? A myslí-li někdo, že to nedovede dobře napsati, ať napíše jak umí, však se takový dopis opraví a přepíše. 2. Samému spisovateli působí radost, když ví, že tím jiné povzbudí, ukáže jim cestu, a zvláště, že Panna Maria bude více uctívána. Bylo by si velmi přáti, aby takové dopisy byly pravým jménem podepsány, aby každý odesílatel ručil svým podpisem, že si takové zprávy nevymyšlují hostýnští jesuité, aby klamali lid. Takové psaní s pravým podpisem má velkou cenu i pro Sv. Hostýn, a uschová se; vždyť je veřejným vyznáním víry, a díkůčiněním P. Marii. Uveřejní-li se příklad, nikdy nebude uvedeno jméno, leč by si odesýlatel výslovně žádal. V hlasech se budou uveřejňovati dle okolností; snad by mohly dáti některé úryvky mezi zprávy se Sv. Hostýna; jistě by zajímaly čtenáře více, než o mlze, zimě atd. . . . A kdyby nemohly býti v Hlasech uveřejněny proto, že jsou jenom měsíčníkem, v němž nutno dbáti výběru a dávati přednost věcem důležitějším a všeobecně zajímavým, mohlo by se jich užívati při kázání, aby posluchači se roznítili v důvěře a v lásce k Panně Marii svatohostýnské. Časem by se mohla vydati i celá kniha. Také mohou poutníci psaní přinésti, a odevzdati v sakristii. Proto čtenáři kuj železo, dokud je žhavé; s chutí do toho, půl je hotovo. Pomoz i ty třebas i malými vědomostmi k oslavě Panny Marie svatohostýnské. —

Henry Tihen biskup v Lincolnu v Americe, kde jest i mnoho Čechů usedlých, poslal v zimě na Sv. Hostýn dp. Superiorovi tento dopis: »Milý otče! Srdečně děkuji za blahopřání. Mám velkou radost, když o Vás slyším. Často vzpomínám na krásné dny, které jsem u Vás strávil. Upřímně pozdravuji všechny důstojné pány, a vroucně se modlím k Pánu Bohu, aby vyléval své nejhojnější požehnání nad Sv. Hostýnem a jeho obyvateli. Svou fotografii Vám pošlu později, nyní žádné nemám. Prosím, pomodlete se za Vám vždy příznivého Henryho Tihena, biskupa lincolnského.

Sv. missie v Komíně u Brna od 22. do 30. března 1914. — V Komíně je pěkný nový kostel, který stál asi 100.000 korun. Pro nový chrám měla se obnovit také farnost. Proto si pozval dp. farář J. Jeleček missionáře P. A. Ostrčilíka T. J. a J. M. Černého T. J. Hned na počátku dalo se soudit, že bude missie velmi požehnaná: byl' prostranný chrám Páně (vejde se do něho, jak je teď skoro bez lavic na 3500 lidí) skoro plný. Nejhojněji byla ovšem navštívená kázání večerní; zvláště při kázání Nejsv. Svátosti Oltářní byl kostel v pravém slova smyslu nabit. Venku u vchodu stála jakási matka, jedno maličké majíc na zádech, druhé větší držela za ruku: »Také bych ráda kázaní

slyšela, ale děti vyrušují, tak jsem venku.« Radost byla hledět na dělnictvo, jak po práci se v proudech ubíralo do pěkného chrámu Páně na missie. Celkem přistoupilo na 3500 ku sv. zpovědi a 4500 ku sv. přijímání. Missionářům pomáhali ochotně s vdp. farářem Jelečkem horliví důstojní pánové z okolí: vdp. děkan Julius Koubek z Bystřice a jeho dp. kaplan Benedikt Novoměstský; vdp. František Stejskal, auditor z Řečkovic a jeho vdp. kaplan Adolf Břečka; František Orel, katecheta v Žabovřeskách; František Musil, spirituál v Jundrově; vdp. kvardián z Brna P. František Vaněček, kons. rada a správce fary u Minoritů; vdp. Frant. Bravenec, kaplan z Brna a neunavný vdp. kaplan komínský Vojtěch Koudelka. Slavnosti missijní oslavily svou přítomností malé i velké družičky. Sv. missie byla zakončená velkolepým průvodem ,jakého Komín dosud neviděl. Ohromný dav (5000) se pohyboval ve vzorném pořádku za střelby z hmoždířů velikým obloukem ku chrámu Páně. Orli nesli sv. Kříž a přes 100 družiček šlo před ním. Za křížem šlo 8 kněží a za nimi představenstva obcí. Dostavily se i sl. hasičské sbory. Když missionáři odjížděli, kynula jim skoro z každého domu ruka »s Bohem!« Bylo vidět ,že dobrý lid farnosti komínské porozuměl sv. missii. Kéž P. Maria svatohostýnská žehná mu a sílí ho v dobrých předsevzetích!

Sv. missie v Určicích u Prostějova od 12. do 20. dubna 1914. Právě na Bílou sobotu odebrali se P. Ant. Ostrčilík T. J., superior a P. J. M. Černý T. J. na žírnou Hanu, aby v starodávných Určicích konali sv. missii. Kázání začala jak obyčejně. Před kázáním o »hrubé« zdržoval vdp. assessor Mořic Růžička missionáře, aby posečkali, že uvidí něco pěkného. A viděli jsme: starostové všech přifařených obcí nesli ve slavném průvodu (Určičtí s hudbou) kříž do kostela. Krásně kvítím bohatě ozdobený kříž nosívají zde na velikonoce starostové do chrámu Páně. Hned v neděli bylo 380 pannen u sv. zpovědi; žen bylo na 700, mužů na 600 a jinochů přes 300. Všech kajícníků bylo 2300; u sv. přijímání na 4700. V této požehnané práci pomáhali kromě vdp. assessora Mořice Růžičky a vdp. kaplanů Karla Kuče a Josefa Lóna vdp. děkan žešovský V. Švec, mysliovický vdp. farář Alois Zlámal, vranovský vdp. farář Ignác Rygal, krumsinský vdp. farář Jan Pluháček s vdp. kaplanem Bartolomějem Smečkou. Milou byla návštěva vdp. kvardiána a exprovinciála Huberta Ettla O. C. z Olomouce, který neunavně ve zpovědnici vypomáhal. Sv. missie vrcholila v dojemných slavnostech posledního dne na bílou neděli. Ráno konala se slavnost B. S. Páně. Po kázaní posvěcena byla krásná nová socha B. S. P., kterou darovala ctitelka jeho z vděčnosti za uzdravení z těžké nemoci. Po té bylo uvedeno asi 70 dětí pány učitely v krásném průvodu do kostela ,kde přistoupily po případné promluvě poprvé ku sv. přijímání za převeliké účasti celé farnosti. O 10. hodině bylo kázání o církvi sv., které bylo zakončeno slavnou obnovou křestního slibu. Odpoledne seřadil se průvod asi 4000 účastníků ve vzorném pořádku, který obešel celé Určice (trval přes hodinu). Průvodu súčastnily se školní dítky za dozoru svých příkladných katolických učitelů a učitelek, všechny spolky (Orli, Orlice, hasiči, podpůrný spolek »Lumír«), četné družičky, představenstva obcí, z nichž p. starosta určický nesl kříž slavnostně ozdobený a všechny stavy, zejména muži, v plném počtu. V průvodu nesena byla od mládenců na krásně vyzdobených nosítkách socha Božího rdce Páně, ráno posvěcená. Po průvodu posvěcen byl kamenný kříž missionářský s reliefem obrazu Panny Marie svatohostýnské, který na památku sv. missie věnovala štědrá dárynĕ Anna Zajíčková z Určic. Slavnost zakončena vroucnými díky Pánu Bohu za požehnaný průběh sv. missie a prosbou, aby Bož. Srdce Páně na přímluvu Královny svatchostýnské farnosti určické i nadále rálo hojně žehnati.

Duchovní cvičení pro kněze na Sv. Hostýně se budou letos konati v těchto obdobích: I. 22.—26. června, II. 14.—18. července, II. 20.—24. července IV. 3.—7. srpna, V. 31. srpna až 4. září. P. T. důst. páni, kteří se hodlají súčastniti, račte se co nejdříve ohlásiti u duchovní správy na Sv. Hostýně. Kdyby nastala nějaká překážka, račte taktéž co nejdříve sděliti, by se místo jinému mohlo zadati. Začátek pro I., III. IV. a V. turnus v pondělí večer o 6. hod., závěrek ve čtvrtek večer. Pro II. turnus začátek v úterý večer 14. července a konec v pátek večer 17. července; k odpolednímu vlaku o půl 5. bude vždy pohotově povoz pro zavazadla. Ti, kdo dříve přijedou mohou je prozatím svěřiti nádražnímu (vrátnému v Bystřici. Protože bývá, někdy i v létě na Sv. Hostýně chladno, upozorňují se P. T. dpp., aby pro takový případ si vzali teplejší oděv.

Na sochu b. Srdce Páně: Fr. Kolínek, far. v Cetechovicích 40 K, vdp. Jul. Koubek, děkan v Bystrci 20 K, Nejmen. z Bystrce 10 K, vdp. Jan Stavěl, katech. v Hranicích 5 K, Aug. Slavíčkova, Smíchov 10 K, H. Večeřa, Komín 1 K.

Křížová cesta: nejmenovaná 4 K.

Mosaikový obraz: Marie Řezníčková v Kněževsi 2 K.

Panně Marii Svatohostýnské děkují: Rodina B. z Frenštátu za pomoc ve velké tísni, M. H. Loděnice u Olomouce za vyslyšení prosby.

Listárna administrace: J. Černošek Schulenberg Texas 10 K 88 h. Fr. Bezděk West Texas 48 K 04 h.

Za redakci zodpovídá **David Kubíček**, emer. děkan v Kroměříži.
Nákladem Matice Sv. Hostýnské. — Tiskem Jindřicha Slováka v Kroměříži.

ležela již na čtvrtý rok, neb ji na lůžko upoutala hrozná nemoc — rakovina, která byla tím hroznější, že jí zachvátila obličej, jindy tak milý, přívětivý. Jako zlá houba roztáhla se jí také přes obě oči, které již světla Božího neuviděly. Bílé její ruce svíraly neúhlednou sošku Rodičky Boží a čím více bolestí mučily ubohou trpitelku, tím více a pevněji tiskly suché ruce sošku k ňadrům, k ústům, které nalézaly pomoc a útěchu všecku v modlitbě »Zdrávas Maria«. Útěchu všecku, neboť co již lékařů stálo u lůžka soustrastně na ni hledíce a odcházeli od ní s lítostí, v pocitu své malomocnosti. Ale žena ta — matka tří již odrostlejších dítek — dvou synů a dcery, si nezoufala, trpěla a bolesti své žalovala jen Matičce Boží, jejíž sošku z rukou nedávala, o pomoc prosila. Paprsky sluneční vnikaly plnými proudy do světnice ozařujíce nejen jednoduché zařízení pokoje, čisté lože, ale i zohavený obličej a bílé čelo nemocné. »Jak je venku?« ptala se najednou hocha asi sedmnáctiletého, jenž seděl vedle lože matčina skloněn nad otevřenou knihou . . sám též znaven hlídkou u nemocné své matky . . »Krásně, matinko, krásně je dnes venku . .« Ale brzy přestal mluvit o krásném slunci, příjemném ránu vzpomenuv si, že matičce jeho to působí žalost, vždyť byla již slepá — docela slepá. »Vidíš hochu, to mne nejvíc trápí, že teď nevidím ani tebe, ani slunce, aniž koho z vás, nic, než tmu. To ti povídám, slepého mi žádného neopouštěj, každého obdaruj; slepota, milé dítě, je to nejhorší!« Syn obrátil své oči plné slz nad neštěstím své matky — mučednice — k nemocné a v duchu litoval, že v radosti z krásného slunečního dne na neštěstí své trpitelky zapoměl. Za krátký čas vyslyšel konečně Bůh tak vroucí prosby nemocné a ulehčil jí, povolav ji k Sobě. Zesnulá byla uložena do rakve a vedle ní soška její Pomocnice, ta soška P. Marie, již v bolestech a modlitbách svých tak často vzývala a útěchu v ní nalézala. Než ani jedno »Zdrávas« nezůstává bez odměny a Bůh ty tisíceré modlitby k Rodičce Boží, kterými nebožka zahrnovala sošku Panny Marie, nenechal b e z u ž i t k u a odměnil trpitelku zvláštním způsobem. Vyvolil si oba její syny za svoje sluhy. Mladší z nich Ludvík, kterému matka tak vřele slepé doporučovala, nezapoměl na tento její odkaz, Vedle povinností svých kněžských, věnoval celý život pro blaho slepých a poznav, že nejhůře na tom ze všech nevidomých jsou dívky, v nichž slepota, chudoba a neduhy jsou spojeny, založil pro ně »Útulnu slepých dívek« v Praze na ostrově Kampě, kde dnes již třicet těch nejubožejších nevidomých dívek nalezlo nový domov, zaopatření a další vzdělání, štěstí mezi sobě rovnými, kde těžký kříž slepoty a mnohého neduhu snáze společně nesou přestavše být břemenem sobě i svým chudičkým domácím. Ti žehnají okamžiku, kdy se jejich dcery, sestry, dostaly do Útulny. Nebyly tedy marné »Zdrávasy« oné těžce zkoušené matky, její důvěra, již v pomoc Panny Marie skládala, polibky sošky, kterými jakoby pomoc Mateře Boží vynutiti chtěla. Syn přejav od ní starost o nevidomé; vedle svých nepatrných úspor, stavěl hlavně »Zdrávasy« Útulnu pro nešťastné slepé dívky. »Kde se přede dveřmi pomodlím »Zdrávas«, říkává, tam mě neoslyší a srdce své slepým nakloní a je podpoří«. A poněvadž »Zdrávasů« bylo již tolik, což divu, že více nevidomých dívek v Útulně nalezlo konec svého utrpení a začátek nového života, jenž je v Útulně věnován, práci, výchově, zpěvu, hudbě a modlitbě. Ano, hlavně modlitbě! modlitbě za ty dobrodince, kteří z vděčnosti za zdravý zrak a aby je Pán Bůh chránil slepoty, vzpomínají chudičkých slepých dívek. Zakladatel Útulny, když někdy již cítí tíži mnohých těch starostí, podívá se jen v kapli Útulny na ty oči nevidomých dívek, jež u vroucí modlitbě na oltář jsou upřeny, naslouchá tklivým jejich zpěvům, pozoruje sepjaté jejich ruce a vzpomíná na svou zesnulou matku a její sošku Rodičky Boží — — a nabývá nové síly, aby se odebral modlit »Zdrávasy« přede dvéře a prosby své o dárky pro slepé přednášeti. Šťastní, kteří ku prosbám jeho nakloní sluchu svého, ti si svými dárky, svými odkazy, zajistí vděk a modlitby těch nejnešťastnějších, vděk ubohých slepých dívek v Útulně na Kampě. (Milodary buďtež zasílány **přímo** na adressu: **Útulna slepých dívek** v Praze-III., ostrov Kampa čís. 33).

Šlechetný dělník. Před časem byla porotním soudem v Liberci odsouzena dělnice Šenkýřová k trestu smrti provazem pro vraždu dvou dětí. Pojednou byl rozsudek zrušen a nařízeno nové přelíčení se Šenkýřovou. Když mělo dojíti k novému líčení, zastavilo státní zastupitelstvo řízení proti ní a Šenkýřová byla propuštěna z vazby na svobodu. Zásluha o důkaz neviny této nešťastné ženy patří prostému sklářskému dělníkovi, který byl ortelem poroty tak rozrušen, že zahájil na vlastní pěst v obcích na Jizerských horách pátrání po svědcích, kteří by mohli nevinu nešťastné ženy dosvědčiti. Z pouhého lidského zájmu obětoval svůj výdělek, nedbal námahy a útrap při cestách po horách v zimě, až se mu skutečně podařilo najíti třináct svědků ve prospěch obviněné. Jejich jména oznámil obhájci Šenkýřové a sdělil podrobnosti, které vyšetřil. Obhájce předložil tento materiál státnímu návladnictví, jež svědky označené vyslechlo a přišlo skutečně k přesvědčení, že Šenkýřová je nevinna a propustilo ji na svobodu ze žaláře, odkud měla býti, dle výroku poroty, vedena na popraviště. Advokát Šenkýřové poděkoval dělníkovi za jeho námahu dopisem, ve kterém mu dosvědčuje, že bez jeho pomoci by se mu nepodařilo dosáhnouti osvobození k smrti odsouzené ženy. Tento sklářský dělník neznal Šenkýřové a na celé této věci nebyl nijak interesován. A je tak skromný, že ani v novinách nechce býti jmenován za svou záslužnou námahu. Případ zde vylíčený jest

zajiste radostny, neboť dokumentuje mravní kulturu našeho lidu.

O Petru Chelčickém, jehož se chystají pokrokáři zneužít jako dosud Husa, má velmi důkladný kalendář »Vzkříšení« na r. 1914. Kalendář tento lze lacino rozšiřovat mezi lidem, prodávat se teď v snížené ceně po 50 h (místo 1 K), 10 kusů za 4 K franko. Adresa: Kalendář »Vzkříšení« v Čes. Budějovic ch.

Z doby bronzové. Dne 5. prosince 1913 vyoral na svém poli rolník p. Pajtl v Bystřici pod Hostýnem veliké množství starožitných zlomků bronzových. Jsou v něm mimo četné úlomky srpů, kopí, mečů též různé pěkně zachované ozdoby, jako spínadla, spony, knoflíky, prsteny a j. Všech kusů je asi 60. Nález pochází z t. zv. mladší doby bronzové, má tedy úctyhodné stáří 3000 let. Nálezce p. Pajtl daroval nález ten bystřické škole. Nález bude cennou ozdobou budoucího bystřického musea.

Sochy, oltáře, křižove cesty, Boží hroby, jesle a veškeré práce kostelní zhotovuje a opravuje umělecky, levně v každém slohu i modernm

František V. Buk,

sochar a řezbář, uměl. truhlářství

v Praze, Jílská ulice čís. 445-I

(proti Vejvodům). Založeno r. 1857.

Nákresy, fotografie, vzory kříž. cest posílám k nahlédnutí s prosbou o laskavé navrácení Hotové sochy, kříž. cesty, jesle, kříže a jiné práce možno shlédnouti v mém skladě. — Na základě mnohých doporučení prosím o laskavé objednávky.

! „Tisíckrát pozdravujeme Tebe"

majova kázání (2 díly) od P. Ant. Rejzka

Oba díly lze dostati na Sv. Hostýně za sníženou cenu 2 K.

Vína přírodní zaručená

v sudech i láhvích, veškeré lahůdky sýry, konservy, likéry, čaje, pražské uzeniny atd. doporučuje za mírné ceny

JAN JANSA

závod lahůdkářský a vinárna

v Holešově,

vedle obec. domu (dům p. Klabusaye).

Jsem domácí tkadlec horský

(člen spolku křesťanských sociálů).

Zasílám zboží různé,

40—50 m zbytků, 20—22 korun

dobírkou zaručeně pracích barev bez — — — — chyb. — — — —

Kanafasy na ložní povlaky, **košilová plátna** lněná neb **poloviční**, **rumburské věby**, **grlezety**, **ručníky**, tkané **barchety**, na šaty, **modní zefiry** na košile a bluzky a na šaty, **bílé gradle**, **flanely**, **modré tisky** na domácí šaty a zástěry, vše mnou ručně pracovány, velekrásny a trvanlivy v délce 3—15 metrů.

Frant. Maršík,

ruční domácí tkadlec,

Česká Čermná č. 107, p. Náchod.

Každý dle potřeby račte udat co potřebujete i délku zbytku si račte zaznamenati, nehodící vyměním, neb dle žádosti peněz vrátím. Zkouška mé důvěry ujistí každého. Též zasílám **půl tuctu čistě lněných prostěradel beze švu 150 cm šír., 200 cm dl., jen za K 5·80.**

SKLOMALBA

E. ŠKARDA, BRNO,

umělecký ústav prvého řádu hotoví a dodává

chrámová okna

v každém provedení i slohu od nejjednoduššího vzoru do nejbohatší sklomalby figurální. — Hotoví *pravou laškou mosaiku* kamenkovou pro façady, oltářní obrazy, náhrobky atd. s nejširším zaručením uměleckého a odborně dokonalého provedení. Rozpočty ochotně a zdarma

Svíce kostelní

pravé voskové, přesně dle liturgických předpisů, jakož i polovoskové a stearinové vyrábí nejdokonaleji a doporučuje firma

V. ZBOŘIL A SYN

první moravská továrna na voskové zboží a svíčky v Bystřici p. H. Firma tato počítá mezi své stálé odběratele přední kláštery farní úřady, jakož i zemské ústavy říše Rakousko-Uherské. — Zásilky vyřizují se franko, obal se neúčtuje — Ceny mírné.

Číslo 6. ČERVEN 1914. Ročník X.

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ

MĚSÍČNÍK PRO LID

S povolením nejdůst. kníže-arcib. konsistoře v Olomouci a řeh. představených vydávají Otcové Tovaryšstva Ježíšova na Sv. Hostýně na Moravě. — Vychází počátkem každého měsíce. — Celoroční předplatné K 1·50. — V Americe 0·40 dol. — V Německu M 1·50. — Administrace na Sv. Hostýně u Bystřice. —

OBSAH: Srdcem matčiným k Srdci synovu. — Dějepisné paběrky ze zápisných a úředních knih svatohostýnských. (Č. d.) — Stoletá památka znovuzřízeni Tovaryšstva Ježíšova (1814—1914). (Č. d.) — Vzpomínky a dojmy se Sv. Hostýna. (Č. d.) — Zprávy se Sv. Hostýna. —
VYOBRAZENÍ: Socha B. Srdce Páně na oltáři sv. Františka — Fr. Sušil. — Rodný domek Sušilův. — Domek v Bystřici p. H., v němž zemřel Fr. Sušil.

Našim milým odběratelům a čtenářům!

Poněvadž rozkvět každého časopisu jak známo závisí od počtu odběratelů a svědomitého předplácení, prosíme opětovně všechny, kdož dluží, aby doplatili, ostatní pak aby nepatrné předplatné (1·50 K) složenkami Hlasů (čís. 97.129), které do prvního čísla tohoto ročníku byly vloženy, co nejdříve zapravili, abychom i my svým četným povinnostem vydavatelským dostáti mohli. Jelikož přemnozí nám dlužili, někteří i za více let, viděli jsme se nuceny zaslati upomínku. Poněvadž však mnozí dopláceli a předpláceli při předlonských slavnostech korunovačních, kdy pro veliký nával nebylo snad možno adressy správně zaznamenati, prosíme uctivě za prominutí, jestliže snad někdo nedopatřením bez příčiny byl upomenut. Aby se všemu nedorozumění a nedoopatření předešlo, upozorňujeme znovu aby předplatné a jen předplatné podle možnosti složenkami se zaslalo, příspěvky pak pro Matici složenkami Matice Svatohostýnské (čís. 44.642) anebo poukázkami. Snažně prosíme své příznivce, aby si neobtěžovali získati nám hojně nových odběratelů a zaslali jejich správné a úplné adressy. Podotýkáme však při té příležitosti, aby adressy jen takových byly zaslány, kteří již na Hlasy byli upozorněni a o nichž možno se opravdu nadíti, že skutečně odběrateli se stanou. Stává se totiž, že přemnozí, jimž Hlasy ukázkou byly zaslány, vrátili je zpět a to někdy třeba až 10. nebo 11. číslo, čímž vydavatelstvu nemalé výlohy povstaly. Konečně připomínáme, že všichni, kdož první číslo podrželi, pokládání budou za odběratele, ovšem s povinností zapraviti předplatné.

Redakce.

Z církve a světa.

Na posv. Velehradě budou se r. 1914 konati duchovní cvičení: dělníků od 30. května do 2. června (na svátky svatodušní); paní a slečen od 15.—19. června; kněží od 20.—24. července a od 3.—7. srpna; intelligence od 10.—14. srpna; studujících vyšš. tříd od 24.—28. srpna; akademiků od 31. srpna do 4. září; rekrutů od 28. září do 2. října; rolníků od 23. —27. listopadu; omladiny mužské od 11.—15. prosince. — Dotazy a přihlášky přijímá Kollej Tov. Ježíšovy na Velehradě.

V dívčím pensionátě v lesnaté krajině v Kocleřově u Svitav přijímají se dívky škole odrostlé neb povinné k letnímu pobytu na zotavenou. V témž pensionátě se přijímají dívky škole odrostlé, které si přejí dokonale se naučiti jazyku německému jak v písmě tak v slově. Mohou se též přiučiti všem praktickým i moderním ručním pracím, hudbě a francině. Prospekty s ochotou zašlou »Školské sestry O. S. Fr.«

Pouť ze západní Moravy na Sv. Hostýn a Velehrad odložena po dohodě s farním úřadem v Blížkovicích na dny 8., 9. a 10. června (pondělí po nejsv. Trojici). Tyto dny vypraveny budou dva poutnické vlaky. Jeden z Okříšek pro Telečsko, Jihlavsko, Třebíčsko, Meziříčsko a Brněnsko. Přihlášky pro tento vlak přijímá nížepsaný v Nové Říši. Druhý vlak z Mor. Budějovic vypraví farní úřad v Blížkovicích pro Jemnicko, Budějovsko a Znojemsko. Dr. Kl. M. Žůrek.

Sedmdesátiny msgra. Dra Schneidra. V neděli 19. dubna ukázalo se, jaké úcty požívá vdp. kapitolní děkan msgr. Dr. Schneider. Sedmdesátiny jeho oslavilo netoliko město Kroměříž a přifařené obce, nýbrž celá katolická Morava. Po sl. mši sv., kterou sloužil p. kapitolní děkan na poděkování za dobrodiní od Boha přijatá, sešla se na děkanství převeliká řada jeho přátel, aby mu blahopřáli ke dni tak vzácnému. Přítomna byla kanovnická kapitola a množství kněží kroměřížských, c. k. místodržitelský rada Kiczka, c. k. rada zem. soudu Horák, městská rada s p. starostou Bartákem, c. k. vrchní pošt. správce Fiala, arcibiskupské úřednictvo s p. centr. řed. Roskou, drem Kallusem, zástupcové obce Bilan, Skaštic a Drahlova s pány starosty, zástupcové dekanátního kněžstva s msgr. dr. Teplíčkem z Břestu a býv. děkanem kojetínským Kubánkem, řed. k. a. gymn. dr.

Číslo 6. ČERVEN 1914. Ročník X.

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ

Vydávají Otcové Tovaryšstva Ježíšova na Svatém Hostýně na Moravě.
Pořádá P. A. Ostrčilík T. J. — Vychází počátkem každého měsíce.
Celoroční předplatné 1·50 kor. — V Americe 0·40 dol. — V Německu 1·50 M.

P. Ant. Ostrčilík T. J.

Srdcem matčiným k Srdci synovu!

Uplynul květen, zasvěcený královně máje, nastal červen, zasvěcený B. Srdci Páně, a proto nebude asi nevhod čtenářům našich Hlasů, rozhovoříme-li se poněkud o poměru nejblah. Bohorodičky k nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu, zejména vzpomeneme-li tajuplné moci, kterou má tato podivuhodná matka nad Srdcem svého Božského Syna. Patráme-li totiž po příčinách zvláštní moci, kterou P. Maria jako královna nebes i země, andělů i lidí předčí nad všecky ostatní tvory, přijdeme na konec až k B. Srdci Páně a dospějeme k tomu, že vlastní kořen a poslední důvod její třeba hledati v působivé moci, kterou vládne nad Srdcem svého syna, Ježíše Krista. Mluvíme-li však o moci nejbl. Panny nad Srdcem Páně, třeba, abychom před dvojím úskalím se měli napozoru: jednak abychom se varovali umenšiti anebo snížiti tuto její moc, jednak abychom nezaběhli v pravý opak a nepřiřknuli nejsv. Panně něco, co jest nezadatelným a výhradním vlastnictvím a právem Božím. Prvého u vroucích ctitelů mariánských jistě netřeba se obávati, spíše druhého, — to však by, jelikož nepravdivo a bludno, nesloužilo nejsvětější Bohorodičce ke cti. My ovšem chceme pěstovati solidní mariánskou úctu t. j. úctu pevně založenou na nezvrátných naukách naší sv. víry a tudíž obého se vystříhati. Za tou příčinou uvážíme zevrubněji, jaká to vlastně moc, jak jí třeba rozuměti a v čem má svůj neochvějný základ. —

1. Předně jest jisto, že nejbl. P. Maria není ani paní ani královnou svého Božského Syna a že se tudíž nemůže, jak někdy omylem se stává, nazývati Královnou a paní B. Srdce Páně. Nazýváme ji sice svou Královnou, svou paní, královnou andělů a svatých, ale nikdy podle návodu církve sv. nevoláme k ní: Královno Boží anebo Královno Ježíše Krista. Neboť ačkoli je nejsvětější Panna svojí důstojností mateřskou nevýslovně povýšena, přece nepřestala nikdy býti pouhým tvorem a dílem rukou Božích a jako taková nemůže nikdy nad svým Tvůrcem kralovati a panovati, ale jemu ovšem musí jako všecko ostatní tvorstvo býti poddána a podřízena. To ona sama předobře vystihla a projevila slovy pokorné podrobenosti a odevzdanosti do vůle Boží, když jednalo se o její svolení v mateřství Boží. Ona nedí: ejhle královna Páně, nýbrž ecce ancilla Domini — ejhle dívka Páně, staniž mi se podle slova tvého! Dívkou se nazývá, služebnicí, aby označila svoji naprostou závislost na svém svrchovaném Pánu, na tom,

který jediný jest Pán pánů a Král králů. Mysleme si vznešenost nejbl. Bohorodičky sebe větší, stupňujme ji, jak jen vůbec možno, — nevystihneme jí ovšem nikdy —, ale přes to přese všechno přece zůstane P. Maria jen dílem rukou Božích, konečnou bytostí, mezi níž a jejím Tvůrcem, Bohem, zbude ještě nekonečnost celá.

Toť jistá pravda, článek sv. víry, která nám přísně přikazuje, činiti rozdíl mezi Bohem a mezi tvorem, a byť by byl nejvznešenějším ze všech.

Nedá se však upříti, že nejbl. Panna Maria u Boha nesmírně mnoho zmůže, zejména že na B. Srdce Páně má nepřirovnaně velikou působivost a moc, ba jako P a n n a m o c n á v jistém smyslu nad ním vládne. Kterak tomu rozuměti a kterak obojí uvésti v soulad?

Především třeba patrně líšiti moc, kterou má kdo s á m z e s e b e a sám sebou a moc, která o d j i n é h o mu byla přidělena. Sám ze sebe všelikou moc a všeliké právo má jediný Bůh a ovšem i jednorozený Syn jeho, Ježíš Kristus. Všichni tvorové pak mají jen tolik oprávněné moci, kolik jim buďto bezprostředně anebo prostředně od Boha, svrchovaného vládce a pána, bylo uděleno; to platí o moci císařů, králů a knížat vůči poddaným, o moci rodičů vůči dětem, autoritě představených vůbec. Vzpomeňme jen odpovědi, kterou dal Kristus Pán kdysi Pilátovi, který mu pravil: »Nevíš, že mám moc tebe ukřižovat a mám moc tebe propustit?« — »Neměl bys moci nade mnou«, dí Ježíš, kdyby tobě nebylo dáno shůry.«

Ba i vůči své matce B. Spasitel při rozličných příležitostech na jevo dával, že ačkoli si jí jako matky nevýslovně váží a jejím přáním rád vyhovuje, přece jako Bůh a Syn Boží, že je na ní úplně nezávislý a má svá nezadatelná Božská práva. On na její přímluvu činí svůj první zázrak v Káni galilejské, ale tak, že na několik okamžiků jeho uskutečnění odkládá, aby ukázal svou Božskou důstojnost a naprostou nezávislost: »Co mně a tobě, ženo? ještě nepřišla hodina má«. — A hle, on přece brzy na to činí div a sice z lásky k ní a na její prosbu. Podobně praví jako pacholík dvanáctiletý: »Co jest, že jste mne hledali: zdaž jste nevěděli, že já v tom, co Otce mého jest, musím býti?« A přece ihned sestupuje do Nazareta, aby jí byl poslušen a poddán.

Co z toho následuje? Že snad nejbl. Panna nemá skutečně nad Kristem Pánem žádné moci? anebo že moc její je příliš omezena a slabá? Daleko buďme toho! Z toho všeho patrně jen vysvítá, že všecka moc, kterou má nejsv. Bohorodička, buďsi jakákoli, tudíž i moc, kterou má nad Srdcem Ježíšovým, jest dobrovolným a štědrým darem, jí propůjčeným od jejího Božského Syna.

2. Co se však v e l i k o s t i a r o z s a h u této moci týče, tolik s naprostou jistotou můžeme tvrditi, že nejbl. Panna, ačkoli není všemohoucí, přece všecko může a zmůže u B. Srdce Páně, poněvadž Syn její prosbám jejím dosud vůbec nic neodepřel a také v budoucnosti nikdy neodepře. V tom smyslu praví spisovatelé církevní o nejsv. Bohorodičce, že jest všemohoucí nad Srdcem svého Syna, nazývajíce ji po latinsku omnipotentia suplex t. j. v š e m o h o u c n o s t í, ale ne takovou, jakou jest Bůh, nezávislou, nýbrž supplex t. j. p r o s í c í, v y p r o š u j í c í, která prosbami a přímluvami svými všecko zmůže.

3. Na č e m z a k l á d á se vlastně tato její velmoc? Jednak v její důstojnosti mateřské, jednak v tom, že ona ještě zcela zvláštním způsobem B. Srdce Páně takměř vydobyla a sobě podmanila.

Co se prvního týče, třeba pamatovati, že Ježíš Kristus jako pravý Bůh nebyl nikterak podle své lidské přirozenosti, jako my lidé, povinen a vázán podrobiti se autoritě čili nadvládě své pozemské matky; ale on tak přece učinil dobrovolně, z lásky k ní a z lásky k nám, aby nám zůstavil

příklad, jak máme zachovati čtvrté přikázání: cti otce svého i matku svou, a činil tak, jak víme, s vzornou poslušností po celých 30 let. Nyní pak, kdy již ve slávě zasedá po pravici svého nebeského Otce, nelze ovšem mluviti o oné skutečné autoritě (právu poroučeti), kterou dobrovolně nad sebou propůjčil za svého pozemského života své matce; z toho však nikterak nenásleduje, že by nejbl. Panna v nebi neměla právě tolik moci na

Socha B. Srdce Páně na oltáři sv. Františka.

Srdce svého B. Syna jako kdysi na zemi. Nikoli; »zde na zemi« dobře a případně poznamenává zbožný a učený Plautier »mohla rozkazovati a poroučeti nejsvětější matka svému B. Synu, tam v nebi však neustále jej oslavuje a prosí, ale působivost její přímluvy a prosby není menší nežli byla její mateřská autorita a moc«. Maria Panna nepřestane na věky býti matkou Ježíše Krista a proto ani na věky nepřestane ji ctíti její Božský Syn a tudíž i plniti její přání a tužby a to tím více, poněvadž jedině proto chtěl ji míti, aby tím snáze a bezpečněji bylo postaráno o nás.

K tomu přistupuje ještě závažná okolnost, že nejbl. Panna Srdce svého Syna zcela zvláštním způsobem takměř vydobyla a tak v jistém smyslu jeho panovnicí se stala. Jako Bůh nechce nás míti svým vlastnictvím a majetkem toliko tím, že nás stvořil, ale on chtěl nás míti zcela svými tím, že nás i vykoupil krví svého Syna; tak i nejsv. Panna může svým nazývati Srdce Páně, netoliko že jest jeho Matkou, ale i proto, že že si je zvlášť jaksi podmanila. Všecko, co Ježíš Kristus pro nás podnikl a vytrpěl, všecky jeho milosti a dary jsou účinkem jeho lásky; střediskem pak a ohniskem této lásky jest, jak víme jeho nejsvětější Srdce. Nuže, kdo toto ohnisko a středisko má ve své moci, ten zajisté u Ježíše Krista může všecko. A hle, tou majitelkou přebohatou a šťastnou stala se nejbl. Panna Maria netoliko jako jeho matka, z jejíž přečisté krve to Srdce působením Ducha sv. bylo utvořeno, ale i tím, že si ji uměla vydobyti a zabezpečiti na vždy. A jakého k tomu použila prostředku, jaké asi výbojné zbraně? Tou zbraní výbojnou, jíž se jí to podařilo tak šťastně, byla její nepřirovnaná láska. Neboť, zmůže-li již vroucí a opravdová láska obyčejného člověka tolik u Srdce Páně, že takměř ani není možno, aby jejím tužbám odolalo, jakouže moc a působivost musí míti teprve láska, kterou milovala a věčně miluje nejsvětější máti svého B. Syna! Vzpomeňme na Betlém, Egypt, Nazaret, Kalvarii! Která matka kdy s takou něhou a láskou ošetřovala své dítě jako tato svoje chudičké děťátko v jesličkách; a která vytrpěla kdy tolik pro své dítě a se svým dítětem, jako tato matka bolestná na Kalvarské hoře! Ejhle toť onen triumf, toť ono vítězství, jež slaví Matička Páně nad Srdcem svého Syna, v í t ě z s t v í l á s k y, jehož neužívá leč k tomu, aby svým dítkám na zemi činila dobře.

4. A nyní vzpomeňme si na ono vzácné přislíbení, které učinil B. Spasitel ctitelům svého nejsv. Srdce. »O kdybych mohla vypověděti všecko« píše bl. Markéta Alacoque »co mi známo o této převýborné pobožnosti k B. Srdci Páně. O kdybych celému světu mohla ukázati všecky ty poklady milostí, které toto nejsvětější Srdce v sobě skrývá a které vyliti touží na všechny, kdož tuto pobožnost pěstují!« Nuže, jak snadněji a jistěji lze se nám dostati k těmto pokladům nejsvětějšího Srdce nežli skrze tu, která je vydobyla a vládne nad všemi cestami a vchody, které tam vedou? Božský Spasitel věděl zajisté dobře, proč klíče k pokladně svého nejsv. Srdce odevzdal a svěřil té, která jest matkou jeho a zároveň matkou naší. Věděltť, že nebude příliš šetrnou a skromnou, ale že bude jimi vládnouti podle lásky svého přeštědrého, mateřského srdce. Toť tedy to tajemství královské moci, kterou má a provozuje nad Srdcem Krále všech králů nejsvětější Panna Maria a netřeba již, tuším, dokazovati, kam se obrátiti, kterou cestu voliti, chceme-li se obohatiti milostí a vším, co nás milými může učiniti Pánu Bohu a zabezpečiti nám korunu věčného života a slávy.

Jednou kázal jistý kazatel nadšeně o B. Srdci Páně. Když po kázání se vrátil do sakristie, čekala naň tam nějaká stařenka, políbila mu ruku a pravila: »velebný pane, pěkně jste dnes kázal, ale myslím, že jste přece na něco v kázání svém zapoměl«. »A nač pak«, táže se udiveně kněz. »Inu, vy jste velice dojímavě mluvil o B. Srdci Páně, ale nezmínil jste se tentokráte ani slovem o naší nebeské matičce a to jste přece mohl také učiniti«. A co kazatel? Nebyl na rozpacích s odpovědí. »Milá stařenko«, pravil, tedy vám to aspoň nyní vynahradím, pamatujte si: »s r d c e m m a t č i n ý m k S r d c i S y n o v u!« — A kdož by mu nedal za pravdu?

To všecko vycítili již dávno všichni ctitelé B. Srdce Páně. Proto kde má B. Srdce Páně svůj oltář, sochu nebo obraz, tam jistě nechybí ani oltář, socha nebo obraz nejblahoslavenější Bohorodičky — Panny, a naopak. nedivíme se tudíž, že i na Sv. Hostýně, kde Prozřetelnost Božská Královně nebes připravila tak nádherný trůn, v obnovené svatyni mariánské na význačném místě (nad oltářem sv. Františka seraf.) umístěna byla i krásná socha B. Srdce Páně, jejíž obraz milý čtenáři tuto v Hlasech spatřuješ, s malebným pozadím, znázorňujícím zjevení B. Srdce Páně blahoslavence Markétě Alacoque. A kdo má příležitost pozorovati poutníky svatohostýnské jako my kněží, kteří zde pracujeme, ví dobře, jaké úctě B. Srdce Páně na Sv. Hostýně se těší a kterak sotva je který ctitel korunované Královny, jenž by od oltáře mariánského přímo nezamířil k oltáři sv. Františka, aby zde uctil B. Srdce Páně a potvrdil, že pravdou jest a zůstane: srdcem matčiným k Srdci Synovu!

To však bylo málo naším ctitelům nejsv. Srdce Ježíšova a jeho přesvaté matky. Poslyš jen, milý čtenáři Hlasů Svatohostýnských, co tobě na konec nového sdělím. Sotva že vybudováno bylo nádherné schodiště od vodní kaple k milostnému trůnu Královninu, ujala se u mnohých myšlenka, aby na nejvýznačnějším místě naší sv. hory zbudován byl i důstojný, opravdu velebný pomník B. Srdce Páně. Místo vyhlídnuto na nejvyšším bodě náspu vlevo od schodiště, kde má postavena býti socha B. Srdce Spasitele, an žehná vzestupujícím poutníkům a moravské vlasti celé. Zhotovena má býti v nadživotní velikosti (2½ m) a sice z bronzu, aby odolala svatohostýnským nepohodám a přetrvala věky, a postavena na podstavci z žuly (1½ m) dle návrhů jednoho z našich nejproslavenějších domácích umělců křesťanských, jehož díla zdobí velechrám sv. Víta a jiné v Praze, Karlův most a nejpřednější svatyně ve vlastech našich. Návrhy třeba ovšem, jelikož se o věc tak důležitou jedná, předložiti ke schválení nejdůstojnější kníž. arcib. konsistoři, což se, až budou hotovy, stane. Zatím doporoučej, milý čtenáři, tuto záležitost B. Srdci Páně, aby vzbudilo si štědře dobrodince a dá-li Pán Bůh, aby příštím rokem, kdy připadá 240leté výročí prvního zjevení se B. Srdce Páně blahoslavence Markétě Alacoque (1675), ozdoben byl Sv. Hostýn sochou, jaké není asi dosud ve vlastech našich: bylo by to jistě nejlepší zadostučinění B. Srdci Páně za to, co od jeho nepřátel se bude podnikati v roce 1915!

P, Frant. X. Zimmerhackl T. J.

Dějepisné paběrky ze zápisných a úředních knih svatohostýnských.

9. František Sušil a Svatý Hostýn. (Č. d.)

Každý dobrý Moravan rád slyší a čte jméno »Sušil«. Byl to slavný Moravan a působil po celý svůj život na Moravě. I toto vzácné jméno se vyskytuje v naší zápisné knize. Sušil je v dějinách Svatého Hostýna zvlášť důležitou osobou. Svým vlivným postavením — jako professor bohosloví v Brně — svými spisy a zejména básněmi, svou neobyčejnou láskou a nadšeností pro Sv. Hostýn, vydatně přispěl k jeho obrození a zvelebení. Celý duch tohoto velkého, ale skromného učence a o národní probuzení velmi zasloužilého muže nesl se k posvátnému Hostýnu. Proto budiž dovoleno poněkud obšírněji se zmíniti o jeho poměru ku Sv. Hostýnu.

Povzbuzuje lid slovanský, by dle slibu křesťanských předků putoval na Hostýn, a tam čerpal sílu pro svůj život národní a náboženský. Aby jej ještě více k tomu nadchnul, líčí ve velebné ódě »Svatý Hostýn« dojemnými slovy s l á v u, n á d h e r u a p ř e d n o s t jeho před ostatními horami, — že místo tatarského ryku, teď se tam ozývá slovanský zpěv, — že sousední hory se snižují, prahnouce po jeho slávě. První sloka zní:

O Hostýne, skvělá nádhero vlasti mé,
pamětníku svatý slávy nemíjivé.
Jasná hvězdo, co září
posvátnou Slovanům plane!

Sušil pokládal dále Sv. Hostýn za zřídlo pomoci a lásky pro zachování národních zvyků, krojů, písní, mravů moravských a řeči české. Rmoutil se velice, když viděl lid, an se v cizích školách odnárodňuje. Zdálo se mu, jakoby Hostýn hustými mlhami jako smutečným rouchem se oděl a žalost svou projevil slzami vodních proudů po úbočích stékajících. Proto bolestně zapěl ve snělce:

Horo svatá, čeho strastně želíš?
Posud zřel jsem v toku tvém znak slasti,
a ty mně v něm žalost zříti velíš.
Ale ovšem měníš cit dle vlasti;
místo matky k macoše lid klone,
div-li, že tok pláče s tebe rone? (Sebr. bás. str. 192.)

S láskou k národu a vlasti spojoval Sušil úzce lásku ke katolické víře a církvi. Překrásně vyjádřil tuto dvojí lásku známými verši:

Dvé krásek spanilých duše mé ovládnulo stánek:
Zemská jedna, druhá s výšiny pošla nebes.
Církev a vlast — ty v mojich miluji sestersky se ňadrech
Každá půl, každá má moje srdce celé.

Nepřátele církve a víry nazýval ve svých básních vrahy lidského pokolení a povzbuzoval své spolubratry, kněží, aby ji hájili:

Kněží milí! bratři moji drazí,
Církvi nastali zlí časové . . .
Buďte svorní, láskou k bližnímu vřete,
K hněvům vrahů mějte hruď vždy chladnou
Žijte svatě, k církvi matce lněte. Sebr. bás. str. 173.

Jak velice sám lnul k církvi a jak ho bolely nové říšské zákony dal krátce před smrtí na jevo, když mu jeho neť právě v Bystřici pod naší svatou horou je předčítala. Všecek znepokojen zvolal: »Ukaž, ukaž!« Chtěl vidět podpis mocnářův, zdali skutečně je potvrdil. Spatřiv podpis, bolestně zašeptal: »I toho jsem se musel ještě dočkati? Bože, kam to povede?« Na dlouho se odmlčel. Novin již mu potom nepředčítali, nýbrž jen vypravovali, co je nového, aby mu nezpůsobili bolesti.

Varuje před rozumáři, kteří učí, že rozum stačí a víry prý není třeba. Přirovnává víru k nevadnoucímu stromu a národ o sv. víru připravený k svadlému listu padajícímu k zemi.

Nyní rozum již jak orel zmladlý
vévoditi bude na svém trůně,
a hned silou, jižto sám má v lůně,
obnoví svět tento smrtí schřádlý.

Tak i u nás hlásá mnohý zavdy
přeludem jsa svodín zlého vraha,
ač pak v tom jest jenom hrob vší pravdy.

Víra — strom, jenž nikda neuvadne,
národ však, jenž na kořen mu sáhá,
jak list svadlý s lidstva stromu spadne.

Kde hledat pomoci proti nevěře rozmáhající se ve vlasti naší? Kde ochrany proti svůdcům a vrahům nesmrtelných duší? Kde se posiluje víra? Kde se rozněcuje láska k církvi? Sušil odkazuje národ k Matce Boží hostýnské, která přímluvou svou nejen zázračně porazila Tatary, ale zahanbila a ponížila ničitele jejího obrazu Václava z Bitova, a zmařila konečně záhubné záměry osvětářů, kteří, rozbouřivše velebnou svatyni mariánskou, se domnívali, že vyrvou památku na Sv. Hostýn ze srdce moravského lidu. Nejdůtklivěji tak činí v překrásné písni »Ku Panně hostýnské«:

Domek v Bystřici p. H., v němž zemřel Fr. Sušil.

Zdrávas s nebes Paní!
Duch můj se ti klaní;
zdrávas v jasném prostoře
na tvé svaté hoře.

S milostného stanu
shlídáš na vši stranu,
kam tvůj libý vniká zrak,
odtud prchá každý mrak.

O hleď na vlast naši,
bouřeně v ní raší!
Tvoje rámě slavené,
vplemenuj je z kořene.

Pramen vody svěží
od tvé paty běží,
kdo se z něho napije,
rozkoš milou počije.

O spoj naši duši!
Zprahlost zlá nás kruší,
ovlaž Matko dobroty,
ovlaž naše suchoty.

S hory tvé vzduch dýše,
jako s nebes říše,
koho vzduch ten ověje,
celou duší okřeje.

Zavěj nám ji v hrudi,
ať v něm lásku vzbudí,
když hruď k tobě zaplane,
Boží slast ji ovane.

Střelu strachozvukou,
drží syn tvůj v rukou,
smítá v lehkém rozpřahu,
do litých ji vrahů.

Ó pros toho krále,
ať vrah ujde dále,
ať vše, co smrt působí,
zhyne z naší útroby!

Sušil nejen vyzýval celý národ, aby ve všech trudných chvílích útočiště hledal na Sv. Hostýně, ale také sám dával dobrý příklad Moravanům. Známo, jak přítele svého Matěje Procházku povzbuzoval uctívati Matku Boží hostýnskou, kdykoli se Špilberku zíral k šedému bodu, ku chrámu na Sv. Hostýně, volaje: »Smekněte a pozdravte Matku Boží, která tamo divy tvoří!« Ano když ještě sníh pokrýval svatý chlum, již toužil, aby mohl k němu spěchati a na její hrudi odpočívati a pookřáti. Můžeme se toho dočísti v jeho básni »Hora svatohostýnská«:

Horo, svatá horo,
zelenej se skoro!
propusť se svých břehů
již ten zástup sněhu.

Pláň již v milé kráse
všady zelená se;
a ty sněhy chováš,
či z nich perly snováš?

Nitro se mi ouží,
vroucně k tobě touží,
sprav se v oltář Bohu,
ať jíť k tobě mohu.

Láskou k tobě hořím,
v dáli se ti kořím,
nechť již svého trudu
na tvé hrudi zbudu.

Nepřijdu já prázdný,
přinesu dar rázný,
ozdobím tě kvítím,
světlo tobě vznítím.

Budu v září skvoucí,
zpívat písně vroucí,
choť tvou budu chválit,
Pánu oběť pálit.

Tvář svou budu shýbat,
hruď tvou budu líbat,
budu toužit Matce,
plakat budu sladce.

Horo milá, horo,
rozkvěť se již skoro,
ujemni svou dráhu,
ať smím k tvému prahu!

Když jednou sbíral na úbočí Radhoště národní písně, byl překvapen hustou mlhou a nepohodou. Tak si uhonil tlučení srdce a dnu. Neduh ten ho velice trápil. Toužil po úlevě a doufal, že ji najde na úpatí své milované hory. Ano bylo dávné jeho přání, kdyby se neuzdravil, aby život svůj skončil pod stínem Matky Boží hostýnské. A přání toto dojemně vyjádřil ve své básni »Pouť moje«: (Sebr. bás. str. 29.)

Každý tamto putuje,
kam ho mysl vede,
duše moje líbuje,
tam ty hory šedé,
tam má mysl koná pouti,
když je jasná, když se rmoutí.

Ony hory vysoké,
k nebi hlavu nesou,
ale v úctě hluboké
vidomě se třesou,
oko jejich v pokoře,
k jedné hledí hoře.

Hostýne ty důstojný,
ty s tou svatou horou;
na tobě vzduch úkojný
pro hruď věje chorou.
V duchu denně chodím k tobě,
tak ctím Pannu v každé době.

Jitřenka když vychází
o ruměnné září,
mysl má ji provází
s plápolavou tváří
neb kde vzchází zoře jasná,
tamto vládne Panna spasná.

Když se béře k západu
slunko svoji dráhou,
chodím na ven k ochladu
těšit se svou bláhou,
na kopečku tam sedím,
na posvátný Hostýn hledím.

V hluchém tedy pocitu
duše moje splývá,
vánek z rajských obytů
mile na ni zvívá,
posel to, jejž Matka lásky
posílává na obcházky.

Ó ty Panno přečistá
Matko na Hostýnu!
Nechť tvá láska uchystá
byt mně ve svém stínu,
Nechť tam duši chorou kojím,
až se láskou s Kristem spojím.

Tužba v posledních veršech vyslovená se skutečně vyplnila. Dokonal svou pozemskou pouť v Bystřici pod Sv. Hostýnem 31. května 1868. Přijel 19. května 1868 do Bystřice, aby plicní nemoc léčil žinčicí. Spatřiv bystřického kněze deficienta, P. Františka Kynického, pravil k němu: »Vy čtveráku, vy jste se zajisté za mne modlil, abych sem došel?« Když pak Kynický odpíral, dodal: »No však jenom naděje v Matičku svatohostýnskou mne sem přivedla.« Den na to — bylo právě Nanebevstoupení Páně — vydali se spolu za překrásného počasí na procházku směrem k Hostýnu. Doprovázela je také ošetřovatelka, jeho neteř Kateřina. Sušil pohlížel toužebně k Sv. Hostýnu, sepjal ruce, modlil se a dal se do pláče. »Strýčku,«, tázala se neť, »proč pak pláčete?« »Já pláči radostí«, odpověděl. — Když se mu P. Kynický zmínil, že pojede na Sv. Hostýn, Sušil dychtivě nato řekl: »Pojedu s vámi a zůstanu tam«. Ještě častěji potom ve své nemoci a v polovědomí se tázal jmenovaného kněze, jenž skoro ustavičně u jeho lůžka dlel: »Kdy pak už pojedeme na Svatý Hostýn?« Avšak již se tam nedostal, poněvadž se jeho nemoc zhoršila. Sotva prodléval 12 dní ve stínu posvátného Hostýna, vypustil 31. května k druhé hodině ranní svou šlechetnou a Bohorodičku milující duši. Zemřel v nepatrném domku na Nové ulici č. 25.

Když Sušil zemřel pod Sv. Hostýnem, zalkal celý česko-moravský ba celý slovanský národ. Převezení jeho mrtvoly do Brna podobalo se vítěznému průvodu. Na všech stanicích čekaly spolky a duchovenstvo, aby miláčku svému daly »S Bohem!«. Kdyby tehdáž byl býval již zařízen hřbitov, který loni (1913) byl upraven, zajisté by ho nebyli odvezli, nýbrž pochovali na zamilovaném Hostýnku, k němuž se všecky tužby srdce jeho za živa nesly. —

R. 1872 21. května byla na onom domku zasazena mramorová deska s tímto zlatým nápisem:

V DOMĚ TOMTO USNUL V PÁNU
31. května 1868
FRANTIŠEK SUŠIL
CHLOUBA MORAVY — OZDOBA CÍRKVE.

Po smutečných službách Božích řečnil Ignác Wurm o zásluhách Sušilových o církev a vlast, před domem mluvil pak notářský úředník Galuška, který s dp. Františkem Kynickým celou slavnost řídil.

O této slavnosti činí se zmínka v zápisné knize. Totiž zapsali se následující páni z Chropíně: Eduard Rapica, Jan Pařízek a Josef Ostrčil a poznamenali, že byli téhož dne přítomni odhalení mramorové desky Františka Sušila v Bystřici.

Vytýká se všelicos zmíněným básním Sušilovým, ale může se o všech říci, že jsou vesměs proniknuty nelíčenou zbožností a ideou vlastenectví. Proto byly účinky jejich velké. Probudily zájem o Velehrad a o Sv. Hostýn.

Jak Velehrad z rumu povstal zapomenutí, tak i Sv. Hostýn byl po půlstoletém spustošení opět vzkříšen a dosáhl od zavedení stálé duchovní správy (1887) takového rozkvětu, jakého nikdy neměl starý Hostýn i za největší slávy své. Neboť došel vrcholu slávy v čas korunovační slavnosti roku 1912. Jakou radost by byl měl Sušil, kdyby se byl dožil této slavnosti. Zajisté by byl opět radostí plakal, jako tehdáž, když pod Hostýnem se procházeje hleděl na posvátný chlum.

Na konci budiž ještě poznamenáno, že Sušil byl netoliko nadšený milovník a opěvovatel svatého Hostýna, nýbrž také praktický přítel jeho. Neboť jméno jeho jest v knihách hoostýnských často zapsáno mezi jeho dobrodinci. Tak je zapsán roku 1846, že dal 17 zl. 30 kr., roku 1847 12 zl. 30 kr., roku 1849 dal spolu se svým přítelem Matějem Procházkou 5 zl., roku 1852 5 zl. a roku 1864 10 zl. atd. (P. d.)

P. Frant. X. Zimmerhackl T. J.

Stoletá památka znovuzřízení Tovaryšstva Ježíšova (1814—1914).

(Č. d.)

II. Účel a zařízení řádu.

Účelem Tovaryšstva jest, netoliko o spásu a zdokonalení vlastních duší pečovati, nýbrž též úsilovně se věnovati spáse a zdokonalení bližních. Sv. Ignác tedy řád svůj nezaložil, aby hlavně potíral kacíře a bojoval proti jich bludům, nýbrž k spasení všech lidí ve světě, kteří by chtěli jeho duchovních služeb upotřebiti. Prostředky k dosažení toho účelu jsou tytéž, jichž církev užívala z rozkazu Božského Zakladatele svého po všechny věky, jenom způsob užívání byl poněkud jiný. Byly totiž přizpůsobeny časovým potřebám a se zřetelem na bludy té doby, jakož i na vzdělanost a pokrok, který vznikl z nových objevů. A poněvadž právě v zemích bludařstvím nakažených zanikly mnohé kláštery, ano celé řeholní provincie, nemohouce odolati útokům kacířů, — vyhověl řád jesuitský naléhavé potřebě časové a byl radostně vítán od horlivých katolíků, kteří v boji proti svým nepřátelům bývali často bez rady a pomoci. Stanovy řeholní žádají, aby každý člen nejdříve sám u sebe počal »reformaci« t. j. aby se posvěcoval duchovními cvičeními, sebezapíráním, zachováním řeholních slibů, zvláště poslušnosti, potom teprv aby se vydal na »reformování« bližních kázáním, zpovídáním, missiemi, exerciciemi, vyučováním a výchovou mládeže. Proto bývají členové duchovně a duševně cvičeni a vzděláváni ve dvouletém noviciátě a studiemi asi 9 let trvajícími. Konečně byvše posvěceni na kněžství věnují ještě rok (třetí probací) svému zdokonalení, konajíce měsíční exercicie a jiné nábožné věci.

V čele řádu stojí generál, kterého valná hromada řádová na doživotí volí, on sám jmenuje či ustanovuje (bez volby) provinciály, rektory a některé superiory jednotlivých provincií, kolejí a residencí a to zpravidla na 3 roky. Každý z těchto představených má své radní a napomínatele a jest zodpovědný tomu, který dle úřadu nejblíž nad ním stojí. Mimo kněží jsou v řádě ještě t. zv. scholastikové a bratří laikové. Obojí jsou skuteční řeholníci, neboť skládají jednoduché sice, ale věčně je zavazující sliby řeholní. Scholastikové studují rhetoriku (řečnictví), filosofii a bohosloví a připravují se na kněžské povolání. Bratří laikové zastávají domácí úřady

vrátného, kuchaře, ošetřovaltele nemocných a p. a tvoří stav potřebný pro zachování pořádku. Jesuité nemusí nositi jisté řeholní roucho. Mají se šatit jako slušní světští kněží. Svatý Ignác nosíval proto roucho španělských kněží. Některé provincie: římská, rakouská, uherská a polská, ho v tom z dětinné úcty následují. Členové Tovaryšstva Ježíšova nesmí přijati žádné církevní hodnosti. K tomu je smí donutiti jenom papež, jako hlava církve. (P. d.)

R. Stupavský.

Vzpomínky a dojmy se Sv. Hostýna. (Č. d.)

Těmto řádkům měl bych dáti nápis: Jak mě Panna Maria připravila o faru! Podivný nápis by to byl dojista, ale pravdivý. Připomínám však předem, že se proto nehněvám, ač jsem dosud kaplanem a každému kaplanu přec fara kýženým rájem, ač staří faráři tvrdí, že očistec je pro to ještě mírným pojmenováním. Ale to je vždy při všem, čeho člověk ještě nezkusil.

Byl jsem mladým kaplanem v N., když na patronátě v sousední vesnici onemocněl vážně p. farář, ač neležel.

Byl u lékaře na prohlídce a zastaviv se u mne pravil: P. Josefe, budete brzy farářem, půjdu myslím do pense, jak to se mnou nebude lépe. Lékař mi zakázal všelikou práci, zvláště hlasité mluvení, tož jak býti knězem a nemluvit! Těšil jsem jej, jak jsem uměl, ač se mi v srdci ozývalo, že by to nebylo pro mne zlé býti farářem a již jsem měl celý plán, co a jak.

A byl podruhé u lékaře a ještě hůře! Jářku, Josefe, akcie vstoupají, cosi z toho mračna bude.

Za nedlouho potom v prázdniny jedu na Sv. Hostýn a kdo se mnou v Bystřici neslézá? Nemocný p. farář! Uvítal jsem ho a táži se: kam pak jedete? »Na Sv. Hostýn; není mi lépe, ba horší a tak zkusím štěstí u Panny Marie«.

Šli jsme spolu, ale mlčky, neboť p. farář vyndal růženec a modlil se a tak jsem i já ho následoval. Zastavil se několikrát a odpočíval, ale došel šťastně i se mnou na kopec a zrovna do kostela k oltáři, kde klekl a vroucně se modlil.

Na to po kolenou obcházel několikrát oltář, líbal i zemi velmi zbožně. Vyzpovídal se a pak zrovna zase dolů k vlaku.

Velmi mě dojala jeho zbožnost a důvěra k té, která divy tvoří. A stvořila div i na něm!

Asi za čtrnáct dní přišel ke mně a praví: jsem zase zdravý jako dřív, Panna Maria pomohla.

Blahopřál se mu, ale v duchu jsem již bořil všechny svoje plány a myslil si: tobě pomohla, ale já mám po faře.

Pan farář dosud farářuje a já dosud kaplanuji, ale Pannu Marii máme rádi a prosíme ji zajisté oba, aby nám pomohla kdysi k faře na patronátě nebeském. (P. o.)

P. Rudolf Rozkošný.

Zprávy se Sv. Hostýna.

Od 15. dubna do 14. května.

V polovici března poslal jistý zbožný rolník na Sv. Hostýn následující dopis: »Již ode dávné doby se vypraví každého roku vždy na čtvrtou neděli po velkonocích processí z obce Zlámanky farnosti březolupské na pouť na Sv. Hostýn. K nim se připojují poutníci z Částkova a ze Svárova. Vzpomínám si na svou první pouť, kterou jsem konal jako školák nesa před průvodem křížek a statně jsem si 10 hodin vykračoval, než jsme došli ku sv. hoře. Když jsme přišli k Rusavě, zastavil nás vůdce průvodu, a nás milé prváky s Pánem Bohem odesílal

domů. Dali jsme se do prošení, aby nás přijali a s námi přistoupili před trůn Matičky svatohostýnské. Vzali nás tedy. Jaký dojem a hnutí jsem pocítil ve svém srdci před sochou Panny Marie, nelze mi nijak vylíčiti: srdce mé bylo naplněno největší radostí. Ačkoliv jsem byl od té doby častěji na pouti, přece lituji toho velice, nemohu-li některý rok jíti s průvodem, který musí jíti na čtvrtou neděli v sebe větší nepohodu, v zimě, v dešti, a jak se praví, kdyby i šídla měla padati. Když některý rok právě v tu dobu bylo velmi mnoho práce, a mladí rolníci soudili, že by se měla pouť odložiti, vystoupila stařenka, ukazovala na své bílé vlasy a na své stáří, odhodlaně se postavila před nás, a nutila nás, abychom jen s chutí se pustili na cestu, že když zmokneme, zase se usušíme. Tato stařenka rok co rok od svého mládí chodívala na Sv. Hostýn. Zvláště si vzpomínám na procesví, které vedl vdp. František, co je nyní v Derfli. Nedbal na únavu a šel s námi celou cestu pěšky. Stařenka — ač sedmdesátka nebyla daleko — si při něm mile a vesele vykračovala jako mladice, v přestávkách cestou žertovala a nabízela se, že i jiným poutníkům ponese koše. Na nynějším důst. pánu pro jeho slabé zdraví to nemůžeme žádati, přece však průvod bývá na tak obtížnou cestu velký. Sotva je po velkonocích, již vzpomínáme na pouť, a obracíme své zraky do dáli, kde stojí Sv. Hostýn«.

Tento rolník vystihl smýšlení poutníků putujících na první jarní pouť na Sv. Hostýn. A abych se přiznal, byli jsme hojným počtem průvodů překvapeni. Předloni odložili mnozí první pouť až na korunovační slavnosti, loni nebylo ani možno pro sníh s hor přijíti. Letos však nebylo žádné překážky, a tu se ukázala opět láska Moravanů k Sv. Hostýnu. Pravím Moravanů, neboť z větší části Moravy byli tu poutníci. Nejvíce průvodů bylo z Valašska: z Lidečka s knězem, z Horní Lhoty u Luhačovic 70, z Luhačovic 55, ze Smoliny 50, z Vysokého Pole 50, z Drnovic, z Loučky u Vizovic 35, z Pozlovic s knězem, z Horní Bečvy, z Cíchova, ze Štítné, z brumovské farnosti 324, ze Sehradic, z Velké Bystřice u Rožnova s knězem a hudbou 300, z Halenkova s knězem, ze Zlámance u Březolup 150 s s hudbou, z Provodova s hudbou, z Polanky, z Horní Lhoty, z Vlachové Lhoty, z Vlachovic, z Velikové 60. Dále připutovaly průvody z Hané a sice: z Duban 150, z Vrahovic a Držovic, z Mostkovic, z Charvát, z Břesovic a Kelčic 80, z Prostějova, z Kostelce u Prost., ze Smržic, z Chvalkovic u Olomouce, z Biskupic. Také některé průvody slovácké vynikaly svým krojem, zvláště z Vlčnova a z Horné Suče v Uhrách 100, z Velkého Ořechova 80, z Dů brav, z Hluku 110, z Popovic, z Prakšic, z Újezda u Luhačovic, z Bojkovic. Ale i z Lašska tu bylo 300 Mořkovských s knězem a hudbou, a malé processí ze Lhotky u Starého Jičína. Počet průvodů je sotva úplný, neboť jen příležitostně byly zaznamenávány. Je pozoruhodno, že všichni tito poutníci až doposud svojí první jarní pouť oslavují vítězství nad Tatary. Tak to zdědili od svých otců.

Zvláštní zmínky zasluhují zvláště některé průvody zdaleka, jako z Lidečka, z Vlachovic, Pozlovic, Slavičína a j. Tyto skoro ráno v pátek se vydají na cestu. Běží jakoby je někdo honil asi 10 hodin a odpoledne přijdou na Sv. Hostýn. Tu přenocují na sobotu a na neděli, a v neděli ráno po snídaní spěchají domů. Kdo ví, co znamená přenocovati 2 noci na Sv. Hostýně buď v útulně neb v ambitech neb v kostele, dovede si učiniti malý úsudek o lásce poutníků ku Sv. Hostýnu. A v neděli ještě se ani nešeří, již se všech stran spěchají do chrámu, aby se ještě několik hodin mohli vymodliti a vyzpívati. Dosti velký průvod (100) uherských Slováků z Horní Luče u Trenčína vyjde ve čtvrtek, přenocuje na pátek ve Slavičíně, na sobotu a na neděli na Sv. Hostýně, v neděli ráno odchází, přenocuje ve Slavičíně a v pondělí v poledne přijdou domů. Našel jsem dvě stařenky z tohoto processí seděti na schodku u sakristie. Jedna z nich mi řekla: Již jsme obě unaveny. Já mám 63 let, a tato 60; já jsem tu byla mockrát, a tato je tu ponejprv. Má nemocnou dceru, která již tu také několikrát byla. Letos však nemůže přijíti, a proto prosila matku, aby aspoň ona šla. — Také i lidečský průvod zasluhuje zvláštní zmínky. Velké processí chodívá na první pouť; ale kromě toho chodívá ještě dvakrát menší processí na Sv. Hostýn, v létě a na podzim. Zpěvák Martin Juřička z Lidečka chodíval skoro každý rok třikráte až do svého 72. roku. Loni v pátek před první poutí se opět chystal na průvod, ale náhle zemřel. Byl na Sv. Hostýně s e d m a s e d m d e s á t k r á t e. Mám vojenskou mapu na stěně s okolím Sv. Hostýna, kterou laskavě daroval R. Vagner, knihkupec v Praze — začež se mu srdečné díky vzdávají — a měřil jsem podle provázku kolik asi vojenských kroků udělal onen zpěvák z Lidečka na Sv. Hostýn, a napočítal jsem 60.000, se zpáteční cestou 120.000. Byl tu 77kráte, to činí 9 mil. 240.000 kroků; a protože se v horách nedělají tak velké kroky, můžeme čítat skoro na 10 milionů. — Ale i o Hanácích jest nutno se zmíniti s pochvalou, protože, ač mají dobré a pohodlné spojení vlakem, přece putují pěšky. Průvody přicházely v pátek odpoledne, takže večer byl chrám plný. V sobotu jedny odcházely, druhé přicházely. Poutníci zvláště odpoledne velmi rozmanitým způsobem oslavovali Pannu Marii. Jedni zbožně klečeli a modlili se, jiní utvořily hloučky opřeni o oltáře, neb seděli uprostřed chrámu jsouce unaveni dalekou cestou, a každý chumáč zpívá svou píseň, tam vyniká vysoký ženský hlas, jinde hluboký mužský, v některou chvíli všechny

hlasy splývají v jeden neurčitý ton; připadalo mi to tak jako vlny na vodě. Některé jsou povlovné mírné, a jiní se jen mihají a hodně vysoko vyskakují. Toto mi nepůsobilo žádných obtíží. Ale hůře bylo zpovědníkům, když přišel průvod s hudbou a hodně dlouhou píseň před oltářem zpíval.

Při zpovídání laskavě vypomáhali vdp. Fr. Kremel, děkan v Bystřici, dp. kaplan z Bílavska, Metoděj Měrka řádu karmelského, zdejší rodák, jenž pracuje pro Slováky v Budapešti a dpp., kteří přivedli průvody: z Pozlovic, z Lidečka, z Halenkova a z Velké Bystřice. Sv. přijímání bylo podáno 3400; kostelník musil péci a vykrajovati hostie na neděli celou noc až do rána. Na první pouti byly také dvě poutnice z Čech od Bezděze z bořínské farnosti, jedna ze Sarajeva a jedna z Ameriky. Počasí na první pouť nebylo, jak se říká, na dvakrát. Obloha se kabonila, tlakoměr klesal, ale přece chvílemi probleskovalo slunce. Až pozdě večer v pátek trochu pršelo. V sobotu bylo chladno, a v neděli ráno o 2. hod. zahalila hustá mlha s drobným deštěm Sv. Hostýn. Skoro po celý den pokrápělo. V neděli ráno přišlo málo nových poutníků, a ti, kteří odcházeli, příliš nezmokli. Od neděle klesá teplota. Je doba ledových mužů. — O první pouti jsem se rozepsal obšírněji, protože myslím, že toho zasluhuje.

Nyní přichází na řadu **počasí** a jiné zprávy. Ve Velkonoce, jak známo, bylo velice krásně, brzy však po nich sněžilo; na Bílou neděli a několik dní po ní bylo opět teplounko. Příroda hostýnská se probouzela ze zimního spánku. Již dříve sice sem tam se ukazovala některá fialka, sasanka, mochna, petrklíče, ale v tyto dny byly všecky ostatní, posud rozespalí, na světlo vylákány. Listnaté stromy, které loni v tu dobu měly již rozvité listy mrazem spálené, se letos teprve po Bílé neděli rozvinovaly, a okolní lesíky se začínaly žlutě zelenati. — Motýli, brouci a mušky proletovaly, slepýši se na slunci vyhřívali, a mravenci na hromadách pilně pracovali. V sobotu na sv. Marka se trochu ochladilo. V neděli 26. dubna byl velmi jasný den. Jakobys měl kus Moravy před sebou na talíři. Od chrámu sv. hostýnského přehlédnuls celou Hanou, počínajíc od Zábřeha, k Olomouci, Prostějovu, Kojetínu, Vyškovu a Tlumačovu, a z rozhledny kus Lašska, Kravařska. Právě za starojičínským hradem odpoledne vystupoval kouř: dle mapy není v onom směru žádné význačnější místo až Moravská Ostrava. Celkovému rozhledu vévodil mohutný zasněžený Praděd se svými rameny. Po jeho pravé straně vystupovaly hory směrem k Osoblaze, z druhé strany se vinul z počátku vysoký, dále nižší hřbet k Šumberku a Ločticím. Pozadí Sv. Kopečka tvořily hory kralického Sněžníka na moravských hranicích. Buchlov, Lysou horu, Radhošť a pohraničné uherské hory lze častěji spatřiti. Ku konci dubna bylo teplo; posledního dub. bylo v poledne ve stínu 18° C. Průměrná teplota byla 8° C. Země byla vypráhlá, a žíznila po dešti. 1. května se odpoledne přihnaly tmavé mraky od západu a trochu popršelo. 2. května byl ráno mráz a ve dne dubnové počasí: několikráte za den poletoval sníh a poprášil na chvíli Sv. Hostýn. Večer bylo + 0·1° C. Mráz však neuškodil, protože ještě nic nekvetlo. V první polovici května převládá celkem chladné, deštivé a zamlžené počasí. Před první poutí bylo několik dní v poledne okolo 15° C, na první pouť v neděli 10. května a ve středu 13. května 5° C.

Návštěva chrámu rostla čím více se blížily pouti. Na Bílou neděli bylo na 200, následující neděli 300, na den Ochrany sv. Josefa na 700 poutníků. Odpoledne přišla první pouť uherských Slováků z Velehradu, kteří se každoročně ubírají do Vambeřic. V knize v sakristiji o ní napsal jeden z vůdců: »V devatenáctém roku jsem ponejprv putoval do Vambeřic jako neskorý zpěvák s Lanikem a s Hudcem, potom jako vůdce sám objednávám zvláštní vlak z Hodonína a zpátky. Poutníků nás vždy chodí od 400 výše. Roku 1910 nás bylo 960. Letos počítám 41 roků. Takto se čest a chvála Matce Boží od nás z Uherska vzdává. Proto prosíme Matku našu, aby se za nás přimlouvala, a prosila za poutníky uherského Slovenska, kterým je vůdce Karel Pinkava, jenž koná tuto pouť jedenadvacetkrát. Jos. Balozovic.« Poutníci v pondělí ráno odešli. Brzy po nich přišlo na sv. Floriána processí z Přílep s knězem, družičkami a hudbou. Mělo zpív. mši sv. a odpoledne odešlo. —

13. května slavil **Jeho Emin. nejdp. Fr. kardinál Bauer** své desítileté jubileum nastolení na arcib. stolec v Olomouci. Jeho úřednictvo panství kroměřížského, rajnochovského, všechovského, chropíňského a vyškovského se sjelo na Sv. Hostýn. Čestný kanovník kroměřížský Fr. Hrbáček sloužil na poděkování zpív. mši sv., při níž přisluhovali: Msgr. J. Roska, Msgr. Fr. Snopek, Jos. Konšel, Jos. Šesták, k. a. úředníci, Jan Vévoda, kaplan v Chropíni. Přede mší sv. měl případnou promluvu P. superior, po mši sv. bylo Te Deum, při němž byli všichni kněží Tov. Ježíš. Po bohoslužbách byli fotografováni, a zaslali do Olomouce telegram: »Úřednictvo na posvát. Hostýně shromážděné pronáší Vaší Eminenci vroucí Pán Bůh zaplať za desítiletá dobrodiní a prosí Matku Boží za vše dobré pro Vaši Eminenci.« — Úředníci v deští přišli a přijeli, a v deští odešli a někteří odjeli.

Z **osobních zpráv** uvádím následující: 22. dubna nás navštívil cís. rada Jan Harna, 23. dubna vdp. probošt Stojan, jenž odslouživ mši sv. jel do Hodonína pochovávat dra. Hessa, a odtamtud do Německa, Poznaně, Berlína, a Brém, kde 26. dubna světil prapor čes. spolku a potom celý týden missionářoval mezi tamnějšími Čechy. 25. dubna přijel z Prahy mistr V. Vosmík a vyhlédnul příhodné místo pro sochu božského Srdce Páně. 4 května nás poctil svou návštěvou

nový c. k. okresní hejtman Aleš Komers a prohlédnul si Sv. Hostýn. 1 května odjel P. Černý do Koněšína na třídenní pobožnost B. Srdce Páně. Často sem dojíždívá pan Václav Zbořil, továrník z Bystřice, jemuž výbor Matice svěřil dozor nad vrchem. Podařilo se mu získati zástupce bystřického panství a zástupce obce slavkovské, že dovolili, aby na jejich území mohla býti rozšířena vozní cesta na Sv. Hostýn. Naproti nové křížové cestě byla založena školka, 20 m dlouhá a 5 m široká, do níž nasázeno jednoročních 1000, dvouročních 2000, tříročních 4000 smrčků. Po vrchu bylo vysázeno na 800 2 m vysokých stromků, třešní, jeřábů atd. Nově zasazené třešně naproti nové křížové cestě kvetly před první poutí. Protože strop nad jižním ambitem, kde mívá p. hostinský. seno, byl slabý a často se bořil, byl důkladně opraven a pevnými deskami podložen. Také některé pokoje v hostinci obnoveny stavitelem bystřickým p. Slámou. Přes roklinu za novou křížovou cestou vedle cesty na Říku byl postaven nový můstek.

Dne 31. března poslal J. M. ndp. biskup Koudelka z Ameriky na Svatý Hostýn tento dopis: Můj milý dp. Superior! Děkuji Vám i druhým vel. pánům za blahopřání ku svátku sv. Josefa. Pán Bůh Vám odplať Vaší lásku. 4./VII vyjedu z New-Yorku do Neapole — do Říma. — Počátkem srpna doufám býti na Moravě Práce mám mnoho — a těžkou. Diecese chuďounká a teprve ve plenkách. Musím všude organisovat a zavádět pořádek. Z jara dám se do stavby sirotčince. Pozdrav všem Vašim vel. pánům. Na shledanou u Matičky Boží svatohostýnské. Vám oddaný J. Koudelka.

Triduum B. Srdce Páně v Koněšíně u Vladislavi od 1. do 4. května 1914. Koněšín je prastará osada. V okolí a blízko kostela jsou t. z. »lochy«, prastará to bydliště lidí. Kostelíček zvenčí deštěm a vichry ošlehaný je uvnitř pěkně a čistě vymalovaný. O sv. misii dán byl podnět v osadě k Bratrstvu B. S. Páně, které bylo v tomto triduu založeno. Členů se přihlásilo přes 300. »Jen ať vytrvají«, vzdychl si p. farář, »se zpovídáním to nějak rozdělím«. Kázání byla hojně navštěvována. Triduum zakončeno slavným zasvěcením se B. S. Páně a chvalozpěvem »Bože chválíme Tebe«. Kéž se brzo zaskví krásný obraz B. Srdce Páně na bočním oltáři, aby malí i velcí měli to dobré B. S. Páně hodně blízko!

Nejvyšší vyznamenání. Oznámili jsme již, že sv. Otec Pius X. a následník trůnu Jeho císařská Výsost arcivévoda František Ferdinand do svých domácích knihoven ráčili přijati pamětní spis »Papežská korunovace Matky Boží Svatohostýnské«. — V těchto dnech pak došla radostná zpráva, že i Jeho Veličenstvo ráčilo spis ten přijati. Jednatel Matice Svatohostýnské Msgr. dr. Stojan obdržel od c. k. okres. hejtmanství v Holešově úřední oznámení tohoto znění: »Jeho c. a k. Apoštolské Veličenstvo na návrh pana nejvyššího komořího ráčilo nejvyšším rozhodnutím z 15. února 1914 do c. a k. rodinné fideikomissní knihovny nejmilostivěji přijati dílo: »Papežská korunovace Matky Boží Svatohostýnské«, které jménem spolku »Matice Svatohostýnské« za účelem předložení jeho na Nejvyšší místo jste zaslal; a ráčilo nařídit, by jmenovanému spolku za tou příčinou vysloven byl Nejvyšší dík. — O tom se ve smyslu výnosu c. k. mor. místodržitelského praesidia z 23. února 1914, č. 1553 praes. uvědomujete«. — K tomu dodáváme: Jestliže nejvyšší korunované hlavy tolik si váží našeho krásného spisu korunovačního, nemělo by zajisté býti ani jediné katolické rodiny, která by neměla tohoto vzácného díla.

Duchovní cvičení pro kněze na Sv. Hostýně se budou letos konati v těchto obdobích: I. 22.—26. června, II. 14.—18. července, III. 20.—24. července, IV. 3.—7. srpna, V. 31. srpna až 4. září. P. T. důst. páni, kteří se hodlají súčastniti, račte se co nejdříve ohlásiti u duchovní správy na Sv. Hostýně. Kdyby nastala nějaká překážka, račte taktéž co nejdříve sděliti, by se místo jinému mohlo zadati. Začátek pro I., III., IV. a V. turnus v pondělí večer o 6. hod., závěrek ve čtvrtek večer. Pro II. turnus začátek v úterý večer 14. července a konec v pátek večer 17. července; k odpolednímu vlaku o půl 5. bude vždy pohotově povoz pro zavazadla. Ti, kdo dříve přijedou mohou je prozatím svěřiti nádražnímu vrátnému v Bystřici. Protože bývá někdy i v létě na Sv. Hostýně chladno, upozorňují se P. T. dpp., aby pro takový případ si vzali teplejší oděv.

Křížová cesta: T. Pobudova 4 K, nej. Kostelec 1 K, M. Běhalová, Hrubčice 1 K, L. R. Mor. Ostrava 10 K, Fr. Hanzelka, Bernatice 2 K.

Korunovace: nej. Popovice 1 K.

Mosaikový obraz: Fr. Suchánková, Zdislavice 1 K, Fr. Mackovík, Přerov 5 K, dp. M. Pavlík z Kroměříže 2 K, vdp. Sim. Zapletal, Telč 1 K.

Na bronzovou sochu B. Srdce Páně: Nejmenovaná 1000 K, Nejmenovaný 500 K, oba z brněnské diecése, Barbora Prokšova z Lipníka 200 K, Nejmenovaná z Fryštáku 100 K, J. M. rytíř Max. Mayer, prelát v Olomouci 50 K, J. M. opat Ferd. Hotový z Nov. Říše 10 K. — Božské Srdce Páně račiž odplatiti štědrým dárcům a vzbuditi si nové dobrodince!

Panně Marii Svatohostýnské děkují: A. M. ze Štramberka za uzdravení z nemoci, A. Z. z Břestu za uzdravení dvou dítek z těžké nemoci, čtenářka Hlasů od Strážnice za vyslyšení. (Podepište se úplně a odpoví se vám, čeho si žádáte písemně).

Za redakci zodpovídá David Kubíček, emer. děkan v Kroměříži.
Nákladem Matice Sv. Hostýnské. — Tiskem Jindřicha Slováka v Kroměříži.

Segeťa, msgr. Polzer, řed. Fialka, profesoři, spolek ostrostřelců se setníkem p. Cigánkem a poručíkem Schmidtem, ředitel Dvorský se slč. učitelkami, spolek »Dílo sv. Antonína« s pí. Kmentovou, sl. Zdráhalovou a sl. Bartoníkovou, kat.-pol. jednota, zastoupená p. insp. Homolkou a dr. Rumplíkem, kř. soc. živnostníci s p. radou Říčánkem a Srovnalíkem, křesť. soc. spolky a mnoho jiných. — Vdp. probošt a poslanec dr. Stojan srdečnou promluvou blahopřál oslavenci, a po něm přání svá projevovali ostatní přítomní. Celá slavnost byla velmi srdečná a přátelská. — Od přátel mimo Kroměříž přišlo na sta dopisů a telegramů. Jeho Eminence njd. p. kard. olom. poslal oslavenci svůj obraz s tímto vlastnoručním věnováním: »Na důkaz úcty a vděčnosti F. kard. Bauer, kníže-arcibiskup«. — Blahopřál J. E. p. zem. hejtman hrabě Serényi, c. k. dv. rada Sedláček, posl. dr. Hruban, prelát Ehrmann a Geisler z Olomouce, prelát Pospíšil z Brna, opat Šup z Rajhradu, opat Bařina ze St. Brna, posl. dr. Dolanský z Brna, vládní rada Mašek z Brna, posl. Kadlčák, továr. Zbořil z Bystřice, super. a kněží se Sv. Hostýna, rektor a konvent z Velehradu, dr. Sedláček z Uh. Hradiště, dr. Th. Schneider, c. a k. zdrav. divisní šéf v Zagrebu, dv. r. dr. Prosek, msgr. Fusek z Příbora, Jednota duchovenstva z diecese brněnské, obec Křižanovice, Vojtěch šl. Kulp, insp. Jos. Dostál a sta jiných z města a z celé Moravy. Dejž Bůh, aby se splnila pronesená přání, aby p. kapitolní děkan ještě dlouho církvi a vlasti byl zachován. Mnogaja ljeta!

Probošt dr. Stojan mezi českými dělníky v Německu. Činnost p. probošta poslance Stojana je obdivuhodná. Nestará se jen o své voliče, nýbrž také o krajany naše, kteří jsou nuceni hledati práci v cizině a tam národnostně i nábožensky hynou. Přestávky činnosti parlamentu použil k tomu, aby konal misie mezi Čechy, jichž je velice mnoho zaměstnáno v uhelné pánvi na Rýně v Německu a kde poměry jejich národní i náboženské jsou velice nepříznivé. Nejprve zajel do Poznaně, kde jistý zvěroklestitel ze Slovácka vraceje se z Ruska, byl okraden a pak ještě uvězněn a skoro rok držen v žaláři. Stále jen vyjednáváno o jeho převzetí od Rakouska — a doma ubohá rodina čekala na živitele. Aby ubohý byl osvobozen a rodině vrácen, zajel pan probošt do Poznaně a vymohl na pruských úřadech, že nevinně vězněný byl propuštěn. Z Poznaně jel pan dr. Stojan do Brém, kde 26. dubna posvětil prapor české katolické jednoty sv. Václava za přítomnosti generálního rakouského konsula Trojana, faráře pro slovanské vystěhovalce Fr. Prachaře a j. V pondělí na to kázal Dr. Stojan asi 500 vystěhovalcům. Na žádost duchovních konal pak misie pro české dělníky v Hamborně a Suderwichu na Rýně. Zde právě je ona uhelná pánev, kde průmysl se úžasně zmáhá a kam celé transporty českých dělníků se přivážejí. Hamborn na př. byl před 15 lety malou vesnicí a dnes je městem se 120.000 obyvateli, podobně i Suderwich. Duchovní v tomto kraji učí se česky, aby mohli skýtati duchovní útěchu dělníkům, kteří upadají do bídy hmotné, ale také duševní. Kde česky neumějí, volají české kněze z Čech, aby aspoň za čas dělníci slyšeli slovo boží v mateřském jazyku. Činnost misionářů je velmi obtížná, ponévadž musejí napřed navštíviti jednotlivé české rodiny, při čemž se jim od mnohých sesurovělých lidí nedostává nejlepšího přijetí, ano hrubostí a násilí. Ale mnozí radostí jsou naplněni, když po letech vidí krajana a slyší mateřskou řeč a slova útěchy. Pan probošt byl od českých vystěhovalců radostně uvítán a jmenován v Suderwichu prvním čestným členem českého spolku. Pan probošt se 6. května vrátil zdráv a čilý, a chce při nejbližší příležitosti zase jíti mezi utiskované, zapomenuté bratry na Rýně. Jsme hrdi na svého neúnavného Stojana, který stále svými činy dokazuje, že katolíci pro národ pracují — nejen slovy, ale činy plnými oběti.

Katolíci pro pařížské dělnictvo. Kardinál pařížský Amette vysvětil 16 nových dělnických domů v Paříži, které vybudoval katolický svaz. Činže v těchto budovách je velmi levná. Ti, kdož půjčili k tomu účelu peníze, spokojily se pouze 3 procenty. V nejbližší době bude i v okolí Paříže vystavěno několik takových domů. Kardinál Amette ve své sociální řeči při svěcení zdůraznil, že podnikatelé této myšlenky jednali dle encykliky velikého papeže Lva XIII.

Listárna redakce.

Dědictví sv. Jana Nepom. v Praze IV. Hradčany vydalo za r. 1914: Tomáše Kempenského Čtvero knih o následování Krista. S obrazy od Führicha. Přeložil a modlitby připojil Dr. J. Sedlák. Neváz. 2.40 K, v celoplátěné vazbě s červ. ořízkou 3.30 K, se zlatou ořízkou 3.90 K. Apoštolář či skutky apoštolské se Zjevením sv. Jana nev. 2.40 K. Vázané v celoplátěné vazbě 3.20 K, v celokožené vazbě s čer. ořízkou 3.80 K. Jindř. Baar: Mžikové obrázky; Řada III. Z jiného světa; Sedmero hlavních hříchů. — Dědictví sv. Jana Nep. v Praze, založené roku 1835, jest ústav k vydávání dobrých knih českých pro lid. R. 1907 počínajíc vychází nákladem tohoto Dědictví každého roku knih několik. Členem Dědictví se stává, kdo složí jednou pro vždy 20 K. Rod, škola, obec, spolek nebo knihovna stávají se údy, složí-li jednou pro vždy 40 K. Vklad možno též splatiti ve dvou ročních lhůtách po 10 K (u rodů, spolkův atd. po 20 K). Přihlášky nových členů přijímá ředitel. Svatojanského Dědictví v Praze IV., Hradčany. Nově přistouplý člen dostane mimo podíl toho roku, kdy se přihlásil, ještě darem některé starší knihy, dle ustanovení ředitele Dědictví. Za nepatrný obnos 20 K, u rodův atd. 40 K, jednou pro vždy složený, dostávají údové každého roku několik knih zdarma. Jak veliká to výhoda, jíž by každý ke svému vlastnímu prospěchu měl užíti! Přistupujte hojně k Dědictví a jiné k tomu povzbuzujte! Ředitelem Dědictví Svatojanské-

ho jest prelát Dr. Josef Tumpach, metrop. kanovník u sv. Víta na hradě Pražském (Praha IV.-63).

Listárna administrace.

Pan **A. Pospíšil, Flatonia-Texas.** Obnos 44 K 37 h co předplatné jsme s díkem obdrželi a zároveň Vám dopis odeslali. — Pan **A. Peška, Sealy-Texas.** Odeslali jsme Vám dopis. — Pan **Jan Sítka, Schiner Lavaca.** Zaslaných 24 K 51 h s díkem obdrželi. — Pan **Frant. Bezděk, West-Texas.** Předplatné a také dar p. Rosiny Gerard — 2 dol. s díkem obdrželi. Obrazy P. Marie neprodáváme a mohl byste se v této záležitosti obrátit na p. F. Letfusa, kramaře na Sv. Hostýně. — **J. Dvořák, Kenrick Seminary St. Louis.** Hlasy Sv. Host. jsme zaslali na požádanou adressu, co se týče knihy »Svatojanská noc«, račte se direktně obrátiti na p. Dra. Jul. Ambrosa, advokáta v Olomouci. — Pí **Slámové** děkujeme za zaslaný slovenský kalendář americký.

Sochy, oltáře, křížové cesty, Boží hroby, jesle a veškeré práce kostelní zhotovuje a opravuje umělecky, levně v každém slohu i moderním

František V. Buk,

sochař a řezbář, uměl. truhlářství

v Praze, Jílská ulice čís. 445-I

(proti Vejvodům). Založeno r. 1857.

Nákresy, fotografie, vzory kříž. cest posílám k nahlédnutí s prosbou o laskavé navrácení. Hotové sochy, kříž. cesty, jesle, kříže a jiné práce možno shlédnouti v mém skladě. — Na základě mnohých doporučení prosím o laskavé objednávky.

Vína přírodní zaručená

v sudech i láhvích, veškeré lahůdky, sýry, konservy, likéry, čaje, pražské uzeniny atd. doporučuje za mírné ceny

JAN JANSA

závod lahůdkářský a vinárna

v Holešově,

vedle obec. domu (dům p. Klabusaye).

! „Tisíckrát pozdravujeme Tebe“

majová kázání (2 díly) od P. Ant. Rejzka. Oba díly lze dostati na Sv. Hostýně za sníženou cenu 2 K.

Jsem domácí tkadlec horský

(člen spolku křesťanských sociálů).

Zasílam zboží různé.

40—50 m zbytků, 20—22 korun

dobírkou zaručeně pracích barev bez — — — — chyb. — — — —

Kanafasy na ložní povlaky, **košilová plátna lněná** neb **poloviční, rumburské věby, griezety, ručníky,** tkané **barchety,** na šaty, **modní zefiry** na košile a blůzky a na šaty, **bílé grádle, flanely, modré tisky** na domácí šaty a zástěry, vše mnou ručně pracovány, velekrásny a trvanlivy v délce 3—15 metrů.

Frant. Maršík,

ruční domácí tkadlec,

Česká Čermná, č. 107, p. Náchod.

Každý dle potřeby račte udat co potřebujete i délku zbytku si račte zaznamenati, nehodící vyměním, neb dle žádosti peněz vrátím. Zkouška mé důvěry ujistí každého. Též zasílám **půl tuctu čistě lněných prostěradel beze švu 150 cm. šir., 200 cm. dl., jen za K 15·80.**

SKLOMALBA

E. ŠKARDA, BRNO,

umělecký ústav prvého řádu hotoví a dodává

chrámová okna

v každém provedení i slohu od nejjednoduššího vzoru do nejbohatší sklomalby figuralní. — Hotoví ***pravou vlašskou mosaiku*** kaménkovou pro façady, oltářní obrazy, náhrobky atd. s nejširším zaručením uměleckého a odborně dokonalého provedení. Rozpočty ochotně a zdarma.

Svíce kostelní

pravé voskové, přesně **dle liturgických předpisů,** jakož i polovoskové a stearinové vyrábí nejdokonaleji a doporučuje firma

V. ZBOŘIL A SYN

první moravská továrna na voskové zboží a svíčky **v Bystřici p. H.** Firma tato počítá mezi své stálé odběratele přední kláštery, farní úřady, jakož i zemské ústavy říše Rakousko-Uherské. — Zásilky vyřizují se franko, obal se neúčtuje. — Ceny mírné.

Za redakci zodpovídá **David Kubíček,** emer. děkan v Kroměříži.

Číslo 7. ČERVENEC 1914. Ročník X.

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ

MĚSÍČNÍK PRO LID

S povolením nejdůst. kníže-arcib. konsistoře v Olomouci a řeh. představených vydávají Otcové Tovaryšstva Ježíšova na Sv. Hostýně na Moravě. — Vychází počátkem každého měsíce. — Celoroční předplatné K 1·50. — V Americe 0·40 dol. — V Německu M 1·50. — Administrace na Sv. Hostýně

OBSAH: Rozennana ty mezi zenami: (Báseň). — Dějepisné paberky ze zápisných a úředních knih svatohostýnských. (Č. d.) — Pozvání na valnou hromadu „Matice Svatohost“ a na slavnosti pořádané na památku korunovace Matky Boží Svatohostýnské. — Stoletá památka znovuzřízení Tovaryšstva Ježíšova (1814—1914). (Č. d.) — List sv. Otce generálovi Tovaryšstva Ježíšova. — Vzpomínky a dojmy se Sv. Hostýna. (Č. d.) — Cesta do Říma s korunkami svatohostýnskými. — Vprávy se Sv. Hostýna.

VYOBRAZENÍ: Ukázka z musea svatohostýnského. — Královna Tovaryšstva Ježíšova. — Procesí z Rudslavic 14. května 1914 na Sv. Hostýně. — Vojáci na Sv. Hostýně „Odpočinek“ (15. května 1914).

Našim milým odběratelům a čtenářům!

Poněvadž rozkvět každého časopisu jak známo závisí od počtu odběratelů a svědomitého předplácení, prosíme opětovně všechny, kdož dluží, aby doplatili, ostatní pak aby nepatrné předplatné (1·50 K) složenkami Hlasů (čís. 97.129), které do prvního čísla tohoto ročníku byly vloženy, co nejdříve zapravili, abychom i my svým četným povinnostem vydavatelským dostáti mohli. Jelikož přemnozí nám dlužili, někteří i za více let, viděli jsme se nuceny zaslati upomínku. Poněvadž však mnozí dopláceli a předpláceli při předlonských slavnostech korunovačních, kdy pro veliký nával nebylo snad možno adressy správně zaznamenati, prosíme uctivě za prominutí, jestliže snad někdo nedopatřením bez příčiny byl upomenut. Aby se všemu nedorozumění a nedoopatření předešlo, upozorňujeme znovu aby předplatné a jen předplatné podle možnosti složenkami se zaslalo, příspěvky pak pro Matici složenkami Matice Svatohostýnské (čís. 44.642) anebo poukázkami. Snažně prosíme své příznivce, aby si neobtěžovali získati nám hojně nových odběratelů a zaslali jejich správné a úplné adressy. Podotýkáme však při té příležitosti, aby adressy jen takových byly zaslány, kteří již na Hlasy byli upozorněni a o nichž možno se opravdu nadíti, že skutečně odběrateli se stanou. Stává se totiž, že přemnozí, jimž Hlasy ukázkou byly zaslány, vrátili je zpět a to někdy třeba až 10. nebo 11. číslo, čímž vydavatelstvu nemalé výlohy povstaly. Konečně připomínáme, že všichni, kdož první číslo podrželi, pokládáni budou za odběratele, ovšem s povinností zapraviti předplatné.

Redakce.

Z církve a světa.

»Temný středověk«. Brněnská »Hlídka« v posledním čísle minulého ročníku upozornila na studii Petra Duhema (»Pařížští předchůdcové Galileiovi«), jenž dokázal, kterak nejedna nauka, pro jejíž »objevení« oslavován bývá Galilei, byla už dávno před tím přednášena na universitě pařížské od zástupců »temného« středověku; tak zvláště i nauka o síle hybné, nazvané později od Leibnitze »silou živou«. — V únorovém čísle časopisu »Revue pratique d'apologétique« podává zase nové svědectví «o temnotě« středověku J. T. Papon. Dokazuje nám totiž přesně citáty ze sv. Tomáše Akvinského, že tomuto velikému filosofu křesťanskému byla úplně známá příčina přílivu a odlivu mořského, totiž přitažlivost země a měsíce; ba doktor andělský mluví o těchto fysikálních zákonech tak, že je zřejmo, že byly tehdy již dávno obecně známy. (Papon připisuje objevení jich řeckému hvězdáři Kleomedovi.) Tak tomu tedy bylo již před rokem 1274, kdy sv. Tomáš umřel. Inu, »temný« středověk!

Česká věda v cizině. Na mezinárodním kongresu lékařském, který se konal loňského roku v Londýně, měl p. dr. K. Truneček z Prahy přednášku o svém způsobu diagnostiky sklerosy. V této přednášce, jediné, kterou česká věda na londýnském kongresu byla zastoupena, autor sděloval, že se mu podařilo zjistit, že ztuhlé tepny jsou sídlem zvláštní pulsace, kteráž při sklerose srdečnice jeví se na tepnách podkličkových jako hmatný, případně i viditelný náraz. Nyní uveřejňuje profesor berlínské university, tajný rada Kraus, v předním lékařském listu »Deutsche medizin. Wochenschrift« delší práci, ve které nález, drem. Truneckem učiněný, potvrzuje. Poněvadž nárazy tepen podkličkových jsou přímému vyšetření přístupny a lékařem snadno mohou býti poznány, jest tím umožněno sklerosu srdečnice, která posud bývala pro lékaře skryta, i v samých počátcích choroby poznati.

Duchovní cvičení pro učitelky konati se budou v Brně u Školských sester v

Číslo 7. ČERVENEC 1914. Ročník X.

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ

Vydávají Otcové Tovaryšstva Ježíšova na Svatém Hostýně na Moravě.
Pořádá P. A. Ostrčilík T. J. — Vychází počátkem každého měsíce.
Celoroční předplatné 1·50 kor. — V Americe 0·40 dol. — V Německu 1·50 M.

Rud. Stupavský.

Požehnaná Ty mezi ženami!

Zněla slávou Bethulie,
když v ní žila Juditha —
černý hrob ji dávno kryje,
žádný dnes jí nevítá.

Spanilá jen Esther směla
zniknout trestům zákona,
prchla krása s její čela,
času zub vše překoná — —

Juditou Tys věčně živou,
nad zlem stále vítězíš,
Královnou jsi přepečlivou,
nad svým lidem stále bdíš.

Tvoje krása nepohasne,
nezmaří jí časný hrob,
nad Estry Tvé čelo jasné
planout bude za všech dob.

Památku Tvou nebe slaví,
Tys bran jeho klíčnicí,
skrze Tebe duchů davy
v říš tu vešly zářící.

I ty žaly očistcové
měníš v píseň lahody,
ke Tvým prosbám duše nové
docházejí svobody.

A nám dítkám štěstí svítí,
že panuješ nad námi,
požehnaná chceš nám býti
mezi všemi ženami!

II.

V Tobě našla žena spásu,
pravou ctnost a duše krásu.

Svobody jí svitla záře
ze vznešené Tvojí tváře.

Mateřství jsi posvětila
a panenství zušlechtila.

Rovna muži kráčí světem,
štěstí snuje mu i dětem.

Andělem je v Tobě žena,
budiž od ní za to ctěna.

A kdo z žen Tě nemiluje,
ať se ženou nejmenuje.

P. Frant. X. Zimmerhackl T. J.

Dějepisné paběrky ze zápisných a úředních knih svatohostýnských.

10. Padesáté výročí postavení soch sv. Cyrilla a Metoděje před chrámem. Návštěva Dra. Františka Sušila. (Č. d.)

Příchozí na Sv. Hostýn prohlížívají si se zájmem mohutné, kamenné sochy svatých apoštolů slovanských Cyrilla a Metoděje před vchodem do kostela stojící. Letos je tomu právě 50 let, co byly postaveny. Proto uvedeme krátce čtenářům na paměť jejich původ a účel. Jsouť dokladem, že netoliko na Velehradě se uctívají naši svatí apoštolové, nýbrž také na Sv. Hostýně. Poněvadž nemají všichni čtenáři v rukou díla »Sv. Hostýn« od P. Vídenského, podáme z něho stručně některá data a přidáme též leccos nového, co jsme našli v zápisných knihách.

Když sv. Cyrill a Metoděj zavítali na Moravu a přinesli nám víru Kristovu, zavedli u nás také úctu mariánskou; ano dle pověsti — ovšem nezaručené — vystoupili prý i na Sv. Hostýn a založili naše poutní místo. Proto zvelebitelé svatohostýnští se nespokojili, aby sochy věrověstů našich zdobily presbytář, nýbrž chtěli, aby poutníci jejich úctyhodné postavy hned venku před vchodem do mariánské svatyně spatřili a uctili. Nejbližší příčinu k postavení obou soch zavdala tisíciletá ročnice příchodu jejich na Moravu (1863). Tehdáž nebylo ještě ve vlastech našich ruchu socialistického, nýbrž duch ideálnější, jevící se zejména láskou k našim sv. věrozvěstům a k Matce Boží Svatohostýnské. Obyvatelé bystřičtí hleděli sobě sice také hmotných výhod s poutním místem spojených, přece však převládala vesměs vyšší snaha pro oslavu mariánského chlumu. Proto není divu, že členové »Čtenářské Besedy v Bystřici p. H.« dali zhotoviti u známé firmy kroměřížské Rudolfa Becka mohutné sochy svatých věrozvěstů a postavili je před hlavním vchodem chrámovým, aby tak všem poutníkům připomínaly původce mariánské úcty. Občané hulínští a slavkovští dovezli zdarma těžké sochy nahoru. Prve však, než byly postaveny, upraveno pro ně důstojné místo. Stavělo se první kamenné schodiště nákladem 562 zl. 69½ kr., z nichž připadlo 290 zl. 68 kr. kamenickému mistru Ignáci Kudelovi za dodané kvádry, ostatek zedníkům (polírovi Fr. Solářovi) a dělníkům. Kolik sochy stály, není zaznamenáno, ale činí se zvláštní zmínka, že pořízeny byly z milodarů, nejen Bystřičanů, nýbrž také jiných dobrodinců.

Dne 15. srpna, tedy na slavný den Nanebevzetí Panny Marie, posvětil je tehdejší děkan holešovský Ludvík baron Horecký de Horka. Byla to zajisté velká a významná slavnost pro Bystřici a celé okolí, které se lid velmi četně súčastnil. Téhož dne sloužili ráno mši sv. dp. Ignác Alois Dvořák, koop. ve Velkých Penčicích, dp. Josef Král, koop. v Břestu, zpívanou měl tehdejší farář a děkan napajedelský František Fádrus za přítomnosti processí popovického.

Brzo nato připutoval (4. září) velký ctitel našich sv. věrověstů a zvláštní milovník P. Marie hostýnské dr. Frant. Sušil, aby nejen na Velehradě, nýbrž i na svém oblíbeném poutním místě na Sv. Hostýně na vlastní oči spatřil účinek své dlouholeté, neumorné práce: velkolepé sochy obou slovanských apoštolů, o jejichžto úctu a zvelebení se tolik přičiňoval. Neboť, jak známo, Sušil náleží k předním buditelům cyrillo-metoděj. ruchu jak náboženského tak národního. Vlastní rukou a zajisté s nevýslovným potěšením zapsal se do zápisné knihy v sakristii: »4. září 1864. Frant. Sušil, prof. theol. z Brna, sloužil mši svatou.«

Sochy jsou stejně vysoké — 2.20 m — a mají tyto věnovací nápisy; na pravé: »**Na oslavu tisícileté památky příchodu slovanských věrozvěstů sv. Cyrilla a Metoděje postavil Čtenářský spolek v Bystřici p. Host. tyto**

Ukázka z musea svatohostýnského.

sochy 1864. Oroduj za nás sv. Cyrille!« Na levé soše: »**Na památku pětadvacátého trvání těchto soch dala je Občanská beseda v Bystřicích p. H. opraviti r. 1889. Oroduj za nás sv. Methoději!**« Úpravou nového schodiště r. 1910 vyniká postavení obou soch mnohem víc než dříve. O jejich bu-

doucí vydržování a opravování je s dostatek postaráno. Dle zákonitého předpisu byla za tím účelem složena pětiprocentní státní obligace se 40 zl. Úroky od 1./VII. 1864 splatné a nikdy nevybrané vzrostly s kapitálem již na slušnou sumu 651 K 22 h.*) Naposled byly důkladně opraveny od akad. sochaře Fr. Neumanna z Kroměříže, když na návrh p. cís. rady J. Harny budováno bylo nové velkolepé schodiště od Vodní kaple až ke svatyni l. P. 1910. Spočívají nyní na vyšších podstavcích, tak že průčelí kostela velice krášlí.

Pozvání na valnou hromadu „Matice Svatohost." a na slavnosti pořádané na památku korunovace Matky Boží Svatohostýnské.

Ctitelé Svatohostýnské Matky Boží!

S neobyčejnou a nevídanou slávou konáno léta Páně 1912 korunování Svatohostýnské Matky Boží. Podán tu nový důkaz převzácné a nadšené úcty ku Matce Boží, která divy tvoří. Od té doby vzmáhá se ještě více úcta ta. V posvátném okamžiku, kde korunovační slavnosti ukončeny, učiněno předsevzetí, každoročně konati památku na korunování Matky Boží Svatohostýnské, kde možná v tom pořádku, v jakém konány l. P. 1912. Roku minulého 1913. předsevzetí to uskutečněno ovšem v menším rozsahu, neb byl jubilejní rok Cyrillo-Methodějský na Velehradě slavnostně konán. Roku letošího zůstaneme věrni svému předsevzetí a jak možná nahradíme irok 1913. — Za tou příčinou zveme Vás, milení ctitelé Svatohostýnské Matky Boží na obnovu korunovačních slavností na Sv. Hostýně.

Slavnostní dny jsou:

15. srpna o svátku Nanebevzetí Panny Marie, výročním to dni korunovačním, je **representační pouť se zakončením unionistického sjezdu.**

16. srpna v neděli je **valná hromada Matice Svatohostýnské.**

17. srpna **pouť Mariánských družin.**

18. srpna **pouť matek a dětí a oslava narozenin Jeho Veličenstva.**

19. srpna **pouť duchovenstva.**

20. srpna **pouť omladiny.**

21. srpna **pouť terciářů.**

22. srpna **pouť studujících, akademiků, učitelů a profesorů.**

23. srpna **pouť mužů, katol. rolnického spolku a nejstarších poutníků a poutnic svatohostýnských.**

Pouti počínají vždy večerem dne předešlého. Každodenně je o půl 6. hod. kázání a zpívaná mše sv. za dobrodince Sv. Hostýna se společným sv. přijímáním. — O 8. hod. schůze s holdováním P. Marii. — O půl 10. hod. je kázání, pak desátek: »Který Tě Panno na nebi korunovati ráčil« s vyzváněním a druhá mše sv., zpívaná rovněž za dobrodince Sv. Hostýna. — O 2. hod. je promluva na rozloučenou a sv. požehnání. — O 7. hod.

*) Poznámka. Čtenáře bude zajímati, že také kamenný kříž nedaleko od zmíněných soch pod schodištěm stojící jest bohatě nadán. Jak známo, postavil jej 1847 Jan Konečný z Jarohňovic za 175 zl. a obnovila jej před několika lety jeho zbožná rodina. Ale není veřejnosti známo, že nadační jistinu na jeho vydržování darovala hanácká obec Určice v obnosu 50 zl. vídeňské měny čili 20 zlatých K. M., kterýž obnos vzrostl až do roku 1912 na 841 K 65 halířů.

večer je uvítání, klánění se Nejsv. svátosti oltářní a sv. požehnání. — O 8. hod. průvod se světly.

I zveme všechny ctitele Svatohostýnské Matky Boží na přeradostné duchovní hody a Vás, velectění členové Matice Svatohostýnské zvláště, na slavnostní valnou hromadu matiční. Jak už udáno započne valná hromada 15. srpna o svátku Nanebevzetí P. M. večer a koná se v obvyklém pořádku 16. srpna dopoledne. 15. srpna večer o 6. hod. je uvítání s vzýváním Ducha svatého, sv. požehnání, večerní modlitba s poutní pobožností. Vyzvánění hran za zemřelé údy a dobrodince »Matice Svatohostýnské«. — 16. srpna o půl 5. hod. ranní modlitba a zpověď, kázání, biskupská mše sv. se společným sv. přijímáním za živé údy a dobrodince a u vedlejšího oltáře mše svatá za zemřelé údy a dobrodince »Matice Svatohostýnské«; na to kondukt za zemřelé údy a dobrodince matiční. — Snídaní. — Po něm valná hromada. Při příležitosti té prosíme uctivě o roční příspěvek a o udání zevrubné adresy.

Přejeme Vám všeho dobrého na Pánu na přímluvu Matky Boží, sv. Cyrilla a Methoda i bl. Jana Sarkandra.

Na Sv. Hostýně, v květnu 1914.

Výbor Matice Svatohostýnské.

P. Frant. X. Zimmerhackl T. J.

Stoletá památka znovuzřízení Tovaryšstva Ježíšova (1814—1914).

(Č. d.)

III. Činnost řádu jesuitského v církvi vůbec, a u nás zvlášť.

Nelze vylíčiti v jednom krátkém článku, co vykonali jesuité od svého založení ku blahu a užitku lidstva. O tom by se mohly psáti celé knihy. Chceme jen některé význačnější rysy velké a rozsáhlé jejich činnosti nastínit. Jesuité pracovali v duchovní správě: kázali, zpovídali, vyučovali dítky, přisluhovali sv. svátostmi, řídili exercicie, konali missie, zakládali Mariánské družiny a jiné zbožné spolky. Utvrzovali tak horlivé katolíky v dobrém, vlažné nadchnuli novou horlivostí, hříšníky obráceli, kacíře nabádali k zanechání bludů, a v zámořských zemích získávali pohany pro víru Kristovu. Nejvíce působili pro obrod katolického života Mariánskými družinami. Sv. František Xaverský, jeden z velikých missionářů jesuitských, pokřtil vlastnoručně přes 200.000 pohanů a šířil křesťanství ve víc než 200 říších.

Poslal-li sv. Ignác své syny na vinici Páně, tu jim obyčejně přikazoval, aby šli do nemocnic, a tam aby ošetřovali churavé a prokazovali jim ty nejnižší služby. Tak činili P. Lainez a Salmeron, než začali řečnit na sněmu tridentském. Mnohý z nich obětoval v té službě i život. Tak sv. Alois slouže nemocným morem nakaženým byl sám hroznou nemocí tou postižen a zemřel jako mučeník bližeňské lásky.

Nejvydatnějším působištěm jim byly střední a vysoké školy. Tam nevyučovali jen mládež, nýbrž oni ji také vychovávali. Druhý generál řádu P. Lainez chtěl, aby každé větší město katolické mělo vyučovací ústav Tovaryšstva. Věděl dobře, že kdo má mládež v rukou, tomu že patří též budoucnost. Tak se stalo, že jesuité měli r. 1773 asi 700 kolejí a 171 seminář. Školy tyto byly tehdáž v celé Evropě uznány za vzorné, — i protestanté napodobovali vyučovací methodu jesuitskou.

Mnozí členové se věnovali také činnosti spisovatelské a hájili svaté víry a náboženství netoliko slovem ve chrámech a ve školách, nýbrž také pérem. Knihy jimi sepsané jsou obsahu nejen náboženského, ale také světského. Týkají se věro- a mravouky, písma sv., církevního práva a dějepisu, silozpytu, matematiky, hvězdářství, světských dějin a klassických studií.

Královna Tovaryšstva Ježíšova.

2. Ve vlastech našich.

Taf byla činnost Tovaryšstva na celém světě. Veliké idey Kristovy uskutečňovali nejmodernějšími prostředky v lidstvu. Sledujme zevrubněji činnost jeho u nás v Čechách a hlavně na Moravě. Na Moravu bylo Tovaryšstvo zavedeno P. gen. Františkem Borgiášem r. 1566. Jak v Čechách tak i na Moravě byly poměry náboženské prabídné. Sotva třetina obyvatelstva byla ještě katolickou. Ostatní obyvatelé byli luteráni, kališníci, čeští bratři a jiní bludaři. P. Zanten, rektor brněnského noviciátu, psal 1. října 1581 generálu P. Klaudiu Aquavivovi o tehdejších poměrech moravských takto: »Ke katolickému náboženství hlásí se jen málo a to bezvý-

znamných lidí. Skoro veškera šlechta jest do nejrůznějších bludů zapletena. Již jsem mnoho zemí procestoval, ale nenašel jsem na světě země, kde by bylo tolik sekt a bludů, jako zde. Morava je shromáždiště všech možných kacířství na zemi.« Že nepřeháněl, toho dokladem je t. zv. náboženská tolerance, která byla podstatným článkem zemské ústavy. Proto se odvolávali stavové zemští, když se jednalo o náboženské vyznání, »k starodávnému pořádku, aby každý byl svým svědomím a náboženstvím svoboden«. Hejtman Václav z Ludenic řekl před králem Ferdinandem, který chtěl přísně zakročiti proti českým bratřím na Moravě: »Dříve Morava zahyne v ohni a popeli, než aby trpěla nějaké u víře nucení. My nikterak od svého přesvědčení neodstoupíme a sám raději hrdlo nasadím, než bych se náboženského přesvědčení vzdal.« Proto hrnuly se všecky možné sekty, které byly odjinud vyháněny, na Moravu, kde byl každý »náboženstvím svým svoboden«. Byli tu kromě luteránů, kališníků a Českých bratří: Novokřtěnci, Mikulášenci, Sobotáři, Sociniáni, Slavkovští, Habrovanští, Adamité atd. Nikdo nesměl býti pro víru svou utiskován. Tak bídně vyhlížela celá země! Naproti Čechám měla, co do náboženské ubohosti, jen tu výhodu, že mívala vždy katolické biskupy a že jejich statky nebyly zabrány, kdežto rozsáhlá česká země byla půl druhého století zbavena svého arcibiskupa a jeho majetku.

Za takových poměrů nebylo divu, že žádal český král Ferdinand I. pro Čechy, a biskup olomoucký pro Moravu missionářů z řádu jesuitského, jehož horlivost o zachování víry se osvědčovala v jiných zemích. Již roku 1555 prosil moravský biskup Marek Kuen sv. Ignáce, aby mu poslal několik jesuitů, jež poznal na sněmě Tridentském. Svatý Ignác, nemaje s dostatek lidí, nemohl přání jeho vyhověti, ač rád by tak byl učinil. Teprve za deset let uskutečnil 3. generál řádu sv. František Borgiáš přání to. Přičiněním horlivého a mladého biskupa Viléma Prusinovského z Víčkova dostali se r. 1566 první jesuité do Olomouce, kde obdrželi kostel a kolej. Jak v Čechách po založení pražské, tak na Moravě po založení olomoucké koleje začali se jesuité šířiti po celé zemi, takže již r. 1623 mohla býti zřízena samostatná česká provincie pro Čechy, Moravu a Slezsko, jejížto provinciál sídlil v Praze. Bylo v ní 288 členů (118 kněží), kteréžto počet až do zrušení řádu r. 1773 vzrostl na 1125 členů, z nichž bylo 653 kněží, 250 scholastiků a 222 bratří laiků. V Praze samé přebývalo 220 členů, na Moravě 376 a 40 ve Slezsku. Měli na Moravě koleje, školy a semináře: v Olomouci, v Brně, v Uh. Hradišti, v Telči, v Jihlavě. Residence či menší domy v Rymnicích, v Novém Jičíně, v Tuřanech (poutní místo), několik let v Holešově a v Kroměříži, odkud často přicházeli na Sv. Hostýn zpovídat poutníky. Konečně měli obzvláště na Valašsku různé malé stanice missijní: Na Vsetíně, ve Vyzovicích, ve Val. Meziříčí, ve Zruči, v Brumově, v Třebíči, v Bohdalicích, Janovicích a v Rymařově. V Čechách měli 16 kolejí: 3 v Praze a po jedné v Klatovech, v Chomutově, v Krumlově, v Kutné Hoře, v Chebu, v Jičíně, v Litoměřicích, v Jindřichově Hradci a v Třeboni; deset seminářů, dvacet residencí a mnoho missijních stanic. Ve Slezsku, dokud patřilo ještě celé k Rakousku, měli koleje v Kladsku, v Hlchově, v Lehnicí, v Nise, v Opoli, v Opavě, v Žahani a ve Vratislavi, 10 seminářů a několik menších stanic. Ve všech těchto místech vyvíjeli svou činnost: missionářovali, vyučovali četné žáky a chovance, spisovali. Za dobu dvacetiletých missií (1623 až do 1642) obrátili asi 150.000 jinověrců. Pro nedostatek řádné duchovní správy a podporou českých vystěhovalců bujelo všude pokoutní sektářství. Proti tomu obraceli missijní činnost, poučujíce je a odnímajíce jim kacířské knihy, ale dávali jim za ně knihy dobré. Potřeba dobrých knih zavdala příčinu, že se jali jesuité psát české knihy pro lid.

Víc než 60 jesuitů psalo české knihy a spisy. Obětavost řádu jesuitského v čas morové nákazy 1680, kdy 23 členové, nemocným morem nakaženým posluhující zemřeli a opět r. 1713 získala jim veřejné uznání a úctu. Veliká byla také jejich starost o chudé a vězně. Pracovali nejen o obrácení jinověrců, nýbrž také o povznesení náboženského vědomí mezi věřícími. Proto nešetřili nákladu na stavby nádherných chrámů a kaplí, konali služby boží s velkou okázalostí, pořádali veřejné církevní průvody, zvali kajícníky k společnému sv. přijímání, zavedli pobožnost 40 hodinného výstavu nejsv. Svátosti oltářní, stavěli jesličky v kostelích, doporučovali zřizování křížů a kaplí na veřejných místech a pěstovali uctívání zemských patronů a svě-

Procesí z Rudslavic 14. května 1914 na Sv. Hostýně.

cení jich svátků. Co učinili pro stavitelství, sochařství a malířství, o tom svědčí kostely od nich zbudované. Veliký vliv na povznesení katolické organisace a ucelení duchovní správy měly jimi zakládané Mariánské družiny: gymnasistů, akademiků, dospělých vzdělanců, šlechticů, měšťanů a rolníků a řemeslníků, jež vedeny jsouce ústředním představenstvem, jednomyslně postupovali ve věcech náboženských. Roku 1639 počítalo se v české provincii přes 50 Družin a v nich asi 5080 sodálů. Pamětihodna jest statečnost studentské Družiny pražské, která vedena jsouc jesuitou P. Plachým, hájila Prahy 1639 a 1648 proti útokům švédským. Podobným způsobem hájil a uhájil také P. Středa Brna proti Švédům. — Ze škol jesuitských vycházeli hodní kněží, úředníci, učitelé a katoličtí laikové, kteří k rozšíření a upevnění náboženského života velice přispívali.

Tak se stalo, že katolická víra, která v zemích našich byla již na shasnutí, byla obnovena dvěstěletým úsilovným působením Tovaryšstva Ježíšova (ovšem také za přispění jiných mocných živlů). Katolické náboženství v zemi zase převládalo a většina obyvatelstva hlásila a hlásí se dosud k němu.

Proto píše moravský historik V. Brandl, vylíčiv tehdejší zubožený stav katolíků moravských, takto: »Jest se tomu diviti, že katolicismus, který v zemi u přirovnání k jiným vyznáním jen málo přívržencú měl, za takových okolností netoliko nezaniknul, nýbrž opět v l á d n o u c í m náboženstvím se stal. Že se tak stalo, má katolicismus děkovati ráznosti tří biskupů olomouckých, Viléma Prusinovského (1565 — 1572), Stanislava Pavlovského (1579) a Františka z Ditrichšteina (1599—1636) a Jesuitům. Nejvíce působili pro katolickou věc Jesuité, které uvedl biskup Vilém 1565 do Olomouce. Zřídili hned školu, ve které vyučovali bezplatně mládež od elementárních až do humanitních tříd. Vedle toho také zřízen seminář pro mládež šlechtickou, do kterého se hned 20 jinochů přihlásilo. Protestanti olomoučtí, vidouce ten úspěch, postavili se na odpor a hleděli překaziti stavbu koleje. Nicméně byly školy jesuitské jako »akademie« od papeže a císaře potvrzeny. Mimo to zřízen seminář, aby tam kněží vzděláni byli. Školy jesuitské nabyly tak dobrého jména, že i někteří nekatolíci syny své na studia tam dali.« (Kniha pro každého Moravana str. 222.)

Na Moravě jesuité věnujíce se katolické obraně, doráželi velmi důtklivě na četně rozšířenou Jednotu Českých bratří. Uznávali, že vedou sice pořádný život, ale dokázali jim slovem i písmem, že se učení jejich nezakládá na zjevené pravdě. Změnilať se nauka jejich od vzniku svého až do konce 16. století velmi. Nejlepší obranné spisy napsal proti nim P. Václ. Šturm. Jeho leták, čtyřikráte vydaný: »Důvodů šest pěkných a krátkých, ale však podstatných, kterýmiž se důvodně prokazuje, že Jednota Bratří Boleslavských z Boha není a že žádný v ní spasen býti nemůže.« Dr. V. Flajšhans píše (»Písemnictví České« str. 396) o něm: »Bojovné spisy Šturmovy vynikají lepší formou i vyšším stanoviskem nad spisy strany protivné. Šturm zná se výborně v písemnictví českém, zná díla Husova, Chelčického, starší letáky z dob původu Jednoty atd., vede si věcně a dokazuje jasně . . . že ve věrouce odchyluje se Hus od Bratří . . .« (P. d.)

List sv. Otce generálovi Tovaryšstva Ježíšova.

Ke stoletému jubileu obnovení řádu Tovaryšstva Ježíšova zaslal sv. Otec generálovi Tov. Jež. P. Frant. X. Wernzovi tento přípis:

P a p e ž P i u s X.

všem křesťanům pozdrav a apoštolské požehnání.

František Xaver Wernz, generál řádu Jesuitů, sděluje Nám, že příštího 7. srpna tomu bude 100 let, co Náš předchůdce papež Pius VII. blahé paměti byl tak šťasten, že mohl obnoviti Tovaryšstvo Ježíšovo bullou »Sollicitudo omnium ecclesiarum«. Generál řádu k tomu dodává, že na památku oné radostné události budou po tři dny, 4., 5., 6. a konečně ještě 7. srpna konány slavné děkovné pobožnosti k nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu ve všech kostelích, veřejných i soukromých kaplích, které přináležejí řádu. Aby však pobožnosti tyto přinášely bohatší duševní plody, vznáší na Nás současně generál řádu oddanou prosbu, abychom, jako již Náš předchůdce blahé paměti Řehoř XVI. uznal za důležito nařídíti, když v roce spásy 1840 vrátilo se tří sté výročí založení Tovaryšstva Ježíšova, poskytli z Bohem Nám svěřených duchovních pokladů církve zvláštní milosti oněm věřícím, kteří v těchto dnech navštíví jesuitské chrámy Páně. Co nejradostněji souhlasíme s tímto pravou zbožností vedeným úmyslem, abychom ukázali Svoji blahovůli Tovaryšstvu Ježíšovu, které tak mnohými cestami a tak významným způsobem zjednalo si zásluhy o církev. Po vyslechnutí rady kardinálů a členů kongregace inkvisice, v důvěře v milo-

srdenství Boží a z moci, udělené jeho apoštolům Petru a Pavlovi, rozhodli jsme se poskytnouti všem členům Tovaryšstva Ježíšova a všem věřícím obojího pohlaví úplné odpuštění a prominutí všech hříchů, kteří v některém ze zmíněných dnů v srpnu, kdy se svolením kongregace ritu po celém světě se bude slaviti památka obnovení Tovaryšstva Ježíšova, navštíví jeden z jesuitských chrámů Páně, přijmou tam sv. svátosti a pomodlí se za svornost knížat křesťanských, za vyhlazení kacířstva a za vyvýšení matky naší svaté církve. Kromě toho udělujeme všem řeholníkům a všem věřícím, kteří se zkroušeným srdcem ve všech zmíněných svatyních Bohu vzdají díky a pomodlí se zmíněné modlitby nebo budou sloužiti mši svatou, odpustky na dobu sedmi let a sedmi čtvrtletí, které lze získati v každý ze zmíněných dnů, denně jedenkráte. Konečně dovolujeme řeholníkům i věřícím, pak-li tomu dají přednost, že mohou tyto plnomocné odpustky obrátiti ve prospěch duší zemřelých.

R. Stupavský.

Vzpomínky a dojmy se Sv. Hostýna. (Č. d.)

Kdykoli slyším žehrati na noclehy při poutích, zvláště na drzou a bolestnou vyzývavost jistých živočichů, kteří nečiní rozdílu, zda pán či nepán, a všude hledají útulek a obživu, připadá mi na mysl historka o jednom »také noclehu«.

Byl jsem tuším bohoslovcem druhého ročníku, když jednou o prázdninách mne vyzval bohoslovec Vincenc B., nyní farář na poutním místě Vranově, abychom vykonali pouť na sv. Hostýn, ale pěšky.

Umluveno. Druhého dne ráno vydali jsme se z Přerova na pochod k Sv. Hostýnu. V kapse toho mnoho nebylo u žádného z nás a tak se nám šlo dosti lehce. Slunce jen pražilo do seminárních našich kostí a jazyk brzy žádal svlažení, zvláště když jdouce vesnicí, viděli jsme svůdný nápis: »Zájezdný hostinec«.

Ale, jdem na pouť a tu platí: člověče zapři sebe sám!

Nás k tomu nutila i kapsa a spasitelné přísloví: když nemáš peněz, před muziku nelez!

Když jsme docházeli k Dřevohosticím, praví spolucestovatel Vincenc: Již jdeme skoro tři hodiny, je třeba se posilnit!

Jářku, dobrý nápad, hodí se uskutečniti, ale dříve učiňme poradu s ministrem financí. Ale Vincenc na to: »Víš co? Nám říkal p. představený, když někam cestujeme, abychom nechodili do hostinců, ale abychom se stavili na faře«. »Co nato říkáš? Neměli bychom se staviti? »Inu, mně je to jedno, ba je mi to přímo milé, jen nevím, jak pochodíme?«

Mezi tím jsme již téměř u fary a já bez všech okolků do ní vrazím spoléhaje na svůj kolárek a výmluvnost.

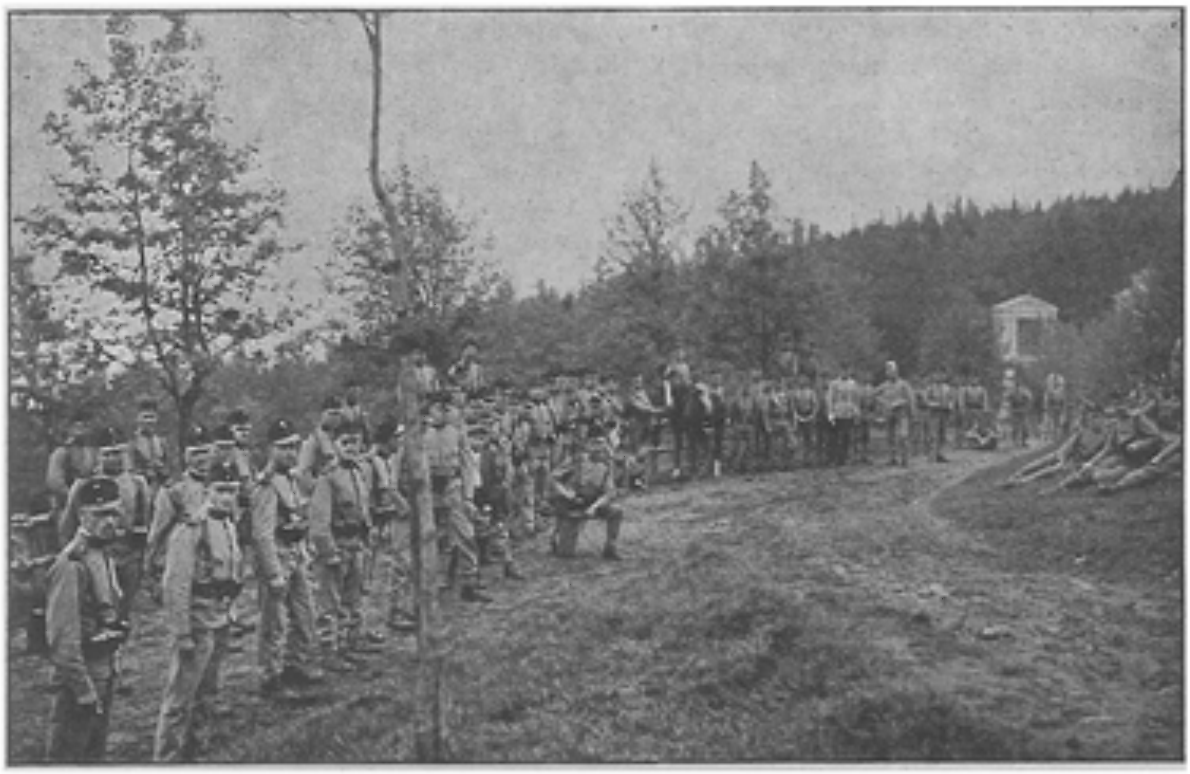
A vše se vydařilo nad očekávání. Pan farář, nyní už zemřelý P. Věrný, po mé řeči se usmál, uvedl do jídelny a za malé půl hodiny objevil se pekáč naplněný tuším koroptvemi a láhev vína. Ačkoliv nás v semináři neučili jísti koroptve, zmizely brzy všechny v našich útrobách. Poděkovali jsme srdečně a pan farář, když jsem mu podával ruku na rozloučenou, vtiskl mi do ní papírek s poznámkou, abychom se za něho na Hostýně pomodlili.

Když jsem za dveřmi fary spatřil v ruce desítku, nechtěl jsem tomu ani věřiti a Vinckovi údivem zdřevěněly nohy, že nemohl s místa a dlouho zapomněl zavříti otevřená ústa.

»To je štěstí, Josefe, to se nám podařilo! Dobře jsem ti radil. Co je nám? Najedlí jsme na celý den, desítku máme, tož to se nám už lépe bude putovati.

V radosti zapomněli jsme na všechny poutní útrapy a než jsme se nadáli, byli jsme na Sv. Hostýně. Modlili jsme se zbožně na všechny úmysly.

Bylo se nám starati o nocleh. A tu Vincek přišel znova s radou. »Víš co? Nač budeme zbytečně tady utráceti peníze? Ty sobě ponecháme a doma budeme dělati pány! Já tu mám pod Hostýnem známé, učil jsem studenta z mlýna, tam půjdeme, ti nás rádi uvidí a máme večeři a nocleh zadarmo!«

Vojáci na Sv. Hostýně »Odpočinek«. (15. května 1914.)

Neodporoval jsem, když už Vincek dnes měl šťastné nápady. Rozloučili jsme se ještě v kostele s Pannou Marií a co nevidět byli jsme ve vesnici, kdež jsme brzy našli dřevěný mlýn a v něm se přihlásili jako nocležníci. Byli jsme s velikou ochotou přijati. Na dvoře hned se cosi vraždilo a než jsme se nadáli byla na stole mísa smažených kuřat a veliký džbán piva. Řídili jsme se zásadou: kdo není k jídlu, není ani k práci a pracovali jsme pilně, až vše zmizelo.

Po večeři dal nám p. mlynář doutníky a tak blaženost byla dokonalá. V hovoru a žertech plynula hodina za hodinou, až přišla dřímota. Paní mlynářová uvedla nás do malé, ale útulné světničky s dvěmi postelemi. Vincek ležel hned u dveří a já u okna poslouchal v lůžku oddech táhnoucí z lesů a nebylo mi dlouho do spaní.

Vincek už chrouněl a vydával ze sebe směsici zvuků ne právě příjemných sluchu. Pojednou sebou mrštil na druhou stranu a netrvá to ani pět minut, mění zase násilně svou polohu. Pak se mi zdá, že sedí, a slyším, jak by se čemusi houževnatě bránil.

Konečně se ozve: Josefe spíš?

»Ještě nespím, přemýšlím o dnešních dojmech«.

»Mně ti hoří celé tělo«, sténá nějak Vincek.

»Jářku, máš horkou krev a ta tě pálí, nejsme zvyklí na tak silnou stravu a pak jsme i poněkud více pili a kouřili, mně je také horko. Vydělej nohy z pod duchny, snad to přejde«.

Na chvíli ticho, jenom hodiny slyšet tikati z vedlejší šalandy.

Pojednou Vincek skočí celý rozrušený a praví: to už není po dobrém, já mám tělo samou bouli«.

Rozžíhám světlo, abych věci přišel na kloub, neboť i mě již cosi na jedné noze pálilo.

Ale jaké překvapení; Větší, než když jsme ráno dostali desítku.

Dřevěná zeď ze svých skulin vydávala celý řetěz — štěnic, které měly za svůj cíl Vinckovo lůžko.

Nebyli jsme oba schopni slova, co zatím poděšení tvorové nemohouce snésti světla postupovaly zpátečním pochodem.

Vincek byl jedna boule. Nadával zlostně. Pod duchnou jich měl jako mravenců!

Já jsem byl šťastnější. Pouze několik zdobilo zeď nad mou hlavou. Bezpochyby neměl jsem tak sladkou krev jako Vincek. Co nyní dělati! Na spánek nebylo pomyšlení, ač jsme byli unaveni. Nezbývalo, leč probdíti noc při lojovce a těšiti se myšlenkou, že i tato nemilá příhoda, jako každá, skončí.

S velikou radostí uvítali jsme první paprsky sluneční jako své vysvoboditele z těchto muk.

Oblékli jsme se a vyšli na čerstvý vzduch. Paní mlynářová již šukala po dvoře a ptala se, jak jsme se vyspali.

Já jsem honem předběhl v řeči Vincka a lichotivě poděkoval. Odešli jsme jak večer umluveno znova na Hostýn a cestou promlouvali o tom, kdo má sladší krev. Já jsem pak ukončil smutný rozhovor slovy: Všechno se ti, Vincku, podařilo, ale nocleh nikoliv!

Jan Drábek, děkan ve Fryštáku.

Cesta do Říma s korunkami svatohostýnskými.

U sv. Otce.

(Č. d.)

Když jsme takto v krátké době aspoň zběžně nový i starý Řím a památnosti jeho shlédli, přiblížil se pro nás nejpamátnější den v Římě — audience u sv. Otce, v neděli dne 21. července 1912. Všichni jsme odsloužili mše sv. a připravili se také zevně co nejlépe k důležité oné chvíli. O 10. hodině přijelo pro nás pět gala-dostavníků a my se po dvou pohodlně usadili. Napřed jel vdp. vůdce pouti dr. Stojan, podle něho seděl v bezvadný kroj Orla oblečený pan Fr. Dolanský. Za nimi jel druhý Orel Fr. Stadník s jiným členem svatohostýnské delegace. Římané, ač zvyklí na podobné slavnostní jízdy, přece se zastavovali. První dva vozy budily sensaci; kroj Orlů se Římanům líbil, tak že nemohli očí od nich odvrátiti. Ve Vatikáně přijata byla delegace s poctami papežské stráže a uvedena do sálu sousedícího se soukromou pracovnou sv. Otce. Jelikož sv. Otec právě přijímal zprávy svých sekretářů, byla nám zatím ukázána kaple sv. Pavla a Sixtinská kaple, jejímžto malbám provedeným od Michel-Angela, zvláště obrazu posledního soudu jsme se podivovali. Mimo to prohlédli jsme některé památné sály vatikánské a tak uběhl nám rychle čas, až jsme byli ku audienci povoláni, totiž o půl 12. hodině. Sotva jsme se na velevýznamný okamžik, který nám nastával, připravili, již se otevřely dvéře a než jsme se nadáli, stál sv. Otec mezi námi. Poklekli jsme v polokruhu, načež sv. Otec obešel všechny podávaje nám ruku a prsten se sv. ostatky k políbení.

Když jsme byli sv. Otci představeni, projevil zvláštní radost a zvolal: »Ergo Moravi — Slavi!« (Tedy Moravané, Slované!) se zvláštním výrazem otcovské lásky. Vdp. řiditel papežského ústavu biblického P. Leopold Fonck T. J. pověděl sv. Otci, proč jsme přišli, nato ukázány mu korunky svatohostýnské a vyložen jejich původ. Pak přeložen sv. Otci nápis na korunce mariánské: »Pořízena jsem vděčností lidu Cyrillo-Methodějského na oslavu Marie Panny v touze větší slávy Boží. Praha jest mé rodiště, posvěcena jsem v Římě Piem X. l. P. 1912.« — Sv. Otec pravil ku delegaci: »Blahopřeji vám k tak významnému úkolu, kterého jste se podjali k oslavě Matky Boží. Zároveň vám za tuto snahu děkuji; pak korunky posvětil a požehnal. Též posvětil J. Svatost veškeré památné předměty, které účastníci měli u sebe a žehnal rodinám i příbuzným všech účastníků. Očividně se zaradoval, když mu P. superior připoměl, že jsme lidem sv. Cyrilla a Methoděje a když se zmínil, že korunky položeny byly v Benátkách, kde sv. Otec byl patriarchou, na hrobě sv. Marka, ba i na kampanillu že byly vyneseny. »I tam jste byli«, pravil s úsměvem, »v Benátkách, až na Kampanille?«

V tom shlédl papežského fotografa Felici, kterého delegace vzala s sebou, aby památný onen okamžik zvěčnil a pravil k němu s úsměvem: »Co tady chceš?« P. Fonck přednesl prosbu, aby sv. Otec prokázal milost a dal se s delegací a s korunkami fotografovati. Tu se tázal sv. Otec: »Kde máš své věci a kde to má býti?« Fotograf ukázal na pracovnu, načež sv. Otec nás vyzval, abychom s ním vešli a k nemalému úžasu našemu sám odstavoval židle, aby se mohla delegace sestaviti. Když bylo vše hotovo, bylo vzpomenuto J. Em. kardinála Bauera. Sv. Otec vyptav se na jeho zdraví, žádal, aby mu delegace vyřídila jeho pozdrav a na to po delší řeči pravil: »Pozdravte ode mne své domácí a veškeren moravský lid«. Každému z nás podal opět ruku k políbení a milostivě nás po dlouhé této, 25 minut trvající, audienci propustil. Netřeba dokládati, že v nezapomenutelné audienci této vrcholily dojmy naší římské cesty a že vzpomínka na ni bude všem účastníkům svatohostýnské delegace útěchyplnou po celý život. —

Po odchodu z Vatikánu dali jsme se ještě na dvou místech před chrámem sv. Petra i s korunkami na památku fotografovati; nato navštívili jsme ještě jednou a naposled hrob knížete Apoštolů sv. Petra a celí potěšeni chystali jsme se pomalu na zpáteční cestu. (P. d.)

P. Rudolf Rozkošný.

Zprávy se Sv. Hostýna.

Pouti. Ukázala-li první jarní pouť lásku Moravanů ku Sv. Hostýnu, nezůstaly ani následující neděle pozadu. Ve čtvrtek po první pouti 14. května připutovali Ruclavští s družičkami, s hudbou a knězem, jenž měl zpív. mši sv. V pátek zavítal ne velký sice, ale slušný průvod až z království českého. V předu byla nesena korouhev Panny Marie Svatohostýnské. Pořádal jej kostelník z Třemešné u Litomyšle, jenž oznamoval tuto pouť následovně: Když v loni 6. července s tisíci poutníky jsme dleli na Sv. Hostýně, nemohlo odolati mé srdce, takže jsem dal prohlášení, a vybídnul jsem ctitele Rodičky Boží Svatohost., aby jeli se mnou na Sv. Hostýn. Ačkoliv v tu dobu je pořádán od nás zvláštní vlak do Vambeřic, a mám býti při něm jedním z vůdců, a ačkoliv cesta na Sv. Hostýn je skoro dvakrát tak dražší než do Vambeřic (na Sv. Hostýn 9 K, do Vambeřic 5 K), přece doufám, že nás pojede na Sv. Hostýn přes 70. Doufám, že jako jindy, tak i také letos budou poutníci rozradostněni, a ještě více budou k Ní putovati na Sv. Hostýn. - Zatím co v Čechách slavili zasvěc. svátek sv. Jana Nep., modlili se čeští poutníci na Sv. Hostýně za své krajany. Asi za půl hodiny po příchodu českého processí přispěchali nahoru Pitínští, celí unaveni. Běželi od půl 6. ráno do 7. večer přes hory doly, a málokde si odpočinuli. Přímá vzdálenost z Pitína je 40 km: jako z Nezamyslic, Prostějova, Olomouce. Zůstali tu až do poledne v

neděli a vraceli se přes Štípu a Provodov. Tázal jsem se jedné poutnice, zda by spočítala kroky, které udělala na Sv. Hostýn? Ona vtipně odpověděla: Ja kdo ví, jestli by byly potom platné? Tedy poutníci nechodí na Sv. Hostýn na výlet, ale aby si u Panny Marie nasbírali zásluh, by Ona každý jejich krok, námahu, únavu počítala. Právě v tu dobu jsem četl v novinách, že kterási dáma zavěsila si krokoměr, aby zpočítala, kolik kroků učinila při tanci. Bylo jich tolik, že by mohla obejíti celou zeměkouli. S docela jiným úmyslem putují poutníci na Sv. Hostýn: nechtějí ani věděti, co všechno musí na pouti zkusiti. V sobotu již skoro ráno tu byli z Bernatic u St. Jičína. Odpoledne 16. května se začal chrám plniti. Připutovalo 350 Slušovských s hudbou, Vyzovští s knězem a hudbou, ze Starého Jičína s knězem, z Hustopeče nad Bečvou s knězem, z Citova 130, ze Štípy s knězem, z Poruby, ze Hvozdné s hudbou, Němci z Bělotína a z Kunčic a 10 Němců z Valčic v Dolních Rakousích. V neděli ráno 17. května byl kostel nabitý, před polednem plný. V úterý ráno přišel vdp. probošt dr. Stojan, odsloužil mši sv., prohlédnul si vrch a brzy odešel. Na svátek Nanebevstoupení Páně tento rok nepřišel žádný průvod. Ale pěkná pohoda přilákala na 1500 věřících na pouť. Také i mnoho vojáků bylo u sv. svátostí. Leželi té doby pod Sv. Hostýnem ve vesnicích od Dobrotic až po Rajnochovice. Byli rodáci z Valašska a ze Slovácka. Mívali cvičení blízko Sv. Hostýna, někdy i na něm. Hlavní srážku měli v pondělí před svátkem Nanebevst. Páně. Dovezli si sem vojenské stany, strojní pušky, zařídili telefon. Ale již o 9. hod. večer byli náhle odvoláni. Po cvičeních mnozí vojáci z blízkých vesnic často chodívali na Sv. Hostýn, zbožně se v kostele modlívali, a také lozívali kolem hlavního oltáře. V onen svátek za nimi přijeli jejich známí, ženy, matky, sestry a procházeli se s nimi nahoře. 26. května odjeli do svých domovů. V neděli 24. května přišel také jeden záložník do sakristije, a vyřizoval, že byl v Bosně 4 neděle na cvičení, a že jede přímo odtamtud na Sv. Hostýn, a přináší pozdrav od křesťanských vojáků a tamnějších katolíků všem poutníkům svatohostýnským. Jiný vojín z Bosny poslal na Sv. Hostýn delší nadšený dopis. Z toho viděti, že i mezi vojáky je mnoho ctitelů mariánských. V sobotu ráno přišlo 150 Němců z Německé Jasenice u St. Jičína, jejichž vůdce tu byl již 28krát. Měli o 9. hod. zpív. mši sv. Odpoledne zavítaly průvody z Nového Hrozenkova s knězem a hudbou, ze Vsetína 600 s knězem, ze Zděchova u Vsetína, z Komárovic u Kelče, z Komárna, v neděli ráno z Lukova s knězem, a z Kašavy s knězem. Kostel byl plný. V úterý přišli novicové T. J. z Velehradu a ve středu za nimi přijel P. Lad. Schmidt, jejich rektor. Ve čtvrtek odjeli. Ve středu přivedly ctih. sestry sv Karla Bor. z Lukova sirotky, a P. Valouch katecheta ze Vsetína pěšky 61 žáků 4. a 5. třídy obecné školy. Počasí bylo velice krásné, jen mnoho prachu, a jižní vítr byl tak prudký, že i ogary svaloval a čepice a klobouky jim bral. Jeden také dokonce čepici ztratil. V pátek ráno tu byli žáci s dp. katechetou z Ivančic u Brna. Svatodušní svátky byly jakýmsi obrazem první pouti. Ze všech stran Moravy tu byli poutníci: z Lidečka, z Polanky po druhé. Když jsem komusi z nich řekl: Vždyť již tu bylo od vás procesí, odpověděl: Tenkrát nemohli všichni přijíti, někteří musili zůstati doma; a ti jdou dnes. Dále tu byli z Věrovan 140, z Derfle u Uh. Hradiště 55, z Majetína, z Bilan u Kroměříže, z Lužné u Vsetína, z Uhřičic u Kojetína, ze Žlutav u Napajedel, z Rudimova, Petrůvky u Val. Klobúk, ze Lhoty Francovy, z Horní Lhoty, z Domanína, z Jalubí, z Velehradu, Němci z Podštátu 100, a Mittelwaldu, Uherští Slováci z Vysoké a Turzovky u Čáče, a ze Staškova. V neděli odpoledne přišli poutníci z Litenčic 76 s knězem, Slováci z Malacky u Prešpurka s hudbou 64, ze Zlína s knězem, z Perné u Val. Meziříčí 50, z Lubné u Kroměříže 120, z Bránek s knězem, z Karolínova u Kvasic. Když v pondělí odpoledne všichni odešli, připutovali z Dobré a z Morávky z Těšínska 78 s knězem, kteří také chodívají dvakrát do roka. Také odbor Matice Cyrillomethodějské z Olomouce pořádal pouť na Sv. Hostýn. Našinec o ní napsal: Na Sv. Hostýně byla v neděli svatodušní veliká návštěva poutníků až i z Uher. Slovenska, ale hlavně z Hané. Na tisíce lidu přistupovalo ke stolu Páně. Účastníci z Olomouce, jichž bylo 26, uvedeni byli vdp. superiorem do nového musea svatohostýnského, umístěného prozatím v aule exercičního domu. Pro museum postaven bude časem nový trakt nad útulnou po evangelní straně kostela. Svatohostýnské museum je už ve svých počátcích velmi zajímavé a také bohaté, třeba že je specificky hostýnské. Jsou tu sbírky archeologické a historické. Zvláště obrazy a dokumenty historie úcty svatohostýnské vůbec, jakož i literatura hostýnská jsou pečlivě sesbírány. Ve světle jejich sahá historie sv. Hostýna až do 11. století. Doporučuje se vřele, aby všecko, co sv. Hostýna se týká, bylo do hostýnského musea laskavě zasíláno. Poutníci olomučtí vyslovují za laskavost, s níž byli na Sv. Hostýně přijati, srdečné díky. Křížová cesta je obohacena obrazem Koehlerovým ukřižování Páně. Obraz proveden je v šamotě a z přiměřené dálky je překrásný. Široký chodník vedle kaplí křížové cesty je nově upraven a rozšířen. Sv. Hostýn obohacen bude dále na rok bronzovou sochou Božského Srdce Páně od proslulého sochaře Vosmíka. Socha státi bude v úhlu schodiště tam, kde kamenné schody prorážejí starobylý násep. Vdp. superior Ostrčilík podniká vše, aby Sv. Hostýn obohacen byl nejlepšími výtvory současného ná-

boženského umění českého. — Na cestě se sv. Hostýna zastavili se olomučtí poutníci v Kroměříži, kdež si prohlédli k. a. zámek a jeho zahradu.« Tolik píše Našinec. V úterý svatodušní přivedl p. řiditel měšť. školy z Tišňova žákyně, P. Ant. Dokoupil z Kvasic žáky, dpp. profesoři k. a. gymnasia v Kroměříži žáky, a P. Valouch, katecheta ze Vsetína, 96 žákyň měšť. školy. O půl 6. ráno vyšly, — o 2 hod. odpol. došly nahoru; modlily se za déšť, a když se vracely do Bystřice k večernímu vlaku, pokrápělo. Ve svatodušní svátky laskavě pomáhali vdp. Ant. Janda, c. k. professor v Kroměříži, a Metoděj Měrka, karmelitán z Budapešti. V sobotu před svátkem Nejsv. Trojice bylo sice pro poutníky nepříznivé, ale pro úrodu velmi užitečné počasí. Poprchávalo celý den. Cesty byly blátivé a kluzké. Přece se dostavily průvody, které chodívají na tento den: z Cetechovic, z Roštína, z Halenkovic u Napajedel, ze Špiček s knězem. Večer o 8. hod. dorazila část velkého průvodu, který dojel do Bystřice z Uh. Brodu dvěma zvláštními vlaky. O této pouti píší Slovácké Noviny: **Pouť na Sv. Hostýn.** Pouti súčastnilo se na 1300 poutníků. Přípravné práce s velikou ochotou vykonal P. Rud. Stýblo. V sobotu odpoledne za deštivého počasí vyšlo se po požehnání v dominikánském kostele průvodem na nádraží. Mohutný průvod vedl dp. Dr. Bernardin Skácel za assistencí místních i venkovských kněží. Dva zvláštní vlaky odvážely poutníky k Sv. Hostýnu (druhý vlak zůstal v Uherském Hradišti skoro dvě hodiny trčet. Deštivé počasí nepřestávalo. Že však déště bylo již velmi zapotřebí, nikdo se nad deštěm nermoutil. Na Sv. Hostýně vykonali všichni poutníci svou pobožnost, obcovali službám božím a slyšeli v neděli dopoledne velmi krásné kázání dp. P. Černého ze Sv. Hostýna. Všichni byli s poutí úplně spokojeni. Po sv. požehnání rozloučivše se s milostiplnou Matičkou Boží, ubírali se poutníci na zpáteční cestu. Velmi mnozí ponejprv byli na posvátném Hostýně. Po příjezdu obou vlaků do Uh. Brodu o 5. hodině odpoledne a po přivítání dp. děkanem Fidlerem a místním kněžstvem seřadil se obrovský průvod a za zvuků hudby šlo se na sv. požehnání do farního chrámu. Tím skončena památná naše pouť. Když jednalo se o uspořádání pouti, nikdo netušil, že súčastní se tak veliký počet horlivých poutníků. —

V neděli odpoledne dojel na výpomoc vdp. Jan Daněk, děkan z Jevíčka. Neboť v pondělí byla pouť západní Moravy v pravém slova smyslu. Dojely do Bystřice dva poutnické vlaky. Jeden vyjel z jihozápadní Moravy o ¼8 ráno z Moravských Budějovic, a přibíral poutníky od Znojma a Mor. Krumlova a jel přes Břeclavu na Sv. Hostýn. Pořádal jej vdp. Vladimír Eller, farář v Bližkovicích; poutníků bylo 300. Nahoru došli o ¾4 odpoledne. Druhý vlak vedl vdp. dr. Kl. Žůrek z Nové Říše a vezl poutníky z Jihlavska, Dačicka, Třebíčska, Velkomeziříčska, Tišňovska a Brněnska; vyjel z Okříška o půl 7. ráno, jel přes Brno, Kojetín, Hulín. Poutníci dorazili na Sv. Hostýn o půl 5. odpoledne. U Vodní kaple na ně čekali poutníci moravsko-budějovští a ve čtyřstupu stoupali po schodech k chrámu: napřed 200 mužů, za nimi 7 kněží a za nimi na 1100 žen. V posledních řadách kráčel sám pořadatel dr. Žůrek. Průvod pozorovali také vdp. probošt Stojan, jenž později také zpovídal a p. V. Zbořil, kteří přijeli na Sv. Hostýn. Poutníci byli všichni u sv. svátostí. Obětavost jejich je opravdu veliká. Z Telečska na př. musí večer neb před půlnocí vyjíti, neb vyjeti, aby mohli býti ráno v Okříšku: mají i více než 6 hod. na dráhu. Mnozí tedy nespí celou noc; a na Sv. Hostýně tomu také mnoho nedají. Za to počasí měli krásné. Přišli ze západního koutu Moravy, před sebou měli kus střední Moravy, jeli nazpět přes Velehrad a Kyjov. Mohli poznati mnoho z moravské vlastivědy, a srovnávali svou úrodu s úrodou na Hané, která letos květnovým suchem značně utrpěla. Jelikož na Telečsku více pršelo, je prý tam lepší obilí než na Hané. Po ranní mši sv., kdy poutníci na trávníku snídali, přišli nahoru vojáci, jedni s puškami, jiní přivezli strojní pušky a patrony na malých koních. Poutníci se s nimi obeznamovali a vše si dobře prohlíželi. Také byli všichni několikráte fotografováni. Ranní kázaní měl vdp. Jan Daněk, děkan z Jevíčka, v druhém nadšeně hlásal slávu Sv. Hostýna sám pořadatel pouti dr. Kl. Žůrek. V poledne 9. července se rozloučili se Sv. Hostýnem a putovali na Velehrad. Na Boží Tělo bylo ve chrámě na 150 věřících. Odpoledne se z Uher přivalilo velké mračno, které přineslo velký déšť a bouřku směrem k Všechovicím a Hranicím, na Sv. Hostýně jen málo pršelo. V pátek několikrát za den pršelo, také i sobota byla celá rozpršená. Přece však odpoledne v dešti připutovali z Velkého Týnce u Olomouce s knězem a Mar. družinou (200), ze Střítěže, z kvasické farnosti, ze Střížovic, Silímova, Nové Vsi, z Vrbky, Loučky, ze Spálova a Luboměře, z Dřevohostic s knězem, z Holešova 200 s hudbou a vdp. děkanem svatohost. Hiklem J., jenž měl zpív. mši sv. Jak při ranních tak při velkých bohoslužbách bylo přes půl chrámu. Dopoledne se zdržel déšť, ale odpoledne o půl čtvrté a o čtvrté hodině krátko trvající, ale vydatný liják některé poutníky vracející se z pouti pořádně promočil.

Počasí v druhé polovici května bylo pro pouti sice příznivé, ale pro úrodu nikoliv: suchem obilí na některých místech bylo až spálené, a řepy a brambory pomalu rostly. Okolo svátku Nanebevstoupení Páně a několik dní po něm vál suchý jižní a východní vítr, který ještě více vysušoval prsť. V poledne kolísal teploměr ve stínu mezi 16°—20° C. Průměrná teplota za květen byla 10·6° C. Na svatodušní svátky přecházely

mraky, ale až v úterý večer po nich začalo pršeti, a od té doby skoro každý den, třebas ne mnoho pršívá, zvláště před svátkem nejsv. Trojice a ve svátek sám, a odpoledne na Boží Tělo. V pátek po Božím Těle se ráno valila mlha po rovině, stoupala, přinesla déšť, a zahalila hory, několikrát pršelo, i v sobotu.

Výzdoba Sv. Hostýna. Na Sv. Hostýně se ustavičně cosi opravuje a upravuje. Byla opravena střecha na kostele; ve vazbě nad kopulí 14 zpuchřelých trámů nahrazeno novými; za kaplí bl. Jana Sark. byla rozšířena cesta k nové křížové cestě, a vkusně upravena celá cesta okolo nové křížové cesty; stará křížová cesta, a zvláště slezská kaple obnovena, podobně i Vodní kaple. Příští týden se začne s opravou sakristie. V Rakovníku se hotoví obraz IV. zastavení nové křížové cesty. Model na novou sochu bl. Srdce Páně se již hotoví.

Svatohostýnskému museu darovali: J. M. opat rajhradský Prokop Šup cennou podobiznu Šlosara světitele kostela r. 1845, c. r. J. Harna obraz Sv. Hostýna z r. 1886, podobiznu dra. J. Schneidra a prof. Veselého, který r. 1827 nakreslil 2 obrazy ssutin zbořeného chrámu, jež jsou také v museu, Justina Minářová v Kelči 2 baňky s P. M. Svat., 2 staré písně a starý obraz P. M. Svatoh. Al. Viceník, kaplan v Kelči, různé příspěvky k literatuře svatoh. Lud. Březinová, kramářka na Sv. H., sbírku obrázků, pohlednic a medajlek, stavitel Sláma v Bystřici starou malovanou dřevorytinu a obrázek z r. 1842, jenž byl rozdáván na památku vztyčení jména P. M. na kopuli, Křížové sestry v Choryni umělecký obraz malovaný od bystřického malíře Vondrušky r. 1883, který dal malovati veliký horlitel pro Sv. Hostýn † P. Fr. Koutný, sl. Tomanova starý obrázek na plechu, P. Ant. Pospíšil, kaplan v Bystřici, starý obrázek znázorňující pouť churavé matky nynějšího Ex. barona Loudona z r. 1842. † Jan Jelínek, farář v Bojkovicích, starý obraz bl. Jana Sarkandra, jakožto faráře svatohost. a několik velice cenných starých obrázků a písní svatoh. P. Jan Vyhlídal, farář ve Švábenicích, sbírku starých písní svatoh. Vincencie Matelova z Brusného starý obraz, Adolf Oškera, holič v Bystřici, obraz zřícenin z jemně stříhaných vlasů na skle, a starou rytinu, Růžena Leinerova v Holešově umělecký starý obrázek na plechu, Václav Zbořil, továrník v Bystřici, hodiny, které visely v staré sakristii, a malý dřevoryt, kamnárna v Jedovnici kachel se zříceninami, a 2 kachle nynějšího chrámu, Frant. Gogela, far. ve Střebětícich, věd. rostlinopis květeny a mechů svatoh., pan Dolák malířský pomocník, starou sochu P. M. (variant) a obrázek na plechu, Jos. Ježek a P. Ant. Pospíšil v Bystřici na skle malovaný obraz, pí. Procházková v Bystřici 2 staré baňky, p. Letfus, kramář, pohledn., Jos. Tomčík ze Slavkova sošku P. M. Svat., Josef Měrka z Loukova sošku P. M. Svat. (P. d.)

Upozornění. Prosíme snažně, aby byly příspěvky pro Matici Sv. hostýnskou správně a čitelně udávány. Nutno udati na venkově číslo domu a poslední poštu. V městech okres, ulici, číslo domu a patro. Stále a stále chodí stížnosti, že členové nedostávají pozvánek. Od r. 1910 je zanešeno v knize 2.008 neznámých. Členové Matice, kteří platí své příspěvky v sakristii, račtež si to dobře zapamatovati, a tím se říditi. Stává se někdy, že jsouce tázáni na svoji podrobnou adresu, buď jí neznají, neb nechtějí udati. Nejlépe ovšem by bylo, kdyby příspěvky pokud možno poštou se zasýlaly. Někdy nutno několik hodin hledati v hlavní knize některou adresu, aby se mohl zapsati příspěvek 40 h.

Křížová cesta: Fr. Tříletý Mladěnovice 5 K, nejm. 10 K, Anež. Hanáková z Pálavy 3 K, nejm. 1 K 50 h, Fr. Adamovská, Prostějov 2 K, Anna Traubová Čistěves 10 K. Nejm. z H. 400 K. Jul. Vašíčková 2 K.

Na kostel: Karla Musilova z Rychtářova 50 K.

Korunovace: Justina Vrablíková Bánov 1 kor.

Mosaika: Anna Holešovská Lipník 5 K.

Na bronzovou sochu B. Srdce Páně: Odkaz † Terezie Láskové 203.75 K, Anež. Bezděková ze Lhotky a synové 200 K. Nejm. 100 K. Nejm. ze Zlína 10 K. Aug. Slavíčkova ze Smíchova 10 K. Ant. Man, far. v Ostr. Lhotě 5 K. V sakristii úhrnem 17 K. Dp. Kunze, farář v Laura-Hütte (Prus. Slez.) 21 K. (P. d.)

Pro červenec jsou ohlášeny pouti: 4. z Mor. Ostravy, 6. ze Slezska, 12. z Brna, 18. a 19. z Prostějova 2 zvláštní vlaky. V prázdninách bývá mše sv. o 9. hod., letos začínají již 6. července. Ve všední dny bývá mše sv. o půl 6.

Panně Marii Svatohostýnské děkují: Rudolfa Kubíčkova Pestujhely za uzdravení, čtenářka Hlasů za vyslyšení prosby, Alois Šustek Mor. Ostrava za navrácení zdraví a šťastný návrat z Bosny, poutnice o svatodušních svátcích z Vídně za šťastně vykonanou pouť na Sv. Hostýn dlouho nemocné čtrnáctileté Marie. Panně Marii a sv. Antonínu děkují za vyslyšení prosby a za pomoc odběratel Hlasů z Hranic a jistá osoba ze Slavkova. Rodina Janošíkova z Nového Yorku píše: 2 vídeňské družičky, které každoročně putovaly na Sv. Hostýn a tam deklamovaly, přijely do Ameriky. Jedna z nich se nebezpečně roznemohla. Druhá z nich konala devítidenní pobožnost k P. M. Sv. Hostýnské, každého dne se v kostele modlívala k P. Marii, a devátého dne vyprosila své přítelkyni zdraví, i uveřejňuje v Hlasech poděkování.

Za redakci zodpovídá **David Kubíček**, emer. děkan v Kroměříži.
Nákladem Matice Sv. Hostýnské. — Tiskem Jindřicha Slováka v Kroměříži.

Ochranovně, spolku Zdislava na Vídeňce, **od 24. do 28. srpna 1914.** Začnou v pondělí na večer a ukončí se v pátek ráno. — Poplatek 10 K. Přihlášky přijímá představená Ochranovny mládeže v Brně, Vídeňka 54. —

Zápis do I—VIII. třídy dívčího reálného vyššího gymnasia s právem veřejnosti na Král. Vinohradech, Korunní třída číslo 4, jakož i do dívčí dvojtřídní obchodní školy koná se dne 6. a 7. července od 8—10 hod. v ředitelnách ústavu. Při ústavu zřízeny jsou: 1. Jednoroční kurs ku vzdělání industriálních učitelek pro školy obecné i měšťanské. 2. Praktický kurs ku vzdělání vychovatelek. Kromě toho vyučuje se hře na klavír a housle, němčině, francouzštině, angličině, všem druhům praktických i ozdobných ručních prací, šití prádla, malbě atd. Pro dívky z venkova zřízen jest pensionát. Přijímají se též komptoiristky a dívky, jež navštěvují kterékoli školy pražské. Přihlášky se přijímají denně. Prospekty ochotně zasílají Školské sestry O. S. F.

Fr. Hrušecký.

Špěhoun.

Ze vzpomínek politického úředníka.

V nynější době, kdy vyzvědačské aféry jsou na denním pořádku, nebude asi nezajímavou následující historka. Jednoho krásného letního dopoledne roku 1878 po první okupaci Bosny seděl jsem, jako téměř každodenně, v kancelářské místnosti okresního hejtmanství v B., pohřížen jsa ve studium spisu velmi objemného, dle jehož obsahu přelo se několik obcí, ovšem že negativně, o příslušnost velmi četné rodiny cikánské. Pojednou zaslechnul jsem silný lomoz na náměstí, a pohlédnuv polootevřeným oknem na venek, uviděl jsem veliký zástup občanů B . . ských obojího pohlaví, blížící se s velikým hlukem k budově úřední. A v okamžiku vstoupili do mé úřadovny dva městští policajti, vedouce uprostřed muže prostřední velikosti, jehož zevnějšek ovšem nikterak nebyl lákavým; pod širákem, na okraji hodně ošumělým, však sálalo dvé očí, jež věstily muže energického a duchaplného. Se slovy »Pane okresní komisaři, chytili jsme pruského nebo ruského špehouna«, představili zmíněného člověka, s nímž zaveden následující výslech.

Komisař: Jak se jmenujete a odkud jste?

Vyzvědač: Jmenuji se A. R. a bydlím v Brně.

Komisař: Co zde děláte?

Vyzvědač: Jsem turista a kreslil jsem trosky zdejšího starožitného hradu, který jest skvostným motivem pro krajináře, jakýmž jsem já; v mapě, kterou tuto předkládám, možno viděti, co jsem v okolí si nakreslil. Lidé mne viděli a začali ihned pokřikovati, že jsem špehounem, chytili mne a dotáhli mocí do města.

Komisař: Máte nějaké průkazy u sebe?

Vyzvědač: Ano, zde jest legitimační lístek vydaný příslušným policejním ředitelstvím.

Komisař: Na lístku tomto jest Vaše jméno uvedeno s udáním, že jste »soukromník«, prosím, abyste udal, jaké máte zaměstnání.

Vyzvědač: Jsem vojenským důstojníkem ve výslužbě.

Komisař: Jakou šarži měl jste ve vojště? —

Na otázku tuto předložil domnělý vyzvědač visitku, na níž mimo jméno »Rytíř A. R.« byla uvedena hodnost vojenská »polní podmaršálek«.

Komisař: Proč na legitimaci, vydané policejním ředitelstvím, uvedeny nejsou vaše šlechtictví a vaše hodnost vojenská?

Vyzvědač: Abych volněji se mohl pohybovati jako jednoduchý turista, a nepřál jsem sobě, aby na lístku legitimač. vyznačeny byly mé šlechtictví a hodnost důstojnická.

Komisař: Vzhledem k vašemu zevnějšku a pak k vašemu věku, jenž odpovídá snad hodnosti staršího setníka, nemohu dáti za víru tomu, že byste byl tak vysoké hodnosti vojenské dosáhnul, — i musím vás déle zadržeti.

Vyzvědač: Že můj úbor není příliš vábivý, vysvětluje se onou okolností, že již čtvrtý den jsem na cestách a proto hodně zaprášen a ušpiněn. Nebudu přece světem toulati se ve vojenské galauniformě. Věkem ovšem nejsem velmi pokročilý, a že jsem poměrně v nevysokém stáří dosáhnul hodnosti generálské, vysvětluje se tím, že byl jsem důstojníkem generálního štábu, pak jako takový učitelem na válečné škole a napsal jsem více vědeckých děl vojenských, obzvláště o fortifikaci a jiném, což asi bylo příčinou rychlého postupování ve službě vojenské.

Příslušnému policejnímu ředitelství byl pak zaslán telegrafický dotaz tohoto znění: »Muž, jenž má lístek legitimační na jméno »A. R., soukromník«, jest obviněn zde z vyzvědačství; týž vydává se za šlechtice a generála. Jsou údaje tyto pravdivé?« — Odpověď zněla: »Polní podmaršálek rytíř A. R. budiž ihned propuštěn!«

Komisař: Pane polní podmaršálku, lituji velmi nepříhody vaši. Jste propuštěn.

Podmaršálek: Děkuji, pane komisaři. Ukažte mi nejkratší cestu do L. V tomto hnízdě, kde bych málem býval zavřen, nechci ani minuty déle se zdržeti.

Když po čase dostavil se příležitostně onen komisař do hlavního města k tehdejšímu správci zemskému baronu P., tu tento rozveselen jej uvítal slovy: »Nu, pane komisaři, vy se činíte v B., zavíráte tam pomalu generály!« — —

Oznámení.

Všem návštěvníkům Sv. Hostýna oznamuji zdvořile, že převzal jsem po p. Ant. Zajíčkovi krajní krámek od Rozhledny na Sv. Hostýně, kde veškeré druhy poutního zboží jako: sošky, růžence, obrázky, kříže a j. též hračky na skladě míti budu.

V úctě hluboké

V. Polach.

Sochy, oltáře, křížové cesty. Boží hroby, jesle a veškeré práce kostelní zhotovuje a opravuje umělecky, levně v každém slohu i moderním

František V. Buk,

sochař a řezbář, uměl. truhlářství

v Praze, Jilská ulice čís. 445-I

(proti Vejvodům). Založeno r. 1857.

Nákresy, fotografie, vzory kříž. cest posílám k nahlédnutí s prosbou o laskavé navrácení. Hotové sochy, kříž. cesty, jesle, kříže a jiné práce možno shlédnouti v mém skladě. — Na základě mnohých doporučení prosím o laskavé objednávky.

Vína přírodní zaručená

v sudech i láhvích, veškeré lahůdky, sýry, konservy, likéry, čaje, pražské uzeniny atd. doporučuje za mírné ceny

JAN JANSA

závod lahůdkářský a vinárna

v Holešově,

vedle obec. domu (dům p. Klabusaye).

! „Tisíckrát pozdravujeme Tebe“

majova kázání (2 díly) od P. Ant. Rejzka

Oba díly lze dostati na Sv. Hostýně za sníženou cenu 2 K.

Jsem domácí tkadlec horský

(člen spolku křesťanských sociálů).

Zasílám zboží různé.

40—50 m zbytků, 20—22 korun

dobírkou zaručeně pracích barev bez — — — — — chyb. — — — —

Kanafasy na ložní povlaky, **košilová plátna lněná** neb **polovičníky, rumburské věby, griezety, ručníky,** tkané **barchety,** na šaty, **modní zefíry** na košile a bluzky a na šaty, **bílé grádle, flanely, modré tisky** na domácí šaty a zástěry, vše mnou ručně pracovány, velekrásny a trvanlivy v délce 3—15 metrů.

Frant. Maršík,

ruční domácí tkadlec,

Česká Čermná, č. 107, p. Náchod.

Každý dle potřeby račte udat co potřebujete i délku zbytku si račte zaznamenati, nehodící vyměním, neb dle žádosti peněz vrátím. Zkouška mé důvěry ujistí každého. Též zasílám **půl tuctu čistě lněných prostěradel beze švu 150 cm. šir., 200 cm. dl., jen za K 15·80.**

SKLOMALBA

E. ŠKARDA, BRNO,

umělecký ústav prvého řádu hotoví a dodává

chrámová okna

v každém provedení i slohu od nejjednoduššího vzoru do nejbohatší sklomalby figurální. — Hotoví ***pravou vlašskou mosaiku*** kaménkovou pro façady, oltářní obrazy, náhrobky atd. s nejširším zaručením uměleckého a odborně dokonalého provedení. Rozpočty ochotně a zdarma.

Svíce kostelní

pravé voskové, přesně **dle liturgických předpisů,** jakož i polovoskové a stearinové vyrábí nejdokonaleji a doporučuje firma

V. ZBOŘIL A SYN

první moravská továrna na voskové zboží a svíčky **v Bystřici p. H.** Firma tato počítá mezi své stálé odběratele přední kláštery, farní úřady, jakož i zemské ústavy říše Rakousko-Uherské. — Zásilky vyřizují se franko, obal se neúčtuje. — Ceny mírné.

Číslo 8. SRPEN 1914. Ročník X.

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ

MĚSÍČNÍK PRO LID

S povolením nejdůst. kníže-arcib. konsistoře v Olomouci a řeh. představených vydávají Otcové Tovaryšstva Ježíšova na Sv. Hostýně na Moravě. — Vychází počátkem každého měsíce. — Celoroční předplatné kor. 1·50. — V Americe 0·16 dol. — V Německu M 1·50. — Administrace na na Sv. Hostýně u Bystřice.

OBSAH: Za zvěčnělým následníkem trůnu, arcivévodou Františkem Ferdinandem a jeho nejjasnější choti Žofií, vévodkyní z Hohenbergu. — Jak oslavíme druhé výročí korunovace Panny Marie svatohostýnské. — Milosti Sv. Hostýnu udělené pro slavnosti korunovační. — Pomněnky. — Stoletá památka znovuzřízení Tovaryšstva Ježíšova. (Č. d.) — Zprávy se Sv. Hostýna.

VYOBRAZENÍ: Korunovaná Královna Svatohostýnská. — Processí z Německé Jasenice na Sv. Hostýně 25. května 1914. — Sv. Hostýn od Rusavy. — Missionářský kříž v Určicích s reliefem P. Marie svatohostýnské. — Z musea svatohostýnského: vykopávky.

Našim milým odběratelům a čtenářům!

Poněvadž rozkvět každého časopisu jak známo závisí od počtu odběratelů a svědomitého předplácení, prosíme opětovně všechny, kdož dluží, aby doplatili, ostatní pak aby nepatrné předplatné (1·50 K) složenkami Hlasů (čís. 97.129), které do prvního čísla tohoto ročníku byly vloženy, co nejdříve zapravili, abychom i my svým četným povinnostem vydavatelským dostáti mohli. Jelikož přemnozí nám dlužili, někteří i za více let, viděli jsme se nuceny zaslati upomínku. Poněvadž však mnozí dopláceli a předpláceli při předlonských slavnostech korunovačních, kdy pro veliký nával nebylo snad možno adresy správně zaznamenati, prosíme uctivě za prominutí, jestliže snad někdo nedopatřením bez příčiny byl upomenut. Aby se všemu nedorozumění a nedopatření předešlo, upozorňujeme znovu aby předplatné a jen předplatné podle možnosti složenkami se zaslalo, příspěvky pak pro Matici složenkami Matice Svatohostýnské (čís. 44.642) anebo poukázkami. Snažně prosíme své příznivce, aby si neobtěžovali získati nám hojně nových odběratelů a zaslali jejich správné a úplné adressy. Podotýkáme však při té příležitosti, aby adressy jen takových byly zaslány, kteří již na Hlasy byli upozorněni a o nichž možno se opravdu nadíti, že skutečně odběrateli se stanou. Stává se totiž, že přemnozí, jimž Hlasy ukázkou byly zaslány, vrátili je zpět a to někdy třeba až 10. nebo 11. číslo, čímž vydavatelstvu nemalé výlohy povstaly. Konečně připomínáme, že všichni, kdož první číslo podrželi, pokládáni budou za odběratele, ovšem s povinností zapraviti předplatné

REDAKCE.

Z církve a světa.

Následník trůnu ve své rodině.

Nedávno konala se ve dvorním hradě vídeňském v kapli krásná, dojemná slavnost. Následník trůnu arcikníže František Ferdinand odevzdával nově jmenovaným kardinálům Piffloví a Černochovi kardinálské birety. Jindy tento čestný úřad vykonával císař sám„ ale poněvadž letos byl panovník vážně churav, zastupoval ho následník. Když bylo po slavnosti, přistoupil arcikníže Ferdinand ke kardinálu Černochovi a pravil mu:

»Eminenci, musíte mě brzy navštíviti, abyste poznal také moji paní«. —

»Nu ano« — následník na to — »ale to musíte přijít k nám, abyste poznal celou moji rodinu a viděl naše štěstí. Eminence! Přesvědčil jsem se, že jsou v životě lidském věci, které bychom udělali jinak, kdybychom je mohli opakovati. Avšak kdybych se ještě jednou ženil, jednal bych zrovna tak, jako jsem udělal. Pravím vám, že jsem člověkem Bohem požehnaným. Vrátím-li se po dlouhé a svízelné práci do kruhu své rodiny a vidím-li svou choť uprostřed hrajících si dětí, pak nechám všechny starosti za dveřmi a pak mohu sálat do sebe všechno štěstí, jež mne obklopuje. Na tento obraz měla by se Vaše Eminence jednou podívati«. Usmívaje se podal arcivévoda primasovi ruku a pravil: »Teď půjdeme na manévry. Bude-li pak někdy Vaše Eminence ve Vídni na návštěvě, bude naším milým hostem. Na shledanou«.

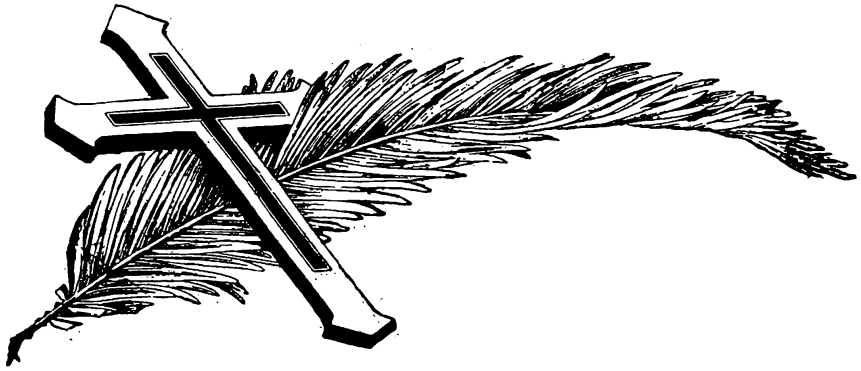
Z dopuštění Božího shledají se až — na věčnosti.

Každého muže veřejně činného nebo ženu poznáme dokonale v rodině, kde se nepřetvařují, ale mluví a jednají přirozeně dle svého srdce a vzdělání; pravý charakter člověka vyzařuje v kruhu rodinném. Jak mnohý muž by se staral o celý svět, všecko by rozdal, každému by dal celé svoje srdce, ale v rodině jest nespokojen, děti má špinavé a roztrhané, doma všude nepořádek. Zkrátka rodinný život jich netěší. A právě

Číslo 8. SRPEN 1914. Ročník X.

Vydávají Otcové Tovaryšstva Ježíšova na Svatém Hostýně na Moravě.
Pořádá P. A. Ostrčilík T. J. - Vychází počátkem každého měsíce.
Celoroční předplatné 1·50 kor. — V Americe 0·40 dol. — V Německu 1·50 M.

Za zvěčnělým následníkem trůnu, arcivévodou Františkem Ferdinandem a jeho nejjasnější choti Žofii, vévodkyní z Hohenbergu.

Úcta, vděčnost a láska velí, abychom i v Hlasech svatohostýnských věnovali posmrtnou vzpomínku obětem zločinného atentátu sarajevského. Jestiť slavně panující rod habsburský hluboce zapsán v dějinách svatohostýnských. Vždyť byl to J. V. cís. a kr. Ferdinand Dobrotivý, který r. 1840 zrušil neblahý zákaz konati pouti na Sv. Hostýn a sám první darem 300 zl. přispěl na znovuzřízení mariánské svatyně hostýnské. Jeho příkladu následujíc věnovala císařovna-matka Kar. Augusta 80 zl. a arcikníže Maxmilián d'Este 50 zl. A dosud vděčně vzpomíná celá Morava pouti, kterou vykonal na Sv. Hostýn J. Veličenstvo cís. a kr. František Josef I. za obrovské účasti ctitelů mariánských dne 1. září r. 1897, kdy položil svou ruku na základní kámen pro kapli sv. Kříže a rozhlednu a vlastní rukou podepsal základní listinu. S jakou pak účastí sledoval nejjasnější dům habsburský slavnosti korunovační r. 1912 svědčí blahopřejné projevy J. V. cís. a kr. Františka Josefa I. i zvěčnělého následníka trůnu, který ze zámku Blünbachu svým a své vzešené choti jménem poslal telegram tento: »Poslanci Dru Stojanovi na Hostýně. Jeho císařská Výsost a Její Výsost děkují co nejvřeleji za hold projevený jménem shromážděných na Sv. Hostýně«.

Jsme přesvědčeni, kdyby dobrotivý Bůh byl déle Jejich Výsosti na živě zachoval, že by Sv. Hostýn kdysi oba byl uvítal ve své velebné svatyni: ovšem, jako nesčetné jiné i tato naděje klesla v hrob. Co jsme ztratili, nedá se ani dohadnouti; co nás však všechny v nezměrném bolu uklidňuje

a sílí je vědomí, že oba odešli z tohoto světa na onen třebas neočekávaně, tož přece ne nepřipraveni, jako vroucí a nadšení ctitelé B. Srdce Páně a nejsvětější Matky!

Neznali jsme zvěčnělých Výsostí osobně a proto zavděčíme se, tuším, čtenářům Hlasů, když s nimi sdělíme, co o nich soudil důvěrný jejich přítel hrabě Jindřich Clam-Martinic, který je dobře znal a věnoval jim tuto posmrtnou upomínku:

„Ještě vidíme zvěčnělého arcivévodu před sebou státi, obraz mužné síly; z jeho rysů září nám vstříc vědomí vlastní vlivůprosté vůle a chtění, silného sebevědomí a přece možno v nich čísti tah přátelství a srdečnosti, jež dovedly si každého co nejvíce získati.

A to byly jeho nejvýznačnější tahy a mimo tyto ještě jeden: jeho horoucí láska k Rakousku, která táhne se jako červená nit působením jeho celého života. Cokoliv on činil, bylo neseno láskou ku naší vlasti bez ohledu na pravo, nebo na levo; co on pro Rakousko za správné pokládal, to zastupoval s celou svou silou.

Ač tak často byl spatřován, přece byl dosti neznám.

Plným vzácnosti a nadání byl náš zesnulý nástupce trůnu, a komu bylo dopřáno, aby jej blíže poznal, ten naučil se tuto cenu a tyto dary v plné míře oceniti.

Zvěčnělý arcivévoda byl mužem vzácně hlubokého přesvědčení v ohledu náboženském, politickém a sociálním. **Byl věrným synem své církve, zastával, se všude zděděné víry a projevoval se sám vždy jakožto zbožný katolík, předcházeje všude vzácným svým příkladem.**

Politicky chtěl mocné, jednotné, svorné a neodvislé Rakousko, které ničeho nežádá od svých sousedů, ale očekává, aby oni stejně se zachovali.

On očekával od národů Rakouska, že tito ve správně pochopeném vlastním zájmu, jakož i v zájmu celku, porozumění mají pro jednotnost říše, kteréž jakožto první podmínce zdravého, mocného bytí celku musí naší mnohonárodní říše přinášeti **jisté oběti na samostatnosti.** To předpokládal on u každého národa v Rakousku. Při tom však byl on vždy podporovatelem **svobodného osvětového a hospodářského vývoje všech zemí a národů habsburské koruny, jimž rovnoprávnost a rovnocennost plně přiznával.**

V ohledu sociálním byl především přesvědčen o nezbytnosti **autority ve státě, která musí býti bezpodmínečně uznávána od každého.**

Považuje rodinu na křesťanském podkladu za základní kámen společenského řádu, byl přívržencem evolučního vývoje a nepřítelem radikálních převratů.

Věděl, že osudy Rakouska jsou odvisly od jeho armády. Sám byl nadšeným vojínem, a proto mu byl **rozkvět a rozvoj naší staré armády,** kterou miloval každou cévou svého srdce, starostí nejdůležitější. Byv jmenován generálním inspektorem veškeré ozbrojené moci, věnoval celou svou snahu a práci našemu vojsku.

Prodchnut neunavnou chutí ku práci, osvědčoval se ve všech oborech veřejného života, maje smysl a porozumění pro všechno, všechno podporuje a povzbuzuje, co přináleželo k Rakousku a jeho blahu. Jakožto podporovatel krásných umění snažil se nejúsilovněji, aby zachovány byly umělecké památky naší vlasti. I zde měly býti zachovány tradice a na tom, co bylo schopno k životu, mělo býti stavěno dále. Bylo mi dopřáno, že směl jsem Jeho císařskou Výsost provázeti na Jeho cestě kolem světa. Nevyhladitelné krásné upomínky víží se k této čarovné, dávno minulé době. Vždy týž, vždy stejně činný, pln zájmu, vždy stejně blahovolný, takovým byl před 20 lety a takovým byl včera. A u ohně v táboříšti v poušti, i svých dvoranách, na umělecké poklady bohatých, tehdy i v poslední době,

Korunovaná Královna svatohostýnská.

vždy z něho mluvilo stejně vysoké nadšení pro naši krásnou vlast, tehdy jako včera tlouklo jeho srdce pro moc a slávu Rakouska. Jako laskavý, něžný choť a otec žil čarokrásný, šťastný, rodinný život. Byl věren až do smrti svému povolání. Ve službách svého císaře, ve vykonávání své povinnosti, hrdinně a se vzpřímenou hlavou padl. Ve smrti zůstal spojen se svojí vroucně milovanou chotí a požehnání rodičů s nebes urovná milovaným dítkám cestu života.

Rakousko ztratilo někoho, v něhož pro budoucnost skládalo své naděje. R. i. p.!

Jak oslavíme druhé výročí korunovace Panny Marie svatohostýnské.

Ctitelé Svatohostýnské Matky Boží!

S neobyčejnou a nevídanou slávou konáno léta Páně 1912 korunování svatohostýnské Matky Boží. Podán tu nový důkaz převzácné a nadšené úcty ku Matce Boží, která divy tvoří. Od té doby vzmáhá se ještě více úcta ta. V posvátném okamžiku, kde korunovační slavnosti ukončeny, učiněno předsevzetí, každoročně konati památku na korunování Matky Boží svatohostýnské, kde možná v tom pořádku, v jakém konány l. P. 1912. Roku minulého 1913. předsevzetí to uskutečněno ovšem v menším rozsahu, neb byl jubilejní rok Cyrillo-Methodějský na Velehradě slavnostně konán. Roku letošího zůstaneme věrni svému předsevzetí a jak možná nahradíme rok 1913. — Za tou příčinou zveme Vás, milení ctitelé svatohostýnské Matky Boží na obnovu korunovačních slavností na Sv. Hostýně.

Slavnostní dny jsou:

15. srpna o svátku Nanebevzetí Panny Marie, výročním to dni korunovačním, je **representační pouť se zakončením unionistického sjezdu.**

16. srpna v neděli je **valná hromada Matice Svatohostýnské.**

17. srpna **pouť Mariánských družin.**

18. srpna **pouť matek a dětí a oslava narozenin Jeho Veličenstva.**

19. srpna **pouť duchovenstva.**

20. srpna **pouť omladiny.**

21. srpna **pouť terciářů.**

22. srpna **pouť studujících, akademiků, učitelů a profesorů.**

23. srpna **pouť mužů, katol. rolnického spolku a nejstarších poutníků a poutnic svatohostýnských.**

Pouti počínají vždy večerem dne předešlého. Každodenně je o půl 6. hod. kázání a zpívaná mše sv. za dobrodince Sv. Hostýna se společným sv. přijímáním. — O 8. hod. schůze s holdováním P. Marii. — O půl 10. hod. je kázání, pak desátek: »Který Tě Panno na nebi korunovati ráčil« s vyzváněním a druhá mše sv., zpívaná rovněž za dobrodince Sv. Hostýna. — O 2. hod. je promluva na rozloučenou a sv. požehnání. — O 7. hod. večer je uvítání, klánění se Nejsv. svátosti oltářní a sv. požehnání. — O 8. hod. průvod se světly.

I zveme všechny ctitele svatohostýnské Matky Boží na přeradostné duchovní hody a Vás, velectění členové Matice Svatohostýnské zvláště, na slavnostní valnou hromadu matiční. Jak už udáno započne valná hromada 15. srpna o svátku Nanebevzetí P. M. večer a koná se v obvyklém pořádku 16. srpna dopoledne. 15. srpna večer o 6. hod. je uvítání s vzýváním Ducha svatého, sv. požehnání, večerní modlitba s poutní pobožností. Vyzvánění hran za zemřelé údy a dobrodince »Matice Svatohostýnské«. — 16. srpna o půl 5. hod. ranní modlitba a zpověď, kázání, biskupská mše

sv. se společným sv. přijímáním za živé údy a dobrodince a u vedlejšího oltáře mše svatá za zemřelé údy a dobrodince »Matice Svatohostýnské«; na to kondukt za zemřelé údy a dobrodince matiční. — Snídaní. — Po něm valná hromada.

Přejeme Vám všeho dobrého na Pánu na přímluvu Matky Boží, sv. Cyrilla a Methoda i bl. Jana Sarkandra.

Výbor Matice Svatohostýnské.

Processí z Německé Jasenice na Sv. Hostýně 23. května 1914.

Milosti Sv. Hostýnu udělené pro slavnosti korunovační.

Pro nezapomenutelné slavnosti korunovační r. 1912 ráčil, jak známo, sv. Otec Pius X. propůjčiti všem účastníkům velikých milostí duchovních. Aby památný den korunovace i pro příští časy ctitelům Královny svatohostýnské se stal milostiplným, požádal J. Em. nejdůst. pan kardinál olomucký Dr. František S. Bauer ku prosbě superiora svatohostýnského sv. Stolici, aby Sv. Hostýnu i pro budoucnost podobných milostí se dostalo. Sv. Otec ráčil přelaskavě této prosbě vyhověti a výnosem sv. Officia ze dne 31. května 1913 na 7 roků (1913—1919 včetně) uděliti tyto milosti:

1. Všichni věřící, kteří sv. zpověď vykonají, ke stolu Páně přistoupí, kostel svatohostýnský navštíví a tam na úmysl sv. Otce se pomodlí, mohou získati plnomocné odpustky na slavnost Nanebevzetí P. Marie anebo některý den v oktávě.

2. Mimo to mohou získati neplnomocné odpustky 7 let a tolikéž quadragén (quadragéna = 40 dnů) všichni, kdož se srdcem alespoň zkroušeným jakékoli veřejné pobožnosti v kostele svatohostýnském se súčastní.

Všechny tyto odpustky lze přivlastniti dušičkám v očistci.

Ctitelé Matičky Boží přijďte a těžte hojně z duchovních pokladů sv. Otcem udělených!

Maria Alfonsa.

Pomněnky.

V.

Sv. Hostýn od Rusavy.

V R.....ích mají kostel a faru. Vesnice není veliká, ale je tam přifařeno několik vísek se školami. Dědinky jsou roztroušeny mezi horami, cesty k nim obtížny. Bylo tedy zapotřebí stále dvou kněží.

Mezi vesnickými domky a farou nebylo znáti rozdílu. Byly si podobny. Jenom zahrádka kolem fary pečlivě pěstovaná, každého blíže vábila. Nejvonnější růže a květy z ní, sotva že se rozvily, byly zaneseny do chrámu na oltáře. Však kostelník Přebíral říkával, že daleko široko nemají kostel tak ozdobený, jako jejich bývá.

A on přece něco znal a věděl. Vždyť v loni slavil padesátileté jubileum kostelnické. Zastával tuto službu od dvaceti roků. Měl v hlavě celou farní matriku. Věděl na měsíc a na den, komu se kdo narodil a kdy zemřel.

Na své dlouholeté službě si nemálo zakládal. Každý nový velebníček byl nucen vyslechnouti s počátku celý jeho životopis a kroniku celé vesnice. Za těch padesát roků se tam vystřídali tři faráři, kaplanů asi dvanáct. Přebíral věděl dopodrobna, kdy který přišel nebo odešel. A každému hned prorokoval: »Buďto vám, důstojný pane, v našem kraji bude svědčit nebo ne!« A nezmýlil se nikdy.

Rád měl všechny, jako oni jej. Ale nejraději ty, kteří kouřili. Tu míval vonného tabáku do dýmky i pro nos vždycky dost.

»Aspoň ušetřím bramborové nati«, říkával, když dostal.

Zpráva o korunovaci Panny Marie svatohostýnské zalétla i v jejich kraje. I tam ji milovali a ctili všichni. Kdo mohl, vypravil se. I kostelník se rozhodl, že se na Sv. Hostýn ještě jednou naposled podívá. Celých deset roků tam již nebyl. Umínil si, že půjde, až budou míti pouť kněží.

»Beztak tam přijdou i ti, kteří byli na naší faře. Budou mít radost, že se se mnou ještě sejdou«, myslel si.

Radostí se nemohl toho dne ani dočkat. Bedlivě sledoval průběh slavností korunovačních. Rozhodnutí sdělil své ženě.

»Když na Sv. Hostýnek pojedu, zůstanu tam se dva dny, aby to stálo za to. V neděli bude pouť mužů, v pondělí panáčků. Vyjedu z domu v sobotu.« —

Ujednáno, vykonáno. Na zásobu tabáku a dýmku ovšem nezapoměl. V sobotu odpoledne dojel šťastně do Brna. V čekárně čekal, až budou volati ku vsedání do vlaku k Bystřici. Konečně očekávané jméno zaslechl. Po chvíli byl již za Brnem. Představoval si radost velebníčků, až jej uvidí.

Nával cestujících byl ohromný. Dělnictvo se vracelo z továren do svých domovů. Přišel železniční zřízenec, prohlížeje lístky. Pantáta Přebíral se polekal, že lístek ztratil. Již všechny kapsy, celý koš i čepici pro-

hledal, ale po tom, co chtěl, nebylo památky. Konduktér již se mračil, neboť neměl času nazbyt.

»Nedal jste ho třeba do holínky«, radil kdosi se smíchem.

I baže dal. Nadobro jsem zapomněl. Pán konduktér by si mohl myslíti, že chci šidit. Ale, jistě mi slota sjel vedle faječky až dolů«.

Se zouváním to nešlo lehko. Scházel mu plechem pobitý práh, o nějž se doma statně opřel. Konduktér se nedal omluvami odbýti, chtěje lístek vidět. Konečně našli, co chtěli. Zběžně lístek přehlédnuv, přeštípl ho.

Missionářský kříž v Určicích s reliefem P. Marie Svatohostýnské. (Viz r. X., str. 80.)

Přebíral si oddechl. Když cestujících na několika stanicích ubylo, schoulil se do koutku a spal, nestaraje se o nic. Probudil se když byla ve vozech již rozžatá světla. Vlak se rozjížděl opět ze stanice. Náš poutník vyhlédl oknem ven.

»To je krásný zámek. Vyhlíží zrovna tak jako Pernštýnský, který jsem jednou namalovaný viděl«, obdivoval hrad, strmící nad lesy a halící se v temnotě večera.

»Kam jedete pantáto«, ptal se jeden cestující.

»Do Bystřice«.

»Máte tam přízeň nebo známé? I já tam vystoupím«.

»I nemám, nemám. Jedu na Sv. Hostýnek k Panence Marii. Byla korunována, tedy tam jedu se podívat a pomodlit. Když se přijíždí k Bystřici, je prý kostel již z daleka vidět. Škoda, že se tak setmělo«, povzdychl.

»Pantáto, zmýlil jste si cestu. Teď přijedeme do Bystřice pod Pernštýnem a ne pod Hostýnem«.

Napřed tomu nechtěl věřit. Již tolik roků nikam nejel, nedoslýchal, tedy nebylo divu, že zajel jinam. Bylo mu do pláče. Co se natěšil, že večer bude již na sv. hoře a zatím jel ke Žďáru.

Cestující, vida jeho nehodu a nesnáze, nabídl mu přístřeší u svých známých. Ráno jej vyprovodil na nádraží a všechno vysvětlil, dokládaje: »ptejte se častěji konduktérů, jedete-li dobře a kde musíte přestoupit do jiného vlaku«.

Stařeček mu srdečně poděkoval a nastoupil zpáteční cestu. Bylo mu velice líto, že se nesúčastní celé nedělní pouti mužů.

»Mohlo býti o jednoho více. Beztoho zůstalo doma dosti těch, kteří se za náboženské projevy naší sv. víry stydí. Ale, ještě dobře, že mne nezavezli až do Čech. Odtud bych se ani na pouť panáčků nevrátil. Mám v neštěstí přece štěstí«, těšil se a dospěl konečně na Sv. Hostýn. Do chrámu se ovšem hned nedostal. Prohlížel si zatím zástupy rozcházejících se mužů a sledoval jejich zbožnost.

»Vím, že těch hodných máme dost. Ale že jich sem na Sv. Hostýn tolik přijde, jsem nečekal«, usmíval se radostně.

»Měl jste přijít včera, světelný večerní průvod by se vám byl líbil«, řekla jsem, slyšíc jeho slova, hlasitě pronášená.

A už jsme byli kamarády. Vyprávěl mi nejen o své cestě, ale i o celé jejich dědině. Samo sebou se rozumí, že o své padesátileté službě a o velebných pánech také.

Když mně vyložil vše, navrhl, abych mu pomohla jeho známé kněze hledat. To ovšem nešlo.

»Nikdy se po pánech nerozhlížím. A na kněze hledím pouze tehdy, když stojí před Bohem u oltáře. Ostatně, kdybych vám i vyhověti chtěla, nemohu. Vždyť jich ani neznám«.

»Bodejť že, máte pravdu!« přisvědčil stařeček a odešel poohlédnout se do tábora, utvořeného kolem polní kuchyně na prostranství za klášterem. Zašla jsem hlouběji do lesů, kam dolétala v tlumených zvucích hudba národní kapely.

Nastal podvečer, tichý, teplý a jasný.

Z temných stínů lesa nořily se řady kněží-poutníků. Královna kněží nad vchodem chrámu vítala je. Pravice její žehnala.

Zdálo se mi, že ke svatyni se blíží zástup duší obětovaných. Každá z nich že musela kněžskému povolání přinésti nejednu citelnou oběť. A přece tak mnohý kněz-stařeček, který všecky síly pro duše svěřené obětoval, stojí ve svém stáří opuštěný a postrádá lásky, již rozséval po celý život. Travou nejspíše zarůstá rov kněze a často není ruky, která by aspoň o dušičkách osvětlila jeho rov . . .

Když přišli pod obraz, který věnovali své Královně, tu mnohému z nich zaleskly se v očích slzy. A usmívali se, jakoby život nebyl těžký, často nesnesitelný. Snad četli z úsměvu Královny-Matky:

»Buďte silni v bojích, vytrvalí v obětech! Vždyť i Kristus knězem byl a současně obětí. Znáte přece Kalvarii. Já pak budu bdíti nad vámi, chrániti vás«.

Vešli do osvětlené svatyně, kde s trůnu nad oltářem vítala je Paní svatá, krásná, milosrdná. Blesky v rukou Ježíška zdály se býti ve chvíli té prameny lásky řinoucí z jeho a jejího svatého srdce.

Pantáta Přebíral stál nedaleko mne a prohlížel jejich řady. Pak se ke mně obrátil řka: »Ani jeden z nich nepřišel. Myslím všichni již umřeli. Pán Bůh jim rač nebe dáti«. Už jej to tak netěšilo.

Po sv. požehnání byl světelný průvod. I on si koupil svíčku a šel hned za kněžími. Když se po večerní modlitbě zpívala píseň za dušičky, slzy jako hrachy kanuly mu po svraštělých tvářích.

»Umřeli už chudáci všichni. Kde pak bych se toho nadál, že je přežiju«.

Ráno bylo chmurné, deštivé. Vichřice se zuřivě prohánělа po chlumu. A přece i v tom nepříjemném počasí přišlo mnoho kněží, kterým nebylo možno zavítati již v předvečer.

Kostel byl plničký lidí. Zahlédla jsem pantátu kostelníka. Byl únavou a nevyspáním dvou nocí zemdlený. Státi ani klečeti již nemohl. A na sednutí nebylo nikde místečka. Marně se rozhlížel kolem.

V tom zahlédl prázdnou pootevřenou zpovědnici. Chvílku váhal, rozmýšlel se, podíval se na vedlejší oltář sv. Šebestiána a potom si do ní usedl. Spokojeně si oddýchl. Černý klobouk, který si tam někdo uschoval pověsil na dvířka, vytáhl z kapsy růženec a modlil se. Když skončila mše svatá, blížil se ke zpovědnici starší kněz, který si tam klobouk odložil. Kostelníkovi růženec vypadl, ruce se mu zachvěly a leknutím nemohl ani promluvit. Byl to jeden z jejich bývalých kaplanů, nyní farář v zapadlé moravské vísce.

»Nehněvají se, důstojnosti, vědí, tento, mně bylo již tak slabo . . . Myslel jsem, že jsou nebožtík. A nohy se pode mnou třásly«, pletl chudák páté přes deváté, vycházeje ze zpovědnice ven. Kněz se vlídně usmál a když si podali ruce, vyšli z chrámu. Rozpaky jej už přešly a hned vyprávěl, jak se těšil, že zde všechny uvidí a co si myslil, když se zklamal.

»Včera jsem nemohl«, odvětil farář, »máme velice špatné železniční spojení. Dojel jsem dnes ráno. Je zde ještě pět kněží, kteří na vaší faře kdysi byli. I ostatní jsou živi a zdrávi. Všichni sem přijít nemohou. Někteří konali anebo budou tu konat duchovní cvičení, mnozí zase vedli procesí. Mnohý by sem rád putoval, ale nemá zástupce. Však vím, že Pannu Marii hostýnskou všichni kněží milují«.

Vzájemně se vyptávajíce, došli do hotelního sálu, kde se měla konat schůze kněží. Tam se i s ostatními známými sešel. Měli z toho radost, jak byl předvídal. Pěkně s nimi i poobědval, rozloučil se naposledy s Panenkou Marií a šel domů. Na nádraží ještě prosil, aby vyřídili pěkně pozdravení těm, kteří zde nebyli, sejdou-li se s nimi někdy.

Rozešli se. Kněží do svých osad a měst, Přebíral domů. Dojel již bez nehody. Doma vyprávěl velebným pánům i známým všechno, co zažil, až na to, že na cestě viděl dvě Bystřice. Kostelničil pak již jenom do podzimku. Zrak nápadně seslábl, ruce se mu chvěly. Pan farář mu to musel hodně rozmlouvat. Chtěl totiž sloužiti až do smrti. Konečně všechny důvody uznal a dal si říci.

»Mají pravdu, velebný pane! Beztoho jsem se již kolikráte bál, že vyvedu nějakou ostudu. Kdykoliv rozžíhám, vždy školní kluci šeptem počítají, kolikrát namířím na jednu svíčku, než rozžehnu. Měl jsem nejednou sto chuti nechat toho a dáti některému za uši. Byla by pak beztoho jen mrzutost«. A tak předal svůj úřad synovi.

P. Frant. X. Zimmerhackl T. J.

Stoletá památka znovuzřízení Tovaryšstva Ježíšova (1814—1914). (Č. d.)

IV. Zrušení Tovaryšstva Ježíšova roku 1773.

Jak na Moravě a v Čechách tak pracovali jesuité všude na celém světě až do roku 1773, kdy papež Klement XIV. prohlásil, že je nucen řád jesuitský zrušit. Každý se udiveně táže, proč a jak to, že byl odstraněn řád, který církvi tak věrně sloužil a jí poslušen byl a že se tak stalo nejvyšší autoritou církve? Co že bylo příčinou, že papež Klement XIV. ve svém breve »Dominus et Redemptor« r. 1773. prohlásil, že Tovaryšstvo Ježíšovo se svými 22.589 členy přestane býti řádem? Vždyť dalo církvi 13 Svatých a přes 70 Blahoslavenců a mnoho mučeníků, učenců, apoštolů národů! — Přece 19 papežů před Klementem IV. potvrdilo stanovy jeho! Zdaž neodsoudil předchůdce jeho Klement XIII. 7. ledna 1765 výčitky jihoevropských dvorů, francouzských parlamentů a jejich náhončích jako **ničemné, hrozné, potupné a nespravedlivé** k řádu a k celé církvi? Jaký pak zločin spáchali, že byli šmahem vyhubeni jedním škrtem péra a přidán ještě přísný zákaz, se proti tomu ozvati písmem nebo slovem? Jak mohlo býti zrušeno přes 40 kvetoucích provincií řádových po veškeré zemi rozšířených, přes 60 noviciátů, 170 seminářů, 669 kolejí, 430 residencí, 270 missijních stanic a 34 professních domů?

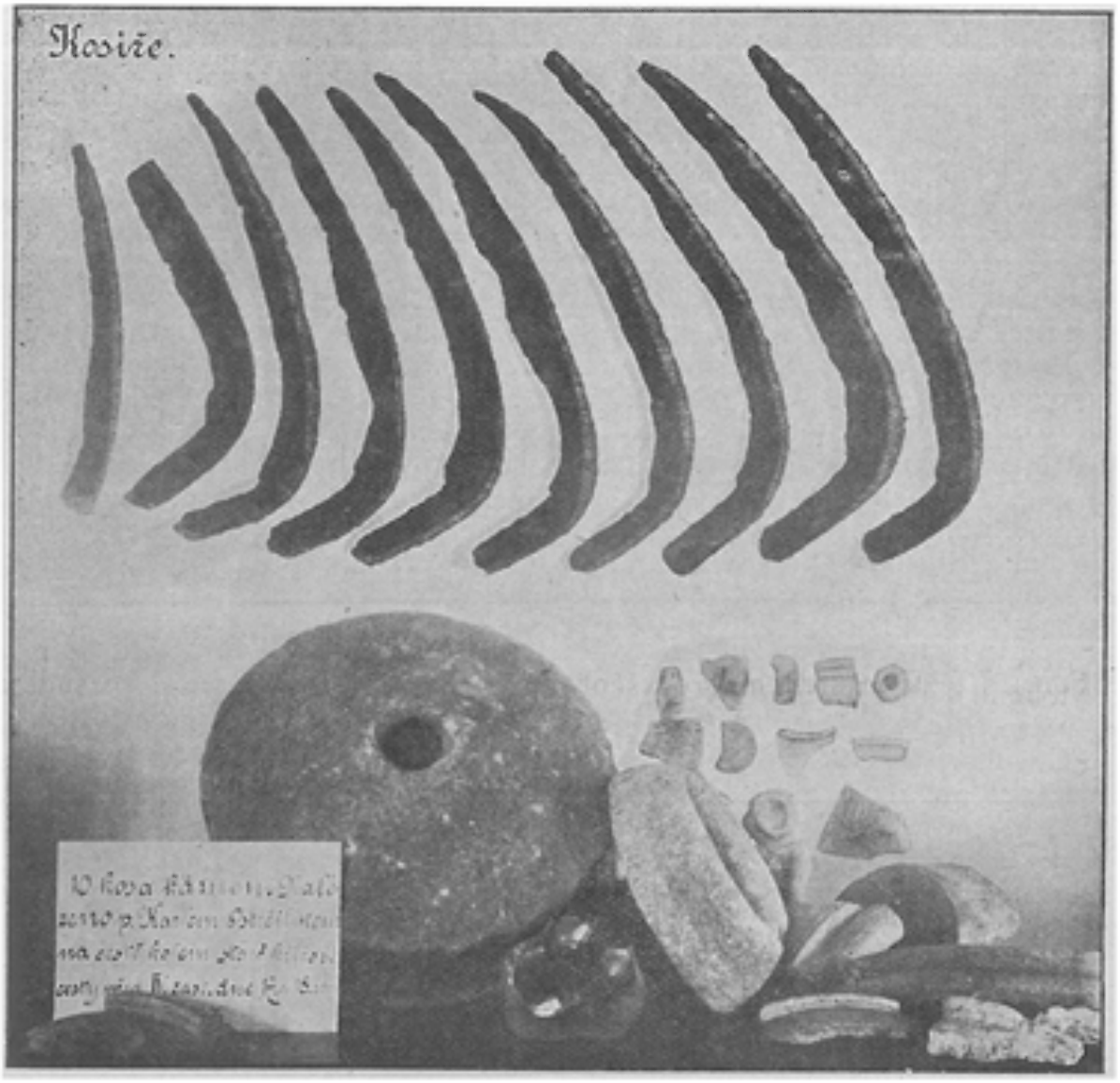
Klement XIV. sám nám dává odpověď a vysvětlení ve zmíněném breve »Dominus et Redemptor«, proč zrušil Tovaryšstvo. Nebyl to trest papežem řádu uložený za nějaký zločin, nýbrž byla to velká oběť, kterou přinesl s těžkým srdcem pro všeobecný pokoj. Nikdy nevynesl rozsudku o řádu, nikdy nepodal na něj žaloby, nikdy neprohlásil, že je vinen. Jihoevropské vlády vyhrožovaly přerušením přátelství, ano i odpadem od katolické církve, jak sám výslovně v breve praví: »Tato byla vždycky vůle naše a cíl náš, abychom všecko činili pro pokoj a klid církve, abychom sázeli a vzbudovali, ale také odstranili a vyhubili to, co je nám nejmilejší a nejdražší, ba co ne bez hlubokého zármutku tratíme . . .«

Z těchto slov jest nám pochopitelno opatření papežovo. Chtěl upřímně pokoj církve, který však byl nepřátelům jen záminkou k něčemu jinému. Jim šlo o to, aby vyvrátili veškeren stávající řád, aby rozbořili trůn a oltář. Ukázali brzy ve velké francouzské revoluci, čeho si přáli a také poněkud dosáhli, ač na krátký čas a to jen ve Francii. Vrhli se všemi silami na pevné hradby starého pořádku, na členy Tovaryšstva Ježíšova, kteréž jsouc po veškerém světě rozšířeno, přispívalo vědami, vyučováním, duchovní správou a misiemi k zachování trůnu a oltáře. Řád, známý pro svou přísnou kázeň, pro svou oddanost svaté Stolici, obávaný pro svůj vychovatelský a konservativní vliv na vzdělance a na lid, musel první pocítiti útoky a rány nepřátel církve, kteří se při tom neštítili ani lsti ani násilí. Tak se stalo, že sesula se budova několika století. Zrušení toho řádu jestiť jedna z mnohých příhod v tisíciletém boji, jejž vede peklo a jeho přívrženci proti církvi a všem, kteří její moc podporují a o němž Kristus Pán předpověděl: »Nepřišel jsem, abych vám přinesl pokoj, nýbrž meč. Mne pronásledovali, tedy i vám se budou protiviti.«

V. Znovuzřízení Tovaryšstva Ježíšova a jeho rozšíření od r. 1814.

A což jesuité, když takto podlehli a řád jejich byl zničen? Plakali a vzdýchali, že nepřátelům padli nevinně za oběť, ale nebouřili se, nebránili

se, nereptali, nýbrž poslušně se podrobili rozhodnutí nejvyšší havy církve — trpěli a doufali. A byla důvěra jejich marná? Zdaž Tovaryšstvo nemělo již nikdy povstati? Zdaž nezůstalo někde semínko, z něhož by mohl řád potlačený opět vyrůstati? Zůstalo. Kde? Snad v některé katolické zemi? Nikoliv! V rozkolnickém Rusku. Všudy ve všech katolických zemích bylo zrušení řádu dle papežského breve veřejně oznámeno a také provedeno.

Z musea svatohostýnského: vykopávky.

Jenom ruská carevna Kateřina nedovolila ani ohlášení breve ani zrušení řádu. Když Polsko bylo 1772 rozděleno, připadla částka též Rusku a s ní také jesuité tam bydlící. Bylo jich 201 a mezi nimi 97 kněží. Divná shoda událostí! Zrušení Polska stalo se příčinou zachránění Tovaryšstva Ježíšova. Trvalo tedy v Rusku dále, z počátku s mlčenlivým, později s výslovným povolením papežovým. Roku 1780 zařídili si noviciát, který se brzo plnil novými členy a nahrazoval mezery povstalé buď smrtí buď vystupováním z řádu. Mnozí bývalí jesuité žádali o přijetí a tak se stalo zvláštním řízením Božské prozřetelnosti, že se zachovalo dobré semínko, z něhož snadno mohl se vyvinouti a obnoviti řád. Staří nepřátelé jeho činili sice nové úklady jak u Kateřiny II. tak u římského dvora, avšak marně! Papež Pius VII. odebral se 7. srpna 1814 časně ráno do bývalého jesuitského chrámu »Al

Gesù« a odslouživ u oltáře sv. Ignáce mši svatou, dal pak svým assistentem předčítati bullu »Sollicitudo omnium ecclesiarum«, kterouž obnovil a znovu potvrdil řád za hlasitého jásotu římského lidu a k radosti veškerého katolického světa. Tak se stal rok 1814 radostným po 40 těžkých letech. Proto letos slaví řád s radostí a vděčností k Bohu stoletou památku této velké události. Jiní řádové byli v minulých stoletích též zrušeni, ale nedostalo se jim jako Tovaryšstvu Ježíšovu znovuzřízení. Proto si to pokládají jesuité za zvláštní milost B. Nevinně zanikl a slavně povstal k životu řád, který celkem důstojně se řadí k životu starého Tovaryšstva. Pracoval, kázal, missionařoval, vyučoval mládež ve školách, přísluhoval Svátostmi jako druhdy a rozšiřoval se ponenáhlu po veškerém světě, a zdá se, že poměrně více a rychleji nežli před svým zrušením. Neboť čítá po stoletém trvání již skoro 17.000 členů, kdežto starý řád při zrušení měl jich po 223 letém trvání 22.589. A dostalo se mu velkého zadostučinění právě od těch států, které svým vyhrožováním a dolehánim nejvíce přispěly k jeho zrušení. Neboť byly první, které srdečně uvítaly jeho znovuzřízení a povolaly jej zpět. Ano Ferdinand VII., král španělský, veřejně prohlásil královským dekretem po důkladném šetření všech žalob proti němu podaných, že toliko pletichy a nenávist nesmířitelných nepřátel víry zavinily jeho pád. Přes tu přízeň jim z mnohých stran zpočátku prokázanou zůstalo a zůstane jejich podílem, trpěti protivenství, jak si toho přál jejich zakladatel a jak to předpověděl. Sotva se někde jesuité usadili a působili po několik let blahodárně, již je vláda ze země vypověděla. Tak byli brzo (1820) vypověděni z Ruska, odkud se dostali do Rakous, ze Španěl, ze Švýcar, z Německa, z Portugalska a 1848 z Rakouska, kam se zase vrátili 1852 a během času si tu založili přes 30 řeholních domů, k nimž patří také Sv. Hostýn a Velehrad. Protivenství a vyhnanství nevadila jich rozmnožení a působení. Kamkoliv se do vyhnanství dostali, všude opět působili, pracujíce o spáse těch, mezi něž se dostali. Proto vykazuje řádový katalog letošního jubilejního roku 1914, že řád jesuitský se rozprostírá po veškeré zemi a je rozdělen na 27 provincií s 8178 kněžími, 4400 scholastiky (studujícími) a 4137 bratry laiky. Z těchto pak missionařuje 141 v Dánsku, Švédsku, Albanii a na Egejských ostrovech; 371 v Africe; 1204 v Asii (v Číně, Japonsku, Indii); 344 na Okeanských ostrovech; 417 v Severní Americe; 1142 v Jižní Americe.

Kéž se s pomocí Boží množí a v rozmnoženém počtu ať se dožije dalších století ke cti a slávě Boží a k spáse nesmrtelných duší! (P. d.)

P. Rudolf Rozkošný.

Zprávy se Sv. Hostýna.

Od 15. června do 14. července.

Pouti. Mám strach, že zprávy za tuto dobu budou opět trochu dlouhé; ale je těžko nepsáti, vidíš-li mnoho průvodů. Pěkné počasí na všechny neděle a svátky přivábilo odevšad mnoho poutníků. V sobotu 20. června již před 2. hod. odp. přivedl dp. **Odrážka z Dolan** od Sv. Kopečka 150 Hanáků, kteří ihned vykonali sv. zpověď. — Brzy potom připutovali v hojném počtu **Všeminští** (200) s dp. farářem, a po nich průvod za průvodem hlavně od Přerova plnil kostel: z **Roketnice** 200, **z Kokor** s knězem přes 200, z **Majetína, z Tršic** s knězem 125, dále z **Olšovce** u Hranic, **ze Střítеže** s hudbou 100, z **Rožnova,** ze **Žeravic** u Bzence, z **Valašského Meziříčí na 500 s děkanem Msgr. Gilligem,** dp. kaplanem, s družičkami a s hudbou, Mariánské družiny z Uh. Hradiště, a v neděli z **Hošťálkové** s knězem. Také dp. prof. Bartoš z Brna přivedl na svátek sv. Aloisa studenty. U sv. přijímání bylo na 2000. Pomáhali zpovídati Karmelitán Měrka a kaplan z Bílavska a všichni důst. páni, kteří přivedli průvody. Počasí bylo velmi krásné a teplé: v noci bylo 14° C., mírný vítr ovíval poutníky, kteří většinou spali na louce. V neděli po mši sv. se pestřily slovácké kroje jako na pouti u sv. Antonína u V. Blatnice. O této pouti napsaly Slovácké noviny:

Pouť slovácких Mariánských družin na sv. Hostýn. Beze vší hlučné agitace uspořádána pouť slovácких Mariánských

družin na Sv. Hostýn. Účastníků bylo 470 z družin Velehradských, Hradišťských, Huštěnovických, Kostelanských, Stříbrnických, Napajedelských, Kunovických a Koryčanských. Za překrásného počasí vyjelo se z Hradiště zvláštním vlakem v sobotu odpoledne; huštěnovická hudba doprovázela nás cestou. V Bystřici budil náš průvod pozornost velikou: napřed řada jinochů Slováků v kordulkách, za nimi na 180 dívek v rukávcích; šátky červené jako velký záhon květů bily zrovna každému do očí; z každé osady jinak zavázaný. Bylo to něco tak pěkného, že podobných poutí jindy nevidět. Zaslouží dívky tyto v kroji zvláštních ještě díků za to, že nedbaly na nepříjemnosti, jež jim kroj na obtížné jinak pouti působil; to by jiné nedovedly, toho dovedou jen sodálky. Na Sv. Hostýně bylo poutníků již plno. Po večerním sv. požehnání uspořádána venku před rotundou družinská akademie se zpěvy, hudbou, přednáškami, básněmi. Po promluvě o bl. Janu Sarkandrovi mluvil dp. P. Albín Odrážka, kaplan z Dolan u Olomouce, horlivý pracovník a miláček mládeže Dolanské. Úcta k P. Marii jest ochranou národa českého, byl obsah jeho krásné řeči, jež nadchnula všechny. Staroměstský starosta Mar. družiny jinochů J. Říha krásně naznačil účel této pouti družinské a po něm sodálka jedna krásně před nesla báseň: Sodálka u brány nebeské. Až po 10. hodině jsme skončili, tak krásně bylo tam venku, za šumění lesa a svitu hvězd. Po noclehu většinou »u tetičky Trávničkové« časně se vstalo, ráno všichni u sv. přijímání, ranní kázání měl dp. P. Ostrčilík, superior ze Sv. Hostýna, o 9. hodině křížová cesta, o 10. hodině kázání, jež měl dp. P. Odrážka z Dolan. Po velké mši sv. byly několikrát ofotografovány skupiny slovácých krojů, jež se všem líbily. O 1. hodině po kázaní sv. požehnání, zasvěcení se Božskému Srdci Páně a odchod k Bystřici. Na schodišti ještě znovu byla celá krásná pouť ofotografována. Do Bystřice jsme sice přišli více než o čtvrť hodiny později, než měl náš vlak odjížděti; ale zvláštní vlak není tak zlý, jako ty obyčejné; trpělivě počká na své cestující. Šťastně jsme domů dojeli a teď vzpomínáme na ty krásné chvíle v naději, že ty oběti a námahy s poutí tou spojené nebudou nadarmo, že láska k P. Marii a nadšení pro její družiny tím více se mezi námi zakoření.

Ještě nebyla velká mše sv. u konce, přivedli dpp. **Dominikáni** z Olomouce zvláštním vlakem 550 poutníků. Měli tichou mši sv., odpoledne kázání a jiné pobožnosti a světelný průvod; druhý den opět kázání a mši sv. Odpoledne se scházeli kněží na duchovní cvičení, které dával P. superior A. Ostrčilík. Ve středu na svátek sv. Jana Křtitele vykonali svou obvyklou pouť **Hlinští** 200 a **Dobrotičtí** s knězem, s družičkami a s hudbou, a na sv. Jana a Pavla **Tučapští,** s knězem, družičkami a s hudbou.

Protože svátek sv. Petra a Pavla byl v pondělí, byla naděje na větší počet poutníků. Pomáhali zpovídati dp. **Jiří Janoušek,** děkan v Častohovicích, jenž tu zůstal po duchovních cvičeních a **Karmelitán Měrka.** Odpoledne v sobotu jen Troubečtí od Přerova vykonávali tu své pobožnosti. V neděli ráno se již naplňoval kostel jak jednotlivci, tak průvody, zvláště z Loukova 300 s knězem, s družičkami 60, s hudbou, jenž svým uspořádáním mile působil na poutníky, a ze Záhlinic 100 s knězem: oba důst. pánové měli zpív. mši sv. Při velké mši sv. byl chrám plný. Sotva že průvody odcházely, již byl před chrámem **bisk. rada Hošek** se **150 z Líšně** od Brna, a za nimi přicházely jiná processí: z **Fryčovic** 78, ze **Zdounek** s p. děkanem Horákem, z Chropíně s knězem a hudbou, z **Pohořelic,** z **Oznice** u Val. Meziříčí, z **Černotína** s knězem, **Vel. Bystřice,** z **Příbora,** z **Hranic.** Chrám byl přeplněn. Protože však v noci bylo 18° C tepla, byly louky před krámky a okolo dřevěné kaple »obležené«. Sem tam mezi jednotlivými skupinami hořelo světlo, které držel v ruce některý z poutníků a předříkával písně mariánské a před sv. přijímáním. Ostatní buď vedle seděli a zpívali, neb spali na trávě. O 10. hod. měsíc zapadal, a jednotlivá světla v přítmí jsem přirovnával ku hřbitovu o dušičkách. Ale řekl jsem si, že přece nesmím srovnávati Sv. Hostýn se hřbitovem. Šel jsem domů, a na cestě jsem se dověděl, že následník trůnu s chotí byli v Sarajevě zavražděni. Přece tedy myšlénka na hřbitov byla na místě: jakoby ty svíčky jim svítily k věčnému odpočinku.

Na svátek sv. Petra a Pavla navštívily 3 velké průvody Pannu Marii: z **Fryštáku** přes 300, s knězem, ze **Všetul** 500 s knězem, s družičkami, s hudbou, a z **Domaželic** na 800 s knězem, s hudbou, s Orly a Orlicemi. Chrám byl přeplněn.

Také **svátek Navštívení Panny Marie** se letos vydařil. Loni a předloni bylo chladno a deštivo, takže bylo asi půl chrámu. Letos však bylo jasno a teplo. 1. července odpoledne přivedl **Al. Hekela, kaplan z Těšetic,** se Senickým kaplanem Staňkem zvláštním vlakem 520 Hanáků, kteří byli všichni u sv. svátostí. 2. července po 8. hodině přicházely z okolí průvody: z Brusného s družičkami, z Jankovic, z Rackové u Žeranovic 150, ze Zahnašovic s knězem, družičkami a hudbou, z Bořenovic s knězem a s družičkami, z Blazic s knězem, ze St. Vsi s knězem, s družičkami a s hudbou, z Paršovic s knězem, žáci měšť. školy z Kunovic u Uh. Hradiště v národním kroji se svým dp. katechetou. Poslední mše sv. byla s assistencí; laskavě pomáhal vdp. Fr. Kremel, děkan v Bystřici a P. Měrka. O 8. hod. več. připutovalo **200 vídeňských Čechů s důst. P. Rottkem** Kongr. Nejsv. Svát. — 3. července byli všichni u sv. svátostí konali křížovou cestu, a odpoledne se rozhlíželi po krajině a dýchali čerstvý horský vzduch. Za Sv. Kopečkem bylo viděti kostel (snad

bohuňovský) a za Olomoucem na mírném svahu Cholinu, a kotlinu mezi Senicí a Náměští. V požehnání večer přešla přes vrch bouře s lijákem; proto konali světelný průvod ve chrámě. — 4. července v sobotu byli na **mši sv.**, která byla sloužena **s assistencí za zemřelého následníka trůnu a jeho choť.** Dopoledne odešli. Vídeňská Pravda napsala o této pouti:

Pouť Čechů vídeňských na Hostýn a Velehrad vydařila se letos znamenitě. Ač počet účastníků nebyl takový, jak by se dalo právem očekávati, přece všichni, kdož vydali se na tato posvátná místa, vrátili se nejvýš uspokojeni. Přálo nám nádherné počasí a některé obtíže při pouti zpříjemnila nám laskavost a blahovůle dpp. strážců na Hostýně a Velehradě. Občerstveni na duši vyslechli poutníci krásný výklad dp. superiora Ostrčilíka o dějinách hory hostýnské a divech, které tamo Matka Páně tvoří. Velehrad pak působil na všechny svou starobylostí, svými dějinami, jakož i svými velikými rozměry. S těžkým srdcem loučili jsme se s drahými místy, která nám skytla tolik blaha a štěstí. Poutníkům přišli naproti přečetní katoličtí Čechové vídenští a u velikém, imposantním průvodu doprovodili je do chrámu sv. Anny, kde proslovem sv. Ambrože tato krásná vlastenecká pouť zakončena.

Po 3. hodině odpoledne připutovali z **Mor. Ostravy.** O této pouti píše Našinec:

Ostravsko na sv. Hostýně a ve Frýdku. Od roku 1908 bývají z Mor. Ostravy pořádány větší pouti buďto do Frýdku a na Hostýn, nebo na Hostýn a Velehrad. Poutníky vodívá dp. Leop. Bureš, kaplan z Morav. Ostravy. Je potěšitelno a významno, že tyto poutě rok od roku se vzmáhají. Tak třeba loni jsme jeli na Velehrad a Hostýn a bylo nás asi 620. Letos putovali jsme do Frýdku a na Hostýn a bylo nás 884. Vyjeli jsme 4. července skoro ráno. Za krásného letního jitra vystoupili jsme v Lipině, odkudž opravdu imposantní náš průvod ubíral se k Panně Marii frýdecké. Po mši sv., jež obětována za zemřelé poutníky, měl vůdce krátký proslov. Po malém občerstvení šli jsme na nádraží místecké, odkudž o půl 9. hod. jsme vyjeli. Vlak byl veliký: 23 vozů, 2 lokomotivy. Už o čtvrť 12 byli jsme v Bystřici, kdež na nádraží přivítala nás hudba svižným pochodem. Za zpěvu písní mariánských a cyrillometodějských hudbou doprovázených, vážně a důstojně ubírali jsme se do kostela bystřického. Po adoraci Nejsvětějšího jsme poobědvali. A zase dále s hudbou zpívajíce, spěli jsme na památnou horu. Polibky slunce byly vřelé. Putování vonným lesem nad pomyšlení příjemné. S průvodem šli tři kněží, farář Mokroš z Mar. Hor, kaplan Bureš z Mor. Ostravy a kaplan Pavelek z Vítkovic. U vodní kaple velmi případně a vroucně o sv. Hostýnu promluvil pan farář Mokroš. Nezapomněli jsme ani na pokladnici Matice cyrillometodějské a už jsme spěchali před trůn Matky Boží. Přišel nám naproti a s kazatelny uvítal opravdu srdečně superior Tov. Ježíšova vdp. Ostrčilík. Po krátkém odpočinku jsme se modlili za nádherné pohody venku křížovou cestu. Když jsme skončili, spustil se déšť. Poutníci se zpovídali. Déšť ustal a večer konán venku okolo kříž. cesty světelný průvod. Téměř všichni přítomní poutníci se ho súčastnili, byl velmi veliký, s opravdovým nadšením pěli chválu Marie Panny. Zpovídáno dlouho do noci. — Poutníci z Ostravska měli společné sv. přijímání při slavné mši sv. s assistencí o půl 6. hod. Celebroval dp. farář Mokroš. Pak rychle nám uběhl čas. O 1. hod. dojemnými slovy se s námi rozloučil vdp. superior Ostrčilík, který nás též s vdp. Rozkošným vyprovodil. U lázní nás čekala hudba. Těšila nás účast nečekaná, počasí nádherné, pořádek při procesí vzorný. Působilo mohutným dojmem, když na 900 poutníků vážně a důstojně ubíralo se Bystřicí a Ostravou. — Do naší černé Ostravy dorazili jsme o čtvrť 8. hod. Hudba nás vítala. Zpívajíce s hudbou »Bože, co's ráčil . . .« a »Tisíckrát pozdravujeme Tebe . . .« ve krásném průvodě šli jsme do chrámu božského Spasitele. Případnou promluvu na rozloučenou měl poutní vůdce. — Zdař Bože, příští pouti na Hostýn a Velehrad roku 1915!

Kromě poutníků z Mor. Ostravy připutovali z Předmostí s knězem, ze Žalkovic s knězem, z Rusavy 90 s vdp. děkanem a dlouholetým zpovědníkem na Sv. Hostýně Janem Blažejem.

V pondělí 6. července již v poledne přicházeli jednotlivci, ale o půl 1. dospěl **velký zástup** Slezanů na Sv. Hostýn; o této pouti píše Našinec:

Letoší slezská pouť na Sv. Hostýn a Velehrad měla opět onen ráz imposantnosti, jakým vynikají slezské pouti za poslední leta. Dvěma zvláštními vlaky dojelo 1400 poutníků s 16 kněžími z rakouského i pruského Slezska. Na svatý Hostýn vystoupili Slezané v pondělí v poledne. U kaple vodní měl k nim promluvu nynější vůdce poutí slezských komárovský farář vdp. P. Suchánek. Po uvítání v kostele vykonali všichni poutníci sv. zpověď. O půl 9. hod. za nádherného večera uspořádán byl po prvé Slezany světelný průvod. Ve čtyřstupu ubíral se dlouhý průvod za zpěvu a hudby od chrámu po úpravné cestě nejprve k nové křížové cestě pod dolením lesem, dále kolem nového Koehlera zastavení »Ukřižování« na horu ke hřbitovu a odtud až k úhlu schodiště obracejícího se k portálu chrámovému a po schodech zpět do mariánské svatyně. Pohled na světelný průvod pro pozorovatele stojícího opodál chrámu samého je úchvatný zvláště ve chvíli, kdy střed průvodu je u hřbitova a kdy průvod tvoří obrovský polokruh na vrcholu svatohostýnském. Účastníci průvodu však sami pro nerovnost terainu pohledem na průvod celý pokochat se nemohou. V úterý ráno přistoupili poutníci ke stolu Páně. O 8. hod.

byla pak slavná mše sv. Kázání, v němž vylíčil hlavními rysy dějiny svatohostýnské, měl vdp. superior P. Ostrčilík. Slavnou mši sv. sloužil red. P. Světlík z Olomouce. Po službách božích odebrali se poutníci ke slezské kapli, u níž promluvil vdp. P. Suchánek a po něm pozdravil Slezany jménem cyrillometodějské Moravy red. P. Světlík. Vzpomenuv nenahraditelné ztráty kterou Slované a katolíci utrpěli hroznou smrtí následníka trůnu a jeho choti na straně jedné a na straně druhé poukázav na přípravy bezvěrectva ke generálnímu útoku na katolickou církev a dědictví cyrillometodějské v našem národě r. 1915, vyzval poutníky, aby ke zbožné modlitbě na poutních místech připojili doma práci za ideu cyrillometodějskou. K tomu právě naskytuje se příležitost nyní, kdy na Slezsku zakládány budou všude odbory MCM., která chce všecek čes. lid katol. spojit v jeden obranný šik. To-li se podaří, pak žádná ztráta a žádný útok nepřátel nás nezdolá. Na vyzvání P. Suchánka pomodlili se pak poutníci za nešťastného arcivévodu Františka Ferdinanda a jeho choť »Otčenáš«. — O 1. hod. sestoupili poutníci do Vel. Bystřice a o 3. hod. odjeli do Uh. Hradiště.«

Tak »Našinec«. I na mne působil světelný průvod Slezanů mohutným dojmem. Načítal jsem 60 řad mužů ve čtyřstupu, za nimi kráčela hudba a za ní 280 řad žen také ve čtyřstupu. Již se stmívalo. Měsíc vycházel, večernice zapadala. Obloha byla šedomodrá, stromy za Křížovou cestou tvořily temnou obrubu, tráva a obilí na roli byly světlejší; vál východní vánek, který nezhasínal svící. Mohutný zpěv provázený hudbou a na 1400 světel zvolna se pohybujících, ty klidné duše jevící se v uspokojených tvářích, všechna tato světla svítící po průvodu ve chrámě a odrážející se o zlato na stěnách a o hvězdy na klenbě, ten zpěv tolika hrdel, celý chrám jako živý, jakoby svatí namalováni na stěnách se přidávali k nadšení poutníků, ty všechny tváře, utkvěle zírající na milostnou sochu Panny Marie, z níž vychází do srdcí poutníků radost, síla, útěcha: to všechno působí na každého dojmem nesmazatelným, a cítí se tu opravdu v předsíni nového světa. — Se Slezany byly tu i školní dítku z Val. Meziříčí s dp. katechetou a p. učitelem Praxlem.

Sotva že Slezané odešli, již vystupovali nahoru **Kyselovští od Kroměříže** 150 s dp. farářem. V průvodu přišli ponejprv, neboť teprve nedávno tam byla zřízena duchovní správa. Snad nebude o nich platiti: Ponejprv a naposledy. Na druhý den 8. července však odcházeli ve velkém dešti, takže z Bystřice jeli vlakem. Ráno přivedli páni učitelé ze **Žeranovic** školní dítky, a učitelé z Valaš. Meziříčí hluchoněmé dítky: chlapci i děvčátka ve stejnokroji mokří do niti. Také i odpoledne lilo; přestalo až večer. 9. července putoval vdp. Ig. Janák, farář ve Frýdlantu s mariánskou družinou dívek, a konal s nimi po celý den rozmanité pobožnosti. Celý den nízké mraky pokrývaly Sv. Hostýn, 10. července poprchávalo, 11. července se vyjasňovalo. Odpoledne přišli na pouť **Zborovští 220 s knězem** a hudbou, **Morkovští** a **Němci z Jestřábí 60.** Večer bylo půl chrámu lidí. 12. července v neděli o půl 9. přivedl dp. kaplan **z Hodonína** zvláštním vlakem **620 Slováků,** z nichž mnozí byli v pestrém kroji. Dp. kaplan měl o 9. hod. zpív. mši sv. a o 10. hod. kázání. O 4. hod. odešli. Po požehnání bylo shromáždění III. řádu. Večer zvláštním vlakem pořádaným **katol.-politickou Jednotou v Brně** přijeli **Brněnští 560** vedeni dp. **V. Nekulou** Kongr. Nejsv. Vyk. V pondělí ráno konali své pobožnosti, a o 1. hod. odp. odešli. Odpoledne zazpívaly si na Sv. Hostýně velmi krásně ve sboru **žákyně dívčí školy z Bystřice** s paní učitelkou a potom se prohánělyy po louce.

Duchovních cvičení na Sv. Hostýně od 22. do 26. června 1914 se súčastnili tito P. T. dpp.: F. Břeský, koop. v Přerově (Ol.,), Ant. Dokoupil, koop. v Kvasicích (Ol.), J. Fiala, kaplan ve Štramberku (Ol.), Frant. Gogela, far. v Střebětícich (Ol.), Karel Koch, farář v Želetavě (Br.), Aug. Kleveta, děkan v. v., v Podivíně (Br.), Fulg. Khunt, farář O. S. B. v Machově (Kr. Hr.), Jan Jančík, farář ve Veselí n. M. (Ol.), Jiří Janoušek, děkan v. v., v Častohosticích (Br.), Al. Porč, koop. v Pravlově (Br.), Jan Polišenský, farář v Nov. Rousinově (Br.), Frant. Raška, farář v Bučovicích (Br.), Fr. Smutný, farář v Topolanech (Ol.), Leop. Zatloukal, farář v Bílavsku (Ol.), Fr. Zatloukal, farář v Litovli (Ol.), Šim. Zapletal, farář v Telči (Br.). Místa v v II., III. a IV. turnu jsou již všechna obsazena a nelze již nikoho přijati; zbývá několik míst v V. turnu (31. srpna až 4. září). P. T. dpp., kteří se míní súčastnit, račte co nejdříve se přihlásit u superiora T. J. na sv. Hostýně.

Počasí jak z uvedeného patrno, bylo pro pouti příznivé. Kdežto v první polovici června skoro každý den pršívalo až do 19. června, v druhé polovici června a na začátku července bylo jasno a teplo. Průměrná teplota za červen byla 13·5° C. Když tu byli Vídeňští večer naprselo skoro 1 cm, a po odchodu Slezanů 7. a 8. července půl dm. také i 10. července naprselo 1 cm., takže půda byla dobře zvlažena. Místy okolo Sv. Hostýna ječmeny a ovse trochu polehly. Letos jsem neviděl nahoře kvésti kaštany, a také jsem se nedočkal doby, v níž bych spatřil celou krajinu podhostýnskou zelenou. Jarním suchem pomalu vzrůstaly řepy a brambory, takže role byly dlouho šedé, a zatím co se úplně rozzelenaly a celé pole zakrývaly, již obilí bělelo. Lípy nahoře ještě nekvetou.

Opravy. 15. června sem přijeli **vdp. probošt Dr. Stojan, Balt. Hříva,** farář v Napajedlích a p. **V. Zbořil z Bystřice** prohlédli útulnu, a ustanovili, že se má u útulny vykopati **studna,** půda pod střechou v útulně že se má připraviti pro poutníky, a za polní kuchyni z korunovačních slavností se má

z desek postaviti **kůlna,** v níž by se mohly povozy a automobily v dešti, a přes noc schovati. Kůlna jest již postavena.

Osobní. Na konci června nás navštívil P. Jiřík T. J. z Velehradu, 7. července P. Eisner T. J. z Brna a P. Cyr. Jež T. J. z Prahy, jenž právě dokončil studie na vysokých školách v Praze, a na rok půjde do Holandska do Exaten konati třetí zkušební rok.

Socha bož. Srdce Páně. Dary děkanství Telčského v brněnské diecesi: Karel Langer, farář v T. Dubenkách 10, Jos. Irovský, far. v Mrakotíně 10, F. Kobzinek, koop. v Mrakotíně 10, Dr. J. Perka, far., Kost. Myslová 5, Jan Kristen, far. v Olšanech 10, Jos. Ševčík, far. v Popelíně 10, Fr. Homola, far. v Palupíně 10, Ant. Vévoda, far. v Radkově 12, Fr. Čech, far., Růžená 10, J. Tkaný, býv. koop. ve Studené nyní far. ve Vršavě 10, Jan Marek, koop. ve Studené 10, Fr. Řaka, c. k. prof. nábož. v Telči 10, Fr. Polák, kurát v Telči 10, R. Urban, kat. v Telči 6, Jan Dvořák, kons. rada, farář na odpoč. v Telči 10, B. Heintz, koop. v Telči 3, R. Straka, koop. v Telči 5, C. Jakubec, koop., Urbanov 10, Fr. Korec, far., Urbanov 35, Dále věnovali K: J. Kotyk, deficient v Litomyšli 21, R. Svoboda, far., Chvalatice 10, Jan Oulehla, prof. náb. v Nov. Městě 10, P. Spazier, kat. v Nov. Městě 10, Fr. Jarovský, kons. rada, prof. náb. Brno 12, O. Adámek, prof. náb. Brno 36, Fr. Pišmistr, katech. M. Budějovice 10, Jos. Kavan, far. v. v., Loukov, Čechy 40, Fr. Táborský, far., Křoví 20, R. Kobza, prof. náb., Znojmo 20, Fr. Procházka, koop. Otnice 14, Fr. Pelan, katech., Žďár 16, Jos. Chalupský, far. Senomaty, Čechy 10, Tom. Fiala, far. v. v., Žamberk, Čechy 10, J. Filípek, far. Jamy 10, J. Gottwald, far. Pulgary 6, Fr. Ambrož, kurát v ústavu chorom. v Brně 10, Ant. Šnajdar, far. v. v., Plumlov 20, Leop. Rozmarín, far., Lubnice 10, Ant. Novák, far. v. v., Olešnice 20, Jan Filípek, far., Nové Veselí 10, Fr. Hrozek, katech., Král. Pole 10, Ant. Mašek, far. Batelov 10, Jan Procházka, koop. Batelov 10, Em. Koubek, katech., Třebíč 10. — Boh. Jiráček, kat., Král. Vinohrady 10, Matěj Beránek, kat., Jemnice 10, Dr. A. Dvořák, regenbisk alumnátu, Brno 10, Dr. Tom. Hudec, II. superior alumnátu 10, Dva nejmenovaní kněží z Brna 20, nejm. z Babic 2, ze Žalkovic 2, z Březolup 3, Mil. sestry z Frýdlantu 10, Just. Minářová z Kelče 5, Frant. Kavčerková z Jaktaře 2, Jul. Filipová z Penčic 30, H. Mlčochová z Troubek 1, Halaškova, Alexovice 1, nej. z Hor. Lapače 2, nej. z blazické farnosti 10, nej. 2, nej. z Troubska 10, Marie Pospíšilova D. Bojanovice 10, nej. z Náměště 10, z Pavlovic 5, nej. 2, 8, 1, 1, z Holešova 2, Jos. Haramia z Kanovic 5, ctitelka P. M. ze záp. Moravy 50, Mar. Kaláčova z Kanovic 5, A. Buráňova z Uh. Brodu 2.20, rodina Procházková z Hulína 1, 2 nej. rodiny z Chromče 1, nej. z Chromče, Jan Pavlíček z Lišné 2, 3 nej. z Kralic 3, nej. 3, Jan Hluštík z Vídně 10, manželé Benešovi z Břestu 10, M. Rozehnalova v Zarazicích 8.50, M. Turkova, Praha 2.20, Dp. Jordán, kapl. ze Zvole 5, Dp. P. Mauritius O. Cap. z Brna 5, Fr. Mlynský z Brumova 100, Nejm. z Brna 40, Nejm. mladík 1, Prof. Ant. Bartoš z Brna 10, Kl. Penserikova 20, Val. Penserik 2, Nejm. kněz 4, Vdp. Fr. Talmáček, far. z Loukova 30, Hed. Králová 10,

Křížová cesta K: nej. 1.40, B. Brychtová, M. Ostrava 1, nejm. z Dobromělic 2, nejm. z Hrušova 100, nejm. 1, A. Mazáčova z Brna 2, processí ze Střítěže 7, A. Eichmanova z Vídně 1, Marie Sejhl z Vídně 2, Václav a Ludm. Zdeborovi z Vídně 2, 2 nej. rodiny z Chromče 1, nejm. z Chromče 1, Fr. Smolinkova z Něčic 2, nej. 50 h, z Kanovic 1, ze Soběchleb 4, A. Králova z Brna 60,

Korunovační slavnosti: nej. z Dražovic 1 K.

Panně Marii Svatohostýnské děkují: nejmenovaní manželé z farnosti Střebětické za uzdravení jejich rodiny ve velmi těžké nemoci, Fr. Bl. v Oseku za úlevu ve velké tísni, nejmenovaná z Bystřice za její pomoc, Fr. Kolofíková z Obory u Hradčovic za vyslyšení ve velmi těžké záležitosti, ctitelka P. M. ze záp. Moravy za uzdravení svého otce, Petronila Eliášova, Řečkovice u Brna za uzdravení v těžké nemoci a za pomoc v tísni, Marie Rozehnalová, Zarazice za uzdravení, nejmenovaná z Hrabyně za mnoho vyslyšených proseb.

Listárna redakce.

Amerika. P. Alois. Sováková, Chicago. 20 K 50 h a 25 K co předplatné jsme s díkem obdrželi. — **P. Janu Sitkovi,** Schiner Texas. 24 K 51 h jsme rovněž s díkem obdrželi, avšak posud žádný dopis; prosíme o laskavé sdělení, jestli zaslaný dopis jest co předplatné za Hlasy a pak za koho? — **P. Jos. Pavlica,** Schiner Texas. Přejete sobě vědět, jak kteří odběratelé mají zaplaceno. Vždy dle Vašeho dopisu a v něm uvedené adressy zanášíme jednotlivým odběratelům zaplacené předplatné. Celkový seznam jen Vašich odběratelů nemáme. Bylo by velmi výhodno, kdyby jste byl tak laskav a sobě seznam jen Vašich odběratelů sestavil a nám opis jeho zaslal, pak máme přehled, jen odběratelů Vašich. Zároveň prosíme všechny, kdož jsou ve spojení s p. Pavlicou, aby jemu svou adressu oznámili, abychom v administraci tento seznam uložiti mohli; posledně jsme obdrželi 9 K 80 h.

Listárna redakce. Doporučujeme umělecký obraz sv. Cyrilla a Metoda, lit. originál mistra Jana Köhlera, výška téměř 1 m; zašle franko za 10 K Revue Archa v Prostějově.

Za redakci zodpovídá **David Kubíček,** emer. děkan v Kroměříži.
Nákladem Matice Sv. Hostýnské. — Tiskem Jindřicha Slováka v Kroměříži.

v tomto ohledu mohou býti manželé následníky vzorným příkladem šťastného rodinného života. Byli spolu již 14 let, ale žili v lásce jako prvý týden po svatbě; a protože se opravdu milovali, plnili věrně přísahu, kterou si navzájem dali před oltářem: »společně dobré i zlé snášeti, sebe vespolek neopouštěti až do té smrti«.

Arcikníže František Ferdinand musil si svou manželku takořka vybojovat, protože si byli rodem nerovni; on člen císařské rodiny, dědic císařského trůnu, ona dcera šlechtického rodu, starobylého sice, ale přece jen hraběnka. Byla vychovatelkou dítek jednoho z arcivévodů, a tam ji František Ferdinand poznal. Zamiloval si ji nejen pro krásu její, ale spíše ještě pro šlechetnost a dobrotu srdce. A říkává se, že láska roste a upevňuje se odporem. Čím více následníkovi zbraňovali, aby se s ní oženil, tím více k ní lnul, až konečně přece se mu podařilo dosáhnout svolení císaře pána ku sňatku. Napřed však musil složit slavnostní přísahu, že se zříká pro svoje dítky všech práv jaká mají členové císařské rodiny.

Mladí manželé lnuli k sobě nejněžnější láskou, a zrovna tak milovali svoje děti. Měli tři. Jako oba dva byli velmi zbožni, tak ve zbožnosti vychovávali i svoje maličké. Následník i jeho paní každý měsíc přistupovali ke sv. přijímání, a ještě krátce před svým odjezdem do Bosny vykonali oba pobožnost k Božskému Srdci Páně. Ať přijeli kamkoli, vždy pamatovali na nedělní a sváteční služby Boží.

Kdykoli arcikníže-následník s chotí svojí jel Prahou v neděli nebo svátek, vždy předem si dal sloužit mši sv. buď časně ráno nebo před polednem. Celé mši sv. on i jeho choť byli přítomni kleče a v modlitbách pohrouženi v jednoduché lavici, která nesměla býti ani suknem potažena, nýbrž prostá jako pro nejjednoduššího křesťana. Chování vznešených návštěvníků v kostele u sv. Jindřicha činilo vždy hluboký dojem na přítomné a obvyklé návštěvníky, kteří s pohnutím a v slzách modlili se za zesnulé, když došla strašlivá zvěst.

Pokrokáři ovšem ho rádi neměli, vytýkajíce mu jeho zbožný život; prý měl středověké římské vychování. Což je ale platno, když toto římské vychování učinilo z následníka muže ocelové povahy, předobrého srdce a nejšťastnějšího manžela i otce!

Jaký byl poměr rodičů k dětem, ukazuje následující:

Kdysi procházela se rodina následníkova v sadech miramarských a uzřela několik chudých poutníků kráčejících po silnici ke Grignanu. Vévodkyně prohodila: »Hned bych těm lidem něco dala, ale našinec nemá ani haléře u sebe«. »A já mám korunu!« vykřikl šestiletý tehdy princ Arnošt. »Tak ji mamince půjč!« vybídl arcikníže. »Ba ne«, zněla odpověď, »tobě ji půjčím, ale mamince ne — maminka zapomíná vracet!« Vévodkyně se usmívala a pravila: »To jsi takový kapitalista? Kolik pak máš svého jmění?« Hošík s vítězoslavnou tváří zvolal: »Sto korun!« Matka všecka užasla: »Sto korun — a kdo ti je dal?« »Tatínek dával mi vždy po pěti korunách, abych si to schovával. Ale tobě jsem to vlastně neměl říkat, protože prý bys se zlobila«. Arcikníže prohodil: »Tobě tak uložit zachování nějakého tajemství, to by se člověk obrátil na pravého!« Ale vévodkyně zahrozila manželi s úsměvem prstem: »Franci, Franci, kdyby mne nebylo — to bys ty děti samými dárky jen rozmazloval!«

Jak arcikníže František vroucně miloval svoje děti, vidět nejlépe z toho, že ještě v neděli ráno zaslal jim ze Sarajeva telegram, dýchající otcovskou láskou a něžností; telegram končil: »jak jste se vyspali? Srdečných pozdravů a tisíc hubiček posílá tati«.

Arcikníže následník pamatoval na svoji lásku i za hrob. Napsal už před desíti lety testament, ve kterém ustanovil, aby po smrti byl pochován ve své rodinné hrobce v Artstetten, a to o půl noci. Nebyl přítelem zástupů lidstva za živa, tiše za nočního klidu chtěl býti též pochován. Přál si také, aby jeho paní, kdyby později zemřela, položena byla vedle něho a s nimiž též dítky, »by tak celá rodina, jak šťastně žila, šťastně po smrti se shledala« — tato slova v závěti napsal milující manžel a otec. Šťastná rodina! Šťastná i při vzpomínce na smrt.

Na posv. Velehradě budou se r. 1914 konati duchovní cvičení: inteligence od 10.—14. srpna; studujících vyšš. tříd od 24.—28. srpna; akademiků od 31. srpna do 4. září; rekrutů od 28. září do 2. října; rolníků od 23. do 27. listopadu; omladiny mužské od 11.—15. prosince. — Dotazy a přihlášky přijímá Kollej Tov. Ježíš. na Velehradě.

Školské sestry v **Přerově** upozorňují P. T. rodiče, jimž záleží na zdárné a praktické výchově dítek, na svůj pensionát, při němž je zřízena škola měšťanská s právem veřejnosti, jednoroční škola průmyslová a hospodyňská, v nichž dívky z rodin občanských mohou nabýti všestranného vzdělání, jehož třeba pro vedení domácnosti. Zvláště výcviku ve vaření, střihům a šití prádla i šatů věnuje se velká pozornost. V ústavě vyučuje se též hudbě, jazyku německému a francouzskému. — Bližší zprávy sdělí a podrobný program na požádání P. T. rodičů co nejochotněji pošle představená ústavu.

Pensionát pro dívky otevře počátkem školního roku 1914-15 spolek »Zdislava« v Brně v Ochranovně na Vídeňce. Dívkám dostane se nejen řádného vychování křesťanského, ale i náležitého poučení a navedení, jak si mají vésti v domácnosti a v životě společenském. Výchova a řízení pensionátu svěřena jest Školským sestrám z mateřince horažďovického, které v Ochranovně působí. Prospekty zasílá na požádání představená »Ochranovny« na Vídeňce v Brně.

Oznámení.

Všem návštěvníkům Sv. Hostýna oznamuji zdvořile, že převzal jsem po p. Ant. Zajíčkovi krajní krámek od Rozhledny na Sv. Hostýně, kde veškeré druhy poutního zboží jako: sošky, růžence, obrázky, kříže a j. též hračky na skladě míti budu.

V úctě hluboké

V. Polach.

Sochy, oltáře, křížové cesty, Boží hroby, jesle a veškeré práce kostelní zhotovuje a opravuje umělecky, levně v každém slohu i moderním

František V. Buk,

sochař a řezbář, uměl. truhlářství

v Praze, Jílská ulice čís. 445-I

(proti Vejvodům). Založeno r. 1857.

Nákresy, fotografie, vzory kříž. cest posílám k nahlédnutí s prosbou o laskavé navrácení. Hotové sochy, kříž. cesty, jesle, kříže a jiné práce možno shlédnouti v mém skladě. — Na základě mnohých doporučení prosím o laskavé objednávky.

Vína přírodní zaručená

v sudech i láhvích, veškeré lahůdky, sýry, konservy, likéry, čaje, pražské uzeniny atd. doporučuje za mírné ceny

JAN JANSA

závod lahůdkářský a vinárna

v Holešově,

vedle obec. domu (dům p. Klabusaye).

! „Tisíckrát pozdravujeme Tebe“

majová kázání (2 díly) od P. Ant. Rejzka. Oba díly lze dostati na Sv. Hostýně za sníženou cenu 2 K.

SKLOMALBA

E. ŠKARDA, BRNO,

umělecký ústav prvého řádu hotoví a dodává

chrámová okna

v každém provedení i slohu od nejjednoduššího vzoru do nejbohatší sklomalby figurální. — Hotoví *pravou vlašskou mosaiku* kaménkovou pro façady, oltářní obrazy, náhrobky atd. s nejširším zaručením uměleckého a odborně dokonalého provedení. Rozpočty ochotně a zdarma.

Jsem domácí tkadlec horský

(člen spolku křesťanských sociálů).

Zasílám zboží různé.

40—50 m zbytků, 20—22 korun

dobírkou zaručeně pracích barev bez — — — — chyb. — — — —

Kanafasy na ložní povlaky, **košilová plátna lněná** neb **polovičníky, rumburské věby, griezety, ručníky,** tkané **barchety,** na šaty, **modní zefiry** na košile a bluzky a na šaty, **bílé grádle, flanely, modré tisky** na domácí šaty a zástěry, vše mnou ručně pracovány, velkrásny a trvanlivy v délce 3—15 metrů.

Frant. Maršík,

ruční domácí tkadlec,

Česká Čermná, č. 107, p. Náchod.

Každý dle potřeby račte udat co potřebujete i délku zbytku si račte zaznamenati, nehodící vyměním, neb dle žádosti peněz vrátím. Zkouška mé důvěry ujistí každého. Též zasílám **půl tuctu čistě lněných prostěradel beze švu 150 cm. šír., 200 cm. dl., jen za K 15·80.**

Svíce kostelní

pravé voskové, přesně **dle liturgických předpisů,** jakož i polovoskové a stearinové vyrábí nejdokonalejí a doporučuje firma

V. ZBOŘIL A SYN

první moravská továrna na voskové zboží a svíčky v Bystřici p. H. Firma tato počítá mezi své stálé odběratele přední kláštery, farní úřady, **jakož i zemské ústavy říše Rakousko-Uherské. — Zásilky vyřizují se franko, obal se neúčtuje. — Ceny mírné.**

Za redakci zodpovídá David Kubíček, emer. děkan v Kroměříži.

Číslo 9.–10. Září—říjen. Ročník X.

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ

MĚSÍČNÍK PRO LID

S povolením nejdůst. kníže-arcib. konsistoře v Olomouci a řeh. představených vydávají Otcové Tovaryšstva Ježíšova na Sv. Hostýně na Moravě. — Vychází počátkem každého měsíce. — Celoroční předplatné kor. 1·50. — V Americe 0·16 dol. — V Německu M 1·50. — Administrace na

OBSAH: Pius zemřel (báseň). — Vznešený korunovatel P. Marie svatohostýnské Sv. Otec Pius X. mrtev. — P. Fr. Xaver Wernz, generál T. J. mrtev. — Blahopřejný list J. Sv. papeže Pia X. generálu T. J. P. Fr. X. Wernzovi ku sté výroční slavnosti znovuzřízení řádu. — Jak jsme oslavili druhé výročí korunovace P. Marie svatohostýnské. — Zlaté jubileum kněžské vdp. Fr. Kremla, místoděkana v. v. — Pomněnky. — Stoletá památka znovuzřízení Tov. Ježíšova. — Požehnaný plod života Tvého! (báseň). — Maria v žalmech předobrazena. — Pater Xaver. — Zpáteční cesta s korunkami svatohostýnskými. — Dějepisné paběrky ze zápisných a úředních knih svatohostýnských. — Zprávy se Sv. Hostýna.

VYOBRAZENÍ: Sv. Otec Pius X. — Zemřelý generál T. J. Fr. Xaver Wernz. — Svatohostýnští poutníci z Uh. Slovácka r. 1914. — Missijní průvod v Určicích. — Vd. Frant. Kreml, děkan-jubilant. — P. Fr. Xaver Zimmerhackl, T. J. jubilant. — Pohled na chrám svatohostýnský od severu.

Upozornění a prosba.

Z vážných důvodů vydáváme tentokráte 2 čísla Hlasů najednou (za měsíc září a říjen) a prosíme tudíž P. T. odběratele, aby říjnového čísla, které tuto již mají, zbytečně nereklamovali.

Poněvadž mnozí dosud za minulé ročníky nedoplatili ani na r. 1914 nepředplatili, viděli jsme se nuceny upomínat; těm, kdož upomínce vyhověli budou Hlasy dále zasílány, ostatním však zastaveny. Prosíme opět a naposled, aby pokud se dosud nestalo, všichni splnili svou povinnost, abychom i my svým nakladatelským povinnostem mohli učinit zadost.

Jelikož příštím rokem započnou Hlasy Svatohostýnské své druhé desítiletí, míníme je co nejvíce možno opět zdokonalit. Papír bude mnohem lepší (hladký a lesklý) a též vyobrazení, vesměs se Sv. Hostýna, budou shotovena od nejlepší naší české firmy. Poněvadž předplatné nebude zvýšeno, nýbrž jako dosud jen 1·50 K, doufáme, že P. T. odběratelé zůstanou Hlasům naším věrni a prosíme je snažně, aby hojně nových odběratelů nám získali (každý aspoň jednoho) a jejich správné adressy co nejdříve, aspoň do začátku prosince, nám zaslati si neobtěžovali. Prosíme však jen o adressy těch, o nichž možno se určitě nadíti, že stanou se skutečnými odběrateli. Proto nejlépe by bylo je osobně na Hlasy upozorniti.

REDAKCE.

Z církve a světa.

...mátku příštím věkům uveřejňujeme ... provolání čili manifest J. V. cís. a kr... ntiška Josefa I. ze dne 28. července 1914, kterým ohlašuje svým poddaným nastalou válku se Srbskem.

Mým národům!

Bylo Mým nejvrcucnějším přáním, abych léta, která z Boží milosti jsou Mi ještě dopřána, mohl zasvětiti dílům míru a uchránil Svoje národy před těžkými obětmi a břemeny války.

V radě Prozřetelnosti bylo jinak rozhodnuto.

Pletichy protivníka plného nenávisti nutí Mne, abych na obranu cti Svého mocnářství, k zabezpečení jeho državy po dlouhých letech míru chopil se meče.

S nevděkem rychle zapomínajícím nastoupilo království srbské, které od prvního začátku své státní samostatnosti až do nejnovější doby od Mých předků a ode Mne bylo chráněno a podporováno, již před lety cestu otevřeného nepřátelství proti Rakousko-Uhersku.

Když jsem po třech desítiletích požehnané práce míru v Bosně a Hercegovině rozšířil Svoje vladařská práva na tyto země, vyvolalo toto Moje opatření v království srbském, jehož práva nižádným způsobem nebyla porušena, výbuchy nevázané náruživosti a nejrozhořčenější nenávisti. Moje vláda užila tenkráte krásného práva strany silnější a žádala v nejkrajnější shovívavosti a dobrotivosti na Srbsku toliko, aby snížilo počet vojska na stav míru a slíbilo, že budoucně setrvá na dráze míru a přátelství.

Týmž duchem umírněnosti vedena, obmezila se Moje vláda, když Srbsko před 2 lety nacházelo se v boji s tureckou říší, na hájení nejdůležitějších životních podmínek mocnářství. Tomuto jednání děkovalo Srbsko v první řadě, že dosáhlo účelu války.

Naděje, že srbské království ocení shovívavost a mírumilovnost Mé vlády a že dostojí svému slovu, se nesplnila.

Stále výše šlehá plamen nenávisti proti Mně a Mému domu, stále otevřeněji vystupuje snaha, nerozlučná území Rakousko-Uherska násilně odtrhnouti.

Zločinné řádění sahá přes hranici, aby na jihovýchodu mocnářství podkopalo základy státního pořádku, aby lid, jemuž Já v otcovské lásce věnuji Svoji plnou péči, zviklalo v jeho věrnosti k panovnickému domu a vlasti, aby svedlo dospívající mládež a podněcovalo ji ke zločinným skutkům nero-

Číslo 9.—10. ZÁŘÍ—ŘÍJEN 1914. Ročník X.

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ

Vydávají Otcové Tovaryšstva Ježíšova na Svatém Hostýně na Moravě.
Pořádá P. A. Ostrčilík T. J. — Vychází počátkem každého měsíce.
Celoroční předplatné 1·50 kor. — V Americe 0·40 dol. — V Německu 1·50 M.

František Střížovský.

Pius zemřel.

Pius zemřel. — Z umrlých již dlaní
bílá pochodeň se svezla v sirou zem.
Démantových ohňů bílé plání,
které zažehl, dál hoří plápolem.

Jako hvězd hra, které vystupují
na večerním modrém nebes indychu,
víra katakomb zas z tajných slují
na den vyhoupla se v zbožném přepychu.

Ty jsi rozumněl, ó Pie! touze staré,
která v každém nitru práhne po Bohu,
»Omnia in Christo restaurace!« ,
napsal jsi v svých činů hvězdnou oblohu.

K Němu, Jehož lásky démant k duši
shořel na Sionu v čvrtek Zelený
— kdy dal tolik, kolik nevytuší
ani nejsmělejší člověkovy sny — —

K Němuž, Jehož boly v Getsemane
objímaly s kříže lidstvo trpící,
Jehož oko z tabernáklu plane
stejnou láskou k světu, sebe ničící.

K Němuž, Ignis ardens! oheň v hrudi,
milionům zažehl jsi svojí pochodní,
které denně k lásky Hodům pudí
snaha po ctnosti a po radosti v ní — —

U tvé rakve, křesťanstva, ó hlavo!
klečí dnes svět celý v teskném mlčení —
dnes — kdy v Evropě i hřích i právo
v jednom zkrvaveném stojí plamení.

Míru anděl — chtěl jsi olivovou
ratolestí šírem rudým ještě zamávat — —
Vypros u Boha nám éru novou,
na níž plným jasem Kristův zjev by pad'! —

Vznešený korunovatel P. Marie svatohostýnské Svatý Otec Pius X. mrtev.

Umřel papež, který ohlášen byl jako »ignis ardens« »oheň planoucí«. Osiřela církev, jíž byl po 11 let hlavou viditelnou a výtečně řídil, Vše obnoviti v Kristu! To bylo jeho heslem, jemuž do posledního dechu byl věren. Když se rozpoutala světová válka, bolestí zachváceno bylo srdce Sv. Otce, a z Vatikánu zněla výzva ke všem věřícím, by mysli jejich obrátily se tam, odkud přichází pomoc, ke Kristu, knížeti pokoje, nejmocnějšímu prostředníku mezi Bohem a lidmi. Z projevu Sv. Otce přímo zářila jeho veliká láska k lidstvu, jeho opravdu otcovská péče a starost o časné blaho lidstva a úzkost o spásu duší nesmrtelných. Myšlení pokoje a nikoliv trápení doporučoval, doporučoval, aby věřící k Bohu milosrdnému stálé prosby vysílali, aby co nejrychleji odvrátil pochodeň strašné války. A právě ve chvíli, kdy pochodeň ta vzplanula nejhrozivěji, veliký Sv. Otec vydechl svou duši. Doplanul na zemi »oheň planoucí«.

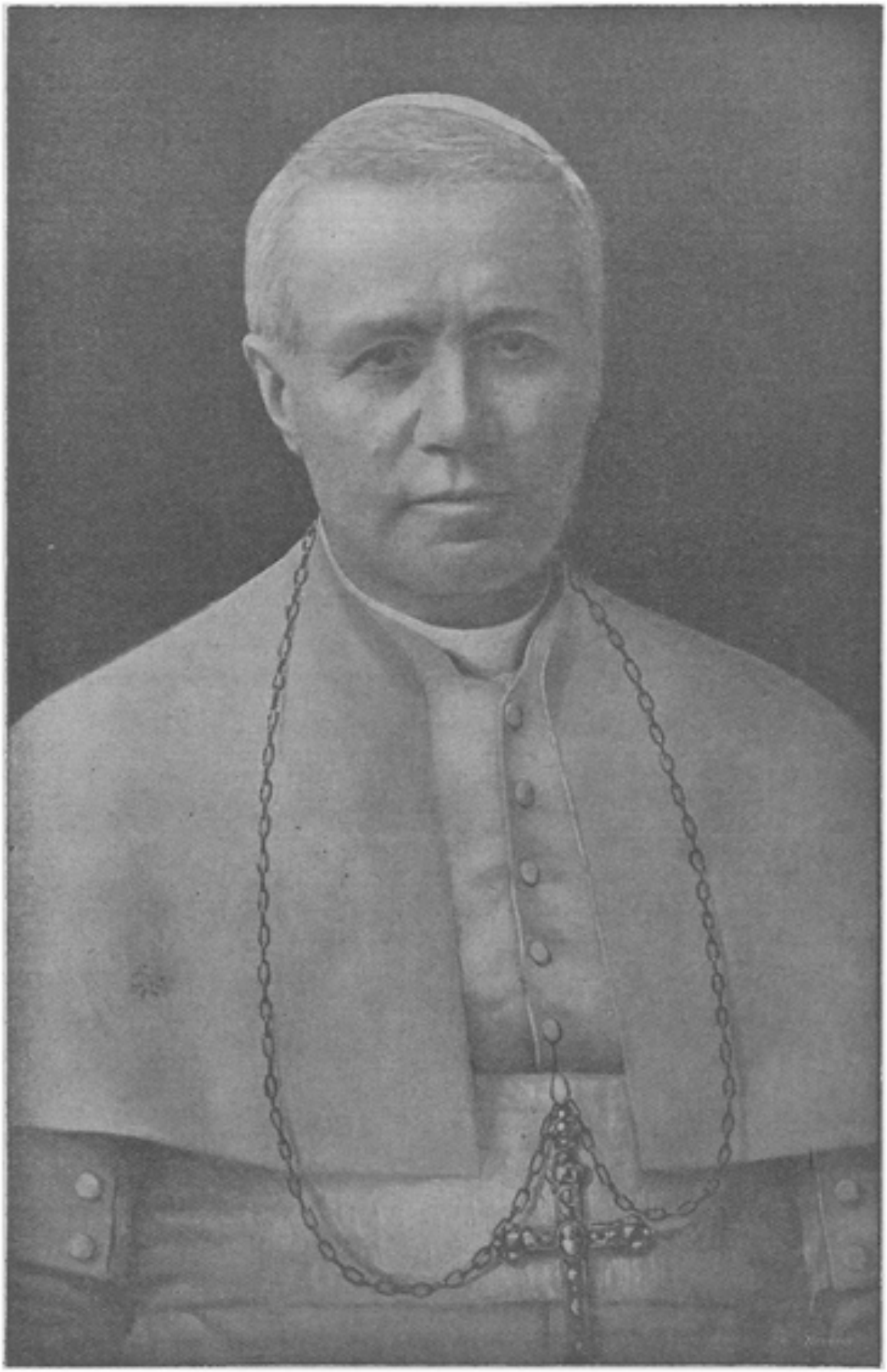
Odešel veliký papež a veliký člověk, opustila svět duše nejšlechetnější. S jménem Sv. Otce Pia X. navždy spojen bude veliký rozvoj hnutí eucharistického, s jeho jménem trvale spojen zůstane veliký rozmach celého katolického hnutí ve všech jeho odstínech. Pius X. obnovoval svět v Kristu a pro Krista, nabádal, aby vše směřovalo ke Kristu, aby vše budováno bylo na učení Kristově. Pius X. byl duch vytrvalý a důsledný. Jemná jeho povaha a něžná jeho duše ostře se odrážely od světáctví dnešní doby. Svým slovem vybízel, svým životem a příkladem přitahoval lidstvo na dobrou a jedině správnou cestu.

Není ho více. Vyhaslé je oko, z něhož zářila láska k lidstvu, bez hnutí je hlava vždy proniknutá péčí o duše nesmrtelné, ustalo srdce, jež bilo pro Krista, oněměla ústa, z nichž vždy řinula se jen slova víry a útěchy, je ruka, jež dovedla jen žehnat. Odešel ke Kristu, k němuž toužil jesti celý svět.

Zalkala církev celá, zalkal z hloubi duše zejména Sv. Hostýn. A víme dobře proč: opustil svět vznešený světitel korunek svatohostýnských a korunovatel vítězné Ochránkyně Moravy. Umřel, ale nikdy nevymře jeho památka z vděčných srdcí svatohostýnských poutníků. Dokud velebná svatyně mariánská bude s posvátného chlumu moravskému vévodit; dokud drahocenné korunky na milostném sousoší Panny Marie Svatohostýnské a božského Jezulátka budou zářit; dokud pamětní mramorové desky v presbytáři kostela a slavnostní spis korunovační budou světu velkolepé korunovační slavnosti z r. 1912 potomkům hlásat — a doufáme, že po dlouhé věky: dotud bude Sv. Hostýn a s ním celá Morava a všichni nesčetní ctitelé korunované Královny svatohostýnské vděčně vzpomínat svého vzneseného příznivce na Petrově stolci zvěčnělého korunovatele svého, Pia X.

* * *

Sv. Otec Pius X., křestním a rodovým jménem Josef Sarto, narodil se v Riese v Benátsku, tehdy državě rakouské, v diecesi Treviso dne 2. června r. 1835. Po skončených studiích bohosloveckých působil v duchovní správě a stal se farářem v Salzanu. R. 1884 stal se biskupem v Man-

Sv. Otec Pius X.

tově a brzy obrátil na sebe pozornost a získal si lásky a přízně papeže Lva XIII. Když patriarcha benátský kardinál Agostini zemřel, vláda italská osobovala si právo obsaditi stolec patriarchální. Avšak sv. Otec Lev XIII. jmenoval arcibiskupem a patriarchou benátským biskupa mantovského Msgra Josefa Sarto dne 15. června 1893. Současně 12. června 1893 jmenoval ho kardinálem. V Benátkách získal si jako patriarcha veliké obliby u lidu i u duchovenstva. Když 20. července 1903 zemřel papež Lev XIII., tu v konklave konaném ve Vatikáně ve dnech 1.—4. srpna, zvolen byl patriarcha Josef Sarto o ¼12. dopol. 4. srpna papežem. Volbu přijal a nastoupil na stolec papežský pod jménem Pius X. Panoval tedy celkem 11 let a 15 dní. Zemřel 20. srpna o 1 hod. 20 minut s půlnoci. R. i. p.!

Poznámka. Nejkrásnější památkou na zvěčnělého korunovatele svatohostýnského bude jistě každému Moravanovi a ctiteli Panny Marie svatohostýnské kniha »**Papežská korunovace**« s popisem slavností korunovačních a 150 nádhernými vyobrazeními. Pokud ještě zásoba stačí, lze obdržeti na obyčejném papíře za sníženou cenu K 2·30 (s poštou), na křídovém papíře za 4 K (s poštou) buďto na Sv. Hostýně anebo u dp. prof. Ant. Jandy v Kroměříži, Kollárova ul.

P. František Xaver Wernz, generál Tovaryšstva Ježíšova mrtev.

František Xav. Wernz narodil se 4. prosince 1842 v Rottweilu ve Virtembersku. Bylo mu sotva 15 let když vstoupil 5. prosince do noviciátu v Thorheimu v Hohenzolersku. Roku 1860 a léta následující studoval v Maria-Laach filosofii a vyučoval na gymnasiu ve Feldkirchu. Roku 1870 ošetřoval, jsa studujícím theologie, raněné vojíny. Na kněze byl posvěcen 1871 a 1872 dokončil svá studia. V letech 1875 až 1881 vyučoval kanonickému právu na řádovém ústavě vypovězených jesuitů německých v Ditton Hallu v Anglii. Roku 1882 byl povolán. na professorskou stolici církevního práva na papežské Gregoriánské universitě v Římě. Roku 1914 byl jmenován rektorem toho ústavu a konečně 8. září 1906 byl zvolen generálem Tovaryšstva Ježíšova. — Před nedávnem, o svátku sv. Ignáce, zakladatele řádu, musil se pro zastaralý neduh podrobiti operaci. Od té doby bylo se obávati nejhoršího. — Zesnulý postavil si sám pomník svým dílem »Jus decretalium«, kteréž jedná velmi obšírně o nynějším právu církevním.

O Sv. Hostýn jevil zvěčnělý po celou dobu svého generalátu největší zájem. S účastí právě otcovskou sledoval až do podrobností vše, co na Sv. Hostýně se děje (výzdobu svatyně, přístavbu kláštera pro kněžské exercicie, budování schodiště, křížové cesty, útulny a hřbitova, museum a rozmach našich Hlasů svatohostýnských); povzbuzoval ku jeho zvelebení, radoval se upřímně z jeho rozkvětu a zejména ze slavné korunovace naší milostné Královny svatohostýnské. Ještě nedlouho před svou smrtí děkoval za krásné korunovační album a pamětní knihu korunovační, které mu byly zaslány, a v posledním dopise (15. července t. r.) žehnal myšlence, aby na Sv. Hostýně byla příštím rokem (1915) postavena velkolepá socha B. Srdce Páně s přáním, aby nejsvětější Srdce celý národ náš přitáhlo k sobě. (Pro erectione statuae Sssi Cordis Jesu suam benedictionem peromanter transmittit orans, ut totam gentem Vestram ad se attrahat.) —

Zvláštním řízením božím se stalo, že odebral se na věčnost (19. srpna) jen několik málo hodin dříve, nežli Sv. Otec Pius X., k němuž lnul se synovskou oddaností, úctou a láskou, a od něhož krátce před tím poctěn byl zvláštním blahopřejným přípisem ke stoletému jubileu znovuzřízení Tovaryšstva a krátce před smrtí apoštolským požehnáním.

Doufáme pevně, že oběma již po přestalých utrpeních, bojích a pracích pro blaho církve sv. září světlo blažené věčnosti a zdobí je zasloužená koruna nebeské slávy. R. i. p.!

Zemřelý generál T. J. Fr. X. Wernz.

Blahopřejný list Jeho Svatosti papeže Pia X. generálu Tovaryšstva Ježíšova P. Františku X. Wernzovi ku sté výroční slavnosti znovuzřízení řádu.*)

Milovaný synu!

Pozdrav a apoštolské požehnání. — Všechny syny církve chováme sice v otcovském srdci Svém: nicméně řády a řeholní společnosti, nejvybranější to část stádce Kristova, zahrnujeme, jak se také sluší, takovou láskou, že se s nimi radujeme nebo truchlíme, když se jim dobře nebo zle vede. Z toho můžeš posouditi, jak příjemně se Nás dotklo, když jsi nám s úslužnou oddaností zaslal dějepisné dílo »Liber saecularis historiae Societatis Jeon ab anno MDCCCXN ad annum MCMXN«**) a připojil k tomu

*) Když jsme připravovali do tisku tento blahopřejný dopis, nenadáli jsme se, že oba, Sv. Otec i P. generál budou zatím na věčnosti.

**) t. j. Dějiny Tovaryšstva Ježíšova od r. 1814—1914.

list, dýšící opravdovou zbožností, v němž jsi pobídnul všechny z Tovaryšstva Ježíšova, aby se řádně a svatě chystali oslaviti blízké sté výročí znovuzřízení řádového. Apoštolské Stolici je dobře známo ze zkušenosti, s jakou odhodlaností je Tovaryšstvo Ježíšovo vždy hotovo bojovati boje Páně; proto nelze Jí přejíti nevšímavě tohoto vašeho šťastného dne. Naopak velmi rádi chápeme se dané příležitosti, bychom dali na jevo Svou blahovůli a lásku k vašemu řádu, jenž pro své vynikající zásluhy o církev má nároky na nejvyšší úctu všech dobré vůle.

Blahopřejeme tudíž ze srdce tomuto Tovaryšstvu nejprve proto, že za dobu jednoho století tolik dobrého vykonalo pro slávu Boží a spásu duší a to nejrůznějším způsobem: posvátnými missiemi, výchovou mládeže, přednáškami filosofickými a bohoslovnými dle nauky sv. Tomáše Aquinského, neustálou kněžskou působností a zejména duchovními cvičbami (exerciciemi), jakož i dobrými, učeně psanými a blahodárně působivými knihami. Především však blahopřejme proto, že bylo a jest Tovaryšstvu snášeti tolik příhan a potup od nešlechetných. Těchto tak velikých útoků nepřátelských není žádná jiná příčina leč ta, že řád jest vzorně oddán a poddán apoštolské Stolici, což jest největší chválou jeho, jak také každý katolík uznává. Ostatně víme, že nelze světu míti pokoje s těmi, kteří zbožně následují Ježíše, jenž sám svým předpověděl: »Blahoslavení budete, když lidé budou vás nenáviděti a vás vyobcují a potupí a jméno vaše jako špatné vyvrhnou pro Syna člověka« (Luk. 6, 22). —

Když tedy Tovaryšstvo Ježíšovo, slovem Našeho osvíceného předchůdce Pia VII. k životu šťastně vzkříšené, přízni všech následujících papežů rozkvétalo a podivuhodně až na naše časy vzrostlo, jest si nyní jen jedno přáti, aby totiž vždy více sílilo, a u všech národů se mu dostalo svobody k životu a práci. Bude to zajisté jen k dobru obecnému: neboť kdo by z nás nevěděl, že služebníci církve, čím jsou oddanější apoštolské Stolici, s tím větší horlivostí usilují také všude o vzdělanost a pravé blaho národní? Za tou příčinou, aby všechny vaše práce vždy pravý užitek přinášely, vás, vy synové Otce Ignáce, kolikkoli je vás, důtklivě vybízíme jako své nejmilejší syny: Nezapomínejte nikdy toho, co vám sv. Ignác s velikou moudrostí předpisuje v X. části Konstitucí: »Všichni, kdož do Tovaryšstva vstoupili, ať hledí nabýti pravých a dokonalých ctností a nechať pilní jsou u věcech duchovních, jsouce přesvědčeni, že takové věci větší mají cenu nežli učenost a ostatní přirozené a lidské dary; neboť ony věci vnitrné jsou, ze kterých zevnitrné svou sílu za účelem nám vytčeným čerpati mají«. Proto každý z vás pilně se vystříhej, zatím co snaží se býti všechno všem, aby všechny spaseny učinil, aby sám se nenakazil morovou ránou světských zásad tím, že nějak buď hoví žádostem buď povoluje bludům; vždyť v důsledcích bylo by to následovati »moudrosti tělesné« a uškodilo by velice křesťanskému lidu na víře i dobrém mravu. Jedním slovem: Chceme, aby se všichni svědomitě střežili oněch tří věcí, před kterými jsi svědomitě varoval všechny ve zmíněném listě na Otce a Bratry Tovaryšstva: světského ducha, vrtkavosti mysli a libůstek v nebezpečném novotářství. Tím způsobem a žádným jiným bude vždy táž víra jednotiti vaše duše a táž zbožnost vaše podniky.

To je naše přání, toť naše modlitby. Na znamení božských darů a na důkaz Naší obzvláštní blahovůle udělujeme tobě, milovaný synu, a celému Tovaryšstvu Ježíšovu, s největší láskou apoštolské požehnání.

Dáno v Římě u sv. Petra, 10. května 1914, v 11. roce našeho papežství. —

Pius X., papež.

Ad. Jašek.

Jak jsme oslavili druhé výročí slavné korunovace svatohostýnské.

Korunovací Panny Marie vstoupil Sv. Hostýn v nové období věkovitých dějin svých. Slavnosti ty byly tak velkolepé, nadšené a požehnané, že památka jejich má se konati každý rok po celou oktávu svátku Nanebevzetí Panny Marie. Letos byly již vykonány všechny přípravy, pouti rozděleny, kazatelé sezváni, lid se těšil, než horečka válečná, jež zatím zachvátila celou Evropu, znemožnila rozvinouti program v takovém rozsahu a tak velkolepým a okázalým způsobem, jak zamýšleli pořadatelé a jak přály si ty tisíce věrných mariánských ctitelů, již se připravovali na pouť k Matičce svatohostýnské. Vždyť vojska z mužů našich stojí ve válečném poli, vlaky obmezují soukromou dopravu, péče o rodiny, domácnost, pole a statky zdržela přečetné doma, nedostatek peněz dává se cítiti, naléhavá potřeba uskrovniti výdaje všude nutká, ochranné bezpečnostní prostředky úřadů ztěžují vzdáliti se z domova a jiné překážky znesnadňují letos pouť na Sv. Hostýn. A jak se chová zbožný lid náš? Nedbá všech těchto překážek a nesnází a spěje jednotlivě i v procesích přece na Sv. Hostýn, aby v těžké chvíli jako kdysi za dob, kdy ohrožena byla vlast naše hordami sveřepých Tatarů, vyprosil si u Matičky svatohostýnské pomoc, útěchu a sílu v nastalých hrůzách válečných.

Již v pátek do večera před svátkem Nanebevzetí přišlo asi čtrnáct menších procesí z blízka i z dáli. Přišli pěšky, jako kdysi putovávali předkové naši za dávných dob. Téměř až do jedné hodiny po půlnoci přicházeli jednotlivci i menší hloučky z Hané od Prostějovska a Přerovska, z Valašska od obou Bečev, z Lašska od Štramberku a Místecka, ze Slovácka od Bzence, Kyjova a až od uherských hranic. Vítězná Ochránkyně Moravy viděla v té těžké chvíli shromážděny četné věrné dítky své skoro z celé Moravy u svých nohou.

Naplněná srdce bolem a žalostí přišla prosit před trůn Matky boží, přišla čerpat důvěry a posily v hrozných dobách, kdy Evropa otřásá se ve svých základech a národ povstává proti národu, by prolil potoky krve lidské na bojištích, hrůzou a děsem naplnil pozůstalé osiřelé doma.

Byl jsem svědkem nadšených triumfálních oslav korunovačních přede dvěma roky, viděl jsem ta srdce vděkuplná pláti láskou a radostí, a dnes viděl jsem usedavý pláč na zarmoucené tváři a cítil s těmi tisíci stejný hluboký bol. Modlili jsme se bez rozdílu všichni stejně vroucně a důvěrně za splnění jedné prosby, která skličovala duši naši: za drahou vlast a naše milé, kteří jsou odhodláni k nejtěžšímu a nejobětavějšímu boji za ni.

Ve svatvečer uvítal ve chrámě několik tisíc přítomných poutníků pod dojmem světodějných válečných událostí vdp. superior P. Ostrčilík, jenž vycítil myšlenku účastníků, která je přivedla v této těžké době k Vítězné Ochráňkyni Moravy. Ráno podobně od srdce k srdci mluvil P. Rozkošný a P. Černý ze Sv. Hostýna. Když probošt dr. Stojan po mši sv. přijímání konal společnou pobožnost za odvrácení hrůz válečných, za ochranu ve válce a šťastný návrat našich vojínů, byl to tak tklivý okamžik, že lid hlasitým pláčem přerýval dojemné modlitby.

Po celý den jedni odcházeli, jiní četněji přibývali. V neděli konala se valná hromada Matice svatohostýnské. Večer v uvítacím proslovu nastínil živými barvami vdp. superior P. Ostrčilík slavné

i těžké doby v dějinách Sv. Hostýna, v nichž lid moravský celou svou opravdovostí k němu přilnul a zakoušel i v nejstrašnějších chvílích sílící útěchy a mocné ochrany Královny nebeské. Doznal, že ač po čtyři léta vítá již členy Matice svatohostýnské, k tak četně shromážděným ještě ne mluvil. Jeho Milost nejdůstojnější pán biskup Koudelka z Ameriky, jenž uvedl průvod do chrámu, udělil slavné sv. požehnání. Večer vyzváněny byly hrany za zemřelé členy matiční a uspořádán světelný průvod podél křížové cesty na okraji lesa.

Tisíce věrných srdcí pozdě do noci modlilo se vroucně za hojných slz na kolenou před trůnem korunované Matičky svatohostýnské za drahé naše, již jsou hotovi k boji, aby přinesli nejtěžší oběť — položili život na oltář ohrožené vlasti.

Kdysi jsem obdivoval statečné ženy černohorské a bulharské za boje, ale ne menšími hrdinkami jsou i ženy naše. Ty tisíce poutnic nebyly to ženy zoufalé, osudem zdrcené, naopak byly plny důvěry a odhodlanosti k obětem nejkrajnějším. Přišly vyprosit hrdinného ducha mužům, vítězství vlasti, sobě posily v opuštěnosti. Nepřišly pouze lkát a naříkat, přišly pomodlit se, posílit, odevzdat se v ochranu Panny nejmocnější, do vůle boží.

V neděli ráno o půl 6. hod. měl u hlavního oltáře jednatel Matice dr. Ant. C. Stojan slavnou mši sv. za živé a u bočního oltáře P. Jašek mši sv. za zemřelé členy a dobrodince Matice svatohostýnské.

Poněvadž nestačila letní dvorana, konala se letos valná hromada Matice svatohostýnské za nádherného počasí venku u románské kaple. Ani starosta, nejdůstojnější pan biskup Dr. Wisnar, ani místopředseda pan dvorní rada Fr. Sedláček, ani pokladník, nejdůst. pan kapitolní děkan Dr. Jan Schneider nemohli se dostaviti na valnou hromadu; proto řídil ji jednatel Dr. Stojan, poslanec z Kroměříže. Vřele uvítal všechny v tomto tak bouřlivém a dějinném roce. Každý, kdo přečká, zajisté s povděkem bude vzpomínati dneška, kdy obětoval dalekou pouť, sv. přijímání, všechny modlitby a pobožnosti za své milé, za svou drahou vlast ve chvíli nejtěžší. Raduje se, že v nebývalém četném počtu se dostavili. Za předsedu navrhl Jeho Milost nejdůst. pána biskupa Koudelku a za zapisovatele P. Ad. Jaška, katechetu z Kroměříže.

Nejdůst. pán biskup povzbudil všechny, by věrně stáli k Matičce svatohostýnské v nastalé světodějné době.

Dr. Stojan přečetl za nepřítomného pokladníka jeho zprávu, z níž vyjímáme: V roce 1913 měla Matice svatohostýnská příjmů 19.268 K 77 h, vydání 21.003 K 67 h. Celkového jmění má v jistinách 15.430 K, dluhů 102.836 K 20 h. Zbývá tedy dluhů 87.406 K 20 h.

Většími dary přispěli: pí. Marie Škodová z Piňovic 200 K, p. Lambert Wichterle, továrník z Prostějova 500 K, p. dv. rada Fr. Sedláček s chotí 300 K, subvence c. k. ministr veř. prací 300 K, Anna Sedláčková z Břesovic 200 K, p. Fr. Ondra, hostinský z Rozseče 100 K, p. Ant. Smělík z Nové Vsi u Uh. Ostr. 100 K, p. Jan Zeman ze Šlapanic 100 K, Julie Kocourková z Dol. Otaslavic 89 K, p. Frant. Janoštík ze Záhlinic 100 K.

Panu pokladníku byly díky vzdány za pečlivé vedení účtů. Revisní zpráva o nich přednese se na budoucí valné hromadě, neb revisoři nemohli se na valnou hromadu dostaviti.

Vysvětliv některé položky, povzbudil všechny k obětavosti pro Sv. Hostýn, zvláště aby nikoho nebylo z přítomných, kdo by nebyl členem Matice svatohostýnské. Každý měl by býti aspoň nepatrným poplatníkem Matky Boží, když ona jest mocnou Ochránkyní nás všech.

Na to podal svou zprávu jednatelskou takto: Velectěné shromáždění! Letoší valná hromada položena na neděli a to za tou příčinou, aby co nejvíce lidí se dozvědělo o Matici svatohostýnské, díle to na povznešení úcty Matky Boží svatohostýnské, díle to na zvelebu Sv. Hostýna, jemuž též pečovati jest o časné potřeby poutníků. Než člověk míní a Pán Bůh mění. Za jiných okolností bylo by zde bývalo poutníků a poutnic na tisíce, ne-li více. Dopustil na nás Pán Bůh válku, vše povoláno do zbraně a snad není domu v milé naší vlasti, odkud by nemusel někdo odejíti hájiti vlast a přinášeti pro ni nejtěžší oběti. Nad to vše i železniční doprava zastavena.

Svatohostýnští poutníci z Uh. Slovácka r. 1914.

Než přes vše to dost nás tudy na Sv. Hostýně. Valná tato hromada valným svým účastenstvím předčí všechny předešlé.

Neustala Matice svatohostýnská v činnosti své, i tohoto správního roku, seč učinila za daných poměrů. Změna stanov schválena od c. k. místodržitelství. Výbor na základě usnešení valné hromady zvolil za náhradníky P. T. pp. msgr. Dr. J. Láska, kanovníka v Kroměříži, děkana Pavla Navrátila v Hodoníně, faráře Aug. Neorala v Raclavicích a p. továrníka Václ. Zbořila v Bystřici pod Sv. Hostýnem.

Upravena ledovna, obsazena studně stará před hospodou.

Za odborníka lesního zvolen k. a. lesmitr Josef Konšel z Kroměříže.

Upraven byt hostinského a opraven strop v hostinci, jenž hrozil spadnutím, upravena hůra »Útulny« za noclehárnu. Jelikož si stěžovali ti, kdož vozmo přijíždějí na Sv. Hostýn, že nemají kam při nepohodě dáti koně, postavila se kůlna, kterou ovšem v nouzi možná používati za přístřeší pro poutníky. Založena školka, neb sazenice zde vypěstované zajisté se spíše ujmou, než odjinud zakoupené. Vysazeno na 3000 sazenic a ohradou opatřeny. Pak vysazeno přes 100 stromků a les vyčistěn. Cesty opraveny a cesta okolo křížové cesty provedena. K úpravě a rozšíření hostince nemohlo se překročiti pro nedostatek peněžitých prostředků. Usneseno, by se předešlo nebezpečenství, rozšířiti cestu od sv. Antonínka.

Nutno díky vzdáti pp. továrníku V. Zbořilovi a lesmistru Konšelovi za různé práce vykonané.

Tovaryšstvo Ježíšovo slavilo minulé dny jubileum, že před 100 roky opět oživeno a v činnost od Sv. Otce uvedeno. Uznal Sv. Otec zásluhy řádu tohoto o církev sv. získané. Dlužno i nám díky vzdáti o jubileu takém za laskavou a blahodárnou činnost, jak zde na Sv. Hostýně tak i na posvátném Velehradě ve prospěch našich rodáků a krajanů pro časné a věčné blaho prokazovanou.

Vyžaduje-li toho činnost každého roku, by Matice Svatohostýnská Tovaryšstvu Ježíšovu díky vzdávala, třeba díky ty o takém jubileu zdvojnásobiti, ne-li ztrojnásobiti. Vždyť vděčnost vyžadována už v dobách pohanských, tím více osvědčována býti musí v dobách křesťanských a hlavně pro práce podniknuté pro Pána a Spasitele a Jeho přečistou Matku Pannu Marii. Tohoto roku působili na Sv. Hostýně: vdpp.: P. Ostrčilík, P. Zimmerhackl, P. Černý a P. Rozkošný. Vzdáváme jim díky za vše vroucím: »Pán Bůh zaplať!«

Přemnozí členové museli odejeti na vojnu, aby chránili vlast; i přejeme jim, aby matka Boží svatohostýnská, kterou zvelebovali a jí oběti přinášeli, jim byla mocnou ochránkyní a dle vůle Boží jim šťastný návrat neb šťastnou hodinku smrti vyprosila.

Všech členů je 14.594, od valné hromady zemřelo 155 členů, všech zemřelých členů jest 2.248, neznámých 2140.

Sv. Hostýn vyžaduje stálé zveleby a potřeby poutníků se stále množí. Neustane Matice svatohostýnská ve své činnosti. Milá, ano přemilá je jí Matka Boží svatohostýnská, přemilí jsou jí poutníci sem chvátající. A že pro milého nic těžkého, nebude ani jí nic těžkého, k čemuž jí Pán dej své milosti na přímluvu Matky Boží, sv. Cyrilla a Methoda i blahosl. Jana Sarkandra.

K tomu připojil jednatel různé věci na objasněnou a poprosil přítomné, aby hleděli co nejvíce členů získati Matici, by měl Sv. Hostýn co nejvíce ochránců, by zpustošení Sv. Hostýna podruhé nemohlo se opakovati.

Na dotaz p. Nováka, kolik se sešlo na záplatu dluhu po 5 K, dokládá, že asi 7000 K.

Děkuje J. bisk. Milosti J. Koudelkovi za vzácnou pouť, poněvadž přišel na IV. kongres unionistů a pouť korunovační až z Ameriky, a prosí ho, aby rodákům našim při svých missiích a slavnostech tam za mořem vyslovil náš srdečný pozdrav.

K volnému návrhu přihlásil se Jan Husek ze St. Města, prose, by dle možnosti členové M. S. obmyšlovali ji nějakými dárky — přál by si, aby každý dal po 5 K — by mizely dluhy a Sv. Hostýn dále rozkvétal jako duchovní strážce náš.

Dp. superior P. Ostrčilík vidí dnes opětně osvědčenou neochvějnost lidu našeho ku Sv. Hostýnu a důvěru v mocnou pomoc odtud. Panna Maria dosud byla Matkou jeho — jí zůstane i v této těžké chvíli. Doporučil vřele Hlasy Svatohostýnské, o jejichž zdokonalení se neustále pracuje, a vzdal upřímné díky celému výboru Matice svatohostýnské za jeho obětavé práce a všem členům Matice i všem ctitelům korunované Královny za důvěru, kterouž strážcům Sv. Hostýna po tak dlouhou řadu let (27) věnovali s prosbou, aby ji i nadále jim zachovali.

Člen výboru Matice svatohost., továrník V. Zbořil z Bystřice p. H., vzpomíná příprav na letoší mnohoslibné oslavy svatohostýnské, než události silnější — veliký převrat v Evropě, zkřížil částečně snahy naše a nedovoluje rozvinu jejich v zamyšleném velkolepém rozsahu. Dojemně a přesvědčivě povzbudil všechny k velikým obětem pro vlast, jichž vyžaduje přítomnost, které nám však zůrodní budoucnost. Sílu a důvěru vléval v rozbolněná srdce účastníků, tak že slova jeho působila jako utišující balsám na hluboké čerstvé rány.

Přítomní projevili sami přání, aby — dovolí-li události a poměry — zařídila se veliká prosební pouť Moravy k Matičce svatohostýnské za odvrácení hrůz válečných, a až všechny ty pohromy přeletí přes hlavy naše, aby byla uspořádána pouť na poděkovanou, koho Pán Bůh zachová . . . .

Dr. Stojan navrhl telegram oddanosti a věrnosti moravskému místodržiteli. Ku konci zapělo množství prosebně rakouskou hymnu.

Ještě kratinká vroucí návštěva účastníků v chrámě u Ježíše svátostného a milostného obrazu. Viděl jsem na rtech tak mnohých prosebnou otázku: »Matičko svatohostýnská, zachováš nám v boji naše drahé, vyprosíš jim šťastný návrat a popřeješ nám milosti, abychom po boji opětně k Tobě putovali? O zachovej nás a naše a popřej shledání zde u Tebe«, loučily se ty rozbolněné duše, naposled vzhlédli k obrazu milostnému a dávali se na zpáteční cestu do svých domovů, vždyť některým bylo jíti pěšky 14 až 16 hodin.

Přišly matky se svými dětmi (úterý). Sv. Hostýn byl silně zahalen v mlhách. V kostele seskupily se kolem hlavního oltáře, odkud vdp. superior P. Ostrčilík k nim dojemně mluvil, je vítal, těšil, pozvbuzoval.

Matička vedla asi pětiletého chlapečka za ruku; šli pěšky sedm hodin cesty za sychravého počasí. Dítě necítilo únavy, vždyť šlo prosit za tatínka, jehož doma tolik postrádalo. Matka poklekla a hošík podle ní před obrazem milostným. Matka dlouho se modlila, dítě s ní. Sepjalo vroucně něžné ručičky a šeptalo z čistého dětského srdéčka modlitbičky za tatínka. Matka štkajíc a slzíc, vycházela němě z kostela. »Pravda maminko, že tatínek se brzy vrátí?« »Nevím, jestli brzy«, bez rozvahy v slzách odpovídala matka. »Pojďme a pomodleme se ještě jednou, aby se brzy vrátil k nám«, prosilo důvěrně dítě. Vešli znovu a modlili se opět dlouho a vroucně . . .

Sv. chlum opět osiřel a čekal na naši venkovskou mládež (čtvrtek). Nebylo jich mnoho, ani těch set ne. Jinoši k vojsku povinní stáli již ve zbrani, ostatní hoši a děvčata při nedostatku pracovních sil pomáhali doma sklízet úrodu boží. Mnoho jich přišlo již na minulou neděli, jak jim oznamoval jejich spolkový list.

Neunavně horlivý dr. Žůrek obstaral pro ně i mši sv. Ráno promluvil k Omladině od stupňů oltáře tatíček mládeže české ve Vídni, P. Je-

melka. Mluvil časově. Zhustil vybranými slovy příčiny hrozné skutečnosti a naznačil pravděpodobné následky války v obnovení ducha náboženského. Netřeba chválit jeho výmluvnost, stačí říci, že mluvil P. Jemelka k naší mládeží a že mluvil o nejčasovějších věcech.

Venku byla schůze. Zahájil ji dp. superior P. Ostrčilík, vyřizuje srdečný pozdrav od dra Žůrka z N. Říše. Je-li dnes všech málo, prosí, aby platil každý za deset. Prosí, aby byli pamětlivi na modlitbách zavražděné vévodkyně z Hohenbergu, matky praporu Omladiny a vybízí všechny, aby ji následovali ve ctnostech, zvláště ve zbožnosti a v úctě k B. Srdci Páně a Panně Marii.

P. Jemelka líčí ubohé poměry naší mládeže ve Vídni a organisaci jeho přičiněním založenou a udržovanou, nastiňuje práci mládeže a volá nadšeně: »Chopte se všichni krásné ideální práce, jíž jest dnes tolik třeba pro vlast!«

Pěkné nadšené pozdravy vyřídily Alb. Molčíková ze Skaštic, Pšurmová a Kukulišová z Milokoště. Čím srdce přetékalo, ústa oplývala. Bol, zármutek, modlitba, obětavost a práce byly obsahem upřímných a srdečných proslovů jejich, vytrysklých pod čerstvým dojmem bolného loučení se s drahými odešlými na vojnu.

J. Wagner z Holice podal obraz ducha mládeže dnes a jindy a pobídl ji k ideálnosti. Katecheta P. Jašek z Kroměříže líčil organisaci, směr a práce německé katolické mládeže, jak poznal za své misijní činnosti na Porýnsku, a chválil hrdinný a obětavý charakter lidu našeho v přítomné rozrušené válečné době. Zapěvše rakouskou hymnu, rozcházeli se účastníci do svých domovů po nastalých starostech.

V pátek přišli terciáři. Měly-li všechny poutě převahu žen, tato ji ukazovala nejnápadněji. Byly to zbožné duše, jež v modlitbě, sebezáporu, trpělivosti, účinné lásce k bližnímu neustále Všemohoucího usmiřují a prosí za jiné.

Ve chrámě jim dojemně kázal P. Rozkošný T. J., jejich ředitel. Venku pod širým nebem byla schůze. Zahájil ji katecheta Ad. Jašek, pravě, že dějiny Sv. Hostýna v duchovním životě lidu našeho opakují se po druhé. Za dob tatarských hrnuly se zástupy v úzkostech na chlumu jeho a dnes v nastalých hrůzách lid opět béře útočiště k Vítězné Ochraně Moravy. Panna Maria zůstává osvědčenou Matkou lidu svému. Dp. P. Jemelka praví, že bylo-li vůbec kdy třeba, aby kněžstvo poučovalo lid, jest toho zapotřebí zvláště dnes: lidé shasli světla na nebi, proto Pán Bůh je trestá. Bůh ukazoval vždy v dějinách svůj trestající prst bezbožnému hřešícímu lidstvu, trestal města, kraje, národy. Lidé však přes to o Boha nestáli, proto nyní je trestá ve velkém. Knězi ukládají pokání malé, ale to nechtěli lidé činiti, proto nyní ukládá Pán Bůh pokání hrozné. Bůh jest nejvýš spravedliv. Nadešla tedy doba pokání. »Čiňte sami pokání a řekněte všem doma, aby se dali na pokání, by Pán Bůh byl nám milostiv a trestající ruku svou od nás stáhl«.

Dp. P. Fr. Kubíček T. J. ukazuje, jak rána stihá ránu. Byl-li † Sv. Otec, mocným orodovníkem u Boha, za mír národů, doufejme, že tím mocnější bude přímluva jeho nyní v nebi. Vyzval terciáře k účinné lásce k bližnímu, jak dosud vždy v tom směru obdivuhodně působili. P. Jašek poděkoval zvláště dp. P. Jemelkovi, jehož slova působila dojemně a výstražně jako mocný hlas proroků starozákonních. Modlitbou za sv. Otce, již shromáždění vykonalo klečíc na louce, byla schůze skončena.

V sobotu přišli opětně Slováci. Byli od Nivnice. Kroj jejich zpestřil malebně návrší Sv. Hostýna, líbezný, pronikavý, rychlý tempem odpoví-

dající úplně slovácké jejich povaze zpěv náboženský každým slovem v duši jejich procítěný rozléhal se dlouho do noci ve svatyni i v útulnách střídavě s modlitbami mariánskými. Modlila se a zpívala nadšená zbožná duše slovácká. Veřejné modlitby za vojáky vykonali společně u kapli zároveň s přítomnými kněžími.

V neděli katol. rolnictvo mělo konati svou pouť a schůzi. Svatá hora měla hostiti opětně tisíce poutníků, mezi nimiž bylo též i mnoho rolníků; ostatní přijíti nemohli, buď že stáli již ve zbrani, buď že chystali se, jsouce právě voláni druhou výzvou.

Missijní průvod v Určicích dne 20. dubna 1914. (Pan starosta nese ověnčený kříž. Viz r. X. str. 80.)

Ráno kázal vdp. superior P. O s t r č i l í k. Výmluvná ústa jeho věnovala vzácnou vzpomínkou zemřelému sv. Otci Piu X., jenž ze všech papežů římských nejúžeji je spjat s dějinami Sv. Hostýna, posvětiv korunky P. Marie a Jezulátka a uděliv četné milosti kajícníkům a zbožným poutníkům na Sv. Hostýně. Vzpomněl bolně i druhé rány, kterou utrpělo Tovaryšstvo jejich, úmrtí generála řádu P. W e r n z e, velikého příznivce Sv. Hostýna.

Po ranních službách božích tísnily se zástupy před románskou kaplí. Vdp. probošt dr. S t o j a n je uvítal, omluviv nepřítomnost a vyřídiv pozdravy předsedy a jednatele spolku katol. rolnictva, poslanců Šamalíka a Kadlčáka, chválil neobyčejnou horlivost a důvěru lidu našeho ku Sv. Hostýnu a prosil, by ho nikdy neopouštěli, jak opustili Rusové nejslavnější mariánskou svatyni Polska — Častochov — když se blížil nepřítel. Katecheta P. J a š e k praví, že i když hranice celé Evropy by se válkou pozměnily, říše zmizely, nezměnitelny zůstanou hranice jedné říše — církve katolické. Doufejme, že ona k novému rozkvětu přijde tam, kde byla odstrkována a tupena, zapustí hluboce kořeny, kde jí přístup byl zbraňo-

ván a nakloní si ty, kteří jsou nám věrou nejbližší. Neustále se za to modlíme v »Apoštolátě sv. Cyrilla a Methoda pod ochranou blah. Panny Marie«. Kéž Bůh splní denní vroucí prosby desetitisíců jeho členů. Rakouskou hymnou končila se schůze, po níž zástupy ubíraly se do chrámu, kde k neochvějné důvěře v Boha je vyzýval dp. P. Černý.

Po poledni proudy zbožných poutníků hrnuly se po schodech ku sv. vodě — tu poslední zastavení u Matičky svatohostýnské a pak domů.

Letoší rok zůstane přepamátným v dějinách světových a památným pro každého poutníka svatohostýnského. Byly-li pouti svatohostýnské vždycky prodchnuty duchem náboženským, letos všichni blížili se s těžkým srdcem k Matičce svatohostýnské, s úpěnlivou prosbou k ní vzhlíželi a jak jen zbožná duše dovede opravdově a vroucně se modliti, vysílali modlitby své před milostným obrazem jejím. Vždyť jde o věci nejvážnější, o bytí a nebytí tolika tisíc drahých, o budoucnost tolika jednotlivců a rodin, o osudy celé vlasti naší . . . A kdo pomůže, neli Král národů a řiditel osudů lidských na přímluvu dobrotivé Matky své.

Byly to pouti prosebné a kající. Zevnějšího lesku nebylo. Tolik opravdové vroucí zbožnosti sotva kde jinde bylo projeveno, tolik úpěnlivých proseb, tolik upřímně učiněných slibů sotva kdy jindy vyšlo zde z očistěných Bohu zcela oddaných srdcí lidských, tolik hořkých slz snad od dob tatarských nesmočilo půdu svatohostýnskou.

Zvláštní zmínky zasluhuje přítomnost J. M. nejdůst. pána biskupa J. Koudelky z Ameriky. Vážil dalekou cestu přes moře k nám, nedbal obtíží spojených s nepohodlnou cestou — vlakem z Olomouce nemohl se dostati — a rád zavítal k Matičce svatohostýnské a ještě raději byl vítán od dobrého lidu našeho.

Z kněží súčastnili se oslav a vypomáhali mimo stálé kněze z Tovaryšstva Ježíšova: msgr. dr. Ant. C. Stojan, poslanec a probošt v Kroměříži, P. Methodius, karmelitán z Prusenovic, Vil. Hladký, farář v. v. v Kroměříži, Ad. Jašek, katecheta v Kroměříži, J. Rýpar, katech. v Jaktaři, P. Zmeškal, prof. v Kroměříži, Neugebauer, farář v Rajnochovicích, Al. Jemelka T. J. z Vídně, prof. Em. Kubíček T. J. z Prahy, Křižan, farář z Lešné, Přikryl, koop. z Ostravice, Spáčil, koop. z H. Moštěnice, J. Žváček, farář z Domažlic, Ant. Dokoupil, kaplan v Kvasicích, Křikava, farář v Ml. Bříštích, V. Kovář, kaplan v Pavlovicích, Ad. Kučera, koop. v Louce, prof. Frant. Kubíček T. J. z Prahy a jáhen Zapletal ze Skaštic.

Poutě po dobu oslav na Sv. Hostýně: V poledne 14./VIII. přišli ze Syrovína, odpoledne z Vacenovic, Vracova (72), Horněmčí a Slavkova, z Újezda u Vyzovic, z Buchlovic, Hulína, ze Štramberku, Rybí, Zlechova, Vlčnova (80), Karlovic, Žalkovic, Napajedel, Velké, Polešovic a Nedakonic (150), z Rajnochovic (150), z Prusenovic s knězem, z Halenkovic (144); 17./VIII. mariánská družina z Kvasic s knězem; v úterý 18./VIII. ač prželo a kopec byl zahalen silnou mlhou, přišel zástup vlčnovských žen ve slováckém kroji a ženy z Fryštáku. Dlužno se zmíniti o lásce vlčnovských ku Sv. Hostýnu: první průvod přišel na první pouť, druhý na Nanebevzetí P. Marie, třetí o pouti žen. 21./VIII. z Nivnice (200), 22./VIII. ze Spytinova, Kroměříže, Skaštic, Břestu, Lipníka.

F. Xav. Zimmerhackel T. J.

Zlaté jubileum kněžské vdp. Františka Kremla, místoděkana v. v.

Dne 30. srpna t. r. slavil veledůstojný a zasloužilý pán P. František Kremel, bývalý děkan v Bystřici pod Host. své 50 leté kněžské jublieum. Poněvadž o Svatý Hostýn a jeho rozvoj má velké zásluhy, nemůžeme opomenouti, jemu věnovati v našem časopise vděčnou vzpomínku.

Narodil se 8. března 1841 v Starém Jičíně na Moravě, kde otec jeho byl správcem na panství hraběte ze Seilernů. Studoval gymnasium v Kro-

Vdp. P. František Kreml, děkan-jubilant.

měříži, bohosloví v Olomouci a byl 1864 vysvěcen na kněze. Kaplanoval 6 roků ve svém rodném místě, 3 léta v Loukově a administratoval po nějaký čas faru v Kurovicích. Stal se potom kurátem v Žeranovicích, odkud se dostal po šesti letech na faru do Štípy a po třech letech na faru bystřickou pod Hostýnem. Tehdejší administrator dp. František Koutný píše ve své pamětní knize ke dni 6./VIII. 1881: »Svátek Proměnění Páně. Je sobota. Rozhodný den pro obsazení fary bystřické. Byl jsem v ternu na třetím místě, na prvním P. Sedlák z Prusinovic a na druhém P. Kremel, dle stáří. Ještě dnes baron Laudon praesentoval P. Kremla na faru bystřickou, říkaje o mně: P. Franc je ještě mladý, ať se napřed na menší faře osvědčí!« Dne 14. září píše: »Dnes byl P. Kremel v Olomouci investován na faru bystřickou«. A 17. září: »Příchod a uvítání nového faráře v Bystřici. U hotelu »U města Vídně«, kde se vejde na náměstí, postavena

slavobrána. Úřady, obecní a zámecké, c. k. okresní soudce, p. berní a notář pan Bajer se dostavili. Páni učitelé se školními dítkami a já s P. Josefem (Kolečkářem). Pan farář přijel, u brány sestoupil a pány byl uvítán. Šlo se do kostela, kde pan farář udělil sv. požehnání. Pak hned se odebral do fary. Druhý den (neděli) měl nový pan farář své úvodní kázání, ve kterémž pravil, že na žádnou štaci dosud se nestěhoval s tak těžkým srdcem jako do Bystřice. Znám P. Kremla, je to šarmantní pán, kněz hodný, kazatel a zpěvák výborný a společník milý. Vím, že za krátko získá si všestranné sympathie«. — Tak psal tehdejší jeho kaplan, známý a milovaný P. František Koutný, který vloni jako farář chorynský ve výslužbě zemřel. Psal dle pravdy. Nový farář získal sobě v krátkém čase pro výtečné své vlastnosti srdce všech svých farníků jak v městě tak ve přifařených obcích. Po 25 let spravoval faru s velkou moudrostí, vlídností a horlivostí. Svědčí o tom i kostel bystřický i velechrám hostýnský. Pro bystřický pořídil nová okna, nakoupil nová paramenta, a dal jej krásně vymalovati a od akademického malíře Schmieda z Mnichova ozdobiti uměleckými obrazy slovanských světců a mučedníků. Při tom nezanedbával horlivý farář filiálního tehdáž kostela hostýnského. Dokud nebyla stálá duchovní správa zavedena, chodíval střídavě se svými kaplany nahoru, kázal, zpíval mše svaté a zpovídal až do úmoru poutníků. Staral se pilně o různé přístavby a opravy hostýnské. Po čas svého farařování vydal úhrnem na poutní kostel 27.050 zlatých, což jest patrným důkazem, že mnoho proň učinil. Není divu. Neboť již od nejútlejšího mládí si zamiloval Sv. Hostýn. Putovával jako chlapec rád a často k Matce Boží hostýnské. Nalézáme jméno jeho a celé rodiny Kremlovy již od roku 1850 často zapsáno v zápisné knize v sakristii. Když byla zavedena stálá duchovní správa, čas ob čas putovával k Matičce hostýnské, aby svou pobožnost u jejího trůnu konal. Na svátek Navštívení P. Marie míval vždycky s velkou zálibou zpívanou mši svatou. I teď, když je větší nával poutníků, rád přichází nahoru, aby pomáhal zpovídat. A to koná přes svou churavost s obdivuhodnou láskou a vytrvalostí jako by byl ještě mladý a zdravý kněz. Také v bystřickém kostele bývá až doposud velmi oblíbeným a hledaným zpovědníkem. Tak se stalo že svou horlivostí, štědrostí, dobročinností, jakož i svou milou a vlídnou povahou sobě získal lásku a důvěru všech v té míře, že 1. března 1906, když vzdal se farní duchovní spásy, neměl ni jediného nepřítele ve své četné farnosti.

Na konci uvádíme ještě šlechetný čin, kterým se Sv. Hostýnu nad míru zavděčil. Chtěje totiž kněžím hostýnským dosud závislým na faře bystřické uvolniti ruce, aby sobě mohli zjednati samostatnost duchovní správy, již před časem se zřekl výnosné fary, kterou mohl ještě léta dále spravovati. Nepochybujeme, že to byl nejvelkomyslnější a nejnezištnější čin jeho života. Nechť štědrý Bůh mu oplatí postrádaný časný zisk nehynoucími statky v nebesích! Klášter zapsal si tento hrdinský skutek do svých řádových knih a chová s úctou na chodbě své jeho milou podobiznu, aby řeholní potomci vždy vděčně pamatovali v modlitbách na svého šlechetného dobrodince. — Přejeme mu k 50letému kněžskému jubileum, aby Bůh ho ráčil ještě mnohá léta ve zdraví, v radosti a milosti své zachovati!

Maria Alfonsa.

Pomněnky.

Poutnický vlak blížící se k Bystřici byl plničký. V jednom oddělení bylo několik dívek. Dvě z nich byly sestry. První byla churavá, druhá ji ošetřovala.

»Jak ubohá je, když nemůže sama jíti«, litovali ji ostatní, myslíce, že je tak slabá. Ona však nedbala soustrasti a ničeho. Stále vyhlédala z okna, uvidí-li již bělostnou kupoli svatohostýnského chrámu. Sotva ji spatřila, radostně vykřikla a sepjala ruce.

»Konečně dojdu k tobě, potěším se, svatá Matičko zas. Však jsem se na tebe natěšila, navzpomínala den co den«, šepotala.

Nebyla schopna chůze. Asi v dvanáctém roku slábly jí nohy, až konečně pozbyly hybné síly. Od té doby kroku neučinila. Přes dvacet roků již byla odkázána na cizí pomoc při všem. Trpěla tím nejen sama, ale i dobrá její sestra. Vidouc jiná děvčata vesele běhati a tancovati, nejednou byla mrzutá, netrpělivá. Ztrpčovala tak smutný život, na němž se nedalo ničeho změniti, nejen sobě, ale i ostatním, kteří s ní tolik trpěli. Často ani nechtěla uznati jejich obětí, péče a lásky.

Ale duše její přes to vše zůstala dobrou a zbožnou. Naučila se pěkným ručním pracím a tak aspoň žila u vědomí, že nebude do smrti nikomu na obtíž. Výdělek jí na výživu stačil.

Jedinou její radostí v životě byla a je každoroční pouť na Sv. Hostýn. Mohla-li, jela vždy. Tak i tentokráte. Dlouhou dobu sice musela na tuto cestu po haléřích střádat, ale činila tak ráda. Aby o Sv. Hostýně věděla všechno, odebírá již několik roků Svatohostýnské Hlasy. Plna radosti sleduje všechny zprávy. Když jedna z jejích známých se zdráhala odebírati tento dobrý časopis, hněvala se na ni skoro, řkouce:

»Připadá mi to, že ani vlastní matky nemiluješ, když o ní nechceš nic čist. Takové nevšímavosti si Matička hostýnská jistě nezasloužila«. A získala odběratelku.

Vlak se zastavil. Poutníci dali se cestou přes Bystřici, sestra musela jíti vyhledat povoz, který by chorou na Sv. Hostýn vyvezl. Po dlouhém prošení konečně jej našla. Zatím hleděla chorá s nádraží vzhůru, kde trůn svůj má Paní divotvorná.

»Proč musím tolik trpěti, Matičko milá? Jak ráda bych i s ostatními k tobě spěla. Nemusela bych se za velké, těžce vydělané peníze doprošovati milosrdenství lidí. Již jsem tam u tebe mohla býti«, šeptala slzíc.

Potom usedla do objednaného povozu. Sestra i její známá jely sebou.

Právě jsem vycházela ze svatyně, když se nedaleko chrámu koně zastavili. Sledovala jsem chorou, kterou nesla sestra v náručí. Když vešla do dveří chrámových, rozpřáhla ruce ke sv. Královně, jakoby ji chtěla obejmouti. Vzlykajíc, šeptala:

»Však jsem se na tebe natěšila, Matičko dobrá a navzpomínala«.

Sestra ji nesla k oltáři. Vzala jsem jejich koše a kabely u dveří položené a nesla za nimi.

Nedovedu vylíčit ten pohled, jaký na sochu Korunované upřela. Zrcadlila se všechna radost, touha, útrpení i bolesti života. Pak přiměla modlící sestru, aby ji posadila s lavice na zem. Plazíc se a opírajíc o ruce obcházela oltář, chvílemi oddychujíc, odpočívala. Když došla až za oltář, odkud je nejkrásnější podívaná na sochu, zůstala tam asi čtvrt hodiny. Tak milo a blaze jí bylo pod pohledem Matky milostné. Byla v té chvíli

šťastnější nežli mnozí, mající zdravé nohy, ale srdce bez víry a úcty mariánské. Nepovažovala jsem ji za nešťastnou. Nikdy, ani v největším utrpení není nešťastný ten, koho Matka Boží miluje.

Když usedla opět do lavice, vyšla jsem z chrámu. Právě přišel velký průvod vídeňských poutníků. Bělostné družice v závojích nesly sochu Panny Marie. Malé děvčátko před nimi na bělostné podušce věneček.

Když došli k oltáři, zaplakali všichni. Jedna dívka vystoupila z řad a vítala se s Královnou-Matkou za všechny.

»Tvé dítky, Matko milá, přišly z dalekého kraje od Dunaje zas. Věrnost a lásku, kterou ti před rokem, jsouce svědky tvé slávy, slíbily, nesou ti v dar. Ptáš se snad, proč opět k tobě jdeme? Oddechnout si ve tvé milé náručí, potěšit se chceme. Mateřskou pravicí nám požehnej, k dalším bojům síly dej!«

Jistě požehnala jejich pouti. Přednesla svému božskému Synáčku ve svatostánku všecky stesky a prosby. A vyslyšel je na přímluvu její.

Mám ráda i tyto poutníky z dálného kraje. Neboť i v jejích srdcích rostou pomněnky mariánské. Pěstují je, nezapomínají na dobrou svatou Matku hostýnskou.

Tentokráte se zde dlouho nezdrželi. Hned příští den, po tklivém rozloučení, odjížděli na posvátný Velehrad. Súčastnili se velkolepých slavností cyrillo-methodějských. Šli poděkovat sv. Otcům za to, že kromě pokladu sv. víry naučili nás znáti i Královnu nebes, Matku boží.

Odpoledne po jejich odchodu bylo slunné, teplé. Pod křížovou cestou na trávníku seděly moje tři známé poutnice, obě sestry se svou přítelkyní. Bez okolku jsem usedla vedle nich. Hovořily o lonských slavnostech korunovačních. A rozhovořili se také o Svatohostýnských Hlasech.

»Ta Maria Alfonsa, co to popisuje musí býti asi z Bystřice. Jinde býti nemůže, neboť v každém čísle píše něco. To ví Bůh, jak to všechno dovedla chytat a kolik očí měla. Buďto čtyry anebo ty dvě má hodně veliké. My nevíme, kam se obrátit, když je tu mnoho poutníků. A ona mezi nimi běhá, jakoby nic«.

»Líbí se vám tedy to, co píše«, ptala jsem se. »Také vždycky hledám, co ve Hlasech píše«.

»No baže se nám to líbí. Jak nám sešity přijdou, sestra nechá všeho a hned čte. Má pěkné potěšení, když nikam jíti nemůže. Moc ráda čte o těch dětech, co dělají, když na Sv. Hostýn přijdou. A že dovede tak hloupě mluvit jako ony. Sestra je do ní celá zamilovaná. Kolikrát řekla, jak by byla šťastná, kdyby věděla, kdo je to. Ale z daleka jistě není. Jak by mohla tak často přijíti sem«.

»Možná, že je to nějaká řeholnice«, namítala jsem.

»Ale kde pak. Tedy jste od ní všechno nečetla. Vždyť sama o sobě kolikrát napsala »slečinko«. A potom, jeptišce by jistě nikdo nedal takový žduchanec jako jí dala ta selka, když chtěla uschovat zapomenutý koš. Když jste nám ode dveří pomáhala předevčírem nésti koše a kabelu, tak jsem si vzpomněla, co dostala za svou dobrotu«.

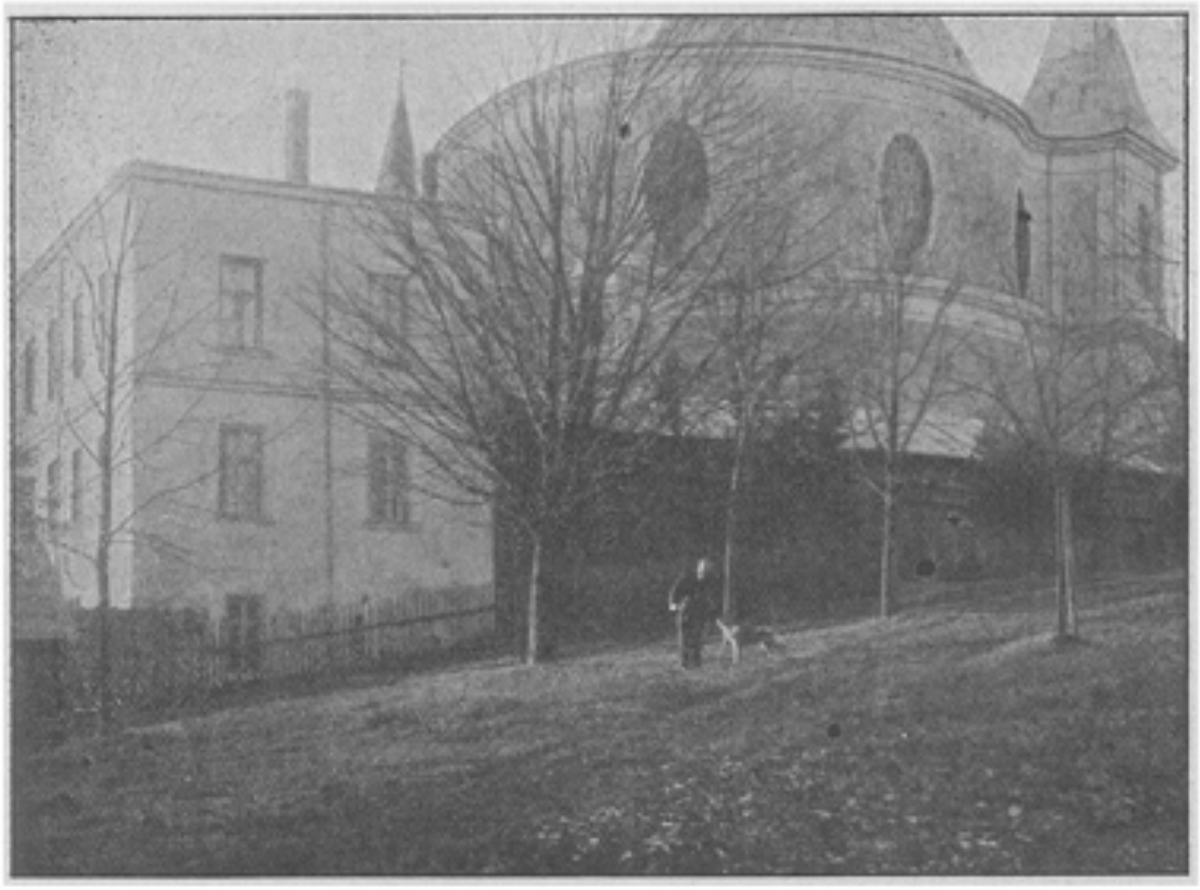
Usmívala jsem se, jakoby nic.

Pak mi ještě vyprávěla o své sestře, co s ní vytrpí a jak je mnohdy netrpělivá, neuznalá. Ale přece že ji má ráda. Konečně povstaly k odchodu, řkouce:

»Musíme si dáti dobrý pozor. Možná, že ta Alfonsa sem v ty dva svátky přijde zas. Kdo ví, když má oči všude, jestli by o nás také něco nenapsala«.

»Máte pravdu«, přisvědčila jsem, »bojí se jí více lidí, nejen vy. Já sama bych se s ní sejít nechtěla. Na každém najde něco. Chodí po kopci, jakoby trhala kvítka a zatím dává dobrý pozor na všechno. Ale zlá jistě není. Vždyť má sv. Matičku hostýnskou ráda a z lásky k ní i nějaký ten žduchanec snese. Jistě hledí jenom k tomu, aby rozšířila její slávu a ukázala, jak mnozí z nás Sv. Hostýn v úctě mají a sv. Královnu uctívají«, pravila jsem, rozcházejíc se s nimi.

Pak jsem je zahlédla, jak se ve svatyni loučily. Chorá pláčíc, usmála se na mne, řkouc: »Potěšila jsem se zas na celý rok u ní. Beztoho jinou radost na světě nemám«.

Pohled na chrám svatohostýnský od severu.

Jak přišly, tak zašly. Zbyly mi jenom tyto jejich pomněnky. — —

Na svátek sv. Cyrilla a Methoděje byla procesí smíšená. Slováci, hanáci a všichni dohromady. Na večer bylo ohlášeno několik velkých procesí, jedoucích z Velehradu. Mezi nimi i brněnské.

V neděli po ranní mši seděli všichni pod kostelem. Šla jsem mezi ně, sledujíc jednotlivce i skupiny. Zašla jsem mezi Brňáky v domněnce, že také mezi nimi něco zachytnu.

U pokraje cesty seděly dvě slečny. Truchlíce o zemřelou sestru, měly smuteční šaty a klobouky. Právě otevíraly příruční kufřík, vyndávajíc jídlo. Starší slečna se obrátila k sousedce poutníci se slovy:

»Když jsme si vše balily a dávaly do kufříku, přišel k nám náš strýček. Smál se a radil, abychom na pouti byly opatrnými. Na Sv. Ho-

stýně prý krade nějaká Maria Alfonsa koše s koláčama. Možná, že kufříky se jí hodí také, smály se slečny. Ač vše bylo v žertu hovořeno, přece pro jistotu přitáhly si kufřík blíže k sobě. No tohle, lidičky, už neříkám nic. Je to trochu mnoho. Chci si čtenářům postěžovat, co mezi těmi lidmi někdy zkusím a oni zatím myslí, že kradu doopravdy . . .

Týž den šla jsem navštívit Matku bolestnou v kapli na rozhledně. Zastavila jsem se u hrobu stařičkého kněze mariánského. Malou kytičkou Zdravasů chtěla jsem jej ozdobiti. Klečel tam, o zábradlí opřen, mladý muž. A tolik plakal, že mi ho bylo z celé duše líto.

Co se mu jen přihodilo? Nějaké neštěstí a on se přišel ke hrobu kněze vyplakat . . . Nebo duše jejich byly úzce spřízněné? Byl snad jeho dodobrodincem . . .«

Byla bych ráda věděla, co poutá jej k hrobu. Bylo by to krásné, kdyby vděčnost. Vždyť hroby kněží, i těch nejšlechetnějších, obětavých, bývají zapomenuty ze všech nejdříve. Poklekla jsem nedaleko něho. Když se vyplakal, rozžal tam dvě svíce. Povstala jsem. Obrátil se ke mně.

Také jste znala toho velebného pána«, ptal se mne. Přisvědčila jsem.

»Ovšem, že znala. I od jiných jsem mnoho dobrého slyšela o něm. Uměl prý léčit srdce chorá, učil duše, jak mají Matku boží ctít a milovat. Proto si jej ponechala na blízku svatyně své. Stále zde vidím někoho klečeti. A když poutníci konají křížovou cestu, pokleknou zde u hřbitova a zazpívají si: »Odpočiňte v pokoji, věrné dušičky . . . Jistě se mu tady dobře spí. A duše jeho se raduje tam na věčnosti, že nadarmo nežil, nepracoval«.

»Nikdo neví, jakým dobrodincem mojí duši byl. Vzpomínku na jeho dobrotu budu po celý život nejen v srdci nositi, ale i dětem svým budu o něm vyprávěti«.

A vyprávěl. Nějakou dobu před smrtí byl mu zpovědníkem.

»Byl jsem pijákem a karbaníkem. A věříte, že on mne vyléčil, když jsem se mu se svou nešťastnou povahou svěřil? Naučil mě krátkou modlitbičku k Panně Marii a poručil, kdy a kolikrát se jí mám modlit. Ač mám domov dosti daleko, přicházel jsem k němu každou neděli. Když poznal, že mně pomohl a je zachráněna nejen rodina, ale i majetek, nazval mne svým duchovním synem. Z naší vesnice k němu chodili skoro všichni muži, když sem přišli na pouť. Když jsme jej nejvíce milovali a chtěli vděčnost projeviti, odešel nám. Škoda jej, škoda. Byl tak zbožným, horlivým a pokorným knězem. Naučil nás mnohému dobrému. Kéž se mu zde blaze dří-má«, šeptal odcházeje.

Nedivte se, proč jeho rov je stále plný něžných pomněnek . . .

P. Frant. X. Zimmerhackl T. J.

Stoletá památka znovuzřízení Tovaryšstva Ježíšova (1814—1914).

VI. Jesuité a vnitřní jich život.

Podali jsme nárys zevnějšího řádu jesuitského. Ukázali jsme, kterak členové jeho jsou rozestaveni po celém světě, jako dobře spořádaný vojenský šik, v němž každý stojí na svém místě a koná svůj úkol. Pohlédněme na vnitřní život řádu, ont je základem a tajemstvím působení jesuitů. Co je tedy vlastně jesuita? Někteří lidé si ho představují rostodivně: jako vy-

hublého muže s jikřicíma očima, jako ošklivu s jedem v jedné ruce, s dýkou v druhé, s kozlí nebo koňskou nohou, slovem představují si ho jako ohavu v lidské podobě, jemuž jsou všecky prostředky stejně dobré, jen když vedou k cíli. Takoví lidé často nadávají jesuitům neb jak potupně říkávají »jezovitům«. Kdysi spílal jakýs člověk v hospodě »jezovitům«. Na zpáteční cestě se tázal svého soudruha: »Ty, řekni mi, co pak jsou jesuité, jsou to katolické či evangelické sestry, které ošetřují nemocné?« Tažme se hodných uvědomělých katolíků co jsou jesuité! Tito musí lépe věděti, poněvadž znají řád. Ač celkem správně soudí, přece se někdy dopouštějí chyby, domnívajíce se, že jesuité už na zemi mají svatozář a že je jen to dobré, co oni píší a káží. Toť nesprávné a křivdí se tak jinými velmi zasloužilým řádům.

Co je tedy vlastně řád jesuitský? Řád jesuitský není nic víc, a nic méně než řád v církvi katolické, výpomocné vojsko, pluk ve velké armádě Boží na zemi vedle mnoha jiných řádů. Tato podřízenost řádu jesuitského církvi je tak velká, že jesuita musí míti větší lásku k církvi než k svému řádu. Toliko v celkovém ústroji církve může býti řád jesuitský náležitě posouzen a oceněn.

V jiných katolických kruzích, obzvláště liberálních, ozývá se často velký odpor proti řádu. Mají jesuitu za domýšlivého, ješitného kněze, který sebe a své řeholní spolubratry pokládá za jediné zástupce pravého, ryzího katolicismu, — který příkře a bezohledně jiné odsuzuje, aby takto vynikal nad ně, který nic jiného nezná než čest řádu svého, zkrátka pravý fariseus XX. století. To není pravda. Nemůže býti o tom pochybností, že i jesuité mají své slabosti a vady, poněvadž jsou lidé, a kde jsou lidé, tam jsou lidské chyby . . . Ano může se státi, že se jednotlivec i větších přehmatů dopustí. Ale zdaž pak je správno, pro chyby jednoho všecken řád obviňovati a odsuzovati? Mezi apoštoly byl jeden Jidáš, ale byli proto všichni Jidášové? Ostatně se řád zbavuje včasným propuštěním nehodných a nepolepšitelných svých členů a tím se sám ospravedlňuje z jich chyb.

Chceme-li věděti co je jesuita a jaký je jeho vnitřní život, jest nám nahlédnouti v stanovy a úřední listiny řádu. Tam jsou jasně označeny jeho ideje, zásady a hesla.

První zásadou řádu je heslo sv. Ignáce: »Všecko k větší cti a slávě Boží!« Tak se zobrazuje s řeholními stanovami, na jichž prvém listě stojí zmíněná slova. V těchto slovech jest vyjádřen duch, kterým má býti řád oživen. Sv. Ignác chtěl, aby každý jeho syn šířil na zemi čest Boží, aby byl bojovníkem Božím a hlasatelem evangelia. Chtěl, aby všichni do jednoho horlili pro práva Boží, aby lidi vedli k poznání a lásce Boží, aby pro Boha pracovali, trpěli a ho oslavovali jak v životě tak v smrti. Tento životní úkol jest skoro ve všech knihách řádových členů naznačen písmenami: O. A. M. D. G. Omnia ad majorem Dei gloriam. »Všecko k větší cti Boží«.

Druhá vůdčí myšlenka jest znázorněna ve znamení IHS, kteréž často vídáme na dveřích řádových domů, na oltářích a kostelích jejich. Znamená jméno Ježíš. Od něho má jesuita a veškeren řád své jméno. Jesuita má býti jaksi druhým Ježíšem a heslo jeho působení zníti: »V š e p r o k r á l o v s t v í K r i s t o v o!« Tane mu na mysli vznešená postava Ježíše Krista, nebeského krále, který celý svět chtěl získati. On přišel proto k nám, aby všecky lidi vysvobodil z otroctví hříchu a náruživostí. Avšak dosud úpí většina lidstva v tom otroctví. Proto je třeba mužů, kteří by jako jeho vyslanci a vojínové proti nepřátelům Božím bojovali a království Kristovo šířili. Takovým bojovníkem má býti jesuita. Život a učení Ježíše Krista musí mu býti vůdčí hvězdou. Musí jako sv. Pavel míti touhu,

nésti jméno Kristovo ke všem národům a šířiti jeho království.

Viditelný pak výraz tohoto neviditelného, duchovního království jest církev Kristova na zemi. A tať třetí vedoucí idea jesuitského řádu: Pracovati o rozšiřování a zvelebení církve. Oddanost svou k církvi dokazuje řád zvláštním čtvrtým slibem, jímž se professové slavně zavazují, poslouchati všech rozkazů sv. Otce.

Jesuita má tedy bojovati pro čest Boží jako archanděl Michal, pro království Kristovo jako sv. Pavel, pro církev jako sv. Ignác a sv. František Xaverský. Tenť jest životní úkol řádu jesuitského.

Všechny tyto vůdčí ideje se vlastně soustřeďují v jedné myšlence. Jelikož je Kristus Bůh a církev je dále trvající Kristus, shrnují se všecky úmysly a snahy řádu v jedné velkolepé myšlence: »Ať žije Ježíš a jeho království!«

— Tuto velkolepou myšlenku má jesuita uskutečniti podle míry vloh a milostí mu udělených, — má k ní spolupůsobiti pod správou svých představených buď jako missionář v pohanských zemích, buď jako kazatel, missionář a exercitator v tuzemsku, buď jako vychovatel a učitel v kollejích, buď jako spisovatel a učenec, buďto v domácích úřadech řeholních, zkrátka každý na svém místě a všichni do jednoho pro Ježíše Krista!

»Buďto že jsme živi, Pánu jsme živi, buď že umíráme, Pánu umíráme. Proto buď že jsme živi, buď že umíráme, Páně jsme«. (K Řím. 14, 8.).

(P. d.)

Dr. Evžen Kadeřávek O. Praem.

Maria v žalmech předobrazena. (Č. d.)

Žalm 10. Hospodinu důvěřuji.

Když přátelé radili Davidovi, aby prchl před Saulem, životu jeho úklady strojícím, z počátku zdráhal se David, doufaje pevně, že Hospodin všemohoucí, vševědoucí a nejvýše spravedlivý jej bude chrániti. Takového jest obsahu 10. žalm Davidův, který v překladu Dr. J. Sedláčka zní takto:

1. Hospodinu důvěřuji, kterak mně pravíte:
Stěhuj se (utec) na horu jako vrabec?
2. Neboť, hle, hříšníci napínají luk,
Položili své šípy na tetivu,
Aby stříleli v temnu na (lidi) přímého srdce.
3. Neboť, co jsi dokonale zřídil, zvrátili;
Spravedlivý pak — co učinil?
4. Hospodin (jest) ve svém svatém chrámě,
Hospodinovo sídlo jest v nebesích.
5. Jeho oči hledí na bídného,
Jeho víčka zpytují lidské syny.
6. Hospodin zkoumá spravedlivého i bezbožníka;
Kdo ale miluje nepravost, toho duši nenávidí.
7. Dštíti bude na hříšníky osidla;
Oheň a síra a bouřlivý vítr jsou podílem jejich kalicha.
8. Neboť spravedlivý jest Hospodin a miluje spravedlnost,
Na pravost pohlíží jeho tvář.

Církev sv. klade 10. žalm do úst nejen Synu Davidovu, trpícímu Spasiteli, nýbrž také jeho Matce, P. Marii o svátku sedmi bolestí. Maria účastenství majíc na obětí, kterou Syn její, věčný velekněz, na kříži přinášel. klaněla se vedle kříže se svým Synem neuprositelné všemohoucnosti, nepochopitelné moudrosti a skryté lásce Otce nebeského. S tímto klaněním spojovala nezvratnou, neomezenou důvěru, že smrtí na kříži bude vyhověno spravedlnosti Boží, že pokolení lidské bude vykoupeno a milosrdenství Božího účastno. Tato důvěra, s klaněním spojená, udílela Marii důstojnost královskou vedle všemocného krále na kříži, nebeský klid, v jakém pohříženy jsou hvězdy na nebi, tichou velebnost, jaká přísluší měsíci,

nezrušitelný pokoj, z jakého se těší prohlubeň mořská, když vlny na povrchu jsou zmítány. Maria zdá se volati: Důvěřuji v Boha, Pána svého, byť i tisícové šípů srdce mé ranili, byť i palčiví větrové nitro mé hubili, byť i mocné rány duši mou otřásaly.

Matko, královno bolestmi sklíčená, uč nás důvěře v Boha dětinné, moudré, srdnaté, trpělivé a Bohu milé, jakou Ty vynikáš, a vypros nám ji, abychom Tobě se podobali, dítky matce, zejména v těchto přetěžkých dobách a zkouškách, jimž navštívila lidstvo Spravedlnost Páně!

P. Frant. Xaver Zimmerhackl, T. J. jubilant.

P . . . . . ý.

Pater Xaver.

Jasný podzimní den byl 22. září 1864. Krásným údolím lavantským v Korutanech ubíralo se osm jinochů do koleje Tovaryšstva Ježíšova ve Sv. Ondřeji. Byli z různých krajů našich vlastí a jeden z nich svěží, zdravý, červenolící byl František Xaver Zimmerhackl. Přišel až z Čech. V Korči pod Bezdězem stála jeho kolébka. Tam se narodil 13. února 1845. A teď jako devatenáctiletý jinoch stanul u brány noviciátu svatoondřejského. Vešel tam celý s tělem i duchem a s myslí veselou jako všichni jeho kamarádi. Jejich duchovní vedení převzal sám stařičký P. Krupski, který prožil léta v Tovaryšstvu na Rusi po zrušení řádu. Vychoval z nich dobré řeholníky. Všichni zůstali věrni prvnímu kroku svému. Náš P. Xaver je letos plných 50 let jesuitou. Jaký to život? Podívejme se!

Dva roky duchovní práce, dva roky cvičení v dokonalosti přeletěly přes ty mladé hlavy. Vidíme je klečet před oltářem v domácí kapličce. Skládají své první sliby. — A uplynulo 15 let krásného, Bohu oddaného života, let studií a příprav na veřejný život a P. František Xaver přistupuje v neděli po sv. Jakubu 1881 zase k oltáři. Přistupuje s duší zanícenou jako novokněz, aby obětoval po prvé oběť nejsvětější. A neminula ani dvě léta prvních prací na vinici Páně a P. Xavera spatřujeme zas před oltářem tentokrát před hlavním oltářem v kostele sv. Ignáce v Praze. To skládá na svátek Očišťování Panny Marie veřejně před chrámem naplněným zbožným lidem své sliby poslední.

A zas uplynula léta, léta požehnané práce na kazatelně, ve zpovědnici u lůžek nemocných. S. P. Xaverem — tak jej tehdy jmenovali a tak jej zná Morava — potkáváme se v chlapeckém semináři kroměřížském, jak řídí výchovu mladých seminaristů třetí a čtvrté třídy. Tam také rodí se první myšlenky na usazení Jesuitů na Sv. Hostýně. Hovory s Msgrem Blažkem a jinými vlivnými osobami daly k tomu podnět. V lednu 1887 povolal J. E. kardinál Fürstenberg k sobě P. provinciála Josefa Milze S. J. a odevzdal mu duchovní správu kostela svatohostýnského. A již dne 4. května 1887 vidíme P. Xavera kráčeti v průvodu probošta kroměřížského, hraběte Potulického a správce arcib. panství K. Justina na svatou horu. Bez hluku začal pracovat a 7. května přijel za ním nezapomenutelný P. Jan Cibulka T. J. A ovoce jejich práce?

Provázím kněze poutníky po naší svaté hoře. »Tak, co tu máte zas nového?« ptávají se. Vždycky se něco najde. »Bože, jaká to krása na Hostýnku!« vzdychl jeden »a jak bylo před 25 lety!« »A kdo pak, prosím Vás, dal podnět k té umělecké křížové cestě?« »To P. Xaver. Zavolal si Jurkoviče Dušana. Ten tu měl několik týdnů své inženýry. Měřili a počítali. Pak se udělal podrobný plán a začaly se stavět kaple v našem moravském slohu. »Úprka pracoval originály obrazů«. — »Podívejte se na náš kostel«, dím dále »zdá se Vám jakoby ta vížka nad presbytářem tam byla od jakživa, tak se tam pěkně hodí. Vidíte tu tam dal postavit P. Xaver«. Jdeme k hotelu a prohlížíme si dvoranu. »Pěkná myšlenka! Kdo ji měl? To náš P. Xaver«.

Končíme letos desátý ročník »Hlasů Svatohostýnských«. Původcem jejich a zakladatelem je P. Xaver. Již dříve psával do školy B. Srdce Páně a do jiných časopisů, až se mu podařilo konečně založit náš hostýnský list, kterým poutnické místo naše získalo velice.

A chcete poznat ještě líp P. Xavera?

Přicházející na Svatý Hostýn potkávají často kolem chrámu dosti vysokého, přihublého kněze. Obyčejně se tu modlívá brevíř. Je trochu nakloněn a celý zabrán do těch písmenek a slov, že se při tom kloní se strany na stranu. »Pochválen buď Ježíš Kristus!« »Na věky. Amen« odpovídá, ani zraků nepozdvihnuv. »Prosila bych k sv. zpovědi«. Okamžitě ustává, podívá se milým, vlídným svým pohledem přes brýle: »Odkud jste? Co? No, tak pojďte!« praví otcovsky, zasedne do zpovědnice a za chvíli vychází opět před kostel. Tu přichází kněz poutník. »Vítám Vás, velebný pane N. N.! Zůstanete u nás. Co tam u Vás nového?« praví, usmívá se, vede hosta do kláštera, snáší, shání, chystá, stará se a nemá pokoje, dokud není host převlečen, dokud se neobčerstvil a dokud není postaráno o nocleh. To je P. Xaver. Tak jej znají. A on zná je. Zná celou Moravu, Čechy, Slezsko, protože tam missionářil. Zná Prahu, zná Hradec Králové. V Praze byl ředitelem družiny učitelek, v Hradci Králové založil družinu dívek.

Ale nejvíce zná a nejvíce miluje Svatý Hostýn. Kdo miluje Sv. Hostýn, toho miluje také P. Xaver. Nikdo nemá tušení, kolik a jak těžkých bojů bylo mu podstoupiti pro Sv. Hostýn. »Vy jste narozen nedaleko Hostýna a chodíte sem od malička, ale tak ho nemilujete jako já«, řekl kdysi pisateli těchto řádků. A má skoro pravdu.

Sto let od vzkříšení svého slaví naše Tovaryšstvo letos. Půl toho sta let patří P. Xaverovi a skoro půl té jeho řeholní padesátky patří zase Sv. Hostýnu. Rozumíme mu, když s celou duší často rád si popěvuje:

V stínu Hostýna má je otčina,
radost má a touha jediná!

Přejeme mu a s námi celá Morava, aby mu ta radost trvala ještě dlouhá, dlouhá léta.

Rud. Stupavský.

Požehnaný plod života Tvého!

Kalkaly stromy v ráji,
zachvěly smutně korunou,
nad Evou slzet se zdají,
nad svojí příští sudbou zlou.

Kořen jich otrávený
zahořklý jenom rodí plod,
zčernalé jejich kmeny
člověka hříchu cítí hlod.

Pohaslo jaro smavé,
na zem jich padá uschlý list,
písně zní větrů lkavé
na místě písní z patčích hnízd.

Do květů červ se skrývá
jak v duši černé svědomí,
kletba se v ráj jen dívá,
kdo ji, ach, jednou přelomí?

S judských hor jaro letí
a s ním ta věčně sladká zvěst:
Stromy ať svátek světí,
vzpučela z Jesse ratolest.

Jan Drábek, děkan ve Fryštáku.

Zpáteční cesta s korunkami svatohostýnskými.

(O.)

Vykonavše v Římě šťastně svůj úkol a shlédnuvše Neapol a Pompeji nastoupili jsme dne 22. července zpáteční cestu a navštívili s korunkami ještě některá posvátná místa, abychom je i tam položili. Nejprve zastavili jsme se v Assisi u hrobu sv. Františka a sv. Kláry a v kostele zasvěcené P. Marii a sv. andělům, v jehož středu stojí pro celý křesťanský svět památná kaple Porciunkula, zamilované to místečko serafinského světce.

Z Assisi vedla nás cesta do Ankony, přístavního města italského, kde jsme přenocovali a časně z rána vydali se na pout do Loreta, nejslavnějšího poutního místa v Italii, ba v celém světě. Zde sloužili jsme všichni mši sv. P. superiorovi Ostrčilíkovi a mně dostalo se zvláštního štěstí, že jsme mohli konati nejsv. oběť v domečku nazaretském, na jehož oltáři stojí milostná socha P. Marie, která r. 1500 byla slavně korunována (viz Hlasy svatohostýnské r. VIII. str. 18). Pouť v Loretě náleží k nejúchvatnějším dojmům z celé naší cesty a nemohli jsme jistě své památné putování s korunkami po Italii význačněji zakončiti, jako na tomto posvátném místě, na břehu moře, dělícího nás od naší domoviny.

V týž ještě den, večer, vstoupili jsme v Ankoně na loď, abychom se přeplavili na rakouskou půdu. Při tom potkala nás mrzutá nehoda, která by nás byla málem na několik dnů v Italii zadržela — a přece jsme měli pilno, vždyť den slavné korunovace se blížil. Když jsme totiž přišli na loď, jal se nás kapitán z lodi vyháněti, že nemáme věci v pořádku. Někteří horkokrevnější z našich lidí počali se s kapitánem hádati a jemu nevlídné počínání jeho vyčítati, kdežto on pohrozil, že s ním jistě nepojedeme. Tu teprve vyhledán vdp. probošt Stojan, který se představil a legitimoval jako poslanec; kapitán trochu zkrotl, i naši zchladli. V dobrém vysvětlil nyní kapitán, že na ředitelství paroplavební společnosti všecky naše lístky okružní cesty musejí býti úředně prohlídnuty a naše jména do knihy zapsána, aby potopí-li se loď a kdybychom byli od velryb a žraloků sežráni, takže by po nás ani památky nezůstalo, aby alespoň kniha v Ankoně mohla oznámiti, jací to cestovatelé utonuli ve vlnách mořských. Nyní všichni uznávali správnost zařízení tohoto a umiňovali si, že kapitána na cestě usmíří, což se i stalo. Vykonali jsme svou povinnost, pan kapitán se uklidnil a již nás z lodi nevyháněl.

Za nedlouho dáno třetí znamení k odjezdu a my s malou dušičkou pozorovali, kterak vyjíždí loď s přístavu na širé moře. Sebrali jsme se všichni a vystoupili na vyšší palubu, kdež jsme počali zpívati napřed rozličné písně náboženské, na prvním místě ovšem: »Tisíckrát pozdravujem Tebe« pak i obligátní: »Vzhůru, plavci, na palubu spějme, k odplutí se blíží hodina« a jiné písně národní. Konečně pozdě v noci dostavily se dřímoty a proto hledal každý nějaké místečko, kdež by sobě odpočinul, jelikož spacích kajut bylo velmi málo a v těch vedro nesnesitelné. Časně z rána pozorovali jsme východ slunce na moři a v dáli ostrovy, kolem nichž jsme se plavili, až pak objevila se i pevnina — záliv a přístav rjecký, do něhož jsme šťastně dorazili asi o 7. hod. ráno.

Zatím, co ostatní po únavné cestě Italií v Rjece a na jiných místech na jihu se zotavovali, konali vdp. probošt s P. superiorem zpáteční cestu nepřetržitě dále: opatrovali korunky a toužili po tom, aby se s nimi šťastně dostali do milé vlasti a co nejdříve mohli připraviti, čeho ke korunovaci bylo třeba. Na večer 24. července dorazili přes Št. Hradec do Vídně, odtud nočním vlakem do Přerova a konečně přes Hranice do Skaličky, kde 26. července podali Jeho Eminenci zprávu o své cestě a zejména o nezapomenutelné audienci u sv. Otce; zároveň odevzdali přivezený sebou korunovační dekrét, jakož i listinu s milostmi a výsadami od sv. Otce pro slavnosti korunovační propůjčenými. Ještě téhož dne zavítali k 6. hod. večerní na Sv. Hostýn. Sotva že se objevili dole na schodišti, rozezvučely se radostně svatohostýnské zvony vítajíce korunky z daleké cesty. Přes 30 kněží exercitantů, kteří právě duchovní cvičení končili, s domácím duchovenstvem, s assistencí a ostatními obyvateli svatohostýnskými vyšli poutníkům vstříc a uvedli je za nadšeného zpěvu písně »Tisíckrát pozdravujeme Tebe« do chrámu, kde na oltář položil korunky P. superior. Vděčným a srdečným »Bože chválíme Tebe« a sv. požehnáním zakončena tato pro Sv. Hostýn a celou Moravu velepamátná pouť s korunkami ke Sv. Otci, kterého právě v tyto dny povolal k sobě Pán, aby jej korunoval zaslouženou, vítěznou korunou nebeské slávy. Účastníky delegace svatohostýnské bude vzpomínka na římskou cestu s korunkami a zejména na sv. Otce Pia X. a otcovskou lásku, s kterou je přijal, ba i milostivě svolil, aby s ním byli fotografováni, jistě blažiti po celý život.

P. Frant. X. Zimmerhackl T. J.

Dějepisné paběrky ze zápisných a úředních knih svatohostýnských.

11. Čtyřicetileté výročí křížové cesty ve svatohostýnském kostele.

Křesťané všech časů pokládali sobě za velkou čest, když mohli do Jerusaléma putovati a kráčeti po téže cestě, po kteréž ráčil kráčeti Spasitel svýma nohama. Ježto však mnohým křesťanům nedostává se ani času ani prostředků, aby mohli putovati do Jerusaléma ke skutečné křížové cestě, počali Františkáni podobnou pobožnost zaváděti od r. 1342 do našich krajin. Napodobili čtrnáctero zastavení (štací) jerusalémských čtrnácterem obrazů, představujících umučení Páně. Sv. Stolice udělila této domácí křížové cestě tytéž odpustky, jimiž jest jerusalémská hojně obdařena.

Kdy pak a od koho pořízena byla křížová cesta hostýnská? Kdo ji maloval? Kdo ji posvětil? Na tyto otázky nikdo nemohl mi dáti odpovědi. Hledal jsem v knihách úředních, obzvláště v inventáři. Ale nic tam není zaznamenáno, leda v účetní knize, kde je zapsáno cestné, dané světiteli. Jedině zápisné knihy poutnické dávají jako náhodou odpověď na otázky učiněné. Čteme r. 1874 tuto zprávu: »Dne 8. září světila se křížová cesta. Bylo tu 3050 poutníků v chrámu Páně. Darována od Anny Svobodové z Lipové«. A téhož dne napsáno v knize celebrantů: »Osmého září světil křížovou cestu zde na Sv. Hostýně P. Benno Zahradnický, kvardián z řádu sv. Františka v Uh. Hradišti«. Toto napsal sám světitel, tehdáž kvardián františkanského kláštera v Uh. Hradišti, jemuž se dalo za cestu 10 zl. z kostelních peněz. Zprávu dříve uvedenou zapsal tehdejší kostelník na Sv. Hostýně František Bubílek, otec známých synů Františka, Julia a Josefa.

Tedy svěcení konalo se na svátek Narození Panny Marie roku 1874 za bystřického faráře Jana Šuberta i za dosti velkého účastenství lidu. Týž den byl oslaven třemi mšemi svatými, jež zpívali vdp. Jan Lexa, vdp. Adolf Koutný a vdp. Jan F. Možný, kooperator v Hulíně. Ze zprávy pak kostelníka Františka Bubílka se dovídáme, že šlechetná dárkyně křížové cesty byla prostá vesničanka Anna Svobodová z Lípové. Dle doslechu platila prý za obraz po stovce (zl.), tudíž za celou křížovou cestu krom rámců 2800 korun. Hezký to dárek věnovaný Matce Boží hostýnské!

A kdo je malířem? Toho jsme se dočetli na obraze posledního zastavení, kde se malíř takto podepsal: »František Tocháček, akademický malíř v Olomouci«. Myšlenky k sestavení dal a provedení obrazů řídil slovutný doktor Písma svatého Melchior Mlčoch, tehdáž c. k. professor na bohoslovecké fakultě v Olomouci. Lze také hned poznati, že seskupení různých osob na obrazích vycházelo z bystré a učené hlavy. Proto mají obrazy velkou a trvanlivou cenu. — Rámce byly r. 1901 důkladně pozlaceny od Fr. Pulmana T. J.

Letos na svátek P. Marie bylo tomu tedy 40 let, co zdobí naši svatyni. A doufáme, že poutníci ještě dlouhá léta budou konati před nimi pobožnost křížové cesty a v modlitbách svých vděčně pamatovali na všecky, kdož ji pořídili.

(P. d.)

P. Rudolf Rozkošný.

Zprávy se Sv. Hostýna.

Od 15. července do 1. září.

V polovici července konalo tu 28. kněží duchovní cvičení. Mezitím však také 15./7. připutovali Mrlínští a měli o 9. hod. zpív. mši sv. a 16./7. z Fryštáku, za něž sloužil jejich vdp. děkan Drábek zpív. mši sv. s assistenci. Ač byl čas nejpilnějších žní na Hané, přece neděle 19./7. platila v první řadě Hanákům. Tuto pouť popsal prostějovský časopis Ječmínek takto:

I. velká pouť Hanáků na Sv. Hostýn.

Krásná myšlenka pořádati hanácké poutě velkého slohu na významná poutní místa moravská se ujala a stala se skutkem. Loni 15. srpna 1700 poutníků navštívilo posv. Velehrad, letos 19. července 1500 hanáckého lidu připutovalo na Sv. Hostýn. Obě tato místa jsou pro Moravany posvátná a lid zná jejich význam.

Poutníci projevili přání konati každoročně dvě poutě na posv. Velehrad a na Sv. Hostýn. Pouť na Sv. Hostýn nazýváme I., poněvadž s tak velkým počtem lidu se dosud nekonala.

První vlak odjel z prostějovského nádraží v sobotu o 5. hod. odpoledne a druhý o 4. hod. 11 m. v neděli ráno za zvuků hudby St. Jecha.

Před odjezdem vlaků ulice nádražní byla oživena, povozy svážely poutníky venkovské a všem zářilo radostné nadšení s tváří. Zvláště ranních účastníků bylo mnoho. Vlaky přibíraly poutníky ve stanicích až do Nezamyslic. Ve vlacích zněly mariánské zpěvy, modlitby a hudba.

Nedělní vlak dorazil do Bystřice p. Hostýnem po 7. hod. ráno. Tu seřaděn pořadatelstvem veliký průvod (poutníci ze sobotního vlaku, kteří zůstali v Bystřici do rána, se přidali), v čele kříž, spolkový prapor, pak jinoši, mužové, kněz P. Kubín z Kralic, dívky a ženy, uprostřed hudba. Průvod byl obrovský, přes 2000 lidu, přidali se ještě i poutníci z Bystřice. Průvod za zpěvu s hudbou ubíral se středem města, pozdravován od Bystřičanů, pozvolna stoupal po příkré silnici ku Sv. Hostýnu. Cesta za zpěvu a modliteb trvala půl 2. hodiny. Tato přes příkrost svou je nádherná. Kolkolem les a na vrcholu činí velkolepý chrám Matky Boží svatohostýnské v pozadí s rozhlednou. Chrám i rozhlednu již viděti od nádraží bystřického. Vůně lesů, čistý vzduch plíce nutí k hlubokému dýchání, tichost a posvátnost místa působí hlubokým dojmem. U vodní kapličky (místo, kde na prosbu Matky Boží svatohostýnské vyrazil ze země pramen vody a zachránil před smrtí žízní naše bratry Moravany, kteří se tam utekli v dávných dobách před divokými Tatary) byl krátký odpočinek a pak po 250 schodech vystoupil průvod na prostranství před chrám Matky Boží svatohost. Tu čekali poutníci ze sobotního vlaku, kteří přenocovali na Sv. Hostýně s knězem řádu T. J. a poutníky přivítali. Za hlaholu zvonů a zpěvu písní ubíral se průvod kol velkolepého chrámu a pak vešel do svatyně, pozdravil Pannu Marii a položil tam obětní obraz Köhlerův Cyrilla a Methoděje. O 10. hod. úchvatně kázal o Matce Boží svatohostýnské P. superior Ant. Ostrčilík. Zdálo se při slovech P. superiorových, že milostný obraz Matky Boží, která trůní za hlavním oltářem víc a více se rozzařuje, žehná hanáckému lidu a chce jej objati. Srdce všech Hanáků v tom okamžiku zajásalo, bylo to znáti na všech tvářích. Řádový kněz pak sloužil slavné služby Boží, při nichž přistupovali poutníci ku svatým svátostem. Po mši svaté poutníci se rozešli prohlédnouti krásy Sv. Hostýna. O 12. hodině byl oběd, při němž neunavně hrála hudba p. Jecha. Po občerstvení o 1. hod. odpol. konána křížová cesta a po druhé hodině súčastnili se všichni poutníci Akademie na krásném prostranství u románské kapličky. Nebylo by tu jablko propadlo, hlava vedle hlavy — tísnili se poutníci. Po krátkém zahájení Akademie a vyřízení vřelého pozdravu s přáním plného zdaru pouti, od vdp. faráře Dostála-Lutinova, který rád by se byl súčastnil, ale pro slavný pohřeb nemohl, zvoleno předsednictvo: P. superior Ostrčilík předsedou, pp. Vodička, Nehera a Talanda místopředsedy, Vysloužil zapisovatelem. — Děvčátko škol. Neherova recituje mile vzletnou písničku od K. Dostála-Lutinova: Hostýnská.

Pak ujal se slova superior P. Ostrčilík, vítá hanácké poutníky na Sv. Hostýn a přichází k hlavnímu bodu »Akademie«, ku své přednášce »Historie Sv. Hostýna«. Slovy úchvatnými líčí vznik Sv. Hostýna, jeho velikou slávu, spustošení chrámu a památek a konečné slavné obnovení. Staví před oči oddanost lidu k Panně Marii, krásný akt korunovace Matky Boží, historii korunek, na které daroval lid peníze, posvětil sv. Otec a kterými dotýkáno bylo vzácných ostatků svatých. Vzpomíná památných slov sv. Otce při svěcení korunek: Blahopřeji Vám k tak šťastnému okamžiku, jakého se Vám dostalo a vyřizuje jeho pozdrav a požehnání hanáckému lidu. Poutníci hanáčtí byli krásnými slovy nadšeni a zároveň dojati. Dlouho budou vzpomínati. Účinek byl viditelný i na těch, kteří přijeli jen tak na výlet a možná, že ze Šavlů stali se Pavly. Za krásnou přednášku poděkoval p. Fr. Vodička. Poutníky hanácké, které jako bratry má velmi rád, pozdravil právě přítomný dp. farář Kollator z Dolního Úsova v Čechách. Dp. faráři dostalo se té radosti, že mohl spatřiti Sv. Hostýn, jehož sláva už se hlásá v rukopise královdvorském. Na to holdovali Matce Boží svatoh. K. Trunečka za muže jadrně a stručně, M. Vysloužilová za panny, Evž. Trunečka za dítky. Všeobecné proslovy přednesli pp. Nehera a Cyrill Pospíšil. Na to zaslán J. E. panu kardinálu arcibiskupu olomuckému Bauerovi pozdravný telegram, provolána sláva sv. Otci, J. V. cí-

saři a za zvuků hudby zapěna rakouská hymna. Na to superior P. Ostrčilík zakončil Akademii vřelými slovy a pozval na příští rok Hanáky, aby co v největším počtu přišli k slavnosti odhalení a posvěcení bronzové sochy Nejsvětějšího srdce Páně na Sv. Hostýn. Hanáci slíbili radostně, že přijedou. Po akademii, před chrámem svatohost. poutníci byli fotografováni v čele s obětním obrazem sv. Cyrilla a Methoděje a superiorem P. Ostrčilíkem.

O půl 6. hod. konalo se požehnání na rozloučenou, poutníci naposledy pozdravili zářící Pannu Marii a za zpěvu »V zemi slávů« doprovázeni P. superiorem, ubírali se dolů a pak k Bystřici a vlakům.

Po 7. hod. večer vyjely vlaky z Bystřice a za zpěvu poutníků a hudby dorazily o půl 11. hod. v noci do Prostějova.
Počasí bylo celý den krásné a Hanáci radostně vzpomínali na prožilou krásnou pouť, která zůstavila v srdcích nevyhladitelné dojmy a povznesla vysoko lidské touhy. Uspokojeni a osvěženi rozcházeli a rozjížděli se poutníci do svých domovů s přáním, dá-li Pán Bůh, na rok zase na Sv. Hostýně se shledají

Pouť pořádal výkonný výbor strany za souhlasu důstojného farního úřadu prostějovského.

Také přišli v neděli 19./7. poutníci z Drahan a Metylovic se svými dp. faráři. Druhý týden konali opět kněží duch. cvičení. Protože bylo velmi krásné počasí, přicházelo ve všední dny na 100 i na 200 poutníků a výletníků z Moravy i z Čech. Někteří konali cesty po Moravě do sloupských jeskyní, do Holešova na výstavu a přes Sv. Hostýn na Radhošť. Někdy bylo příliš horko; odpoledne ve stínu až 24° C, ale většinou větřík poutníky ochlazoval. V pátek 24./7. k večeru přichvátali poutníci z Velkých Karlovic s knězem, bohoslovcem a s hudbou, konali po celou sobotu rozmanité pobožnosti a v neděli skoro ráno odešli. Taktéž v sobotu odpoledne přijelo vlakem z Těšínska 225 Senovských s dp. farářem a hudbou a v neděli na sv. Annu z Horního Újezda s dp. farářem, s družičkami a omladinou v krojích. Zmokli však. Následující dvě neděle 2. a 9. srpna pro mobilisaci bylo málo poutníků. Proto bylo kázání jen od oltáře. Zato překvapila návštěva na svátek nanebevzetí P. Marie. Ač nejezdily vlaky, byl přece 15./8. a 16./8. chrám přeplněný. Slavnosti dodal zevnějšího lesku J. M. nejdp. biskup Josef M. Koudelka, který 14./8. večer byl z Olomouce přivezen automobilem p. továrníka Thoneta, a v pondělí 17./8. byl zpět odvezen automobilem p. továrníka V. Zbořila. Obšírné vylíčení slavnosti popisuje P. Ad. Jašek v článku: »Jak jsme oslavili druhé výročí korunovace svatohostýnské«.

Také po obě neděle 23. a 30. srpna byl chrám plný, většinou kajícníků, kteří se až dopoledne tlačili ku zpovědnicím, ač 5—8 kněží od rána zpovídalo. 29./8. připutovalo za vedení p. Tomečka 150 poutníků z Milenova u Hranic s družičkami, a měli zpív. mši sv. za své vojáky.

Sv. Hostýn a válka. Když J. E. Frant. kardinál Bauer měl 6. srpna v Olomouci na rozloučenou promluvu k vojsku táhnoucímu do boje, odporučoval je do ochrany Božského Srdce Páně a pokračoval: »S touže však vroucností a důvěrou, se kterou Nejsvětější Srdce Páně uctíváme, vzývají zvláště katoličtí Moravané nejblahoslavenější Rodičku Boží na četných poutních místech mariánských o pomoc a ochranu, majíce na živé paměti, že nebylo slýcháno, aby koho opustila, kdo pod její ochranu se utíká«. Tato slova se vyplnila v prvé řadě na Sv. Hostýně. Mnoho mužů povolaných do války koncem července a začátkem srpna přicházelo ku sv. svátostem. Dlouho a vroucně se modlili před hlavním oltářem, chodili od jednoho vedlejšího oltáře k druhému, nechali si světiti růžence, medajlky, obrázky, a někteří byli oblečeni do sv. škapulíře. Ti, kteří nemohli připutovati, aspoň si vyprosili od známých buď medajlku neb obrázek P. M. Svatohostýnské. A když odjeli mužové, přicházejí na pouť manželky, matky, sestry, děti jednotlivě i v zástupech, jak v neděli tak i ve všední dny. I takoví, z jejichž rodin nebyl nikdo odveden, spěchali se smířiti s Pánem Bohem ze strachu před nejistou budoucností. Též veřejné modlitby se konají nyní každodenně na Sv. Hostýně. Po každé mši sv. se k úmyslům: pomodleme se za živé a zemřelé členy Matice Svatohostýnské, za odporučené nám úmysly, za dobrodince tohoto chrámu Páně, přidávají prosby: za šťastný výsledek války, za vojáky, a modlí se 3 Otčenáše. Každý den při požehnání se taktéž dle nařízení nejd. ordinariátu olomouckého modlí za vojáky 3 Otčenáše, a dle rozkazu řádových představených žalm 45.

Jedenkráte jsem viděl z rozhledny, kterak jedou Bystřicí vlaky plné vojáků. Na nádraží bylo mnoho obecenstva, které vojsko hostilo. Také několik set pohlednic s korunkami P. M. Svatohostýnské jim bylo rozdáno. Když jely vlaky okolo Sv. Hostýna, pohlíželi vojáci vzhůru. Kdo uhodne, co si asi myslili? Také mě napadlo toto: když s takovou starostí a láskou vyprovázejí na vojnu manželky své muže, matky své syny, a připravují se nemocnice pro raněné, jak asi si počíná Panna Maria svatohostýnská, když vypravuje poutníky, kteří se s ní loučí, do boje ve světě! Vždyť bojování je život člověka na zemi. Jak velké zásoby milosti jim chystá, aby neklesli, jak hojí jejich rány, a co s nimi má starostí, dokud v posledním boji nezvítězí.

Na konec podávám několik myšlenek o účinku našich modliteb za vojáky, jež uveřejnil Em. Žák v »Čechu« 23. srpna:

»Modlíme se s nimi všichni. Snad za nějaký zázrak? Za změnu toho, co je a bude účinkem stálých zákonů přírody? Aby snad ta kule, jež míří na jich hlavu, změnila ná-

hle svůj směr a vyhnula se našim nejdražším? Aby drtící šrapnel či granát právě na nich nevykonal své díl ozkázy?

Za zázraky se nemodlíme. Ale víme, že je řada nepředvídaných okolností, množství »náhody«, jež vymykají se poznání a vedení lidského rozumu, a přece mají největší vliv na osudy lidí i život jednotlivců. Nepatrná okolnost často zachraňuje, a maličkost často vraždí. Nuž za šťastné a příznivé utváření těchto nezbadatelných a poznání lidského důmyslu vzdorujících okolností pro naše drahé vojíny se modlíme a stále modliti se budeme.

To, co je v rukou Božích, co zákonům přirozeného řádu Bůh neodevzdal, ale zůstavil sobě a své moudrosti vyhradil, to je předmětem našich proseb. Bůh připravuje osudy lidí i národů. Život náš je výslednicí naší práce a jeho řízení. Nuž konáme jen co všichni lidé, tuše záhady života a složitost událostí, vždycky činili a činí. Namáháme se ze všech sil, abychom vykonali vše, co je v naší moci, a dovoláváme se Boží ochrany, aby Bůh učinil pro nás, co v jeho rukou spočívá. Konáme onen »trošek«, který můžeme, a prosíme Boha, aby učinil ono »mnoho«, jež jediné On může. —

A jestli nevyplní se vše dle našich proseb a dle našeho přání, a nejeden syn nalezne hrob daleko od nás, v zemi cizí, pokloníme se odevzdaně boží Prozřetelnosti. Přineseme pokorně tuto největší obět srdce. Matka sedmibolestná bude nám útěchou a ochránkyní. Dokážeme, že pochopili jsme význam slov, jež stále nyní opakujeme a jež častěji než jindy a vroucněji než v dobách pokojných ozývají se chrámem: »Buď vůle Tvá«. Ta smrt či ta jizva jest pro něho čestnější, vznešenější a jistě i šťastnější, než aby snad zahynul v hříších jako obět vlastních vášní nebo lehkomyslnosti. Smrt na poli válečném je plna zásluh i slávy. Gloriola svatých mučedníků vrhá na ni svůj odlesk z říše věčné.«

Někteří lidé snad ze zlomyslnosti šířili poplašné zprávy o Sv. Hostýně. Neboť 29. srpna přinesl kroměřížský časopis »Pozorovatel« tuto zprávu: »Povídačky o Sv. Hostýně. Nechtěli jsme veřejně odpovídati na všelijaké povídačky o Sv. Hostýně jako: že je podkopán, že se tam dělají zákopy, že se opevňuje atd. Poněvadž však povídačkám těm i vážní lidé věří, prohlašujeme, že se na Sv. Hostýně naprosto nic nezměnilo, že se tam žádná opevnění nezřizují, že tam nevidět vojáka, kromě vojáka poutníka. Přístup je úplně volný, a jak minulá neděle dokazuje, přemnozí poutníci přicházejí, a u vroucí pobožnosti vlast i své vojáky do ochrany Matky Boží odporučují; kterého příkladu i jiní by měli následovati, jimž možno na Sv. Hostýn dojíti. Výbor Matice Svatohostýnské«.

Počasí v polovici července bylo krásné. Až 23. července odpoledne se hnala přes Sv. Hostýn strašná bouře z Uher k Pradědu. Po 5. hod. odpoledne se valily husté mlhy přes hory, za nimi tmavé mraky, zadul vichor, spustil se liják, blesky šlehaly kolem a burácel hrom. Asi za hodinu začalo se vyjasňovati a bylo možno sledovati bouři na rovině. Od Kojetína a snad i dále až k Javorníku kelečskému byl jeden šedý plášť dešťový. Blesky šlehaly buď jako šípy, tu u Chropíně, tu zase nad Černavou, anebo se křižovaly v mračnech jako dlouhé vlny od Přerova až ku Kelči. O 6. hod. byla bouře za Olomoucem a ve Slezsku, a o půl 7. hod. se zastavila u Pradědu. Vůkolní krajina byla jako umytá. Komonec a Klobucké hory byly jako na doskok, a kouř vlaků u Záhlinic, Kroměříže, Chropíně se vinul jako bílé pásy na tmavé půdě. Při této bouři naprší lo 13 mm; v noci nato naprší lo 23 mm. Po této bouři bylo několik dní počasí pro pozorovatele jako stvořené. Někdy bylo jasno, žes mohl kus Moravy, zvláště krajinu za Olomoucem přehlédnouti: ukázaly se několikráte hory Šilperské, Kralický Sněžník a Praděd. V sobotu odpoledne před sv. Annou jsem viděl dalekohledem okna dubského chrámu. Na sv. Annu, když odcházeli poutníci pršelo celé odpoledne: naprší lo 21 mm. Bylo jen 10° C tepla. 4./8. naprší lo 28 mm; 6./8., kdy byla průtrž mračen u Sv. Kopečka a u Domaželic u Přerova, naprší lo 52·6 mm. Také i v polovici srpna po několik dní pokrápělo. V pondělí 17./8. naprší lo za celý den 10 mm. J. M. p. biskup Koudelka a probošt Stojan odjížděli v dešti. Od 20. srpna do konce bylo velmi krásné počasí, jasno a teplo. Průměrná teplota za července byla 16·4° C, za srpen 16° C. V druhé polovici července kvetly lípy a červenaly se jeřabiny. V oktávu nanebevzetí Panny Marie, byl u křížové cesty sečen oves a vázán.

Osobní zprávy. 16. července nás poctil svou návštěvou nejdp. kap. děkan Ad. Potulicki a poslal do musea obraz kardinála Troyera, prvního světitele Sv. Hostýna. 19. července přišel z Bystřice na Sv. Hostýn pěšky dp. Frant. Zlámal farář na odpočinku ve Staříčí, jenž má 85 let. 20. července jel dp. superior do Rajhradu dávati duchovní cvičení. 24. července navštívil Sv. Hostýn P. Frant. Pold T. J. jenž tu také před lety působil, a 28. července odjel jakožto představený do Králové Hradce. 29. července byl hostýnský varhaník Al. Caletka povolán k vojsku. Ve slavnosti za něho hrál p. učitel Šulák z Bystřice, jindy hrávává dcera p. hostinského. 31. července nás navštívili vdpp.: Fr. Kremel, pan farář z Prusenovic, ze Střebětic, z Ruclavic, z Křenovic, p. V. Zbořil, MUDr. A. Váhala. Odpoledne přijel na krátkou návštěvu automobilem ze Skaličky J. M. biskup Koudelka s Msgrem Roskou, a brzy odjel. 5. srpna přijeli na prázdniny profesoři k. a. gymnasia v Dejvicích u Prahy P. Em. Kubíček T. J. a P. Frant. Kubíček T. J. a 19. srpna z Vídně P. Al. Jemelka T. J., jenž měl 23. srpna primiční kázání ve Val. Meziříčí, a potom konal na Sv. Hostýně svoje exercicie. 25. srpna bylo

slavné requiem s assistencí za zemř. papeže Pia X. a 26. srpna za zemř. P. generála T. J. Fr. Wernze. V poutní době nám mnoho vypomáhal karmelitán Method Měrka, rodák z Prusinovic, jenž bydlí v Budapešti, a přijel na zotavenou do svého rodiště. V neděli a svátky přicházíval na Sv. Hostýn na výpomoc a 31. srpna odjel zpět do Budapeštu. — Dodatkem poznamenávám, že i oba koně naše museli na vojnu.

Duchovní cvičení na Sv. Hostýně od 14. do 18. července súčastnili se následující P. T. důst. páni: P. Čech, farář, Pravlov, (Br.), Fr. Čermák, koop., Penčice (Ol.), Fr. Florian, arcikněz, Tasov (Br.), Al. Heroudek, farář, Vel. Lukov (Ol.), V. Horák, prof., Litovel (Ol.), dr. Fr. Hubík, prof., Kroměříž (Ol.), Ed. Jedlička, koop., Náměšť n. Osl. (Br.), Fr. Janýška, koop., Bílovice (Br.), J. Jílek, kaplan, Přelouč, (Kr. Hr.), Jar. Kočí, kaplan, Tlumačov (Ol.), J. Koutný, koop., Pozořice (Br.), Cyr. Kytnar, farář, Rožná n. P. (Br.), K. Keprda, koop., Klobouky u Br. (Br.), Fr. Kučera, farář, Znorovy (Ol.), Jul. Kalusek, kaplan, Brušperk (Ol.), Fr. Kollator, farář, Dol. Bousov (Lit.), J. Krestýn, děkan, Jaktář (Ol.), Jos. Mazůrek, far., Bergen (Br.), Rud. Nečesaný, farář, Rychaltice (Ol.), Boh. Navrátil, koop., Veselí n. M. (Ol.), Aug. Nezval, k. r. a farář, Budišov (Br.), Fr. Nerád, koop., Zlín (Ol.), Jan Procházka, kapl., Lišeň (Br.), R. Straka, koop., Telč (Br.), J. Smékal, koop., Prostějov (Ol.), T. Strommer, admin., Špičky u Hranic (Ol.), Fr. Venhuda, kat., Husovice (Br.), Jan Vychodil, assessor, Cholina (Ol.). Řídil P. Černý T. J. — **Od 20. do 24. července 1914:** Alexa F., farář Tršice (Ol.), Bražina F., kat. Michalkovice (Vrat.), Dokoupil Frant., úřed. konsist. Olomouc (Ol.), Hluza Felix, koop. Michalkovice (Vrat.), Hradil Jan, kat. Kouřím (Pr.), Hašek Vinc., farář Hor. Dubňany (Br.), Jokl Jeno, prof. Kroměříž (Ol.), Kuhn Ig., admin. Bransdorf (Ol.), Lubojacký Max, farář Paskov (Ol.), Michal Jan, farář Kučerov (Br.), Motáček Frant., koop. Kdousov (Br.), Morávek Václ., koop. Chudobín (Ol.), Navrátil C., kaplan Chvalkovice (Ol.), Novák Ondř., farář Martinkov (Br.), Neužil In., kaplan Brno (Br.), Neuschl Rud., farář Nedvědice (Br.), Nevrkla Ant., farář, Konešín (Br.), Pátek Bedř., prof. Brno (Br.), Sklenář Jan, kat., Pacov (Č. B.), Štaffa A., farář, Boršice (Ol.), Soukal Fr., děkan H. Kounice (Br.), Tománek Jan, děkan D. Dunajovice (Br.), Tomec Václ., děkan N. Přerov (Br.), Václavek K., děkan Pošná (Č. B.), Walter Jan, děkan Pacov (Č. B.), Wáclavek Jos., farář Záhlinice (Ol.), Vojanec Al., arcivév. zámecký kaplan Židlochovice (Br.), Řídil P. J. Černý, T. J.

Křížová cesta: J. M. nejdp. biskup Jos. Koudelka z Ameriky 200 dolarů na obraz IV. zastavení na vděčnou památku svých zemř. rodičů, nejm. 2 K, nejm. 60 h, nejm. Raclavice 50 h, Ant. Perůtka V. Lukov 5 K, K. P. Velká 5 K, nejm. z Pavlovic 5 K, nejm. z Kralic 1 K, Cec. Bendová v Komárově 2·10 K.

Korunovační slavnosti: nejm. 5 K.

Na Sv. Hostýn posláno od nejm. z Mor. Ostravy 20 K a od Fr. Juřičkové z Vilímova 6 K.

Na mosaikový obraz: Dp. E. J. Kotoza O. S. B. Domašov 5 K, dp. J. Múčka, koop. V. Karlovice 5 K.

Na sochu Bl. Srdce Páně: Simeon Zapletal, far. Telč 5 K. Fr. Mikan, far. Pavlov 10 K, Ant. Bártek, děkan St. Hobzí 20 K, Fr. Vlach, far. Dambořice 10 K, Jos. Hejátko, koop. Dambořice 10 K, Ed. Štefan, far. v. v. Letovice 10 K, Fr. Navrátil, far. N. Kynice 10 K, Jan Novotný, koop. St. Hobzí 10 K, Jan Doležel, far. Rouchovany 10 K, Jan Matuška, far. Kadov 10 K, Jan Pánek, koop. Brtnice 10 K, Jos. Ondrák, kat. Brtnice 10 K, Ant. Holub, far. v. v. Nový Hradec Král. 10 K, Kašpar Ibl, far. Oužice 20 K, Al. Šťasťa, far. St. Město 10 K, Pav. Benda, koop. St. Město 10 K, Mat. Chládek, prof. náb. Třebíč 4 K, Nejm. 20 K, — Pznovu darovali: Fr. Ambrož, kurát v úst. chorom. v Brně 20 K, Jan Gottwald, far. Pulgary 4 K, B. Jiráček, kat. Vinohrady 10 K, Ant. Šnajder, far. v. v. Plumlov 4 K, Fr. Janovský, prof. náb. v Brně 4 K, J. Filípek, far. Jamy 4 K, B. Heintz, koop. Telč 2 K, Dr. Evžen Kadeřávek O. Prem. v Želivě 10 K, Nejm. z Bystřice p. H. 100 K, Nejm. kněz exernitant 100 K, Nejm. 10 K, Nejm. 5 K, Jos. Žák z Machové 4 K, Poutníci z Vídně 20·18 K, Rodina Sedlaříková z Hlinska 5 K, Nejm. z farnosti Spitinovské 5 K, Marie Taubel ze Štípy 60 h, Klanicová z Přílep 60 h, C. r. Lambert a K. Wichterle v Prostějově 100 K, 2 nejm. z Kralic 2·40 K, nejm. z Držovic 1 K, Jos. a Františka Zmeškalovi z Nahošovic 20 K, Frant. Haramia z Kaňovic 5 K, Dorota Strnadlova ze Špiček 5 K, Fil. a Kar. Kunovských ze Špiček 5 K, Barb. Šustková z V. Ořechova 1 K, Barb. Šenk ze Staré Vsi 5 K, nejm. 10 K, nejm. 5 K, nejm. 5 K, nejm. 10 K, Marie Soldanová z Prostějova 10 K a Beata Žaliová 5 K, J. P. R. 3 K, nejm. z Těšňovic 2 K, nejm. 2 K, Klivarova z Olšovce 1 K, Barb. Bělíková z Dubu 2 K, M. Staňková z Vysoké 2 K, Fr. Ministrová 2 K, Jos. Bajerova z Přerova 1 K. — Všem šlechetným dárcům dosavadním i příštím račiž hojně a štědře odplatiti B. Srdce Páně samo!

Panně Marii svatohostýnské děkují: Manželé Zapletalovi z Bystřice za uzdravení z těžké nemoci, nejm. za hmotnou pomoc v nouzi, J. A. T. z Mrlínka za vyslyšení prosby v důležité věci, Marie Ovčáková za uzdravení a vyslyšení proseb, Marie Hlávková z Brna za vyslyšení v důležité záležitosti, J. M. z Krakova za vyslyšení prosby v důležité věci, M. J. sestra III. řádu v Přerově za uzdravení po 5leté nemoci, K. P. rolník z Velké u Hranic za uzdravení po nebezpečné operaci, nejm. z Bystřice za uzdravení a vyslyšení prosby. A. V. z Prusinovic za uzdravení své sestry z těžké ne-

moci, František Tašek z V. Orlové R. Slezsko za navrácení zdraví sobě a svému dítku, Fr. N. z Bystřice za uzdravení z těžké nemoci, odběratelka Hlasů od Senice za uzdravení, T. S. z Bystřice za vyslyšení v těžké záležitosti, jistá dívka, která v době eucharistického lurdského sjezdu s velkou vroucností prosila P. Marii o pomoc, a od té chvíle pocítila úlevu ve své chorobě, Matylda Šimova v Luboměři u Spálova za uzdravení šest let trvající choroby v nohou a uzdravení sousedova dítka, které nemolho choditi, a nyní již běhá.

Prosebná pouť na Sv. Hostýn a posvátný Velehrad. V těžkých chvílích utíkali se vždy zbožní předkové naši o mocnou pomoc s hůry na Svatý Hostýn k Matce boží, která divy tvoří, a Panna Maria nikdy neoslyšela vroucích proseb ctitelů svých, zůstala vždy Matkou lidu svému. I letos za válečných hrůz putují tam četně k Vítězné Ochraně Moravy. Podobně i posvátný Velehrad byl útočištěm předkům našim v dobách strastiplných. I zde u svatých Cyrilla a Methoda docházeli útěchy, zmužilosti, odhodlanosti, důvěry a odevzdanosti do vůle boží. Skoro po celé říši konají se veřejné pobožnosti a prosebné průvody za vítězství naše. Na četně projevená přání koná se na Sv. Hostýn v sobotu dne 12. a v neděli dne 13. září (nenastanou-li neočekávané překážky, o čemž by se dalo věděti v novinách) prosebná kající pouť s veřejnými modlitbami a pobožnostmi za Jeho Veličenstvo císaře a krále, za vítězství, za šťastný návrat vojínů našich, za nebeskou ochranu pro drahou vlast a milostivé odvrácení hrůz válečných. Pouť započne v sobotu k večeru 12. září a bude se konati v neděli na to. Na naznačený úmysl s pobožností za padlé a raněné vojíny kromě sv. zpovědi a spol. sv. přijímání budou se konati veřejné modlitby, sl. bohoslužby a prosebný průvod s Nejsvětějším v neděli dopol. Podobná prosebná pouť bude se na týž úmysl konati na posv. Velehrad 26. a 27. září. Býval-li milosrdný Bůh pokáním usmířen a milostiv, zajisté shlédne i na pokorné prosby kajícího lidu našeho, když je bude veřejně lítostivě vysílati u trůnu korunované Královny nebeské na Sv. Hostýně a u hrobu apoštola Moravy sv. Methoda na posv. Velehradě. Odporučujeme v těžkých chvílích drahou vlast a své věrné, kteří obětují za ni to nejdražší, do ochrany Matky boží svatohostýnské a apoštolů svých sv. Cyrilla a Methoda! Výbor Matice svatohostýnské. Ústřední výbor Apoštolátu sv. Cyrilla a Methoděje pod ochranou Bl. P. Marie.

Heslo »Zpět k Římu« v anglikánské církvi. »Catholic Directory« na r. 1914 podává zajímavou statistiku anglických konvertitů, v níž srovnáván je počet katolického obyvatelstva a konversí v jednotlivých diecesích v r. 1912. Ze zprávy vyjímáme tato zajímavá data: V diecesi westminsterské bylo katolíků 256.200, konversí 1359, v northamptonské katolíků 14.859, konversí 253, v leedské katolíků 119.281, konversí 637 atd. Ve 13 diecesích bylo r. 1913 6511 obrácení na víru katolickou. Připočteme-li k tomu konvertity skotské, kterých je velmi mnoho, bylo r. 1913 v Anglii a ve Skotsku obráceno na víru katolickou nejméně 10.000 lidí. Ale i pokatoličťování církve anglikánské pokračuje velmi slibně. Na nedávné »Convocation of Canterbury«, která je zákonodárným shromážděním anglikánské církve, přijat byl 79 proti 8 hlasům návrh na změnu modliteb při přijímání, ačkoliv děkan canterburský dr. Wace vystoupil proti změně velmi ostře, útoče prudce na stále »romanisování« anglikánské církve.

Proč se stal katolíkem. Roku 1855. stal se katolíkem protestant, universitní professor práv v Mnichově, Dr. Bedřich Bernhadr, referent v ministerstvu vnitra. Studoval stále a velice se zajímal o katolickou církev, až se stal katolíkem. Když mu protestanté vyčítali, že se stal papežencem, ultramontánem, odpověděl jim zvláštním spisem, proč tak učinil a proč nyní je šťastnějším. Píše toto: »Katolická církev prokázala lidstvu, vzdělanosti, osvětě největší služby, a svět jí splácí — nevděkem. Bez papežů byla by Evropa poušť. Papež krotil zpupné vladáře, hájil práva utiskovaných. Dějiny katolické církve jsou dějinami lásky k bližnímu, k chudině, nemocným a nešťastným. Učení katolické církve může učiniti člověka lepším a ctnostnějším než jakékoli jiné. Krotí náklonnosti ke hříchu, bojuje proti hříchu a odvrací od něhoo, drží vášně snáze na uzdě, ježto má k tomu mocné prostředky: svaté svátosti, Tělo Páně, mši svatou a j. Člověk se tu může státi svatým, připodobniti se samému Bohu. Církev katolická má neomylný úřad učitelský, tedy přechovává pravé a nezkažené učení Kristovo, jež naplňuje pokojem a štěstím. Bůh sám v církvi katolické koná zázraky a stvrzuje pravdu jejího poslání. Církev katolická je stále pronásledována, ač nejvíce dobrodiní prokazuje, a proto je církví Kristovou, který církvi své pronásledování předpověděl. Církev katolická přes všecka pronásledování stále vzrůstá, proto je církví pravou, neboť Kristus jí slíbil stálou pomoc proti branám pekelným. Snáze slunce zhasnouti, nežli církev katolickou zahubiti.« — To jsou asi nejhlavnější důvody, proč se stal katolíkem. — V Kristu je pokoj, světlo, síla, spása; pokoj na zemi, pokoj věčný na nebi!

Za redakci zodpovídá **David Kubíček**, emer. děkan v Kroměříži.
Nákladem Matice Sv. Hostýnské. — Tiskem Jindřicha Slováka v Kroměříži.

zumu a velezrády. Řada vražedných útoků, s rozmyslem připravované a provedené spiknutí, jehož hrozný zdar Mne a Moje věrné národy v srdce zasáhl, jest daleko viditelnou krvavou stopou oněch tajných pletich, které ze Srbska byly zahájeny a řízeny.

Tomuto nesnesitelnému řádění musí se učiniti přítrž, ustavičná vyzývavost Srbska musí se ukončiti, má-li čest a vážnost Mého mocnářství zůstati neporušena a jeho státní, hospodářský a vojenský rozvoj býti ušetřen stálých záchvějů.

Marně podnikla Moje vláda ještě poslední pokus, dosíci tohoto cíle prostředky míru, pohnouti Srbsko vážným napomenutím k obratu.

Srbsko odmítlo umírněné a spravedlivé požadavky Mé vlády a odepřelo dostáti povinnostem, jichž splnění v životě národův a států jest přirozeným a nutným základem míru.

A tak nejen jsem nucen přikročiti k tomu, aby se mocí zbraní opatřily nezbytné záruky, které mají zabezpečiti Mým státům pokoj uvnitř a trvalý mír na venek.

V této vážné chvíli Jsem si plně vědom celého dosahu Svého rozhodnutí a Své zodpovědnosti před Všemohoucím.

Vše jsem prozkoumal a uvážil.

S klidným svědomím nastupuji cestu, kterou Mi povinnost vykazuje.

Spoléhám na Svoje národy, kteří ve všech bouřích vždy v jednotě a věrnosti kolem Mého trůnu se seřadili a pro čest, velikost a moc vlasti k nejtěžším obětem vždy byli ochotni.

Spoléhám na statečnou, obětavým nadšením naplněnou brannou moc Rakousko-Uherska.

A důvěřuji ve Všemohoucího, že Mým zbraním dopřeje vítězství.

Stürgkh v. r. **František Josef,** v. r.

Závěť míru † sv. Otce Pia X. ke všem katolíkům světa. »Acta Apostolicae Sedis« ze dne 3. srpna 1914 přinášejí na prvním místě vyzvání sv. Otce Pia X. ke všem katolíkům světa, jež v českém rouše zní takto: Ježto téměř celá Evropa se řítí do víru přesmutné války, jejíž nebezpečí, ztráty a výsledky kdo poněkud uvažuje, jistě jat jest zármutkem a hrůzou, nemůžeme ani My nebýti dojati a sevřeni nejtrpčím zármutkem, majíce péči o spásu a život tolika občanů, tolika národů. V takovém všech věcí zmatku a nebezpečí docela cítíme a poznáváme, že vyžaduje na nás otcovská láska a úřad apoštolský, abychom mysle všech křesťanských věřících důrazněji obrátili tam, odkud pomoc přichází, totiž ke Kristu, knížeti pokoje a prostředníku mezi Bohem a lidmi nejmocnějšímu. Vyzýváme tudíž všecky katolíky světa a zvláště duchovní, aby se uchýlili k jeho trůnu milosti a milosrdenství; nechť se nařízením biskupů v každé farnosti konají veřejné pobožnosti, aby milosrdný Bůh, takořka unaven modlitbami zbožných, neblahou pochodeň války odstranil co nejdříve, a milostivě vnukl vládnoucím myšlenky pokoje a nikoli soužení. Dáno ve Vatikáně, dne 2. srpna 1914. Pius X pp.

Papež o válce. Z Říma 20. srpna. Jistá vatikánská osobnost prohlašuje v »Giornale d'Italia«: Bolest, kterou papež pociťoval nad válkou, nebyla poslední příčinou jeho nemoci. Papež pravil, že dříve papež mohl zabrániti válce. Jak mnoho kněží a seminaristů, kteří včera nalézali se v Římě v kolegiích, muselo odcestovati, aby vstoupili jako nepřátelé do armády. Jeho srdce jako papeže a katolíka chvěje se nad tím. Při těchto slovech měl papež v očích slzy.

Papež Pius X. a dělnictvo. Ještě před smrtí sv. Otce sděloval »Osservatore romano«, že svatý Otec nařídil, aby se i na dále pokračovalo v nynějších abnormálních poměrech ve stavbách kostelů, škol a jiných stavbách prováděných na účet svaté stolice v Římě a předměstích. Papež vyslovil přání, aby se tyto stavby prováděly pokud bude možno, aby se tak přispělo k zmírnění bídy pracujících vrstev.

O zbožnosti arcivévody Františka Ferdinanda vyprávěl v kázání při smutečním projevu v kostele Augustiánů ve Vídni P. Puntigam T. J.: »Paní vévodkyně byla vzorem zbožnosti a ctnosti a i arcivévoda vedl neobyčejně zbožný život. Denně vykonával na kolenou svou ranní a večerní modlitbu, denně byl přítomen mši sv. a každý prvý pátek v měsíci přistupoval k stolu Páně. Byl velkým ctitelem nejsvětějšího Srdce Ježíšova a Matky Boží. On to byl hlavně, který se přičinil o velký průvod při eucharistickém kongresu ve Vídni a v Konopišti každý rok ve svátek Srdce Ježíšova nařídil procesí, jehož se s rodinou súčastnil. Byl i velkým ctitelem mariánským. Při mši sv. v Ilidži často vzhlédl k obrazu Panny Marie na vedlejším oltáři. Tušil snad co ho čeká a vyprošoval si k poslednímu boji pomoci a ochrany Matky Boží pro sebe, svou rodinu a celé Rakousko. Když lékaři rozepjali po atentátu jeho vojenský kabát, nalezli na prsou zlatý řetízek s medailí Matky Boží a božského Srdce Ježíšova. Vzal si tuto medaili s sebou do hrobu.

Ku charakteristice vévodkyně Hohenbergové. Pařížský »Gaulois« uveřejňuje dopis zesnulé ženy rakouského následníka trůnu, který krátce po svém jmenování vévodkyní zaslala jisté svojí ve Francii žijící, přítelkyní. Dopis zní: »Má drahá přítelkyně. Máte pravdu, pravíte-li, že musím míti velkou radost nad laskavostí, kterou mi císař milostivě prokázal. Nikterak si nezatajuji, že jsem si toho nezasloužila a že za to děkuji jedině svému manželu, jehož zásluhy jsou jeho strýcem uznávány. Přemýšlím-li o událostech svého života, spatřuji tak veliké zasahování Prozřetelnosti v něj, že si uvědomuji své velké povinnosti, které mi ukládá, a musím říci, že má se mnou Všemohoucí obzvláštní úmysly. V pokoře děkuji Tvůrci a doufám, že za dobrodiní, jimiž mne zahrnul, se budu moci odvděčiti jeho svaté církvi. Ať již mi přichystá osud jakoukoliv budoucnost, neustanu nikdy, pokud mi síly stačí, pracovati pro slávu církve a pro štěstí země, jejíž vládě budu vždy věnovati zájem, země, kterou můj manžel hluboce miluje!« — Vévodkyně Žofie Hohenberská byla paní zbožná, hlubokého ducha a velkého srdce. Hanbu svému choti, kdyby se byl dočkal císařského trůnu, jistě by nebyla dělala. — Vzácné vlastnosti její podědily i dítky!

Oznámení.

Všem návštěvníkům Sv. Hostýna oznamuji zdvořile, že převzal jsem po p. Ant. Zajíčkovi krajní krámek od Rozhledny na Sv. Hostýně, kde veškeré druhy poutního zboží jako: sošky, růžence, obrázky, kříže a j. též hračky na skladě míti budu.

V úctě hluboké

V. Polach.

Sochy, oltáře, křižové cesty, Boží hroby, jesle a veškeré práce kostelní zhotovuje a opravuje umělecky, levně v každém slohu i moderním

František V. Buk,

sochař a řezbář, uměl. truhlářství

v Praze, Jílská ulice čís. 445-I

(proti Vejvodům). Založeno r. 1857.

Nákresy, fotografie, vzory kříž. cest posílám k nahlédnutí s prosbou o laskavé navrácení. Hotové sochy, kříž. cesty, jesle, kříže a jiné práce možno shlédnouti v mém skladě. — Na základě mnohých doporučení prosím o laskavé objednávky.

Vína přírodní zaručená

v sudech i láhvích, veškeré lahůdky, sýry, konservy, likéry, čaje, pražské uzeniny atd. doporučuje za mírné ceny

JAN JANSA

závod lahůdkářský a vinárna

v Holešově,

vedle obec. domu (dům p. Klabusaye).

! ‚Tisíckrát pozdravujeme Tebe'

majová kázání (2 díly) od P. Ant. Rejzka. Oba díly lze dostati na Sv. Hostýně za sníženou cenu 2 K.

SKLOMALBA

E. ŠKARDA, BRNO,

uměleckým ústav prvého řádu hotoví a dodává

chrámová okna,

v každém provedení i slohu od nejjednoduššího vzoru do nejbohatší sklomalby figurální. — Hotoví ***pravou vlašskou mosaiku*** kaménkovou pro façady, oltářní obrazy, náhrobky atd. s nejširším zaručením uměleckého a odborně dokonalého provedení. Rozpočty ochotně a zdarma.

Jsem domácí tkadlec horský

(člen spolku křesťanských sociálů).

Zasílám zboží různé.

40—50 m zbytků, 20—22 korun

dobírkou zaručeně pracích barev bez chyb.

Kanafasy na ložní povlaky, **košilová plátna** lněná neb **polovičníky, rumburské věby, griezety, ručníky,** tkané **barchety,** na šaty, **modní zefíry** na košile a bluzky a na šaty, **bílé grádle, flanely, modré tisky** na domácí šaty a zástěry, vše mnou ručně pracovány, velekrásny a trvanlivy v délce 3—15 metrů.

Frant. Maršík,

ruční domácí tkadlec,

Česká Čermná, č. 107, p. Náchod.

Každý dle potřeby račte udat co potřebujete i délku zbytku si račte zaznamenati, nehodící vyměním, neb dle žádosti peněz vrátím. Zkouška mé důvěry ujistí každého. Též zasílám **půl tuctu čistě lněných prostěradel beze švu 150 cm. šír., 200 cm. dl., jen za K 15·80.**

Svíce kostelní

pravé voskové, přesně **dle liturgických předpisů,** jakož i polovoskové a stearinové vyrábí nejdokonalejji a doporučuje firma

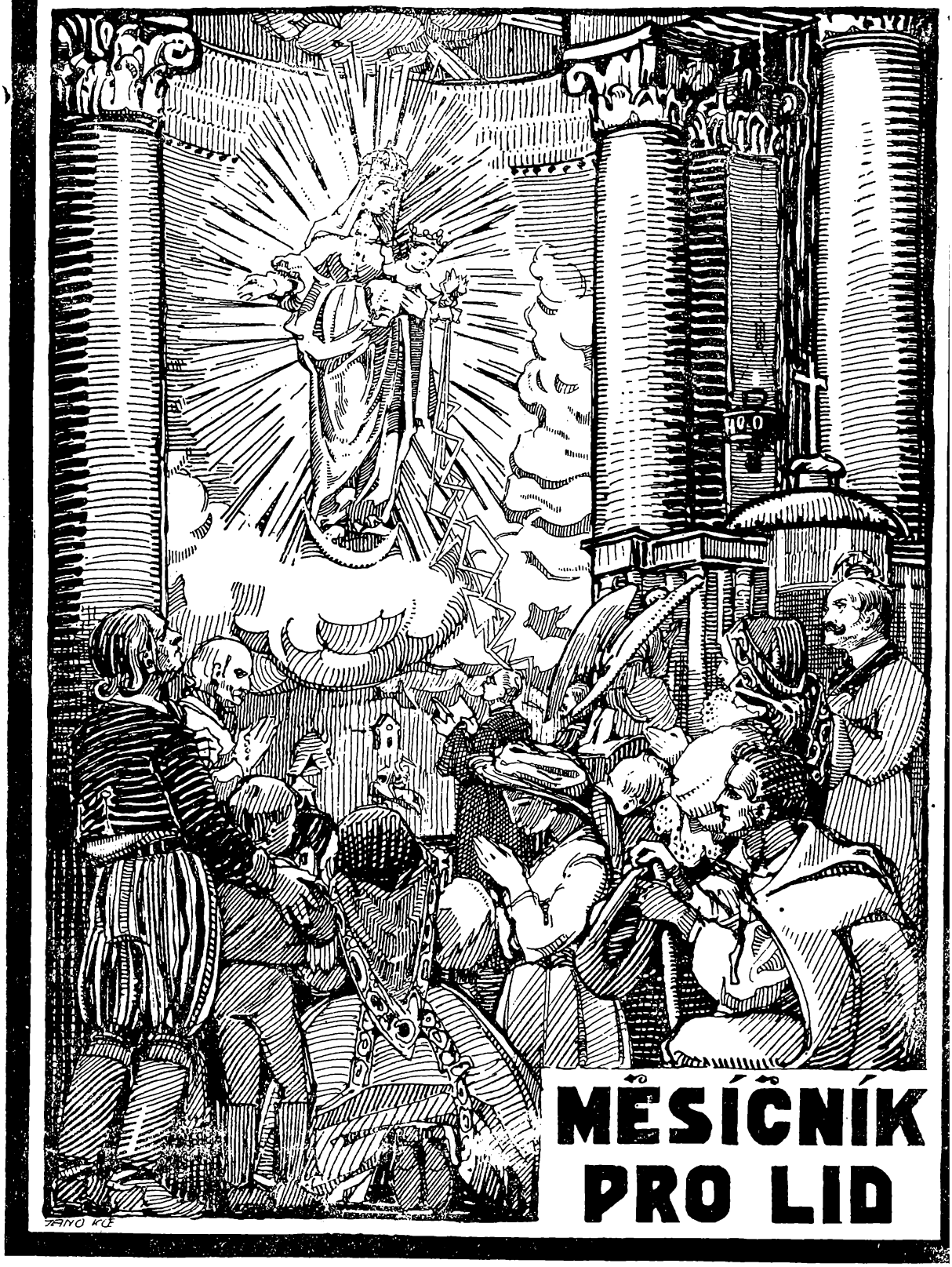
V. ZBOŘIL A SYN,

první moravská továrna na voskové zboží a svíčky v Bystřici p. H. Firma tato počítá mezi své stálé odběratele přední kláštery, farní úřady, **jakož i zemské ústavy říše Rakousko-Uherské.** — Zásilky vyřizují se franko, obal se neúčtuje. — Ceny mírné.

Za redakci zodpovídá David Kubíček, emer. děkan v Kroměříži.

Číslo 11. Listopad. Ročník X.

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ

MĚSÍČNÍK PRO LID

S povolením nejdůst. kníže-arcib. konsistoře v Olomouci a řeh. představených vydávají Otcové Tovaryšstva Ježíšova na Sv. Hostýně na Moravě. — Vychází počátkem každého měsíce. — Celoroční předplatné kor. 1·50. — V Americe 0·16 dol. — V Německu M 1·50. — Administrace na

OBSAH: Papež Benedikt XV. — Papež Benedikt XV. všem katolíkům na světě. — Kající a prosebná pouť na Sv. Hostýně. — Hostýnská (báseň). — Pomněnky. — Stoletá památka znovuzřízení Tov. Ježíšova. — Královna hostýnská na ruských hranicích. — Zprávy se Sv. Hostýna.

VYOBRAZENÍ: Sv. otec Benedikt XV. — Procesí Nivnické modlí se na Sv. Hostýně za † P. P. Pia X., a gen. T. J. P. Fr. Xav. Wernze 22. srpna 1914. — Tisícový zástup modlí se před nejsv. Svátostí pod širým nebem s Dr. K. Wisnarem, svět. bisk. olom. za šťastné a brzké ukončení války při kající a prosebné pouti na Sv. Hostýně 13. září 1914. — Vdp. exercitanti I. turnu na Sv. Hostýně od 22. do 26. června 1914.

Upozornění a prosba.

Poněvadž mnozí dosud za minulé ročníky nedoplatili ani na r. 1914 nepředplatili, viděli jsme se nuceny upomínat; těm, kdož upomínce vyhověli budou Hlasy dále zasílány, ostatním však zastaveny. Prosíme opět a naposled, aby pokud se dosud nestalo, všichni splnili svou povinnost, abychom i my svým nakladatelským povinnostem mohli učiniti zadost.

Jelikož příštím rokem započnou Hlasy Svatohostýnské své druhé desítiletí, míníme je co nejvíce možno opět zdokonalit. Papír bude mnohem lepší (hladký a lesklý) a též vyobrazení, vesměs se Sv. Hostýna, budou shotovena od nejlepší naší české firmy. Poněvadž předplatné nebude zvýšeno, nýbrž jako dosud jen 1·50 K, doufáme, že P. T. odběratelé zůstanou Hlasům našim věrni a prosíme je snažně, aby hojně nových odběratelů nám získali (každý aspoň jednoho) a jejich správné adressy co nejdříve, aspoň do začátku prosince, nám zaslati si neobtěžovali. Prosíme však jen o adressy těch, o nichž možno se určitě nadíti, že stanou se skutečnými odběrateli. Proto nejlépe by bylo je osobně na Hlasy upozorniti.

REDAKCE.

Z církve a světa.

Stanovisko Vatikánu v evropské válce. Z Říma, 7. října. »Osservatore Romano« zdůrazňuje ve svém úvodníku: Ve sporech lidstva a v krvavých konfliktech, které z nich vznikají, chtěla a chce svatá Stolice zachovati nejúplnější a naprostou nestrannost, protože klade své poslání míru a lásky k bližnímu mezi všemi národy světa bez rozdílu rasy a náboženství nad každý jiný zájem. Poslušni tohoto otcovského vedení, mají dbáti všichni věřící mírnosti řeči, zejména kněží. Tito mají tudíž klásti nad přání o vítězství své země, samo o sobě oprávněné, zajisté lidštější a křesťanštější přání světového míru a užívati vždy též vůči nepřátelům nikoli slov pohrdání a zášti, nýbrž řeči, prodchnuté láskou k bližnímu.

Nejdůst. p. biskup americký Jos. Koudelka píše dne 19. září z Rotterdamu na Sv. Hostýn: Dnes měli jsme vyjet do Ameriky; Angličané však loď zadrželi a tu teprve v úterý odebereme se do Ameriky. Vzpomeňte na mne u Matičky Boží. S Pánem Bohem! — Doporučujeme njd. p. biskupa jakožto vroucího ctitele naší korunované Královny a velikého příznivce Sv. Hostýna do vroucích modliteb milých čtenářů našich Svatohost. Hlasů!

Co píší vojáci domů.

Draze milovaní rodičové!

Zajisté jste si už o mně kdo ví co pomyslili, že tak dlouho nedávám o sobě nic vědět. Jsem dosud chvála Bohu zdráv. Měli na nohou proti nepříteli; sotva zbývala chvilka něco pojíst a spávali jsme v poli hlavu opřenou o tornistru s puškou v ruce. Dnes máme chvilku odpočinku, a tu mě popadla taková jakási tesknota po Vás a po domovu, že jsem vyhrabal kousek papíru, abych Vám několik řádků napsal. Píši toto psaní na zemi a nevím, kdy a jak ho dostanete. Pán Bůh Vám zaplať, drahá maminko, za všecku Vaši lásku. Vy jste mě život dala, Vy jste mně ho právě v minulé bitvě zachránila svým růžencem, který jste mně při loučení dala. Když jsme měli jít do bitvy, bylo dáno znamení k modlitbě a náš vojenský kněz se s námi pomodlil. Já jsem si Váš růženec zavěsil na krk pod bluzu a poručil se do ochrany Panny Marie. V duchu jsem se ještě jednou s Vámi všemi rozloučil, jako bych Vás už nikdy neměl uvidět. Bylo mně tak jaksi divně u srdce, ani to nedovedu napsat. Dali jsme se na pochod k malému kopečku asi tisíc kroků. Sotva jsme dospěli cíle, padly první rány z nepřátelské strany. Rozestaveni v dlouhé řady klekli jsme na koleno, pušky namířili a už začala palba tak strašná, že jsem za chvilku ztratil vědomí o sobě samém. Přes naše hlavy lítaly šrapnely, kolem uší to bzučelo jakoby roj včel mně chtěl sednout na hlavu: to byly kulky nepřátelských střel. Trvalo to tak asi tři hodiny, ostatně ani nevím, jak dlouho. Najednou cítím od ramene dolů na ruce, jakoby mně stékala krev až na zápěstí. Podívám se honem, a vidím, že Váš růženec, maminko, roztržený

Číslo 11. LISTOPAD 1914. Ročník X.

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ

Vydávají Otcové Tovaryšstva Ježíšova na Svatém Hostýně na Moravě.
Pořádá P. A. Ostrčilík T. J. — Vychází počátkem každého měsíce.
Celoroční předplatné 1·50 kor. — V Americe 0·40 dol. — V Německu 1·50 M.

Sv. Otec Benedikt XV.

Papež Benedikt XV.

Jak vyhlíží nový papež? Tato otázka zajímá každého katolíka. Dle obrázku je spíše hubený než silný, nosí brejle, postavy je malé, rázné, trochu nahnuté. Narodil se 21. listopadu 1854 v Italii a sice v Pegli u Janova z rodiny šlechtické marchesů della Chiesa a jmenuje se Giacomo, tedy Jakub. Bude mu 21. listopadu 60 let. Studoval práva a bohosloví v Římě. Od roku 1882 byl v papežské diplomacii a byl tajemníkem madridské nunciatury za kardinála Rampolly. Když byl Rampolla ustanoven státním sekretářem zvěčnělého papeže Lva XIII., stal se Giacomo della Chiesa jeho podsekretářem. Roku 1907 jmenován byl od papeže Pia X. arcibiskupem v Bologni, v květnu letos kardinálem. Mluví vlašsky a francouzsky. V úřadech svych se vyznamenával pracovitostí a důvtipem, v obcování soukromém dobrotou a jemností.

Úkoly čekají nového papeže mnohé a těžké. Prvním, papeže opravdu velmi důstojným projevem je jeho encyklika o míru. Evropa dnes vyhlíží jak ono jezero Genezaretské za veliké bouře, když Spasitel spal na lodičce a učeníci pracovali a se namáhali, aby lodičku dostali na protější břeh. Vlny sobeckosti tryskají vysoko, chtíce nás zničiti, ale ten, jenž utišil tenkráte prudkou bouři slovem, dovede i dnes, v největší tísni pomoci. Ať žije a šťastně panuje mnohá léta náměstek jeho zde na zemi Benedikt XV.!

Papež Benedikt XV. všem katolíkům na světě.

Sotva že jsme dosedli na stolec sv. Petra, u vědomí dobrém své neschopnosti k tak velikému úřadu co nejuctivěji jsme se sklonili před tajemným řízením prozřetelného Boha, který nepatrnou naši osobu na tak vysoký stupeň hodnosti povznesl. Když pak přes to, že nejsme vyzdobeni přiměřeně slavnými zásluhami, přece s důvěrou Nás vidíte ujímati se správy nejvyššího úřadu biskupského, ujímáme se ho jenom v důvěře na Boží dobrotivost, nepochybujíce, že Nám potřebné síly a pomoci poskytne ten, který vložil největší břímě důstojnosti. — A s této Apoštolské svrchovanosti když jsme se porozhlédli po všem stádci Páně, péči Naší svěřeném, spolu hrůzou a bolestí nevýslovnou naplnilo Nás ohromné divadlo války, když vidíme, že tak veliká část Evropy mečem a ohněm zpustošená rudne krví křesťanů. Mámeť od dobrého Pastýře Jezu Krista, jehož v řízení Církve zastupujeme, uloženo, abychom vroucí láskou otcovskou objímali všecky beránky a ovce, kolikkoli jich je na světě. Poněvadž pak podle příkladu Páně musíme býti a také jsme hotovi, za jejich spásu i život dáti, jistě a s rozvahou, pokud budeme moci, ničeho nepomineme, co by přispělo k urychlenému ukončení této pohromy. Zatím však — dříve nežli podle zvyku a zařízení římských papežů po nastoupení na Apoštolský stolec na veškeré představené věřících okružním listem se obrátíme — nemůžeme než přejati poslední slovo umírajícího Našeho svatého a nesmrtelné památky hodného předchůdce Pia X., které mu, jakmile tato válka zaburácela, jako by vynutila apoštolská péče a láska k pokolení lidskému. A proto zatím, co Sami očí i rukou k nebi pozdvihujíce, budeme Boha prositi, tak vyzýváme a zapřisaháme všecky dítky Církve svaté, především pak duchovenstvo, jako je přehorlivě vyzval předchůdce Náš, aby dále naléhavě a o závod soukromí v pokoře i veřejně, četně navště-

vujíce pobožnosti, prosili pána a vládce všehomíra, Boha, aby podle svého milosrdenství odložil tuto metlu hněvu, kterou trestá hříchy lidu. Kéž stojí při nás, prosíme, a ukáže se milostivou společným prosbám našim panenská Bohorodička, jejížto přeblažené narození, dnes ode všech vespolek oslavené, sklíčenému pokolení lidskému jako jitřenka míru zasvitlo, poněvadž měla poroditi Toto, v němž Otec věčný chtěl smířiti všecko, v pokoj uvodě skrze krev kříže jeho i co na zemi, i co na nebi jest. (Kolos. 1, 20.) —

Těch pak, kteří národy vládnou, snažně prosíme, zapřisahajíce je, aby pojali úmysl upustiti od svých neshod ke blahu společnosti lidské; kéž uváží, kterak již příliš mnoho bídy a smutku provází tento život smrtelný, aby ho nečinili daleko bědnějším a smutnějším; kéž jim postačí zříceniny už způsobené, kéž jim postačí krev lidská už prolitá; kéž tedy spěšně o míru se radí a pravice si podají; tak zajisté sobě i každý svému lidu velmi slavnou od Boha získá odměnu; tak si nejvíce zásluh zjednají o občanské ucelení společnosti lidské; Nám pak, kteřížto tak velikým zmatkem ve světě nemalých nesnází na počátku apoštolského úřadování zakoušíme, zajisté co nejvíce a podle tužby nejvroucnější se zavděčí.

Dáno ve Vatikáně dne 8. září na slavnost Narození Panny Marie roku 1914.

Papež Benedikt XV.

Ad. Jašek:

Kající a prosebná pouť na Sv. Hostýně.

Když tisícové o letošním výročí Korunovace Matky boží svatohostýnské byli shromážděni na valné hromadě Matice svatohostýnské, konajíce zároveň vroucí pobožnosti za naše vojíny, vytrysklo z duše jejich přání, aby na Sv. Hostýn konala se veliká hromadná kající a prosebná pouť všech vrstev národa našeho, by milostivý Bůh ustál na pokání našem, vyslyšel prosby naše a odvrátil od nás trestající metlu války i s jejími hroznými následky.

Myšlenky té ujala se Matice svatohostýnská s Apoštolátem sv. Cyrilla a Methoda pod ochranou bl. P. Marie a ustanovily pouť na sobotu a neděli na to.

Obrací-li se ve všech zemích válkou postižených mysl obyvatelstva od děsné skutečnosti k výšinám nadzemským o mocnou pomoc shůry, činí tak zvláště náš zbožný lid. Naše chrámy na venkově i v městech bývají i o všedních dnech naplněny věřícími, oblíbená poutní místa naše, kde lid dosahuje často vyslyšení zbožných proseb, v tomto válečném roce byla svědky neobyčejné zbožnosti, na nich tisíce vroucích proseb vysíláno, zvláště dotkl-li se Všemohoucí bolně jednotlivců i rodin.

I prosebná pouť na Sv. Hostýn ukázala se skoro potřebou stísněného lidu našeho, aby posílil pokleslou duši svou v Bohu. Proto též návštěva byla nad očekávání veliká. Ač v sobotu svatý chlum byl silně zahalen v hustých mlhách a skoro od rána pršelo, téměř nepřetržitě hrnuli se zbožní poutníci po schodech ku chrámu jednotlivě i v procesích. K večeru byl chrám již přeplněn, všechny zpovědnice v kostele i v kaplích křížové cesty byly až pozdě do noci silně obleženy kajícníky: byloť těch, kdož přijali sv. svátosti přes 5000.

Večer uvítal tisíce poutníků v přeplněné svatyni J. Milost nejdůst. p. biskup dr. W i s n a r. Mluvil dojemně časově a vroucně, tak že vzácně

vystihl historickou chvíli, v níž vléval balsám útěšnými slovy v rozbolněná srdce a slzy bolu měnil v slzy neochvějné naděje v důvěře k Té, jejíž korunovaná socha v pozadí jasem ozářená dobrotivě patříc na dítky své, žehnala s Jesulátkem věrným svým. Vznešený kazatel poukázal na spravedlivou naši věc, pro niž říše tasí meč, a ukázal, jak mocnou bývá přímluva P. Marie v tak těžkých chvílích. Sáhl do dějin vlasti naší a uvedl ze slavných dob Sv. Hostýna, jak P. Maria neopustila předků našich, když u veliké tísni k ní volali. I my jsme přišli k té jisté »pomocnici křesťanů« vzývat ji o pomoc, k »Vítězné Ochraně Moravy« prosit o vítězství.

Poněvadž všechen lid se nevešel do kostela, kázal v ambitech vdp. superior P. Ostrčilík T. J. povzbuzuje taktéž k důvěře v pomoc velmocné Ochránkyně, korunované Královny svatohostýnské.

Po kázáních bylo uděleno sv. požehnání, po němž všemi zvony vyzváněli hrany za padlé vojíny naše.

Temná chladná noc opředla sv. horu, v ambitech a v Útulně sta a sta poutníků za kmitavého světla modlilo se střídavě s mariánským zpěvem, a ozářený kostel rozléhal se daleko přes půl noc zbožnými společnými sv. růženci, litaniemi a písněmi, v nichž na stokrát se opakovalo: »Maria, Matičko, pomoz nám . . . Maria, Maria, ochraň nás!

Poněvadž hned s rána chrám daleko nestačil, kázal v kostele probošt dr. Ant. C. Stojan a venku několika tisícům rozloženým po celém prostranství u románské kaple katecheta P. Ad. Jašek z Kroměříže. Vdp. probošt vzácnými slovy vystihl city, jež svedly nás u trůnu korunované Matky boží a dojemně objasnil cíl prosebné a kající pouti naší. Ranní bohoslužby konal za padlé u hlavního oltáře kapitulní děkan dr. Jan Schneider z Kroměříže a u bočního oltáře sloužil za raněné a bojující dp. Balt. Hříva, farář v Napajedlích.

Po vykonaném konduktě uspořádal se průvod prosebný, jejž vedl po kopci s Nejsvětějším J. M. biskup Wisnar. Třeba že počasí bylo sychravé a chladné, rozvinul se velkolepě za účasti četných tisíců. Na prostranství u románské kaple postavil nejdůst. p. biskup Nejsvětější na zřízený k tomu oltářiček na louce, shromáždění pokleklo a p. biskup měl dojemnou promluvu k poutníkům prosebníkům. Vzpomněl vzneseného poutníka Jeho Veličenstva na Sv. Hostýně, vzpomněl oslav korunovačních, jimiž jsme přede dvěma roky uctili Rodičku boží, a vřelou vzpomínku věnoval našim vojínům padlým, raněným a bojujícím. Za všechny zvláště jakož i za odvrácení válečných hrůz vykonali věřící nábožné modlitby před Nejsvětějším.

Kolem 9. hodiny na témže prostranství mluvili k obrovskému shromáždění probošt dr. Stojan a katecheta Ad. Jašek z Kroměříže.

V kostele kázal na to před hrubou mši sv. vdp. děkan z Jevíčka P. Jan Daněk. Vylíčil vážnost doby válečné plné hrůz a útrap, poukázal na mocné nadšení, které roznítilo obyvatele naší říše, když náš stařičký těžce zkoušený mocnář po dlouhém váhání odhodlal se k válce spravedlivé. Když vojínové povolaní do boje byli nadšeni, naplněni důvěrou v Pána Boha a v Rodičku boží, ani my nesmíme klesati na mysli a ztráceli důvěry. Z ní pak plyne modlitba a tudíž rádi se musíme modliti za ochranu pro všechny. Aby modlitby naše byly tím účinnější, musíme činiti pokání za proviny své a zbožně, bohulibě žíti. Milostivý Bůh vyslyší zajisté úpěnlivé prosby naše na přímluvy Matky své, dopřeje vítězství vojskům našim a dá želaný mír a pokoj vlasti.

Venku kázal probošt dr. Stojan. Měl četné a vděčné posluchače. Konejšil jejich bol důvěrou v Boha. Pontifikální mši sv. sloužil pak na úmysl pouti nejdůst. pán biskup dr. Wisnar a venku holešovský vdp.

Tisícový zástup modlí se před nejsv. Svátosti pod širým nebem s Dr. Karlem Wisnarem, světícím biskupem olomouckým za šťastné a brzké ukončení války při prosebné pouti na Sv. Hostýně 13. září 1914.

děkan P. Hikl. Druhý průvod s Nejsvětějším po hrubé mši sv. vedl a pobožnosti s věřícími vykonal probošt dr. Stojan, ač počasí bylo deštivé.

Neobyčejně vroucí a dojemné byly všechny pobožnosti ať v kostele, venku při průvodě nebo na obchůzce křížové cesty. Ač zpovídala řada kněží kromě domácích i z okolí, zvláště z Kroměříže, přece až po poledni mohli býti hotovi s podáváním sv. přijímání. Tisíce a tisíce se jich smířilo a spojilo se svátostným Spasitelem a volalo k Matce boží svatohostýnské o pomoc pro drahou vlast a naše vojíny. Zastoupena byla skoro celá Morava, zvláště četně Slovácko, Valašsko, Lašsko a Hanácko. Většina průvodů přišla ovšem pěšky, třeba že jim bylo jíti i 15 hodin cesty. »Naši vojáci musejí více vytrpěti, proto rádi tyto oběti za ně přinášíme«, povídali poutníčkové. Dr. Stojan prohlásil, že na hřbitově svatohostýnském zřídí Matice svatohostýnská pomník všem padlým našim vojínům v této válce, a ve chrámě bude každoročně obětována mše sv. za ně.

Holdovací telegramy byly zaslány Sv. Otci, Císaři pánu a Jeho Eminenci pánu kardinálu olomuckému. Od sv. Otce Benedikta XV. došel nato na Sv. Hostýn prostřednictvím st. sekretáře, kard. Ferraty děkovný telegram s apoštolským požehnáním pro všecky účastníky této nezapomenutelné prosebné pobožnosti. Velepamátným zůstane tento telegram proto, že jest prvním projevem lásky nynějšího sv. Otce k našemu milému Sv. Hostýnu a ctitelům naší Vítězné Ochránkyně!

Průvody a poutníci o prosebné pouti na Sv. Hostýně. Přes špatné spojení železniční a málo lákavé počasí přece připutovali četní poutníci jednotlivě, v hloučcích i v procesích ze všech krajů moravských. Pokud jsme mohli zjistiti, ač ještě z mnoha obcí se nepřihlásili, byly zastoupeny tyto obce: Val. Klobouky (350 poutníků), Napajedla, Štramberk (50), Střítež, Lipník s knězem (150), Kunčice u Frenštátu, Lidečko, Horní Líč, Cíchov, Lačnov, Počenice, Klokočí, Lhota Podhradní, Kobeřice u Nezamyslic, Trnávka u Lipníka, Nedašová Lhota, Všemína, Hrušky u Břeclavy, Vrahovice (60), Kojetín, Drnovice u Val. Klobouk (80), Rožnov, Velká u Strážnice, Holice u Olomouce, Strážnice, Příbor (50), Znorovy, Zděchov (7), Hulín s knězem (100), Buchlovice (50), Rataje u Kroměříže s knězem (230), Bernartice u St. Jičína (25), Dolněmčí (120), Doloplazy u Olomouce (70), Veselá (120) Brumov (30), Lanžhot u Břeclavy, Val. Meziříčí (150), Oznice (60), Prosenice (200), Jasenice u Val. Meziříčí (60), Vel. Lázníky (50), Špičky (50), Hluk (102), Hradčovice (40), Předmostí (25), Poteč, Kunovice u Uh. Hradiště a Kunovice u Bystřice, Sazovice, Němčice, Křenovice, Radíkov, Mořice, Štítná, Dědkovice, Vážany u Vyškova, Vysoká u Hustopeče, Cetechovice (80), Hutisko, Nová Ves u Ostrohu, Litenčice, Zdounky, Tvarožná Lhota, Kroměříž, Velké Těšany, Nový Hrozenkov, Lípov, Kněždub, Újezd u Uh. Brodu, Želechovice u Zlína, Vrchoslavice, Lubná u Kroměříže, Stříbrnice u Kojetína, Přerov, Hovězí, Vizovice, Zarasice, Kyselovice, Raclavice u Přerova, Lhotka u Hradčovic, Černotín, St. Rousínov, Vyškov, Trnava, Ondratice u Brodku, Vrahovice u Prostějova (přes 100), Halenkov (30), Ostrožná Lhota (78), Střílky (95), Tlumačov, Vítonice, Bylavsko, Loučka u Val. Meziříčí, St. Město (200), Bránky, Kostelec u Holešova (600), Rajnochovice, Holešov, Všetuly, Osek u Lipníka, Lukov u Holešova, Želč, Přílepy, Francová Lhota, Vsetín, Chvalnov, Kunkovice, Nová Lhota, Horní a Prostřední Bečva, Staré Město, Bílovice, Hluk, Tučapy, Dobrotice, Horní Újezd, Blazice, Všechovice Rousko.

Ovšem tím nejsou vyčerpány všechny obce, z nichž poutníci se dostavili k prosebné pouti na Sv. Hostýn; podáváme seznam pouze těch, již dali se zapsati v poutní kanceláři.

K. D. Lutinov.

Hostýnská.

Nad zemí Moravou
na vysokém trůně
Královna kraluje,
Synáčka má v lůně.

Děťátko s Hostýna
hledí na Moravu,
ručenky rozpíná,
kyne ku pozdravu.

Synáček laskavý
s blesky sobě hraje:
Nevěru Tatarů
z našeho žeň kraje!

Matička Královna
do pláště se halí:
Pod ten plášť schovej nás,
vždyť jsme všeci malí!

Královno s děťátkem,
shlédni na nás v boji:
Ty jsi přec naše jen
a my jenom tvoji!

Maria Alfonsa.

Pomněnky.

Bolest! VII.

Znám dobře tuto velkou učitelku života. Je krutá, nemilosrdná. Zraňuje tam, kde rány bolí nejvíce.

Co vytrpí často srdce lidské, ubohé. Jak maličké je. A přece neutone v moří žalu, nezhyne cestou přese skály a propasti utrpení . . .

Nejednou zlomí duši perutě nadšení. Ochromuje sílu. Jako dětským míčem pohrává si s rozumem sebe důslednějším. Je ukrutná, hrozná! Často k zoufalství dohání duši uštvanou, znavenou.

Bolest! Kde by nebyla, kam nepřijde, jdouc světem?

Nebála se ani Boha. Krvavý pot vynutila na svaté čelo jeho. A v bolestech nejhroznějších na kříži dotrpěl.

Když on zvolati musel: »Bože, Bože můj, proč jsi mne opustil«, proč by se nemohla uhostit ve slabém, maličkém srdci člověka?

Nebyla jí ušetřena ani nynější svatá Královna svatohostýnská. Či myslíte, že tam nad hvězdami neplakala v dobách pustošení její svatyně a slávy a když čety nepřátel ze srdcí mariánských lásku, úctu a vzpomínku na ni vyrvati chtěli?

Trpěla mnoho, mnoho. Proto zářila v den slávy korunovační tak úchvatně koruna z perel a drahokamů nad jejím čelem. Byla to odměna za utrpení a žal. A láska lidu, která korunu jí připravila je zárukou slávy trvalé. —

Bolest!

Je velkou učitelkou života. Bez ní nepoznali bychom krásu Boha, ani bohatého zdroje jeho dobroty, milosrdenství a lásky. Kdyby bolest neukázala nám Bolestnou pod křížem neměli bychom tolik útěchy v žalu. V rozkoši a radostech nikdo by ruce v pokoře nesepjal a nevolal: »Bože můj, proč jsi mne opustil? Zapomněl jsi na pozemské dítko tvé?« »Maria pomoz, pomoz Matko milá!«

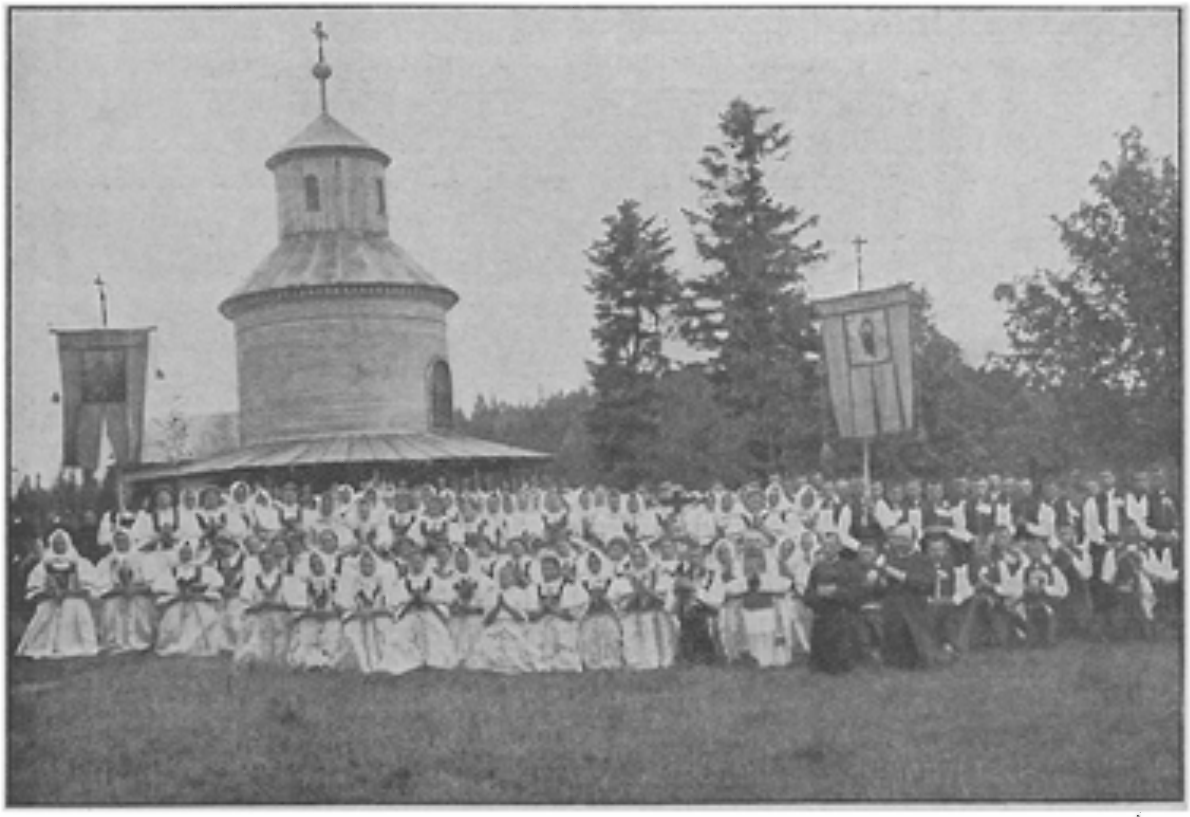
Nepoznali bychom ani cenu a důležitý pro duši význam naší vznešené, dobré matky, sv. církve katolické.

Buďme i za bolesti vděčni Bohu. I on trpěl za nás všechny. A tiše, bez reptání nesl bolest svou.

Ráda si zajdu v tišinu lesů svatohostýnských ke kapli Bolestné na rozhledně. I tam nejednu pomněnku najdu. Ač slzou bolestí skropena bývá, utrhnu ji přece a vinu v kytici mezi svěží, radostné. Její opuštěný žal vábí tam srdce truchlící.

»Kde máte matičku?« ptala jsem se šesti drobných dítek, které na prahu kaple s ustaraným otcem poklekly.

»Umřela«, zkrátka bolestně odvětil muž, aniž se ke mně obrátil. Hlavu sklonil do mozolných dlaní, aby dítky slzy neviděly. Tyto, jsouce v chudičkých, venkovských šatech, skupily se k sobě jako vyplašená kuřátka. Postěžoval si Bolestné a odešel zas.

Procesí Nivnické modlí se na Sv. Hostýně za † P. P. Pia X. a gen. T. J. P. Fr. Xav. Wernze 22. srpna 1914.

Po chvíli, s jiné strany vyšla mladá paní, ve smutek zahalena. Zahleděla se na Bolestnou. Vidouc mne seděti opodál volala, že je zde chladno. Abych prý šla hlouběj do lesa, kde vítr tak silný není.

Usmála jsem se řkouc, že jsem přišla sem na chvíli jen.

»Umluvila jsem se s chotěm, že se zde u kaple sejdeme. Má přijít s Mařenkou a dlouho nejde«.

»Tedy i dceruška jste vzali sebou?« odvětila jsem. »Je to pěkné, když rodiče vedle výchovy dbají o duše dítek, učí je ctnostem a sv. víře«.

»Ona není naší dceruškou. Naše Olga pětiletá nám umřela«, děla paní, stírajíc řinoucí slzy. Hledíc na Bolestnou, vyprávěla dále:

»Dokud byla zdravá, vodila si k nám Mařenku, která již dávno rodiče nemá. Jejich dětinná láska těšila nás a tu a tam jsme jí něco popřáli. Ale více jsme se o ni nestarali. Ani tehdy, když její stará teta umřela a dítko zůstalo opuštěné. Tu onemocněla náhle naše Olinka. Do týdne zemřela. Naše bolest byla hrozná. Jednou na večer někdo zaklepal. Vešla

Mařenka řkouc: »že si jde s Olinkou hrát«. Zapomněla asi, že mezi námi není již. Pak vyprávěla, jak často je jí zima a mívá hlad. Než přišla, dostoupila naše bolest nad úmrtím jediného dítka nejvyššího stupně.

Vypravování siroty ji zmírnilo. Viděli jsme, že netrpíme sami. Žijíce vždy v blahobytu, netušili jsme ani, co jest to bolest života. Až když jsme ji sami v celé velikosti pocítili, sklonili jsme se, soucitem a milosrdenstvím jati, k ubohým. Pochopiti trpícího, cítiti s ním může jen ten, kdo bolest zná«, dokončila a zadumala se na chvíli.

»Ano, máte pravdu!« přisvědčila jsem. »Kdyby nebylo bolesti a utrpení, neznala by srdce lidská soucitu a milosrdenství. Nebyla by mnohá duše dnes tak dobrá, šlechetná«.

Tu se blížil její choť, za ruku vedl děvčátko v krajkových šatečkách oblečené. Plná radosti volala. »Mami, koukej se! Tatínek mi koupil dvě srdcata z perníku. Jedno mi pověsil zpředu, druhé na záda«.

Stanuli u dveří kaple. Pán přemáhal mocné pohnutí. Paní zaštkala. »Tatínku, proč Panbíček nechal umřít Ježíška? Pohleď, jak jeho svatá Matička je smutná«, volalo děvčátko. Udiveně pohlédla na oba, proč neodpovídají a tak rychle odchází pryč . . .

Jindy zas dvě řeholnice zašly sem. Tváře jejich byli nápadně bledé, posmutnělé. Polovinu čel zakrývala bělostná rouška. Před mřížkou kaple se zastavily.

»Matičko Bolestná!« zašeptala jedna. A druhá tiše zaplakala. Více z jejich tajů nezřela jsem nic. Zmizely, zašly.

Dlela jsem na Sv. Hostýně poslední den již. Na večer šla jsem k Bolestné zas, prosit o sílu v dalším boji žití. Na prahu kaple seděla asi dvacetiletá dívka. Ale utrpení učinilo ji mnohém starší. Plakala, až srdce usedalo. Pohlédla ustrašeně na mne a chtěla odejít.

»Jenom zůstaňte«, řekla jsem mírně, »pomodlím se a půjdu zas«. Uhýbala stranou. »Vedle mne nesmíte klečet. Jsem špatným děvčetem«, řekla hrubě.

Na chvíli mne to zarazilo.

»To si třeba myslíte jen«, odvětila jsem. »I ten nejšpatnější člověk může míti něco dobrého a tedy nesmíme zhrdati jím. Nebo řekl vám někdo, že hodná nejste?« ptala jsem se důvěrně.

Výraz tváře i řeč se změnila. Byla jemnější, přístupnější.

»Nikdo mne hodnou býti neučil. Jsem od dětství sirotou. Potloukala jsem se ze služby do služby. V sedmnáctém roku jsem si učinila známost s jistým čeledínem. Byla jsem ráda, že bude těm útrapám konec. Nutila jsem jej, aby sňatek urychlil. Když zvěděl příčinu, z čista jasna zmizel. Do dnes nevím kam. Pak jsem byla nucena živit dítě i sebe. To bylo posměchu, ústrků, vyhánění od prahu, Bože můj! Jak by na světě nebylo horšího tvora, nežli jsem já. Nejednou za noci, bolem uštvaná jsouc, stála jsem u vesnického rybníka nebo na břehu řeky a rozmýšlela se, jak mám přivázati dítě k sobě a utopiti se. Vzpomínka na Boha však zachránila mne. Před měsícem dítko přirozenou smrtí zemřelo. Ale na mém čele zůstalo potupné znamení. Zdálo se mi, že i tady ve chrámě všichni mne podle toho znají. Proto jsem raději odešla sem a skryla se. Zde alespoň ta Bolestná nevytýká mi nic, jako lidé. Nyní již víte, jak špatná jsem«, dodala, kloníc do dlaní tváře zardělé.

Chápu vaši bolest«, řekla jsem po chvíli. »Nevinnost je cenným drahokamem v životě dívky. Je tak něžným, vzácným květem, že, jakmile někdo setře jeho pel, zlomí lodyhu, umírá na vždy. To ztracené štěstí nenajdete víc. Mravně jste sice poklesla. Ale budete-li míti dobrou vůli hodná býti, můžete napraviti vše. Za svůj poklesek vytrpěla jste jistě

dosti již. Modlete se a uctívejte hodně Matku boží. Raďte se Jí ve všem. A když vám teskno bude, zajděte si sem na Sv. Hostýn do svatyně Korunované. Ona jest nejen Královnou, ale i dobrou Matkou všech, zvláště sirotků a opuštěných, a útočiště hříšných. Na čele vašem nevidět nic. Jak jsem vás uviděla, myslela jsem: »to je asi hodné děvče«.

Přes líce dívčiny kmitl jasný úsměv. Ruce spjala v udivení.

»Bože můj! Opravdu?« divila se. »Chci již hodná býti. Ani z daleka není na mně nic vidět?« ptala se, jdouc několik kroků zpět.

»Ne, můžete býti klidná. Jděte do chrámu teď a zbožně se pomodlete. Předneste svaté Matce všechny vaše boly. Uvidíte, že vám pomůže. Slibte mi, že hodná a zbožná zůstanete«, žádala jsem, loučíce se s ní. Sklonila se rychle. A na moji pravici skanuly její vřelé slzy. »Jsem tolik šťastná«, zašeptala.

Již jsem se u Bolestné modlila. Něco nutkalo mne, abych se obrátila. Dívka stála opodál u lesní cesty, hledíc na mne. Plakala a blaženě se usmívala. Neptala jsem se, proč a vzdálila se.

Rozloučila jsem se s Bolestnou. Když jsem odcházela, bylo nebe plné hvězd. Zdálo se mi, že šerem večera dovádidě skotačí po korunách mohutných stromů. Tak blízko byly. Ptala jsem se jich zda-li také ví o bolesti a utrpení. Vyšla jsem z lesa. A zřela jsem je ve výsoku nesmírném, na nebi. Jen jedna opozděná kmitla se nad lesem. Mojí otázce jakoby se smála a šeptala do ticha večera:

»My žijeme na nebi, v blízkosti Boha, proto je nám bolest neznámá. Kdyby duše pozemšťanů byly Bohu blíž, byla by jim bolest slastí a ne břemenem. Spěly by onou cestou, po níž světci a světice došli blaženosti«.

Třepotajíc se jako světluška nesla se do výše k Bohu, ke hvězdám sestrám.

Jdouc kolem osamělého hrobu mariánského kněze P. Malého, zašeptala jsem: »Odpočinutí lehké . . .!«

Zdálo se mi, že slyším tajemný hlas z podzemí. »Ve hrobě nic nebolí . . .« Když jsem vešla do svatyně, započalo sv. požehnání. Korunovaná byla ozářena světlem hořících svíc. Její napřažená pravice jakoby mne volala na její srdce dobrotivé a šeptala mi:

»Ať sem, ke mně přijdou všichni trpící. Bolest změním v slasť, v radost utrpení. V náruči mojí bolesti není«.

Přivinula se k ní s celou důvěrou duše má a zapomněla na bolest.

P. Frant. X. Zimmerhackl T. J.

Stoletá památka znovuzřízení Tovaryšťva Ježíšová (1814—1914).

(Č. d.)

VII. Je-li řád jesuitský časový neboli moderní?

Každý řád musí býti v tom smyslu moderní, že má vyhovět požadavkům času, v němž právě žije. Nedovede-li toho, nemá práva, aby byl připuštěn k práci v lidské společnosti. Proto tážeme se, zdaž řád jesuitský, který již v 16. století vznikl, není zastaralým, a tudíž pro kulturní úkoly XX. století nedostatečným? Na to odpovídáme: Vlastně není žádný řád od církve schválený, ať starý, ať novější, ať rozjímavý, ať činný a zároveň rozjímavý, který by nebyl potřebám časovým přiměřený, tudíž moderní, koná-li svou povinnost. Neboť za všech dob a všudy činí tělo a duše čle-

věka a přede všemi Bůh nároky na jeho činnost. V našich zemích nejstarší jest řád benediktinský. A jak časově pracují členové toho ctihodného řádu ku př. rajhradští a emausští (v Praze)! Podobně Premonstráti, Dominikáni, Františkáni sami to řeholníci ze staré doby! Proto se může říci také o Tovaryšstvu Ježíšově, že bylo časové při svém vzniku (1540) a je časové a moderní ve XX. století. Ono je pro veškeré časové potřeby, nesnáze a nedostatky jako stvořeno. V 16. století přišlo zrovna jako na zavolanou. Když Luther hlásal své bludné nauky a odtrhl miliony katolíků v severní Evropě od katolické církve, povstalo proti němu Tovaryšstvo, jehož hlavním účelem a snahou jest, hájiti katolické víry. Když tehdáž objeveno a dobyto mnoho nových a docela pohanských zemí, kde ještě nesvítilo světlo víry, tam se osvědčovalo Tovaryšstvo jako řád missionářský, rozšiřujíc u velké míře království Kristovo. Tehdáž bylo římské papežství nenáviděno a mnozí evropští národové odtrhli se od něho úplně, vypovídajíce mu povinnou poslušnost. Naproti tomu obralo si Tovaryšstvo za přední heslo »poslouchati« nástupce sv. Petra v Římě, zavazujíc se zvláštním 4. slibem, že chce záviseti ve všem od jeho pokynů. Tehdáž byla mravnost a škola nakažena frivolním (nestoudným) humanismem. Tovaryšstvo sbíralo vše, co humanismus obsahuje v sobě dobrého a učinilo školy zase křesťanskými, katolickými, dopomáhajíc takto křesťanskému humanismu svými četnými školami k jakési nadvládě světové. Tehdejší lidská společnost odvykla téměř» úplně přijímati svátosti. Tovaryšstvo však se svým horlivým zakladatelem v čele usilovalo všude, kde působilo, aby lidé častěji přijímali sv. svátosti. Proto řád nazván »Obnovitelem svátostí«. Stavem kněžským a řeholním se všude pohrdalo, avšak Tovaryšstvo zjednalo mu učenými přednáškami a duchovními cvičeními opět důstojného postavení. Objevitelé a vydobytelé nových zámořských zemí osobovali si t. zv. právo otrokářské. Jesuité byli nejrozhodnějšími odpůrci tohoto nelidského a nekřesťanského práva. Nejdůležitější událostí 16. století byl pro církev všeobecný sněm tridentský. Známo jaké účastenství na něm měli P. Lainez, P. Salmeron a P. Le Jaj z T. J. Ano celé Tovaryšstvo jako řád kleriků bylo tehdáž něco docela nového. Posud žádná podobná řehole nepodnikla práce pro spásu lidskou na tak širokém základě. Tedy byl to veskrz moderní řád. Měl takové vlastnosti, jakoby byl šestnáctému století z oka vypadl.

A nyní se táži, zdali řád jest též pro naše XX. století dosti moderní a časový? Proč by nebyl? Vždyť byl obnoven právě v době, kdy počaly se vyvíjet nové společenské poměry. A byl obnoven tak, jak druhdy býval. Tudíž patří tak, jak jest, do nových světových poměrů. Pius VII. praví v bulle restituční, že vzkřísil Tovaryšstvo J., »aby jeho pomocí napravil »spousty doby revoluční«. A věru bylo tehdáž těch spoust a škod nadělaných dost jak ve školách tak v duchovní správě. Úpadek církevního života na začátku 19. století podobal se úpadku v 16. století. Proto přišel nejen vznik Tovaryšstva církvi vhod, nýbrž i jeho znovuvzkříšení t. j. řád T. J. je časový i v naší době. Zdaž pak nenáleží kázání, vyučování mládeže a přisluhování svátostmi k denním potřebám křesťanského života? V tom právě pozůstává řeholní činnost Tovaryšstva a v ničem jiném! Mimo to jsou stanovy jeho sestaveny na tak širokém základě, že se snadno mohou přizpůsobiti všem místním a časovým poměrům, zejména našemu modernímu století.

Moderní svět žádá vzdělání, kultury, pokroku, především vědy. Tato jest první kulturní mocí a vůdkyní po dráze pokroku. Řád T. J. není nepřítel vědy a umění, za jakého jej vydávají protivníci jeho. Naopak. Jako řád vyučovací musí se zabývati vědami a je vzdělávati. Vždycky miloval, ctil a podporoval vědy a to netoliko filosofické a bohoslovné, nýbrž

také přírodní a dějepisné vědy. Řád pojal do svého nynějšího školního návrhu filosofického a bohoslovného takměř veškeré novodobé obory pomocné, což jest patrným důkazem, že rozkřičená scholastika dá se sloučiti s moderními snahami. I protestanti ve svých učených časopisech uznávají, že jesuité jsou zběhlí a zkušení i u vědách přírodních.

Moderní svět také žádá, aby se řád T. J. zabýval sociální otázkou. Její rozřešení pokládá se za základní podmínku moderního pokroku. Dotýká se všech tříd lidské společnosti, aby klidně, volně a spokojeně došla cíle Bohem jí vykázaného. Sociální otázka jest vlastně otázka vnitřní, duchovní a náboženská, ať přihlížíme k jejímu základu a účelu, ať k zákonodárství, ať ke chování prácedárců nebo pracujících a p. Bez náboženství nelze ji rozluštiti, ježto všecky ostatní zevnější pomůcky dle času a místa

Vdp. exercitanti I. turnu na Sv. Hostýně od 22.—26. června 1914.

se mění. Uvážíme-li ji z této jedině správné stránky, hned nám bude jasno, že řád T. J. v hojné míře pracoval o řešení jejím a dosud pracuje. Všecko jeho kněžské působení: kázání, vyučování mládeže, missionářování a přisluhování svátostmi není nic jiného než sociální působení a to důležité, ano podstatné účastenství v šťastném rozluštění velké otázky, na které závisí pokoj a blaho lidské společnosti. Krom toho spisovatelé řádu neopomíjeli lid poučovati o této otázce. A co učinilo Tovaryšstvo na potírání a vykořenění otroctví, této skvrny křesťanské společnosti! — A jak bylo obětavé, když nastaly velké sociální katastrofy za času války, morové rány a hladu! O tom vypravují dějiny řádu, jak nuzným a bídným poskytoval pomocné ruky. Nebylo sociálního neštěstí, v kterém by se nebyl obětavě súčastnil.

Moderní svět žádá vzdělání individuality či osobní povahy a svéráznosti. I v tom ohledu řád T. J. vyhovuje času, ač ne světu, který nerozumí pravému vzdělání osobní povahy. Neboť řád vzdělává a posiluje lid-

skou vůli proti všem nepořádkům a hříchům, zároveň činí ji ochotnou a způsobilou ke konání ctností a povinností životních. V tom smyslu jest osobní kult tak starý jako je křesťanství se svým zákonem sebezapírání. Vzdělává nejen rozum, nýbrž také vůli. K takové sebeúctě Tovaryšstvo nechová se nepřátelsky anebo lhostejně, naopak podporuje ji prostředkem, který jest jemu vlastní: duchovními cvičeními sv. Ignáce. Jsouť dle podstaty pravou školou ku vzdělání vůle a osobní povahy. Jejich výslovný účel jest, aby člověk sebe přemáhal a takový vedl život, který by nedal se ovládati žádným nezřízeným hnutím. Vše v nich směřuje k posilnění vůle, aby dobře jednala. V nich se sbíhají jako v jednom ohnisku veškeré přirozené a nadpřirozené prostředky křesťanství: modlitba, zpytování, svědomí, rozjímání, svátosti, samota a p., aby vzdělávaly osobní povahu dle vznešené osobnosti Syna Božího, Ježíše Krista.

V takovém smyslu, jak dosud líčeno, jest Tovaryšstvo časové a moderní. Moderní doba je mnohostrannou, ráznou, pohyblivou, pracovitou a podnikavou. Podobné karakterní rysy má též Tovaryšstvo Ježíšovo. Proto dovede se přizpůsobiti moderním požadavkům.

Ovšem nepěstuje Tovaryšstvo vědu, která by byla nespravedlivou a sobeckou, která je časnému a věčnému blahu lidstva na úkor.

Konečně nepěstuje Tovaryšstvo takového osobního kultu, který se zříká všeliké poslušnosti a vyhovuje všem nízkým pudům v člověku. Pro takové moderní věci Tovaryšstvo nedá se získati. Naopak bojuje proti nim všemi dovolenými a zákonitými prostředky. A právě tímto rozhodným vystupováním dokazuje, že jest v pravém slova smyslu nanejvýš moderním ve XX. století, jako bylo 16. století. Kdyby jinak jednalo, provinilo by se proti svému vznešenému cíli, nejednalo by k větší cti a slávě Boží, která nemůže záležeti ve zkáze, nýbrž ve spáse všech lidí na zemi.

(P. o.)

Václav Záhorský.

Královna svatohostýnská na ruských hranicích.

Dne 7. září přišlo mnoho ctitelů korunované Královny na Sv. Hostýn. Za největších obtíží válečné doby sešli se, aby ji uctili v den jejích slavných narozenin. Při večerním požehnání byl kostel plný lidu.

Stmívalo se; z tajného pološera ze stinných záhybů mocných horských hřbetů začalo zářit zprvu málo, pak vždy více stříbrné světlo vycházejícího měsíce. Z velkého zástupu, shromážděného před chrámem s rozžatými svícemi, vycházel světelný průvod, jenž s podivuhodnou fantasií splýval v jedno s lahodnou září měsíce, vystupujícího nad vrcholky hor. — Konečně se hnul uspořádaný průvod kupředu. Malebně zářila dolinou světla ve stínu horských stromů a úchvatným dojmem nesly se zvuky naší mariánské hymny »Tisíckrát pozdravujeme Tebe«, — a »Ty jsi na Sionu utvrzena« atd. z tisícihlavého zástupu. Lehká ozvěna překrásné písně táhla se lahodnými zvuky Aeolovy harfy po horách hostýnských a zanikala v dáli kdes v Černavé. V tom vystoupil měsíc až nad hory. Světlá záře jeho oblila svatyni a celou plochu ověnčenou kaplemi křížové cesty.

»Bože, to je krásné, úchvatné, velebné«, slyším hlas z dřevěné lávky za Sarkandrovkou. »Jak živ jsem něco tak pěkného neviděl«.

»Líbí se vám průvod«, pravím přistoupiv blíže. »Ovšem že líbí«, dí poutník, »jest to zrovna unášející zjev, v té výši, na tak krásné hoře, kde krása přírody neskrblila největší nádherou. Věru v pohádce nelze si před-

staviti lahodnějšího zjevu s tím nejromantičtějším přibarvením. Bývá tu vždycky tak mnoho lidí?«

»Pravda že bývá, ba mnohem více, jako nedávno při procesí slezském, kdy celý vrch byl hadovitým průvodem obklíčen«.

»Nedivím se, jak bude mi lze přijdu opět, abych se potěšil krásami Sv. Hostýna. Ale nesmíme zapomenout na to hlavní, na P. Marii; mně se zdá, že jako dříve i dnes hraje Sv. Hostýn a hlavně jeho korunovaná Královna v dějinách naší milé vlasti velkou úlohu. Poslechněte! Když jsem se vypravoval na Sv. Hostýn, právě přijel můj přítel, raněný vojín z ruského bojiště. Byl všecek ovázán, že jsem jej nemohl ani poznati. Měl velkou radost, že jsme se shledali. Lojzičku, pravil, jak ti to mám říci? co jsem zažil, nedá se ani vyslovit. Představ si bojiště: před námi ukrutná přesila nepřátelských vojsk. Stál jsem ponejprve na stráži za hlohovým keřem. V tom začala hřměti velká ruská děla, jež chrlila granáty v takovém množství, že to hučelo, praskalo a bouchalo jako tisíce hromů. Věru snad samé peklo slavilo své hrůzostrašné orgie; ještě dosud mráz běží mně po zádech při vzpomínce na ten okamžik. Maně tisknu zbraň a zdálo se mi, že to hotovou nemožností abych se zachránil. V tom největším řevu a dešti kulí, granátů a střepů pokleknu na kolena a vroucně jsem prosil Matku Boží svatohostýnskou o ochranu za sebe a své druhy. Pekelný lomoz trval dále, ale nepřipadal mi již tak strašný. Druhý den jsem mu přivykl a zdálo se mi, že nemůže se mi ani nic zlého státi pod ochranou P. Marie. Třetí den jsme bojovali s nesmírnou prudkostí, a tu v tom děsném burácení píchne mně něco na hlavě; nedbám nic a jenom dále. Po chvíli máknu na hlavu a hrst horké krve poučila mne, že jsem raněn. Než nedalo se na to myslit; po chvíli štípne mě něco do líce. Zase jsem na to nedbal, jen dále; ale seznal jsem brzy, že to byla kulka, která projela mi líce. Než bojovali jsme dále. Tu však pojednou jako kdyby mně někdo velmi silně uhodil: nepřátelská koule projela mi bokem, svalil jsem se a neprobudil, až všecek ovázán octl jsem se opět na Moravě. Ale rány, ač velmi těžké, nejsou smrtelné . . . Lojzičku, jdeš na Sv. Hostýn, pozdrav tam královnu svatohostýnskou a zatím poděkuj jí za mne a moje druhy, abych nebyl nevděčným; vím, že mě zachránila a věz: nebýti Sv. Hostýna a P. Marie, nebyli bychom bývali s to tak dlouho a udatně se brániti.

Nemohu též opomenouti sděliti, jak velmi nám byly milé pozdravy z Moravy, zvláště onen na lístku veršovaný:

Milený!

Slyš, tisíceré pozdravy
za Tebou letí z Moravy:
Nechť v dešti střel a nesnází
Tě Anděl Strážce provází!
A svatá Máti s Hostýna
měj o Tě péč jak o syna!
Haj císaře a naši zem
a zdráv se vrať k nám vítězem!

*
* *

Na konec vykonali jsme dojemnou společnou večerní pobožnost, při níž tak mnohé zarosené oko vzhlédalo k milé Královně nad oltářem s tichou modlitbou za ochranu milých drahých na dalekém bojišti.

P. Rudolf Rozkošný.

Zprávy se Sv. Hostýna.

Od 1. září do 12. října.

Poutě. Protože začátkem měsíce září bylo krásné počasí, vydařily se dobře podzimní poutě. Na svátek andělů strážných připutovali Kroměřížští s knězem a bohoslovcem, Břestští s knězem, Boršičtí a mnoho jednotlivců. Ač bylo ráno jen 6° C, přece byl chrám plný. Zpívanou mši sv. s Te Deum za volbu nového papeže Benedikta XV. měl dp. superior. Sotva že poutníci odešli, již přicházeli večer noví. Někteří zůstali až do svátku Narození Panny Marie, jiní tu přenocovali, a ubírali se druhého dne do Štípy, a jiní se ze Štípy vraceli, a přicházeli na svátek Panny Marie na Sv. Hostýn. Již večer 6. září připutovali z Vel. Ořechova 50, z Karlovic, z Biskupic 50, z Jalubí přes 200, ze Slopného, z Kelče s knězem, z Loučky u Vyzovic, z Újezda; mnozí z nich v pondělí o 11. hod. odešli do Štípy. Slováci od Trenčína letos se nedostavili. Odpoledne v pondělí se hrnuli jiní: z Velké Blatnice, z Rybí, z Hroznové Lhoty, z Nové Vsi, z Boršic, z Nové Lhoty, ze Starého Jičína, z Korytné u Nivnice, z Němčiček u Hustopeče, z Dolněmčí, z Lidečka, z farnosti brumovské, ze Šardic u Kyjova; tito poslední přenocují ve Chvalnově a přes Koryčany se vracejí domů. Mezi průvody vynikali Znorovští asi 300 s knězem; jejich družičky si ozdobily sochu Panny Marie, kterou donesly před několika lety na Sv. Hostýn a šly s ní naproti procesí ku kříži. Měli dovolení od všech c. k. okres. hejtmanství, kudy se ubírali. Putovali 2 dni v horku a v prachu; ve stínu bylo 15·5° C. Pro lásku k vojákům, které měli na bojištích, necítili však únavy a námahy. Při zpovídání laskavě pomáhali vdp. děkan Fr. Kremel, katecheta Ad. Jašek a vdp. děkan J. Daněk z Jevíčka, který již skoro ráno o půl 4. hod. z domu vyjel, a aby nemusil 6 hodin v Prostějově na vlak čekati, byl dovezen automobilem p. c. r. Lamberta Wichterle do Nezamyslic, takže již o 4. hod. odpoledne byl nahoře. Chrám byl na svátek Narození Panny Marie přeplněný. Pěkné počasí se až do čtvrtku udrželo, ale v pátek byla obloha zatažena, tlakoměr klesl, a pokrápělo. Přece již v pátek večer připutovali z Čichova, z Lačnova z farnosti Val. Klobucké a v sobotu ráno z farnosti brumovské. Ač tito poslední mají dobrých 12 hodin cesty, přece tu byli letos po třetí. Odpoledne se chrám začal plniti poutníky, kteří přišli **na prosebnou pouť.**

Byla měsíčná chladná noc, ráno jen 5° C, tlakoměr klesl, nízká mračna, takže Jeseníky přikrývaly. Ráno mnoho průvodů odcházelo. Ale o půl 9. hod. z okolí docházely nové; jakoby se byly umluvily, táhly se po schodišti v nepřetržité řadě až do ¼ 10 hodiny od vodní kaple ku chrámu: Kostelecký s knězem 400, bývalavský s knězem, všechovský s knězem a se 2 bohoslovci, dobrotický, ruclavský s knězem, loukovský s knězem, blazický s knězem, soběchlebský s knězem, hornoújezdský s knězem, holešovský s vdp. děkanem. Mnohé musily dlouho čekati na studeném větru před chrámem, než se dostaly dovnitř. Odpoledne tu jen zůstali lidečtí a z Vysokého Pole. Z Lidečka tu byli letos již po čtvrté. V pondělí na svátek pozdvižení sv. kříže vykonali svoji pouť Žopští s knězem. J. M. světící p. biskup Dr. K. Wisnar ubíral se pěšky dolů do Bystřice, a jel odtamtud jakožto rodák příborský na pohřeb tamnějšího arcikněze velezasloužilého Jos. Fuska. V neděli 20. září přišly průvody z Hostišova, ze Zdislavic a z Chomíže s knězem, jenž měl zpív. mši sv. Na svátek růžencové Panny Marie pro déšť bylo jen na 500 poutníků. Po celé odpoledne byla Nejsv. Svátost vystavena jako v jiných kostelích. Vypomáhal katecheta dp. Ad. Jašek. Za týden 11. října byla na vyzvání Dra Klem. Žůrka konána památka členů a členek Omladiny, kteří buď zemřeli, neb se odebrali na bojiště. Byly slouženy mše sv. za zavražděnou matku praporu, vévodkyni Žofii z Hohenbergu a za jejího chotě (zpívaná), za sdružené vojíny padlé a zemřelé členy a členky, za vojíny raněné v boji a sdružené, za živé členy a členky (zpívaná). V kázáních byli přítomní členové povzbuzováni k modlitbám k Panně Marii svatohostýnské za Omladinu, která má na svém praporu vyšitý obraz Panny Marie svatoh. a proto také může doufati v její mocnou ochranu jak doma tak na bojišti. Protože byla hustá mlha, a celé dopoledne podal sníh s deštěm nebylo možno jíti na hřbitov. Za to ale se modlil vdp. superior po velké mši sv. ve chrámu bolestný růženec. Přes nepohodu se dostavila Omladina v hojném počtu na 400, zvláště z rodiště dp. Dra Žůrka ze Žeranovic. Příklad její jistě povzbudí ostatní členy sdružení v důvěře k mocné Ochránkyni Moravy, Panně Marii svatohostýnské.

Počasí již bylo stručně svrchu naznačeno. Od 20. srpna do 10. září bylo radost bydleti na Sv. Hostýně. Slunce jasně svítilo a teploměr se pohyboval mezi 13°-20° C. 12. září na prosebnou pouť večer klesl na 7°, a ráno na 5° C. Druhý týden opět vystoupil nad 10° C, potom však klesal níž a níž až ku konci měsíce byly jen 3° C, a 7. října skoro ráno, když se objevil první sníh na střechách a na trávě, byl první mráz — 0·5° C. Na teplotu měla vliv obloha, která té doby byla častěji zatažena, a leckdy mírným deštěm svlažovala vyschlou půdu. Nejvíc napršelo 22. září 4 cm. Od začátku října prší každodenně. Skoro ustavičně se vznášejí nízko nad Karpatami tmavé slohy mračen, a často se tak sníží, že úplně zahalí Sv. Hostýn, jen chvilkami probleskne slunce. 7. října napadl první sníh, a 8., 9., 10. a 11. října bylo opravdu dubnové počasí: několikrát za den padal sníh. V poledne 10. října bylo + 0·7° C. Průměrná

teplota za měsíc září byla 10·1° C. Když však někdy mlha aspoň na krátkou dobu zmizela, skytal se oku pěkný obraz. 30. září ráno jsem viděl dalekohledem okna v budovách prostějovských, kam se také z Brna odstěhoval dvorní rada Fr. Sedláček, místopředseda Matice svatohostýnské, aby v nynějších dobách častěji mohl vzhlédati na Sv. Hostýn; dále jsem rozeznal jednotlivé domky v Ohrozími, za ní napravo Lešany a za nimi osadu v lese, snad Ptení. Za touto osadou a nad ní bylo viděti směrem k Sukdolu v drahanské vysočině bezlesou stráň. 7. října, kdy napadl první sníh, jsem mohl spočítati okna doloplazského cukrovaru za Kojetínem, z jehož komína vystupoval tmavý kouř; za cukrovarem byla vesnice a nad ní kostel snad Želecký, a na pravo od cukrovaru na úpatí zalesněného pahorku opět chrám snad dobromělický, neb kobeřická kaple, kde 8. října slavil vůdce strany katolické Dr. M. Hruban, jenž také kdysi při rolnickém sjezdě na Sv. Hostýně řečnil, stříbrnou svatbu. Jménem čtenářů Hlasů mu také blahopřejeme, aby jej Panna Maria svatohostýnská dlouhá léta zachránila katolické Moravě. — Také byly znatelné věže ivanovského chrámu, a věže račického zámku za Vyškovem. V druhé polovici září byla doba kopání zemáků. 17. září k večeru jsem od chrámu načítal dole na polích 30 ohňů; do rána 18. září byl tak silný vítr, že odral kus omítky na verandě v hostinci a na kostele. 18. září byl krásný západ slunce. Celá vysočina Drahanská byla lemována širokým zlatým pruhem červánků. Před západem se ještě na chvilku slunce jako ohnivá koule ukázalo, a ozlatilo vrchy hor okolo Sv. Hostýna a zvolna za Drahanami zapadalo právě o 6. hodině.

Prohlášení a díkůvzdání.

My, manželé František a Anna Hradilovi, č. 18 v Kozlovicích u Přerova, sdělujeme a tímto listem prohlašujeme toto:

Naše dítě, jménem Marie, narozená 15. května r. 1911, na jaře r. 1912 těžce onemocněla, nejprve na černý kašel, pak na zápal trubic a zápal plic a nakonec z toho dítě nám osleplo. Hledali jsme pomoc u pěti lékařů. První lékař p. Tichý, druhý p. Riedl v Přerově, pak lékař p. Nesvadba v Dřevohosticích dále oční primář p. Ziern v Olomouci a konečně vyhlášený oční lékař p. Beck v Opavě, který nám prohlásil, aby jsme neutráceli peněz, že jest marná pomoc, protože z takové slepoty se uzdraví z tisíce sotva jeden. My se zármutkem, ale s důvěrou obrátili jsme se k tomu nejlepšímu lékaři, totiž k Panně Marii svatohostýnské. V tom nadešel den korunování P. Marie na Sv. Hostýně. Má manželka od nemocného dítěte odejíti nemohla. Já, jako otec jsa zaměstnán ve službách železničních, též jsem na tuto slavnost jíti nemohl. Tak se stalo, že sestra matky dítěte, Josefa Künstlerová, šla na tuto slavnost, i řekla jí matka dítěte, aby donesla vody od korunované P. Marie. Když přišla, umyla matka tou vodou dítku oči s modlitbou, aby jí byla lékařem tato pomocnice. Druhého dne ráno bylo dítěti jako obyčejně podáváno jídlo; dítě nápadně chytilo po pokrmu tak, že jsme jej hned zkoušeli, a vskutku! jevilo známky zraku. Pak já, otec dítěte, když byla oktáva korunovace a měl jsem volno, když byla pouť intelligence, byl jsem též přítomen stolu Páně na Sv. Hostýně s důvěrou, že naše dítě bude jistě uzdraveno a také se tak v nejkratší době stalo.

Jest toto dítko podnes a snad navždy na oči úplně zdravé.

Asi rok na to, když bylo dítě to s námi na Sv. Hostýně na pouti, oznámili jsme tento pravdivý případ důstojnému vel. pánu superiorovi, což si tento zapsal do knihy a dítko svojí vlastní ručkou podávalo vel. pánu, malý dárek na korunku P. Marii svatohostýnské, totiž tomu nejlepšímu lékaři všech lékařů.

To všecko podle pravdy prohlašujeme a vzdáváme nejsrdečnější díky naší patronce a pomocnici, korunované Panně Marii na Sv. Hostýně. Zcela jistě nezapomeneme na její pomoc až do své smrti.

Dne 8. září l. P. 1914.

Manželé František a Anna Hradilovi.

Panně Marii svatohostýnské děkují: odběratelka Hlasů z Kroměříže za uzdravení a vyslyšení v jisté záležitosti, nejmenovaná z farnosti Jezernické za vyslyšení v těžké záležitosti, Bohumila Oralová z Ivančic za uzdravení ušního neduhu (darovala z vděčnosti 2 zl. naušnice a zl. prsten), nejmenovaná za vyslyšenou prosbu, Josef Z. z Malhotic za rozluštění pochybností, odběratel Hlasů z Raclavic u Vyškova za vyslyšenou prosbu v jisté záležitosti, Anežka Škopová z Jezernice za vyslyšení v jisté záležitosti. Nejmenovaná ze Staré Bělé za uzdravení.

Na korunovační slavnosti darovali: nej. manželé z Uh. Hradiště 3 K, Růžena Obdržálková z Bílovic 3 K.

Křížová cesta: Cišperová Barb. z Kvačic 10 K.

Upozornění. Mnohým odběratelům »Hlasů Svatohostýnských byla na jaře t. r. poslána z Holešova od katol. spolku »Sušil« vzácná a poučná kniha »Setník« jednající o našem božském Spasiteli. Spravedlnost křesťanská toho žádá, aby všichni ti, kteří si knihu podrželi, ji také zaplatili. Kdo by nemohl zaplatiti hned, ať aspoň lístkem spolku »Sušil« v Holešově oznámí, kdy zaplatiti hodlá, jinak by spolek musil svého práva dobývati cestou jinou.

Za redakci zodpovídá **David Kubíček**, emer. děkan v Kroměříži.
Nákladem Matice Sv. Hostýnské. — Tiskem Jindřicha Slováka v Kroměříži.

sehnul, abych si ho zdvihl a v tom strašlivá rána zrovna nad mojí hlavou. Kamarádi kolem mne na obou stranách padali, jako by je podťal kosou. Mně se nestalo nic. Tu bitvu jsme tenkrát vyhráli a nyní pronásledujeme nepřítele. — A co vy děláte a jak se máte? Budete mít asi hodně práce na poli: zemáky kopat, setí také už je na krku. A co dělá Mařenka? Pozdravujte ji od mě a vyřiďte jí, ať se za mě modlí. Dá Bůh, že se zase uvidíme, a kdyby jinak bylo souzeno, ať se vdá, ale ve svých modlitbách ať na mně vždycky vzpomíná.

Moje milovaná Aničko!

Jsme ještě pořad v městě, ale právě před chvíli povídali kamarádi, že ještě dnes nebo zítra vytáhneme do pole. A tu jsem si myslil, že se ještě jednou s tebou a s dětmi rozloučím, kdož ví, nebude-li to naposledy. Ale cosi mně pořád říká, že se shledáme zas, a nevěřila bys, že tato víra ve šťastný návrat vychází z tvojich modliteb, které jistě za mně s dětmi k Bohu vysíláš. Kolikrát už jsem si v duchu dělal výčitky, že jsem ti tolik bránival chodit do kostela a ke zpovědi. Nyní za těch několik dní jsem poznal, jak mnoho síly a důvěry v pomoc Boží člověku dá modlitba ženy tak dobré, jako tys byla a těch nevinných dětí. Už jsem také zkusil se modlit. Až bude večer, vem děti na zahrádku a najdi na nebi hvězdičky, co jsou u toho velkého vozu; však švakr je student, on ti je ukáže. A až je uvidíš, tož si vzpomeň na mně, že já také v daleké cizině na ty hvězdičky se dívám a za vás i za sebe se modlím. Ale o něco bych tě prosil. Umím se modlit jenom růženec bolestný, jak jsme se ho v postě doma modlívali, ale já vím, že jsou ještě dva jiné, co se modlívají v adventě a po velikonocích. Prosím tě, má drahá Aničko, napiš mi je oba. — Jinak chvála Bohu jsem zdráv a měl bych se dost dobře, kdyby jenom mně nebylo tak teskno. Pořád si myslím na tebe, ty moje dobrá dušičko, co máš starostí s těmi našimi drobečky a jste-li zdrávi. Pepika drž zkrátka, on je trochu divoký, aby se nezludařil. A jak, podporu jsi už dostala? Napiš mně všecko, jak a co u nás je, ale nezapomeň na obálku napsat číslo polní pošty, jinak bych to nedostal. A buď statečná a neboj se o mě. Kdybych snad delší dobu nepsal, netrap se nic. Víš, budeme asi v cizí zemi a to se poštou těžko co dostane. Neptej se sedláka a na podílek dej žita. To větší prasátko prodej a to druhé nech na krmení. Pozdravuj maminku a tatínka a celou naši rodinu. Pepikovi a Tonči řekni, že tatínek brzy přijde, jen aby byli hodni a za něho se modlili a maminku nehněvali. Tak s Bohem, milovaná moje dobrá manželko, a líbá tě v duchu tvůj Tonek.

Socha Božského Srdce Páně: Josef, Jan, Karel Polách z Lužné 3 K, Maria Našel z Příluk u Zlína 12 K. Božena Cunfová z Ml. Boleslavi 1 K. Barbora Židková z Heřmanic 5 K. Babík Josef z Vlkoše 3 K, nej. z Palkovic zlatý snubní prsten. Ignát Hrubý, farář Borkovany 10 K, Ant. Tvarůžek, far. ve Vladislavi 10 K, Jos. Otruba, administr., Studená 10 K. O. Adámek, c. k. profesor náboženství v Brně (druhý dar) 8 K. Vdp. assessor J. Vychodil, děk. v Cholině 100 K. sv. Kříže v Choryni 10 K. Vdp. Aug. Kleveta, děk. v Podivíně, vdp. Kar. Keprda, koop. v Kloboukách, vdp. P. Žáček O. S. D. dohromady 25·44 K, Jos. Vrbíček z Prasklic 5 K, Nejm. z Polic 5 K, prostřednictvím pí. Bromníkové z Mor. Ostravy 6 K. Fr. Hanzlík z Dluhonic u Přerova 20 K, dp. Fr. Skotnica, far. v Prus. Slezsku 10 K, nejm. odběr. Hlasů z Brna 1·20 K, Jos. a Frant. Zmeškalovi z Nahošovic 20 K (podruhé), T. a Frant. Bradíkovi ze Žalkovic 10 K, Aug. Slavíčková ze Smíchova 10 K. (P. d.)

Český kurs hospodyňský v Kokorách u Přerova počíná 1. listopadu a končí 31. srpna 1915. Účelem tohoto kursu jest poskytnouti dívkám stavu rolnického dobrý a pevný základ theoretický v každé práci, jíž vyžadují na ženě povolání rodinné, prospěch nynějšího hospodářství a zdárné vedení domácnosti. Prospekt a bližší zprávy na požádání zašle správa řečeného kursu.

Pečlivým rodičům může platných služeb ve výchově i vzdělání dospívajících dcer nabídnouti **Dívčí ústav sester dominikánek v Klimkovicích v Rak. Slezsku.** Týž kromě náboženskо-mravní výchovy poskytuje dívkám ve své hospodyňské škole theoretického návodu a praktického výcviku k samostatnému vedení domácnosti. Zvláštní péče věnuje se vaření, přistřihování a šití všeho druhu prádla i šatů, jakož i kreslení střihů. Kromě oboru hospodářského vzdělávají se v ústavu chovanky na učitelky industriální a učitelky škol mateřských. K přání rodičů vyučuje se též jazyku německému a hudbě. Ústav leží ve zdravé krajině a má veliké zahrady s pěkně zařízeným hospodářstvím. Bližší zprávy a prospekt ochotně na požádání zašle správa ústavu.

Listárna redakce.

Společnost božského Spasitele ve Valaš. Meziříčí a v Husovicích vydala knihu: **Zpověď katolického křesťana,** čili jak se zbaviti pochybností svědomí v životě křesťanském a vykonati snadno dobrou sv. zpověď. Německy ji sepsal P. Fructuosus Hokkenmaier. Za 10 let byla rozšířena více než ve 100.000 výtiscích. — Mimo to byla p ř e l o ž e n a do francštiny, angličtiny, španělštiny, vlaštiny, na jazyk chorvatský, slovinský, polský, uherský, portugalský, holandský, takže je nyní rozšířena ve čtvrt milionu výtiscích. V této knize najde křesťanská duše důkladného přesvědčivého poučení, kterak může lépe své svědomí zpytovati nežli dříve, všelijaké pochybnosti sama rozluštiti, mylné názory opraviti, a nabýti duševního klidu a útěchy. Přejeme této knize, aby přinesla přehojného užitku pro spásu duší. Kdo by si ji chtěl koupiti, obrať se na svrchu uvedenou adresu. Cena 3 K.

Přátelům dobré četby doporučujeme, aby do knihoven pro nemocné vojíny a j. objednávali též známou výbornou knihu »Víra našich otců«. 430 stran, krámská cena 3 K. Aby co nejvíce se rozšířila, rozhodla se administr. »Našince« v Olomouci, Dolní nám. 17, účtovati ji nyní za nepatrnou cenu po 60 h — všem, kdož aspoň 5 výtisků najednou objednají. Na 50 výtisků ještě premie 3 výtisků zdarma. Při tak velké slevě dlužno patřičný obnos poslati pře-

Oznámení.

Všem návštěvníkům Sv. Hostýna oznamuji zdvořile, že převzal jsem po p. Ant. Zajíčkovi krajní krámek od Rozhledny na Sv. Hostýně, kde veškeré druhy poutního zboží jako: sošky, růžence, obrázky, kříže a j. též hračky na skladě míti budu.

V úctě hluboké

V. Polach.

Sochy, oltáře, křížové cesty, Boží hroby, jesle a veškeré práce kostelní zhotovuje a opravuje umělecky, levně v každém slohu i moderním

František V. Buk,

sochař a řezbář, uměl. truhlářství

v Praze, Jilská ulice čís. 445-I

(proti Vejvodům). Založeno r. 1857.

Nákresy, fotografie, vzory kříž. cest posílám k nahlédnutí s prosbou o laskavé navrácení. Hotové sochy, kříž. cesty, jesle, kříže a jiné práce možno shlédnouti v mém skladě. — Na základě mnohých doporučení prosím o laskavé objednávky.

Doporučujeme tuto katol. domácí firmu co nejvřeleji.

Vína přírodní zaručená

v sudech i láhvích, veškeré lahůdky sýry, konservy, likéry, čaje, pražské uzeniny atd. doporučuje za mírné ceny

JAN JANSA

závod lahůdkářský a vinárna

v Holešově,

vedle obec. domu (dům p. Klabusaye).

! „Tisíckrát pozdravujeme Tebe“

majová kázání (2 díly) od P. Ant. Rejzka. Oba díly lze dostati na Sv. Hostýně za sníženou cenu 2 K.

Jsem domácí tkadlec horský

(člen spolku křesťanských sociálů).

Zasílám zboží různé.

40—50 m zbytků, 20—22 korun

dobírkou zaručeně prací barev bez — — — — chyb. — — — —

Kanafasy na ložní povlaky, **košilová plátna** lněná neb **poloviční**, **rumburské** věby, **griezety, ručníky,** tkané **barchety** na šaty, **modní zefíry** na košile a bluzky a na šaty, **bílé grádle, flanely, modré tisky** na domácí šaty a zástěry, vše mnou ručně pracovány, velekrásny a trvanlivy v délce 3—15 metrů.

Frant. Maršík,

ruční domácí tkadlec,

Česká Čermná, č. 107, p. Náchod.

Každý dle potřeby račte udat co potřebujete i délku zbytku si račte zaznamenati, nehodící vyměním, neb dle žádosti peněz vrátím. Zkouška mé důvěry ujistí každého. Též zasílám **půl tuctu čistě lněných prostěradel bez švu 150 cm. šir., 200 cm. dl., jen za K 15·80.**

SKLOMALBA

E. ŠKARDA, BRNO,

umělecký ústav prvého řádu hotoví a dodává

chrámová okna

v každém provedení i slohu od nejjednoduššího vzoru do nejbohatší sklomalby figuralní. — Hotoví ***pravou vlaškou mosaiku*** kaménkovou pro façady, oltářní obrazy, náhrobky atd. s nejširším zaručením uměleckého a odborně dokonalého provedení. Rozpočty ochotně a zdarma.

Svíce kostelní

pravé voskové, přesně **dle liturgických předpisů,** jakož i polovoskové a stearinové vyrábí nejdokonaleji a doporučuje firma

V. ZBOŘIL A SYN,

první moravská továrna na voskové zboží a svíčky **v Bystřici p. H.** Firma tato počítá mezi své stálé odběratele přední kláštery, farní úřady, jakož i zemské ústavy říše Rakousko-Uherské. — Zásilky vyřizují se franko, obal se neúčtuje. — Ceny mírné.

Za redakci zodpovídá David Kubíček, emer. děkan v Kroměříži.

Číslo 12. Prosinec. Ročník X.

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ

MĚSÍČNÍK PRO LID

S povolením nejdůst. kníže-arcib. konsistoře v Olomouci a řeh. představených vydávají Otcové Tovaryšstva Ježíšova na Sv. Hostýně na Moravě. — Vychází počátkem každého měsíce. — Celoroční předplatné kor. 1·50. — V Americe 0·16 dol. — V Německu M 1·50. — Administrace na

OBSAH: P. Frant. Gogela, rostlinopisec svatohostýnský, šedesátníkem. — Stará litanie k Panně Marii z VIII. století. — Vánoční pomněnka. — Ty ranila jsi srdce mé . . . — Stoletá památka znovuzřízení Tovaryšstva Ježíšova (1814—1914). — »Narodil se . . .« — Zprávy se Sv. Hostýna.

VYOBRAZENÍ: P. Frant. Gogela, rostlinopisec svatohostýnský, jubilant. — Dvorní rada Frant. Sedláček, místopředseda »Matice Svatohostýnské« vítá J. E. nejdp. kardinála Dr. Frant. Bauera při gener. visitaci ve svém rodišti Hrušce dne 17. května 1914. — Vdp. exercitanti II. turnu na Sv. Hostýně od 14.—18. července 1914. — Vdp. exercitanti III. turnu na Sv. Hostýně od 20.—24. července 1914.

Upozornění a prosba.

Poněvadž mnozí dosud za minulé ročníky nedoplatili ani na r. 1914 nepředplatili, viděli jsme se nuceny upomínat; těm, kdož upomínce vyhověli budou Hlasy dále zasílány, ostatním však zastaveny. Prosíme opět, aby, pokud se nestalo, všichni splnili svou povinnost.

Jelikož příštím rokem započnou Hlasy Svatohostýnské své druhé desítiletí, míníme je co nejvíce možno opět zdokonalit. Papír bude mnohem lepší (hladký a lesklý) a též vyobrazení, vesměs se Sv. Hostýna, budou shotovena od nejlepší naší české firmy. Poněvadž předplatné nebude zvýšeno, nýbrž jako dosud jen 1·50 K, doufáme, že P. T. odběratelé zůstanou Hlasům našim věrni a prosíme je snažně, aby hojně nových odběratelů nám získali (každý aspoň jednoho) a jejich správné adressy co nejdříve nám zaslati si neobtěžovali. Prosíme však jen o adressy těch, o nichž možno se určitě nadíti, že stanou se skutečnými odběrateli. Proto nejlépe by bylo je osobně na Hlasy upozorniti. Královna svatohostýnská račiž sama odměniti hojně všem, kdož šíří zájem o časopis, věnovaný její oslavě a úctě!

REDAKCE.

Z církve a světa.

Papež a válka.

Sv. Otec zaslal arcibiskupovi v Kolíně nad Rýnem dopis tohoto znění:

»Obdržel jsem příjemné Tvé sdělení, že Jeho Veličenstvo německý císař na Tvoji prosbu rozhodl, že se všemi služebníky božími, kteří jako francouzští vojáci dostali se do německého zajetí, má býti nakládáno jako s důstojníky.

V těžké této době, která zachvátila a krví křesťanskou zaplavila celou Evropu, v této době, kdy hrůzné divadlo této války sevřelo Naše srdce, bylo Mi Tvoje sdělení více než obyčejnou útěchou. Seznal jsem, s jakou horlivostí plápolá v Tvém srdci křesťanská láska k Těm, kteří spojeni jsou s Tebou páskou společného kněžství.

Jsme přesvědčeni, že Tvá ušlechtilá láska neujme se jenom zajatých francouzských kněží, nýbrž dle možnosti obejme všechny, kteří ve Vaší zemi jsou zajati, bez rozdílu náboženství a národnosti, zejména pak, že ujme se nemocných a raněných, aby poskytnuta jim byla duchovní pomoc. Tato povinnost milosrdné lásky přísluší ovšem všem lidem, stejnou měrou, ale především naléhá na služebníky Boží, a duchovními úřady a hodnostmi nadané osoby.

Proto doufáme, že šlechetný Tvůj příklad následován bude všemi těmi, jimž propůjčena byla čestná jména služebníků božích, zejména však katolickými biskupy a kněžími nejen v Německu, nýbrž ve všech zemích, kde zasáhla litice války, a kde nemocní a ranění a zajatí upí a strádají.

Zasíláme Ti proto, vřele milovaný Synu, Tvému kleru a věřícím Tvé péči svěřeným Apoštolské Své požehnání jako znamení Milosti Boží, které ve jménu Boha z té duše Tobě přejeme.

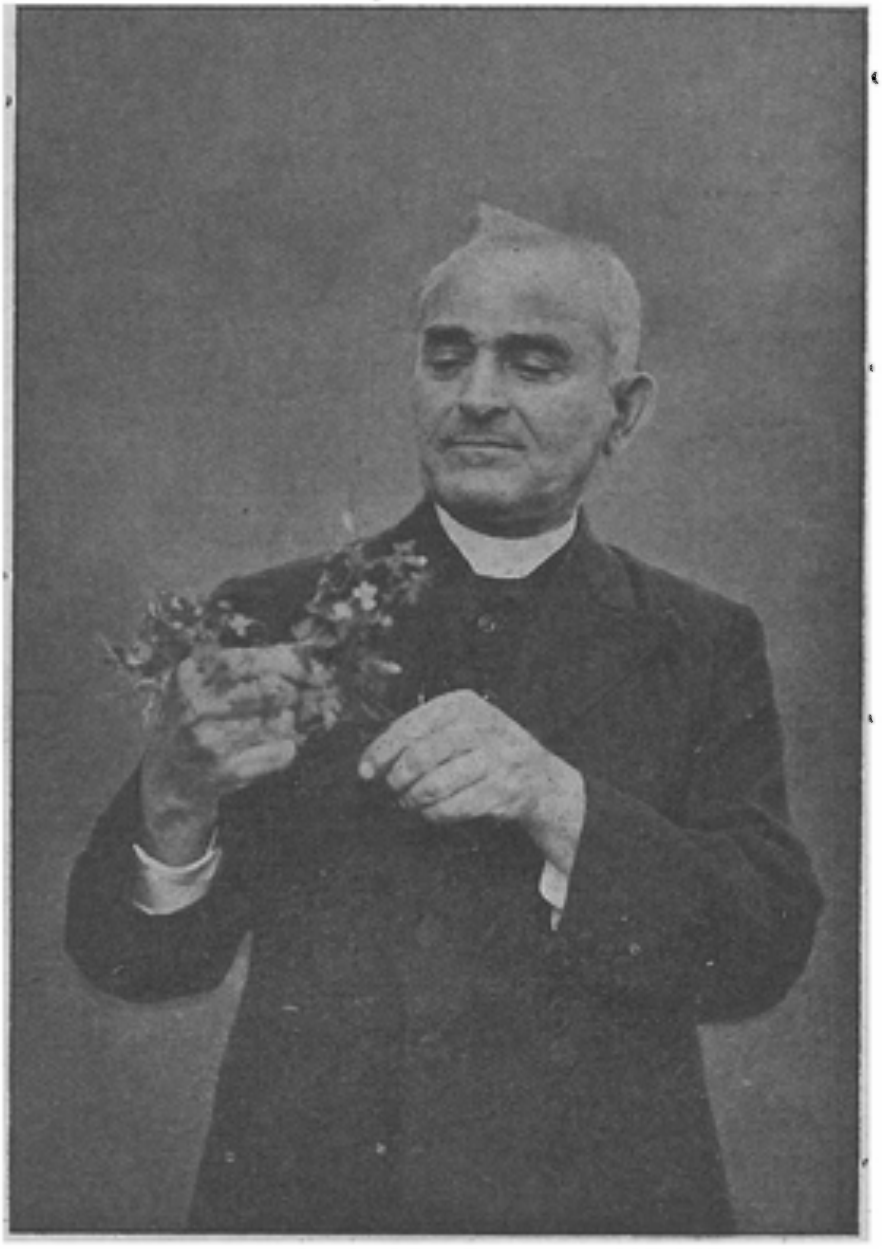
Nejdůst. p. biskup Josef M. Koudelka v Superioru v S. Americe, poslal dne 1. října 1914 z lodi, na níž odcestoval, na Sv. Hostýn tuto zprávu: Bohu díky, blížíme se k americkému břehu; zítra přistaneme. Skorem 10 dní trvala plavba z Rotterdamu. Jeden den měli jsme velikou bouři. Loď cestujícími přeplněna, každý chce se co nejdříve dostati domů. Třikrát byla naše loď na moři zastavena válečným loďstvem anglickým a francouzským. Matička Boží svatohostýnská potěš Vás v těch krutých válečných dobách. Váš J. M. Koudelka. — Tak dostal se tedy J. B. M. přes nemalé obtíže konečně šťastně do své americké domoviny. Zajisté že celá vděčná Morava z hloubi duše přeje, aby korunovaná Královna naše chránila i nadále tohoto nadšeného a obětavého ctitele svého a dopřála nám radosti, spatřiti jej opět brzy u jejího milostného trůnu na posvátné naší hoře!

Číslo 12. PROSINEC 1914. Ročník X.

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ

Vydávají Otcové Tovaryšstva Ježíšova na Svatém Hostýně na Moravě.
Pořádá P. A. Ostrčilík T. J. – Vychází počátkem každého měsíce.
Celoroční předplatné 1·50 kor. — V Americe 0·40 dol. — V Německu 1·50 M.

P. Frant. Gogela, rostlinopisec svatohostýnský, jubilant.

P. Aug. Neoral, farář v Rudslavicích.

P. František Gogela, rostlinopisec svatohostýnský, šedesátníkem.

Neustálý zápas v národě našem v politice i v národohospodářských podnicích, spory různých stran o nadvládu v národě, v poslední době i nešťastné štvanice protináboženské nyní ještě i ryk válečný zaujímají tou měrou sloupce našich novin a pozornost čtenářstva, že se bezděky zapomíná na ty pracovníky národní, kteří v ústraní plodnou a požehnanou činností literární i vědeckou se obírají. Takovým pracovníkem jest P. František Gogela, jenž slavil letos v září své šedesátiny ve vzácné duševní i tělesné svěžesti. František Gogela narodil se dne 13. září 1854 v Podhradní Lhotě u Holešova z rodičů stavu mlynářského. Studia konal v Kroměříži v k. a. semináři, kdež roku 1874 maturoval. Ukončiv studia gymnasijní vstoupil do bohosloví v Olomouci a byl roku 1878 na kněze vysvěcen. Jako kaplan působil v Kyjově, v Bílovicích, v Místku (dlouhá léta), načež se stal zámeckým kaplanem na Hukvaldech, odtud farářem (13 let) v Rajnochovicích a od roku 1908 farářem ve Střebětících u Holešova. —

Toť stručný a prostý přehled životních osudů kněze horlivého, a botanika t. j. vynikajícího znalce a spisovatele vědeckého, květeny světové vůbec a moravské zvlášť, o jehožto činnosti a pracích velmi uznale a s pochvalou se vyslovili znalci a odborníci jména světového, jako Frant. Crerin v Bruselu, J. B. Keller ve Vídni, Václav Spitzner v Prostějově, Dr. Jos. Podpěra, profesor v Brně, botanický spisovatel, zvláště bryolog (mechoznalec), který píše o Fr. Gogelovi, jako nejlepším znalci květeny karpatské, G. v. Niessl, prof. německé techniky v Brně a předseda přírodovědeckého spolku v Brně, a jiní. Botanické práce si od p. faráře vyžádali: Ferd. Tessendorf v Berlíně, Aug. v. Hayek, docent ve Vídni.

Vyvolaly spisy P. Gogely pozornost a zájem vědeckého světa zvláště také proto, že objevil pan farář v horstvu karpatském velmi vzácné rostliny; některé z Moravy vůbec málo známé a dokonce pro území Moravské zcela nové, takže po jejich uveřejnění jezdili floristé z Brna a Olomouce do Rajnochovic, kde se stala pohorská fara dostaveníčkem učených odborníků květeny, kteří plni dychtivosti přijeli a uspokojeni odjížděli. Též mnohé velmi vzácné mechy nalezl, které určoval Dr. Josef Podpěra. Dosud trvá spojení s mnohými floristy; p. Dr. Bedřich šl. z Teubrů přijíždí skoro každý rok už ode dávna, byl také v průvodu pana faráře z Rajnochovic poprvé na Sv. Hostýně, p. Dr. Podpěra P. Gogelu několikráte i v Rajnochovicích i ve Střebětícich navštívil.

Pobyt pana faráře vždy blízko Karpat a v nich umožnil jemu značné území prozkoumati, k čemuž ovšem bylo třeba mnoho pěší chůze. Čára území pěšky projitého: Od Jablunkova k Lysé hoře, od Smrku, Radhošt a okolí, horstvo Rajnochovské, Hostýnské, horstvo u Holešova, k Vyzovicím, k Luhačovicím, k Uh. Brodu, na Lopeník, Hory hříbecí mnohými směry, Jeseníky, Praděd, Sněžník atd.

Květena karpatská, která se pokládala v celku za chudou, značně získala; objevil tu kapradiny: pérovník pštrosí (první naleziště na Moravě), puchýřník sudetský (první naleziště v Karpatech), řeřišnici třílistou (první naleziště v Karpatech), a mnoho jiných zajímavých druhů.

Zevrubné poznatky a studie páně farářovy uveřejněny ponejvíce v těchto odborně vědeckých časopisech:

Věstník klubu přírodovědeckého v Prostějově:

1. Z květeny temen morav. Karpat severovýchodních. 2. Z květeny morav. Karpat severních. 3. Z květeny pahorkatiny podkarpatské na východní Moravě. 4. O rozšíření některých druhů rostlin na severovýchodní Moravě. 5. Z květeny Javorníka u Rajnochovic. 6. Květena na dolním toku Rusavy v okolí Střebětic. 7. Květena na dolním toku Rusavy v okolí Záhlinic. 8. Z květeny východní části hor Hříběcích.

Sborník musejní společnosti ve Valaš. Meziříčí:

1. Z květeny Smrku a Lysé Hory. 2. Z květeny Radhoště. 3. Z jarní květeny na Valašsku.

Památník Matice Místecké:

1. Z květeny na Místecku.

Vychovatelské listy:

1. Z vyššího tajnosnubného rostlinstva domácího. 2. Naše vstavačovité rostliny. 3. Květena biblická.

Verhandlungen des naturforsch. Vereines in Brünn:

1. Einige Rosen aus der Umgebung von Friedek-Mistek. 2. Flora von Hochwald. 3. Ein Beitrag zur gefässkryptogramen Flora im nordöst. Karpatengebiete von Mähren. 4. Flora von Rajnochowitz (o níž se vyjádřil G. v. Niessl, prof. techniky v Brně: »Kann dem Bande nur zur Zierde gereichen«, jako že jest okrasou díla).

Příspěvky do květen:

Dr. Formánek: Květena Moravy a Slezska. Ve sborníku mus. spolku ve Valaš. Meziříčí vyjde květena hostýnská; rukopis už před rokem odevzdán.

V stálé konnexi či vědecké korrespondenci stojí P. Gogela s G. Niesslem, prof. tech. v Brně a stál s † Dr. Formánkem, autorem květeny Mor. Slez. v Brně.

Neméně důkladná jest znalost pana faráře květeny mimo naší vlast. Pisatel těchto řádků i jiní účastníci pouti do sv. Země (1910) žasnuli, s jakou jistotou určoval květenu palestýnskou. Nádherná a hojná květena alpská na cestě (1912) Švýcarskem nečinila panu faráři nejmenší obtíží v určování.

Mimo uvedenou vědeckou činnost uveřejněno od pana faráře Střebětického, jako známého kazatele, mnoho článků v časopisech homiletických.

Tak dovršil P. Fr. Gogela 60tý rok a doufáme, že své činnosti literárně-vědecké ještě nedovršil a těšíme se na další jeho práce, k nimž přejeme jemu na dlouhá léta té síly a svěžesti duševní i tělesné, v jaké se dožil požehnaného věku šedesáti let v neúnavné práci pro lid, svěřený jeho duchovní správě, i pro národ.

Dodatek redakce »Hlasů«:

Spisovatel toho článku líčil nám hlavně vědecké nadání a zásluhy vdp. faráře Františka Gogely, a jsme mu zato vděčni. Avšak má ještě hojně jiných výtečných vlastností, kterých nesmíme čtenářům našim zamlčeti. Předně je povahy velmi milé, skromné a zároveň veselé. Proto bývá vždy rád viděn v kruhu svých spolubratří duchovních, kteréž umí svým humorem výtečně pobaviti a rozveseliti. A s jak velikou a vytrvalou láskou lne k Sv. Hostýnu! Každý měsíc, v létě v zimě, putuje pěšky na Sv. Hostýn, aby skládal Matce Boží svůj dětinný hold. Někdy přicházívá

sám, nejčastěji však v průvodu svého sousedního přítele, rudslavského p. faráře. A jiným způsobem osvědčil svou lásku a vážnost k Sv. Hostýnu. Upravil články pro naše »Hlasy«, v nichž popsal dopodrobna všecky rostliny našeho posvátného chlumu. Museum svatohostýnské obohatil učeným rukopisem, v němž květena svatohostýnská vědecky je psána a herbářem s 900 rostlinami a se 500 různými mechy, které sebrány jsou na půdě hostýnské a okolní.

Za tou příčinou přeje mu z toho srdce zejména i celý klášter jesuitský na Sv. Hostýně ještě dlouhého a požehnaného života a hojné odměny časné i věčné na přímluvy korunované Královny svatohostýnské!

P. Jan M. Černý T. J.

Stará litanie k Panně Marii z VIII. století.

Irsko je zemí cenných památek liturgických. Učený Benediktin Suitbert Bäumer uveřejnil některé z nich, hlavně kanon mše sv., který až na nepatrné změny a přídavky jmen svatých v t. z. »communicantes« a v »nobis quoque peccatoribus« je doslova náš kanon římský, kterého dnes církev sv. po celém světě užívá. Tato drahocenná památka pochází ze VI. dle některých učenců až z konce V. století. Je v t. z. Stowe-Missalu.

V královské knihovně vysoké školy zemské je jiná velmi cenná rukopisná památka, která se nazývá: Leabher Breac. Je tam mnoho katolických modliteb a mezi nimi stará litanie k Panně Marii. Učenci tvrdí podle různých známek, že je onen rukopis ze začátku 8. století, tedy asi 1200 let starý. Pochází asi z kláštera sv. Berchana v Clonsostu, hrabství Kingském a modlívali se z něho staří katolíci irští. Krásný chrám klášterní leží dnes v ssutinách.

Litanie se odchyluje od t. z. loretánské, ale obsahuje šedesát vzácných názvů P. Marie, které se vesměs nalézají ve spisech sv. Otců prvního století. Jsou to svědkové, jak velice staří Irčané ctili Pannu Marii. Učený kardinál Franzelin T. J. o ní napsal: »Ne bez útěchy, řekl bych skoro, ne bez udivu, četl jsem . . . velice zbožné prosby starého Irska k Panně Marii«.

Má tedy tato litanie mariánská velikou cenu pro nás svým stářím, které sahá daleko přes tisíc let nazpět.

Litanie zní takto:

Maria! ty převznešená.
Maria! ty nejvznešenější mezi Mariemi
Největší mezi ženami.
Královno andělů.
Paní nebes.
Paní, plna milostí Ducha svatého.
Požehnaná a velepožehnaná.
Matko věčné slávy.
Matko nebeské a pozemské církve.
Matko lásky a mírnosti.
Matko zlatého světla.
Cti nebes.
Poselkyně míru.
Bráno nebes.
Zlatá schránko.
Trůne lásky a milosrdenství.
Chráme Boha.
Okraso pannen.
Paní národů.
Prameni zahrad.
Hubitelko hříchů.
Čistoto duší.
Matko sirotků.
Živitelko maličkých.
Útočiště bídných.
Hvězdo mořská.
Dívko Páně.
Matko Kristova.
Odpočinku Božství.
Milá jak holubice.
Jasná jak měsíc.
Lesknoucí se jak slunce.

Zahladitelko viny Eviny.
Poslice života.
Ozdobo žen.
Vůdkyně pannen.
Uzavřená zahrado.
Zapečetěná studně.
Matko Boží.
Panno ustavičná.
Svatá panno.
Moudrá panno.
Dobrotivá panno.
Čistá panno.
Chráme živého Boha.
Trůne věčného Krále.
Svatyně Ducha svatého.
Panno z kořene Jesse.
Cedře z hory Libanu.
Červená růže z Jericha.
Cypresso z hory Sionu.
Plodná jak oliva.
Kvetoucí jak palma.
Veleslavná roditelko.
Oslavo Nazareta.
Cti Jerusaléma.
Okraso světa.
Nejdrahocenější výkvěte křesťanstva.
Paní života.
Žebříku k nebi.

Maria Alfonsa.

Vánoční poměnka.

Míjel večer štědrý. Rychleji než chvíle bolu, stesku. V každé vísce, chýši stanul a nechal tam štěstí aspoň na chvíli. City, od dětských dob uspané, procitly. Zachvěly se slastí duše dítek a dětmi stali se dospělí na chvíli aspoň. Ani v této nejradostnější chvíli v roku celém nezapomněli mnozí na místo, kde je tak dobře býti. A přáli si ve svatohostýnské svatyni při jitřní mši svaté oslavit narození Páně.

Málo duším však splní se toto přání. Cesta bývá neschůdná, plna kluzkých závějí. Někteří však nedbají ničeho a radostně tam spějí.

Z nedaleké vesničky chystal se mladý chalupník se svou ženou na jitřní. Chtěla s nimi jít i stařenka, jeho matka, ale manželé jí nedovolili.

»Neměl by kdo chaloupku opatrovat. A potom, vždyť po nemoci dosud jste slabá. Považte jen,ť jaké závěje v letoší zimě jsou všude. Sotva my si cestu se sousedy prohrabeme. A že nový betlém tam viděti chcete? Vždyť my vám také povíme, jak vyhlíží. Musíte své zdraví šetřit. Před půl rokem jsme pochovali dědečka. Chceme míti mezi námi hodně dlouho aspoň vás«, domlouvali jí mladí vlídně. Neodporovala.

Věděla, že by raději doma zůstali, než aby ji sebou vzali. Požehnala křížem syna i snachu. Vyprovodila je. Pak zavřela dvéře u síňky a zastrčila těžkou, dubovou závoru. Když zanikla světla nočních poutníků v dáli, chystala se — sama na cestu.

»To tak, zůstat doma«, k sobě hovořila. »Však chaloupka neuteče ani dnes, když ji nikdo hlídat nebude. Ještě nikdy, při žádné slávě, ba ani ve svátky a na jitřní nescházela jsem na Hostýnku. Letos prý tam mají nový betlém. Což, kdyby si pro mne můj stařeček brzy přišel? A tam na věčnosti se vyptával jak nový betlém vyhlíží a já mu řekla — že jsem ho ani neviděla? Cesty bych se měla bát? Nejednou za tmy a v nejhorší nepohodě spěla jsem tam. Jednou, zapadajíc po krk do sněhu, hledala jsem cestu ku svatyni, abych zdraví synovi, dítku jedinému vyprosila. Pod tíží únavy a bolestí jsem klesala. A přece jsem došla. To jste se holečci zmýlili, když myslíte, že já bych na Hostýnku scházela. Já, já! Kdyby na sv. Matičku zapomněl celý svět, já nikdy ne. Tam cestu najdu, bude vámi ušlapaná. Zpět půjdeme společně«.

Teple se oblékla. Stařečkovy juchtovice si obula. Vlňák uvázala křížem. Rukavice s jedním palcem připravila. V síňce za almarou našla starou lucernu s knotkem a lampičkou na olej. Uřízla se syrového bramboru vršky. Lampičku do něho zasadila. Rozžala. Ještě se svěcenou vodou pokropila a vyšla, šeptajíc: »Panenko Maria Hostýnská ochraňuj mne!«

Brzy se jí víska ztrácela v dáli. Nebála se sama. Cesta byla ušlapaná. Chvílemi zahlédla kus cesty před sebou svítilny poutníků. Chlad necítila. I lucernu by mohla shasnouti. Světla hvězdiček by stačila.

Ušla již polovinu cesty když poznala, že příliš mnoho důvěřovala svým silám. »Což na tom, když odpočinu na chvíli za lesem, řekla si. »Zatím ti, kteří jdou vpředu, vystoupí na stráň pod kostelem. Pak půjdu dále a přijdu na jitřní ještě včas«.

Dvorní rada Frant. Sedláček, místopředseda „Matice svatohostýnské", vítá J. Em. nejdůst. p. kardinála Dra Frant. Bauera při gener. visitaci ve svém rodišti Hrušce 17. května 1914.

A co tak čekala světla na protější stráni, přišla na ni malá dřímota. »No, když na chvíli zavřu oči nebude zle«.

Chvíli měla ještě pocit, že u cesty odpočívá. Ale ne! Nebyla již zde! Dlela již ve svatyni. Tělo se sice chvělo podle cesty schouleno. Ale duše vešla v chrám. Hned u vchodu plna údivu stanula. To co spatřila, nebylo ve svatyni ještě nikdy před tím. Veliký strom stál uprostřed. Koruna klenby chrámové, zdí se dotýkaly větve. Tolik svěží, lesní vůně bylo tam. A těch dárků! Všechny větvice jimi přetíženy byly. Tolik, tolik oříšků, zlatých i stříbrných. Srdce poseta červenými perlami. Řetězy, jimiž strom ovinutý byl, byly utkané z hvězd. A vonnými lístky růží bílých jak vločkami sněhovými byl posypaný. Na vrchole zářila hvězda leskem oslňujícím. Jak se vanem planoucích světel zachvěla zdálo se, že slunce v plné kráse na svět vchází.

Tichounce obešla strom a stanula u betléma.

»Ach, ten je pěkný, roztomilý! To se bude stařeček tam nahoře koukat, až mu o všem vyprávět budu. Ježíšek chudáček tak maličký, zimou se chvěje. Matička svatá ani plénky neměla. Bože, kdyby třeba bylo, dala bych mu do jesliček vše, co nejlepšího mám. Na slona ani velblouda, těch tří králů, bych nesedla. Vůl za jeslemi je moc podobný na našeho. Tolik dárků všichni lidé nesou. A je, to je to všechno pěkné«. Pomodlila se.

Pak šla kolem větví opatrně k oltáři, poklonit se Matce divotvorné. Divila se, že domácí a sousedé zde ještě nejsou. »Snad se vrátili. Přece je dobře, že jsem šla. Bylo by naší Matičce líto, že na Ní všichni zapomněli«.

Klekajíc na stupně oltářní, vykřiknout chtěla. Ale hlas jí selhal úplně. Div se stal.

Svatá Matka s Ježíškem v náručí sestupovala s úsměvem s trůnu nad oltářem. A přímo k překvapené stařence.

»Za tebou jdeme«, šepotala. »Ani netušíš, jak milá mně byla prostá duše tvá. Čekala jsem a věděla, že za mnou přijdeš. S láskou hledívala jsem vždy na tebe, když přede mnou jsi klekala. Věřila jsi, že nejsem pouhým předmětem uměleckým, podivuhodným. Kořila jsi se Matce boží, uctívala ji. Důvěřovala jsi, že pomohu. A milovala jsi mne. Ráda odměňuji naději, nejvíce však lásku, kterou duše mně oddané za dar mně přináší. Do nebe chodit nemohou, úctu mně projevovat. Činí tedy tak na místech posvátných, mně zasvěcených. Vyslov, jaké přání dnes v duši máš, stařenko milá«, domluvila s úsměvem.

Stařenku všechna bázeň opustila.

»Ne, nic nechci Paní milá. Přišla jsem proto, aby se ti nestýskalo a nemyslela jsi, že jsme na tebe zapomněli«.

»Ale vidím v duši tvojí přece přání, které vysloviti bojíš se«.

»Ano, ano, mám. Víš Matičko Hostýnská, jak ráda jsem mého stařečka měla. A on mne. Vždycky jsme spolu přišli sem. Vidívala jsi nás. Od té doby, kdy zemřel, stále churavím. Ale řeknu to zkrátka: je mně po něm moc a moc smutno«, zaplakala.

Matička svatá setřela slzy její po vráskách se řinoucí.

»Ráda plním přání dítek mých neodporují-li vůli Syna mého«.

»Kdo přinesl sem ten veliký strom?« ptala se zas. »Ještě nikdy a nikde jsem neviděla takových krás. Divím se, jak jej dostali sem«.

»To, co kolem sebe zříš, zastřeno je zrakům lidským. Jen duše vyvolených k tomuto stromu milostí mých vodívám. Hleď, řetězy z trpělivosti stkané jsou. Hvězdami slzy v bolesti, vyroněné u trůnu mého. Trpělivost těžkou zdá se, ale krásné růže plodí. Bez ní nebyl by strom milostí tak vzácný, úchvatný. Kdybys dobře hledati uměla, našla bys tam mnoho květů trpělivostí tvých. Často jsem tě zkoušela. A vyslyšela teprve tehdy, když jsi vše ponechala vůli Boha. Utrhni a rozevři oříšek zlatý«, vybídla stařenku.

Učinila tak. Démant byl v něm skrytý.

»Duše čisté, nevinné, dostanou jej v odměnu. Právě nejkrásnější skvost jsi vybrala. V jiných jsou také skvosty ukryté. Bolest a utrpení v tyto krásy, v safíry a démanty změnila jsem tomu, kdo mně i nejmenší bol a slzy obětoval. Mnohá duše snad hodně trpěla, ale získala málo. Trpěla marně když nic z toho, anebo málo jen obětovala Bohu, nepřednesla před můj trůn. Scházela jim naděje a láska, proto nešťastnými byli tak často. Všechny tyto krásy jsou milosti mé. A rozdávám je dle potřeby. Díváš se, proč nejsou všechna srdce stejně krásná? Dle hloubky lásky jejich a utrpení dělím je.

Komu náleží ta hvězda třpytná tam na vrcholu?«

»Mně. Je znakem lásky moji milosrdné. Jeden její paprsek stačí duši, aby jí byl vrácený pokoj a mír. Proto duší tolik štěstí v mé svatyni nalézá . . .«

Ještě nedomluvila, když stařenka radostně vykřikla: »Vždyť jsem si myslila, že se dědečku za oltářem modlíš!«

Spěchala mu vstříc. Ruce měl spiaty, kolem nich ovinutý růženec . . .

»Stařenko vstávejte, vždyť zkřehnete úplně«, volali na ni sousedé se synem, vracejíce se z jitřní. Neozvala se. Nevěděla nic o světě již. Těšila se ze štěstí a krás v nejkrásnějším štědrém večeru svého žití.

Přivedli ji trochu k vědomí a s námahou odnesli domů. Choroba se vrátila, horečka lomcovala vetchým tělem. Duše její však nevěděla o ničem. Dlela se stařečkem u trůnu Matky boží. Hřála se milosrdnou její láskou a sytila krásami svatých milostí.

Třetí den po tom nastoupila cestu poslední — do věčnosti.

Malebný svatohostýnský betlém uviděla po prvé a naposledy, ovšem v blaživém jen snění. Teď již v nebi bude zpívat: »Narodil se Kristus Pán« a »Nesem vám noviny, poslouchejte!«

O. Z. Tepence:

Ty ranila jsi srdce mé . . .

Mne všechny rody chválit budou —
děl, Maria, Tvůj v chvále ret,
mne bude, dívku Páně chudou
zvát blahoslavenou vždy svět,

a za mnou čistou panny půjdou
své nevinnosti ctíce květ,
ó, za mnou půjdou, pannou chudou,
mně prosby, chvály, díky pět.

Ty, všechna krásná, studno živá,
z níž prameny vod čistých plynou,
Ty ranila jsi srdce mé!

Ó, Tobě srdce píseň zpívá
a po ní zase píseň jinou,
Ty, Lůno neposkvrněná!

P. Frant. X. Zimmerhackl T. J.

Stoletá památka znovuzřízení Tovaryšťva Ježíšová (1814—1914). (6.)

VIII. Osobní styky sv. Ignáce s našimi vlastmi.

Dne 20. ledna 1554 psal římský písař Ferdinand I., který byl zároveň králem českým a markrabětem moravským, svatému Ignáci, zakladateli Tovaryšťstva Ježíšova, žádaje od něho 12 členů řádových pro kr. hl. město Prahu, aby tam byla založena velká kolej vyučovací pro mládež českou. Sv. Ignác nemoha okamžitě králi vyhověti, prosil ho, aby rok posečkal, až bude míti dost lidí. Rok uplynul a král znova naléhal, aby slíbení členové co nejdříve odcestovali z Říma, a se dostali ještě před nastávající zimou do Prahy. (Cartas V. App. II. p. 582). Ferdinand poslal toho roku 9 českých jinochů do Říma, do koleje »Germanicum« a doporoučel je zvláštní péči sv. Ignáce. Zároveň slíbil, že je bude částečně vydržovati.

Když v srpnu 1555 přišli do Říma, nebylo pro ně právě místa v oné koleji. Proto poručil sv. Ignác, aby je vzali do domu »Panny Marie della Strata«, kde on sám bydlil. P. L. Gonzales, minister domu, musil je přijmouti, dáti jim připravit oběd a bavit je. Sv. Ignác poslal jim napřed ovoce ze svého stolu a pak sám se k nim dostavil, srdečně je vítaje. Hovořil s nimi s otcovskou láskou a upozornil je starostlivě na nebezpečí, kteé jim v Římě hrozí. Láskyplným jednáním svým získal si brzo srdce jejich tak, že druhého dne 7 z nich vstoupilo do jeho řádu. Mimo jednoho setrvali v něm všichni až do smrti. Jmenovali se: Baltasar Hostivin, Ondřej Pěšín, Volfgang a Václav Šturm z Horšova Týna, Jan Labra a snad také Valentin Voit z Prahy. Všichni dosáhli po vykonaných studiích v Římské koleji hodnosti doktorské. Nejvíce z nich vynikal později Václav Šturm jako český spisovatel a rektor koleje olomucké.

Vdp. exercitanti II. turnu od 14. do 18. července 1914 na Sv. Hostýně.

Dne 30. září 1555 odpověděl sv. Ignác císaři Ferdinandovi I., že chtěje vyhověti jeho přání, jednal v minulých dnech se sv. Otcem o zřízení pražské koleje, a že sv. Otec povolil všecko, čeho si ráčil v té příčině přáti. Papež prý soudí, že bude lépe s odchodem slíbených 12 členů řádu posečkati až do ledna. Neboť někteří z nich musí se teprv odjinud dostaviti, a jeden kněz, který má býti professorem bohosloví, že dosud stůně zimnicí. Před zimou že není možno, doraziti do Prahy. Ale aby lid český nebyl zbaven všeliké duchovní pomoci, nechť tam působí zatím P. Kanisius se svými soudruhy, až přijdou ustanovení členové z Říma. Ku konci psaní děkuje sv. Ignác za poslané studující z Čech a za slíbenou podporu, doufaje, že jich bude ještě hodně jiných následovat, a že všichni, nabyvše v Římě patřičné vědy a ctnosti, se vrátí s velkým úspěchem do českých zemí.

P. Kanisius, který zatím v Praze blahodárně působil a brzo tamní poměry poznal, psal sv. Ignáci, že ti, kteří budou posláni do Prahy, se mají obrniti svatou trpělivostí a neunavnou horlivostí, že nemají přijíti, aby snad tam měli učené hádky, nýbrž aby hodně trpěli a vzdělávali českou zemi více skutky než slovy. Budou-li síti se slzami, budou s radostí žíti, »nesouce snopy své«. Maje velkou starost o spásu českého národa, prosí úpěnlivě P. generála, aby všichni brali útočiště k sv. patronům zemským a národ doporučovali jejich mocné ochraně a přímluvě. Pak radil, jakou cestou se mají bráti do Prahy: přes Ankonu, Terst, Vídeň a přes Moravu. Myslí, že by mohli za 14 dní v Praze býti.

Sv. Ignác měl velkou potíž, odkud najednou vzíti pro Prahu 12 jesuitů, ježto právě odeslal 50 misionářů a professorů na jiná místa. A přece by rád byl vyhověl přání šlechetného a o Čechy tak starostlivého krále. Také předvídal, co všecko dobrého jeho řád v Praze a jinde vykoná. Snad tušil již tenkráte, že pražská kolej bude seménkem, z něhož se vyvine za 70 let velká, kvetoucí provincie česká s mnohými kolejemi v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Proto se rád zmiňoval ve svých listech k různým osobám o začátcích pražské koleje.

Poněvadž nemohl do Prahy poslati nikoho z těch Čechů, kteří právě do noviciátu vstoupili, a ještě nevykonali svých studií, vypravil tam dle návodu bl. Kanisia jiných 12 členů hlavně z Nizozemska a Německa. V den před odchodem vedl je P. Polanco, sekretář generálův, k sv. Otci Pavlu IV., aby si vyprosili jeho papežské požehnání jak k obtížné cestě tak k důležitému dílu, jež měli započíti. Papež spatřiv prvních 12 základních sloupů budoucí koleje pražské, byl velmi rozradostněn, požehnal jim a napomínal, aby napjali všecky síly, ano i krev a život svůj dali, bude-li toho třeba ke cti Boží a ku prospěchu církve sv. v Čechách. Uvedl ke konci slova písma sv.: »Hle posílám vás jako ovce mezi vlky. Buďte tedy sprostní jako holubice a opatrní jako hadi«. (Nievenhof II. 856.)

Když bylo všecko na cestu připraveno a měli doporučovací list k římskému králi Ferdinandovi i předpisy k zřízení pražské koleje, zavolal je sv. Ignác k sobě, aby se s nimi rozloučil. Ležel nemocen na lůžku; přece chtěl syny své ještě jednou spatřiti, aby k nim naposledy ze srdce promluvil a moudré pokyny dal. Kladl jim důrazně na srdce, že řeholní život záleží v konání pravých a dokonalých ctností. Proto se mají v nich cvičit, zejména v prostém a slepém poslušenství, vyloživ jim krátce jeho krásu a výhody. Ujišťoval je, že podniknou-li v takovém duchu cestu, že budou pracovati s velkým výsledkem na vinici Páně a »nesouce hojné snopy« navrátí se jednou vesele do Říma.

Potom pohleděl na malé jejich cestovné vaky, do nichž zašili kněží své knihy, které si v Římě vyžebrali. Obrátiv se k budoucímu rektoru koleje, P. Ursmarovi tázal se ho: »Co chcete s tou zásobou knih? Malomyslný! proč jsi pochyboval? Domníval jsi se, že je Pán Bůh pouze v Římě a ne také v Praze? Nebo že vám tam nemůže zaopatřit knih? Ten jenž vás posílá do Prahy, postará se tam také o knihy a o vše ostatní, čeho budete potřebovati. A když jste z lidské opatrnosti tak jednali, nepovážili jste, jak obtížná jsou na dlouhé cestě těžká břemena. V Praze si můžete potřebné knihy, kterých tam nebude, objednat z Benátek. Budou vám odtamtud zaslány. Zpravím o tom krále Ferdinanda. Neberte tedy s sebou žádných knih, leč »Následování Krista Pána«. Tato knížečka ulehčí vám spíše cestu a pomůže vám čerpati užitek z nahodilých nepříjemností«.

Takto dodával sv. Ignác svým poddaným důvěry v božskou Prozřetelnost a předpovídal rozkvět pražské koleje, základu to budoucí české

provincie. Nato objal a oslovil každého jménem a dal jim své poslední požehnání. Otec i synové při tom loučení pohnutím prolévali slzy. Hodinu nato vydala se malá společnost na cestu bez knih a bez starosti o těžká břemena, ale plni statečné mysli a důvěry v Boha, plni horlivosti pro čest boží, plni vděčnosti a lásky k dobrému otci svému Ignáci.

Cesta jejich z Říma do Prahy byla šťastná, ač ne beze strachu a starosti.

Sv. otec Ignác měl pravdu. Bylo v Praze dosti postaráno o potřebné knihy.

P. J. M. Černý T. J.

»Narodil se . . . «

Vánoční črta se Sv. Hostýna.

Štědrovečerní ruch u Kvapilů utichnul. Šťastná, starší hospodyně si utřela zapocené čelo. Pohlédla na vše v kuchyni: »Marjanko, pokrájej žemličku do polévky«, kázala dcerušce, »a dej ji upražit na máslo«, dodala. Pak odpásala zástěru a vešla do prostranné světnice.

Krásný, vysoký, zelený vánoční stromek stál v koutě. Větve se prohýbaly pod tíží ovoce, ořechů, fíků a cukroví. Různobarevné řetězy se pnuly v girlandách od konců větviček, na nichž upevněny byly svíčky.

Hospodyně šla k prádelníku, vyndala bělostný ubrus a pokryla ním vydrhnutý stůl. Vrátila se do kuchyně: »Mařenko, chystej na stůl, hned bude šest. Je velká lampa očištěna?« »Je maminko«. — »Dobře dítě, jdi a prostírej«.

Mařenka, asi 16leté děvče, točila se obratně ve světnici, zatím co spodyně v kuchyni chystala rybu a zavařovala knedlíky.

V tom vrzly dvéře a do síně přicházely dvě desíti a jedenáctileté děti: »Maminko, u stařenky je pěkně. Nechá vás pozdravovat, že jistě přijde«.

»No dobře; a tatínek ještě nejde?« »Stojí venku s panem starostou, již se loučili, bude tu hned — mám ho zavolat mami?« tázala se buclatá Františka.

»Ne — však on ví, že o šesti máme štědrovečerní večeři«, řekla matka.

V tom vcházel asi 50letý muž: »Tak, jak matko, začneme?« »Hned, hned, jenom co přijde Karel«, řekla hospodyně a mráček starostí přeletěl zdravou její tvář.

Hospodář s dětmi vešel do světnice: »Mařenko, kde máme evangelium?« tázal se dcerky. »Tady tatínku, už jsem našla štědrovečerní, smím ho přečíst?«

Dvéře se otevřely, hospodyně nesla polévku a za ní šel mladý asi 18letý zdravý, poněkud přibledlý jinoch — student Karel.

Rozdala všem. »Pomodleme se«, začal hospodář a všichni se modlili před večeří. Pak přečetla Mařenka jasným hlasem evangelium o sv. Josefovi a P. Marii, jak hledali nadarmo noclehu v Betlémě a jak museli za městem do stáje, kde se narodil Spasitel.

I ty nejmenší děti poslouchaly pozorně a všichni sledovali v duchu ten prostý a přece tak veliký děj.

Matka pohlédla na syna, ten se díval lhostejně na stromek a pozoroval, jak tam rozžíhá otec světla. Vzdechla a pobízela k jídlu.

Štědrá večeře začala. Slavnostní nálada vanula celou rodinou. »Jak pak«, začala Mařenka, »půjdeme na jitřní na Sv. Hostýn?«

»Maminko, pravda, že půjdeme také, žebronily Aninka a Františka. »Půjdete, ale se mnou« řekla matka. »Stařenko vy budete hlídat«, prosil otec. »Karle, a co ty?« obrátil se na syna, který si mazal právě medem vánočku. »Já bych se rád vyspal; ve městě musím do noci studovat, tak se těším, že se alespoň doma dobře vyspím«.

»Ovšem, ale štědrý večer je jednou v roce, a jitřní na Sv. Hostýně je také jenom jedna«, řekla stařenka. »Tobě by neškodilo, když máš letos tu poslední zkoušku, abys sis tam u P. Marie vyprosil požehnání. Jenom jdi, jsi mladý a zdravý, lehneš si, až přijdeš z jitřní«.

Vdp. exercitanti III. turnu na Sv. Hostýně od 20. do 24. července 1914.

Matka mlčela. Její oko vidělo do duše synovy a četlo tam, že její Karel už není tím Karlem, který kdysi tak radostně vstával, aby mohl ministrovat, který jí zaníceně říkával: »Maminko, já budu panáčkem!« Cosi se v duši mladého oktávana odehrálo, co nitro jeho, jakoby mrazem spálilo. Už se nemodlíval, do kostela také nešel. Misionář jí před rokem na Sv. Hostýně řekl: »Matko, nechte ho«, když si stěžovala, že její student jaksi ztrácí víru. »Vy mu ty jeho pochybnosti nevyvrátíte, modlete se za něho a dbejte, aby světil neděli a pátek«. — Co se tajně naplakala.

Karel mlčel také. Po chvíli však řekl: »Půjdu s vámi«, a v duchu si myslil, proč bych nešel, bude to pěkná, zdravá procházka. Zmrzlo je, sněhu je také nahoře trochu, alespoň užiju té poetické zimní nálady tam nahoře.

Spát už nešli ti větší, jenom ty malé uložili: »Maminko vzbuďte nás!« prosily po modlení, »jistě«, a spaly za chvíli. Ostatní zpívali vánoční písně, připravovali se na cestu, dávaly lucerny do pořádku a vypravovali vánoční příběhy. Tak utekl čas a začali se chystat na jitřní na Sv. Hostýn.

Krásná tichá zimní noc. Hvězdy se třepetaly leskem na nebi a dole na zemi vznášela se světla luceren cestami k Sv. Hostýnu. Kvapilovi šli také. Pěkně se to šlo. Za půldruhé hodiny byli nahoře. Otřepali sníh s nohou a vešli do ozářeného kostela svatohostýnského. V lavicích nedaleko Betléma bylo místo. Tam posadila matka Aninku a Františku, sama klekla si na zem. Otec šel k hlavnímu oltáři.

Začala mše sv. Kněz vystoupil k oltáři. Varhany hrály. Milé vánoční písně se rozléhaly prostranným chrámem a pojily se v mohutné klenbě v andělský jásot.

Vzadu stál Karel nedaleko jedné zpovědnice. S počátku hleděl netečně na vše. Po chvíli se mu zdálo, jakoby to moře světel na kandelábrech u hlavního oltáře duši jeho jaksi mile ozářilo. Nebyl zkažený, ale svedený špatnými druhy. Kněz u oltáře zazpíval měkkým hlasem jásavé »Gloria« a varhany vpadly melodicky jakousi neznámou a přece tak milou melodií, že se Karlovi celá duše radostí zachvěla. Začalo obětování. Karel pohlédl na svou matku. Ta klečela pokorně a s živou věrou se vroucně modlila. Kněz u oltáře zpíval: »Sursum corda — vzhůru srdce« a zpíval prefaci. Zavzněl hlas zvonků, jakoby oznamoval příchod novorozeného krále.

Karel se zachmuřil. Vzpomněl si, že včera, aby ukázal, že pověrám nevěří, jedl se svými soudruhy maso. Velebné ticho zavládlo svatohostýnským chrámem. ä Kněz se skláněl nad posvátným chlebem a šeptal tajemná slova — na oltáří rodil se Kristus . . . v tajemném tichu zvedaly se duše, by pozdravily Božské děťátko. Karel stál, neklekl, nebil se v prsa — — — já nevěřím. Tam v předu klečela jeho matka; Karel tušil, že pláče a věděl, komu ty slzy patří.

Svatohostýnským chrámem jásala koleda . . . Karel cítil v srdci pojednou jakýsi neklid, jakous nejistotu, cosi ho táhlo k zpovědnici. Ani nevěda jak, zastavil kněze, který se právě chystal zasednouti do zpovědnice. »Prosím Vás velebný pane já se nechci zpovídat, rád bych se Vás na něco zeptal«. »To můžete«. »Já nevěřím —« »Ach, to asi není pravda«, řekl kněz. »Bádal jste snad a na základě studií nevěříte?« »Ne, velebný pane, já žiji již roky jako nevěrec . . . nemodlím se, nepostím se . . . »Ach, vy žijete jako nevěrec a nejste přesvědčen, že naše náboženství není správné? Příteli, toť chyba«. — »Ale dnes, velebný pane, chtěl bych věřit, abych mohl pocítit tu útěchu víry; je mně tak bolno — cítím se velice nešťastným«. »Příteli, chcete-li, vyzpovídejte se — ale dobře a upřímně« zval ho kněz, »a budete zase spokojen a šťasten«. »Chci, velebný pane, ale mějte se mnou strpení«. — A nyní začala sv. zpověď. Duše jinošská otvírala své rány a božský Spasitel vléval balsám do nich. Konečně zvedal kněz ruku k rozhřešení a Karel — student nevěrec — skláněl pokorně svou hlavu a slzy mu kanuly po tváři.

Matka Kvapilova šla s dětmi ven, spatřila syna u zpovědi, právě odcházel. Nedalo jí to, zastavila se: »Pane misionáři to byl můj syn student, co nevěřil«. Na kůru zpívali: »Narodil se Kristus Pán . . . nám, nám narodil se!«

P. Rudolf Rozkošný.

Zprávy se Sv. Hostýna.

První mráz 7. října urychlil **obraz podzimu na Sv. Hostýně.** Buky, kaštany, jeřáby a jiné listnaté stromy, které zvolna žloutly, mrazem nabyly ohnivé barvy, jež při svitu slunce zrovna hořela, jako rozžaté svíce Panně Marii. Jiné stromy se purpurově červenaly tak, že lesíky mezi Chvalčovem a Lázněmi pod Sv. Hostýnem s rozbledny vypadaly jako slovácké šátky měnící se do zelena, žluta, červena. Podobný pestrý obrázek se jevil oku od valů k Rusavě z místa, kde je část lesa vysekána. Tmavozelené smrky a jedle chrání na Obřanech rozvaliny hradu, který byl již za Karla IV. rozbořen. Avšak okolo jsou červeno-žluto-zelené seče buď vodorovně se prostírající, neb padající srázně do hlubiny. — V druhé polovici října padal list a posud leží na lukách, neb větrem byl zavát k nové křížové cestě a k vodní kapli. Maně si vzpomeneš na bojiště a na hromady padlých vojnů pochovaných v cizině a na epištolu, která byla čtena minulou neděli 23. po sv. Duchu: »Naše obcování jest vnebesích (mnozí vojínové myslili na Pannu Marii svatohostýnskou) odkud očekáváme Spasitele, Pána našeho Ježíše Krista, který promění tělo ponížení našeho, aby připodobněno bylo k tělu jasnosti jeho«. — Pěnkavky, sýkorky a jiní ptáci, kteří po poutnících sbírali okolo chrámu drobty, hledají nyní buď bukvice aneb na lukách semena suchého bodláčí. S hor přilétají stáda Kavek na kostelní báň, a prorokují děštivé počasí; obyčejně totiž za několik dní po jejich příchodu prší. Sem tam modrý zvonek, žlutý pryskyřičník, červený hvozdík a bodlák, a bílá sedmikráska připomínají zašlé krásy letních mnohobarevných luk. — Také pohled se Sv. Hostýna jest nyní jednotvárný. Často se valívaly ze Slezska široké proudy mlhové, někdy husté jako rozvlněná řeka, jindy řídké jako jemně drhnuté peří, a obyčejně nad Holešovem, Hulínem se měnily v sivou páru. K tomu si přimysli krátký den a přijdeš-li k večeru do chrámu, tmu; jen 2 červené lampičky jako malá očka z obou stran milostné sochy P. Marie na tebe vzhlížejí, a 2 rozžaté svíčky po boku hlav. Srdce Páně po dobu války osvěcují velký n'ho oltáře, a jiné dvě na oltáři božského chrám; na požehnání asi 10 lidí: a máš před sebou jakýs takýs obrázek podzimu na Sv. Hostýně. Všude, tedy i na Sv. Hostýně se chýlí příroda k zimnímu spánku, a připomíná člověkovi smrt. V duši však, ve které jako slunce svítí obraz Panny Marie svatohostýnské, není smutné podzimní nálady, ale jest v ní ustavičné jaro a léto: síla, statečnost, důvěra, klid. A pro toto světlo a teplo milostí si také na podzim hojně přicházeli poutníci. Každou sobotu večer byly již všecky lavice, které jsou nyní postaveny před oltářem, plny, a každou neděli na 500, neb 600, na svátek všech svatých skoro 1000 poutníků, z nichž vždy většina přistoupila ku sv. svátostem. — Od svátku růžencové Panny Marie do všech svatých byl polozimní pořádek: mše sv. o 6., 7., 8., 9., 10. hod. a kázání o půl 9. hod.

Že poutníci tohoto roku dosáhli na Sv. Hostýně hojných milostí dokazuje počet sv. přijímání: do polovice listopadu jich bylo 51.851, počet to posud největší. V korunovační rok bylo 51.008, a minul. roku 42.630. Příčiny tak vysokého čísla jsou kromě většinou příznivého počasí, asi tyto: 5 stálých kněží, k nimž v prázdniny ještě 2 přibyli, a dlouhou dobu před prázdninami vypomáhal P. M. Měrka. Horlivě také zpovídali kněží, kteří přivedli průvody. Ovšem přispěla k tomu také prosebná pouť: bylo přiní na 5000 sv. přijímání; ale za to nepřijeli letos pro válečné potíže terciáři olomučtí (na 2000) ani z Rajhradu ani uherští Slováci a mnozí jiní, poněvač vlaky málo jezdily od začátku srpna. Do polovice listopadu bylo slouženo mší sv. na 2000, z čehož připadá na cizí kněze, kteří jsou zapsáni v sakristii 500. Průvodů bylo napočítáno okrouhle bez prosebné pouti 220.

Počasí bylo celkem příznivé. Teplota, která 7., 8. a 9. října klesla pod nulu, později stoupala kolísajíc od polovice října do oktávy všech svatých mezi 5°—10° C; 8. listopadu klesla na 3° C a vrch byl zahalen hustými mraky, z nichž padal drobný déšť. Od 20. října do 30. pršívalo často, ale ne mnoho. Průměrná teplota za měsíc říjen byla 5·9° C. Za měsíc říjen napršelo 72·1 mm, za září 93·7 mm, za srpen 110·7 mm, za červenec 151·8 mm, za červen 107·6, za květen 48·4 mm, za duben 33·2 mm, za březen 61·8 mm, za únor 10·4 mm, za leden 38·4 mm. Dohromady do konce října napršelo 728·1 mm.

Jak známo z minulého čísla, byl 18. září prudký vítr, který také strhl kus omítky na hostinci a na kostele. Tehdy asi přelomil též mohutnou jedli, která stála na levém rohu bezprostředně nad vodní kaplí, majíc kořeny zapuštěny do země u dřevěné lávky vedle kapličky. Ve výšce střechy vodní kaple se přelomila. Spadla zrovna za peň, který posud vzhůru trčí. Kdyby se byla zvrátila na střechu kaple, byla by ji proměnila v ssutiny. Ačkoliv je za vodní kaplí srázný vrch, přece se nesvezla dolů, ale větvemi se zapletla do okolních stromů a mezi nimi uvízla. V polovici listopadu byl již zlomený vrch rozřezán; načítal jsem ve kmeni 97 kruhů; tak by asi byla stará. Jinak jsem nespozoroval nikde nic zvláštního. 31. října jsem viděl, byv dříve upozorněn, protivanovskou jedli v seči na drahanské vysočině mezi Prostějovem a Boskovicemi, a 1. listopadu odpoledne na svátek všech Svatých jsem rozeznal na Pradědu rozhlednu, na Lysé hoře u Těšína lesní výsek, a za pohraničnými Javorníky asi Nízké Tatry.

Dle tištěných zpráv o stavu sněhu za minulou zimu, které sem posýlá každoročně c. k. ministerstvo veřejných prací, byl první sníh na Sv. Hostýně 13. října (letos 7. října) trvale se tu usadil 27. listopadu do 21. března. Sv. Hostýn byl pokryt za minulou zimu 89 dní sněhem, který padal ve 40 dnech. Čerstvě napadlý sníh se pokaždé měřil; dohromady ho bylo 149 cm; nejvíce sněhu bylo 10. ledna 63 cm. Souhrn čerstvě napadlého sněhu v Bystřici byl 64 cm, který padal v 18 dnech a pokrýval Bystřici 56 dní.

Všelicos. Od 15.—23. září dával dp. superior duchovní cvičení sestrám sv. kříže v Choryni. 22. září tiše slavil P. Frant. Zimmerhackl své padesáté jubileum vstoupení do řádu. Mimo jiná velmi četná blahopřání dostal také od nejdůst. knížearcib. konsistoře z Olomouce tento telegram: Blahopřeje ku vzácnému jubileu za blahodárné působení jeho vděčná konsistoř. 28. září navštívil nás vdp. střebětický p. farář Fr. Gogela, jenž 13. září slavil své šedesáté narozeniny. Nikdo by to na něm nepoznal. Často, zvláště v době válečné, kdy málo jezdí vlaků přiběhne na Sv. Hostýn. Nohy, ač je tak stár má takové, že by mohl přes písečnou půdu na Lublín táhnouti. 12. září byl vdp. superior, vdp. děkan Daněk a P. Černý na pohřbu p. faráře Loukovského Fr. Talmáčka, jenž častěji pomáhal zpovídati na Sv. Hostýně, ale při zpovídání doma se zachladil, musil velmi mnoho trpěti, a v závěti také pamatoval na Matici svatohostýnskou. Od 29. září se každodenně při požehnání modlíváme růženec za šťastný výsledek války. Přicházívají sem vojáci, kteří ve válce byli poraněni a mají dovolenou, Panně Marii poděkovati. 8. října přišel bratrský pozdrav od 150 terciářů z Nového Yorku k terciářskému sjezdu při slavnostech korunovačních. Je datován 4. srpna 1912. V něm také zvou evropské terciáře, kteří by byli nuceni své štěstí hledati v Americe a v Nov. Yorku se chtějí usaditi, by se obrátili ihned po svém příjezdu na kostel v čísle 323 vých. 61. ulici New York. (323 east. 61 st. Street.) Teprve nyní jim můžeme poděkovati, a doufáme, že ač je válka, přece spíše než za 2 roky jim dojde odpověď. — Pro zraněné vojíny poslalo Tovaryšstvo Ježíš. se Sv. Hostýna do Kroměříže, Olomouce, Brna, Prahy a Vídně 7 beden časopisů a knih. — 2. listopadu přijel na Sv. Hostýn mistr Jan Köhler s obrazem 9. zastavení křížové cesty; Kristus padá po třetí pod křížem. 7. listopadu nás navštívil P. Kazimír Bisztuga T. J. z Krakova, profesor theologie, jenž nyní vyučuje dítky polských uprchlíků v Hodoníně a je spolu-redaktorem velkého měsíčníku polského »Přehledu povšechného«. Velice se mu na Sv. Hostýně líbilo a budoucího roku bude psáti do polského kalendáře o Sv. Hostýně. Celý říjen jsme pozorovali na nebi večer, když bylo jasno, kometu. Nejjasněji ji bylo vidět kolem 26. října. Byla pod ojem velkého vozu nedaleko hvězdy »Srdce Karlovo«. Povídavé prorokyně rozsoudily prý, že kometa ukazuje na válku, ale má prý očas krátký a proto bude válka krátká. — Na počátku války přeletěl též aeroplán za velikého hřmotu přes Sv. Hostýn.

Socha božského Srdce Páně: nejmenovaná z Raclavic 5 K, ze Žalkovic 60 h, ze Slavkova 2 K, Petron. Matyášová z Loukova 2 K, Josefa Pešáková z Lipové 16 K, z Něčic u Zdounek 2 K. F. Maršálek ze Strážnice 6 K, J'lek z Přelouče 4 K. Vdp. assessor Mořic Růžička a děkan v Určicích 100 K, dp. Frant. Doležel, koop. v Třebíči 1·20 K, Karla Musilova z Rychtářova 30 K, Nej. ze záp. Moravy 3·60 K. — B. Srdce Páně račiž odměniti hojně! (P. d.)

Panně Marii svatohostýnské děkují: M. Valdštýnová v Bzenci-Písku za vyslyšení prosby v důležité věci, Marie B. z Fryštáku za vyslyšení prosby v důležité záležitosti a vysvobození z trapné nemoci, odběratelka ze Smržic za vyslyšení prosby v těžké duševní potřebě, F. M. z Bzence-Písku za vyslyšení prosby v jisté záležitosti, nejmenovaná služka ze západní Moravy od Želetavy za uzdravení. Z bojiště píše Jan Sýkora Landwehr-Inf.-Reg. Nr. 25, 2 Komp. Feldpost 100: Slíbiv Matičce svatohostýnské při nemoci mé manželky a dítka, uzdraví-li se, že uveřejním to v Hlasech Svatohostýnských, činím to nyní, poněvadž se úplně pozdravily. Zároveň Vás ct. Otcové prosím o sv. modlitbu před trůnem královny matičky svatohostýnské, by mě svým mateřským pláštěm zastiňovala a popřála mě té milosti, bych po tak mnohých bojích válečných brzy k ní mohl přijíti se poděkovat.

Prosba. Chybí nám I., II. a IV. ročník »Našeho Domova«, zda bychom jej nemohli od někoho z lask. čtenářů darem neb koupí obdržeti?

Z bojiště na Sv. Hostýn.

Nebude asi nezajímavo uveřejniti tuto pro památku několik úryvků z dopisů, poslaných z bojiště na Sv. Hostýn, z nichž patrno, s jakou důvěrou naši milí vojínové vzývají v dešti »střel a nesnází« naši Vítěznou Ochránkyni, korunovanou Královnu svatohostýnskou.

Višegrod 31. srpna 1914.

Vaše Důstojnosti!

Především Vám srdečně a vřele děkuji za lístek, jejž jsem dnes obdržel. Ani nevíte, jakou radost jste mi způsobil, že jste mi zaslal pohled na naše milované místečko. Ač v daleké jsem cizině, přece teď každodenně budu moci aspoň v duchu konati pouť k Máti Boží, která tamo divy tvoří. A že skutečně divy tvoří, zakusili jsme již i my, jak poznáte z následujícího: Bylo to 15. srpna 1914, tedy v den Nanebevzetí P. Marie a v jubilejní den korunovace naší milé Matičky svatohostýnské, kdy, netuříce, že nepřítel jest nám tak na blízku, šli jsme, abychom uctili naši Matičku nebeskou, na slavnou polní mši sv.; naše modlitby chtěli jsme spojiti s modlitbami poutníků svatohostýnských, kteří zajisté se modlili za vojíny padlé i živé na bojišti. N

poli, na němž se měla konati nejsvětější oběť, byla již shromážděna pěchota a jízdectvo a my jsme tam právě nastupovali, když tu se srbské strany přiletí granát zrovna do prostřed pole; však řízením Božím nevybuchl a ani nikoho nezranil. Tento div připisujeme všichni jenom ochraně naší milé Matičky svatohostýnské, kde asi mnoho modliteb plynulo tehda za nás z úst zbožných poutníků. Tak jako zachránila v dávné minulosti naše předky od záhuby rukou tatarskou, tak i nás zachránila od záhuby koulemi srbskými, neboť byl-li by onen první granát vybuchl, byli by Srbi počali do nás pálit batterie, salvy, a nebyl by býval ni jediný záhubě ušel. Však naše Vítězná Ochránkyně tomu nedopustila a vedla nás tak, že 20. t. m. byli Srbi s velkými ztrátami zahnáni na útěk. Zdrávas Vítězná Ochránkyně Moravy zůstaň Matkou lidu svému, zůstaň Matkou i nám, svým věrným katolickým vojínům! Pod ochranu tvou se utíkáme vítězná a korunovaná Matičko a Královno svatohostýnská, veď a ochraňuj nás i na dále, abychom ve zdraví se navrátíce mohli tvoji slávu všude rozhlašovati. Pak-li jest to ale vůle Všemohoucího, bychom v boji padli, vezmi nás pod svou mocnou ochranu a doporuč nás laskavě svému Synu, bychom mohli tam tě chváliti a tvé jméno velebeti, amen!

Vaše Důstojnosti! Padnu-li v boji, padnu maje na srdci aspoň obraz Sv. Hostýna. Pak-li nepadnu, první moje kroky budou vésti k naší milé Matičce svatohostýnské, bych jí ústně mohl svůj dík vysloviti a jí se osobně pokloniti. Prozatím však aspoň každodenně pohlédnu na ono posvátné místo, vykonám modlitbu a tak aspoň v duchu poputují k naší Ochránkyni. Vaše Důstojnosti! Dosud jsem nezaplatil předplatné na r. 1914 na »Hlasy«; však prosím byste zasílání nezastavil. Když přijdu z vojny nahradím vše i kdyby to mělo býti v r. 1915. Zasílejte je na starou adresu do Ostravy, přijme je moje žena. Také Vás prosím byste uveřejnil v »Hlasech« srdečné díkůvzdání za ochranu dne 15. srpna 1914 Matičce svatohostýnské.

Ještě jednou Vás srdečně zdraví a za milou a drahou vzpomínku vřele děkuje Vaší Důstojnosti v hluboké úctě oddaný

Šustek Alois.

Na brzskou shledanou u trůnu Matičky boží na Sv. Hostýně!

22. září 1914.

Veledůstojný Pane!

Přijměte upřímné a srdečné díky za všechny modlitby, které za nás konáte. Nám, stojícím na bojištích, je velikou potěchou vědomí, že naši pamatují na nás v modlitbách. — Mám vykládati snad Vám o nábožnosti a křesťanském sebevědomí našich vojínů? Poznal byste je z horlivosti, jakou obcují neděl. službám Božím. Z jmení naší spásy, kříž, nosí tu generálo důstojníci, vojáci na čepici, na krku maj medajle Marie Panny. Ani nemám jich dostatek na rozdílení! — O další modlitby prosí bratrský oddaný a vděčný

Msgre Dr. Rudolf Zháněl, divis. farář.

Veledůstojný pane a příteli!

Váš lístek s orací jsem dostal a potěšil se. Stýkám se zde s dp. pol. kuratem Sedlákem a Hubíkem, vzpomínáme a vaříme čaj a toužíme po lepších časech, neboť, zdá se, nyní nastávají těžké ve všem. Jinak jsem nyní ve špitále přidělen a těším se, že jsem pod střechou. Pracuji hodně i rád, jen když Bůh mně život ochrání. Bydlím v Kapucínské ulicí, 20 kroků od kláštera, kamž denně chodím schýlit hlavu před vůlí Nejvyššího za ochranu a pomoc. Z bojiště zpráv nemáme. Kéž by Bůh ty svízele pomohl ukončit! V neděli viděl jsem svůj Hostýnek na krátko a potěšil se. Vzpomeňte si při chvilce opětně na svého

Dr. Aloise Váhalu.

Pozdrav oddaný všem dpp. i známým na Sv. Hostýně!

Dne 15. září 1914.

Předně srdečný pozdrav. Žádané medajlky jsem obdržel a se velice potěšil, začež Vám srdečně děkuji. Doufám a mám důvěru, že mě svatá Máti s Hostýna bude chrániti a mne rodině zase zdravého navrátí.

Odevzdávám se pod její ochranu. Dá-li Pán Bůh na shledanou na Sv. Hostýně. Jsem z Tlumačova č. 153.

S Bohem, Inocenc Pospíšil.

Protestant o katolické církvi. J. K. Lavator, slavný protestantský učenec a kazatel († r. 1801 v Curychu) napsal básníku Leopoldu Stolberckovi, když se tento navrátil do katolické církve: »Zachovej čest katolické církve, konej ctnosti, které u nekatolíka jsou nemožny. Konej skutky, které by dosvědčily, že změna tvoje měla veliký účel, s kterým ty jsi se neminul. Staň se světcem, jakým byl Karel Boromejský. Vy máte světce, my jich nemáme. Já chovám úctu ke katolické církvi, stejně jako ke staré, bohatě vykrášlené majestátní gotické budově. Zřícení této budovy znamenalo by zřícení celého křesťanstva.

Upozornění. Mnohým odběratelům »Hlasů Svatohostýnských byla na jaře t. r. poslána z Holešova od katol. spolku »Sušil« vzácná a poučná kniha »Setník« jednající o našem božském Spasiteli. Spravedlnost křesťanská toho žádá, aby všichni ti, kteří si knihu podrželi, ji také zaplatili. Kdo by nemohl zaplatiti hned, ať aspoň lístkem spolku »Sušil« v Holešově oznámí, kdy zaplatiti hodlá, jinak by spolek musil svého práva dobývati cestou jinou.

Za redakci zodpovídá **David Kubíček**, emer. děkan v Kroměříži.
Nákladem Matice Sv. Hostýnské. — Tiskem Jindřicha Slováka v Kroměříži.

Smrt řeholníka-vojína. Kollej Tov. Ježíšovy v Karlsburgu u Vídně obdržela tyto dny následující zprávu: »Plním přání šlechetného zesnulého a sděluji, že Váš Bratr Alois Dudešek dne 6. září na severním bojišti rekovnou smrtí za vlast zemřel. Byl při útoku střelen do prsou. Doufal jsem, že bude zachován, ale marně. Byl dva dny ještě při smyslech a prosil mne, abych důst. Kolleji jeho díky za všechno dobré a jeho poslední pozdrav vyřídil. Tělo Páně přijal při mši sv., kterou jsem sloužil v jeho pokoji, trpělivě snášel největší bolesti a svatě zemřel. Pohřbil jsem jeho tělesnou schránku, a až nastanou nám pokojnější časy oznámím také kde pochován odpočívá. Zbožným modlitbám sebe i své statečné vojíny odporoučí uctivě oddaný Oskar Czyczewski, farář«. (Fr. Alois Dudešek J. J. narodil se 12. listopadu 1885 v Kostelanech, odkudž jeho rodičové přesídlili později do Boršic. Vstoupil do Tovaryšstva Ježíšova 20. června 1909, konal noviciát svůj na Velehradě, poslední léta byl ošetřovatelem nemocných v koleji T. J. v Karlsburgu v Dol. Rak. O slavnostech korunovačních dlel na Sv. Hostýně a s velikou horlivostí a láskou vypomáhal tehdy v domě Tov. Ježíšovy až do únavy. Na vojnu připravil se osmidenními exerciciemi (duch. cvičbami). Bojoval dobrý boj. O. v p.!

Padlý Redemptorista. »Kat. Noviny« (jed. česky vyd. list »pro lid moravský« v Pruském Slezsku v Ratiboři) přinášejí tento dopis: »Na bojišti ve Francii umřel smrtí hrdinnou bratr Kajetán z řádu Redemptoristů v Bochum. Bratr Kajetán, — světským jménem Karel Folta, — narodil se 19. září 1887 v Hošťálkovicích. Od roku 1907 až 1909 sloužil u 2. gardového pluku. V r. 1910 dne 14. února vstoupil do řádu redemptoristů v Bochum a v lednu 1911 v klášteře Geistingen byl oblečen do roucha řeholního. Po ukončeném noviciátě přišel do kláštera Vaals a odtud roku 1913 opět do Bochum. Když nastala mobilisace, tu bratr Kajetán zaměnil roucho řeholní za vojenskou uniformu ku obraně vlasti, za kterou zemřel smrtí hrdinskou ve Francii. Představení vydávají jemu toto krásné vysvědčení: Bratr Kajetán byl dobrým vojínem Kristovým. Nabídky výhodné světa odmítl, aby mohl Bohu svému sloužiti v klášteře. Život řádový pochopil s vážností, láskou a horlivostí. Se srdečnou zbožností spojoval velikou horlivost v práci. Žádná práce nezdala se mu býti těžkou, žádná hodina časná aneb pozdní, žádný výkon práce nebyl mu nepříhodný aneb obtížný. S nadšením táhl do boje a poslední hodiny v klášteře použil k dobré přípravě na smrt. Že se z války nevrátí dalo se předvídati, neboť když odcházel řekl: Když se bude něco obtížného a nebezpečného vykonávati pak já se nabídnu, neboť jest lépe, abych já padl, než aby padl nějaký otec rodiny. Kéž mu Pán Bůh odplatí jeho velikomyslnost životem věčným!

Listárna redakce.

O. Ivan: Hvězda mořská. Vytiskla k. a. knihtiskárna. V komisi nakladatelství Evy v Olomouci, Dolní náměstí č. 17. Všem ctitelům mariánským budiž co nejvřeleji doporučena tato milounká, pěknými obrázky vyzdobená knížečka, sepsaná vroucí láskou na oslavu divotvorné Matky Boží na ostrůvku dalmatském, zvaném »Gospa od Škrpjela« t. j. »Paní z útesu«. Redakce Hlasů přeje poutavé knížečce nejhojnějšího rozšíření.

Do Lourd! Popis české pouti do Lourd pořádané r. 1913. Sestavil Alois Kolísek. — »Spolek československých poutníků do Lourd uspořádal r. 1913 první čes. spolkov. pouť do Lourd a popis této pouti nyní svým nákladem vydal. Je to první kniha nákladem tohoto nového spolku vydaná a to kniha velmi krásná, která jistě plně zaslouží, aby co nejdříve byla rozebrána. Spisovatel, jenž se svými bratry již dříve tři české poutě do Lourd vedl r. 1903, 1907 a 1911, a jenž při první spolkové, nebo-li čtvrté české pouti r. 1913 byl duchovním vůdcem, pouť tuto duchaplně popsal a do popisu toho snesl a urovnal všechen materiál o Lourdech, tak že kniha tato je jakýmsi »sborníkem« věcí lourdských, obsahujíc statě rázu dějepisného, literárního a kulturního. Každý kdož se o lourdskou otázku zajímá najde zde návod a poučení. Pro tyto vlastnosti bude kniha »Do Lourd« nejen lourdským poutníkům z r. 1913 milou památkou na jejich pouť, ale i všem ctitelům mariánským pramenem důkladného poučení, ušlechtilé zábavy a duševního povznesení. Kniha čítá 415 stránek a jest vyzdobena a četnými krásnými vyobrazeními a mapkami. Cena její jest pro členy lourdského spolku 4 K, pro nečleny 5 K. Objednávky přijímá a vyřizuje pokladník lourdského spolku A. Kašpárek, farář u Panny Marie Sněžné, Praha II., Jungmannovo nám., č. 20.

Pozoruhodná kniha jest dp. faráře ve Veselíčku J. Šmejkala »Křesťanský názor světový«, o jehož I. díle: »Rozumové základy víry« píše dp. Jan Stiebor, gymn. katecheta v Slaném: »Překrásný a cenný Váš spis jsem s velikou radostí již několikráte důkladně prostudoval a jest mi cennou pomůckou při výkladech náboženských v VI. a VII. třídě gym. i pro exhorty. Velice se těším na pokračování. díl II. Důkladnost, jasnost, přesvědčivavost, bohatost příkladů, důkazů, výroků a stručnost jsou přednostmi jeho, jež zaručují mu plné uznání«. Díl II.: »Zjevení Boží« právě vyšel. Vyniká týmiž přednostmi jako díl I. Kdo má díl I., ponechá si zajisté s radostí i díl II., který mu zašle Česká sekce diecésního komitétu v Č. Budějovicích; kdo ho dosud nemá, tomu radíme, aby si co nejdříve objednal oba díly najednou; dílo hodí se nejen pro školu, ale i pro lid a rodiny i pro soukromé studium; naši lidé naleznou v něm důkladné, každému snadno přístupné a pochopitelné poučení a útěchu v pochybnostech. Cena I. dílu 1·70 K, poštou 1·90 K; II. dílu 1·80 K, poštou 2 K. II. díl tištěn byl v tiskárně spolku sv. Bonifáce v Praze. Čistého výnosu věnována bude polovice nově stavěnému kostelu sv. Jana Nep. na Lineckém předměstí v Č. Budějovicích, jehož potřeba je tak naléhavá, polovice České sekci diecésního komitétu v Č. Budějovicích, jež převzala expedici díla a kam též je říditi objednávky.

Oznámení.

Všem návštěvníkům Sv. Hostýna oznamuji zdvořile, že převzal jsem po p. Ant. Zajíčkovi krajní krámek od Rozhledny na Sv. Hostýně, kde veškeré druhy poutního zboží jako: sošky, růžence, obrázky, kříže a j. též hračky na skladě míti budu.

V úctě hluboké

V. Polach.

Sochy, oltáře, křížové cesty, Boží hroby, jesle a veškeré práce kostelní zhotovuje a opravuje umělecky, levně v každém slohu i moderním

František V. Buk,

sochař a řezbář, uměl. truhlářství

v Praze, Jílská ulice čís. 445-I

(proti Vejvodům). Založeno r. 1857.

Nákresy, fotografie, vzory kříž. cest posílám k nahlédnutí s prosbou o laskavé navrácení. Hotové sochy, kříž. cesty, jesle, kříže a jiné práce možno shlédnouti v mém skladě. — Na základě mnohých doporučení prosím o laskavé objednávky.

Doporučujeme tuto katol. domácí firmu co nejvřeleji.

Vína přírodní zaručená

v sudech i láhvích, veškeré lahůdky sýry, konservy, likéry, čaje, pražské uzeniny atd. doporučuje za mírné ceny

JAN JANSA

závod lahůdkářský a vinárna

v Holešově,

vedle obec. domu (dům p. Klabusaye).

! „Tisíckrát pozdravujeme Tebe

majová kázání (2 díly) od P. Ant. Rejzka

Oba díly lze dostati na Sv. Hostýně za sníženou cenu 2 K.

SKLOMALBA

E. ŠKARDA, BRNO,

umělecký ústav prvého řádu hotoví a dodává

chrámová okna

v každém provedení i slohu od nejjednoduššího vzoru do nejbohatší sklomalby figuralní. — Hotoví ***pravou vlašskou mosaiku*** kaménkovou pro façady, oltářní obrazy, náhrobky atd. s nejširším zaručením uměleckého a odborně dokonalého provedení. Rozpočty ochotně a zdarma.

Jsem domácí tkadlec horský

(člen spolku křesťanských sociálů).

Zasílám zboží různé.

40—50 m zbytků, 20—22 korun

dobírkou zaručeně pracích barev bez — — — — chyb. — — — —

Kanafasy na ložní povlaky, **košilová plátna** lněná neb **polovičníky, rumburské věby, griezety, ručníky,** tkané **barchety,** na šaty, **modní zefíry** na košile a bluzky a na šaty, **bílé grádle, flanely, modré tisky** na domácí šaty a zástěry, vše mnou ručně pracovány, velekrásny a trvanlivy v délce 3—15 metrů.

Frant. Maršík,

ruční domácí tkadlec,

Česká Čermná, č. 107, p. Náchod.

Každý dle potřeby račte udat co potřebujete i délku zbytku si račte zaznamenati, nehodící vyměním, neb dle žádosti peněz vrátím. Zkouška mé důvěry ujistí každého. Též zasílám **půl tuctu čistě lněných prostěradel beze švu 150 cm. šir., 200 cm. dl., jen za K 15·80.**

Svíce kostelní

pravé voskové, přesně **dle liturgických předpisů,** jakož i polovoskové a stearinové vyrábí nejdokonaleji a doporučuje firma

V. ZBOŘIL A SYN,

první moravská továrna na voskové zboží a svíčky v Bystřici p. H. Firma tato počítá mezi své stálé odběratele přední kláštery, farní úřady, jakož i zemské ústavy říše Rakousko-Uherské. — Zásilky vyřizují se franko, obal se neúčtuje. — Ceny mírné.

Za redakci zodpovídá **David Kubíček**, emer. děkan v Kroměříži.